

TONY BUỔI SÁNG

Ăn phẩm đặc biệt

Đôi lời gửi bạn

Bạn đọc thân mến,

Vì một lý do nào đó mà bạn có trong tay hai ebook này thì chúng tôi tin rằng cuộc đời của bạn sẽ bước sang một trang sử mới. Bạn đã may mắn hơn phần đông dân số còn lại, bởi vì những tri thức vô giá trong hai ebook này sẽ thay đổi cuộc đời của bạn sau này và mãi mãi.

Nếu bạn từng là người tài năng nhưng chuyện làm ăn với con thuyền thành công chưa bao giờ cập bến, hoặc từng là người sống chân thành với tất cả trái tim nhưng lại chưa tìm ra được tri thức thực sự nhằm phát triển cho bản thân mình, thì món quà này chính là bảo bối thần kỳ dành cho bạn.

Đạo đức và tài năng luôn là hai yếu tố quan trọng tồn tại trong bất kỳ một con người thành công nào. Nếu thiếu đi một trong hai yếu tố này thì bạn sẽ mãi mãi không bao giờ chạm đến được ngưỡng cửa của bến bờ hạnh phúc.

Cũng vì bao lần trăn trở mà chúng tôi đã may mắn biết tới những tri thức vô cùng giá trị này. Ban đầu chỉ là những bài viết tưởng chừng như đơn giản, nhưng càng đọc, chúng tôi càng cảm nhận được cái tâm quá lớn của tác giả thể hiện qua bài viết từng ngày. Nhờ có nó mà cuộc đời chúng tôi đang dần trở nên tích cực.

Chợt nhớ lại câu chuyện về những con sao biển, chúng tôi giật mình nhận ra xung quanh còn rất nhiều người, những người giống như những con sao biển đang mắc cạn trên bờ đại dương. Vì thế chúng tôi không thể nhẫn tâm để ai đó mãi chết khô trên bãi cát của sự vô tình, bởi vì có khi chỉ một cuốn sách truyền cảm hứng, hay một câu nói nào đó, họ lại có một cuộc đời ý nghĩa.

Do vậy chúng tôi luôn luôn muốn chia sẻ, để mong sao cứ mỗi ngày qua đi lại có thêm nhiều con sao biển được trở về với đại dương bao la của mình.

Sau hơn một năm kỳ công thu thập, chúng tôi đã tổng hợp thành ebook nhằm hy vọng giúp đỡ bạn đọc trong tất cả khả năng có thể. Hai ebook có tựa đề:

***Tony Buổi Sáng (tác giả Tony)

***Cách học Tiếng Anh thần kỳ (tác giả Doremon-Nobita)

Để tránh việc thất lạc một trong hai ebook quý giá nêu trên, chúng tôi đã tìm cách gộp lại làm một. Ebook mà các bạn đang đọc (Tony Buổi Sáng) sẽ chứa link tải ebook “Cách học Tiếng Anh thần kỳ”, địa chỉ tải về tại đây:

<http://www.mediafire.com/view/l9wvekshs8kvcbg>

Nếu bạn cảm thấy cuốn sách mang lại cho bạn một nguồn sống mới, một tương lai tươi sáng mà bạn từng ước ao, thì chúng tôi chỉ xin bạn duy nhất một điều đó là:

Hãy tặng cuốn sách này cho những người mà bạn thực sự quan tâm. Đây sẽ là

món quà vô cùng ý nghĩa bạn có thể dành tặng.

Cảm ơn các bạn đã đọc và chia sẻ món quà quý giá này. Mong rằng những điều tốt đẹp nhất sẽ đến với tất cả chúng ta và những ước mơ của các bạn sẽ trở thành hiện thực.

Thông tin chính thức và duy nhất về tác giả bài viết của hai ebook tại địa chỉ dưới đây. Các bạn nhớ ghé thăm để ủng hộ.

Địa chỉ facebook của Tony Buổi Sáng: facebook.com/TonyBuoiSang

Địa chỉ trang web Cách học Tiếng Anh thần kỳ: cachhoctienganhthanky.com

Thay mặt bạn đọc xin gửi lời cảm ơn chân thành đến tác giả **Tony và Doremon-Nobita.**

BAN BIÊN TẬP

MỤC LỤC

Bài 1. Trên Đường Băng	9
Bài 2. Cái chết của Chu Du.....	13
Bài 3. Chủ nghĩa hoàn hảo của người Đức	17
Bài 4. Thiết kế cuộc đời.....	20
Bài 5. Hào hào sáng sáng.....	22
Bài 6. Chuyện hai bán cầu não bộ.....	25
Bài 7. Một bếp lửa hồng.....	27
Bài 8. Tội hủi thư cho 1 nhân viên đi trễ	29
Bài 9. Chọn bạn làm ăn (1)0	31
Bài 10. Chỉ đường.....	33
Bài 11. Bí mật của người giàu có.....	36
Bài 12. Con cò của mẹ	39
Bài 13. Công thức làm giá đậu nành theo kiểu Tony.....	42
Bài 14. Một lá thư Quảng Bình.....	44
Bài 15. Này các bạn trẻ.....	46
Bài 16. Người Nhật học hành thế nào	49
Bài 17. Kỹ năng Street Smart (SS)	52
Bài 18. Chuyện cô giáo miền Lục Ngạn.....	55
Bài 19. Lắp liếm và mồi miệng.....	58
Bài 20. Chuyện cái cối xay	60
Bài 21. Hot boy, hot girl và hot dog.....	63
Bài 22. Chạy lái đò	67
Bài 23. Chuyện thuốc chuyện men.....	70
Bài 24. Chuyện thằng Quân	72
Bài 25. Viết cho các bạn sinh viên năm nhất.....	77
Bài 26. Chọn bạn làm ăn (2)	79
Bài 27. Cháo nóng húp quanh.....	82
Bài 28. Thành đạt, thành công và thành gì nữa?.....	85
Bài 29. Những mái chèo lạc nhịp.....	88

Bài 30. Chuyện ông Park	91
Bài 31. Chuyện con ghé... ..	94
Bài 32. Một la mã, xuống dòng... ..	96
Bài 33. Về nổi cực hình mang tên ngoại ngữ... ..	98
Bài 34. Chuyện ngủ.....	100
Bài 35. Tiếng khóc xé đêm... ..	102
Bài 36. NHỮNG THÁNG NGÀY KHỎI NGHIỆP (viết tặng riêng cho các bạn đang thất nghiệp).....	105
Bài 37. Chuyện củi trấu	110
Bài 38. Một lá thư Phan Thiết.....	112
Bài 39. Một đời xó rợ.....	115
Bài 40. Lẽ nào khổ miết?.....	117
Bài 41. Tiền đâu khởi nghiệp?.....	120
Bài 42. Viết cho những hoang mang	122
Bài 43. Đọc các bài báo về nhân sự Intel	125
Bài 44. Người Hàn Quốc	127
Bài 45. Cây tằm và cục thịt.....	128
Bài 46. Chuyện nói dối – GIÁO TRÌNH BÀI 5	130
Bài 47. Công thức làm muối ớt rau răm kiểu Tony	133
Bài 48. Dặn dò các bạn phòng nhân sự	135
Bài 49. Lời thề Hippocrates	137
Bài 50. Nhánh cây trứng cá	140
Bài 51. Trò đàng đi buôn	142
Bài 52. Chuối và Tony.....	145
Bài 53. Bệnh nghiện Internet.....	147
Bài 54. 5% và 95%.....	149
Bài 55. Chuyện chửi.....	151
Bài 56. Công thức nấu cháo sò huyết Sohu de Tony.....	153
Bài 57. Muốn được người khác tôn trọng.....	155
Bài 58. Nổi lòng Bồ Đề Sư Tổ.....	157

Bài 59. Chuyện vệ sinh	159
Bài 60. Còn tình yêu ấy....*	161
Bài 61. Tính kỷ luật	163
Bài 62. Hoa hậu ứng xử ra rả.....	165
Bài 63. Những thói quen thay đổi cuộc đời.....	167
Bài 64. Tự làm tour du lịch.....	169
Bài 65. Coi người khác sống hay sống cho người khác coi	170
Bài 66. Công thức nấu ăn: Tout de Tony.....	172
Bài 67. Chuyện ở Mumbai.....	174
Bài 68. Từ một giáo viên tiếng Anh ở Hàng Châu.....	176
Bài 69. Trí khôn của Tony.....	177
Bài 70. Du học sinh và vấn đề chuối hóa	179
Bài 71. Hướng dẫn chế biến thức ăn từ quả sung, sung de Tony.....	182
Bài 72. Vì sao phải rèn luyện thói quen đọc nhanh?.....	184
Bài 73. Những quả táo Yên Đài.....	185
Bài 74. Tôi là ai, là ai..?	187
Bài 75. Hạc dùm tui cái... ..	189
Bài 76. Nông sản an toàn và trái tim người Việt... ..	191
Bài 77. Đọc sách.....	193
Bài 78. Các câu hỏi cắc cớ - GIÁO TRÌNH BÀI 9	195
Bài 79. Chuyện ở Rì Zọt.....	198
Bài 80. Hùn hạp làm ăn	200
Bài 81. You will know my hand.....	202
Bài 82. Chuyện cái vali.....	203
Bài 83. Cà phê "chim luộc".....	206
Bài 84. Cặp đôi hoàn hảo.....	207
Bài 85. Ăn cắp quen tay ngủ ngày quen mắt.....	209
Bài 86. Bệnh " toán lớp một"	212
Bài 87. Cách ngồi xe hơi kiểu Tony	214
Bài 88. Cách sắp xếp bàn ghế ở trường ĐH phương Tây.....	217

Bài 89. Chuyện ăn của Tony.....	219
Bài 90. Chuyện ăn ổi ở Bỉ (Belgium Guava)	221
Bài 91. Chuyện cái mắt kính.....	224
Bài 92. Chuyện bún riêu	226
Bài 93. Chuyện viết đúng	228
Bài 94. Công thức ốc bươu nướng nước mắm tiêu của Tony	231
Bài 95. Chuyện quả bưởi	232
Bài 96. Chuyện ở Thượng Hải.....	235
Bài 97. Chuyện ở quán cà phê sáng nay.....	237
Bài 98. CLB Tình Nguyễn TnBS.....	238
Bài 99. Chuyện nhà anh Khổm	239
Bài 100. Chuyện cái tổng đài điện thoại.....	242
Bài 101. Hồng Ngự mang tên em	246
Bài 102. Ven hóa tranh luận	249
Bài 103. Liêu và Linh.....	251
Bài 104. Em ơi đừng Suỹ nữa.....	254
Bài 105. Để có được gương mặt sáng trưng.....	256
Bài 106. Nước mắm, dầu tràm và phân Phượng Tím.....	258
Bài 107. Ngóng chờ	261
Bài 108. Một lá thư Cà Mau.....	263
Bài 109. Một lá thư Birmingham.....	265
Bài 110. Một lá thư Ai Len.....	267
Bài 111. Lòng tin còn một chút	269
Bài 112. Sáng nay Tony đọc 2 tin vui bên ly cà phê Arabica tự rang tự xay không hoá chất.....	271
Bài 113. Viết một chút.....	272
Bài 114. Siết kỷ luật của nhân viên văn phòng Phượng Tím	273
Bài 115. Sản xuất là cốt lõi của một nền kinh tế hùng cường.....	274
Bài 116. Rượu mừng và rượu phạt.....	276
Bài 117. Tích & phân	278

Bài 118. The story of Ms Broken Rice and Ms Bran (Chuyện Tấm Cám)	280
Bài 119. Tâm của Tony (bài 18+)	282
Bài 120. Một lá thư từ nước Úc	285
Bài 121. Xe buýt số 35	287
Bài 122. Khép lại những hẹn hò.....	289
Bài 123. Đề bài: Em hãy mô tả quang cảnh phòng chờ sân bay.	292
Bài 124. 480 USD ++.....	294
Bài 125. Tiểu sử của Tony.....	296
Bài 126. Chuyện ngày nhà giáo.....	299
Bài 127. Môm ơi, đừng vỡ... ..	301
Bài 128. Cái con Chù Ụ	303
Bài 129. Những người hào hoãn.....	305
Bài 130. Yêu cầu tăng lương kiểu Tony	307
Bài 131. Chuyện cái quần bơi.....	309
Bài 132. Bầy sâm cầm nhỏ	311
Bài 133. Không đề 1.....	314
Bài 134. Tinh tướng.....	315
Bài 135. Chuyện con ruồi.....	318
Bài 136. Không đề 2.....	320
Bài 137. Tony Tèo : "Tôi chưa hề dao kéo"	321
Bài 138. Con nuôi	324
Bài 139. Người Ấn Độ.....	326
Bài 140. Chè đậu xanh với nha đam nấm mèo.....	327
Bài 141. Marketing theo kiểu Tony.....	328
Bài 142. Chuyện ở Nha Môn	330
Bài 143. G	332
Bài 144. Chuyện ở Los Angeles.....	333
Bài 145. Điền vào dấu ba chấm.....	337
Bài 146. Chuyện ở Quế Lâm.....	339
Bài 147. Chữ Honest	343

Bài 148. Bệnh Alzheimer	344
Bài 149. Trăng sáng vườn chè	346
Bài 150. Chuyện cô Cao	349
Bài 151. Chuyện rừng rinh	351
Bài 152. Chửi thề Tây và Ta.....	354
Bài 153. May mà có em	356
Bài 154. Chuyện đi ăn búp phê.....	358
Bài 155. Buôn vàng.....	360
Bài 156. Móc cạc ra coi.....	361
Bài 157. Cách phân luồng và quản lý đám đông	363
Bài 158. Ông nội	365
Bài 159. Tony - không chỉ là đôi mắt đẹp	366
Bài 160. Chuyện ở Davao	368
Bài 161. To: Các con dựng trong CLB Con Dựng	371
Bài 162. Smartphone	372
Bài 163. Cacao Bean	374
Bài 164. Đêm trăng trên bến Phong Kiều.....	375
Bài 165. Chairman, người ngồi trên ghế.....	377
Bài 166. Con Cám Ôn Chú	379
Bài 167. Weather Forecast.....	380
Bài 168. Phim Việt Nam.....	382
Bài 169. Chuyện du học của Tony	384
Bài 170. Thơ Của Tony.....	387
Bài 171. Kiệt sức ở khách sạn 5 sao.....	389
Bài 172. American Aroma	390
Bài 173. Nghe nhạc cùng Tony	391
Bài 174. Chuyện Toilte.....	392
Bài 175. Cách xưng hô của người làm chung	393
Bài 176. Chết Lát và Nót Théo Chìa	394
Bài 177. WEAK KIDNEY	396

Bài 178. Ta mang cho em một đóa Quỳnh*	398
Bài 179. Quan hệ công chúng và kỹ thuật PR.....	400
Bài 180. Lời xin lỗi muộn màng	402
Bài 181. Lý do các con đừng không comment trên page TBS.....	404
Bài 182. Unbreak... ..	405
Bài 183. Chuyện Tony bị ốm.....	407
Bài 184. Block.....	408
Bài 185. Trái cây Nam Bộ.....	409
Bài 186. Hoa sữa.....	410
Bài 187. Chuyện ở Trung Đông	411
Bài 188. Những lần xê dịch	414
Bài 189. Cách sắp xếp bàn ghế ở trường ĐH phương Tây.....	417
Bài 190. Chuyện thằng Kiên.....	419
Bài 191. Khởi nghiệp với nông nghiệp cho bạn trẻ Ninh Thuận.....	423
Bài 192. Người Việt bán thịt chó sôi sục Hồng Công	425
Bài 193. Giới trẻ Thái Lan	426
Bài 194. Các bạn trẻ hãy đọc, dù chỉ 1 lần.....	427
Bài 195. Những con đường hoa quả.....	431
Bài 196. Chuyện con bò sữa	433
Bài 197. Phết phẩy và ma lạnh.....	436
Bài 198. Xử lý hạt giống trong trồng trọt.....	438
Bài 199. Xử lý nắng nóng.....	440
Bài 200. Chuyện tiền chuyện bạc.....	441
Bài 201. Chuyện tiền chuyện bạc (phần 2): Bản lĩnh điều khiển đồng tiền.....	444
Bài 202. Đường phố Singapore	448
Bài 203. Tự tay sản xuất.....	449
Bài 204. Những cặp phao cứu sinh.....	450
Bài 205. Nhà ở xã hội	451
Bài 206. Hệ thống giao thông ở Thượng Hải.....	452
Bài 207. Cách chế biến hành tím, hati de tony.....	453

Bài 208. Chuyện ở Thâm Quyển.....	455
Bài 209. Các bạn trẻ sáng nay suy nghĩ câu này nhé	458
Bài 210. HEO THÌ PHÚT	459
Bài 211. Chiếc Samand trên bến Ninh Kiều.....	463
Bài 212. Dặn dò sáng nay	466
Bài 213. Doanh nhân đầu tiên của Trung Quốc	468
Bài 214. CHUYỆN Ở WEST POINT	469
Bài 215. MÙI KIỂU	473
Bài 216. Ăn trưa cùng Tony.....	476
Bài 217. DỰ ÁN: TRỒNG GỪNG THỬ NGHIỆM TRONG BAO XI MĂNG	478
Bài 218. Chuyện cuối tháng ở hãng em.....	480
Bài 219. Bệnh ngày thứ 2	482
Bài 220. Luyện tiếng Anh ở Philippines nếu học mãi ở VN không được.....	483
Bài 221. Tôi là ai?	485
Bài 222. Chứng tự kỷ của Tony.....	487
Bài 223. Toiden de Tony	490
Bài 224. Ngày chủ nhật của em.....	492
Bài 225. Hành trang tuổi 20	494
Bài 226. Diệu kỳ Moringa	496
Bài 227. Những giấc mơ màu trắng.....	498
Bài 228. Sinh viên bây giờ.....	500
Bài 229. Một lá thư Ai Len.....	502
Bài 230. Chuyện năm 2 (những tháng ngày sinh viên)	504
Bài 231. Cách hợp chuyên nghiệp ở công sở nước ngoài	507
Bài 232. Lại một chuyện ở Harvard.....	509
Bài 233. Chuyện năm 1 (những tháng ngày sinh viên)	512

Bài 1. Trên Đường Băng

Trên đường băng

Tony vừa đi ăn cơm với Lim, một triệu phú người Singapore về. Lim học không giỏi, chỉ tốt nghiệp 1 khóa dạy nghề nhà hàng. Ban đầu Lim đi phụ bếp, lên đầu bếp rồi tích lũy ra riêng, mở chuỗi nhà hàng, đầu tư bất động sản, công nghệ, sang nước ngoài mua các dự án...

Tony dắt theo 1 con dượng để hạc hỏi. Bạn hỏi Lim, bạn là một người vừa đi làm, với thu nhập hiện nay là 6 triệu đồng, tức 300 USD, ở Sài Gòn, bạn muốn cất cánh thì phải làm sao?

Lim ngồi vạch ra một lộ trình, nói đây là nội dung Lim được học ở một khóa Entrepreneurship. Tony thấy khá hay nên ráng nhớ lại, diễn theo ngôn ngữ của mình, mời các bạn theo dõi.

“Hãy ngồi xuống, tự vẽ ra một cuộc sống cá nhân thông minh nhất. Giả sử thu nhập hàng tháng của bạn là 6 triệu đồng, hãy chia làm 6 phần

1. Ở: nếu ở trọ, hãy tìm nhà trọ ở xa nhất mà có thể kết nối với chỗ làm bằng phương tiện công cộng. Ví dụ ở tp HCM, nên ở Suối Tiên/An Sương chẳng hạn, có hàng chục chuyến xe buýt vô chợ Bến Thành (sau này theo Metro số 1,2). Lúc ngồi trên xe buýt cũng là lúc quan sát xã hội từ trên cao, người đi xe máy xe hơi đều thấp hơn bạn. Không nên vật lộn với việc tự lái xe. 30 phút lái xe là 30 phút

bạn lãng phí cho sự căng thẳng, nguy cơ tai nạn, hít khói bụi làm giảm tuổi thọ. Đi bộ từ trạm xe buýt đến nơi cần đến giúp tim bạn khỏe mạnh. Nếu đi xe buýt mất 1h30 và tự lái xe mất 30 phút, hãy chọn đi xe buýt. Đám đông chỉ đi xe cá nhân, mình ngược lại với đám đông, đã sao? Tại sao bạn muốn nhảy vô 5% người giàu có mà không từ bỏ được tư duy của 95% còn lại? Có việc nhỏ vậy mà bạn không dám thoát ra, thì việc lớn làm gì được? Sự sáng tạo mới đem lại cho bạn của cải và sự thú vị. Mà sự sáng tạo chỉ có khi đầu óc thành thoi. Sẵn sàng bỏ 2-3h mỗi ngày từ trên cao để quan sát, nghĩ lớn, ước mơ lớn. Không ai đánh thuế ước mơ. Đừng tư duy “1 vợ 2 con 3 tầng 4 bánh” cho nhỏ hẹp cuộc đời. Tại sao không thể sở hữu các tòa cao ốc, các chung cư, các trung tâm thương mại, các nhà máy xí nghiệp, máy bay, du thuyền? Không cần chia sẻ điều này với ai, mắc công họ nói mình khùng. Vì con cò không hiểu được đại bàng suy nghĩ gì đâu. Lim kể, lúc anh làm phụ bếp, đang rửa thớt thì buộc miệng nói sau này mở chuỗi nhà hàng 30 cái toàn Đông Nam Á, ông bếp trưởng chủ big illusion, đòi tạt sốt cà chua vô mặt. Giờ Lim có 100 cái nhà hàng còn ông đầu bếp kia tới gặp Lim nộp đơn xin việc.

2. Ăn: Hãy dậy thật sớm, nấu cơm, xôi, mì. Nấu thêm để mang theo ăn trưa hoặc ăn ổ bánh mì, đĩa cơm bình dân nơi gần nhất. Mình nên ăn chay rau củ quả ở mức hấp/luộc, sẽ không có gì cả đâu nếu vài ngày trong tuần bạn không ăn thịt. Người ăn chay vẫn thông minh đẹp đẽ như thường. 90% kỹ sư IT người Ấn Độ ở Silicon Valley ăn chay. Mình ăn chay không phải vì tôn giáo mà vì sức khỏe. Thịnh thoảng vẫn cứ quất thịt cá...nhưng nếu nấu cho 1 mình mình ăn, đừng tốn thời gian. Cứ cá chiên/trứng luộc, rau củ quả hấp, trái cây là đủ. Không tốn thời gian cho việc ăn.

3. Chơi: Nên mời bạn bè 2 lần một tháng, ăn đơn giản thôi. Nhóm 4 người, mỗi đứa 2 lần, 1 tháng mình có 8 lần gặp gỡ. Hãy chọn những người hiểu biết, thu nhập cao hơn mình, đang làm công ty lớn, đang khởi nghiệp,...để nghe họ nói chuyện đời. Cá mập thì quây quần dưới đáy sâu. Cá lòng tong thì nhao nhao trên mặt nước, cạnh tranh khốc liệt việc đớp bọt. Khoe quần áo, bàn chuyện ca sĩ này diễn viên kia, bình luận tò mò Tony buổi sáng là ai, viết thể này đúng viết thể kia sai...chỉ có ở đám lòng tong. Đám cá lớn sống im lặng.

4. Học: Phải dành 10 USD=200 ngàn tiền mua sách/tháng. Người vĩ đại trên khắp thế giới, ngoài tú rượi ra, trong nhà họ còn có tủ sách. Hãy đọc sách dạy làm người, làm giàu, sách kinh tế, sách văn chương, sách nấu ăn hoặc bất cứ sách gì ưa thích. Kiến thức rộng sẽ giúp mình làm ăn rộng. Khi đi làm, việc nói giỏi, cái gì cũng biết khiến công việc trôi chảy hơn. Tháng này bạn chưa bỏ ra 200 ngàn mua sách thì coi như thua. Đọc xong sách, kể lại nội dung cho bạn bè. Đừng giấu. Nếu có khóa học nào đó, nên đăng ký, hoặc dồn lại vài tháng làm 1 khóa, nhớ học với người thành đạt thật sự, tức người có điều hành công ty lớn, bậc trí

nhân...chứ không phải nhóm mua môi mua mép.

5. Đi: Tháng để dành 1 triệu, năm sẽ có khoảng 12 triệu cho việc đi chơi. Ban đầu nên đi đường bộ sang các nước lân bang. Hãy tự thưởng mỗi năm một chuyến đi xa. Tết là thời điểm tốt để về thăm gia đình, rồi đi chơi trước khi vô làm trong năm mới. Nhất định phải đi nước ngoài mỗi năm một lần, để coi sông, coi biển, coi đại dương nó ra sao...có cái gì hay ho thì bắt chước, mang về làm ăn.

Trong tay nên có 1 cái smartphone loại bình dân để tra tìm bản đồ, hãy đặt vé máy bay/xe lửa/xe đò.. giá rẻ nhất (ví dụ airbnb là 1 trang web tìm nhà trọ rẻ).

6. Để dành: tháng TỐI THIỂU để dành 1 triệu. Cứ gửi ở ngân hàng, nhiều hơn có thể mua 5 phân hoặc 1 chỉ vàng, đó là vốn khởi nghiệp về sau.

Năm tới, nếu thu nhập vẫn 6 triệu, tự tát vô mặt. Muốn tăng lương, hãy cố gắng. Đừng sợ người khác không thấy nỗ lực của mình. Đừng “khôn” kiểu “tôi có được gì không, làm nhiều cho lắm thì lương cũng vậy”. Tư duy này khiến mình nghèo miết.

Hãy cố gắng làm thêm giờ. Bạn phải làm thêm việc ở cơ quan, đến sớm hơn, về trễ hơn. Trong lúc làm việc, tập trung cao độ, nhận nhiều việc của công ty giao, tự mở thêm các mối quan hệ trong công việc, tay kẹp ĐT, tay đánh máy, vừa đi vừa chạy...làm ầm ầm, ầm ầm vô.

Khi còn trẻ, hãy ra ngoài nhiều hơn ở nhà. Hãy nhào vô xin người khác “bóc hết, lột sạch” khả năng của mình. Chỉ sợ bắt tài nộp hồ sơ “xin việc”, mà chả ai thêm cho, chả ai thêm bóc lột. Khi đã được bóc và lột hết, dù sau này đi đâu, làm gì, bạn đều cực kỳ thành công. Vì năng lực được trui rèn trong quá trình làm cho người khác. Sự chăm chỉ, tính kỷ luật, quen tay quen chân, quen ngáp, quen lười...cũng từ công việc mà ra. Mọi ông chủ vĩ đại đều từng là những người làm công ở vị trí thấp nhất. Họ đều rẽ trái trong khi mọi người rẽ phải. Họ có những quyết định không theo đám đông, không cam chịu sống một cuộc đời tầm thường, nhạt nhòa...rồi chết.

Còn những bạn thu nhập 6 triệu cũng túng thiếu, 20 triệu cũng đi vay mượn để tiêu dùng, thì thôi, cuộc đời họ chấm dứt giấc mơ lớn. Tiền nong cá nhân quản lý không được, thì làm sao mà quản trị tài chính một cơ nghiệp lớn?”. Tư duy thế nào thì nó ra số phận thế đó.

“Số phận em, số phận cá lòng tong,
thôi thì em cứ nhao lên mặt nước.

Mấy chuyện linh tinh em phải rành mới được

Tò mò bữa ni ca sĩ X ăn gì

Cầu thủ A đi xế hộp hiệu chi

Đại gia nào, diễn viên B đang cặp?

Trên FB em, những thông tin đồn dập.

“Hum nai em buồn nhẹ mí bạn ơi

Hum nai lòng em lại chơi vui

Làm sao đây để thoát nghèo, mí bạn?”

Cứ mãi ở ao làng, rồi ao sẽ cạn

Sao không ra sông ra biển để vẫy vùng?

Sao cứ tự trối mình trong nếp nghĩ bùng bùng nhưng?

Sao cứ mãi online và thở dài ngao ngán?

Sao cứ để tuổi trẻ trôi qua thật chán?

.....

Trên đường băng sân bay mỗi đời người.

Có những kẻ đang chạy đà và cất cánh.

Bài 2. Cái chết của Chu Du

Độc Tam quốc, ai cũng biết đến nhân vật Chu Du, vì ghen tỵ với Khổng Minh mà học máu chết (theo truyện, không phải lịch sử). Đó là cái chết vì đố kỵ, mang đậm màu sắc của văn hoá Trung Hoa. Càng gần khoảng cách địa lý với Trung Quốc thì càng bị cái tính này nó lây lan, bên Hàn, bên Nhật...cũng bị. Càng xa biên giới, càng thoát văn hoá Trung Hoa thì tính đố kỵ cũng bớt dần. Bên kia sông Cầu có người đỗ tiến sĩ, ngày vinh quy bái tổ, thay vì chèo thuyền qua sông chung vui, nhiều người xã Đoài bên này ngồi chửi đồng, điên tiết vì không biết vì sao nó giỏi thế. Rồi tự an ủi AQ, rằng nó may mắn chứ chả hay ho gì, chắc có ai đó nâng đỡ. Tóc xoã vai gầy, ăn không ngon, ngủ không yên, chỉ mong nó thất bại hay bị tai nạn bệnh tật ốm đau mà chết quách để hả lòng hả dạ. Thôi thì cũng thông cảm, văn hoá tiểu nông ăn sâu quá rồi, con gà tức nhau tiếng gáy, và cũng, vì chút Chu Du còn sót lại. Cả ngàn năm Bắc thuộc còn gì.

Tony thích văn hoá miền Tây Nam Bộ, là vùng đất mới, chưa từng bị phong kiến Trung Hoa ra sức đồng hoá, nó gần với văn hoá Miền Thái, hào sảng và phóng khoáng, bao dung và thiết tình. Chẳng hạn như vùng Cà Mau, trong làng ai có gì vui như đỗ đạt, trúng số, trúng lúa, thăng chức...thì hầu như cả làng bung đồ đến, đồ bánh xèo, uống gụ, chung vui mừng rỡ một cách thật lòng. Tỷ lệ người nhiễm virus Chu Du không phải là không có, nhưng ít hơn, do xung quanh mọi người ít so sánh hơn thua. Vì là vùng đất mới nên người ta phải đùm bọc nhau trong những ngày gian khó đi mở cõi, đau thật với nỗi đau chòm xóm, vui thật với niềm vui của người khác, hẳn trong suy nghĩ qua nhiều thế hệ, thành nét hào sảng phương nam. Không có chuyện giả lá giả tạo, ăn nói cho hay nhưng trong lòng nghĩ khác, chỉ muốn mình hơn, còn mong ai cũng te tua, nghèo khổ, dốt nát, xui xẻo, xấu xí.

Tony có khá nhiều bạn hạc. Và họ từng là những người bạn thật tốt. Nhiều lúc

thời sinh viên, Tony đói xanh mặt, qua nhà trọ của bạn mượn tiền, bạn chỉ có 20 ngàn, bạn chia cho một nửa. Ra trường, nhóm bạn bắt đầu chia rẽ, vì ai đó khó chịu khi đứa khác tìm được việc làm ngon hơn. Rồi rạn nứt khi bạn cùng nhà trọ mua nhà ở thành phố. Sự bực bội dâng đến đỉnh cao, mời đi tân gia là không đi, hay đi cũng qua nói vài câu xia xối móc méo. Ngồi lâm bầm, kiểu mẹ tức muốn chết, mình vẫn còn nhà trọ mà nó đã chung cư cao cấp. Rồi chấm dứt quan hệ.

Khi facebook ra đời, âm thầm theo dõi. Thấy bạn post tấm hình nhà mới, 2 đêm mất ngủ, ra sân đá thúng đụng nia, quánh mè quánh chó, khiến chó mè tàn tật hết trơn. Thấy cô bạn post status đi Mỹ du lịch với chồng, nói cái con nhỏ này ăn gì mà may mắn thế, mất ngủ 3 đêm. Tất cả stt đều không bấm like, chỉ đọc. Rồi một ngày anh bạn post status mất việc, thì lòng vui mừng khôn xiết, lần đầu tiên bấm like. Rồi thấy cô bạn post status ly hôn, ôi trong lòng vui sướng biết bao, cho chừa, cái tội hôm bữa khoe đi Mỹ với chồng nha mày, nháy vô comment, ghi đại loại như " sao vậy bạn ơi, có cần gì thì mình giúp" mà trong lòng thì ngược lại, hả hê, vừa tằm vừa hát vang. Đi nhậu lúc ngà ngà say, nghe bạn nói " tôi vái ông bà cho ông bầu A rút máy bay chết cho rồi, nhìn chiếc máy bay riêng mà ngứa mắt. Còn ông tỷ phú B, ông đó mà phá sản, tôi mở tiệc ăn mừng", sản phẩm công ty ông ấy tôi tẩy chay lâu rồi, mua làm giàu cho ông ấy à?

Phụ nữ thành đạt nào cũng bị gán câu " ôi cái con đó tài năng gì, nó cặp với ông này ông kia mới được như vậy". Lúc này, sự đố kỵ không còn bình thường nữa, nó đồng nghĩa với cái ác, cái vô lương. Cái xứ mình nó thế, dù có chức vụ, học vị học hàm, có tiền có bạc, có vợ đẹp con khôn, nhiều người vẫn mang văn hoá Chu Du ấy trên người, tự làm khổ mình ghê gớm. Mình không chọn được nơi sinh ra, không tránh được văn hoá địa phương ảnh hưởng, nhưng mình hoàn toàn có thể nhận ra và từ bỏ văn hoá cũ và không văn minh. Có nhiều cái văn hoá không hay của chị Hoa xóm trên mà em Nam cần phải từ bỏ.

Tony có anh bạn, tên X. Rất thân vì lúc cơ hàn, cần gì cũng giúp. Nhưng tính ganh đua cũng lớn. Không phủ nhận tính ganh đua cũng có mặt tích cực, đó là động lực để không thua kém bạn bè. Việc Tony nói 2 ngoại ngữ lưu loát khiến anh lao vào học như điên, tối nào cũng đến 2 trung tâm để luyện. Có lần cô giáo yêu cầu đọc cuốn "Tư Duy Lại Tương Lai" và nộp bài cảm nghĩ, Tony lúng nhà sách hẻm có, mới qua nhà anh mượn. Anh trả lời, gì chứ sách tuyệt đối không cho mượn, Tony nói vậy bạn đi chung với tôi, tôi ra tiệm photocopy sao chụp 1 bản chỉ mất 15 phút thôi, bạn nhé, giúp tôi đi. Nhưng X nói không là không, khiến Tony không nộp được bài, nhưng cũng tốt nghiệp được. Năm 2006, qua chơi thấy Tony mua ô tô đi lại, anh tự nhiên chép miệng "sắm ô tô rồi à" rồi bỏ về ngay lập tức, về nhà vô phòng, bật đèn, tóc xoã rũ rượi, không ăn không uống không nói không cười mấy hôm liền. Anh cũng có ô tô, nhưng anh lại không muốn bạn bè có. Anh sống hạnh phúc, nhưng muốn bạn bè ly hôn hết, nên ai

gặp anh than vãn chuyện chồng con thì anh khuyên nên bỏ vợ bỏ chồng, sống như thế làm gì, "như tôi tôi cũng bỏ". Anh khoẻ mạnh nhưng muốn mọi người bệnh tật để không hơn anh. Ai than vãn chuyện việc làm thì anh khuyên nên bỏ việc, đóng cửa công ty. Anh ngăn không cho mọi người học lên cao hay khởi nghiệp, mồm mống "cái gì có nguy cơ hơn tôi" là phải triệt tiêu sớm.

Này các bạn trẻ. Nếu bạn có tính trên, hãy suy nghĩ kỹ và dừng lại. Nếu không, nó sẽ trở thành tính đổ ky, uống phí một đời người vì không làm được nghiệp lớn. Nếu tránh xa được bạn có thể loại này, còn nếu bắt buộc phải chơi, thì cố gắng giấu mọi thứ mình có như mèo giấu "hàng hoá Tony đang kinh doanh", vì nếu để họ thấy sẽ ảnh hưởng đến sức khoẻ, nặng thì học máu chết như Chu tiên sinh ấy chứ chẳng phải đùa. Bạn Nam nói, 2 vợ chồng nó nghe tin bạn X tới nhà là phát hoảng. Vì X tới, sẽ đảo mắt nhìn quanh, nếu thấy nhà Nam có mua sắm cái gì mới, X về giận, phát bệnh. Nên vợ chồng nó dọn dẹp bắt mệt. Phải gửi xe hơi đi chỗ khác, giấu cái tivi xịn vào phòng, quần áo pyjama bóng loáng phải cất, phải lập tức mặc áo cụt quần què vào, gia nhân giúp việc phải lập tức ra khỏi nhà, đi lánh mặt, núp ngoài bờ rào biệt thự. Thằng Nam phải lập tức nhảy xuống lau nhà, con vợ phải ngồi nhặt rau, vú móm lòng thông, tóc rối bù, vợ chồng giả bộ chì chiết nhau chuyện tiền bạc, con cái nó phải vọc đất vọc cát, mũi miệng phải lem nhem. Đang ăn tôm cua thì phải cất ngay, lòi rau muống nước mắm ra. Gương mặt phải teo tóp hốc hác, không được phúng phính trắng hồng, X không thích, giận.

Cũng mấy lần bạn nhậu nói mày biết doanh nhân ABC không, lúc hạc chung với tao, rớt lên trượt xuống, thi ĐH có 3 điểm, ngu lắm mày ạ. Chuyện quá khứ là quá khứ. Lúc nhỏ người ta hạc kém, nhưng sau này, cả quá trình tự đào tạo của họ, mình đâu có biết. Để có được sự nghiệp đó, người ta đã phải thức khuya dậy sớm thế nào, bực tức tính toán ra sao, chết bao nhiêu nơ ron thần kinh ...và sẵn sàng chịu n cái rủi ro. Để có được giải thưởng nào đó, người ta đã phải hy sinh những thú vui cá nhân, đã phải dùi mài kinh sử tập luyện quần quật thế nào, mình đâu có biết. Chỉ thấy thành quả và thay vì mình cũng cố gắng đạt được, lại sinh ra lòng ghen ghét, một cách rất Chu Du.

Người mình cũng ít công nhận tài năng của nhau. Không chịu thừa nhận trên đời, có những con người, tạo hoá cho họ khả năng hơn, và dĩ nhiên họ sẽ thành công hơn. Nhà văn Việt Nam ít ai đọc tác phẩm của người khác, chỉ say sưa đọc đi đọc lại văn mình. Nhà báo hay vài người biết viết lách cũng vậy, không ai đọc ai, nên đề tài viết ngày càng teo tóp, bó hẹp, tư tưởng ngày càng bảo thủ. Nếu có thì ráng moi móc chê bai nhau cho được, dù chỉ là một lỗi nhỏ xíu. Vì vậy, khi đồng nghiệp được quốc tế công nhận, họ gần như hoá điên. Phần lớn nhà văn Trung Quốc cho rằng Mạc Ngôn bỏ tiền ra mua giải Nobel, cô lập ông. Mấy nhà văn lão thành vội lên viện ngôn ngữ Bắc Kinh nhờ dịch hết các tác

phẩm sang tiếng Anh, đem qua nước ngoài chào hàng, nhưng tại Tây vút hết vào sọt rác vì đọc hém hiểu. Các nhà văn trẻ TQ còn thành lập hiệp hội anti- Mạc Ngôn, gửi đơn thưa kiện, chưa có tiền lệ trong lịch sử Nobel, làm tại Tây không hiểu chuyện gì xảy ra ở văn hoá đó. Cứ có vài cuốn sách best seller và lập tức xuất hiện 1 nhóm người anti, kiện tụng, chỉ ngay cho dư luận thấy có 2 lỗi chính tả, 5 lỗi đánh máy, nhiều người hăm mộ nó quá là không được, "làm tao tức ói máu", còn vì sao tức thì chính họ cũng không hiểu.

Trí tuệ thay vì đi làm cái gì đó hay ho cho đời, lại suốt ngày đả phá người khác, thiệt uổng. Ở Trung Quốc, ngày 1 bạn đồng môn nhận giải quốc tế quốc gia, thì cũng là ngày bệnh viện tâm thần nhận cả chục bệnh nhân vào khám, cũng toàn các bạn cùng lớp chuyên lớp chọn, vì tức tối mà sinh ra tâm bệnh, ngồi bứt tóc móc mắt, xé quần xé áo.

Cũng là máu mủ ruột rà, nhưng cư dân Hồng Công lại hoàn toàn không bị cái bệnh này như chị Hoa đại lục hay chị Đài Thị Loan, chủ yếu do văn minh phương tây trong giáo dục. Nên các bạn muốn thoát cái bệnh này, hãy vả vào mặt mình mấy cái sữa sợ người ta hơn. Bạn trẻ nào bị tính này thì uống lắm. Mình phải sống thoáng đạt lên, nghĩ lớn lên, để vóc dáng cao to, lưng thẳng, ánh mắt nhìn trực diện, ăn nói hào sảng và có một tâm hồn vĩ đại.

Để kể nghe, hôm bữa họp lớp, có mặt anh X. Anh lại xách mé, anh nói nghe đồn Tony dạo này đi nước ngoài như đi chợ ấy nhỉ. Tony chỉnh ngay, cái này là không đúng. Anh vui mừng lắm, nói thế không có tiền đi đâu à, làm ăn không được à, sắp phá sản rồi à, tan cửa nát nhà rồi à, nói thật đi để bạn bè lo cho. Mọi người há hốc mồm nhìn. Tony mới giải thích. Năm vừa rồi, Tony đi nước ngoài 20 lần, trong khi đi chợ có 1 lần, so sánh vậy là khắp khiêng. Cái anh hỏi, ủa vậy giờ phải nói sao, Tony nói là lần sau phải nói "dạo này Tony đi nước ngoài như đi siêu thị ấy nhỉ".

Vì Tony, cũng hay đi siêu thị.

Bài 3. Chủ nghĩa hoàn hảo của người Đức

Ít ai biết, 2 năm sau khi thống nhất, từ 1992, nước Đức là nhà xuất khẩu lớn nhất thế giới, dù dân số chỉ khoảng 80 triệu so với khoảng 300 triệu của Mỹ và 1.3 tỷ của Trung Quốc. Trị vị ngôi vô địch thế giới về xuất khẩu trong suốt 17 năm, đến năm 2009, Trung Quốc mới qua mặt nước Đức trở thành nước xuất khẩu số một. Trung Quốc sở dĩ qua mặt Đức vì rất nhiều sản phẩm là tài nguyên thiên nhiên, nhiều sản phẩm thâm dụng lao động, trong khi nước Đức phần lớn xuất khẩu là xe hơi, máy móc công nghệ và chất xám.

Vào nhà một người Đức, khó có thể phát hiện một sản phẩm nào mà không phải Made in Germany. Thậm chí bông ráy tai nước Đức cũng sản xuất, dù giá thành sản xuất là 10 USD so với 1 USD của người Trung Quốc. Khi Trung Quốc mở cửa và thành công xưởng của thế giới, các nước khác thấy không hiệu quả nếu tự họ sản xuất, nên qua Trung Quốc đặt hàng hết. Nhưng nước Đức thì không. Họ vẫn tự sản xuất cái cục gôm, cây bút chì, chiếc xe đạp... dù giá thành rất cao, và vì họ có một phân khúc thị trường riêng. Đó là dành cho những người quen dùng đồ Đức trên khắp thế giới.

Vì sao? Vì dân tộc Đức là dân tộc theo chủ nghĩa hoàn hảo trong sản xuất. Giữa sự chao đảo của suy thoái kinh tế, nước Đức vẫn không hề hấn gì, và là chỗ dựa cho bao nhiêu quốc gia khác trong cộng đồng chung châu Âu. Nền giáo dục Đức là nền giáo dục mà Tony thích nhất, vì nó đào tạo ra những người học để "cho việc" thay vì tốt nghiệp ra trường để đi xin việc cho tốt. Một nền giáo dục dựa trên sự kỷ luật Vô cùng vô cùng nghiêm khắc, sự Tự hào dân tộc mạnh mẽ. Học

sinh tiểu học sẽ được học bài quốc ca khi vào trường, tựa đề là "nước Đức vượt lên tất cả".

Người Nhật cũng từng hâm mộ và học theo người Đức, và gần đây là người Hàn Quốc, và trở thành 2 bản sao hoàn hảo. Giáo viên Đức tỉ mỉ sửa cho học sinh từng lỗi dấu chấm, dấu phẩy...để tạo thành thói quen "hoàn hảo" trong mọi thứ, tuyệt đối không bao giờ xuề xòa cho qua, vì như vậy là hại cá nhân từng học sinh, hại đến xã hội sau này vì thói quen làm sai, bất cần.

Người Đức quan niệm, trong cuộc đời con người, trong cuộc sống, có thể méo mó một chút để thú vị hơn. Tuy nhiên, trong học tập, sản xuất và kinh doanh, chúng ta phải áp dụng chủ nghĩa hoàn hảo. Nếu bạn biết lái xe hơi, cầm vô lăng xe Đức sản xuất sẽ thấy cảm giác yên tâm hơn nhiều so với xe đến từ các nước khác. Và tỷ lệ thu hồi xe lỗi của các dòng xe do nước Đức sản cũng thấp hơn nhiều so với các nước khác. Anh bạn của Tony, một kỹ sư làm việc cho một hãng xe Đức ở Sài Gòn, hay kể Tony nghe về câu chuyện ông sếp người Đức đã dạy anh như thế nào. Anh nói, ở Việt Nam, mình hay nói đại khái sản phẩm này là tất cả tâm huyết của tao. Tâm-huyết là tim và máu, tức cũng ghê gớm lắm rồi, nhưng với người Đức, tâm-huyết có ý nghĩa gì đâu, họ còn đem cả tính mạng ra bảo lãnh. Kỹ sư trưởng thiết kế một mẫu xe hơi mới, sẽ phải chịu trách nhiệm bằng tính mạng của mình cho độ an toàn của xe. Anh ấy sẽ phải sẵn sàng chết đi để cả triệu người lái mẫu xe đó được an toàn trên đường thiên lý.

P2: Ở nhà Tony có một cái thau giặt đồ bằng nhựa, người thân mang về từ Đông Đức cũ năm 1988, để ngoài nắng mưa gió sương nhưng bây giờ vẫn còn xài tốt, màu đỏ vẫn rực rỡ. Chỉ là một cái thau nhựa thôi, nhưng vì Made in Germany nên đó là một đẳng cấp khác, một sản phẩm do người Đức tạo ra. Còn nếu bạn học kiến trúc, một bộ bút vẽ Made In Germany là cái phải có của mọi kiến trúc sư chuyên nghiệp trên thế giới.

Ở Đức, giáo dục công lập được miễn phí kể cả đại học, kể cả sinh viên nước ngoài nhưng với điều kiện là phải biết tiếng Đức và có bằng Abitur tức tú tài. Những tương với sự tiên tiến của nền giáo dục ấy, sinh viên quốc tế sẽ đổ xô sang học? Nhưng không, số lượng sinh viên vẫn không nhiều so với các nước như Mỹ, Anh, Pháp, Úc...một phần tiếng Đức khá khó, nhiều người ngại. Vì sợ học xong rồi ra trường, nếu không làm cho công ty Đức thì cũng không có lợi thế, dù tiếng Anh vẫn là ngôn ngữ phổ biến ở nước Đức. Thứ 2 là họ nghiêm khắc, học khó vì chất lượng thật sự chứ không chạy theo thành tích. Giáo dục Đức phân cấp học sinh theo trí tuệ của các bạn từ lúc tốt nghiệp tiểu học, tức ai giỏi thì bắt đầu lớp 5 sẽ đi theo hướng đào tạo hàn lâm, còn lại thì các trường khác theo hướng thực hành. Cả 2 hệ đều được xã hội tôn trọng như nhau, vì khả

năng 1 đứa trẻ khác nhau nên cho nó học cái gì phát huy tối đa khả năng của nó. Ví dụ bạn Anne không tưởng tượng ra được cái hình cầu nội tiếp trong hình nón, mở 2 vòi nước và không tính được sau bao nhiêu phút thì đầy cái bồn, thì thôi định hướng cho nó học văn sử địa âm nhạc nghệ thuật cho rồi, chứ bắt nó sin cos làm gì cho nó nóng não.

Cái cuối cùng quan trọng hơn chính là kỷ luật của người Đức, nhiều bạn trẻ ngại và sợ nếu phải học hay làm với họ. Họ chấp hành tuyệt đối các luật Lệ, các quy tắc của tổ chức một khi là thành viên. Nói 8hAM bắt đầu học là đúng khi kim giây vừa chỉ số 12 của 8 AM là cửa trường đóng lại, vô xin năn nỉ cỡ nào bảo vệ cũng không cho vô. Trong lớp đúng 8AM là thầy trò bắt đầu mở sách vở ra và học. Khi gửi con vô trường công lập ở Đức, hay hệ thống trường quốc tế Đức trên thế giới, phụ huynh học sinh sẽ ký vào một nội quy dài ngoằng, trong đó có nhiều cam kết, đại loại là con của họ sẽ không được ăn cắp (tức quay bài, đạo văn), nói dối (tức cha mẹ làm giùm bài cho con, nói dối thầy cô)...Nếu học sinh vi phạm, thì sẽ bị làm tư tưởng, học sinh sẽ phải ngồi suy nghĩ về hành vi của mình 1 ngày. Nếu tái phạm, học sinh đó sẽ bị đuổi học ngay và ghi vào sổ bìa đen (black list) trên khắp nơi và các trường công lập khác sẽ không muốn nhận, nếu muốn học tiếp thì vô trường tư sẽ rất đắt đỏ và cũng không tốt bằng. Tony hỏi hiệu trưởng một trường quốc tế Đức ở Thượng Hải vì sao có quy định đó, ông nói nếu bạn chọn cho con cái của bạn giáo dục Đức từ đầu, sản phẩm của bạn sẽ hoàn hảo. Vì giáo dục nước Đức không tạo ra sản phẩm con người của ăn cắp và nói dối. Đưa ăn cắp và nói dối thì không kiêu hãnh được, không ngẩng đầu được.

Đẽ sang và chảnh, người ta phải tự mình giỏi giang, tự mình đạo đức, tự mình tử tế, tự mình văn minh. Nước Đức nằm ở Trung Âu, và mỗi nước châu Âu xung quanh, hầu như người Đức phân công lao động hết. Đức là một dân tộc cho việc, tức giao việc cho các nước lân bang. Người Đan Mạch thì làm giao nhận vận tải mã hiệu mã vạch kiểm soát chất lượng cho họ, người Hà Lan thì như là một công viên giải trí với cảnh sắc tươi đẹp hoa nở khắp nơi để họ sang dạo chơi, giải trí; các nước phía Đông như Ba Lan, Séc,...thì cung cấp nhân công lao động sản xuất; Thụy Sĩ thì giữ tiền giùm;

Áo thì là nơi họ đến nghe nhạc và xem triển lãm tranh; Ý là nơi cung cấp họ các dịch vụ liên quan ăn uống vì ẩm thực với Pizza, Spaghetti, Cappuccino..

Người Pháp, Anh, Nga...thì suốt ngày ganh tỵ với người Đức, bên Đức có cái gì thì họ sản xuất cái đó, nhưng chất lượng thì còn lâu mới bằng, vì họ không có tinh thần Perfectionism (chủ nghĩa hoàn hảo) trong sản xuất (còn tiếp)

(Hình xe ô tô sản xuất của Trung Quốc bị móp đầu khi va chạm với xe đạp của Đức, hình này chỉ mang tính chất minh quạ)

Bài 4. Thiết kế cuộc đời

Có những con người, 60 tuổi vẫn loay hoay tìm lẽ sống

Có những con người, nhắm mắt xuôi tay khi ước mơ vẫn cứ còn dở dang

Có những con người, một ngày sống là một ngày vui. Buổi tối trước khi ngủ, nhìn lại một ngày, họ mỉm cười và giấc ngủ đến với họ thật bình yên. Sáng dậy, khi tung chăn và mở cửa sổ hít gió trời, họ lại tràn đầy năng lượng cho một ngày mới...

Vậy, cái gì khiến họ có được niềm vui đó?

Nói nôm na như vậy, đời người, mình phải có sứ mạng, mission of life. Mình sinh ra trên trái đất này, rồi khi mình chết đi, điều gì khiến mình hạnh phúc nhất khi đạt được? Đó chính là mission của cuộc đời.

Có bạn chọn mission đời mình là 1 nhà giáo dục. Thì con đường mình đi phải là con đường giáo dục, dù có lúc muốn buông xuôi. Đừng nghe lời rủ rê của người khác mà đi buôn, hay làm nghề khác. Ngay cả đi buôn thành công, thì mình cũng thấy số tiền mình kiếm được chẳng ý nghĩa gì. Bạn chỉ hạnh phúc khi thấy học trò mình thành đạt, biển rộng trời cao vẫy vùng....

Có bạn chọn mission cuộc đời mình là thầy thuốc. Thì cứ tập trung sự nghiệp ấy. Học xong bác sĩ, lên chuyên khoa cấp 1 cấp 2, rồi đi tu nghiệp nước ngoài, rồi về nước tham gia các chương trình giúp đỡ bệnh nhân vùng sâu vùng xa, có thể mở phòng mạch tư, bệnh viện tư...nhưng không được xem lợi nhuận là mục đích duy nhất. Nó trái với mission của đời mình, sẽ khổ tâm.

Có bạn chọn mission đời mình là một thầy tu. Thì hãy thật bình yên trong trái tim, tốt đời, đẹp đạo. Nếu chọn là một nhà khoa học, hãy khoác chiếc áo blouse vào và gắn bó với phòng thí nghiệm nhiều hơn ở quán cà phê hay vũ trường.

Có bạn chọn mission đời mình là một nhà doanh nghiệp, thì thông thoáng, hào sảng bao dung để làm một doanh nhân lớn. Tony có một người bạn, mặc dù xác định mission đời mình là làm chủ doanh nghiệp, nhưng học thạc sĩ cũng đi, học tiến sĩ cũng tham gia. Rồi lúc thì giảng dạy, lúc thì làm thuê tập đoàn nước ngoài

này, rồi lại đi du học, rồi dự định ở lại nước ngoài, rồi thấy không ổn, lại trở về. 60 tuổi mà mọi thứ đều dang dở, dù người ngoài nhìn vào, ai cũng khen anh thành đạt, nhưng anh thì chẳng hài lòng. Vì anh đã thiết kế sai cuộc đời của mình, không đủ bản lĩnh để từ chối cơ hội, không dám rẽ ngang để đi đúng mission của cuộc đời mình. Lúc anh định mở chuỗi cửa hàng Phở, thì một tập đoàn nước ngoài mời anh làm với mức lương quá cao, anh lại tiếc, lại đi làm cho nước ngoài. Xong 2-3 năm, thấy không thú vị với việc làm nữa, nhưng khởi nghiệp thì anh sợ. Vì không dám đánh đổi một tháng mất cả chục ngàn đô tiền lương, trước một việc kinh doanh chưa biết có thành công hay không. Cứ thế, anh khổ tâm mãi, dần vật mãi....

Có bạn mission của cuộc đời là có một gia đình bình yên, đặc biệt là các bạn nữ. Mình có mission vậy thì hãy vui thú trong việc học nấu ăn, thêu thùa, cắm hoa, làm vườn...chứ bon chen đấu trí chi để vô ĐH Harvard. Chỉ tốn thời gian của các bạn, và lãng phí công đào tạo của xã hội nữa, ví dụ, học kỹ sư cơ khí đã đòi, ra trường bạn chỉ thích cắm hoa, thì thôi, xác định lúc đầu, đỡ phải gồng người 5 năm trong trường suốt ngày gò đẽo phôi thép...

Nên các bạn trẻ phải xác định mission của cuộc đời mình, càng sớm càng tốt, không vội vã để xác định nhầm, không có chuyện tháng này mission của em thế này, tháng sau thành cái mission khác. Bạn nào suy nghĩ như vậy là chưa trưởng thành, cần xác định lại.

Khi xác định mission rồi, thì lên kế hoạch thực hiện. Chia thành 10 năm, gọi là objectives. Nguyễn thị X của năm 2025, X của năm 2035, X của năm 2045...Lúc đó, X sẽ là, sẽ là....

Sau khi có objective rồi, mình làm kế hoạch, plan. Kế hoạch 5 năm lần thứ nhất, lần thứ 2. Ví dụ X có mission là một nhà giáo dục, thì kế hoạch 5 năm lần thứ nhất là sẽ đi học cao lên. Rồi kế hoạch 5 năm lần thứ 2 là sẽ trở thành hiệu phó chuyên môn của một trường nào đó. Rồi X của năm 2055 là trở thành nhà giáo nhân dân, mặc áo dài đỏ ngồi trên cao để học trò tới mừng thượng thọ...

Kế hoạch 5 năm sau khi mình lập xong, mình chia thành các target từng năm một, tức các cột mốc năm với chỉ tiêu cụ thể mình phải hoàn thành. Đến hết năm 2015, mình phải học để có bằng Toefl 100, phải đi được 2 nước, phải giúp được bao nhiêu người, phải có trong account là x đồng...

Tony có anh bạn, mission của anh ấy là của gái, cha mẹ để lại tài sản nhiều quá nên anh chỉ sung sướng khi có nhiều người yêu. Anh nói, Tony, mission of my life là một gã Don Juan phiêu bạt, đến lúc 80 tuổi, mục tiêu là có 100 nhân tình tôi mới nhắm mắt xuôi tay được. Giờ tôi 40 tuổi và đã có 20 nhân tình rồi, vậy thì trong năm 2015 này, tôi phải kiếm cho được bao nhiêu người đẹp để hoàn thành target?

Bài 5. Hào hào sáng sáng...

Nhiều bạn hỏi hào sáng là gì. Vì xưa giờ chưa nghe ai nói. Hào sáng đơn giản là sự cho đi mà không tính toán, là sự buông bỏ để làm lại từ đầu. Hào sáng là không tham lam, không ích kỷ, không cá nhân chủ nghĩa.

Tony có 2 người bạn tên là A và B, đều là chủ 2 công ty thương mại lớn. Cả hai đều ly hôn sau một thời gian chung sống với vợ. Ngày chia tay, mọi thứ với anh A đều chia đôi. Con 2 đứa chia mỗi người nuôi một, đứa anh lấy 1 chiếc vợ 1 chiếc, cả củ gừng trong tủ lạnh anh cũng bẻ đôi. Những gì không chia đôi được như tivi, tủ lạnh, máy nước nóng... thì anh quy thóc, định giá bằng giá mua. Cô vợ thì không chịu, nói giá mua 5 triệu bây giờ đã là đồ cũ chỉ có 2 triệu thôi, cãi nhau ầm ĩ đàm phán tòe loe, cuối cùng cô vợ phải chấp nhận mức 3 triệu và trả lại cho anh 1.5 triệu. Nhìn hành lý anh gánh ra khỏi nhà linh khỉnh đồ đạc, lẻo đẻo với đứa con gái nhỏ, ai trông cũng hết sức thương cảm. Anh làm ăn cũng có tiền, nhưng không phát triển được. Anh kiếm tiền chủ yếu từ chụp giật đơn hàng với đối thủ cạnh tranh. Anh ngồi thờ dài miết, nói sao tôi không thành tỷ phú nhỉ? Gương mặt anh khôn thiết khôn, quắt queo trong cái nắng Sài Gòn

tháng 1...

Anh B cũng ly hôn, để lại hết gia tài cho vợ, bước ra khỏi nhà và đêm đó thuê khách sạn ngủ, bắt đầu lại từ đầu. Sự hào sảng của anh gặp phải sự chỉ trích khùng khiếp từ cha mẹ người thân, bảo là “cái thằng ngu chưa từng có”, “cái đồ u mê, cái đầu chỉ để đội nón”. Anh cười kháy, vì anh biết vợ cũ của anh vẫn cứ tiếp tục nuôi con, và mình là đàn ông đàn ang, phải biết hào sảng buông bỏ. Đến giờ, công ty anh càng ngày càng lớn, khách hàng ngày càng nhiều, đối thủ cạnh tranh cũng nể, anh chia sẻ đơn hàng với họ, họ chia sẻ đơn hàng lại với anh. Tới mua hàng, nếu anh hết hàng đó, hoặc không có, anh sẽ giới thiệu qua một đơn vị cung cấp khác. Người ta nợ 1 món nợ ân tình, trả hoài không hết...

Có 2 sức mạnh lớn của một con người. Một là sức mạnh lấy vào, power of taking. Cố gắng học để có bằng cấp, để có kiến thức thật uyên bác, kiếm tiền thật nhiều, mua cái này cái nọ...từ tay trắng, nhiều người đã có tất cả những gì họ từng mơ ước, với sức mạnh của sự lấy vào này. Nhưng có một sức mạnh lớn hơn, chính là sự cho đi, the power of giving. Đang trên đỉnh vinh quang, nhiều người sẵn sàng bỏ hết, để về quê cuộc sống an nhàn, mà bị người đời chê là đại. Bậc đại trí Nguyễn Bình Khiêm từng viết “ta đại ta tìm nơi vắng vẻ. Người khôn người đến chốn lao xao”.

Có hoa hậu nợ đăng quang xong, sau 2 năm trả hết nghĩa vụ từ thiện, đi nước ngoài du học, lấy chồng sinh con, từ chối mọi cuộc phỏng vấn hay xuất hiện chốn đông người, sống bình yên với thiên chức của một người phụ nữ như tạo hóa đã ban cho. Tony thật sự ngưỡng mộ, vì cô buông bỏ được những lời tán dương đẹp đẽ, những son phấn nước hoa, những siêu xe, những ánh đèn màu và những xấp đô la lấp lánh, cô đã bỏ được những phù phiếm xa hoa để lấy giá trị bình yên của riêng mình...Đó hẳn là một sức mạnh ghê gớm của người đẳng cấp.

Tony có quen một MC được nhiều người ưa thích. Bạn đang hot nên chạy sô liên tục, xuất hiện ở mọi chương trình đến nhẵn mặt. Khán giả bắt đầu ón, vì câu nói nào cũng giống câu nói nào. Tony khuyên thôi em nghỉ một thời gian đi, đi du học đi rồi 2 năm sau về, dẫn chương trình bằng tiếng Anh luôn, bạn sợ, nói em ráng khai thác thêm chút tiền nữa. Với bạn, sức mạnh của sự lấy vào quá lớn so với sức mạnh của sự cho đi, nên cuối cùng bạn rơi vào ngõ cụt của sự nghiệp, vì tài năng không có thời gian phục hồi. Một người bạn khác của Tony là giảng viên ĐH, anh nhận làm giảng viên, sáng dạy chiều dạy tối dạy, không có thời gian nghỉ ngơi đọc sách nâng cao trình độ, nên có nhiều đó nói miết, nói hoài...Rồi anh bị lao lực, đang giảng bài thì bị đột quy, phải cấp cứu. Những đồng tiền kia cũng cấp nón ra đi theo hóa đơn dài ngoằng của bệnh viện. Giờ anh nằm ở nhà, chèo queo một mình, rồi luôn miệng giá như, giá như...

Buông bỏ thật sự là rất khó, phải tập luyện mới có. Buông bỏ không có nghĩa là mất, mà là “có chỗ trống” để đón nhận cái lớn hơn. Nhưng nhiều người với tư tưởng tiểu nông vụn vặt, sợ “mất cả chì lẫn chài” nên cố bám víu, riết đầu óc càng nhỏ hẹp, sự ích kỷ cá nhân và sự tham lam chế ngự hết tâm trí, u u mê mê, không phân biệt cái gì đúng, cái gì sai.

Là doanh nhân, chúng ta phải tập tính sẵn sàng cho đi, SẴN SÀNG BUÔNG BỎ. Vì được đó, mất mấy hời. Mất đó, được mấy hời. Lúc sinh ra, mình trần truồng chẳng có gì. Người đời mới đeo vàng đeo bạc đeo bằng cấp phấn son lên người, nhưng khi chết đi, chui vô hòm nằm, cũng chỉ là những mảnh vải trắng quấn quanh thân. Vua chúa ngày xưa chôn theo nào là châu báu bạc vàng nhưng mồ mã của họ chả yên ổn vì cứ bị trộm đào miết.

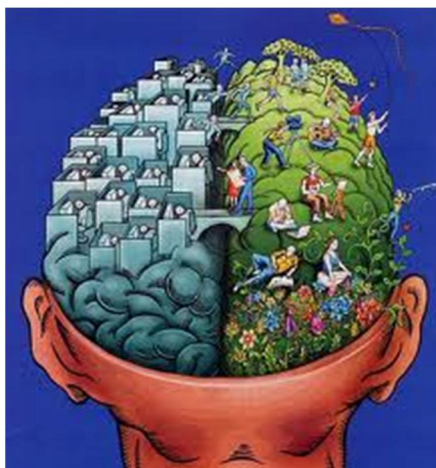
Cả đời người phấn đấu, các bạn yên tâm. Cái gì của mình MÃI MÃI là của mình, cái gì không phải là của mình thì KHÔNG BAO GIỜ GIỮ ĐƯỢC. Ngay cả cái của mình, đẳng cấp là DÁM buông bỏ hết để làm lại từ đầu, mình có tài năng, có ý chí, có sức khỏe mà, sợ gì?

Chương trình “Áo ấm mùa đông” là chương trình tập kinh doanh, tập tính hào sảng cho các bạn trẻ. Nên mục tiêu hoàn thành, các bạn lập tức phải buông bỏ, để tâm trí còn học cái khác, lớn hơn, khó hơn. Nhiều bạn thấy kinh doanh nông sản hay quá, tuần nào cũng kiếm được mấy triệu, nên tách ra tự làm, cũng lên miền núi mua đồ về bán y chang vậy, nói nhảm tin BTC nói “bạn rồi nha, không tình nguyện nữa nha”. Thậm chí có admin một nhóm nọ, sau khi hoàn thành nhiệm vụ còn kiên quyết không hủy page theo luật chơi chung, nói “ngu gì, page này nhiều like thế mà, tôi đang bán nhiều đơn hàng lắm”. BTC yêu cầu thì bạn sừng cồ “tôi đang giữ password, tôi không hủy làm gì tôi” bất chấp các bạn khác đều tuân theo vì theo bạn “tụi kia nó ngu nó mới bỏ, đây không ngu”. Sự học còn dài, Tony định dạy cả chục tập, cả chục chương trình khác nhau để sau này làm doanh nhân lớn. Xã hội bao la, còn bao nhiêu lĩnh vực kinh doanh làm ăn chứ đâu mỗi cái nông sản, nhưng mới bài tập một đã vậy rồi, thì làm sao mà có thể tiếp thu các bài tập khác đây. Tony yêu cầu bạn đóng page vì là page tình nguyện, kinh doanh xong hết chương trình phải đóng, bạn trả lời đại ý “tôi sẽ đăng trên page của tôi nhá, ai là khách của ông từng like page này thì unlike đi, còn lại là khách của tôi. Chấm hết”.

Tony sợ toát mồ hôi. Rồi lại nhận được trách móc của Admin, nói dượng ơi, ngày xưa lúc lập page, con nói để BTC quản lý password thì dượng nói thôi, phải tin các bạn trẻ. Giờ dượng sáng mắt chưa, sáng mắt chưa.

Tony òa khóc. Dụi mắt hời lâu, mắt vẫn chưa sáng. Bèn vô từ điển tiếng Việt của Vũ Chất Lượng coi lại hào sảng nghĩa là gì, thấy bác ấy ghi là “Hào sảng là hành động bị đá lộn xuống hào sâu rồi bị mê sảng”.

Bài 6. Chuyện hai bán cầu não bộ

Bí mật của HS Hàn Quốc là kỹ năng điều khiển 2 bán cầu não. Nên họ học giỏi không ai bằng.

Bán cầu não trái với chức năng như là cái KHO chứa kiến thức còn bán cầu não phải có chức năng tưởng tượng. Phần lớn các môn ở trường đòi hỏi trí nhớ với hàng loạt công thức, tính toánchủ yếu giúp bán cầu não trái phát triển.

Bán cầu não phải được kích hoạt qua môn xã hội, nhưng ở nhiều nước, lại thiên về bắt nhớ các ý, các dữ kiện và số liệu. Cuối cùng cũng quy về phát triển não trái.

Ra đời, người thành công là người được phát triển 2 bán cầu não. Tư duy logic, hợp lý, sắp xếp tính toán. Và ăn nói sắc sảo, lưu loát, nói hay viết hay, có tình nghĩa và đàng hoàng tử tế trong nhân cách. Người ta gọi là “thấu tình đạt lý” hay thằng này có “não đều quá mậy”.

Hàn Quốc vào thập niên 60 nghèo quá, cái họ qua Nhật, coi sách giáo khoa, phương pháp dạy thế nào bắt chước y chang mang về, trong đó có phương pháp 2 bán cầu não. Chỉ 20 năm, 1 thế hệ học sinh Hàn Quốc trưởng thành, giỏi giang, giúp đất nước họ hóa rồng. Nhưng họ cũng bí mật, không bao giờ tiết lộ ra bên ngoài (trừ khi nói chuyện với Tony vì trước gương mặt thanh tú ấy, mọi bí mật đều phải lòi ra)

Vậy nhé. Muốn kích hoạt bán cầu não trái, ví dụ khi học ngoại ngữ hay bất cứ môn nào, phải nắm chặt tay phải. Nó sẽ ghi nhớ tất tần tật cái gì mình đã dung nạp vào tai và mắt. Còn lúc thi viết chẳng hạn....mình cũng nên 5 phút nắm chặt tay phải 1 lần. Kiến thức và dữ liệu từ lúc 2 tuổi sẽ hiện ra mồn một trong đầu.

Khi đụng 1 sự kiện cần phản ứng, **NẮM CHẶT TAY TRÁI**. Ví dụ gặp 1 thằng Tây, nó nói How are you? Thì câu này sẽ truyền lên não phải. Não trái, thấy đã biết từ này, lập tức xác nhận nó hỏi vậy là “có khỏe không”. Não phải sẽ chỉ đạo cái miệng trả lời : I am fine. Vì vậy, lúc giao tiếp, gọi điện thoại cho công việc hay

thì vấn đáp hay nghe nhạc, đọc sách văn chương xem phim...mình bóp chặt tay trái 5 phút 1 lần. Não phải sẽ kích hoạt và giúp mình thăng hoa, nghe nhạc cũng sướng, đọc sách cũng sướng, nói chuyện thì hay thôi là hay.

Người bình thường chỉ sử dụng 5% dung lượng não trái. Nhà thông thái thì được 10%. Tức nó bộ nhớ 64GB thì mình mới lưu có vài ba GB. Một số người làm biếng đọc sách thì còn ít hơn nữa, 1-2 MB chứa toàn chuyện nhảm nhí quần quần áo áo.

Người tài giỏi họ đọc sách nhiều, nên não trái chứa Chuông nguyện hồn ai, Sông Đông Êm Đêm, Cánh Đồng Bất Tận, Cuốn Theo Chiều gió..., khi nhìn thấy cảnh đẹp, con người đẹp...lập tức rung động, thương yêu, đồng cảm. Sách chuyên môn, kinh tế xã hội gì cũng đọc... nên dữ liệu lĩnh vực gì cũng có trong não của họ. Làm việc gì cũng dễ dàng thuận lợi. Kết quả: giàu có quý phái đẳng cấp, sống 1 cuộc đời đầy ý nghĩa và phong lưu.

Còn cũng có thể loại chỉ suốt ngày chat chit và đọc tin lá cải thì bán cầu não trái chứa toàn Clip nóng lạnh, ca sĩ A lộ hàng, diễn viên B cởi áo, ông chảnh vệt hiếp bà bán rau. Thể loại này thấy chữ nhiều là bỏ qua. Nên trước 1 hoàn cảnh thương tâm, không khóc được vì không biết vì sao phải khóc. Trước 1 vấn đề hóc búa cần xử lý, không biết làm sao, vì không có dữ liệu.

Cả ngày ngồi ngây ngô. Không biết gì. Không làm gì. Không hạc hành gì. Chỉ ngồi đồng uống cà phê coi clip hài và đi ra đi vô nặn mụn thử đằm. Nhưng thấy 1 cô gái ăn mặc hở hang thì não trái vội vàng xử lý, vì có dữ liệu. Chim cò bưng bưng trời dậy.

Mấy chục năm tồn tại trên cõi đời này, không tạo GDP cho xã hội, không trồng cho trái đất dù 1 cây xanh. Nhưng phải ăn ngày 3 bữa.

2 bán cầu não và cái cơ thể to đùng ấy suốt ngày chỉ xoay quanh việc xử lý 4 cái tứ khoái: ăn, ngủ, x, y.

Rồi hết đời người.

Bài 7. Một bếp lửa hồng

Các bạn trẻ thường có 1 bệnh rất lớn, đó là bệnh “hào hứng một phút”. Đọc 1 bài về ngoại ngữ, cũng lên khí thế hùng hực, cũng mở Youtube ra, cũng lên trung tâm... nhưng chỉ học đúng 1 buổi. Bữa sau vẫn ôm ipad coi tiếp thẳng A, con B hôm nay ăn gì làm gì tự sướng cái gì trên FB. Đọc 1 bài về khởi nghiệp, cũng hăm hăm khí thế, đứng lên đi thuê nhà tìm chỗ mở công ty, nhưng tìm 3 bữa thôi mệt, nắng nóng quá chạy tới chạy lui mệt. Đọc 1 bài về du học, cái cũng lên công ty du học tư vấn, đem 1 đồng giấy tờ về nhà rồi quên để bụi bám lên mốc lên meo. Đọc 1 bài về thể dục thể thao, cái cũng đi mua cái máy chạy bộ, mua cái tạ về đẩy lên đẩy xuống đúng 2 lần. Rồi hết, mọi thứ “nguyên y vãn, vũ như cần”.

Các bạn họ hàng với 2 anh Vân Nguyễn và Cần Vũ này, tìm cách unfriend nó. Nguyên nhân là do cái Ý CHÍ không nằm sâu trong tâm khảm của bạn, nên bị giật dây thì có chút khí thế, nhưng sức ỳ lớn hơn. Nhà càng khá giả, học vấn càng tốt, tuổi càng cao thì sức ỳ này càng lớn. Nên vượt khó thì dễ hơn vượt sướng gấp nhiều lần. Sinh ra trong một gia đình khá giả thì đó là bất hạnh, vì nó sẽ dễ dàng triệt tiêu động cơ phấn đấu. Sinh ra trong một hoàn cảnh khó khăn, đứng trước một sự chọn lựa quá hẹp, thì mình phải vui mừng. Vì đó là cơ hội.

Giữa việc ra sân tập thể dục thể thao với ngồi coi ca sĩ diễn viên cời áo trên mạng, người ta dễ chọn cái thứ 2. Nên nhiều người nghiện ma túy, bỏ thuốc lá...kêu từ bỏ, phần lớn không bỏ được. Cứ trả về với cộng đồng lại tái nghiện ngay. Vì bản chất của con người là “cái lười” và “thèm” bao giờ cũng hiện hữu

trong tâm trí, nên phải có ý chí thật mãnh liệt, thì mới chiến thắng được.

Để rèn ý chí mãnh liệt này, người ta phải có chiêu. Trước một cảm dỗ, bạn nên bặm môi, dùng răng cắn cho thật đau, đau đến mức bạn còn có thể chịu đựng được. Đứng thẳng, nắm chặt 2 bàn tay lại, nín thở, mắt lườm lườm giả bộ ở trước là đối tượng khủng bố cần tiêu diệt. Hồi đó Tony đi thi hùng biện trên sân khấu, cứ chuẩn bị lên là tay chân quít, giọng nói lạc đi, đầu óc nghĩ cái gì chả nhớ. Nhưng lúc trước mặt mọi người, mình mím môi thật chặt, cắn thật đau (yên tâm không có chuyện chảy máu vì mình tự biết điều chỉnh đau quá thì thôi không cắn nữa, kiểu như nhịn thở ấy, không sợ nhịn rồi chết vì chịu không nổi nữa là tự động thở cái phì). Lúc mình nắm chặt tay và mím môi như vậy, hệ thần kinh sẽ được kích hoạt, máu dồn về não nhiều, giúp mình sáng suốt, và tràn đầy ý chí. Bạn cứ thử, có thể sẽ khinh công lên tận ngọn cây chứ không phải chơi. Đây là bí quyết của vận động viên người Triều Tiên mỗi khi thi đấu thể thao. Liều doping này tự nhiên giúp họ đạt thành tích rất cao.

Các bạn thử áp dụng khi mình cần quyết tâm 1 cái gì đó nhé. Tay nắm chặt sẽ giúp bạn tay mạnh mẽ hơn. Môi mím chặt sẽ giúp đôi môi hồng hơn, đỏ tự nhiên rất đẹp. Bạn gái sau khi mím môi, mình thè lưỡi liếm 1 cái cho nó bóng như son, khỏi tốn thời gian trang điểm.

Mình vô cái nhà, dù biệt thự đẹp cỡ cách mấy, thấy bếp núc lạnh lẽo, bạn có ớn không? Bạn dù có tài giỏi xinh đẹp cách mấy, mà không có lửa nhiệt tình, thì cũng như cái biệt thự hoang vắng kia. Bạn có thấy những ngôi nhà tranh, những ngôi nhà gỗ dù bé nhỏ nhưng vẫn ấm cúng vì có 1 bếp lửa hồng?

Mình có một cuộc đời thôi, đừng có tro tàn bếp lạnh. Dù ngoài kia lạnh lẽo, lòng người quyết tâm thì vẫn rực lửa. “Ngoài phố mùa đông, đôi môi em là đốm lửa hồng”.

Bài 8. Tội hủ thư cho 1 nhân viên đi trể

To V,

Đây là email anh nhắc nhở lần cuối. Nếu em vẫn đi làm trễ mà không báo trước, vẫn còn sống 1 cách vô kỷ luật như xưa nay vẫn sống, thì nên ngưng làm việc ở đây.

Để một tổ chức tồn tại được, điều kiện cần là mọi người biết nghĩ về nhau, nghĩ về người khác. Điều kiện đủ là tính kỷ luật. Thiếu 1 trong 2 ĐK này, tổ chức đó sẽ tan rã. Nên hun hạp làm ăn với ai, nếu họ thiếu 1 trong 2 ĐK này, chia tay sớm để khỏi phải giải tán về sau.

Cái 1, tức nghĩ bản thân, ích kỷ, sẽ dẫn đến phết phẩy ma lạnh. Cái 2, tức thiếu tính kỷ luật, sẽ không đạt được mục tiêu. Công ty của bạn anh, anh nói trước sau gì cũng đóng cửa mà không tin. Vì có người trong đó không biết kỷ luật nghĩa là gì, thì không nên làm ăn cùng. Đúng thế thật, bữa đầu 3 anh trong HĐQT hẹn họp lúc 3h chiều. Một anh đến đúng giờ, một anh đến lúc 3h30, một anh đến lúc 4h. Anh đi đúng giờ thì có tiệc lúc 4h30, nên khi anh thứ 3 đến thì anh thứ nhất phải đi. Sau khi ngồi chờ 1h không biết làm gì, anh thứ 3 đã ăn cắp của anh thứ nhất 1h đồng hồ, anh thứ 2 ăn cắp của anh thứ nhất 30 phút. Và đúng như anh dự đoán, công ty họ đã giải tán. Vì không bàn bạc được với nhau, do 3 lần hẹn họp, không họp được.

“Mistake acceptable, but never accept the same mistake”. Lỗi lầm lần 1 thì mình mổ xẻ, phân tích nguyên nhân, nhắc nhở và bỏ qua. Phạm lần thứ 2 là cảnh cáo, phạm lần thứ 3 thì nên chia tay. Vì lần 1, đã nhắc nhở họ vẫn không rút ra được, một là ngu quá, không hiểu vấn đề, hai là cố tình vi phạm. Lần 2 vi phạm là do thói quen cũ, thôi cho 1 lần nữa. Dù đã cảnh cáo vẫn vi phạm lần 3, thì thôi, nên chia tay. Trong hôn nhân, trong bạn bè, trong kinh doanh, trong mọi quan hệ, the

same mistake lần thứ 3 thì không nên tha thứ.

Lần 1 bỏ qua vì chúng ta không nên hẹp hòi

Lần 2 bỏ qua vì chúng ta cần có sự bao dung

Lần 3 không được bỏ qua vì đó là sự xuề xòa, hại người khác.

Mình cứ nghĩ mình tốt, mình thiện, mình bỏ qua lỗi lầm của người ta, thực ra là mình rất ác, vì mình hại người đó. Vì người đó sẽ cảm thấy là lần thứ 4, thứ 5....cứ vi phạm thoải mái, rồi cũng sẽ bỏ qua. Rồi thành bản chất, không sửa được.

Thiện không đúng chỗ, là ác.

Ác đúng chỗ, là thiện.

Đây là thư cuối cùng của anh về vấn đề này. Nếu em có đi trễ lần tiếp theo thì tự động đến phòng nhân sự nhận hồ sơ đi về. Mọi vị trí đều có thể thay thế. Mọi kinh nghiệm đều có thể đào tạo.

Ở công ty này, không chấp nhận người vô kỷ luật làm việc. Anh không muốn đóng cửa công ty. Cố tình vi phạm là phá hoại, nên loại trừ sớm.

A Tony

Bài 9. Chọn bạn làm ăn (1)0

Chắc các bạn từng đọc bài “Hùn hạp làm ăn”, cứ 3 anh A,B,C hợp tác sau vài năm, phần lớn tan vỡ không nhìn mặt nhau, chỉ còn 1 tỷ lệ nhỏ là thành công. Các bạn trẻ thấy ở ngoài xã hội có quá nhiều trường hợp như vậy nên sợ, thôi tự làm một mình. Nhưng nếu tự làm 1 mình thì sao đủ lực. Vốn cùng cần hùn. Sức cần hùn. Trí cần hùn. Chứ 1 mình thì không đi xa được. Vậy ai có thể chọn để hùn đây?

Trong tiếng Việt, hùn hạp là 1 từ hay. Hạp mới hùn. Nhưng hạp là 1 tính từ thay đổi theo thời gian, nay hạp, mai hết. Hết hạp thì cãi nhau. Nhiều bạn học, hồi đi học thấy hạp nhau quá, nên sau khi tốt nghiệp thì rủ nhau làm ăn. Vài ba năm tan vỡ, các buổi họp lớp từ đó không đầy đủ nữa.

Các bạn còn nhớ chuyện Tony giải tán nhóm kinh doanh chứ? Vì nhiều bạn trong đó chưa chi đã đòi chia lãi. Người này đòi phần hơn người kia. Như vậy, việc “CHỈ NGHĨ ĐẾN LỢI ÍCH CÁ NHÂN” là điều kiện đầu tiên để mình nhận ra người không nên hùn hạp. Kiểu người tiểu nông, “đèn nhà ai nấy rạng, gió chiều nào che chiều ấy” thì cà phê cà pháo cho vui, TUYỆT ĐỐI không hợp tác làm ăn.

Đặc trưng của nhóm này là sẵn sàng xé rào để được việc. Nếu kẹt xe, họ sẵn sàng chạy trên lề để nhanh hơn người khác. Xếp hàng, sẵn sàng chen ngang để mình được phục vụ nhanh hơn. Cái gì của chung họ cũng tha về cho gia đình họ, bất chấp đập đổ công trường để con họ có 1 suất học tốt hay giật đồ cúng trên bàn thờ đức thánh Trần để có “lộc làm ăn”, hay đem hết hoa ở Bờ Hồ về nhà. Cứ

miễn phí là họ mò đến, cái gì tốn tiền tốn công thì họ biến mất. Cứ quyền lợi là tranh giành còn nghĩa vụ thì “tôi không ngu”. Hợp tác với người này, tan vỡ là SỰ HIỂN NHIÊN. Nên trong hội đồng quản trị có thể loại này, thì giải tán cho xong, hoặc mình rút lui thật sớm.

Vậy yếu tố đầu tiên để nhận lời hùn hạp làm ăn là sự HÀO SÁNG của người rủ. Hào sáng là sự cho đi không toan tính. Hào sáng là sự chịu chơi, chơi đẹp mà không vì mục đích sĩ diện (có một số người cũng giả vờ hào sáng nhưng cốt là để lấy được sự nể trọng của người khác). Các bạn trong đội tình nguyện là một dạng người hào sáng. Vì các bạn sẵn sàng thức nguyên đêm thứ 7 để chuẩn bị chủ nhật bán hàng, tiền lãi dành mua áo ấm cho em nhỏ vùng cao chẳng hạn, thì đây là người có thể hy sinh lợi ích cá nhân vì người khác. Nên các bạn có thể làm ăn với nhau. Lưu ý chữ CÓ THỂ, vì còn thiếu 1 ĐK nữa là ĐK đủ, sẽ nói ở bài sau.

Còn với ai suy nghĩ “có điên mới làm cho thằng khác ăn”, thì phải tránh thật xa. Họ không nghĩ về người khác, không nghĩ cho người khác, thì họ sẽ tư lợi khi không ai kiểm soát. Họ sẽ vượt đèn đỏ khi không có cảnh sát giao thông. Họ sẽ quay bài khi không có giám thị. Họ sẽ đút túi 1 quả ớt khi chị bán rau mãi đếm tiền. Họ sẽ nói dối ngay để được lợi cho mình. Họ sẽ lấy tiền công ty cho chi tiêu cá nhân. Công ty cấp cho họ 1 số ĐT để liên lạc công việc, họ dùng để gọi việc cá nhân, dù họ có 1 số ĐT riêng nữa. Việc này không vặt vãnh tí nào, nó thể hiện cái nhập nhèm của mấy đứa tào lao bí đao. Công ty nào có thành phần đó trong hội đồng sáng lập, công ty đó sẽ đóng cửa, dù sớm hay muộn.

Đây là điều kiện cần. Còn điều kiện đủ, các bạn theo dõi ở bài 2. Bạn trẻ đọc lại và học thuộc bài 1 trước khi học bài 2 nhé.

Bài 10. Chỉ đường

Người Do Thái là dân tộc thông minh. Ngoài ra, do vị trí địa lý nằm gần châu Âu phóng khoáng, nên dù chỉ chiếm 0.2% dân số thế giới nhưng người Do Thái sở hữu phần lớn của cải thế giới, 21/50 giàu nhất thế giới trên Forbes. Còn người Việt, được xem là “Do Thái của phương Đông” lại bị cái bệnh lớn nhất là “tiểu nông vụn vặt” thịt chó lá mơ lông, nên cứ lặn lội truân chuyên mãi. Nên ai thoát được cái ấy thì bật lên thành công mạnh mẽ. Bạn trẻ phải coi kỹ cái này, để muốn thành công, phải thoát ra cái TIỂU NÔNG ấy nhé.

Tony cũng từng tiểu nông vụn vặt. Hồi đó vô thành phố cũng lựa bạn giàu có và có cha mẹ làm ông này bà kia chơi, hòng sau này nhờ vả. Chơi với ai, Tony cũng tính toán coi có lợi không, cũng xuề xòa với lỗi lầm bản thân, cũng giấu như mèo những bí quyết làm ăn, cũng điên cuồng bảo vệ lợi ích cá nhân, cũng ma lanh và phết phẩy, cũng từng nói dối tuy chưa ăn cắp, cũng ganh ghét người giỏi hơn mình và khinh khi người kém hơn. Ăn cỗ thì phải giành phần trước, lợi nước thì theo sau vì đũa nào đi đầu, nó vấp té trước thì mình tránh. Nên ai nói bỏ xe máy và nhà ống là điên cuồng phản đối. Vì làm biếng đợi xe buýt, làm biếng lội bộ, sở hữu 1 miếng đất sẽ hay hơn 1 cái căn hộ chung cư, cất nhà thì cao hơn nhà bên cạnh để nước mưa nó đổ sang bên đó, lấn ra 1 chút ngoài mặt tiền đường. Cái gì liên quan đến quyền lợi là tranh giành khí thế, liên quan đến trách nhiệm là trốn tránh liền. Không tình nghĩa với ai, chỉ biết có mình, sau này là gia đình vợ con mình, anh em ruột mà tranh giành nhà thừa kế thì Tony cũng sẵn sàng vác cuốc

ra chiến đấu. Đi ăn đám cưới là lấy đĩa bới cái đùi gà trong đĩa ra, rồi bỏ vào túi áo chạy ra bờ rào cho thằng con đang đứng chờ. Phải làm nhanh chứ con Na nó lấy mất, nên đĩa gà vừa dọn ra là 6 đôi đĩa "khách mời" lao vào xới tung tóe lên. Đi khách sạn ngủ, bật nước chày cả đêm cho nó "lại tiền", vừa bật máy lạnh vừa mở cửa sổ cho thoáng, có phải tiền của mình đâu. Sang nhà cô bạn, giàu có quá nên Tony tìm cách xài cho bớt giàu. Mấy lon bia cổ mang ra mời, Tony bật lên hết dù uống mỗi lon có 1 hớp. Nhìn cổ giàu có mà lòng vô cùng khó chịu, ngồi suy nghĩ mãi cách nào cho cô ấy bớt giàu đây?

Nhưng sau khi đi đây đi đó, thấy cái suy nghĩ TIU NÔNG đó sao mà rẻ tiền quá, suy nghĩ miết vậy thì không sang trọng quý phái về tâm hồn được. Tony tự và vào mặt mấy lần rất quyết liệt, mất 1 năm thì bệnh tiểu nông bớt dần và bây giờ hầu như mất hẳn. Nên mới có cái page TnBS này ra đời, chứ cách đây 10 năm, đời nào Tony chia sẻ miễn phí như vậy. Lỡ đưa nào nó đọc nó giỏi, nó giàu hơn mình thì sao. Ít ra cũng viết bài gửi báo để có chút tiền nhuận bút. Thay vì mua sách có bản quyền trong nhà sách, Tony chỉ mượn và photocopy để rẻ hơn vài nghìn, và khi có Ebook đọc miễn phí, ai có là đưa email xin liền. Cái gì miễn phí là tranh nhau, kiểu ăn ngồi đèn nợ nghe nói may mắn cho làm ăn, Tony sẵn sàng đi sớm từ 1h sáng, và lén ngay với thằng bên cạnh. Và để vào ngôi trường của Ngô Bảo Châu từng học, Tony sẵn sàng đập cả hàng rào để vào nộp hồ sơ, có phải hàng rào nhà mình đâu. Ngắm đường hoa bờ Hồ chứ thấy chậu nào đẹp là lén mang về nhà mình, bờ hồ không có hoa thì nó vẫn là cái bờ của cái hồ. Đền đỏ mà thấy chú công an thì mới dừng vì sợ phạt, chứ không thì cứ vượt cho nhanh, sau đó còn quay lại chửi mấy người tự động dừng trước đền đỏ là "đồ dở hơi", không có ai giám sát sao không tranh thủ? Tony từng như thế và từng cười khoái trá vì thấy mình KHÔN hơn người khác.

Tony có anh bạn, tiến sĩ và chủ doanh nghiệp nho nhỏ, danh vọng ngon lành, nhưng bệnh tiểu nông thì không hết. Anh bắt vợ anh vừa đi làm bên ngoài (tháng kiếm vài chai) vừa làm kế toán công ty, vì anh sợ bọn nhân viên nó ăn. Hôm bữa cà phê với anh, anh nói gì chứ vụ sân bay Tân Sơn Nhất dời ra Long Thành là tao phản đối. Tao muốn sân bay cứ phải cạnh nhà, tiện cho tao. Mà không phải riêng sân bay, dự án nào mà không có lợi cho nhà tao, tao đều phản đối cả. Trước đây, anh ở trong khu giải toả để xây cái cầu, sáng ra cả xóm ngồi cà phê chửi nói mấy người quy hoạch ngu gì ngu thế, xây cầu làm éo gì (nguyên văn anh nói), cứ để thế cả bao nhiêu năm nay có sao. Rồi người ta cũng kiên quyết, và lại tiền đền bù cũng cao nên hôm nay đi ngang cái cầu, anh nói "trông khang trang nhỉ". Nhà anh là nhà cuối cùng tháo dỡ khỏi khu giải toả ấy, vì đi sớm sợ tiếc. Một ngày cũng dây dưa, miễn là có lợi.

Tony nói mình phải nghĩ cho người khác, nghĩ cho cộng đồng thì xã hội mới tốt được. Anh mắng ngay, cộng đồng là ai, tao nào biết cộng đồng là ai. Từ nhỏ, tao

được cha mẹ tao dạy là “nặng chiều nào che chiều đó”, lo cho mình và gia đình thôi, mắc mớ gì phải lo cho người khác. Tao thấy bọn Singapore nó ngu quá, cả khu phố tự dựng đập hết, xây cái chung cư lên có 20% diện tích, còn 80% là xây bãi đậu xe hơi và cây xanh. Tao thà đi xe máy chứ không đời nào chịu đập nhà rồi ở chung cư cả. Tao thích văn hóa xe máy vì nó cho tao cơ hội giành từng cm đường với đứa khác. Tao mà không đi được thì sẽ đâm ngang xỏ dọc, đồ ai đi được với tao. Mà không thấy câu tục ngữ “không ăn được phá cho hôi” à. Đó là sự khôn ngoan đó mà ạ.

Trong làm ăn, anh có tiền chứ không trả nợ, ráng bịa lý do nói dối thêm 1 ngày để có lãi suất qua đêm. Anh mua hết các tên miền của các công ty nổi tiếng, kiểu tonybuoisang.com hay tonybuoisang.net (Tony không có sở hữu mấy cái trang này, toàn của ai đấy không rõ), giả sử Tony liên hệ thì anh hét 50,000 đô, ai bảo không nhanh tay lẹ mắt đăng ký. Kinh doanh của anh chính là “đầu cơ”, đi xe hơi đến xếp hàng mua suất chung cư thu nhập thấp rồi bán lại. Anh nghe ở đâu sắp làm dự án là anh mua đất, rồi xây mộ giả, vì anh nói “sẽ được đền bù cao hơn. Các trận đá bóng nổi tiếng hay vé tàu tết là anh chen lấn mua vé rồi rao bán lại chợ đen. Anh đầu tư trí tuệ vô mấy cái này chứ không sản xuất kinh doanh cái gì lâu dài vì tốn thời gian, lâu ăn, mệt.

Hôm bữa gặp anh trong khu vui chơi trẻ em Kid City, Tony thấy anh đứng dưới cái máng trượt, con anh vừa trượt xuống là anh bế đưa lên trên cho nó tuột xuống nữa. Có 5-6 đứa bé cũng trạc tuổi con anh, xếp hàng leo lên trên đó rồi nhưng không có trượt xuống được vì cha con anh chiếm dụng mất cái máng. Mấy đứa nhỏ xiu không có khả năng giành lại người cao 1m75 và 80kg sừng sững như anh, chờ lâu quá không trượt được, khóc lóc vang dội, nói chú ơi đây là chỗ chơi của tụi con mà. Anh phớt tỉnh ăng-lê. Cái tụi nhỏ chạy xuống méc cha méc mẹ, mấy người kia tới góp ý, anh nói cái này là của chung, tôi có quyền. Thế là các ông bố bà mẹ khác cũng lao đến tranh giành cho con của mình được chơi. Kid city biến thành Adult city với gương mặt lạnh tanh của những ông bố bà mẹ.

Nhưng lạ ở chỗ, nếu ai không cho anh cái gì, anh lại chửi. Hôm bữa anh nói tao đang chạy xe, không biết đường nên mới dừng lại hỏi một bà ngồi bán thuốc lá. Mà biết bà ấy trả lời sao không “tự tìm đi, ở đây không ai sống bằng nước bọt”. Cái thể loại gì ích kỷ thế, biết đường mà không chỉ. Tony mới nói vậy anh chỉ cho em con đường làm giàu của anh đi, anh cười há há, nói tao đâu có ngu mậy. Chỉ đường làm ăn cho mà để tao hết cửa làm ăn à.

Tony nói, thì bà bán thuốc lá cũng như anh thôi. Anh không chỉ đường cho người khác thì bà kia cũng vậy.

Anh nói khác, khác, khác. Tao tức, tao tức....mày nói hay quá, tao cãi không lại, nhưng tao khác, tao khác.

Bài 11. Bí mật của người giàu có

Nhiều bạn trẻ thấy người ta khởi nghiệp, cũng lật đật mở công ty, nhưng chỉ được 3 bữa. Vấn đề không phải là kinh nghiệm xử lý công việc, kiến thức chuyên môn, kiến thức quản trị hay tuổi tác, vấn đề là KỸ NĂNG LÀM CHỦ không có. Nên phải dẹp tiệm.

Muốn làm chủ, thứ nhất là phải có kỹ năng giao việc. Muốn có kỹ năng này, bản thân mình phải là người luôn chân luôn tay, luôn mắt luôn miệng, luôn tính toán TỪ BẾ. Còn có ai làm sẵn cho mình vô ăn thì thua. Tony tuyển một bạn từng học cấp 3 dân lập N, thi ĐH 29 điểm. Nó nói tụi con học vì thành tích của trường, nên ban đêm thầy cô kèm truy bài đến 11h. Bài toán vừa đưa ra, ông thầy đưa ngay công thức ráp vô giải. Đề văn này chưa suy nghĩ dàn ý là đã có giáo cung cấp ngay 1 bài văn mẫu y chang. Nên tụi con mất khả năng tìm kiếm và tổng hợp thông tin. Việc ngồi lục lọi trong thư viện, search trên google, đọc hăm bà lằng...để có thông tin mình cần LÀ KỸ NĂNG buộc phải có của người giỏi giang thật sự. Nên hàng này nó lên công ty, chờ ai giao việc thì làm, không thì ngồi đấy, cứ mỗi 5 phút ngáp 1 cái. Thấy kỹ năng ngáp tốt quá, phòng nhân sự bèn bố trí nó ngồi ở chỗ cửa ra vào. Từ đó, tuyệt đối không còn con ruồi nào bay được vào bên trong công ty nữa.

Tony quen với 4 đại lý bán phân ở 1 huyện ở miền Tây. Bốn đại lý này từng là

người giúp việc cho ông Thoàn, một người giàu có trong làng. Ông Thoàn có hàng ngàn công đất, hàng trăm chiếc ghe hàng xáo, mấy nhà máy xay gạo, quán xá trên chợ, rồi vịt nuôi thả đồng, trại nuôi gà, nuôi heo, có nhà ở Sài Gòn Cần Thơ...và người ăn kẻ ở trong nhà lên tới hàng trăm. Cứ nhậu là 4 anh này kể chuyện “hồi xưa” với lòng biết ơn ông Thoàn vô hạn. Sáng nào cũng vậy, cứ đầu 4-5h là ông Thoàn ngủ dậy, ngồi trên cái ván (cái phản) bằng gỗ mun, sai gia nhân làm việc. Đố đưa nào mà rảnh tay rảnh chân với ông. Hồi đó thì tụi này căm ghét ông Thoàn vì bắt làm nhiều quá. Nhưng giờ nghĩ lại, thấy số mình may mắn. Mấy anh hỏi Tony chứ HAM LÀM VIỆC VÀ BIẾT GIAO VIỆC có phải là bí mật của người giàu có không? Vì sáng sáng, thấy ông Thoàn cứ nhấp ngậm trà vô, kêu anh A làm gà, anh B ra đắp đất, chị C trồng rau, anh C chế củi, chị D lau nhà, chị E kiểm kho, chị F múc nước, anh G vô ruộng thăm lúa, anh H thu nợ...còn ông thì cộng cộng trừ trừ trong sổ đến khuya, suốt ngày nghĩ ra cái mới để làm ăn, mở rộng sản xuất. Tony nói đúng rồi, biết làm việc thì bình thường, nhưng biết giao việc là năng lực đặc biệt chỉ dành cho người rất giỏi, không phải cái đầu nào cũng nghĩ được việc cho người khác làm đâu. Càng nghĩ việc cho đông người làm thì càng tài năng. Đó là bí mật đầu tiên của người giàu có.

Muốn giao việc, phải có óc quan sát, phải biết sắp xếp công việc theo khả năng của từng người, QUAN TRỌNG LÀ PHẢI TỪNG LÀM TỪ VỊ TRÍ THẤP NHẤT. Nên mấy anh nói em nói đúng quá Tony, ai từng làm cho ông Thoàn sau này cũng làm chủ hết, vì quen luôn tay luôn chân. Tụi anh ban đầu cũng làm mướn làm công thôi, nhưng chăm chỉ và có đầu óc nên tích lũy được ít tiền. Sau đó mới mạnh dạn mở ra làm, nhỏ trước, lớn sau. Mỗi lần nghe mấy đứa đòi khởi nghiệp mà hỏi “vốn đâu”, thấy mắc cười dễ sợ. Các bạn nghe đứa nào nói vậy thì đừng có đưa tiền cho nó. Nó đốt hết ngay. Có ông tỷ phú nào trên thế giới mà đẻ ra là có 1 đồng tiền đưa sẵn? Toàn tích cóp 9 xu đổi lấy 1 hào cả. Rồi “tiền đẻ ra tiền”, có 2 hào, 5 hào rồi 1 tỷ đô la.

Mấy anh nói ở cái huyện này, ngoài tụi anh bán phân bán thuốc, mấy ông chủ cây xăng, chủ xưởng gỗ, chủ xưởng sản xuất vỏ lãi (tàu ghe), chủ đại lý xi măng sắt thép...đều là người làm công của ông Thoàn ngày xưa cả. Còn mấy đứa em tui, lúc đó ở với ba mẹ, bây giờ vẫn cứ nông dân nghèo. Vì nói cái gì tụi nó cũng ngại làm. Sáng ngủ dậy là không biết mình phải làm gì ngày hôm nay. NGHĨ KHÔNG RA VIỆC CHO MÌNH THÌ LÀM CHỦ GÌ ĐƯỢC.

Lúc ông Thoàn già yếu, ông vẫn chỉ đạo công việc nên nhà cũng còn khá giả, nhưng khi ông mất đi thì mọi thứ cũng chấm hết. Cái dở của ông Thoàn là, dù chỉ đạo và sai việc các người làm rất tốt, nhưng lại không cho con cái ông động chân động tay vào việc gì. Gia tài chia xong, mấy đứa con quản lý không nổi vì không nghĩ ra việc cho người khác làm, rồi người làm bỏ đi hết. Mấy đứa con phải bán vàng, rồi bán đất, bán cơ sở làm ăn...thậm chí lấy đồ cổ trong nhà ra

bán. “Nhà từ đường” là cái cuối cùng tụi nó bán để chia nhau ăn. Hết của, các con của ông Toàn không kiếm sống được vì vừa dỏ vừa lười. Mấy anh gia nhân cũ, giờ đã có cơ ngơi làm ăn ngon lành, thấy vậy mới nhận mấy đứa con đứa cháu ông Toàn vô làm bốc vác, coi kho, giao hàng, lau nhà lau cửa, bế em...Mấy anh nói vì tình nghĩa mới nhận vô chứ năng suất làm việc tụi nó chỉ bằng ½ người khác.

(Hình này chỉ có tính chất minh họa, một ngôi nhà giàu có ở miền Tây)

Bài 12. Con cò của mẹ

“Chào dượng. Con tên S, tốt nghiệp ĐH Kiến Trúc và đã đi làm 2 năm. Nghĩ đến những tháng ngày đi học mà con thấy nao lòng. Thời cấp 1 cấp 2 con không biết, chứ từ cấp 3 trở đi, 1 tháng riêng tiền học của con đã là 5 triệu. Sau bao nhiêu năm, giờ con kiếm được có 5 triệu/tháng, coi như tiền đầu tư cho con lỗ nặng.

Từ lớp 1, con đã phải học thêm đêm ngày để vô trường chuyên cấp 2. Rồi phải học bơi, học võ, học đàn, học 2 ngoại ngữ. Cứ 4h chiều, ba con trốn việc ở công

ty, ra đứng trước cổng trường, cầm gói xôi và hộp sữa rồi chở con chạy như bay đến các lớp học thêm, 9h30 tối con mới về tới nhà, vô bàn ngồi làm bài tập đến 12h mới được ngủ. Kiệt sức vì học nhưng con phải có thành tích để ba mẹ khoe với bạn bè. Con luyện toán-lý-vẽ từ năm lớp 10, MỤC ĐÍCH DUY NHẤT LÀ để thi ĐH nên con không quan tâm đến các môn khác, cả lớp con ai cũng vậy, đậu ĐH 100% chứ giờ kêu viết đơn xin việc thì thua, phải search trên mạng xuống rồi sửa sửa lại tí chút. Ở trường kiến trúc, tiền dụng cụ học tập cao ngất. Tốt nghiệp ra, ngành xây dựng không còn nhiều công trình nữa, con có việc làm là rất may mắn, bạn bè con thất nghiệp nhiều, chỉ có vài đứa giỏi ngoại ngữ đi làm cho công ty nước ngoài, vài đứa có điều kiện thì đi du học, còn lại thì ất ơ vạ vật. Con không nói được ngoại ngữ nào ra hồn, cũng chẳng thích đàn hát võ thuật gì. Đam mê kiến trúc không có, các công trình vẽ ra cho khách, con còn thấy xấu nữa là. Hồi đó con chọn kiến trúc vì mọi người trong nhà nói là “NGHỀ NÀY DỄ XIN VIỆC, KHÔNG AI NHẬN THÌ ĐI VẼ NHÀ CHO NGƯỜI TA CŨNG SỐNG ĐƯỢC”. Giờ con thấy làm gì cũng phải có đam mê, phải có chút tài năng mới kiếm tiền được dượng ơi. Con chán nản toàn tập, lớp con chỉ các bạn ở tỉnh lên, nghèo nghèo...là điên cuồng làm việc, còn tụi con ở thành phố, giờ sống nhàn nhạt, chán ồm, không có gì bút phá. Con hàng ngày ngoài việc sáng ra quán cà phê ngồi cầm cái laptop, nhận việc tính toán kết cấu cho vài ba công trình, rồi tối đi nhậu với bạn bè. Con 25 tuổi mà bụng bự hơn ba con nữa...”

Đây là một trong rất nhiều thư mà TnBS nhận được. Thế mới biết, nhiều người phấn đấu cả đời, cho con cái lên thành phố “để có điều kiện học tập” rồi ép con học cái này cái kia, đầu tư kinh khủng cho con cái...nhưng không có kết quả. Tuổi thơ cứ mãi kéo dài vì phận làm con cò, con cò đã chán mà lại còn be bé. “Con cò bé bé, nó đậu cành tre, đi không hỏi mẹ, biết đi đường nào?” Đi đường nào hỏi mẹ, mẹ ơi?”

Cách đây 2 năm Tony gặp 1 bạn kiến trúc sư y chang, tên H. Bạn nói con xuống Phú Mỹ Hưng làm nhà, thấy bà ô-sin người Philippines lương 1000 USD/tháng, trong khi mình học kinh khủng trong 17 năm, thu nhập có 200-300 USD. Bà ấy làm lương cao gấp 5 lần vì bà ấy biết tiếng Anh. Cái con về. Tức quá. NÓI LÀ LÀM. Nắm chặt tay, mím chặt môi, con ĐEP HẾT MỌI LƯỜI BIẾNG cố hữu để LỘT XÁC. Hành trình lột xác từ CÒ thành ĐẠI BÀNG bắt đầu.

Bạn kể “con đăng ký luyện IELTS ở một trung tâm do nhóm sinh viên ĐH Ngoại thương sáng lập, 5h sáng là dậy hít đất, chạy thể dục. Ngoài công việc chuyên môn, con chỉ tập trung học ngoại ngữ và ngoại ngữ... Sau 3 tháng, con thi IELTS được 6.0, và vay tiền mẹ đầu mấy ngàn đô, sang Italia để học thiết kế 1 tháng” (The Florence Institute of Design International, học phí 1 khóa ngắn hạn 1 tháng khoảng 900 Euro). Sau một tháng học, bạn nói tầm nhìn của bạn lên rất nhiều. Bạn về nước. Thiết kế của bạn tự nhiên phóng khoáng hơn, táo bạo hơn. Mạnh

dạn đi ra ngoài, bạn mới thấy những công trình kiến trúc của phương Tây sao mà hài hòa quá. Sau đó, nhờ 1 đồng môn trong khóa học này giới thiệu nên bạn đi học tiếp ngành kiến trúc ở một thành phố nhỏ ở nước châu Âu khác, lần này chỉ với 3000 USD trong tay. Hàng ngày ngoài giờ học, bạn đi lang thang trong thành phố, thấy nhà ai xấu xấu hư hỏng gì đó là ghi lại địa chỉ, về nhà viết thư nói để tao sơn lại, sửa lại, làm cảnh quan sân vườn lại cho nha. Từ tháng thứ 2 trở đi là bạn dư dả tiền bạc, đi lang thang nước này nước kia du lịch. Gần đây, nhóm của bạn vừa vẽ một công trình khách sạn ở Úc, bạn vẽ rồi gửi phác thảo qua, khách sửa, khách Ok thì bạn triển khai chi tiết 3D, tính kết cấu, khối lượng...và gửi mail cho khách là xong. Nhóm của bạn 5 người, giá trị bản vẽ 300,000 USD và bạn được chia 1/5. Bạn nói lần đầu tiên trong tài khoản có con số hàng chục ngàn, khi đầu óc mình phóng khoáng lên là tiền tự động vào. Và khi mình có tầm quốc tế, giá trị sức lao động của mình tăng lên rất cao. Bạn nói, nhiều lúc con đang ngồi uống ly Cappuccino 5 Euro (tức gần 150 ngàn đồng) ở Paris, nhớ ly cà phê cục gạch trước trường kiến trúc, có lần con căng thẳng cãi nhau với chị bán hàng sao bữa nay giá ly cà phê lên 12 ngàn, hôm trước chỉ có 10 ngàn thôi, con giận không nhìn mặt chị ấy. Rồi đi phỏng vấn xin việc, bạn cùng lớp chứ vô gặp nhau là “ném cục lơ”, sợ nó giành mất suất việc làm của mình. Hùn hạp nhau mở công ty thì 3 ngày là cãi lộn giải tán vì ai cũng làm theo ý mình, không tôn trọng quy định chung hay tuân theo chỉ huy gì cả.

Tony bèn nói: “Thì mấy đứa thấy đó. Chênh lệch có 2000 đồng mà tụi mày cũng cãi không nhìn mặt nhau. 2000 đồng, ra quốc tế, quy Đô la là chưa tới 10 cents. Đầu óc nhỏ thì tâm hồn nhỏ. Tâm hồn nhỏ thì đời nhỏ. Mình chỉ tồn tại một lần trên trái đất này, thử “bay lên đón mặt trời, đại bàng con hãy vút cao, qua núi đồi...” như lời bài hát “Đại bàng con”, bài hát thiếu nhi nổi tiếng của Nga đi nhé!”

Không rõ vì sao, trong các bài thiếu nhi Phương Tây, các nhạc sĩ thường lấy hình tượng con đại bàng để sáng tác...

Bài 13. Công thức làm giá đậu nành theo kiểu Tony

Giá đậu nói chung là thực phẩm rất tốt, lại nghèo năng lượng nên thường dùng để ăn no bụng mà lại giảm cân hiệu quả. Tuy nhiên thị trường người ta làm giá hay bỏ chất kích phát, gọi là GA3, gibberellic acid, ăn cũng không độc hại gì nhưng cũng không tốt. Nên tự làm ở nhà là giải pháp hay nhất, giúp vợ chồng con cái có cái để ăn, thay vì ôm ipad suốt.

Đậu nành(đậu tương): lựa mua hạt nhỏ, không mốc meo. Cái rổ nhựa, cái thau nhựa. Hai cái khăn vải dày thật sạch.

Đậu nành mua về, lựa đúng 505 hạt, rửa sạch. Nước ngâm pha hơi ấm ấm là được. Sau đó bỏ đậu nành vào ngâm đúng 40 phút 23 giây thì vớt ra. Bỏ vào cái rổ đã lót sẵn cái khăn ở dưới, nhớ là cái khăn này phải ngâm nước sạch, sau đó vắt khô chỉ để có độ ẩm. Sau khi trải đều đậu nành lên bề mặt khăn, phủ cái khăn còn lại (khăn này nên dày hơn để tạo lực, ép đậu mập hơn, còn bạn làm khăn nhẹ quá là nó vọt lên cao nhòng ồm nhách). Khăn phủ cũng được ngâm nước và vắt khô để tạo ẩm độ.

Cứ 12h là tưới nước một lần. Tức sáng trước khi đi học đi làm, tưới 1 cái. Chiều về tới nhà là tưới cái rồi mới đi tắm. Nhớ là lấy rổ ra tưới, sau đó để khô rồi mới bỏ vô cái chậu nhé, đừng để ngập nước, sẽ bị úng. Để cái thau chứa giá đỗ này

vào khu vực bóng tối nhất của khu nhà. Nếu có cái bình xịt giống như xịt ủi quần áo cũng được, chỉ cần hơi ẩm để nẩy mầm, không nên ướt quá sẽ bị úng.

Cứ như thế, khoảng 5 ngày chúng ta mới có thể lấy ra sử dụng. Lúc này, mùi giá hơi tanh, vì trong đậu nành rất nhiều đạm đã chuyển hoá thành collagen. Các bạn gỡ ra, rửa sạch bằng nước muối, sẽ hết mùi tanh và trở nên thơm ngon lạ thường. Sau đó để ráo và sử dụng như luộc, ăn sống, làm dưa giá chua.

Giá đậu xanh ăn ngon hơn đậu nành, nhưng không tốt. Giá đậu nành khó làm, khó ăn hơn nhưng vì sự nghiệp trẻ đẹp, chúng ta phải đầu tư. Ngày ăn 200 gram, 1 tuần da bắt đầu lột nhẹ. 2 tuần thì ngưng không ăn nữa, ra gương đứng soi. Chu cha, da trắng như bông bười, hồng hào. Nếp nhăn bắt đầu biến mất, giọng nói bắt đầu vang vang, bụng thon gọn, mắt sáng nhìn trong đêm 2km vẫn thấy, trẻ trung yêu đời. Ngưng tháng sau ăn lại, cứ 1 tháng trẻ 1 tuổi, mình 30 tuổi mà ăn 30 tháng thì thành trẻ sơ sinh.

Bài 14. Một lá thư Quảng Bình

Một cậu bé học lớp 11 ở Quảng Bình vừa gửi mail cho Tony. Cậu nói cô giáo dạy văn của cậu đọc bài “Chuyện Ở West Point” cho cả lớp cậu nghe cách đây 2 hôm. Cậu chột bùng tỉnh. Cậu THỀ sẽ từ bỏ hoàn toàn việc chơi game máy tính. Cậu THỀ từ bỏ mọi cái lười biếng cố hữu. Cứ 10h đêm cậu ngủ và 5h sáng thức dậy, chạy bữa đầu 1 vòng quanh nhà, một ngày tăng lên 1 vòng nữa. Tối về cậu sẽ bay đá vào bao cát 100 cái mới tắm và đi ngủ. Cậu cũng ra điều kiện 1 ngày 10 từ tiếng Anh mới, cậu sẽ lấy sách tiếng Anh cấp 2 ra và dò lại với mục tiêu là nắm vững những gì đã học, không sót một chữ nào. Cậu cũng sẽ đọc lại kỹ các cuốn sách xã hội như địa lý, cái mà cậu nghĩ là tầm phào trước đây. Cậu cũng đã thu âm các bài tiếng Anh do mình tự đọc. Cậu nói, chưa bao giờ có cái gì truyền cảm hứng cho cậu thấy việc học tập, rèn luyện thể lực, rèn luyện trí tuệ đến như vậy. Cứ mỗi sáng thức dậy, lồng ngực lại đầy khí trời của một ngày mới và tinh thần tràn đầy năng lượng. Cậu lại lao vào học tập say mê, rèn luyện say mê.

Cậu hứa với Tony, thời điểm con người có chuyên môn là học thì phải tập trung vào học. HỌC SINH SINH VIÊN THÌ PHẢI HỌC. Cậu quyết tâm sắt đá và sẽ trở thành một người đàn ông tuyệt vời, là cây tùng cây bách chứ không phải là dây leo tầm gửi. Cậu sẽ báo cáo cho Tony vào từng tháng sự tiến bộ của mình, dù Tony có đọc và có trả lời không thì cậu không quan tâm, đơn giản là cậu muốn rèn luyện kỹ năng viết.

Tony thấy hài lòng. Sẵn đây nói luôn với các bạn trẻ cỡ tuổi cậu này. Nếu thượng

để có cho ta lại một cuộc đời, chúng ta nên thiết lập các mục tiêu sớm hơn. Và với bất cứ lứa tuổi nào, sự tỉnh thức cũng đều không muộn.

Dù đã đi làm, ngay bây giờ, hãy đến các trung tâm ngoại ngữ để học. Hãy ra các nhà sách để mua sách về đọc. Hãy đến các trung tâm thể dục thể thao để ghi danh tập võ, tập cầu lông tennis, tập khiêu vũ, tập bơi lội... Lên kế hoạch cho từng ngày, từng tuần, từng tháng, từng năm của cuộc đời mình. Đừng về nhà và ôm lap top, ôm ipad nữa. Trên facebook của bạn bè, chẳng có gì mới đâu. Máy trang tin tức cũng vậy, nhảm nhí cả thôi, đọc vài tờ báo chính thống biết xã hội xung quanh thế nào, rồi thôi, tắt máy. Online 1 ngày 30 phút là đủ.

Một dân tộc hùng cường sẽ bắt đầu bằng những học sinh khỏe mạnh và thông tuệ. Đất nước hóa rồng, hãy kiêu hãnh là một hồng cầu, đừng là khúc ruột thừa của con rồng ấy.

Sức mạnh chỉ có từ nội lực và tinh thần bên trong. Bạn thử quan sát lúc gà con nó nở. Đầu tiên, con gà con bên trong quả trứng sẽ cựa mình, nó sẽ mổ cái vỏ, rùng mình trút lớp vỏ ấy, và bước ra nhìn đời. Còn nếu ai đó mong muốn giúp nó mà tìm cách bóc tách cái vỏ, thì con gà con ấy sẽ chết. Cuộc đời cũng y chang vậy, không ai làm giùm cho đâu, không ông thầy bà cô nào, trường chuyên lớp chọn cỡ nào đi nữa, hay dù cha mẹ giàu có ra sao..., không ai có thể giúp MÌNH THÀNH ĐẠT được.

Mình muốn mình thành ai, thì tự quyết. Có những tuổi trẻ quanh quẩn trong mấy bức tường nhà ống, đặt dẹo ôm cái ipad trên giường, mỗi mắt thì xuống bếp coi ai dọn sẵn thì ngồi ăn. Ăn xong rồi ị, soi gương rồi nặn mụn, móc ráy tai rồi thủ dâm, rồi lết vô giường coi ipad tiếp, mặt mũi sưng húp, tóc tai rũ rượi, mắt mở hết lên...

Cũng có những tuổi trẻ đầy sức sống, bụng 6 múi, mặt đẹp sáng bừng, trí não thông tuệ....ở ngoài sân bóng, ngoài hồ bơi, trong những trung tâm thể dục thể thao, các nhà văn hoá, cùng nắm tay nhau hát vang ngoài công viên, cùng nhau đi nơi này nơi khác xoá mù chữ, mang ánh sáng văn hoá với cộng đồng. Nhìn họ thật đẹp, vì họ biết tận dụng tuổi thanh xuân để làm người có ích.

Chúng ta có một tuổi trẻ duy nhất để cơ thể tráng kiện, đẹp đẽ, tràn đầy năng lượng. Chúng ta có một quỹ thời gian ít ỏi để xây dựng nền móng cho ngôi nhà mình. Thành cao ốc chọc trời hay nhà tranh xiêu vẹo thì tùy bạn quyết định vào hôm nay. Nếu để tới ngày mai, bạn đã bị mất 1 ngày vô nghĩa, và có khi sẽ không bao giờ làm được cái gì hết. Người thất bại hay hèn, câu cửa miệng là "thôi từ từ, để mai cũng được".

Bài 15. Nay các bạn trẻ...

Hồi còn đi học, Tony nghe tuyển “nhân viên bán hàng” là đội ngược. Vì tưởng tượng cảnh mồ hôi mồ kê chạy xe máy ào ào trên đường, phía sau là thùng hàng, vô năn nỉ chỗ này chỗ kia, có khi bị đuổi. Rồi trong giao tiếp, cái thế người bán bao giờ cũng thấp hơn thế người mua, nó bảo con trâu màu vàng cũng dạ “vàng quá”, sĩ diện ít ai chịu làm nghề bán hàng, dân mình thích sĩ. Rồi bị ép doanh số, một tháng phải bán được bao nhiêu sản phẩm, còn không thì phải nghỉ, nên cuộc sống cũng sẽ áp lực hơn.

Với tâm lý đó nên sinh viên ra trường ít đứa nào chịu làm nhân viên bán hàng. Tony ngồi suy nghĩ lại, mình dưới quê lên, trên răng dưới dép, học kinh tế ra trường có nghề ngỗng gì đâu, nếu làm nhân viên văn phòng ngồi máy lạnh thì tích lũy đến bao giờ. Nếu là con gái thì thôi kiếm thằng chồng nào chịu khó, việc nhà việc cửa giao cho nó cày, trong khi mình là đàn ông con trai, thì cần phải vững vàng về tài chính.

Nghĩ vậy nên một ngày kia Tony mới đăng báo tự quảng cáo. Bạn bè một số đứa nói nhục thế, cầm tờ báo có hình Tony ở mục Người Tìm Việc mà cười khinh bỉ. Tony thấy chả nhục gì, sức lao động của mình là hàng hóa, phải quảng cáo để tăng khả năng tiếp cận với nhiều đối tượng khách hàng chớ. Đúng như dự đoán, họ gọi điện mời phỏng vấn quá trời. Nhờ chị Lan giới thiệu mà Tony thi tuyển

vào công ty của Nhật làm nhân viên bán hàng ngay lúc nhận bằng tốt nghiệp. Nhờ những năm tháng nước mắt nước mũi, dưới sự đào tạo kỷ luật VÔ CÙNG hà khắc của người Nhật mà Tony mới có được ngày hôm nay.

Trở lại việc làm sale, đó là môi trường tốt nhất để 1 đứa ngáo ngơ trở nên bản lĩnh. Làm sale, mình sẽ TỰ đào tạo mọi kỹ năng, từ phân tích tâm lý, đến ăn nói, nhậu nhẹt hát hò, đàm phán thương lượng, tung chiêu quánh phủ đầu...đến năn nỉ xuống nước thảo mai nịnh nọt. Vì bán hàng nó cực, nên thu nhập thường sẽ gồm lương cứng và hoa hồng. Lương cứng thì thường chỉ đủ sinh hoạt, thu nhập tích lũy là hoa hồng, nên sẽ là động lực thúc khuya dậy sớm để làm. Nhân viên bán hàng được ví như là chiến sĩ ra mặt trận vậy, còn hậu phương là cán bộ chứng từ, logistic, kho bãi...

Trần Quốc Tuấn trong Binh Thư Yếu Lược có nói, cốt yếu nhất trong việc đánh thắng giặc Nguyên Mông là “quý hồ tinh bất quý hồ đa”, tức quân cốt yếu là sự tinh nhuệ chứ không phải là đa số. Công ty nào có đội ngũ quân tinh nhuệ thì đều chiến thắng, thương trường là chiến trường.

Nên này các bạn trẻ, dù tốt nghiệp ngành gì, đang thất nghiệp mà đứng trước cơ hội làm nhân viên bán hàng, đừng có ngại. Lao vô làm đi, sĩ diện làm gì. Thất nghiệp ăn bám mới nhục chứ đi làm là không có cái nghề nào cao hơn nghề nào.

Mình chịu cực khổ 1 thời gian sau đó ngon lành lắm. Cạm bẫy thương trường cũng nhiều, mình giỏi giang hóa chứ đừng có ma lanh hóa. Các bạn cứ nhìn 1 con diều bay cao như vậy, là nhờ cái sợi dây cột dưới đất. Nhiều lúc con diều nghĩ, thôi cắt sợi dây đi, sẽ bay cao vút lên trời xanh luôn. Sợi dây đó chính là tính kỷ luật, chính là đạo đức. Mà con người mình không có nó, bay cao chỉ là “cuốn theo chiều gió”, rơi xuống lúc nào không hay. Các bạn trẻ nhớ kỹ lời Tony dặn. DÙ LÀM GÌ Ở ĐÂU VỚI AI, đồng tiền mình làm ra phải là đồng tiền sạch, phải từ mồ hôi trí tuệ của mình. Ai dạy khôn dạy khéo gì đó kệ họ. Thật thà chưa bao giờ là cha đại cả, trung thực là cái khôn ngoan nhất trong mọi khôn ngoan mà con người có thể nghĩ ra.

Có 1 bạn trẻ tên Kiên, người Bình Định. Hồi nhỏ quậy phá gì đó mà bị mất hết 1 cái tai. Nó nói con ham chơi chỉ học đến lớp 11 đã nghỉ. Theo bạn bè vô nam làm công nhân. Sau đó, nó nghỉ phụ hồ, làm giao hàng nước đóng bình cho các nhà máy trong khu công nghiệp ở Dĩ An, lương 3 triệu. Sau thời gian, nó xin sắp làm công việc bán hàng kiêm giao hàng. Làm quần quật từ mờ mờ sáng đến khuya. Gọi tiếp thị khắp nơi, hàng cũng ngổ hém gì cũng chạy đến, nửa đêm ai gọi giao nước cũng đi. Rảnh là nó đi tới tận nhà gửi card tiếp thị vô khe cửa, nên 1 tháng hoa hồng cũng được 3-4 triệu nữa.

Lần lĩnh hoa hồng đầu tiên tiên nó mời Tony đi ăn, nói con hém biết lấy gì cảm ơn dưỡng đã chỉ đường cho con sống một cách tử tế. Mà dưỡng sang trọng quá,

con mang theo toàn bộ tiền của con để dành xưa giờ luôn nè. Mình mà cầm 10 triệu đồng thì khách sạn 5 sao nào cũng dám vô dưỡng há. Thấy nó ồm nhách, da mặt đen thui vì chạy suốt ngày ngoài nắng, cái túi căng phồng ra vì những 10 triệu tiền mặt mang theo, Tony hèm biết nói gì, chỉ thấy rung rung nước mắt. Mới nói thôi dưỡng cũng chẳng có gì cho con, thôi con ráng tích lũy thêm đi, cày thêm được khoảng 100 triệu thì dưỡng chỉ cho cách làm ăn, còn mua nhà mua cửa lấy vợ để con nữa.

Bữa đi ăn với nó đến giờ cũng mấy tháng. Bữa nay, nó gọi qua nói con để dành được 50 triệu rồi dưỡng, tối dưỡng có về Villa De Tony hèm để con qua gửi dưỡng cất giùm. Nó nói trên Bình Dương ai cũng khen con dễ thương nên mỗi lái nhiều lắm. Con phải dậy từ lúc 4h, đi giao hàng từ 5h sáng đến 10h đêm mới xong, tháng nào con cũng tích lũy được ít nhất 2 chỉ.

Tony nói sao con giống mấy ông bà mình ở quê dữ vậy, lâu lâu lòi ra 1 đồng vàng ki ki cốp cốp... Thôi con mở 1 tài khoản, rồi bỏ tiền vô đó đi, tự quản lý tài chính cũng là một kỹ năng lớn.

Hôm nay nó lên Tp mua đồ tết gửi về cho em nó ở quê, sắp tết rồi. Nó ghé VP chơi, cầm theo gói trà, Tony trả lại kêu nó gửi về quê đi, dưỡng ở đây đâu có thiếu. Nó ngồi cười, gương mặt sạm đen vì nắng gió, nhưng ánh mắt sáng bừng của sự quyết tâm. Tony nói “con làm việc cật lực như vậy, đạo đức như vậy, kỷ luật như vậy...thành công là điều dĩ nhiên”. Thấy dáng nó ồm tong ồm teo đi về mà Tony mừng thầm, lại có một con sao biển nữa đã được ném trở về với đại dương để sống một cuộc đời ý nghĩa...

Tin tức cập nhật mới nhất: Bạn đã chuyển nghề từ bán nước đóng bình sang bán bất động sản khu Mỹ Phước Bình Dương mấy tháng nay. Bạn đã kịp tậu cho mình 1 nền (150 triệu) và đã xây dựng cái nhà trọ nhỏ cho công nhân ở khu nhà máy Kumho gần đấy thuê.

Bạn dành dụm và dự kiến năm 2015, bạn sẽ kiếm được 5 miếng đất nền nữa và gộp số đó lại thành 1 miếng to.

Bạn đang bán bất động sản, cũng với tình yêu và sự đam mê mãnh liệt. Từ 5h sáng đã mò ra quán cà phê tâm sự lê la, và dắt khách đi coi đất, đàm phán, tham dự mọi hội chợ triển lãm để tăng cơ hội tiếp thị với khách hàng đến tối mịt.

Bạn nói, năm 2015 con sẽ gom 5 miếng đất lại, đủ 750m2 sẽ làm cái xưởng sản xuất chổi dóp gì đó của quê bạn. Bạn sẽ đem người ngoài quê vô làm công nhân vì họ lành nghề và nhờ dưỡng xuất khẩu.

Hèm lẽ qua năm 2015, tui đi xuất khẩu chổi dóp?

Chổi dóp tiếng Anh nói sao, tui đâu có biết...

Bài 16. Người Nhật học hành thế nào

Môn Nghiên cứu xã hội (Social Studies tức Đức Dục theo cách gọi hồi xưa) ở Nhật là môn quan trọng thứ 2 chỉ sau môn “Tiếng Nhật”, đứng trên mọi môn khác còn lại như toán lý hóa sinh kinh tế học... Và học sinh phải ôn thi môn này để tốt nghiệp các cấp, thậm chí thi vô công sở làm, thi bằng lái xe, các trò chơi trên truyền hình... cũng liên quan đề tài này. Ngoài lý thuyết, học sinh phải có hành động cụ thể thì mới được điểm cao. Các nội dung trong môn Đức dục được giáo viên triển khai cho học sinh thảo luận như sau:

- Bạn đã bao giờ ăn cắp và nói dối? Hãy ví dụ về việc nói dối mà khiến bạn xấu hổ
- Nếu ra nước ngoài, bạn sẽ làm gì để người Nhật chúng ta được coi trọng?
- Lòng nhân ái nghĩa là gì? Vì sao phải giúp đỡ người già, trẻ em, phụ nữ, người tàn tật? Vì sao phải hỗ trợ giúp đỡ các quốc gia nghèo hơn chúng ta?
- Tính kỷ luật sẽ hạn chế thiệt hại do bất cẩn, đúng hay sai, bạn sẽ làm gì để có tính kỷ luật?
- Vì sao phải xếp hàng và tuân theo trật tự của xã hội?
- Vì sao phải nói nhỏ nơi công cộng? Vì sao phải có óc quan sát để hòa mình vào đám đông?
- Tập tục ăn thịt thú cưng và động vật hoang dã như chó mèo chim muông rắn rết của người Trung Quốc và các nước bị ảnh hưởng. Bạn có sẵn sàng thoát ra khỏi văn hóa này?
- Vì sao chúng ta không nên đổ lỗi cho người khác sự thất bại của chúng ta?
- Sau một ngày, bạn có tổng kết lại mình đã làm gì có ích cho xã hội, đã học gì có ích cho bản thân trước khi ngủ?
- Vì sao chúng ta phải tiết kiệm. Chỉ mua những gì cần thiết. Và ưu tiên hàng

Nhật sản xuất?

- Vì sao chúng ta phải tập luyện thể dục, bạn dành bao nhiêu phút trong quỹ thời gian 24h của bạn cho thể dục thể thao?
- Vì sao phải đọc sách? Thói quen đọc sách, bạn có không?
- Bạn sinh ra để làm gì? Bạn đóng góp được gì cho xã hội trong mấy chục năm bạn sống trên trái đất này? Tại sao bạn lảnh lặt chân tay và đầu óc mà không làm việc?
- Bạn có dám từ chối trước 1 đề nghị bạn cho là xấu?
- Bạn có thấy việc đi trễ giờ ảnh hưởng thế nào đến người khác?
- Bạn nghĩ gì về tính cao thượng của 1 con người? Một ví dụ của người xung quanh mà bạn cho là cao thượng
- Bạn đã có bao giờ tiểu nhân chưa? Làm sao để thoát ra tư tưởng tiểu nhân này?....
- Tính tham lam và ích kỷ, bạn nêu một ví dụ người nào đó xung quanh bạn mà bạn cho là tham lam và ích kỷ?
- Tính tiểu nông và hẹp hòi. Bạn đã từng tiểu nông, hẹp hòi với người khác?
- Tính dũng cảm và chịu trách nhiệm, dám làm dám chịu. Bạn có bao giờ hèn nhát không dám nhận trách nhiệm về việc mình làm chưa?
- Tính quảng đại và tha thứ. Vì sao con người văn minh cần tha thứ lỗi lầm của người khác cho lần đầu tiên. Nếu họ lặp lại thì có nên tha thứ nữa hay không? Vì sao phải cắt quan hệ với người lặp lại lỗi lầm từ lần thứ 3?
- Tính bảo thủ và kìm hãm sự phát triển bản thân thế nào? Vì sao chúng ta bảo thủ? Cái tôi cá nhân nghĩa là gì?
- Tính sáng tạo và ham học hỏi. Vì sao châu Á chúng ta luôn theo sau người phương Tây về công nghệ? Bạn làm gì để có tính sáng tạo? Bạn đã từng sáng tạo ra cái gì?
- Tính cầu thị và sửa sai. Vì sao mình lại giẫy nảy lên khi người khác chỉ trích hay chỉ ra điểm sai của mình? Mình đã từng như vậy chưa? Mình sẽ sửa đổi như thế nào.
- Đức sẵn sàng hy sinh vì người khác. Vì sao chúng ta sẵn sàng hy sinh vì người khác? Người khác nào đáng để chúng ta hy sinh?
- Thói quen chỉ trích và phàn nàn.
- Thói đổ ky, ghen tỵ và hễ quả.
- Giá trị thật sự ở một con người là gì? Bạn đánh giá một con người qua cái gì ? Tiền bạc, danh vọng, bằng cấp, chức vụ, đạo đức, trí tuệ, tính nhân văn..?
- Ý thức nơi công cộng gồm có cái gì. Liệt kê các hành vi chúng ta buộc phải không được thực hiện ở nơi công cộng?
- Tính sĩ diện là gì? Vì sao dân châu Á có tính sĩ diện cao? Tính sĩ diện sẽ dẫn tới trong việc nói dối như thế nào?
- Trong một thất bại của tập thể, là một thành viên, bạn sẽ quy trách nhiệm cụ

thể cho ai đó hay bạn sẽ nghĩ là trách nhiệm của mình trong đó?

Hiện nay, rất nhiều trường học và công sở ở các nước Á Châu cũng mang các câu hỏi này cho học sinh và nhân viên của họ thảo luận (đặc biệt là Hàn Quốc, Singapore, các lãnh thổ Đài Loan Hồng Kông, Thái Lan, và gần đây là Ấn Độ, Srilanka, Indonesia...cũng áp dụng), ví dụ bạn có làm xứng đáng với mỗi đồng lương được nhận? Như anh bạn Tony làm nhân sự một công ty rất lớn nọ, sau khi đọc bài này, đã áp dụng để tuyển dụng. Sau khi qua hết các kỹ năng khác, ứng viên sẽ viết 1 bài cảm nghĩ khoảng 500-1000 chữ về 1 trong các chủ đề trên (cho họ tự chọn, viết trong 2 tiếng), anh cho rằng dù vị trí kỹ sư hay nhân viên văn phòng gì đều phải diễn đạt cho được ý kiến của mình bằng văn viết. Họ chăm ý, không chăm sự bóng bẩy trong câu từ. Và một khi đã ngồi nghĩ ra cách trả lời các câu hỏi này, thảo luận các đề tài này, thì đạo đức của họ cũng thay đổi ít nhiều.

Các bạn trẻ muốn tìm việc hoặc đổi việc thành công, nên nghiên cứu tự mình trả lời trước để không lạ lẫm khi phỏng vấn, ví dụ như câu "Bạn có bao giờ tiêu nhân", nhiều bạn hay đứng hình vì không biết trả lời. Giáo viên giúp học sinh sinh viên. Các bạn phòng hành chính nhân sự có thể áp dụng các câu hỏi trên để tuyển nhân viên tốt. Mọi kỹ năng đều có thể đào tạo, nhưng đạo đức thì tự mỗi cá nhân phải tích lũy.

Bài 17. Kỹ năng Street Smart (SS)

Đây là kỹ năng quan trọng nhất mà một người làm ăn cần có.

Smart khác với intelligent ở chỗ là Intelligent thì IQ (chỉ số thông minh) phải cao, nhưng smart thì IQ và EQ (chỉ số cảm xúc) đều phải tương đối. Smart là thông minh thực tế, còn intelligent là thông minh hàn lâm. Ví dụ nói she is very intelligent, tức cô ấy học rất giỏi, nhưng nói she is very smart thì cô ấy phải biết phản ứng lại một cách thông minh, chứ không phải chỉ đưa cặp mắt cận nhìn đắm say người hỏi.

Street là đường phố. Như vậy SS chính là sự thông minh lanh lợi MÀ MÌNH CÓ ĐƯỢC từ đường phố. Đường phố có ai? Loại người gì có mặt ở trên phố? Ai cũng có. Chính vì vậy, việc ra phố và va chạm với đủ thể loại người, sẽ giúp mình có được SS.

Mọi doanh nhân thành công trên thế giới đều có SS. Ông A từng phải gõ cửa từng nhà bán tủ lạnh mới trở thành ông chủ nhà máy sản xuất điện tử lớn. Ông B phải từng làm cò đất kiếm chút hoa hồng trước khi có được hàng chục khu công nghiệp...Chính "street" đã dạy các ông ấy phải làm sao để kiếm tiền, và không mất tiền một cách "smart" nhất.

Các bạn nhớ câu chuyện "du hạc sinh và chuối hóa" chứ? Có anh tiến sĩ tài chính, mấy chục năm chưa về nước, vừa xuống sân bay ngơ ngác hỏi Bình Thạnh cách Tân Sơn Nhất bao nhiêu dặm hà em, thế là bị nó chạy vòng vòng mất hết mấy triệu. Vì anh tiến sĩ ấy quen sống trong tháp ngà, tốt nghiệp tiến sĩ, rồi vô các tòa cao ốc ở New York Paris, toàn gặp người mặc vét và nói chuyện đòn bẩy tài chính, chỉ số ROI riếc, nên đến một nước đang phát triển, nửa đêm nửa hôm,

gặp anh lái taxi thì việc kể lể tôi là Việt Kiều 20 năm chưa về nước, tôi ôm một cục tiền về nước làm ăn, tôi giàu có thế này thế kia...thì bị nó chém đẹp là đúng rồi. Nên nhiều bạn đi chơi ở các nước như châu Phi chẳng hạn, về chề thế này thế kia vì các bạn không có SS. Ở cái xã hội đó, nó sẽ phải như vậy, xã hội đang phát triển cần thời gian để được tốt hơn, mình phải quen với nó, tự mình điều chỉnh cho phù hợp.

Các bạn cũng nhớ chuyện ở Davao? Tony đi vào một thị trấn trong núi rất xa thành phố, và nửa đêm check-in khách sạn, trên tường khách sạn vẫn còn vết đạn loang lổ của các lần chạm súng với lực lượng bắt cóc? Lúc đó, nếu mình tỏ ra đom đàng, nói tôi là doanh nhân đi đầu tư, có phòng VIP hem, có spa hem...thì nửa đêm nó vô bắt cóc ráng chịu. Còn nếu chỗ nguy hiểm mà ai hỏi, mình nói tôi là sinh viên đi du lịch, sẽ là sự an toàn cho tính mạng mình. Hay ở sân bay, người ta nhờ xách giùm hành lý qua cổng an ninh, chờ đợi mà giúp đỡ. Ai biết trong đó có cái gì, lỗ ma túy thì sao. Nếu qua trót lọt thì tới kia, nó xin lại, mình chẳng được gì. Nếu không qua thì mình là người dính chương. Nếu người đó không đủ sức mang cái giỏ đó qua cổng an ninh, thì chẳng có khả năng xách cái giỏ đó từ nhà lên sân bay. Nên mình phải phán đoán chứ không phải ai cũng giúp. Kiểu ra nước ngoài gặp khủng bố làm rơi súng, nhặt lên đưa cho nó, nói súng của chú nè, lần sau cẩn thận hơn nhen chú.

Cách đây chục năm, có một sinh viên sang London học thạc sĩ. Nửa đêm, anh xuống tàu điện ngầm để đi về nhà, và vẫn như mọi khi, anh đứng chờ tàu ở vạch màu vàng cách đường ray 1m30. Lúc đó đã rất khuya, đang đứng thì có nhóm thanh niên người bản xứ đi nhậu về, say xỉn, đứng chung đợi tàu. Rồi họ đùa giỡn, đẩy anh xuống đường ray trong lúc tàu vừa tới. 12 năm phổ thông cha đưa mẹ rước, 4 năm đại học sáng đến trường chiều về nhà, anh không biết là với nhóm thanh niên say xỉn, mình không nên dây vào họ, không nên đứng gần họ. Nên các bạn trẻ cần có SS, để đảm bảo tính mạng cho bản thân mình, đặc biệt khi xa xứ, một mình...

Có nhiều bạn trẻ lâu lâu ra phố chơi, gặp bọn giang hồ vật, nó chửi ví dụ ĐỤ MẸ, cái ngơ ngác hỏi chú ơi đụ mẹ nghĩa là gì? Vì xưa nay ở trường không ai nói, ở nhà thì bị cấm tiệt, đọc sách báo thì chỉ viết tắt là Đ.M, cứ tưởng Đan Mạch. Cái lấy Iphone ra mở từ điển ra dò nghĩa, bị giật mất ĐT, đứng khóc vang dội. Cho nên các bậc phụ huynh cứ mạnh dạn giáo dục cho con cái mình, từ đây là xấu, không nên nói, nhưng không nên cách ly, phải cho ra phố. Vì có cách ly mãi được đâu. Mình không nói nhưng sẽ có người nói. Có nhiều người ra đường, đụng xe với mấy thằng choai choai, bèn xuống xe “làm cho ra lẽ”, “dạy cho bài học”...Nhưng vấn đề là có làm cho ra lẽ với bọn nó được không, hay tranh cãi một hồi thì nó đâm cho một phát. Nó đang tuổi nổi loạn, có biết sai biết đúng là gì, lại lúc điên tiết nữa. Tiết là máu, điên tiết là máu điên, máu này chảy lên não

thì có biết gì nữa mà “ý thức giao thông” với “con nhà giáo dục, học lớp mấy”. Nên tránh bỏ đi, tránh voi chằng xấu.

Trong làm ăn cũng vậy. Mình có SS để biết lúc nào cương, lúc nào nhu. Chứ hém phải cương miết, đứt mạch máu chết à. Còn nhu miết, nhũn miết thì làm ăn gì? Ví dụ. Giả sử cá lớn cắn câu, mình cố giật như thông thường, kết quả là dây câu sẽ đứt, cần sẽ gãy. Con cá đẩy với lưỡi câu trong miệng, mấy ngày sau cũng sẽ chết. Hồ nước sẽ thối vì xác cá phân hủy. Cả ba đều lose-lose-lose, mất hết. Trong khi đó, với người có SS, họ sẽ thả dây ra lúc cá lớn cắn mồi. Để cá chạy vòng quanh, rồi từ từ thu dây câu lại. Rồi cá lại vùng lên, rồi mình lại thả ra rồi thu lại. Một hồi cá mệt, cái mình kéo lại gần bờ, dùng vợt vớt lên. Cần câu thì vẫn nguyên vẹn, con cá thì vẫn sống nếu được tháo lưỡi ra, thả lại dưới hồ hay đem bán đều có giá trị kinh tế, hồ nước vẫn trong xanh. Cả ba đều win-win-win, thắng hết.

Bài 18. Chuyện cô giáo miền Lục Ngạn

Vải là tên dân dã của quả lệ chi, một trái cây đặc biệt. Ở Việt Nam, chỉ có khu vực đồng bằng sông Hồng là trồng có năng suất cao, các vùng khác trồng được nhưng quả rất bé hoặc không ra hoa. Huyện Thanh Hà/Chí Linh tỉnh Hải Dương và huyện Lục Ngạn tỉnh Bắc Giang là 3 vùng trồng quả này nhiều nhất và lệ chi ở đây có mùi vị hết sức độc đáo.

Khi nước ta còn Bắc thuộc, thời nhà Đường, người đẹp Dương Quý Phi rất thích ăn quả này. Cứ mỗi năm, khi quả lệ chi vừa ra quả nhỏ, hàng trăm phu đã phải bứng gốc với bầu đất rất to và khiêng đi, mất cả tháng mới đến được kinh đô Tây An (nay thuộc tỉnh Thiểm Tây Trung Quốc). Trên đường đi, mọi người đã phải che chắn nếu không nó sẽ rụng, và tưới nước để nó vẫn lớn. Đến nơi thì quả lệ chi đã chín đỏ, mọng nước và người đẹp họ Dương có thể thưởng lãm với Đường Minh Hoàng, lâu lâu nàng lén lút cho An Lộc Sơn 1 quả, An Lộc Sơn mừng quá nói hạo a, hạo a...

Lệ chi từ đó biến thành tên quốc tế, tiếng Hoa tiếng Anh tiếng Nhật gì cũng phát âm na ná lệ chi. Giống như quả Tu-Rên của Campuchia, nguồn gốc từ đây nên tiếng Anh cũng Durian, tiếng Việt là Sầu Riêng còn tiếng Hoa là Lưu Luyến Quả. Cây lệ chi hàng năm chỉ ra hoa 1 lần, và đồng loạt chín trong khoảng 2-3 tuần, nên việc bảo quản rất khó. Ngoài việc sấy khô thủ công, việc đầu tư nhà máy chế biến vải khó khả thi, vì không thể hoạt động chỉ trong 1 thời gian ngắn còn

quanh năm đóng cửa. Nên quả lệ chi, dù thân phận hoàng tộc cao quý, phải chịu cảnh đổ đống hoặc nông dân để mặc gió lay rụng đầy gốc vườn. Năm nào, cứ được mùa vải, thì nông dân lại nước mắt như mưa. Vì đầu ra hầu như phụ thuộc vào bên kia biên giới, các hậu duệ của Dương Quý Phi lúc ăn ào ào, trái xanh cũng mua, có lúc nói nổi mụn hèm ăn nữa, xe chở quả lệ chi nối đuôi dài ở cửa khẩu Tân Thanh...

Lúc đó, ở huyện Lục Ngạn nọ, bỗng xuất hiện một cô giáo (nghe giống chuyện cổ tích). Sau khi tốt nghiệp ĐH Sư phạm Hà Nội, cô về quê và dạy hóa sinh ở một trường cấp 2. Hàng ngày đi dạy, cứ đến mùa, nhìn thấy những quả vải đổ đống bên đường, trong khi học trò của mình, tức con em các nông dân trồng vải lại nghèo xơ xác, cô quyết định phải làm 1 cái gì đó. Cô tìm tòi lại kiến thức đã học ở giảng đường, ép nước vải ra, hòa với mật ong, lên men để làm rượu, làm giấm. Sản phẩm đầu tay, cô đưa cho bạn bè đồng nghiệp dùng thử, ai cũng khen ngon. Thế rồi cô quyết định đầu tư lớn, mua nhiều thùng chứa về, vải đổ đống của bà con được cô mua lại, ép ra, và ủ sẵn. Bà con vui mừng vì giờ đây đã có thêm 1 kênh tiêu thụ khác. Những bông hoa lệ chi bạt ngàn cũng là điều kiện để ngành ong mật địa phương phát triển mạnh, lúc những quả lệ chi bắt đầu mọng đỏ thì những tổ ong cũng đầy mật ngọt. Cô kết hợp 2 món quà trời cho ấy, cộng với chút kiến thức của một cô giáo dạy hóa sinh, sự kiên trì và với tình yêu nông sản Việt một cách mãnh liệt, từ đó một loại giấm vải mang tên cô ra đời.

Lần đầu tiên khi cô viết thư cho Tony giới thiệu sản phẩm, Tony ngỡ ngàng vì chưa nghe đến giấm vải bao giờ, hồi giờ toàn ăn giấm gạo, sau này có tiền thì ăn giấm táo, dấm dứa nhập khẩu. Sau khi dùng thử giấm của cô giáo, thì với Tony, không có loại giấm nào ngon hơn thế nữa. Muối tiêu hay muối rau răm, sau khi hòa chút giấm vải vào, thành món chấm cực ngon. Còn xà lách rau sống trộn dầu giấm, thì là món khoái khẩu hàng ngày của Tony. Giấm của cô giáo có vị chua thanh của vải, vị ngọt hậu của mật ong, và cả tình yêu thiêng liêng với mọi sản vật trời đất ban cho nước Việt.

Tony dạo này rất bận, vì vụ Đông Xuân chính vụ, sức khỏe đã kém hẳn mấy phần, nét thanh tú cũng từ đó phai. May mà nhờ mấy chai giấm vải, Tony ăn uống được nhiều hơn, có sức khỏe mà làm việc. Dù rất bận nhưng Tony vẫn rảnh 20 phút sáng nay để viết về cô, khi tháng 11, mùa hiến chương nhà giáo đang về.

Khi ở miệt Cần Thơ có một Tony đang ngồi vừa bán phân vừa viết những dòng chữ này, thì ở miền Lục Ngạn, có một cô giáo đang say sưa cắt nghĩa cho tụi nhỏ những phương trình phản ứng hóa học giản đơn, rồi tắt tả về nhà mở từng thùng trông coi “con giấm”. Tony chợt nghĩ, nếu ở mỗi xã mỗi huyện của đất Việt mình, đều có ít nhất một người như cô giáo, thì nông sản của bà con sẽ

không còn phải phải phòng nỗi lo được mùa mất giá nữa. Tony tặng cô thương hiệu Litvin, Lit là litchi, tên quốc tế của quả lệ chi, còn vin là vinegar, nghĩa là giấm, vin cũng có nghĩa là Vietnam, với hy vọng những Litvin của cô sẽ bay xa, thật xa.

Tháng 11. Gió mùa đông bắc bắt đầu rét mướt trên những quả đồi lệ chi ở Lục Ngạn.

Tháng 11. Mùa hiến chương nhà giáo đang về.

Bài 19. Lấp liếm và mồm miệng

The most expensive
thing in this world is

TRUST

It can take YEARS to EARN
and only a matter of
SECONDS to LOSE

To: Nhân viên hãng Phượng Tím,

Hôm nay mình coi chữ TRUST. TRUST là lòng tin. Lòng tin là thứ quý giá nhất trên đời. The most expensive thing. Mất nhiều năm để gây dựng (take years to earn), nhưng vì vài ba giây làm mất (a matter of seconds to lose).

Các bạn vui lòng ghi việc cần phải làm vào sổ ở sở làm. Việc chưa làm do quên, nếu được nhắc, lập tức làm ngay. Tuyệt đối không được lấp liếm nói đã làm rồi. Ráng bịa ra đã gọi nhưng ông đó chưa bắt máy. Dạ đã gửi mail cho ông, ông nói OK anh. Nhưng thực tế là chưa, lúc đó mới làm. Anh sẽ kiểm tra ngay lập tức và hậu quả thì mọi người đã biết.

Anh không chấp nhận mọi sự không trung thực từ nay về sau. Chưa làm thì nói chưa làm. Không làm thì nói không làm, anh giao người khác phụ trách. Mình nói dối, ăn cắp, dù chỉ 1 lần thôi, nhưng sẽ đánh mất lòng tin từ người khác. 1 LẦN BẤT TIN, VẠN LẦN BẤT TIN. Ông bà mình nói có sai đâu. Cái này mình tự trách mình chứ không trách người khác, tất cả là do mình hết.

Thương lái Trung Quốc làm mất lòng tin của người dân Việt Nam vì họ đã nói 1

đăng làm 1 nẻo, tự đánh mất lòng tin, chứ không phải là người Việt Nam tự nhiên không tin họ. Vợ không tin chồng thì chồng nên coi lại mình, sao để vợ không tin thế. Nhà cung cấp không cho khách hàng nợ nữa, lỗi là tại khách hàng, cứ đăng hoàng tử tế đi, đến hạn là trả nợ, kết tiền thì nói kết và xin gia hạn thì làm gì có chuyện không ai cho NỢ. Có nhiều đối tác hăng mình, cứ tiền mặt trả trước thì mới nói chuyện, vì mấy lần chính miệng giám đốc gọi điện nói là ngân hàng fax lệnh chuyển tiền liền...nhưng có đâu. Tuần sau mới trả. Lúc đó lại lấp liếm cái máy fax bị hư, cái tài khoản ngân hàng hết tiền giải ngân, rồi thậm chí con bé nhân viên ngân hàng nó bị đau tay nên không fax được.

Có lần Tony thuê đơn vị sửa chữa nhà ở Thủ Đức. Cậu chủ thầu xây dựng đi lên đo đạc để báo giá. Đang làm thì điện thoại reo, nó nói “rời rồi, đang chạy qua đây, tới đường Lê Văn Sĩ rồi, còn 5 phút nữa tới. Chờ em chút” rồi cười hềnh hếch. Nói “ông khách kêu qua kiểm tra chất lượng công trình em xây cho ông năm ngoái, nó bị thấm nước. Nhưng em ưu tiên anh trước”. Thấy sợ quá, Tony nói khỏi báo giá đi em. “Vì công trình của anh vài bữa nếu bị sự cố, em cũng lấp liếm vậy chắc anh chết. Em nói 5 phút qua ngay, ông kia ngồi đợi, trong khi đó từ đây qua bên cũng 1 tiếng. Em làm mất thời gian của người khác, thay vì em nói thật 1 tiếng nữa qua, thì ông kia lại có thể sắp xếp công việc đi đâu đó, thay vì ngồi chờ rồi sốt ruột rồi gọi, rồi lại nghe 1 phút tới liền..nhưng em vẫn đang tận Thủ Đức. Cả xã hội này bị lãng phí thời gian kinh khủng nếu ai cũng 1 dây chuyền nói dối như em”.

Rồi có ông khách hàng, thấy đạo mạo cũng hay nói chuyện đời. Bữa ngồi nhậu chung, ông vừa kêu thức ăn, khui bia ra chuẩn bị uống. Thấy điện thoại reng, vợ hay con gì đó gọi, ông nói đang trên đường về. Sắp tới rồi, đang kết xe chỗ cầu Thị Nghè, chờ chút. Rồi cười ha hả, nói cứ nhậu thoải mái đi, khuya anh về cũng được. Mình thấy khinh bỉ liền, nói dối cả với con nít. Nên thôi, không có nhậu lần 2. Nhìn mặt thấy khinh bỉ thì tôn trọng gì được mà cụng ly, mà nói chuyện. Vì thế loại nói dối riết thành quen mồm, gặp ai cũng nói, làm gì cũng không thành thật được. Chuyện vô thưởng vô phạt cũng phải xạo vì quen rồi. Nếu bạn thuộc thể loại này, thì gặp ai cũng nên im miệng. Không ai nói bạn bị câm.

Cả cuộc đời mình nên xây dựng lòng tin, từng li từng tí một. Vì không còn lòng tin thì chính mình mới là người thiệt hại. Có sao nói vậy, thành thật, trung thực...thì sẽ có cảm tình từ người khác. Và lúc đó, muốn gì cũng được, làm gì cũng thuận lợi. Vì người ta tin.

Còn cứ nói dối, thì cứ phải chạy theo. Phải động não nghĩ ra cách chống chế. Và trí nhớ phải tốt để nhớ hôm bữa mình lấp cái gì, liếm cái gì...

Cả đời không khá nổi vì không có ai tin. Cả cuộc đời cứ lấp và liếm.

Có khi lấp không được, thì phải đào lên mà liếm....

Bài 20. Chuyện cái cối xay

Tony thích dùng hàng hóa có nguồn gốc từ nông sản Việt, như uống nước trái cây của Le Fruit, và mới ăn thử Chocolate Vietnam do 2 bạn Tây ba lô sản xuất, thấy ngon muốn khóc.

Trong 1 lần du lịch sang nước ta, 2 cậu phát hiện ra Việt Nam trồng được cây cacao. Khác với cà phê có thể tự rang, tự xay để uống, thì từ hạt cacao, để làm thành sô-cô-la là quá trình hết sức phức tạp, phải ủ lên men mất mấy tháng, nên người trồng chẳng có giải pháp nào khác ngoài việc bán nguyên liệu thô. Thế rồi 2 cậu Tây quyết định ở lại, mày mò chế biến sô-cô-la thủ công như ở châu Âu thế kỷ trước. Và đặt tên theo vùng trồng, như Bến Tre hay Lâm Đồng....với hàm lượng cacao tinh chất gấp mấy lần loại sô-cô-la cao cấp nhất trên thị trường. Giờ thành công lắm, xuất khẩu đi nhiều nước.

Và các bạn trẻ, nếu thất nghiệp, nghiên cứu sản xuất cái này xem sao. Thị trường mênh mông, mấy nước xứ lạnh như Hàn, Nhật, Âu, Mỹ....trồng đâu có được, mà họ ăn uống sô-cô-la kinh lắm. Riêng bán cho Trung Quốc thôi thì nông dân mình trồng trối chết cũng không đáp ứng đủ nhu cầu nữa.

Bạn trẻ, hãy lao vào làm đi, đừng ngồi ôm cái Iphone lap-top thờ dài. Hạc ngành gì không quan trọng, ngành đào tạo gì kệ mẹ nó, xin việc đúng ngành không được thì cứ đi làm theo đam mê của mình, chờ đợi thì đến bao giờ. Nghề chọn người. Thất nghiệp là do mình dở, chứ hận chi cha mẹ, hận chi thầy cô, hận chi cái trường. Mình chăm chỉ hạc hành, ngoại ngữ tốt, văn hóa sâu, mọi kỹ năng mềm đều thành thạo, tính tình vui vẻ nhân văn...thì mắc mớ gì không có việc.

Có bạn ngồi đọc những bài như vậy và tặc lưỡi, giá như, giá như, rồi nhắn tin “dượng ơi, dượng đã ở đâu trong suốt 4 năm con học đại học?”. Có bạn đọc được mấy bài truyền cảm hứng, thì cũng háo hức, nhưng được mấy phút thì hết. Đẹp

bỏ mọi tư tưởng bó hẹp, hãy mạnh dạn bung ra các tỉnh xa xôi mà làm giàu. Có 2 người bạn của Tony, một tốt nghiệp ngoại thương, một tốt nghiệp kinh tế quốc dân, từng nói là “ bọn tôi chỉ ở Hà Nội, hoặc cùng lắm là vào Phú Mỹ Hưng, chứ các vùng khác không sống được”. Sau đó năm 2007 sạt nghiệp vì chứng khoán, chạy ăn từng bữa. Nghe lời Tony, vượt qua tự kiêu hãnh gì đó không rõ của người thủ đô, 1 bạn về Cà Mau, xin vào phòng xuất khẩu một công ty thủy sản, 1 bạn về Lâm Hà (Lâm Đồng), xin vào làm kế toán cho 1 nông trường cà phê. Lúc ra đi, bạn bè họp ở cà phê Hàng Manh trề môi khinh bỉ, nói phải đi tha hương cầu thực à, nhục nhả. Mới có 7 năm thôi, dù cực khổ vất vả chút, nhưng chăm chỉ và có đầu óc nên 2 bạn ấy tích lũy mua đất nuôi tôm, trồng bơ,thành những nông trường lớn, sản xuất xuất khẩu. Có tiền rồi, cứ rảnh là thay đồ đi Mỹ chơi. Hôm bữa nhận thiệp mời sinh nhật, thấy ghi “ mời Tony đến nhà hàng số....đường Orchard Road,Singapore để dự sinh nhật của bà ngoại tôi vào lúc...”. Con cái tụi nó đều học trường quốc tế, đời sống phong lưu của người kiếm tiền bằng mồ hôi của mình. Tony nói kẹt tiền là mang lên cho mượn 1 tỷ liền, nói muốn trả thì trả không thì thôi cũng được. Đem hết bà con ngoài ấy vào, giờ thành những danh gia vọng tộc.

Còn đám bạn có cái -môi -hay- trề hôm bữa, kiên quyết đeo bám 5 cửa ô, ngõ nhỏ- phố nhỏ- tâm hồn nhỏ. Cứ sáng sáng ngồi uống chè, đút 2 cái tay vào đùi, hít hà cãi nhau chuyện cái trứng hay con gà có trước, chuyện gì cũng biết, cũng nói được...nhưng chỉ có làm thì lại không được. Tối tối tự sướng bên đĩa thịt chó và mấy lá mơ lông, nuốt rượu ừng ực trong tiếng chì chiết chuyện tiền nong của vợ con. Hà có gì cứ phải bám trụ ở thành phố trong khi tìm miếng không có việc? Ngày xưa tụi Tây còn giông buồm bằng vải thô sơ đi ra khơi xa, hải trình đầy bất trắc vì không biết sóng gió thế nào, mua bán giao thương với những con đường tơ lụa. Đến Hội An, bạn sẽ thấy người Hoa, người Nhật, người Hà Lan... đã đến từ mấy trăm năm trước, bằng những chiếc thuyền bé tẹo vượt đại dương. Để gia đình, dân tộc họ giàu có.

Còn mình cứ ru rú không dám đi đâu, như đám “ gà què ăn quần cối xay”, canh me coi có rớt hột thóc nào thì nhặt hột đó. Mà bây giờ, công nghệ xay sát đỉnh cao, dễ gì rớt nhiều như hồi xưa nữa. Đành rằng nó bị què, nó mới kiếm ăn quanh cối thóc, mình lành lặn thể trạng và trí óc, mắc mớ gì suốt ngày cũng quanh quẩn giành thóc với mấy con gà què tội nghiệp vậy?

Tây Nguyên, Tây Bắc, Tây Nam Bộ....hãy còn nhiều cơ hội!

Phải lao ra đồng xa mà bươi đất kiếm ăn, xây dựng những nông trại, những nhà máy mang tên mình, sống có 1 cuộc đời thôi, sao chết vô danh vậy. Thủ khoa làm cái gì, toàn định lý, tiên đề, bảng tuần hoàn, công thức của mấy ông Tây Niu-ton, Đắc Uyn, Men-đơ-lo-ép, Anh-xtanh...phát minh ra mấy trăm năm

trước, giờ ngồi viết ra y chang vậy rồi xã hội ngưỡng mộ, nói giỏi quá. Giỏi là vậy sao? Có tài năng thật sự là phải sáng tạo ra cái mới, còn không thì phải tạo ra việc làm cho người khác. Hàn Quốc có 50 triệu dân thôi, mà xe hơi có mấy hãng, điện tử có mấy hãng, xe máy có mấy hãng, mỹ phẩm, hóa dầu, công nghệ...Còn mình tới 90 triệu bộ óc, cũng ô-mê-ga-tê-cộng-phi, cũng sin cũng cos, mà có mỗi chiếc xe máy Made In Vietnam vẫn phải ngồi mơ. Trong khi ai cũng sở hữu 1 chiếc xe máy và ngày nào cũng leo lên nó, nhưng toàn nhãn hiệu Honda, Daelim, Suzuki, Yamaha, Lifan, Piaggio,...hèm thấy xe máy hiệu Cây Dừa, Con Vịt. Toàn giành nhau vào ngồi mấy trường ngoại thương kinh tế bách khoa, tự hào tôi thi 27 điểm, vào trường top đầu của Việt Nam, có gì đâu mà tự hào? Cử nhân kinh tế ngoại thương mà chẳng giúp đất nước tìm kiếm thị trường xuất khẩu gì cả, cứ lo xin vô mấy công ty đa quốc gia làm marketing tháng mấy trăm đô la tiền lương. Hạc cơ khí điện tử mà 5 năm ngồi ghế giảng đường, không có công trình, đề tài gì có thể ứng dụng, cầm cái bằng kỹ sư ấy về nhà nói mẹ cha có quen ai hèm thì xin việc cho con. Rồi xin không được thì ngồi khóc.

Đứa có tài là đứa biết làm, chứ không phải đứa biết hạc. Xã hội nên có những quỹ Hành Bổng bên cạnh mấy cái quỹ Hạc Bổng.

Bài 21. Hot boy, hot girl và hot dog

What you just put into your mouth could have been a child's **partner in growth.**

Cat and dog meat sold in restaurants is often sourced from stolen domestic animals and strays snatched from the street.

Be healthy. Say NO to cat and dog meat.

Don't pay for this cruel and dirty industry with your own health.

Năm 2005, Tony đi Anh có gặp bà Iris, người Hà Lan. Lúc đó mình tranh thủ tiếp thị đất nước, gặp ai cũng lúi lo "welcome to Vietnam". Về email qua lại, rồi thân thiết. Một hôm, bà Iris rủ thêm bà Catherine đi qua Việt Nam chơi. Tony đưa đi Mê Công Đéo Tà (Mekong Delta) chèo thuyền ăn mặn, hai bà say mê lắm. Trên đường về Sài Gòn, một bà nhắc thấy bên đường là cửa hàng bán các con chó quay đang bị móc họng treo lủng lẳng, mới hỏi bán thịt gì vậy, thằng tài xế tài lanh tài lợt nói dog dog rồi cười ha hả. Hai bà tự nhiên im lặng, một lúc sau thì khóc. Tối đến hai bà không ăn gì. Tony mời ăn cơm tối, hai bà kiên quyết không ăn, mặc dù hôm trước là khen ngon và ăn khí thế, chỉ mua bánh mì rồi về khách sạn.

Sáng hôm sau bà Iris viết cái mail, nói là tối qua không ngủ được, và nói thôi đổi vé máy bay về nước sớm vì không có tinh thần đi tham quan nữa. Và cũng không muốn nói chuyện với người Việt, vì cứ nhìn thấy những cái miệng xinh đẹp kia từng cắn xé từng miếng thịt chó là hai bà bị ám ảnh. Vì đối với nhiều người, chó mèo là bạn bè. Không ai ăn thịt bạn. Thôi thì chiều ý, Tony đặt vé cho bà đi Angkor Wat rồi nối tuyến bay về Amsterdam, dù sao đến Đông Nam Á thì cũng nên đi Angkor, chứ già rồi sợ không có dịp quay lại.

Một tuần sau về nước, bà Irish mới gửi một cái mail khoe hình và nói ở Angkor, hai bà đã có một khoảng thời gian tuyệt vời. Nhắc đến Việt Nam, bà nói về có kế lại cho bạn bè ở Hà Lan nghe, ai cũng ngạc nhiên sao người Việt lại ăn thịt thú cưng. Chó và mèo là thú cưng chứ đâu phải động vật được sinh sản nhân tạo như heo bò gà, cá sấu, ba ba, đà điểu...nếu được nuôi trong nông trại vẫn có thể xem là thực phẩm. Bà nói, con gì thật ra cũng ăn được cả, thịt người nếu ướp gia vị vào thì vẫn ngon, nhưng phải tự đưa chuẩn mực đạo đức vào. Không ăn thú chó mèo vì tình cảm, không ăn thú hoang quý hiếm vì bảo vệ cân bằng sinh học

cho con cháu muôn đời sau.

Bà kể truyện ngụ ngôn, rằng ngày xưa, khi muôn loài được sinh ra, chó mèo còn ở trong rừng. Loài người mới kêu về ở chung, loài chó sẽ trung thành tuyệt đối, là loài thú duy nhất tôn thờ con người, ăn chất thải của con người. Dù chủ có giàu có hay nghèo khổ, nó vẫn theo, vẫn vẫy đuôi mừng, nên mình có quyền định đoạt, tức có thể đánh, nó sẽ nằm im cho đánh chết, nhưng có ra điều kiện là không được ăn thịt nó. Loài người hứa rồi quên. Người châu Âu cũng từng ăn thịt chó mấy thế kỷ trước, dẫn đến hành vi báo oán, tai họa dịch bệnh liên miên, có dịch chết mấy triệu người. Bà nói, tao 75 tuổi rồi, tao biết gì đúng gì sai Tony à. Ai ăn thịt chó thì nó thấy là nó sữa dữ dội, và trước sau gì cũng bị tai ương vì lời nguyền ngày xưa. Nên bà nói, mày nói người ta ai nghe thì nghe, còn ai không nghe thì ăn kệ họ, nhưng mày đừng ăn.

Tony từng lê la từ khu cầu Thị Nghè, khu cư xá Bắc Hải, Hải xồm Hải không xồm, Tú béo Tú gầy Tú thật Tú giả gì cũng ghé qua, nên nghe bà nói vậy, dù biết là truyền thuyết nhưng thấy đây là văn minh, cần phải học tập. Không phải vì sinh Tây hay áp đặt văn minh phương Tây gì cả, mà đó là văn minh của nhân loại, thế hệ trẻ nên tiếp thu. Nên sau đó thấy thịt chó thịt mèo, tự nhiên bị ớn ọc, nhón nhọn, không ăn được nữa.

Lên mạng tìm kiếm thông tin bằng tiếng Hoa, thì mới biết thế giới hiện giờ chỉ còn người Triều Tiên (Nam Bắc Hàn), Trung Quốc và Việt Nam là còn thói quen ăn thịt chó mèo. Và đây là cái rơi rớt lại của văn hoá Trung Hoa, "cái gì có chân đều ăn được trừ cái bàn" một cách không tình không nghĩa. Văn hóa ăn thịt chó mèo khởi nguồn từ khu vực Động Đình Hồ trước công nguyên năm trăm năm, bắt đầu từ các thầy cúng, các pháp sư luyện bùa ngãi và sau đó lan ra dân thường, cứ thêm đậm là thấy có con gì là đập chết ăn con đó. Văn hóa bạc bẽo của chị Hoa này, em Nam em Hàn cứ tưởng là của mình, gọi là bản sắc và bảo vệ khí thế.

Qua Hàn Quốc, mấy đệ tử bên đó nói bây giờ chỉ có thế hệ cha chú gốc gác nông thôn, lúc đó còn đói nên mới ăn, giờ tụi trẻ không ai ăn nữa. Ở Hàn Quốc, có nông trại nuôi lấy thịt 1 giống chó ăn rồi nằm, không biết sữa. Cách đây mấy chục năm, báo chí Hàn Quốc cũng tranh cãi ăn hay không ăn, thậm chí Olympic Seoul 1988, tất cả các cửa hàng thịt chó đều phải đóng cửa trong suốt thời gian diễn ra đại hội, vì họ sợ rắc rối với các tổ chức bảo vệ động vật. Và thằng Khan còn bảo, em nghe nói các nhà khoa học giải mã ADN của chó, nó là một trong những động vật giống con người nhất, $\frac{3}{4}$ gene của nó y chang gene người, nên đậm của chó vào cơ thể sẽ được hấp thụ cực nhanh, bồi bổ sức khoẻ nhanh. Nhưng cũng có nhiều phản ứng như co giật, sùi bọt mép sau khi ăn thịt chó do có sự tương hợp giống khi ăn thịt đồng loại.

Ở Việt Nam, chó thịt bán ở chợ hay quán chủ yếu từ nguồn bắt trộm, vì người nuôi quý chó, ít bán. Do nhu cầu quá cao, dẫn đến nghề trộm chó. Mà không giống như việc bị mất gà, mất bò, mất xe máy,.. chỉ là mất tài sản, việc mất chó thuộc về phạm vi tinh thần. Vì ai nuôi đều xem nó là thành viên trong gia đình, đều đặt cho nó một cái tên riêng, như Ki, Lu, Cún,...Điều này khác biệt với mọi vật nuôi khác. Nhà giàu nuôi chó họ còn có cả sổ khám bệnh, hộ chiếu du lịch. Vì vậy, khi phát hiện ai đó giết hại thành viên trong gia đình họ, họ sẵn sàng đánh trả quyết liệt với sự căm phẫn tột độ. Và bọn trộm chó phải trang bị hàng nóng, để nếu bị phát hiện, thì ra tay luôn với cả chủ nhà.

Gần đây, cầu lớn quá nên phải nhập khẩu chó về ăn. Chó Thái, Lào, Cambuchia ùn ùn kéo sang, từng đoàn từng đoàn nối đuôi nhau, sau song sắt, ánh mắt con nào con nấy thống thiết nhìn lại cố hương lần cuối. Khổ thay phận chó Miên chó Lào, tưởng được êm ấm trên những thửa ruộng bậc thang, được vui đùa mỗi chiều trên bên dòng Mê Công, tung tăng bên nương rẫy với các bạn có cái tên nghe na ná Ôm Cháo Bay Ra Biển, thì...Trong cái chiều định mệnh, đang lang thang vui đùa trên đường quê, hai tên đi xe máy dùng dây thong lọng thít cổ một phát lôi lên xe, rồi tập kết thành hàng hóa xuất khẩu sang quốc gia láng giềng. Chúng chỉ biết kêu rên ăng ẳng, ánh mắt buồn xa xăm trên con đường đồi núi gập ghềnh. Để lại sau lưng là những nhà sàn với khói bếp lam chiều, những đứa trẻ đứng khóc meo meo vì nhớ bạn Văn bạn Vện, những ông cha bà mẹ đi khắp núi rừng để tìm về, cứ ngỡ chúng hôm nay mãi săn chuột mà đi lạc ở nơi đâu.

Rồi tin trộm chó bị dân làng đánh chết, cũng bỏ vào bao tải đập chết rên ư ử, nói cho mày chừa. Có chừa được không khi nhu cầu vẫn cao chất ngất? Có chừa được không khi hàng quán thịt chó vẫn đông khách thâu đêm, cô em Nam Định xinh xinh Tony gặp một lần vẫn dùng tay cầm mõm chó gặm từng miếng thịt đầu và khen không biết chó vùng nào ngọt thịt quá, từng sợi thịt vẫn giắt vào kẽ răng khi em cười. Có ông ngồi bên cũng bị giắt răng, bèn lấy tăm xia ra rồi quần vào lá mơ lông, chấm mắm tôm nuốt lại, cười khả khả, răng vàng hếu..

Lâu lâu lại nghe tin một mạng người đã ra đi để phục vụ cho nhu cầu nướng riêng sả lá mơ, xáo măng rửa mặn, hấp hành cho những hot boy hot girl ở thành phố. Nếu kiểm tra hoá đơn đầu vào thì không nhà hàng nào cung cấp được, toàn từ nguồn ăn trộm. Nếu mình tiêu dùng, mình gián tiếp tiêu thụ hàng gian, tạo cầu miết. Bọn trộm còn dùng Cyanua để đánh bã, chất độc này ngấm vào thịt chó, nên mình ăn vào sẽ bị tích tụ, lâu ngày sẽ bị ngầy ngầy đại đại, u u mê mê nói gì cũng cãi, kêu bỏ ăn thịt chó họ sẽ sùi bọt mép lên cãi ngay. Bây giờ, chẳng làng quê Việt Nam nào còn bình yên. Thay vì nuôi chó để giữ nhà, người ta bây giờ phải canh giữ chó.

Có khi nào bên miếng dồi chó thơm phức và ly rượu cay nồng, chợt nhớ ai đó vì miếng ăn này mà phải bỏ mình. Thôi không thương chó thì hãy thương người. Cùng là người Việt, cùng con cháu Lạc Hồng, cùng màu da giọng nói với nhau, ai nỡ.

Bài 22. Chạy lái đò

Hôm nọ, Tony đi cà phê với Mr John, giám đốc 1 công ty ở Bình Dương. John nói tao phỏng vấn tuyển nhân viên, có 3 ứng viên đều đạt tiêu chuẩn. Tao chờ coi ai gửi thư cảm ơn thì sẽ nhận. Dù sao cũng vài dòng “cảm ơn đã dành thời gian phỏng vấn tôi” như là 1 phép lịch sự, dù không có bắt buộc. Chờ miết hém thấy đứa nào gửi. Nên đành phải phỏng vấn tuyển tiếp.

Tony nói thôi mày khùng quá John. Tết Công Gô cũng không tìm ra. Kiếm đứa nào mới ra trường, mặt mũi thông minh lanh lẹ, học trường nào cũng được, miễn là có đọc Tony Buổi Sáng thì đều là đứa khá về mặt tư duy và đạo đức, rồi đào tạo chuyên môn, ươm trồng rồi hái quả.

Nói mới nhớ. Có mỗi cái hậu thư (follow-up letter) hay thư cảm ơn (thank-you letter), sao ít ai biết. Nhiều bạn kém 1 chút, nhưng phỏng vấn xong, về nhà gửi 1 thư cảm ơn. Nhờ cái thư đó mà được nhận vào làm. Vì hành động chút xịu đó thể hiện sự chần chu, tinh tế, biết trước biết sau, kỹ càng, lịch sự. Doanh nghiệp thấy đứa này với tính tình dễ thương, sau này đối tác khách hàng gì cũng yêu mến mà mọi việc thuận buồm xuôi gió. Làm cái gì cho công ty cũng hanh thông vì người ta có cảm tình.

Cảm ơn là câu cửa miệng, nhưng với người mình thì ngày càng hiếm hoi. Chữ cảm ơn xuất phát từ lòng biết ơn chân thành, là 1 tiêu chí để đánh giá con nhà có giáo dục tốt từ cha từ mẹ. Người ta cho mình cái gì, dù nhỏ xiu xiu xiu, cũng

phải biết ơn. Còn cũng có thể loại đi tới nhà người ta ăn uống đã đòi, về im thin thít. Hèm có nổi cái tin nhắn “đã về nhà an toàn, cảm ơn Tony đã cho em ăn bữa tối hôm nay”, thật ra cũng chỉ là thông báo đã về an toàn. Đi công tác nước ngoài cũng vậy, lúc ra sân bay ở bên thì ôm hôn tạm biệt thôi là tạm biệt, nhưng về nước thì hèm có nổi cái email cảm ơn về sự đón tiếp của bạn (thanks for your hospitality). Phép lịch sự và lòng biết ơn tối thiểu này, sao ko ai dạy tụi nhỏ cả. Để ra quốc tế, người ta nói người Việt thực dụng thế này vô cảm thế kia. Lúc trên sông thì ngon ngọt với cô lái đò, qua sông là phúi đít cái rẹt. Vài bữa đi đò lại thì lại năn nỉ ỉ ôi, em chào chụy, chụy lái đò của em...

Ngày 20/11 thì chỉ đi thăm thầy thăm cô lúc đang còn học lớp của họ, chứ học xong là quên luôn, gặp ngoài đường giương mắt ếch ra nói ông này bà này nhìn quen quen. Lúc cần xác nhận bằng điểm hay bằng cấp hay thư tiến cử đi xin học bổng gì đó, thì lại vác mặt đến nói cô nhớ em hèm, làm là Tèo lớp cô ngày xưa nè, giả là kể kỷ niệm này kỷ niệm kia. Nhiều thầy cô ký đại cho xong chứ chẳng biết nó là ai, và nó cũng chẳng cần gì ngoài cái chữ ký ấy. Nuôi mèo nuôi chó, là thú cưng, với giá trị tinh thần là thành viên trong gia đình (khác gà vịt heo bò) nhưng nổi con thèm đăm lên là ông chồng lấy chày đập phát chết tươi, bà vợ cạo lông rồi bỏ vô nồi luộc, 2 vợ chồng ngồi ăn nói sượng mồm ghê nhì. Cái đuôi hay vẫy này, em hèm em ninh với đồ đen ăn cho bổ. Cái tay hay bắt này, rửa mặn nhá anh. Cái lưỡi hay liếm chủ nè, để chụy xắt mỏng làm nộm hoa chuối. Cái tư tưởng “nhân dưỡng vật, vật dưỡng nhân” từ Trung Hoa đã lây lan sang biên giới, rồi phát triển mạnh mẽ dưới hoàn cảnh đói kém ở nông thôn thời phong kiến, nay ở thành phố người ta lại muốn phục hưng cái hủ tục lạnh lùng ấy, một cách vô cảm và vô ơn. Các bạn trẻ nên nhớ điều này, thấy mấy đứa ăn chó ăn mèo thì nói nó, nó mà không nghe thì thôi nghỉ chơi. Thế loại vô cảm với vật, thì cũng sẽ vô ơn với người, không nên chơi.

Cũng có thể loại người, cả chục năm không gọi không liên hệ gì với bạn bè cả, lâu lâu gọi, nói tao Nguyễn Văn Tí nè, bạn lớp 7 của mày nè, nhớ hông nhớ hông. Thì y như là: 1-mượn tiền, 2- mời đám cưới, 3- nhờ vả gửi con gửi cháu. Tony gặp thể loại này là từ chối thẳng, nói cho mày mượn tiền rồi sao lấy lại được. Hổng lẽ chục năm sau mày lại xuất hiện rồi trả? Nó giận dữ, nói mày không coi trọng bạn học gì cả. Bạn học là cái gì đâu, chẳng qua trời xui đất khiến sao đó mà hồi đó ngồi chung với mày 1 lớp vậy thôi chứ gì mà ghê vậy. Tony nghĩ dù là bạn gì cũng vậy, phải có tình có cảm, có gặp gỡ với nhau, giao lưu với nhau, chứ chỉ xuất hiện lúc cần, biến mất, rồi lại xuất hiện, thì mối quan hệ đó để làm gì. Tốt nhất là đẹp cho xong. Mình chỉ có 24h trong ngày, đi làm hết 8 tiếng, ngủ hết 8 tiếng, chỉ còn có 8 tiếng còn lại và có tới 7 tỷ người trên trái đất này.

Hãy dành thời gian cho người xứng đáng.

Nhiều người chả rõ tôn giáo mình là gì, lâu lâu đến chùa đến miếu là để xin. Xin tiền, xin duyên, xin thi đậu, xin cho con lấy được Tèo Đô La để con có tiền đô con xài, cho con trúng số... toàn xin với xỏ, chứ giáo lý Phật pháp 1 chữ không biết, chẳng biết cái miếu đó thờ ai. Mua chim thả phóng sinh, thả cá thả rùa, trong khi trong tâm thì chẳng bao giờ làm điều tốt, chẳng thương người, sống ích kỷ, chỉ biết cho mình, vun vén cho bản thân và gia đình mình, còn ai thì mặc kệ.

Nhóm người này đều không thành công cả công việc lẫn cuộc sống vì thánh thần và người phàm chẳng ai yêu thương cái thể loại thực dụng ấy. Có những đám cưới, mời 20 bàn mà chỉ có 5 bàn là có khách đi, 15 bàn còn lại vắng hoe ruồi bay qua bay lại. Thì ráng chịu chờ buồn bã làm gì? Sao không ăn ở như bát nước đầy đi, thì làm gì có chuyện cô dâu và chú rể ôm nhau khóc vì lỗi chồng gọng sau đám cưới?

Ban đêm về, ngồi đếm tiền, rồi cãi lộn, chú rể mắng nói tại em mời khách mà khách không đi, cô dâu cũng nói tại anh. Đổ qua đổ lại..

Rồi động phòng không xong, biến thành động thủ. Quánh nhau rầm rầm, mặt mũi sưng húp....

Nhưng sáng phải dậy sớm, đôi uyên ương phải dậy thật sớm, ngồi ăn cho hết 15 phần thức ăn nhà hàng gói mang về.

15 cái lẩu. Má ơi.

Ăn muốn trào bản họng.

Bài 23. Chuyện thuốc chuyện men

Nói chuyện men trước rồi chuyện thuốc sau. Có lần Tony đưa 2 ông giáo sư Nhật lớn tuổi đi công tác ở Tây Nguyên. Lịch làm việc thì dày, mà 2 ông thì lại không biết từ chối khi các đối tác Việt Nam ép rượu. Văn hóa gì kỳ, người ta uống không được thì thôi. Nhậu chả thấy vui, toàn khích bác nhau, rồi nôn tháo nôn mửa. Đồ ăn ngon cách mấy chứ cuối cùng cũng vào trong toilet hết. Rượu bia chỉ là chất xúc tác để nói chuyện thêm hưng phấn chút, chứ đâu phải là cái để thể hiện cái nhiệt tình. Tony nói thẳng luôn, tui nhậu rất vui, tui khỏe là tui uống nhiều, không khỏe là uống ít, ai mà ép là tui bỏ về ráng chịu. Nên đối tác thấy sợ, chỉ ép 2 ông Nhật, toi bồi hoa lá.

Sau mấy ngày toi tả rượu bia, một bữa nọ đang trong hội thảo nông dân, 1 ông tự nhiên bị đau bụng dữ dội nên Tony mới đưa vô bệnh viện huyện. Đưa thẳng vào phòng cấp cứu luôn nhưng bác sĩ trực hôm đó đi ăn đám giỗ. Cô y tá gọi điện thì nghe ông bác sĩ nói thôi cô cứ khám tổng quát đi, rồi tôi về liền. Xong ông cũng về, một chữ tiếng Anh căn đôi cũng không biết nhưng thấy có khách nước ngoài nên hăng hái lắm, nói em dịch cho anh, anh khám quốc tế coi. Mấy ông bác sĩ y tá khác nghe có người ngoại quốc đến bệnh viện huyện ta đều bu lại coi, xôn xao ngoài cửa kính. Khám xong ông bác sĩ nói không sao, uống liền các viên thuốc này là khỏi, đưa đâu 1 bịch cả trăm viên. Cứ cái nào cũng ngày 3 lần. Ông Nhật nói cảm ơn nhưng nói thôi đem về khách sạn uống.

Về khách sạn, ông kêu mày lên mạng tra giùm các gốc thuốc này, vì bọn mình làm nông được nên thuốc men cũng biết chút đỉnh. Được phẩm là cho người, thú y là cho thú còn nông được là cho cây, cũng đều là thuốc men nên mình cũng

biết cách tra cứu. Thấy chẩn đoán là đau dạ dày mà toa thuốc có viên chỉ định cho việc tỉnh táo chống buồn ngủ, có viên đặc trị tiểu đường, có viên bổ khớp, có thuốc trị dị ứng ngứa ngứa ngoài da, có viên là vitamin giúp sáng mắt, lưu thông máu, có viên giúp cường tráng sinh lực tráng dương bổ thận. Uống vào 1 phút, vừa thức sáng đêm do tác dụng chống buồn ngủ, rồi lại mắt sáng, khớp khỏe, da dẻ hết ngứa ngứa, rồi sinh lực tràn đầy. May mà ông Nhật kiên quyết không uống, chứ uống mà nó có tác dụng 1 cái, không biết nửa đêm ở chốn rừng núi hoang vu ấy, Tony tìm đâu ra các đối tượng cho ông giải thuốc.

Tony lên uống vài viên rồi đi nhậu thâu đêm suốt sáng với tụi đại lý. Bọn nó ai cũng nể phục nói sao khỏe quá vậy đại ca. Kể chuyện hồi chiều vô bệnh viện gặp bác sĩ trực tên vậy vậy, mấy ông đại lý mới kể là ông đó trùm tào lao, ở huyện này ai hồng biết. Hồi thi Y có mấy điểm chia đều cho 3 môn Toán Hóa Sinh thôi, ưu tiên cử tuyển nên mới đậu đó.

ĐH Y khoa thật sự thường lấy điểm cao, năm nào thí sinh ít nhất trung bình 8-9 điểm một môn mới vô được. Vì người ta cần 1 hạc sinh cần mẫn, cần sự chính xác tỉ mỉ, làm bài không có sai sót gì mới đạt cái điểm ấy (chưa nói vụ thông minh hay dở, nhưng thi điểm cao chứng tỏ họ cẩn thận trong chữ nghĩa, cẩn thận trong tính toán, ghi chép các con số..., nên khả năng ÍT MẮC SAI SÓT sau này). Bữa nay mới biết vụ bé gái ở Hà Nội đi khám bị chẩn đoán phù nề bao quy đầu làm con bé thơ ngây tưởng cái đầu mình sắp biến thành con rùa to như trong phim hoạt hình. Rồi 1 ông già 80 tuổi ở Huế đi khám bị kết luận rối loạn kinh nguyệt làm ông khóc quá trời, nói rằng mà lại rùa, ông sợ bị chảy máu chất xám.

Thằng cháu tên Tí dưới Cà Mau nói vừa đậu ĐH V., hệ bác sĩ đa khoa, dù nó chỉ đủ điểm sàn 14 điểm. Mình nói ủa sao đậu được, ĐH Y Cần Thơ lấy 25 điểm mà, nó nói V. là trường y mới mở. Thằng này ẩu và lười nên làm bài 1 môn chưa tới 5 điểm, dù đề năm nay dễ ẹt. Nó bất cẩn, không bao giờ xem xét coi ngó kỹ càng cái gì nên thi chỉ có bị nhiều điểm đó thôi. Vì có 3 điểm ưu tiên trong khi trường mới này xét nguyện vọng 2 lấy có 17 điểm, rồi nó cũng sẽ thành bác sĩ. Vừa mừng vừa lo. Lo vì nó cứ ngáo ngơ sai sót bất cẩn như vậy, cứ bỏ quên kéo trong bụng bệnh nhân, rồi chẩn đoán bệnh A ra bệnh B...thì coi chừng người nhà bệnh nhân nó quánh. Dân chúng bây giờ hung dữ lắm, hờ ra là quánh.

Dự định lúc Tony về già (lúc tiêu tiểu không tự chủ), cho thằng Tí lên Sài Gòn ở cạnh nhà. Dù sao nó có kiến thức y khoa cũng đỡ cho mình. Đêm hôm có chuyện gì nó khám cho. Mà cũng sợ, lỡ bữa mình đang bị tiêu chảy, nó quất cho viên nhuận trường thì trâu quâu.

Chắc ngủ luôn ở trống

Bài 24. Chuyện thăng Quân

Năm ngoái, lúc tìm đơn vị thi công cho Villa De Tony ở quận 9, có anh bạn giới thiệu Tony đến một công ty xây dựng của nước ngoài. Bữa đó, ra tiếp Tony là một cậu còn trẻ tên Quân, thấy ghi trên danh thiếp là trưởng phòng. Tony ngạc nhiên, vì ngành này mà lên chức trưởng phòng thường là phải lớn tuổi. Hỏi ra mới biết là nó ở trọ gần chung cư Tony. Nên Tony rủ qua nhậu vào cuối tuần với nhóm bạn bè của mình.

Nó kể em mới học xong lớp 9, nghỉ học ở nhà phụ bố làm cửa sắt trên thị trấn Bắc Hà. Sau đó học trung cấp nghề ở Lào Cai ngành xây dựng dân dụng, vừa học vừa làm, tốt nghiệp cấp 3 hệ bổ túc. Sau đó vô Sài Gòn, em vừa đi phụ hồ, vừa tranh thủ học ngành xây dựng ở một cao đẳng dân lập trên Gò Vấp. Tình cờ em đọc một câu trong một cuốn sách, đại ý là đời người chỉ có một lần sống trên trái đất, nên đi đây đi đó ra thế giới bên ngoài cho biết. Thế là em lao vào học ngoại ngữ như điên, dù mấy lần bỏ cuộc, vì bị ngọng l, n, r, d, ch, tr,.. Ban ngày đứng dưới nắng nóng làm việc, tối đến chỉ muốn lăn ra ngủ. Nhưng ý chí của một người con trẻ lại bùng lên, em nắm tay lại và đứng bật dậy, em lại lốc cốc đến trung tâm và về nhà tự học đến khuya. Rồi có lần em thấy công ty này quảng cáo này tuyển nhân viên, em nộp đơn và được nhận vào làm, ông Tây sếp nói mày học gì không quan trọng, quan trọng là mày có cái gì trong đầu. Đúng 6 tháng sau, em được lên làm trưởng phòng, chỉ huy cả mấy chục đứa, có cả kỹ sư tốt nghiệp từ các đại học lớn như Bách Khoa, Công Nghiệp, Kiến Trúc...

Nó nói em 5h sáng đã ngủ dậy, tập thể dục rồi đi làm sớm nhất công ty. Lên dọn

đẹp giấy tờ của mình và của các bạn trong phòng, coi các file trên máy tính, cái nào không xài thì xóa. Dọn dẹp máy tính cũng như dọn dẹp ở nhà vậy. Rồi thậm chí phụ chị lao công lau chùi toilet, hút bụi, lau kính trên cao chỗ chị ấy với tay không tới. Trong lúc làm việc, em ngồi viết ra các việc phải làm, nên chiều khi đóng máy tính thì mọi việc đều đã giải quyết hoặc em đã nắm được tiến độ là đang tới đâu, để mai vô xử lý tiếp. Buổi tối, em nán ở lại 1 tiếng hướng dẫn các bạn mới vào hay nhóm sinh viên thực tập. Nó nói mình hướng dẫn các bạn, mình cũng ôn lại kiến thức và nhiều cái mới các bạn phản biện, mình sẽ tìm hiểu thêm. Nên lúc họp với sếp lớn bên nước ngoài qua, nhiều kỹ sư tốt nghiệp Bách Khoa, Xây Dựng....nhưng nghe tiếng Anh lồm bồm hoặc không cập nhật kiến thức mới, em phải dịch lại cho hiểu sát nghĩa. Trong các lần tranh luận, em đều có căn cứ và lập luận rõ ràng đưa ra để mọi người tâm phục khẩu phục, dù em chỉ có cái bằng cao đẳng nghề gì đó thôi chứ không phải là kỹ sư hàn lâm. Tụi kỹ sư kia đâu tiên cũng coi thường em, nhưng riết thấy em tử tế và hiểu biết nên đành im lặng.

Có bữa Tony sang nhà trọ của nó để rủ đi uống cà phê. Nhà trọ của nó nằm sâu trong hẻm, ở chung với 3 đứa nữa. Vô thấy nó đang hí hục lau quạt trần. Thấy tivi bàn ghế gì đều sạch như mới. Nó nói 3 đứa kia làm biếng lắm, nói dọn dẹp làm gì, vì đây là nhà trọ. Nhưng nhà trọ cũng là nhà, chỗ mình ở phải sạch sẽ tinh tươm, mình hưởng chứ ai hưởng. Nhưng nếu để mặc thì ai làm anh? Thôi mình làm cho xong. Tony nói đúng, thể loại làm biếng thì nhà trọ nó không lau đã đành, cho nó cái biệt thự nó cũng không lau luôn. Nó nói em ngồi quan sát miết, cứ có góc nào trống là em thiết kế một cái gì đó, có khi chỉ là một cái kệ để bình hoa cho đẹp. Tối nào nếu không gặp khách nó cũng tự đi chợ nấu ăn cho sạch sẽ. Sau đó nó đi tập thể dục chạy bộ ở trung tâm thể hình, xong về tắm rửa sáng khoái, ngồi học anh văn hay đọc sách đến khuya, chỉ đi chơi với bạn bè vào tối thứ 7 hay sáng chủ nhật, còn lại thời gian là đầu tư cho trí tuệ và sức khỏe. Laptop Ipad nó cũng có nhưng chẳng bao giờ đụng đến khi ở nhà trừ khi phải làm thêm các bản vẽ. Nhìn nó sống rất văn minh. Trên tường là kệ sách có nhiều sách chuyên môn lẫn sách văn học, nó nói em tranh thủ đọc vào buổi tối trước khi ngủ, đọc sách giấy sẽ đỡ mỏi mắt hơn và thú vị hơn. Tony mở coi thì bao nhiêu sách kinh điển như "Đỏ và Đen", "Hãy Để Ngày Ấy Lụi Tàn", "Tiếng Chim Hót trong bụi mận gai", thậm chí "Miếng da lừa" của Balzac cũng có. Tony thấy thằng này còn trẻ mà đọc sách văn học như vậy, là đứa hay ho đẳng cấp đây, nên đồng ý cho đi theo rót rượu trong các cuộc nhậu với nhóm bạn.

Tony cũng hay gọi nó qua sửa giùm ống nước hay bắt lại điện đóm trong nhà. Nó nghe là tranh thủ mang đồ nghề qua làm liền, làm xong dọn dẹp hút bụi lau sạch như mới, cho tiền nhưng không lấy. Nên cả nhà Tony ai cũng mến. Nó thích ngồi nhậu với đám bạn Tony, vì thấy ai cũng thành đạt, có sự nghiệp riêng ổn

định, bạn nào cũng có gia đình riêng bé nhỏ và thường xuyên gặp gỡ giúp đỡ nhau. Cuộc rượu cuộc trà nào cũng toàn đàm đạo chuyện văn thơ, không bao giờ bàn chuyện chính sự hay làm ăn gì cả, dù kẻ bán phân, người sản xuất nhôm nhựa, kẻ bán phấn đưa hương (kinh doanh mỹ phẩm) chứ không phải là văn nghệ sĩ. Nên ngưỡng mộ lắm, nói các anh giúp em thiết kế cuộc đời đi. Mình nói dù em có thiết kế cuộc đời hay không thiết kế, anh tin là em sẽ hạnh phúc và thành công. Vì em có nhiệt tình, em có trí tuệ, em có sự chăm chỉ và quan trọng nhất, em được lòng mọi người. Và sự chân thành của em xuất phát từ tâm sáng, tụi anh lăn lộn thương trường mười mấy năm nên nhận biết dễ dàng lắm. Giữa đũa mồm mép và đũa thật lòng, tụi anh nói chuyện 3 nốt nhạc là phát hiện ra.

Mình cho nó 7 câu hỏi, kêu về suy nghĩ trả lời bữa sau mình thảo luận. Thứ nhất là the mission of life, tức sứ mạng của cuộc đời bạn là gì. Sứ mạng ở đây là mày muốn tương lai mày ra sao, một ông chủ một quán bánh bèo, một người lãnh đạo ở một tập đoàn, hay một giáo viên, một linh mục, một nhà hoạt động xã hội, hay đơn thuần chỉ là 1 người đàn ông có 1 gia đình bé nhỏ, hay thành cái ông gì đó mà mình mong ước. Nó về suy nghĩ 3 hôm. Cái bữa sau, nó đem qua cho Tony 1 con gà quay, dắt theo một cô bạn xinh xắn.

Cái anh em bày thịt gà rồi lấy bia ra uống. Cô bạn gái đi theo Quân tên là Loan, nhà giàu lắm, có mấy chục hecta trồng cà phê ở Di Linh. Cái Loan tốt nghiệp ngành bưu điện viễn thông nhưng làm ở công ty du lịch. Gia đình mua cho một cái nhà to đùng ở Phú Nhuận nhưng Loan không ở, nói em cho thuê một tháng cũng kiếm được 20 triệu. Còn em đi 1 cái phòng trọ gần chỗ làm, tháng 2 triệu thôi. Nó nói nhà to quá em ở 1 mình cũng sợ, lại lãng phí nên tính vậy gọn hơn. Tiền hàng tháng tích lũy được, lương thưởng cũng tăn tiện, để vài bữa nữa em đi du học tụi tui chuyên ngành quản lý du lịch ở Thụy Sĩ. Em đam mê ngành du lịch anh à. Quân nói nếu Loan đi Thụy Sĩ thì Quân cũng sẽ tìm cách đi tu nghiệp ngành xây dựng bên Đức, có gì cuối tuần chạy qua núi An Pơ nấu cơm y chang như bây giờ ghen. Hai đứa cười tươi như hoa với kế hoạch du học của mình, thấy thiệt dễ thương.

Nhìn cái Loan, Tony ưng mắt lắm. Vì thấy con gái mà biết vun biết vén (một số bạn gái cũng chỉ biết vén mà không biết vun), nhà giàu mà tiết kiệm thì là đứa rất hay ho, nên ra hiệu nói 2 đứa em là một đôi rất tuyệt, anh duyệt. Cái Loan nói gia đình em cũng giới thiệu em nhiều mối, con trai bây giờ phần nhiều lười biếng nhót thây anh ơi. Đàn ông gì mà bóng điện hư không biết sửa, cái toilet hư cũng kêu thợ, suốt ngày chỉ biết cà phê nhậu nhẹt với facebook game online, chả biết làm gì. Em quen với anh Quân vì thấy ảnh chín chu, chiều chủ nhật em hay qua nhà trọ của anh rồi nấu cơm ăn, thấy rất ngon lắm. Hèn gì thấy 2 đứa làm đồ nhậu mà khéo tay, thịt gà chặt miếng nào miếng nấy đều nhau, có miếng da phủ

ở trên chứ không tan nát như Tony chặt.

Bữa đó, có anh Phương anh Tú, chị Thảo cũng là bạn của gia đình Tony nữa. Máy bạn này cũng gần nhà nên có nhậu là gọi qua. Tony ghét nhậu ngoài quán, vì ồn ào, xô bồ. Vô quán gọi toàn đặc sản chứ có ăn được đâu, cứ 3 phút là cầm ly lên cụng 1 lần. Ở nước ngoài, người ta vô cụng 1 lần, rồi thôi, ai uống thì tự đưa lên miệng uống, chứ không có cụng hoài như ở ta. Vừa gắp miếng ăn đưa vào miệng, chưa kịp nhai đã cụng. Rồi màn cuối là cùng nhau vô trong toilet, có chỗ ghi rõ là “bồn ới”, nôn thốc nôn tháo ra hết mọi món ngon vật lạ. Hồi xưa Tony đi làm sale, ông sếp dặn mày đi nhậu với khách hàng, nửa chừng mày giả bộ bỏ vô toilet, móc họng ra ới hết, rồi ra tỉnh táo nhậu tiếp nha. Tony chẳng bao giờ nghe lời, uống được bi nhiêu thì uống. Ai nói mặc kệ. Chớ mắc mớ gì mà phải khổ sở và lãng phí vậy?

Uống bia uống rượu thì theo sở thích, theo tửu lượng chứ khách bác, nói này nói kia mần chi. Tony thấy ai mà ép ép kiểu đó, đứng dậy trả tiền rồi bỏ về luôn. Các bạn trẻ nghe lời Tony, không phải nghe theo mấy câu khách tướng đó rồi uống như điên như khùng. Và mấy thằng ép rượu cũng là mấy đứa nhảm nhí, mối quan hệ đó cũng chẳng cần phải đầu tư làm gì mà phải ngại ngùng cả nể, dẹp cho xong. Khách tướng để làm ra tiền, để giàu có sang trọng, để văn minh đẳng cấp, để tử tế giới giang thì còn được, còn ép nuốt cồn vào bụng, thì thôi, unfriend.

Văn hóa công sở ở đô thị Việt Nam bây giờ là thế, nhìn thấy chán. Tan giờ làm là đi nhậu. Buồn cũng nhậu. Vui cũng nhậu. Không buồn không vui cũng nhậu. Sao không đi tập gym, tập thể dục thể thao, chơi tennis, chơi cầu lông, đi bơi, đi học thêm ngoại ngữ, đi học nhảy, đi thăm bạn thăm bè, về nhà nấu ăn đọc sách dọn dẹp nhà cửa giúp đỡ người nhà? Riết thành thói quen, 5h chiều shut down máy là vọt đi. Vô nâng ly toàn nói mấy chuyện chính sự linh tinh, chém gió ào ào, say xin rồi phóng xe máy đảo qua đảo lại trên đường. Lương bổng có bi nhiêu đâu mà tối nào cũng ra quán, vừa tốn tiền, vừa mệt người, bữa sau dậy đâu có nổi. Bụng đưa nào mới hai mươi mấy tuổi mà đã phệ xuống, mặt mũi thì nhàu nát, bụng beo. Sức khỏe, trí tuệ gì cũng không có. Muốn nhậu nhẹt gì thì nên cuối tuần tổ chức ở nhà bạn, uống 2-3 chai cho nó hưng phấn, còn nhắm bữa nào muốn say túy lúy thì chơi uống rượu luôn, rồi ngủ lại đừng đi về nguy hiểm xe cộ.

Trở lại bữa nhậu hôm đó, mấy anh em vừa uống bia, ăn thịt gà, vừa bàn chuyện thơ chuyện văn hào hứng lắm. Một lúc Quân nó ngà ngà say, mới nói anh Tony à, em biết ơn anh lắm. Về câu hỏi anh cho em hôm trước, em về suy nghĩ kỹ rồi, sứ mạng của cuộc đời em là một bài hát. Để em hát anh nghe. Nói rồi nó cất giọng vang vang:

“Làn gió thơm hương đêm về quanh khu nhà tôi mới cất xong chiều qua
Tôi đứng trên tầng gác thật cao, nhìn ra chân trời xa xa
Từ bao mái nhà đèn hoa sáng ngời, bầu trời thêm muôn vì sao sáng
Tôi ngắm bao gia đình lửa ấm tình yêu, nghe máu trong tim hoà niềm vui lâng
lâng lời ca”

Rồi cái Loan cũng góp giọng

“Loan ơi, Quân còn đi xây nhiều nhà khắp nơi

Nhiều tổ ấm sống vui tình lứa đôi

Lòng Quân thấy càng thương nhớ em

Dù xa nhau trọn ngày đêm, Quân càng yêu em càng hăng say. Xây cho nhà cao
cao mãi”

Biết là bài “Những Ánh Sao Đêm” của nhạc sĩ Phan Huỳnh Điểu, vì hém thuộc
lời nên Tony lật đật vô phòng ngủ lấy Ipad ra mở lời để cùng nhau ca. Một
người bạn của Tony cũng lấy Iphone ra search lời bài hát, rồi biến thành tốp ca
nam nữ. Đang hát, 2 người cạnh nhau sẽ nhìn nhau cười 1 cái hoặc lấy tay chỉ 1
chỗ nào đó rồi cùng nhìn, giống như trên sân khấu văn nghệ sinh viên ngày xưa
vậy. Hát xong, thấy cái Loan gục nhẹ đầu vào vai Quân, nhìn đẹp đôi quá nên
Tony mới nói, vài bữa tụi bây cưới nhau, tao đi đám cưới 1 cây vàng...(còn tiếp)

Bài 25. Viết cho các bạn sinh viên năm nhất

Mùa tựu trường, Tony hỏi nhiều bạn vì sao bạn học ĐH, 10 bạn hết 9 bạn nói để có việc làm. Như vậy, việc làm chính là mục tiêu của nhiều bạn trẻ khi chọn học 1 chương trình đào tạo. Nhưng ít bạn biết, mình phải học NHƯ THẾ NÀO để kiếm việc ngon lành.

Muốn trả lời câu hỏi này, thì mình phải coi NGƯỜI TA TUYỂN DỤNG RA SAO để mình GIẢI BỘ ĐỀ LUYỆN THI, coi như 4 năm ĐH là lúc mình luyện.

Ngoại trừ các ngành chuyên môn như kiến trúc sư, bác sĩ...tức phải có chứng chỉ hành nghề, cách tuyển sẽ theo một quy trình riêng, còn làm văn phòng, kinh doanh, quản lý..., thì họ sẽ tuyển theo hướng không quan tâm bằng cấp, chỉ quan tâm thực lực. Cho nên bạn muốn làm công ty nước ngoài hay công ty Việt Nam đẳng cấp, cứ yên tâm, học ĐH tốp trên tốp dưới cao đẳng gì cũng được, miễn là tiếng Anh thành thạo, kỹ năng mềm tốt, tư duy tốt, có văn hóa đọc, khỏe mạnh nhiều năng lượng, tính tình dễ thương trung thực tử tế...

Như hôm trước trong phần tuyển dụng của một công ty mà Tony đăng lên, các bạn sẽ thấy “Tốt nghiệp ĐH, cao đẳng, thậm chí không có bằng tốt nghiệp nhưng phải có bằng điểm để chứng minh đã học xong 1 chương trình đào tạo. Ứng viên phải có ít nhất 2 năm đi làm (làm gì cũng được) để thể hiện sự chín chắn, không nhảy việc do thiếu kinh nghiệm. Hoặc sinh viên mới ra trường phải chứng minh trong quá trình học có tham gia các câu lạc bộ, các đoàn thể, các hoạt động tình nguyện và xã hội, các công việc làm thêm, các công trình khoa học,.. Trình độ ngoại ngữ phải do nước ngoài cấp như trong tiếng Anh là TOEFL,

TOEIC hoặc IELTS, chứng chỉ và bằng ĐH ngoại ngữ trong nước chỉ có tác dụng tham khảo. Ứng viên sẽ gửi hồ sơ việc làm bằng email, trong đó thư xin việc phải viết tay (scan)". Sau khi sàng lọc để loại trừ các lỗi ngáo ngo như viết sai chính tả, email không có tiêu đề (subject) hay subject chỉ là "tìm việc" cũng sẽ bị loại. Cách đặt tên file CV cũng phải "C.V của Nguyen Thi A" thì mới được, chứ chỉ ghi "CV" cũng bị loại luôn, vì họ nhận cả trăm email, email nào cũng ghi C.V thì họ sẽ lưu không được. Email gửi mà không có Mở đầu kết thúc, thưa gửi (dear...) ở đầu email và trân trọng ở cuối thư cũng sẽ bị loại.

Sau khi qua vòng gửi xe, sẽ đến phần viết, cũng online luôn, gửi qua mail cho mình làm bài, và gửi lại trong vòng 1h cho họ. Đỡ tốn thời gian. Họ cho mình "quay bài". Bạn nào tham khảo hay google giỏi cũng là 1 kỹ năng. Phần này sẽ kiểm tra tính logic trong suy nghĩ, kiểu số tiếp theo của dãy số sau là bao nhiêu, 1,3,5,7,...Nếu mình biết điền vào số 9 thì coi như là người có I-ốt, duyệt.

Sau khi qua vòng này, sẽ tới phần NÓI. Tới đây là không online được nữa mà sẽ phải gặp mặt. Sẽ có một hội đồng phỏng vấn chất vấn bằng tiếng Anh hoặc tiếng Việt (nếu vị trí chỉ cần tiếng Việt), mình sẽ phải đứng lên bấm máy tính và màn hình thuyết trình 1 đề tài để họ thấy phong thái tự tin của mình. Họ cũng sẽ hỏi dồn, hỏi qua hỏi lại, bạn nào lanh chanh lóc chóc hay không trung thực sẽ bị loại. Nên hãy từ bỏ thói quen nói dối để mình qua được vòng này nhé. Sau đó, phòng ban nào ưng ý ứng viên nào thì sẽ tổ chức gặp riêng thỏa thuận lương bổng, vị trí công việc, thời gian vô làm, làm ở Sài Gòn, Cà Mau hay Tokyo...

Cơ hội việc làm chia đều cho mọi người. Mình biết vì sao hàng hóa sức lao động của anh A ế ẩm, không ai mua nên thất nghiệp. Hoặc sao anh B bán chỉ có 5 triệu/tháng mà chị C đến 1000 USD/tháng. Mình biết để điều chỉnh cách học tập, cách sống thay vì ĐỔ THỪA tại nền giáo dục, tại thầy cô, tại cái trường... Vì có nhiều bạn tốt nghiệp những trường không mấy tên tuổi nhưng vẫn được vô làm các tập đoàn lớn, hợp hành bên New York London suốt ngày. Dù đầu vào chỉ đủ điểm sàn nhưng 4 năm học, họ đã nỗ lực LUYỆN THI theo hướng tuyển dụng như trên.

Học là để biết, để làm, chứ không phải là để có bằng cấp, dù có thì vẫn tốt. Bằng cấp như loại giỏi, thạc sĩ, tiến sĩ...vẫn được đánh giá cao, nhưng không quyết định. Dù có học vị gì đi nữa, ứng viên buộc phải được kiểm tra các kỹ năng nói trên. Bà con quen biết gửi gắm gì cũng nhận hết, cứ cho thi y chang vậy, qua được thì vô làm. Các bạn làm nhân sự các công ty cũng lưu ý nhận ứng viên kiểu này nhé.

Chúc các bạn SV năm nhất có 4 năm LUYỆN THI thật hiệu quả

Bài 26. Chọn bạn làm ăn (2)

Người ta nói “đàn ông đi biển có đôi”, vì tự mình thì chỉ dừng ở mức độ đi câu cá, còn muốn giăng lưới đánh mẻ cá to, phải hợp lực cùng nhau.

Điều kiện cần của hùn hạp là SỰ HÀO SÁNG của người rủ. Điều kiện đủ là KỶ LUẬT CỦA MỖI CÁ NHÂN người góp vốn. Kỷ luật này phải là bản chất, hoặc phải được đào tạo để trở thành thói quen.

Nhóm tình nguyện sau 3 tuần bán cà chua, 30/60 bạn phải rời nhóm. Có những cam kết ban đầu các bạn bỏ qua. Đi trễ. Về sớm. Xuề xòa cho qua sai sót. Báo cáo đến hạn không có. Giao việc quên làm... Các bạn ấy nói dượng không biết tụi con vất vả như thế nào, chiều thứ 6 tan sở là đón xe lên Đà Lạt, mua cà chua xong, sáng thứ 7 ngồi phân loại đến khuya, rồi chủ nhật đứng bán cả ngày, kiếm được bi nhiêu tiền là gửi hết vào quỹ “bạn trẻ khởi nghiệp” hay “áo ấm mùa đông”. Tony đánh giá các bạn ở yếu tố nhiệt tình, tốt bụng, chăm chỉ, hào sảng...nhưng đấy chỉ là ĐIỀU KIỆN CẦN. ĐIỀU KIỆN ĐỦ là tính kỷ luật thì không có, nên trước sau gì cũng tan rã nhóm, giải tán trước cho rồi. Còn 30 đứa thì đào tạo 30 đứa. Hoặc không làm cũng được, làm thì phải đàng hoàng. Ông Lý Quang Diệu nói “you cannot reach your dream or goal without discipline”. Discipline là tính kỷ luật, nếu không có nó, dream (giấc mơ) hay goal (mục tiêu cuối cùng) sẽ không bao giờ đạt được.

Nước Đức tạo nên chủ nghĩa hoàn hảo trong công việc là vì người Đức được rèn

luyện tính kỷ luật từ tấm bé. Người Nhật tạo nên huyền thoại Á Châu cũng vì tính kỷ luật khủng khiếp của mình. Người Hàn tạo nên kỳ tích cũng vì tính kỷ luật đôi lúc hơi cực đoan của họ. Doanh nhân nào thành đạt cũng có cái tính tuyệt vời đó. Bạn thử hẹn ăn trưa với Mr Jack Ma của Alibaba hay Mr Warren Buffett, hẹn 11h45 là đúng 11h45. Không có chuyện tiệc cưới mời 6h thì 7h15 mới múa hát và đãi ăn lúc 7h45.

Nếu thấy người không có tính kỷ luật, xuề xòa...thì chỉ cà phê cà pháo, tuyệt đối không hợp tác. Ở miền Tây Nam Bộ, dân ở đây có tính hào sảng nên khi mới mở ra làm ăn, doanh nghiệp nào cũng phát triển ầm ầm. Nhưng đến quy mô cỡ vài ngàn công nhân, thì bắt đầu lộn xộn trong quản lý. Có nhà máy chế biến cá basa nọ, cách đây 4 năm Tony đến mua cá, thấy công nhân đi vệ sinh xong vô không rửa tay, quản đốc thấy nhưng bỏ qua. Rồi quản đốc thì vừa chỉ đạo sản xuất vừa quẹt quẹt smartphone. Ông bảo vệ thì ngủ gục, bấm còi miết mới ra mở cửa cổng, đầu tóc rối bù. Trong phòng thì giám đốc đang cọt nhĩa với một nữ thực tập sinh, trêu đùa quá trớn. Nhân viên thì vừa đọc tin tức online vừa làm hợp đồng, nên ngôn ngữ hợp đồng ngoại thương mà cứ như nói chuyện showbiz. Khi họp xong, Tony rủ đi ăn trưa, ông giám đốc gọi miết thì anh tài xế mới xuất hiện, vì anh đang trong phòng riêng đánh bài ăn tiền với các tài xế khác. Tony nói sao anh để vậy thì anh cười khà khà, nói kệ, anh em cả. Bữa nào bốn anh hội đồng quản trị có mặt ở nhà máy, thì phòng giám đốc sẽ được đóng kín, các anh sẽ quánh bài tiến lên. Bốn người là đủ tay bài. Còn nếu chỉ có 2 anh, thì sẽ quánh cờ tướng, mỗi ván cả chục triệu.

Tony thấy doanh nghiệp vậy thì không ổn. Và đúng 4 năm sau thì nhà máy này rao bán. Vì đơn hàng xuất khẩu nào cũng bị trả lại hoặc tiêu hủy, lúc thì nhiễm vi sinh, lúc thì rơi cây kim trong bạch cá, xuất qua kia bị máy dò kim loại phát hiện, lúc thì cháy nổ do công nhân bất cẩn...Lỗ triển miên. Bữa họp cổ đông để bán nhà máy, trong 4 anh sáng lập viên, người đến muộn 15 phút, người đến muộn 2 tiếng, quỳnh quáng bước vào phòng họp, gãi tai nói các lý do vô cùng quen thuộc như kẹt xe, lốp hỏng, đau bụng đột xuất, đưa mẹ đi bơi,...

Trên đường về lại Sài Gòn, anh S, đại diện công ty tài chính, giờ là cổ đông chính của nhà máy này, hỏi Tony chứ em biết vì sao họ rất giỏi, rất tài năng, nhưng cuối cùng phải bán nhà máy không. Vì tính kỷ luật là thứ DUY NHẤT họ thiếu. Họ chỉ có thể ĐỂ mà không thể NUÔI. Anh S nói anh sẽ không giữ ban giám đốc cũ, vì sợ là sự vô kỷ luật, sự xuề xòa của họ ảnh hưởng đến cả công ty, ai cũng bắt chước thì chết.

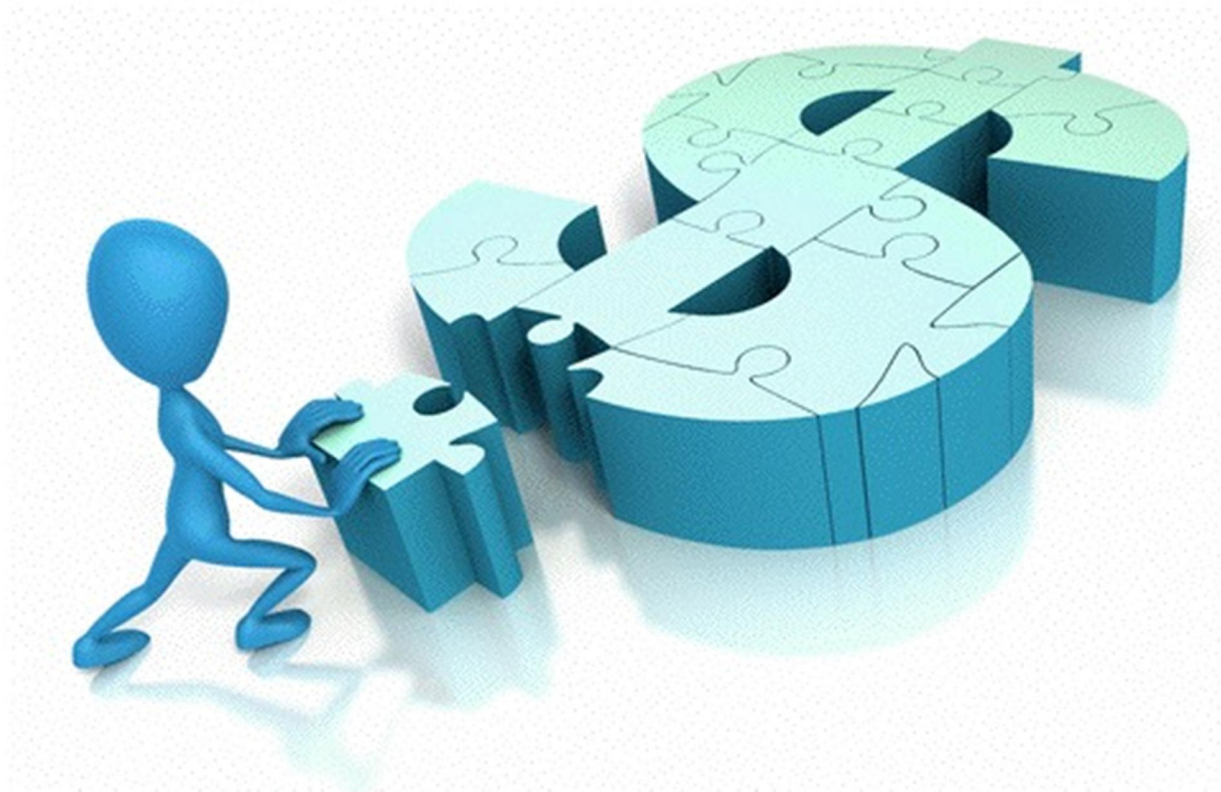
Nên các bạn trẻ, muốn có sự nghiệp, phải rèn tính kỷ luật cho CÁ NHÂN mình. Cái này đơn giản chỉ là sự RÈN LUYỆN. Quyết tâm 11h đêm ngủ là 11h đêm tắt đèn tắt máy tính đi ngủ. Đúng 5h sáng thức dậy là đúng 5h, vận động hồ reo

reng, bật dậy như lò xo. Tập thể dục là tập thể dục. Một cũng tập, trời lạnh cỡ nào cũng tập. Đến công sở trường học phải tuyệt đối đúng giờ, 8h học là 8h mở tập ra học. Giờ ăn là ăn, chơi là chơi, làm là làm. Ngồi cà phê với bạn bè là nói chuyện, tắt máy, không vừa nói chuyện vừa gián đoạn vì facebook hay tin nhắn. Kỷ luật khủng khiếp cho cá nhân mình, không nuông chiều cái lười, cái xuề xòa, cái “thôi kệ”. Và bạn bè cũng vậy, hạn chế chơi với thể loại vô kỷ luật, vì sẽ bị lây nhiễm. Khi học hành, chọn đội nhóm để làm bài tập chẳng hạn, chỉ chọn người có kỷ luật, không CÁ NẾ, mình cá nể là mình khổ. Đặc biệt trong làm ăn, người rủ mình mà kém kỷ luật, thì thôi. Vì hùn với họ, mình có cố gắng làm đến đâu đi nữa, cuối cùng cũng đẹp tiệt.

Bốn anh sáng lập viên nhà máy thủy sản kia, bán xong có chút tiền, rượu chè suốt. Rồi bắt đầu chí, tới giờ khởi nghiệp lại vẫn chưa được, đành chạy xe ôm kiếm sống. Cứ chờ khách đi ngang thì chỉ trò nói hời xua nhà máy này của tụi anh nè. Hằng ngày, 4 anh tụ tập với nhau ở quán cà phê, vừa ngồi chờ khách vừa quánh bài, ván giờ chỉ còn mười ngàn hai chục.

Nhưng cả bốn đều rất vui. Vì lúc nào cũng đủ tay bài. Enough hands to play cards. Always.

Bài 27. Cháo nóng húp quanh

Bạn trẻ khi tự nhận mình đã có tiêu chuẩn cần và đủ để khởi nghiệp, tức lòng hào sảng, sự kỷ luật, và có kỹ năng street smart rồi, thì hoàn toàn có thể tự đứng ra làm ăn. Thiếu 1 trong 3 điều kiện trên, thì thất bại trong làm ăn coi như đã được báo trước. Nên phải chín chắn suy nghĩ kỹ.

Khi khởi nghiệp, mọi người buộc phải có ý tưởng. Làm cái gì đây. Nhưng cái này thường không lo vì với người khao khát làm ăn, họ luôn quan sát để ý để chuẩn bị “sau này sẽ mở cái này kiếm tiền nè”. Cái lo lắng nhất của người khởi nghiệp là vấn đề đầu tiên, tiền đâu?

Tiền đâu? Như trong bài “tiền đâu khởi nghiệp”, tiền chúng ta phải tự tích lũy để có số vốn ban đầu, thời “tay không bắt giặc” đã qua rồi. Bán vé số cũng phải có vài trăm ngàn đặt cọc đại lý, làm cò cũng phải sắm chiếc xe máy và cái điện thoại, mở công ty dịch vụ cũng phải có máy tính máy fax máy in...Nên bạn trẻ hãy chăm làm việc và tích lũy, đừng ăn xài hoang phí nữa. Làm điên cuồng vô để có thu nhập tốt hơn, lương thưởng tốt hơn, đang đi làm thuê phải làm hết sức. Vũ trường rượu ngoại thuốc lá mà chi. Mua vui chỉ được vài phút giây ngắn ngủi. Gái đẹp xe SH làm chi, hết tiền thì chả ai nhớ đại ca nào hôm bữa gọi cả chục chai rượu bao cả quán. Nên bạn trẻ đang đi làm công ăn lương, ngoài việc làm hết năng lực và 150% thời gian công sức, phải tính toán chi phí của cuộc sống cá nhân của mình ở mức tối thiểu nhất, còn lại để dành sau này còn mần ăn. Cách đây mấy năm, có một bạn trẻ nọ tên Bi, tốt nghiệp trường kinh tế và đang

làm cho một tập đoàn nước ngoài, lương được 25 triệu/tháng. Cậu ấy cứ xum xoe theo đám bạn con của các ông chủ nhà máy, tối nào cũng đi bar, ăn nhà hàng Hàn Quốc, Nhật Bản...rồi mua sắm cái áo cũng phải 2-3 triệu đồng. Rồi rủ rê du lịch nước ngoài suốt để check-in trên facebook là đang ở hải ngoại cho người ta nể. Ba năm ra trường mà chẳng để dành được đồng nào. Cuộc sống trôi qua vô vị, nhạt nhẽo.

Bỗng dưng một lần tỉnh ngộ, ngồi cà phê nói với Tony là con muốn khởi nghiệp làm ăn. Tony nói nếu con quyết tâm, con phải để dành tiền đi, lên kế hoạch hẳn hoi đi. Nó là đứa thông minh và quyết liệt nên bắt tay ngay. Phòng riêng đang thuê giá 3 triệu/tháng ở Bình Thạnh được nó trả lại, rồi nó xuống quận 9, tận chợ Long Phước, thuê 1 cái phòng y chang vậy như giá chỉ có 1 triệu trong một chung cư lớn. Hàng ngày, nó đón xe buýt số 88 lên quận 1, xe thả xuống chỗ sở thú, nó lội bộ mấy trăm mét nữa là tới công ty ở đường Tôn Đức Thắng. Nó nói con dậy sớm, đi làm trên xe buýt, nhìn xuống mọi người tranh nhau đi xe máy, kẹt xe khói bụi xịt vào mặt, mới thấy quyết định của mình là khôn ngoan, sao hồi xưa mình khờ thế. Rồi đi bộ mỗi buổi sáng khiến người nó cao lớn, lưng thẳng, đẹp đẽ...Quan trọng hơn là nó tiết kiệm được 2 triệu/tháng tiền nhà, và ở xa nên mọi cám dỗ đô thị không có trong trí óc nó nữa. Buổi tối đi làm về, nó nấu cơm ăn cho sạch sẽ, rồi tập gym trong chung cư, nghe nhạc, học ngoại ngữ, làm quen với bạn bè trong khu đó, dạy tiếng Anh cho một nhóm sinh viên cao đẳng Công thương gần nhà. Với quyết tâm cao độ, 1 tháng nó chỉ xài có 5 triệu, còn dư đúng 1000 USD cất vào tài khoản. Sau một năm, nó được 12,000 USD, đem qua gặp, nói Tony oi, con sẽ khởi nghiệp với số tiền ban đầu này. Tony nói chuyện một hồi, thì thấy kỷ luật đã có, tính hào sảng phóng khoáng cũng có, street smart cũng đã có đủ, nên nói “ừa con làm đi”.

Nó mở một công ty chuyên về dịch vụ du lịch, dù lĩnh vực chuyên môn của nó là kiểm toán. Nó nói ý tưởng làm ngành này bắt đầu từ khi công ty nó nhận vô 4 sinh viên thực tập từ Mỹ. Ở nước ngoài, trước khi tốt nghiệp một số ngành, sinh viên phải có báo cáo thực tập. Nhưng để xin vô được Cocacola, Boeing, Microsoft, PWH, P&G...ở Mỹ để thực tập là rất khó, trong khi đó, tụi này qua các nước như Việt Nam, xin vào thực tập ở các công ty rất lớn, có niêm yết trên sàn chứng khoán...lại rất dễ dàng. Nên gần đây, phong trào sinh viên các ĐH lớn của Mỹ, Anh, Úc...sang Việt Nam thực tập rất rầm rộ. Chi phí ở New York chẳng hạn, một tháng sinh hoạt cũng mất hết mấy ngàn đô, trong khi đó đem qua Việt nam ở mấy tháng, chi phí cũng như vậy, mà lại có thêm được báo cáo nộp cho trường. Thế là thằng Bi lên mạng, vô các trường ĐH đó giới thiệu, vô mấy cái confession forum gì đó của sinh viên để giới thiệu PR. Khách hàng đầu tiên của nó là một nhóm sinh viên ĐH Utah, khoảng 20 đứa, thực tập về chứng khoán. Thế là nó đem 20 thằng này qua Việt Nam, thuê 2 cái villa ở quận 2 cho ở,

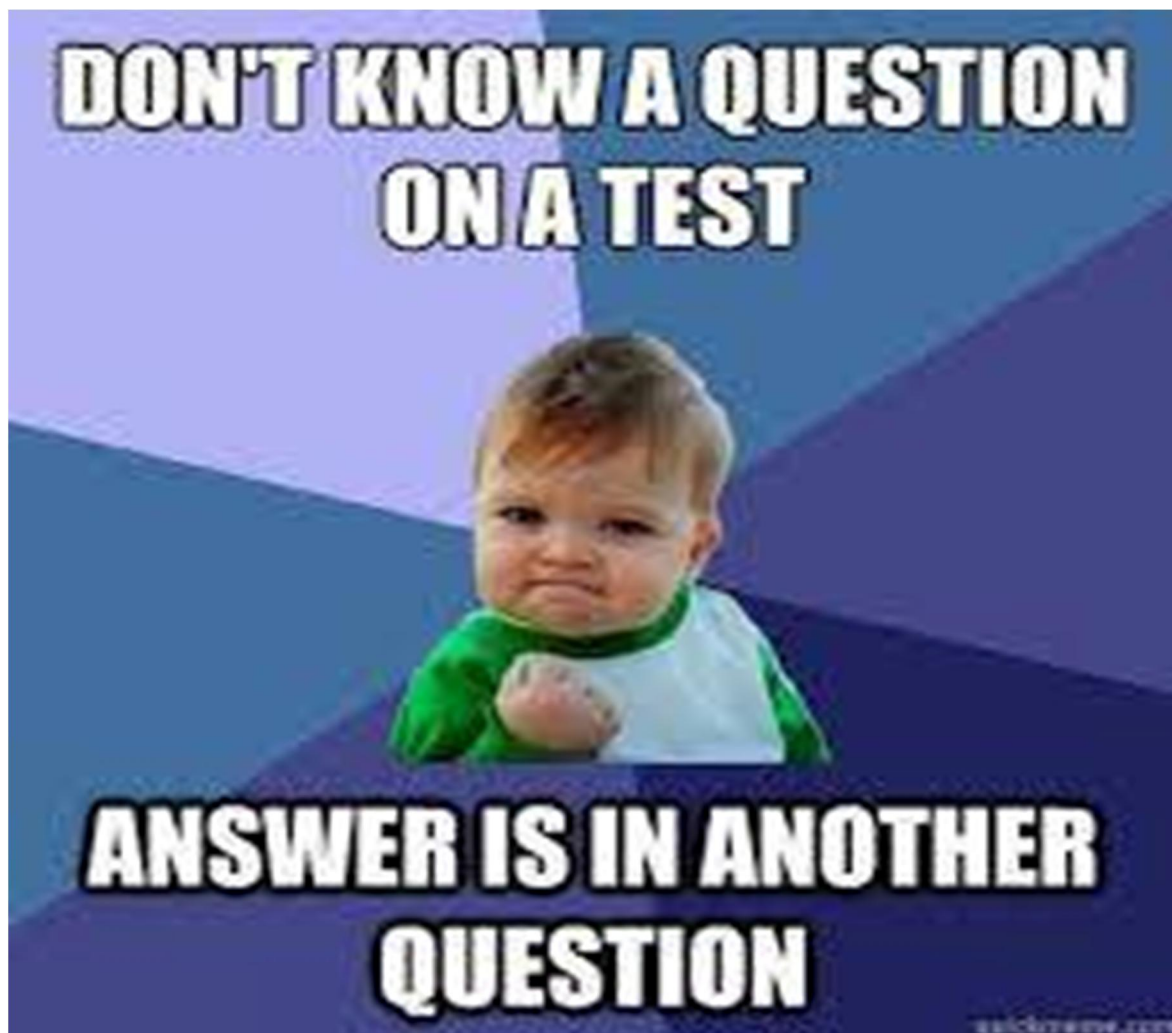
rồi hàng này thuê xe đưa đón, thả nhóm này ở công ty chứng khoán A, thả nhóm kia ở ngân hàng B....chiều đón gom về. Sau đó là nhóm sinh viên thực tập về công nghệ, nó chở lên các nhà máy ở Bình Dương, nhóm về Nông nghiệp, nó chở lên Củ Chi, nhóm về du lịch, nó thả ở mấy khách sạn 5 sao trong trung tâm thành phố...

Việc thuê xe chở khách luôn là vấn đề rắc rối, lúc sớm lúc muộn, không chủ động. Nên nó quyết định vay tiền mua chiếc xe đầu tiên chở khách. Nó lo quá nên mới chạy qua xin ý kiến. Tony nói con cứ coi kỹ việc kinh doanh của mình, nếu thật sự tốt, có khả năng trả nợ thì cứ mạnh dạn vay mượn, sợ gì. Nó tính toán thấy OK, về quê mượn sổ đỏ vay tiền mua xe kinh doanh. Nó nói con ký hợp đồng vay tiền mà run muốn chết, có gì ảnh hưởng đến gia đình mình, may mà mẹ con cũng ủng hộ, vì thấy nó làm ăn chín chắn. Nó vay mua xe xong, giờ tích lũy mua thêm 1 chiếc như vậy nữa, chuyên làm internship tour cho sinh viên nước ngoài. Nó nói, thị trường internship tour này mênh mông, hàng triệu triệu sinh viên bao nhiêu nước, đưa nào chả có nhu cầu làm báo cáo tốt nghiệp, trong khi công ty Việt nam thì có nhu cầu tiếp thị ra thế giới bên ngoài. Nhiều xí nghiệp thủy sản sau khi cho nhóm sinh viên quốc tế thực tập xong, về có bao nhiêu đơn hàng mới, cũng do tụi cừu thực tập sinh giới thiệu. Nhiều resort, khách sạn ở Tp HCM sau khi cho các bạn thực tập xong, lượng khách tăng vọt do các bạn trẻ này cảm kích, giới thiệu với bạn bè...

Chuyện thằng Bi chỉ là một câu chuyện nhỏ để các bạn thấy là trong làm ăn, nếu không vay vốn thì không đón được các cơ hội lớn được. Doanh nghiệp nào tự hào tôi chả vay vốn gì của ai, thì thôi, sẽ dậm chân tại chỗ hoặc quy mô bé mãi, không lớn được. Trong làm ăn, cần phải có tài chính vững mạnh. Hùn nhau cũng được, vay ngân hàng hay từ người khác cũng được, miễn là mình nhắm là có thể trả lại. Việc trả lại, mình thực hiện dần dần, từ từ, từng tháng từng quý, cuối cùng cũng có được cơ nghiệp. Đừng sợ nợ. Sợ thì chẳng có gì.

“Công nợ trả dần, cháo nóng húp quanh”, người giàu có ngày xưa hay dạy con cháu như vậy. Bưng tô cháo trên tay, nóng quá sao húp cái rột được. Nên dùng muống vét xung quanh tô cháo, chỗ nguội nhất ăn trước, húp dần húp dần, rồi từ từ cũng hết tô cháo...

Bài 28. Thành đạt, thành công và thành gì nữa?

Thông thường các email kẻ lẽ đều bị admin xoá hết, sáng nay tình cờ Tony vô mail trước nên đọc được một bức thư dài của chị Bình, ở Nghệ An. Những dòng chị viết làm Tony thấy cay xé mắt, được sự đồng ý của chị, Tony xin kể lại câu chuyện trên.

Chị có một đứa con trai, tên A. Con chị từ lớp 1 đến lớp 12 chơi thân với B, một cậu hàng xóm, cùng học chung lớp. Bố B làm sếp cơ quan chị. A và B học rất giỏi, là niềm hãnh diện của chị và bố B mỗi lần họp phụ huynh hay tán gẫu ở cơ quan. Chị luôn xem bảng điểm học bạ của 2 đứa, và lúc nào cũng ép, không được môn nào học dở hơn B và ngược lại, bố B cũng như vậy. Hai đứa trẻ chơi vô tư, nhưng bố mẹ của chúng thì không.

Vừa nhận được điểm thi đại học mới đây, con chị đỗ, còn B trượt. Chị nói tự nhiên trong lòng có cảm giác "con mình thi đậu đại học không vui bằng con hàng xóm thi rớt", chị mở tiệc khao rất lớn, mời hết thầy cô bạn học về nhà. Mặc dù A phản đối gay gắt nhưng chị đã quyết, mời hết cơ quan chị về chơi luôn, đãi 2 suất, trưa và tối. Dĩ nhiên là có mời B và gia đình nhưng họ không đến.

Chị nói tiệc diễn ra hết sức xôm tụ tuy con chị không vui. Cơ quan ai cũng chúc

tụng chị, ai nấy hả hê vì bố B vốn là một sếp khó, luôn miệng nói này nói kia trong khi con mình đã trượt đại học, chẳng ra gì. Chị ra chợ cũng vậy, gặp ai cũng kể chuyện thằng A chuẩn bị đi lên Hà Nội, mua cái này cái kia cho nó mang đi. Có lần chị gặp mẹ B cũng ra chợ mua đồ, mẹ B thấy chị liền lấy nón che mặt. Gặp mẹ B, chị hàng thịt cũng hỏi, chị hàng rau cũng hỏi, dù biết mười mười là B đã trượt, chỉ để cho mẹ B đau đớn hơn.

Khi biết tin B trượt, bố B hoảng loạn, khủng bố tinh thần B gần như mỗi ngày. Bố B lên cơ quan là vô phòng riêng, không nói không cười với ai. Mẹ B thì đóng cửa, không sang giao lưu với hàng xóm. Trong nhà là tiếng chì chiết, tiếng khóc than. Chị nói nội ngoại 2 bên cũng sang, mắng B là đồ vô tích sự, đồ bã đậu, nhục nhã cho dòng họ, và lôi A ra để làm ví dụ. Chị nói con bực tức lên tới đỉnh điểm khi mẹ B bảo mày qua nhà thằng A "mà đòi quần nó", mấy người cạnh nhà nghe lén rồi sang kể cho chị nghe. Chị nói lòng chị vui hết biết.

Chuyện không có gì là âm ỉ nếu không phải cách đây 2 hôm, B ăn cắp mấy triệu đồng và bỏ nhà đi đâu mất. Bố mẹ B đang chạy đáo dác đi tìm nhưng vẫn chưa rõ tung tích. Chị tình cờ đọc được bài viết " cái chết của Chu du" trên TnBS, về thói đổ ky và cảm thấy mình có lỗi, nên viết thư kể lại cho Tony nghe.

Tony xin phép thưa với chị như thế này. So sánh chưa bao giờ là phương pháp tốt trong giáo dục. Người ta chỉ sử dụng kể " khích tướng" trong trường hợp rất đặc biệt, nếu không sẽ gây tác hại kinh hoàng. Không ai được phép làm tổn thương những đứa trẻ mười mấy tuổi như vậy. Giáo dục với lối so sánh, xếp loại thủ khoa, á khoa, chót bảng là sai, thời phong kiến với lối Trạng Nguyên, Bảng Nhãn, Thám Hoa, giờ văn minh rồi, sao lại vẫn lấy tiêu chuẩn xưa để xếp?

Trong một lớp 40 bạn, cứ cuối tháng cuối năm, giả sử bạn A đứng nhất lớp, bạn Z đứng 40/40, thì sẽ gây ra hiện tượng A bị bệnh chảnh, cảm thấy mình giỏi hơn người, sau này khó thành công, giỏi trong lớp đó chẳng có ý nghĩa gì cả. Còn bạn Z cứ bị xếp 40/40, dần dần sẽ mặc cảm, thấy mình vô dụng và bỏ học. Bạn Tony từ cấp 1, cấp 2, những bạn bị xếp loại như vậy đều bỏ học ở nhà nửa chừng để đi gánh lúa, vì nghĩ là mình không học được.

Ở Nhật Bản và Hàn Quốc, mặc dù rất tiên tiến nhưng giáo dục ở đây vẫn bị ảnh hưởng tư tưởng hơn thua của người phương Đông. Nhiều bạn trẻ Hàn Quốc đã phải tự tử vì không chịu nổi áp lực so sánh với bạn bè, theo những tiêu chuẩn thành công gì đó của cha mẹ muốn. Trong khi một đứa trẻ khác nhau là khác nhau, 7 tỷ dân trên quả đất không ai có y hệt dấu vân tay, y hệt cấu trúc gen. Đứa có 2 tỷ nơ-ron thần kinh và đứa chỉ có 1 tỷ, đứa cao đứa thấp, đứa trắng đứa đen. Trời đất đã sinh ra chúng khác nhau, hà có gì chỉ lấy một tiêu chuẩn để xếp loại?

B không giải được bài toán đại số đó nhưng nó có giọng hát thiên phú, nó hoàn

toàn có thể kiếm tiền từ đó. D không hiểu vì sao phải đạo hàm hay vẽ đồ thị $f(x)$ nhưng nó có thể chạy 20km không mệt. Thì hãy tôn trọng từng cá thể, vốn sinh ra công bằng dưới trời đất này. Đừng bao giờ so sánh chúng với ai, và chúng ta cũng vậy. Giàu, nghèo, thành đạt, hạnh phúc, ...chỉ là những khái niệm ĐỊNH TÍNH, vô tận vô cùng. Tôi có 3 tỷ là giàu nhưng anh kia nói chỉ có 1 trăm triệu là vương giả, năm sau tôi đạt được mức trên và giàu có bây giờ phải 10 tỷ. Khi mới sinh ra, 1 đứa trẻ biết không tè không ị vô quần là thành đạt. Và phấn đấu đua tranh ganh ghét người khác cả đời, đến 90 tuổi mới nhận ra thành đạt cũng chỉ là tự chủ trong tiêu tiêu.

Tôi là Nguyễn văn B, tôi có những giá trị riêng của tôi, "giá trị Nguyễn Văn B". Cái câu Tony nghe cửa miệng của nhiều người "nhìn lên thì không bằng ai, nhìn xuống cũng không ai bằng mình" là một triết lý hết sức nhảm nhí của người châu Á.

Đường mình mình đi, mặc mớ gì cứ nhìn với ngó

Bài 29. Những mái chèo lạc nhịp

Trong hùn hạp làm ăn, người ta nói “đồng hội đồng thuyền”, vì hình ảnh người ngồi trên thuyền phản ánh chính xác nhất cách chúng ta làm ăn với nhau.

Thuyền nào cũng phải có 1 thuyền trưởng- tức người chỉ huy. Trên đường đi có lúc sóng yên gió lặng, nhưng cũng có lúc bão tố phong ba, vị thuyền trưởng phải là người có đạo đức, kinh nghiệm, khéo léo... để lèo lái. Rất nhiều con thuyền bị đắm, tức phá sản, nhưng cũng có nhiều con thuyền ngày một to hơn, đi ra biển lớn, cập bến bờ thành công.

Khi hùn hạp với nhau, người châu Á thường chỉ nói bằng miệng về luật chơi. Kiểu tao hùn 50, mày 50, lời lãi chia đôi. Vì cái NGẠI NGỪNG cố hữu, sự CẢ NẾ cố truyền một mối cả ngàn năm nay. Họ nghĩ mới bắt tay làm ăn mà ràng buộc này nọ, mất lòng chết. Nhưng “mất lòng trước, được lòng sau”, QUYỀN LỢI và NGHĨA VỤ phải rõ ràng ngay từ đầu, đó là điều bắt buộc trong làm ăn, kể cả anh em ruột. Bản điều lệ của công ty hoặc thương vụ có 2 người góp vốn trở lên phải do cá nhân các người sáng lập soạn. Chứ không phải lấy cái form trên mạng xuống rồi in ra ký vào, nhưng chả buồn đọc, đựng chuyện nhao nhao cãi nhau như giặc. Cứ lấy điều lệ mà chiếu vào mọi bất đồng tranh chấp, anh phải làm gì, anh hưởng được bao nhiêu, nếu anh không làm thì, nếu anh không đi họp thì, nguyên tắc “quá bán” tức 51% chấp nhận thì phải tuân theo, không có chuyện tôi nằm trong 49% phản đối nên tôi làm khác, hôm đó tôi không có mặt nên tôi không biết. Nếu nói vậy thì tư duy của anh HOÀN TOÀN cá nhân chủ nghĩa, là TAY CHÈO LẠC NHỊP, không thể hùn hạp làm ăn được. Lúc này, nên yêu cầu anh ta ra khỏi thuyền. Chỉ một mái chèo khác đi, con thuyền có thể sẽ chòng

chành xoay ngang, hoặc đi rất chậm. Nguyên tắc đồng thuận là bắt buộc của những người “đồng thuyền”.

Lần đầu tiên Tony sang Hà Lan học 1 khóa ngắn hạn về nông nghiệp, ở nhà trọ với 3 người nữa. Vừa xách vali vào, tụi nó bắt đọc NỘI QUY. Mình kiểu thôi đưa tao ký đại. Ba đứa kia không chịu, bắt đọc từng câu, hiểu rồi mới được ký. Nào là góp tiền mua cái này bao nhiêu, xài xong rồi cho ai. Không được dùng đầu gối của đứa khác, có cái bếp chung, chia thời gian ra nấu thế nào. Trong tủ lạnh cái gì của ai không được đụng đến, nếu đụng phải hỏi và mua trả lại. Rồi không được để nước chảy xuống sàn toilet, phân công chia ra lau nhà ngày nào, đi về khuya phải đi nhẹ nói khẽ cười duyên, tiếp khách thế nào bạn bè tới chơi như thế nào, máy giặt máy sấy sử dụng ra sao. ra khỏi nhà phải tắt thiết bị gì...nếu vi phạm thì chế tài ra sao. Nếu xảy ra bắt cóc, khủng bố, cháy nổ thì xử lý ra sao, bình chữa cháy ở đâu, số ĐT cảnh sát bao nhiêu, cấp cứu bao nhiêu...Họ phân chia trong lúc "tang gia bối rối", ai làm gì chứ không đứng "bối rối" miết như ở ta. Hết 3 trang giấy cho cái nội quy, ban đầu thấy ức chế kinh khủng, mình quen tự do lộn xộn rồi, cứ theo khuôn khổ văn minh là phản đối. Nhưng nghĩ lại thấy nhớ thời nhà trọ của mình ở Việt Nam, bạn bè ở chung nhà cứ cả nể không nói, giận hờn cãi vả nhau suốt.

Ở phương Tây, trong một cuộc họp, người ta tranh cãi đập bàn đập ghế. Kiểu “tôi hoàn toàn không đồng ý với anh”, nhưng sau đó, họp xong, ra quyết định, mọi người đều RẦM RẮP tuân theo. Dù hôm trước anh khác biệt, nhưng VÌ LỢI ÍCH TẬP THỂ, anh phải TỪ BỎ CÁI TÔI CÁ NHÂN. Lợi ích tập thể có thì lợi ích cá nhân sẽ có, họ nghĩ dài, nghĩ khôn, nghĩ rộng. Lúc thảo luận, họ chỉ bàn bạc “CÁI GÌ ĐÚNG, CÁI GÌ SAI” nên dễ dàng bỏ qua mọi bất đồng. Ông O vẫn vui vẻ mời bà H làm trợ lý, dù hôm trước trên truyền hình hai bên đấu khẩu ghê gớm. Bà H cũng vui vẻ nhận lời, không cay cú sĩ diện vì là người thua. Tư duy Tây nhẹ nhàng, thông thoáng, nói thẳng, Yes/No rõ ràng, làm việc cùng rất thích.

Còn ở châu Á, thói quen vòng vo khiến mất thời gian. Kiểu “tôi hỏi chứ không phải, tôi tự hỏi là, thiết nghĩ, nên chăng, chẳng hay, tôi đồ rằng...” nghe bắt mệt. Đụng chuyện, người châu Á tập trung vào “AI ĐÚNG, AI SAI”, ai cũng có CÁI TÔI to đùng cần bảo vệ, sợ mình buông ra thì người khác coi thường, nên rướn cổ lên để cãi và mọi giá PHẢI THẮNG. Rồi mặt sát nhau, lời bằng cấp học vị, chuyện gia đình, giới tính, lời mọi thứ ra NHẪM CHỨNG MINH người kia sai. Tony có quen anh bạn, anh nằm trong 6 người sáng lập một công ty cổ phần. Có lần công ty anh định lập chi nhánh ở nước ngoài, anh và 1 người nữa trong hội đồng quản trị phản đối. Nguyên tắc “quá bán”, bốn anh kia đồng ý, 4/2 nên quyết định vẫn ban hành. Anh không công nhận việc này, dù biên bản họp anh vẫn ký vào, nhưng “tao có đồng ý đâu, tại tụi kia đông quá”. Anh kể, thế là tao bắt đầu CHỨNG MINH 4 đứa kia sai. Tao tìm thấy bằng cấp của thằng A, nó

học hệ tại chức thì sao có trình độ mà quyết việc này? Còn thằng B thì lẳng nhăng, cặp con này con kia, nhân cách như vậy thì là đồ vứt. Thằng C người tỉnh X, dân tỉnh X thì không thể có quyết định đúng. Thằng D từng làm ăn và phá sản, nên luôn sai.

Tony nói chuyện cá nhân thì liên quan gì mà anh định kiến khủng khiếp vậy? Em thấy chuyện học hành bằng cấp, chuyện tình ái hay xuất thân từ đâu, hay chuyện quá khứ...đâu có liên quan chuyện làm ăn? Thành lập chi nhánh nếu tốt thì anh cũng hưởng lợi mà. Anh nói mày ngu quá, tao để yên như thế thì nhân viên đối tác nó khinh tao à. Thế là tao đổi chiến lược, tao giả vờ đồng ý, xin đi sang đây phụ trách chi nhánh. Ở bên, tao xài tiền vô tội vạ, chi phí thật cao để 4 đứa kia thấy việc đặt chi nhánh là tốn kém. Tao cũng không thêm bán hàng, ai tới mua tao cũng từ chối, mục đích là không có doanh thu. Sau 1 năm cầm cự vì không hiệu quả, tao đã thành công mày ạ, chi nhánh đây vừa đóng cửa. Ai sai, ai đúng...biết liền.

Các bạn trẻ thân mến. Trong làm ăn, nhất nhất phải ràng buộc bằng quy định điều lệ. Càng chi tiết càng tốt ngay từ đầu. Quy định ban đầu thế này, nhưng lúc sau có thể hoàn toàn khác. Không sao cả. Luật lệ là do con người tạo ra để quản lý cho dễ, nên phải được chỉnh sửa liên tục sao cho phù hợp hoàn cảnh thực tế phát sinh. Và mọi người phải chấp hành quy định mới đó, tuân theo mệnh lệnh của thuyền trưởng trong suốt thời gian ngồi trên con thuyền. Có sự cố, thuyền trưởng phải là người cuối cùng rời thuyền. Nguyên tắc hàng hải lần làm ăn.

Chúng ta không nên hợp tác với người SĨ ĐIỆN cao ngất, mệt mỏi lắm. Nếu bạn trẻ có bệnh SĨ, phải lập tức từ bỏ. Cũng không cho người vô kỷ luật lên thuyền, không thể chấp nhận có 1 đứa không mặc áo phao khi tất cả người khác đều mặc. Nếu nó khăng khăng làm theo ý nó, thì hãy để nó xuống thuyền, làm một mình, kiểu doanh nghiệp tư nhân hay công ty một thành viên. Bạn nào không nghe lời ai, “ai cũng không có quyền, chỉ mình ta là có quyền”, thì tốt nhất nên đi máy bay. Tiếp viên kêu thất đại an toàn, mình nói to “mày kêu tiếng nữa tao hất ly nước nóng vào mặt”. Kêu tắt di động, mình mở nói âm ỉ, nhiễu sóng phi công hết biết đường lái, bay đi Đà Lạt đáp xuống Cam Ranh, hành khách check-out xuống máy bay thẳng thốt nói ồ kìa “bên em là biển rộng”. Ai hướng dẫn cửa sổ cửa thoát hiểm gì mặc kệ, mình thích thì cứ mở ra hít khí trời. Họ đuối xuống thì mình chống nạnh kiểu chụy mất gà đứng bên hàng rào nói xía xói qua: đây không thêm đâu nhá, đây có giá trị riêng của đây nhá. Đây sẽ mua máy bay tự lái nhá...

Vậy thôi, em chào chụy.

Bài 30. Chuyện ông Park

Chiều qua ngồi nhậu trong quán lẩu cua đồng Thị Nghè, thấy bàn bên là mấy cậu mặc đồ công sở và ngồi tâm sự, chắc mới đi làm về. Bàn chất nghe lén của Tony bỗng dung trôi dạt, cũng tại mấy cậu nói to quá. Một cậu than thở dạo này công ty tao đủ chuyện hết. Khách hàng nợ dây dưa không trả, rồi nhiều sự cố nên cả công ty ai cũng mệt mỏi, tao cũng buồn. Thằng bên cạnh chửi nói mày ngu quá, mắc mớ gì căng thẳng, chuyện công ty là của công ty chứ có phải của mày đâu. Nó mà không trả lương đầy đủ thì mày mới lo.

Một cậu khác nói tao lớn tuổi nhất ở đây, tụi mày phải nghe. Việc thằng H buồn chuyện công ty như vậy là sai. Chuyện của họ để họ giải quyết, nhắm không ổn là nghỉ. Như ở ngân hàng của tao nè, dù có 10 việc ngày hôm đó, nhưng tao làm 5 việc thôi, để dành 5 việc kia bữa sau làm tiếp. Chứ làm hết rồi mấy ông thấy làm nhanh quá lại giao việc nữa. Ông sếp trực tiếp tao mắt mũi như cú vọ, cứ nhìn nhìn coi ai rảnh là giao việc. Nên làm gì tao cũng kéo dài ra thiệt lâu. Làm cho lắm cũng mấy ông trong hội đồng quản trị ngân hàng giàu chứ tao vẫn vậy.

Cậu còn lại gật gù, khuyên thôi mày cứ nộp đơn chỗ khác đi. Gửi nhiều chỗ vào. Cái cậu H mới phân bua, nói tao là nhân viên chứng từ đâu có ra ngoài được. Cái 3 đứa kia chửi ngu tiếp, nói thì mày kiểm lý do gì đó trốn ra. Giả bộ nói mẹ bệnh phải đưa đi khám bác sĩ. Hay sáng đó mày nói nhức đầu tiêu chảy gì đó không lên văn phòng được. Thật thà cha đại, cứ nói đại lý do gì đó rồi ra ngoài tìm cơ hội tốt hơn. Nhắm không kiểm chác gì được ở đó thì chuẩn. Cậu H có vẻ xiêu xiêu theo. Rồi cả bốn cậu đều cụng ly dzô dzô. Sống trên đời này, phải lo trước

cho mình, đó là sự khôn ngoan - cậu lớn tuổi nhất khuyên bảo cả nhóm.

Tony chợt nhớ lúc còn đi học, vào lúc nghỉ hè, Tony vô một xí nghiệp may mặc của Hàn Quốc ở Bình Dương xin thực tập không lấy lương để quen việc xuất nhập khẩu. Lúc đó nhà máy cũng bị lâm vào khó khăn tài chính, khủng hoảng tài chính 1997 thì phải, tới tháng thứ 3 thấy công ty vẫn không trả được lương. Ông giám đốc người Hàn tên Park có họp và năn nỉ mọi người thông cảm, ráng gánh gồng giùm vì hàng không xuất được, bên Hàn Quốc không cho vay tiền nữa vì thắt chặt tài chính theo đơn thuốc của IMF. Tony thấy xe hơi ông cũng bán, vợ con thì về nước hết, hằng ngày ông đi lên nhà máy bằng xe ôm hoặc xe buýt, Tony lúc đó chưa có xe máy nên đi làm bằng xe buýt, thỉnh thoảng ngồi cùng xe với ông. Bình thường ông cầm theo cái cà mèn (cặp lồng), vợ ông nấu cơm kiểu Hàn mang theo, giờ vợ con về quê hết nên buổi trưa ông ra trước ăn đĩa cơm bụi có mấy ngàn đồng như công nhân. Nhưng chỉ có vài nhân viên còn trẻ như Tony là thương ông, mấy anh mấy chị lớn chửi quá trời. Nói mắc mớ gì thông cảm, tụi này cũng cần tiền để sống vậy. Ông làm chủ công ty thì phải có tiền chứ, không có tiền thì đừng có qua đây xây nhà máy, đừng có làm ăn. Một buổi sáng nọ, Tony vô công ty và không thấy chị trưởng phòng XNK tên Đài đâu cả, Tony mới gọi điện về nhà hỏi thì chị Đài nói tao nghỉ việc rồi. Tao cầm cái máy fax và mấy giấy tờ quan trọng của công ty về nhà coi như siết nợ, mày nói với ông Park có trả lương tao thì tao mang lên trả.

Ông thương nhân viên người Việt ghê lắm, nhất là chị Đài, người được ông đào tạo từ lúc mới ngáo ngơ ra trường. Sáng đó ông kêu Tony giúp ông gửi cái công văn này cho một công ty Hồng Công. Tony đọc thấy hợp đồng bán thanh lý toàn bộ nhà máy. Ông kêu chị Lan kế toán vô, bảo các bạn mai không cần phải đi làm nữa, tuần sau lên nhận lương, công ty sẽ không nợ ai một đồng nào, bù cho mỗi người 1 tháng lương để đi tìm việc mới. Ông gục đầu xuống nói xin lỗi, nói làm chủ mà không lo được cho mọi người, rồi nói gì dài lắm, tiếng Anh giọng Hàn cứ xì xồ xì xào. Cái thôi, Tony lật đật đi làm việc ông giao.

Khổ là cái máy fax bị chị Đài lấy mất rồi nên không gửi qua Hồng Công được. Mới vô báo lại, ông chưng hửng nói ủa máy fax sao cũng lấy. Ông bảo thôi mày ra ra bưu điện gửi fax cũng được, ông đưa Tony 200 ngàn. Hồi đó chưa có email, làm gì cũng đánh máy, in ra rồi gửi fax, một trang cả mấy đô, mắc lắm. Tony chạy ra cổng nói anh bảo vệ cho em mượn xe của anh chút, em ra bưu điện Sóng Thần rồi về ngay. Anh bảo vệ nói đi vậy tiền xăng ai chịu, tao đâu có ngu. Tony chạy lên phòng nhân sự hỏi mấy người mà không ai chịu cho mượn, nên lại vô phòng báo cáo ông Park. Ông giật mình ngồi một lúc thì hiểu ra, lục lọi hết trong túi quần túi áo, đưa Tony thêm đâu khoảng một trăm ngàn, nói đi xe ôm đi cho nhanh. Tony xong việc đem hợp đồng và tiền thừa về trả lại cho ông. Vô phòng giám đốc không thấy ông đâu, mới chạy đi tìm. Thấy ông đứng ngoài gốc cây

phía sau xưởng hút thuốc, mắt đỏ hoe...

Hôm bữa Tony tình cờ gặp chị Lan, kế toán cũ. Chị Lan nói ông Park vẫn giữ liên lạc với chị đến bây giờ. Sau khủng hoảng ông cũng có gầy dựng lại một cái nhà máy mới bên Campuchia. Chị mấy lần rủ qua Việt Nam chơi nhưng ông nói thôi tao không quay lại nơi đó đâu, nhớ kỷ niệm xưa buồn lắm.

Chị Lan nói ông Park không nhớ tên em, nhưng nói nếu có gặp thì cho tao gửi lời hỏi thăm cậu sinh viên cao cao ốm ốm, hồi xưa hay đi gửi công văn giấy tờ. Chị nghĩ là ông nói em đó.

Sau này ra đi làm, sóng gió thương trường, Tony mới hiểu. Mỗi lần nghĩ về ông, nước mắt cứ chảy.

Bài 31. Chuyện con nghé...

Cách đây mấy năm, lúc đội bóng đá VN thi đấu với đội tuyển Nhật, Tony đọc mục thể thao, thấy ý kiến nhiều chuyên gia là “cầm hòa với Nhật là một chiến thắng”. Đã thi đấu, thì thắng là thắng, mà thua là thua, không có chuyện “cầm hòa là thắng” hay “chúng ta thua trên thế thắng”. Thế thắng là thế gì, lại sao có thế mà lại thua? Thi đấu là sông phẳng, thua thì thôi, không nên có tư tưởng chủ bại trước khi thi đấu.

Hồi xưa nghe cô giáo kể, ông vua gì đó đem con trâu to đến thách đố, dân làng tìm cách đối phó bằng cách đem con nghé ra thi. Con nghé thấy tưởng mẹ nên chui vào bụng đòi ti, con trâu kia nhột quá chạy mất. Và kết luận chúng ta thắng một cách mưu trí và tài giỏi. Chuyện gì xảy ra nếu con trâu kia không chạy mà nó húc 1 phát vào con nghé? Chuyện dưới lũy tre làng thì kể cho vui, chứ hội nhập quốc tế rồi, để boi vòng chung kết, các vận động viên phải boi vòng loại dù trước đó phải đạt chuẩn Olympic. Không ai hạ chỉ tiêu để con nghé vào võ đài. Nên tự mình phải học hành nghiêm túc, ngoại ngữ tinh thông, thể dục thể thao để tướng mạo khỏe mạnh đẹp đẽ, đi xe buýt-hạn chế đi xe máy cho lưng nó thẳng, ra bắt tay quốc tế phải cao lớn ngang hàng, đọc sách văn học nhiều để gương mặt thanh tú sáng sủa...

Nhiều bạn trẻ thấy người ta làm thì thích, nhưng tới lượt mình thì sợ. Lên thành phố học thì sợ cây ngã đè. Đi phỏng vấn nghĩ chắc rớt. Thấy người ta đi du lịch thì ham, nhưng kêu đi thì không, nói sợ. Đi vùng sâu tình nguyện, sợ sốt rét. Học kỹ sư, sợ điện giật. Làm cái gì cũng “chắc không được đâu”. Định kinh doanh cái

gì đó, nghĩ một hồi lại thôi, thấy có người làm rồi. Học Anh văn thì chắc học không vô, mặc định “không có khiếu ngoại ngữ”. Trồng trọt thì sợ viễn cảnh đổ đống. Chăn nuôi sợ dịch bệnh chết hàng loạt. Sản xuất ra sợ không bán được hàng. Vay vốn thì sợ áp lực trả không nổi. Nhìn đời bằng ánh mắt lấm lét. Vì sợ quá. Nạt to 1 cái là uớt quần.

Tư tưởng chủ bại khiến người ta cứ lần khăn, dùng dằng, rồi trí. Trong khi thời gian thì trôi vun vút, nào có chờ đợi ai. Các bạn nên nhớ, không có gì là quá sớm, cũng chẳng có gì là quá muộn. Khái niệm sớm hay muộn là do mình tự nghĩ ra và tự giới hạn cho mình. Vấn đề là muốn hay không muốn. Nếu muốn, quyết tâm làm.

Tony có anh bạn, bác sĩ, khi anh sang Mỹ định cư, anh đã 35 tuổi. Bên Mỹ họ không công nhận bằng bác sĩ của mình, nên anh phải học lại. Ai cũng khuyên anh từ bỏ, thôi làm nail cho xong. Anh không nghe lời ai, cứ mày mò, đánh vần từng chữ tiếng Anh và có được bằng bác sĩ Mỹ lúc 46 tuổi. Ít ai biết thương hiệu 7UP thành công sau 6 lần UP thất bại.

Có làm thì mới có sai. Sai thì sửa. Sửa rồi sẽ tốt đẹp hơn. Người hay chỉ trích người khác phạm sai lầm thế này thế nọ, là vì họ dư thời gian quá. Đâu có thấy 1 chủ doanh nghiệp lên mạng đăng đàn chỉ trích cái anh gì mua Iphone bên Singapore đâu, vì họ đâu tắt mắt tối ăn còn không kịp. Nên các bạn trẻ, nếu muốn làm thì cứ làm, trong phạm vi tự mình trả giá thì cứ mạnh dạn. Bỏ vài ba chục triệu tiền để dành thay vì mua smartphome, mình đem ra sản xuất kinh doanh thử, trường hợp xấu nhất thì coi như đi đường rớt mất. Sai càng nhiều lúc còn trẻ thì khả năng thành công trong tương lai càng lớn. Và tuyệt đối, không chỉ trích người khác. Không dành thời gian cho việc làm nhảm đó. Nếu thêm chỉ trích quá thì nên tự trách mình. Nằm gác tay lên trán suy nghĩ về đời mình. Phân tích vì sao sai, nguyên nhân, nếu cho làm lại thì mình sẽ làm tốt hơn như thế nào.

Nhưng phải làm, làm, làm...không sợ sai các bạn nhé. Nếu muốn không mắc sai lầm, cách duy nhất là không làm gì cả.

Bài 32. Một la mã, xuống dòng,...

Thời Tony đi học, có nhiều thầy cô giảng rất hay, sinh viên ngồi nghe thích thú. Còn cũng có vài “ tiến sĩ gây mê ”, đứng trên bục cầm cái micro nói cái gì đó không rõ, dưới này cả trăm đứa, loi nhoi ghi chép đâu được 5 phút là gục ngã. Chỉ còn vài bạn ngồi bàn đầu còn chép được, gần tới ngày thi thì là nguồn tài liệu cho “ xóm nhà lá” mượn photocopy. Vì thật ra, chỉ là môn chính tả. Giáo viên: một la mã, định nghĩa, xuống dòng, a nhỏ, dấu hoa thị, hai nhỏ. Rồi giải lao. Rồi vô tiếp tục hai la mã, xuống dòng...

Sau này qua nước ngoài, thấy giáo trình y chang nhưng phương pháp lại khác. Thầy Peter dạy môn Biology, phòng A210, 9AM -11AM. Cô Mary cũng dạy môn này, giảng đường khác, giờ khác. Muốn học ai thì vác mẹt đến giảng đường đó. Mình phải lên mạng coi cái trang của giảng viên, họ yêu cầu đọc trước chương 7-8 trong giáo trình và nghiên cứu các vấn đề liên quan từ mọi nguồn tài liệu, thư viện, google...Lên lớp thầy đứng ở dưới, sinh viên ngồi thành hình vòng cung cao hơn ông, giống trong mấy nhà hát. Ông vô giới thiệu đâu vài ba câu rồi thôi. Sinh viên giơ tay hỏi, ông trả lời. Mà cũng hém có ai chưa đọc bài mà dám đến lớp. Vì lẽ ông chỉ định, Tony mày trả lời giùm câu hỏi của thằng Jimmy, mình lắc đầu nói hém biết thì nhục. Ông hỏi mình 2 lần mà lắc đầu thì thôi, ông ghi nhớ, bữa sau không gọi nó nữa, coi như là đứa nhảm nhí. Còn các bạn trong lớp thấy vậy thì hém ai thêm nói chuyện với mình luôn, vì họ khinh bỉ mấy đứa dốt và lười.

Nếu bạn làm giáo viên, nếu bạn đang giảng mà dưới kia sinh viên ngủ gật khò khò, thì nên coi lại mình, coi lại phương pháp truyền đạt sao không thu hút. Nhiều người cứ chê sinh viên ngu, không hiểu bài...trong khi đúng ra là lỗi của họ. NGƯỜI NGHE KHÔNG HIỂU LÀ LỖI CỦA NGƯỜI NÓI. Mình gặp nông dân mình nói khác, gặp nhà doanh nghiệp nói khác, sinh viên 18 tuổi nói khác, hạc sinh 12 tuổi nói khác....còn gặp ai cũng có một cách nói y chang vậy là do mình kém cỏi. Làm thầy giáo là phải dạy hay chứ không phải có nhiều bằng cấp. Tiến sĩ mà không có công trình khoa học nào, không có bài báo quốc tế nào thì việc sở hữu cái bằng ấy lại có tác dụng ngược. Vì sĩ diện, mình ráng kiếm bằng để người khác tôn trọng nhưng lại bị sinh viên coi thường, mục đích cuối cùng không đạt được.

Bắt tội nó đọc trước, tìm hiểu trước, trên lớp, đưa nào không hỏi được thì mời ra ngoài. NÓ PHẢI ĐẶT CÂU HỎI CHO MÌNH, CHỨ HẸM PHẢI MÌNH ĐẶT CÂU HỎI CHO NÓ. Câu hỏi nào có trong sách thì kêu đưa khác trả lời. Câu hỏi khó thì mình mới ra tay. Làm thầy mà! Sau đó kêu tội nó về nhà viết bài thu hoạch, viết gọn trong 200-300 chữ, email lại ngay tối hôm đó. Tui dạy 10 buổi, chỉ cần ngồi tổng hợp lại 10 bài, khỏi thi. Còn đưa nào trốn hạc thì thi, qua được thì OK. Cần gì phải quản lý bằng biện pháp nhảm nhí là điểm danh?

Còn đổi mới phương pháp rồi mà tội nó vẫn ngủ, thì mình nên tính chuyện đổi nghề. Ví dụ như xuống bệnh viện vô khoa gây mê xin làm. Thay vì tiêm thuốc mê rất hại cho sức khỏe, nói ê-kíp mổ cầm dao kéo chờ mình, mình đứng cầm micro giảng liên, một la mã-xuống dòng-gạch đầu dòng-dấu hoa thị.... Bệnh nhân sẽ mê man bất tỉnh, tha hồ mà mổ xẻ. Khi mổ xong thì mình cũng ngưng giảng bài, để bệnh nhân hồi sức. Nhớ cho bác sĩ đeo tai nghe để không bị gục lên gục xuống.

Hoặc mình chuyển qua làm bảo mẫu. Sáng vô trường mầm non, cũng một la mã xuống dòng gạch đầu dòng... các bé mầm non sẽ vui vẻ ngủ, khỏi dỗ dành. Tới giờ ăn là mình ngưng, để tội nó thức dậy đồng loạt. Cho tội nó tắm rửa xong thì mình hai la mã. Cho tội nó ngủ trưa.

Cũng có thể kinh doanh lợi thế của mình. Thu âm bài giảng của mình rồi gửi bán ở mấy tiệm thuốc tây, ghi là “đây là sản phẩm thay thế thuốc ngủ”. Dù bị mất ngủ cỡ nào, nghe đến “ năm la mã” thì ngáy vang như sấm...

Bài 33. Về nỗi cực hình mang tên ngoại ngữ...

Sáng nay một bảo vệ vô Villa De Tony đưa thư, thấy Tony đang tắm chó nên bạn đứng nói chuyện chút. Bạn kể là đã học xong khoa Hóa của một ĐH lớn, nhưng không có bằng. Trường chỉ quy định TOEIC gì đó chỉ có 400-500 trăm, tức mức tối thiểu về trình ngoại ngữ, nhưng bạn học không có. Mấy năm rồi luyện miết thi miết mà không được, quá hạn nên trường đuổi. Với bạn, ngoại ngữ khó như lên trời.

Tony thấy tiếc, giá như có bằng đại học, cuộc đời bạn có thể đã khác. Dù có bằng điểm nhưng không có bằng cấp nên mọi cánh cửa của nhân viên văn phòng, nhân viên phòng thí nghiệm hay quản lý sản xuất đều đóng sập trước mắt bạn. Gia đình cũng kêu bạn về quê, có một vị trí công chức nhỏ, nhưng có bằng đâu mà về, bằng ĐH là điều kiện cần của thi công chức. Giấu thì phải giấu đến cùng nên bạn lấy mọi lý do để kiên quyết ở lại thành phố. Đói quá nên bạn phải xin đi làm công nhân, rồi đi làm bảo vệ. Bạn nói ở đây lương 3.2 triệu/tháng và làm theo ca, nếu làm ca đêm sẽ có phụ cấp, thu nhập sẽ trên 4 triệu. Bạn nói chú có trồng cây gì thêm không, con sẽ vô làm cho, chú cho con thêm vài trăm ngàn/tháng nữa chứ sống vầy chật vật quá.

Tony mới thấy ủa sao một đứa từng học chuyên Hóa của một tỉnh, bây giờ sau 4 năm tính mol axit ba-zơ đã đòi, lại đi làm lao động phổ thông ở mức lương tối thiểu. Nó nói, chung quy cũng vì cái bệnh sợ ngoại ngữ. Mà không phải mình con, lớp con cũng mấy đứa bị vậy. Rồi thậm chí có bạn cũng có chứng chỉ vừa đủ để có bằng ĐH, nhưng thất nghiệp vì không xin được việc cả mấy năm nay. Vì ở đâu người ta cũng đòi ngoại ngữ.

Nói mới nhớ, năm lớp 6, lần đầu tiên học ngoại ngữ, Tony có cảm giác không học được. Vì mớ bong bong xì xồ xì xào, lên giọng xuống giọng, rồi chia thì, chia động từ loạn cào cào... Cô giáo vô lớp bắt thuộc lòng mấy bài hội thoại, chỉ nhớ là Mary là cô gái mặc áo đầm, Daisy có cái mũi dài dài. Còn bạn người Việt thì có Ba, Lan, Nam, Mai, nói chuyện gì ở đâu bên Anh bên Pháp. Nên Tony học đối phó, 4 năm cấp 2 là bốn năm vật lộn, sợ hãi khi tới tiết này. Khi thầy hỏi “who ask, who answer”, cả lớp gục mặt xuống hết, đứa nào lén lén nhìn lên là thấy sẽ nói “you, you please”. Sợ chết khiếp.

Năm lớp 10, dịp Tết, cả lớp đi Nha Trang thăm cô giáo, cô dắt cả lớp lên chùa Long Sơn, Tony đang đứng thì có một bà Tây tới hỏi nhà vệ sinh. Tony chỉ xong, sẵn tiện chờ bà ra nói thêm vài câu nữa, nhưng bà hỏi lại hay trả lời lại thì không hiểu gì. Cái về nhà, lúc đó phong trào học ngoại ngữ phát triển mạnh với bằng A,B,C. Học cuốn Streamlines, cuốn 1 xong là có bằng A. Cuốn 2,3 là có bằng B, cuốn 4 là có bằng C. Tony đọc cuốn 1, thấy thú vị quá. Có những mẫu chuyện rất hài hước. Bèn mày mò tự học, từ nào không biết tự phát âm theo ký hiệu trong từ điển. Có lần hỏi cô P, cô giáo dạy Anh văn năm lớp 10 chứ em đọc chữ này đúng không, cô ngạc nhiên, nói ủa sao em biết mấy cái từ này. Tony mới nói là em học trong Streamlines. Cuốn sách đó là cuốn sách đầu tiên khiến Tony ham thích ngoại ngữ và nền tảng để khám phá thế giới sau này.

Sau này học tiếng Hoa, không có điều kiện do bận quá, Tony mua 3 cuốn sách “những mẫu chuyện vui tiếng Hoa” và đọc 15 phút trong toilet vào buổi sáng. Chỉ 3 tháng, trình độ trở nên phay chàng liu li (lưu loát phi thường). Như vậy, cái gì nó hài hước, nó dễ thấm vô hơn, nhất là việc học.

Các bạn nếu thấy ngoại ngữ là một cực hình, tìm thầy cô giáo vui vui mà học. Các bài học cũng vậy, nên chọn bài hài hước để nhớ lâu. Và phải thực tế nữa, ví dụ dịch những câu miêu tả “một ngày của em” như sau: “sáng nay 6h đồng hồ báo thức nhưng dậy không nổi, em ngủ nướng đến 7h. Định tập thể dục nhưng em làm biếng quá nên thôi. Hôm nay em ăn sáng trước rồi mới quánh răng. Sau đó em đi tắm nhưng không gội đầu, sợ hết nước. Sau đó em đi xe máy từ hẻm phóng ra đường, suýt tông bà kia, bà chửi em cái đồ đi ẩu. Em không đi xe buýt vì lười đi bộ. Em đến lớp nhưng không vô mà ngồi ngoài quán cà phê, chờ mấy đứa bạn nữa tới rồi đi chơi game hoặc bi-da. Mẹ cho em 50,000 đồng/ngày em xài hẻm đủ. Tối tới thì em đi học thêm ngoại ngữ, em có muốn học đâu nhưng tại ba em ép. Vào lớp, em tranh thủ coi ai xinh xinh thì tán tỉnh. Tối về nhà, em ăn vội chén cơm rồi lên phòng lập tức online facebook đến 2h sáng...”.

Mình dịch và học thuộc đi. Kể lại cho Tây nghe, nó cười ha hả, thế là thích thú, có động lực để viết 1 tuần của em, một tháng của em, một năm của em, một cuộc đời em...

Bài 34. Chuyện ngủ

Mình có 24h/ngày, chia làm 3 cho việc ngủ, cho việc làm và cho việc cá nhân. Như vậy, giả sử đời người là 99 năm, thì 33 năm ngủ, 33 năm mần ăn kiếm tiền và chúng ta thực sự chỉ sống có 33 năm, cho n hoạt động từ học tập, ven nghệ ven gừng, yêu đương gia đình, bạn bè, du lịch, cà phê cà pháo...

Như các sinh vật khác trên trái đất, cuộc sống diễn ra ở 2 trạng thái chủ yếu là thức và ngủ, kể cả cây cỏ, chim muông. Việc nằm yên và nhắm mắt sẽ giúp các tế bào mới được tái sinh ra thay thế các tế bào cũ, kể cả các nơ ron thần kinh. Nên phải ngủ đủ 6-8 tiếng trong ngày, kể cả việc ngủ các giấc ngủ ngắn để bù lại việc chúng ta không có 1 giấc ngủ sâu liền tù tì. Thời gian thích hợp nhất cho việc ngủ, ở nông thôn là 10h PM và thức dậy lúc 5h AM. Còn ở thành phố là 11h và 6h. Các bạn trẻ lờ có gen di truyền không cao thì phải ngủ trước 11h đêm, vì tế bào xương chỉ nhân chia lúc 11h00 đến 2h00 mà thôi. Nên uống 1 ly sữa lớn loại giàu canxi trước lúc ngủ 45 phút để tăng hiệu quả tối ưu cho chiều cao. Hồi dưỡng tốt nghiệp đại học chỉ có 1m 75. Tình cờ đọc được bí quyết này, có niềm tin mãnh liệt, nên mới mua sữa tươi của Úc hay New Zealand, tuần nào cũng hết 3 hộp. Năm 25 tuổi, đo lại thì được 1m78, cái ngưng uống sữa, sợ năm nào cũng tăng lên 1 cm vậy thì năm 45 tuổi sẽ là 2 mét.

Các bạn thức chủ yếu bây giờ là vì cái internet. Tuy nhiên, cái gì cũng phải có giới hạn. Hàng ngày, coi FB 1-2h thì còn được, coi miết cả chục tiếng đồng hồ thì bị nghiện mất rồi. Phí phạm thời gian quá, cuộc sống ngoài đời thật hay hơn nhiều so với cuộc sống ảo. Tò mò chuyện cá nhân của người ta, thì chẳng tạo GDP cho xã hội. Hay ngay cả việc đọc sách sau 12h đêm cũng không nên. Trừ các bạn làm ca đêm thì buộc phải ngủ ngày để bù lại, thì đa số chúng ta làm ngày và

ngủ đêm. Mở cả ngày rồi, cần nhắm lại trong 6-7 tiếng cho con mắt của mình nó nghỉ ngơi, ngày mai nó lại mở tiếp cho mình làm ăn hạc hành.

Hôm bữa có mấy bạn CLB con dưỡng qua Villa De Tony uống gụ, rồi ngủ lại. Lúc 2h sáng dưỡng thức giấc, xuống dưới phòng khách thì thấy 3 bạn vẫn say sưa ôm laptop. Hỏi sao không ngủ đi, thì báo là mắc đọc tài liệu và chat trao đổi hạc tập. Mới nói đâu đưa dưỡng coi, thì thấy mở toàn web tin tức ruồi bu nhảm nhí của ca sĩ diễn viên, chat toàn với nick " khoai lang mọc mầm" và "năng hồng sót lại", nội dung là "bạn tắm chưa, có tắm nước nóng hèm, bữa nay ăn món gì, ca sĩ X sửa mũi đẹp hay xấu...". Chi vậy.

Nên tắm nước ấm trước khi ngủ. Mặc quần què áo cụt, đừng có quần jean hay áo sơ mi đóng thùng, đội mũ cối. Chọn loại rộng rãi và vải 100% cotton. Quánh răng sạch sẽ, rửa mặt bằng sữa rửa mặt cho hết chất nhờn và bụi bám do đi xe máy cả ngày. Các bạn nữ đừng có bắt chước mấy diễn viên phim Việt Nam, ngủ mà vẫn quánh môi son má hồng, gấn maccara, lỗ ngủ há mồm, nước miếng và ghèn thi nhau chảy, thì tội nghiệp cái gỏi.

Rèn luyện tính kỷ luật cho mình. Đừng nuông chiều bản thân. 11h ngủ là phải ngủ. 6h dậy là phải dậy. Trừ những ngày đặc biệt như lễ tết, tiệc tùng...ngày bình thường là phải ngủ sớm và dậy sớm tập thể dục thể thao. Mình mà ngủ quá 8h trong ngày, não mình bị lag hay idle, rất nguy hiểm, đưa ngủ nhiều nhìn biết liền, vì cái mặt nó sưng xía, nhìn ngu ngu. Hèm có thanh tú được. Ngủ đủ và sâu sẽ có trí nhớ tốt, gương mặt đẹp sáng bừng, hạc tập hay làm việc đều có năng suất cao.

Thiếu ngủ hay dư ngủ cũng đều làm cho người mình nó xấu xí. Xấu là dưỡng hèm có chơi, nhìn nhưc đầu thấy mẹ.

Bài 35. Tiếng khóc xé đêm...

Chiều nay Tony đi mua cây cảnh ở khu Dĩ An. Lúc chờ người ta giao cây lên xe ba gác chở về, thấy phía sau có dãy nhà trọ nên đi vô coi ngó có gì hay, tình cờ thấy 1 gia đình kia đang ăn cơm chiều. Thấy trước nhà này có một cây trà đẹp quá nên mới đứng lại coi, 2 vợ chồng thấy có khách đứng ở trước nên mời vô ăn cơm.

Người chồng tên Tuấn, người vợ tên Liên, dân Thái Bình, vào Sài Gòn làm công nhân ở 1 xí nghiệp dệt may. Tony thấy bữa cơm chỉ có 2 miếng đậu hũ nhỏ, 1 cái trứng chiên, và 1 đĩa rau muống luộc, lấy nước làm canh. Anh chồng giục vợ lấy thêm trứng ra chiên, nhà có khách. Tony nói thôi, anh không ăn, chỉ ngồi chơi chút chờ mấy anh bên ngoài cột mấy cái cây lên xe rồi chở về.

Cái ngồi nói chuyện, hỏi thăm, 2 vợ chồng nói tụi em vô nam làm công nhân. Là đồng hương, quen nhau rồi cưới, có 1 cháu gái gần 2 tuổi. Lương tháng của anh chồng được 5 triệu còn chị vợ được 4 triệu. Tiền ăn uống sinh hoạt cũng vừa đủ, nên mấy năm nay chả dám về quê. Cái mình hỏi hàng ngày ăn uống là như vậy đó hả, cô vợ nói bữa nay là sang đó anh, vì cuối tuần, cải thiện chút. Chứ bình thường là chỉ có 1 nồi canh rau để chan vô cơm húp cho xong bữa anh à.

Anh chồng than nói tiền sữa cho đứa con 1 tháng hết 2-3 triệu nên 2 vợ chồng phải bóp mồm bóp miệng lại. Giá sữa tăng chóng mặt, cứ ra mua hộp mới là người bán sữa nói tăng 10%. Anh chồng nói con bé nó không có muốn ăn dặm, chỉ mê uống sữa thôi. Mà 2 vợ chồng không dám cho uống no, vì tốn tiền. Cô vợ

nói cứ nhìn con uống xong ly sữa, còn thòm thềm vì còn đói mà đứt ruột. Tony thấy mấy hộp sữa ngoại trên kệ nên mới hỏi sao mua chỉ toàn sữa ngoại nhập đắt tiền như vậy, 2 vợ chồng gãi đầu gãi tai, nói dạ tụi em nghe quảng cáo trên tivi, thấy tốt quá nên đầu tư cho con. Đòi tụi em như vậy, chỉ mong đòi tụi nó thông minh giỏi giang mà bớt khổ.

Cô vợ nói bọn em còn đỡ. Chứ nhà bên cạnh, cũng công nhân, cô vợ vừa thất nghiệp, đưa con mới mấy tháng thôi anh. Cô vợ bị tắt sữa, nên phải mua sữa bột ở ngoài, tháng nào cũng hết 1/2 lương của anh chồng. Cứ nghe tăng ca ban đêm là bọn nó mừng, vì có thêm vài trăm ngàn nữa. Nói bọn em ngồi đập máy may cả chục tiếng đồng hồ, ban đêm về nhà nhức mỏi kinh khủng, nghe tiếng con nhà bên khóc lại chạnh lòng, không ngủ được. Anh qua đó mà xem, 2 vợ chồng nó mấy tháng nay chỉ ăn cơm với nước tương nước mắm. Nói gì thì nói, để con ra không lẽ không nuôi được. Đêm nào anh chồng cũng xin đi tăng ca hay ra phụ khiêng cây cảnh, còn cô vợ thì ép đưa con ngủ, hết bế đứng thì bế ngồi, đi đi lại lại hát khàn cả tiếng. Với tất cả nỗ lực của một người mẹ, nhưng đứa bé cứ ngủ chút thì dậy khóc. Chắc vì không đủ no.

Về đọc báo mới thấy những loại sữa bột chính trên thị trường mấy năm nay đều tăng giá bán vùn vụt, bất chấp mọi ý kiến ý cò. Khi chúng ta đang đọc những dòng chữ này, những công nhân như anh Tuấn chị Liên không hề biết. Họ đang mải mê cắt chỉ, đập máy may trong các phân xưởng nóng hầm hập. Và hào hứng khi được tăng ca.

Với họ, những gì trên tivi đều là “đài nói”. Nhà nào cũng có máy xay sinh tố, chổi lau nhà đa năng,...” vì nghe nói hay quá”, dù nhà trọ mấy mét vuông chẳng thể nào dùng. Vì họ làm từ sáng sớm đến khuya lơ khuya lác mới về, ai chỉ mong tắm rửa rồi duỗi chân duỗi tay mà ngủ. Họ không có điều kiện đọc sách báo nên rất cả tin. Chúng ta đừng trách họ sao mua sữa ngoại làm chi, sang quá thì ráng chịu, đừng có suy nghĩ vậy. Con cái của họ là 1 gia sản lớn. Cứ nghe quảng cáo sữa nào giúp con thông minh là họ mua, với hy vọng rằng thế hệ sau sẽ không còn khổ cực như cha mẹ chúng. Mà nào đâu chỉ có sữa.

Trong khi đó, ở các tập đoàn đa quốc gia, các bạn phòng marketing đều là những bạn giỏi giang, trí tuệ nên lúc nào cũng nghĩ ra những chiêu marketing rất hiệu quả. Rồi các công ty PR quảng cáo thì vô cùng chuyên nghiệp. Thêm vào nữa là các bộ óc xuất chúng chỉ đạo từ công ty mẹ bên kia. Nên các chương trình quảng cáo này, ngay cả Tony vẫn đinh ninh là nó giúp mình thông minh hơn. Sau này đọc sách báo, Tony mới biết là sữa bò thực chất chỉ tốt cho con bò con, sữa dê chỉ tốt cho con dê con. Cực chẳng đã người ta mất sữa mới mua sữa ngoại, và bị chém đẹp. Kinh doanh những mặt hàng cho em bé như sữa, tả bỉm, y tế, giáo dục...là thoải mái. Vì giá nào cũng phải chịu, ít ai vô trường trả giá tiền học phí

hay vô bệnh viện trả giá tiền vắc xin. Đi mua sữa, ai có tiền mua sữa ngoại, ai không có mua sữa nội, nhưng lỡ 1 lần mua sữa ngoại rồi là đành phải theo lao, vì thay đổi loại sữa, em bé sẽ dễ bị tiêu chảy. Nên bữa nay lỡ mua hộp sữa hiệu A này giá 500 ngàn, mai nó tăng lên 700 ngàn vẫn cứ phải mua.

Bài viết của Tony chỉ là 1 câu chuyện nhỏ về đạo đức trong kinh doanh, với hy vọng là làm sao nghịch lý giá sữa và thuốc thì cao ngất, trong khi bia rượu thuốc lá giá quá rẻ như vậy, cần phải được xem xét lại. Là người Việt, dù giọng nói vùng miền khác nhau, học hành khác nhau, công việc khác nhau nhưng đều là người Việt cả. Người nước ngoài họ đến kinh doanh, kiếm tiền và ra đi. Chỉ có dân tộc mình là trường tồn mãi mãi. Một dân tộc cao lớn, thông minh phải bắt đầu từ những đứa trẻ khỏe mạnh.

Một bên là các đại gia liên kết nhau, neo giá sữa và thuốc tây cao ngất, lãi thật nhiều. Còn bên kia người tiêu dùng, chất bóp chi tiêu, liều xiêu đói rách, miệng mồm méo mó nhăn nheo. Bớt xuống 1 chút. San sẻ 1 chút. Mình chẳng bớt giàu nhưng bao nhiêu người bớt ngặt. Đó cũng là lời nhắn nhủ của Tony đến các bạn người Việt làm ở các tập đoàn đa quốc gia này. Dù các cuộc họp với các sếp bằng tiếng Anh, nhưng bạn mãi mãi sở hữu một trái tim Việt, bạn hãy đấu tranh để không tăng giá nữa. Hãy biết thương đồng bào mình, hãy thương những tiếng trẻ khóc xé đêm...

Bài 36. NHỮNG THÁNG NGÀY KHỞI NGHIỆP (viết tặng riêng cho các bạn đang thất nghiệp)

1. Tập 1: Hất mặt lên trời

Sau khi tốt nghiệp, Tony có đi mần 1 thời gian ở công ty của Nhật Bản. 1 hôm, công ty nó tái cơ cấu. Các tập đoàn đa quốc gia lâu lâu nó re-structure một cái, dẹp bỏ 1 vài vị trí. Thế là nó đền cho mấy tháng lương, rồi cho lên đường.

Nhớ bữa làm cuối, cầm cục tiền lớn nên vui lắm, bèn đi mua cái tủ lạnh. Ước mơ của cả thời sinh viên là trong phòng ngủ có cái tủ lạnh để bỏ trái cây, bia bọt vào uống cho mát. Nhiều tiền còn lại đi chơi, từ bắc chí nam, động Phong Nha, Hội An, Mỹ Sơn, Lăng Cô...gì cũng đi cho hết. Đúng 1 tháng sau thì sạch túi. Cái này suy nghĩ, giờ phải làm sao để kiếm tiền đây. Bèn nhớ đến nghề viết báo từ lúc còn là sinh viên. Ngày nào viết cũng cả 4-5 bài đủ mọi đề tài, liên hệ các anh trong ban biên tập để gửi lại. Bài được đăng đều đặn, tháng cũng được đôi ba triệu. Nhưng sống chật vật quá, làm freelance như phiên dịch, dạy học...không có thu nhập ổn định. Gửi hồ sơ xin việc thì như rải truyền đơn, công ty nào thấy bằng điểm đẹp ngất ngây, bằng loại giỏi nên mời lên phỏng vấn ngay. Nhưng phỏng vấn xong đều từ chối, nói mày lanh quá sợ làm không bền. Hoặc đẹp trai quá đồng nghiệp sẽ ganh tỵ. Nên đẹp và giỏi, lại là rào cản lớn để xin việc thành công....

Mất cả năm thất nghiệp. Bà già dưới quê gọi lên, nói con cứ lông bông hoài vậy,

tìm việc làm đi. Cái buồn dễ sợ. Đâu bao giờ nghĩ mình như vậy mà thất nghiệp đâu. Xin miết mà không thành công nên đâm ra mất tự tin. Cái một bữa đi coi bói. Chị xem bói tên Nguyệt ở Bùi Viện nói số em nó vậy, em xin việc không được vì số em làm chủ. Mình về mở cò trong bụng nhưng cũng chẳng tin bói toán bao giờ. Rồi một lần đi Cambodia làm phiên dịch cho 1 công ty xây dựng xây con đường nối thủ đô Phnompenh đến cửa khẩu Poipet, thấy lúa bên đó sao xấu quá. Mới nhận ra là bên mình do dùng phân bón nên tốt tươi vậy, bèn về nước mở hãng phân Phụng Tím, ban đầu không có vốn thì chọn giải pháp làm trung gian, làm cò kiếm tiền chứ biết thế nào, mình có ai giúp đỡ về tinh thần hay tiền bạc gì đâu.

Nói là quyết tâm làm. Ngày mở hãng, chạy qua mấy người bạn thân mượn tiền để mua sắm thiết bị ban đầu. Bạn bè ngày thường nghe Tony nói chuyện vui thì thích lắm, cười ha hả nhưng đến lúc cần tiền mượn thì thôi lý do đủ cả để từ chối. Nhiều bạn nói chơi thì chơi, đừng mượn tiền vì tui đâu tư mua đất hết rồi; 1 cô cũng giàu có lắm nhưng sợ mất, giả bộ nói chồng chị không đồng ý, cuối cùng chỉ có cô Song Hòa cho mượn 3 triệu và cô Troang xù kêu chạy qua cư xá Đô Thành lấy 2 triệu đi. Cầm 5 triệu trong tay, nhìn 2 cô bạn học cũ mà muốn rút nước mắt. Lúc khó khăn mới biết lòng người. Hồi xưa ông cậu Tony có nói, muốn đánh giá 1 con người dễ ợt, đừng đến vấn đề tiền bạc thì bản chất thế nào sẽ lộ ra thế ấy. Tony vẫn theo dõi 2 cô bạn ấy, 1 cô bây giờ sang Myanmar làm trộm bên đó về truyền thông, cô còn lại mở hệ thống cửa hàng thời trang lừng lẫy. Người tốt thì bao giờ cũng được trời thương, người cho đi thì sẽ được nhận lại nhiều hơn gấp vạn lần.

Cầm tiền trên tay, Tony chạy thẳng ra Metro mua cái máy in fax copy scan 4 trong 1. Rồi đi tìm nguồn hàng. Tới công ty phân bón nào cũng tươi cười anh của em, chụy của em...ai ai cũng say mê. Nói Tony ơi em dễ thương quá à. Tony nói thấy tui dễ thương thì cho trả thiếu đi. Họ đồng ý liền, nói em lấy hàng về bán đi, mấy tháng sau trả lại tiền cũng được, toàn để giá vốn. Cái mình bắt đầu lên kế hoạch đi bán hàng.

Khổ nổi, khách toàn ở tỉnh hoặc xa chứ nội thành ai xài phân bón thuốc trừ sâu. Mà tiền đâu đi xuống đó tiếp thị, bèn chọn ngoại thành Sài Gòn và mấy tỉnh lân cận tiếp thị trước. Cứ ban ngày đi bán hàng, tối về làm giấy tờ hợp đồng đến khuya. Cứ sáng sáng, Tony uống 1 ly cà phê to khủng khiếp để tỉnh ngủ, rồi phóng chiếc Wave Alpha đỏ, treo lưng lửng bịch mẩu và mấy tờ rơi, phóng xuống các huyện Bình Chánh, Hóc Môn, Nhà Bè hay Bình Dương, Đồng Nai để chào hàng. Thường thì hẹn mấy đại lý cùng 1 tuyến đường cho nó tiện, trưa thì tạt vô ăn cơm ở quán lề đường. Những buổi trưa nắng nóng, bụi mịt mù, Tony đen thui đen thít, dáng cao gầy vẫn phóng xe vun vút. Lúc đó ước mơ có được chiếc xe 4 bánh, dù là xe tải cũng được. Cứ nhìn theo chiếc xe hơi chạy qua mà

thèm, mà nhớ đến khi xưa mình là nhân viên tập đoàn thương mại hàng đầu của Nhật, 1 bước lên xe hơi taxi, đi đâu cũng sang trọng quý phái...giờ như ông xe ôm, thỉnh thoảng cũng tủi thân. Nhưng kệ, miễn có tiền là được, mình lao động bằng sức lực và trí tuệ của mình mà, chứ có lấy của ai. Bất chấp cái nắng nhiệt đới chói chang như đổ lửa, bất chấp những buổi trưa 36-37 độ và bụi bay mịt mù, gương mặt anh ấy vẫn cứ thanh tú. Và vẫn kiên sa hất mặt lên trời như cái thời sinh viên đi xe đạp. Hồi đó, tụi cùng lớp nói sao mày ở tỉnh lên, nhà nghèo thấy mẹ, đen thui ốm nhách xấu bà cố, xe đạp thì cái bàn đạp rớt mất, chỉ còn 2 cái thanh sắt lảng bóng nhọt hoắt, mà cứ vừa đi vừa hất mặt lên trời. Tụi tao đi 'Đờ Rim' hay 86 "kim vàng giọt lệ" mà con chưa dám nữa là.

Hém biết vì sao từ nhỏ xú, Tony tự mình cho là tài giỏi hơn người nên tự tin hơi over 1 chút. Mỗi lần đi thi mà rớt hén, là nói chắc ban giám khảo hém đủ trình độ. Hay thầy cô nào dạy gì mới, cũng nghi ngờ, về phải lật sách coi lại. Giấy khen học sinh giỏi là vứt mất, vì mình là học sinh xuất sắc chứ đâu phải học sinh giỏi mà khen giỏi. Nên tự gây áp lực, nói sau này phải giàu, giỏi và đẹp mới hợp thức hóa được cái việc chảnh đấy. Nên sau này phải đi xe ô tô, vì ngồi trong xe, có hất cái mặt lên trời thì không bị ăn nắng da đen thui đen thít. Ở VN, da trắng thì mới sang trọng...

Tập 2: Đồ bịnh

Mặc dù là học giỏi, nếu chịu khó thi thố thì chắc cũng kiếm được học bổng tàn phần. Nhưng lúc đó nghĩ sao thôi ở nhà kiếm tiền, rùi vài năm sau đi du học cũng chẳng muộn, mặc dù rất thèm. Lớp của Tony, đi du học hết mấy chục bạn, về kể nghe cuộc sống sinh viên xứ người mà thèm rỏ dãi. Đêm đêm cứ nằm mơ, thấy mình đang nằm sổng xoài trên bãi cỏ, hay tung cái mũ cử nhân lên trời ngược lên chụp hình, giống hình chụp trong mấy catalogue quảng cáo. Nhưng sáng mới tỉnh dậy, vẫn cái máng lợn bên mình. Lại uống ly cà phê to đùng và tắt tả đi bán phân bán thuốc....

Mùa nóng thì chạy xe ngày mấy chục cây rât bóng cả da. Cởi áo ra thì ½ cánh tay đen thui. Mùa mưa thì thôi, áo mưa áo gió bùng bùng, nhưng chạy phải đua tốc độ cho nhanh vì 1 ngày phải tiếp thị mấy khách. Nên giờ ở Đông Nam Bộ, đường nào cũng rành, đường tắt thì giỏi hơn cả xe ôm. Có bữa mưa gió sấm sét đùng đùng, chạy từ khu Sóng Thần lên trên huyện Tân Uyên, đường đất đỏ lầy lội giữa rừng cao su, chỉ có mỗi mình mình và mấy chiếc xe tải, nước mưa như roi quất vào mặt. Nhưng bản thân chỉ sợ mưa gió như vậy sẽ ướt mấy bịch phân mẫu, khách coi thấy chê hém mua. Một ngày ngồi xe máy cả mấy tiếng, về đến nhà tay cầm chén cơm mà cứ rung rung theo chu kỳ hút-nén-nổ-xả của động cơ xe máy. Ăn cơm khô không nổi, nên phải nấu canh, cứ bỏ cơm vô canh mà húp, cho cơm nó trôi vô miệng chứ sợ không có sức khỏe làm việc.

Được cái là đi tiếp thị khi mưa gió tầm tã vậy, ghé đại lý ai cũng động lòng, nói ở lại chị nấu cháo gà cho ăn, ở lại uống với anh chén rượu. Cái mình cảm ơn vì phải về sớm, tối còn phải về nhà làm hợp đồng, xuất hóa đơn, coi tiền bạc thu chi thế nào...vì chỉ có 1 mình mình làm, cả mấy tháng sau mới tuyển được mấy đứa sinh viên làm thêm vô phụ. Cuối tuần, tụi bạn làm văn phòng nước ngoài ở quận 1 rủ đi bar hay nhậu, ngồi chung 1 đám, thế nào mình cũng nổi bật vì nét già nua, đen đúa và hốc hác, duy chỉ có nụ cười vẫn vui vẻ và vẫn chỉ huy mọi trò tếu táo trong lúc ăn nhậu, cho đời nó hưng phấn...

Rồi làm việc kinh quá, ngủ chỉ có 3-4 tiếng/ngày, nên 6 tháng tích lũy được 1 ít tiền thì lúc đó cũng bắt đầu đổ bệnh. Tự nhiên mấy bữa đó tóc rụng quá trời, rồi lần dùng ra hết biết gì. 2 đứa nhỏ làm part-time bữa đó hèm biết sao có mặt, mới khiêng ra taxi chở lên bệnh viện Hoàn Mỹ ở Trần Quốc Thảo cấp cứu, má và mấy chị ngoài quê bay vô ngồi khóc quá trời. Vô bệnh viện đo hồng cầu huyết áp gì đó chỉ còn 1/2, phải nằm truyền xi-rum, truyền đạm. Mất hết 2 tuần nằm ở đó, mới được về nhà. Tiền tích lũy 6 tháng sạch trơn. Một số đại lý thấy mình vắng mặt cái giờ trò quịt nợ. Số tiền kiếm được chả còn bao nhiêu. Rồi xui xẻo ập đến, khách từ chối không mua hàng, dù đã ký. Một đồng hàng tồn kho. Xui thì thôi nó đến dồn dập, lúc này mới hiểu câu “ họa vô đơn chí”. Đến cái máy tính cũng hỏng. Mọi thứ đều trở về con số zero. Chiều mưa ngồi quán cà phê bờ kè nhìn xuống sông Thị Nghè, nhìn chiếc xe wave alpha màu đỏ dựng trước mặt, nhìn cái mũ bảo hiểm và mấy bịch phân mẫu treo lưng lửng trên xe, nhìn cái áo mưa phủ lên đầu xe đã rách vì gió quật vào... thấy chán chường gì đâu. Dù tự tin và lạc quan đến mấy, khi khởi nghiệp không thành, tâm lý tự nhiên bất an dễ sợ. Hay là mình kém tài kém đức? Hay may mắn không mỉm cười với mình? Hay đã chọn sai con đường?

Ước mơ hất mặt lên trời không thành. Thôi đóng cửa công ty, đi xin việc đi làm lại vậy

Tập 3: Bơi ra biển lớn

Nhưng đêm đó, Tony nằm mơ. Trong mơ Tony thấy mình đang đi lạc vào một khu rừng. Qua một cánh rừng um tùm và nhiều dây leo, bỗng nhiên xuất hiện trước mặt một hồ nước trong veo. Trên hồ nước, có một chiếc thuyền câu nho nhỏ. Một ông lão râu tóc bạc phơ ngồi câu cá. Tony mới tiến lại và lội nước ra thuyền, chiếc thuyền xa dần xa dần. Tony lội một lúc thì nước ngập đầu nên cố bơi. Nhớ là bơi nhiều lắm, hồ nước rộng mênh mông và bắt đầu có sóng. Tony uống mấy hơi và mần mần, mới hay mình đã bơi ra biển rồi. Bơi miết bơi miết, gần như kiệt sức thì cũng bám được vào mạn thuyền và leo lên. Ông già bèn bắt cất tiếng hỏi

“ How are you, Tony?”

Trời, ông già này nói tiếng Anh nữa. Cái Tony hoảng hồn, trả lời liền “oh you know my name?” rồi nói qua nói lại, trong 1 cái conversation giống như hội thoại cuốn Streamlines 1 ấy. Chỉ nhớ là Tony nhìn vào giỏ cá của ông, thì thấy toàn đồ la Mỹ trong đó, chẳng thấy cá đâu. Rủi giật mình thức giấc, ngủ lại không được. Hình ảnh mình cố bơi theo con thuyền, và ra đến biển lớn, thấy giỏ tiền đồ la...trong đầu Tony bỗng dưng xuất hiện ý nghĩ. Đầm báo. Phải. Mình phải xuất khẩu mới được. Thế giới bên ngoài có đến 6-7 tỷ người và hơn 200 quốc gia, tha hồ mà kiếm tiền về. Bao nhiêu người dân Việt mình vất vả, suốt ngày cặm cùi may vá. Suốt ngày cặm cùi phơi nắng phơi sương trên đồng, để tạo ra bao nhiêu sản phẩm mà thế giới đang cần. Nhưng họ có điều kiện bán ra ngoài đâu. Mình có ngoại ngữ, có tuổi trẻ, tại sao không thử. Mình sẽ phải đi buôn quốc tế.

Nói đoạn, ngồi dậy. Lúc đó đã 4h sáng, nhưng trời vẫn còn tối lắm. Tony xuống nhà bếp, định pha ly cà phê uống suy nghĩ tiếp thì bỗng dưng, nhìn qua lớp kính trên cửa sổ, thấy một con rắn bò qua và rơi về phía sân trước. Con Ki (con chó của Tony nuôi) sủa loạn xạ. Tony mới mở ra cửa trước nhìn, thì không còn thấy gì cả. Chỉ có con Ki vẫy đuôi và vui vẻ với Tony như chẳng có chuyện gì xảy ra.

“ Gặp rắn thì đi, gặp quy thì về”-những người đi rừng hay nói câu đó. Như Doanh Chính Tân Thủy Hoàng với câu chuyện gặp rắn ở lễ tế sông mà làm nên nghiệp đế, khi bắt đầu một cuộc phiêu lưu trên đường công danh, gặp rắn là điều may mắn lắm. Tony biết vậy nên vội mừng, mới lên internet. Search những chữ như “ find buyer ofin Bangladesh”, chẳng hạn, hòng tìm ra các người mua hàng nông sản hay sản vật của Việt Nam. Rồi gửi mail đi giới thiệu. Một ngày Tony viết và gửi mấy trăm cái mail. Thức từ sáng đến đêm để search và gửi. Nhưng cả 2-3 tuần trôi qua, hộp thư inbox chỉ trống rỗng, hay toàn các email bị trả về do địa chỉ email bị sai hay cũ quá họ không dùng nữa.

Đang chán nản thì một hôm, nhận được email của Mr Johnson bên Mỹ. Ông nói tao thì về hưu rồi, không còn làm ngành xuất nhập khẩu nữa, nhưng nhận cái email của mày, tao định xóa đi nhưng thôi cũng đọc thử, dù sao Việt Nam cũng là nơi tao từng trải qua 1 thời gian trong cuộc chiến. Tao đọc và thấy trong đó là cả sự tâm huyết và sự chân thành. Nên tao sẽ giúp mày. Tuần sau tao có dịp sang Việt Nam, tao sẽ ghé thăm công ty mày.

Ngồi đọc mail ông Johnson mà tay chân bủn rủn cả. Một cảm giác thành tựu lâng lâng trong người. Dù, xung quanh vẫn chỉ là cái máng lợn và số tiền mượn mọi người để tiêu xài và đầu tư cho công việc đã lên tới cả chục triệu...

Bỗng dưng những giọt nước mắt nóng hổi, từ 2 hốc mắt sâu hoắm vì thức đêm, trào ra. Lăn dài trên gương mặt tt (hèm dám nói tt viết tắt của chữ gì vì sợ đọc giả mắng....)

Bài 37. Chuyện củi trấu

Sáng cà phê với một bạn trẻ, nó kể hồi đó tốt nghiệp ĐH, nó có suất du học, đồng thời có một công ty mời vô làm. Lúc đó nó tham gia một diễn đàn. "Con post thông tin "mình nên đi du học hay đi làm". 10 comment đầu tiên là nói cơ hội học bổng như vậy nên đi. Cái comment thứ 11 nói đi về cũng thất nghiệp. Rồi comment sau đó nói y chang vậy. Thế là con phân vân. Cuối cùng không đi du học, cũng không đi làm, mà gia nhập vô đội quân anh hùng bàn phím. Ai chửi là con chửi. Ai khen là con nhào vô khen, dù không bao giờ đọc bài chính vì ớn chửi".

Tony nhớ, có một anh kia bị bệnh, không đi khám bác sĩ mà ở nhà tự tra google, tự post lên diễn đàn. Có trang web nói bệnh đó không nên tiêm thuốc. Có trang nói nên uống kháng sinh. Trên diễn đàn, ông A khuyên nên dùng đông y, bà B khuyên nên mổ xẻ, chị C khuyên nên mua dầu nóng về xoa bóp. Thấy ảnh cũng cảm ơn khí thế. Mấy tháng sau không thấy ảnh có ý kiến gì trên mạng nữa. Hỏi ra là đã tử vong.

Rồi có bạn hỏi "có nên mở quán cà phê không", bạn bè toàn trang lứa nên có kinh nghiệm làm ăn gì đâu, khuyên nó xong, hai tháng thì đóng cửa...để trốn nợ. Hồi đó, một khách hàng bên Srilanka qua đặt mua phân, Tony mời một chuyên viên ngân hàng xuống phân tích một hồi, cả công ty quyết định thôi hủy hợp đồng, vì quá nhiều rủi ro trong thương mại. Tony vẫn kiên quyết làm, giờ là khách hàng lớn, thấy chẳng như cậu ấy phân tích. Phân tích gì toàn KHÓA mọi

lỗi đi của người khác vậy.

Nên các bạn trẻ, muốn “cái gì, ai, ở đâu” thì có thể tìm trên mạng, nhưng hỏi ý kiến thì không nên. Họ có đủ thông tin đâu mà quyết định cho mình. Học gì làm gì thì tự mình suy nghĩ kỹ, rồi phán đoán, rồi làm. Đúng thì tốt, sai thì chịu. Tony vô coi các web bà mẹ trẻ em gì đấy, cứ một cái post “có nên ly hôn vì chồng lười đánh răng không”, thì 9/10 comment là yêu cầu ly hôn ngay lập tức. Có post nói “có nên nghỉ việc vì ông sếp xấu trai không”, thì 8/10 comment khuyên phải nghỉ. Toàn nói “như tôi, tôi cũng bỏ, cũng nghỉ”. Rồi nhiều bạn ngây ngô nghe lời theo, bỏ chồng, bỏ việc. Đám đông trên mạng tư duy lúc nào cũng tiêu cực, cái gì cũng nói, cũng bình luận, cũng ý kiến, cũng chửi bới. Chỉ có làm thì không được. Có đứa nào có thành tích gì đâu?

Có dân làm ăn nào thật sự mà có thời gian tư vấn chuyện làm ăn trên mạng? Người ta lo làm không hết. Có chuyên gia tâm lý nào rảnh rỗi mà cứ vô mục Tâm Sự của mấy báo điện tử comment cho ý kiến? Toàn bọn ngáo ngơ vô công rồi nghề trên đó. Những cứ vài ba bữa, Tony lại thấy “theo các bạn mình phải làm sao”.

Hồi xưa Tony cũng vậy. Tham gia một diễn đàn ô tô nhưng chia sẻ đủ thứ. Cái có lần Tony hỏi về “có nên mở nhà máy sản xuất củi trấu không”. Có anh kia tên Thành, ở dưới Tiền Giang, tư vấn nhiệt tình lắm. Cái Tony nghe theo thôi là nghe, vì anh nói anh xuất khẩu mấy lô rồi, cung không đủ cầu. Anh cho địa chỉ cơ sở sản xuất dưới quê, nói xuống tham quan, nói cứ làm đi, anh giúp cho bao tiêu sản phẩm. Mấy tháng trời lo dự án, chuẩn bị xong xuôi hết, máy móc thiết bị nhân lực gì đầy đủ cả, Tony quyết định xuống tận nhà dưới Tiền Giang đón anh đi khánh thành nhà máy. Vô nhà, nói cho tui gặp anh Thành, bà mẹ nói “nhà tui có ông Thành nào đâu. Chỉ có thằng Thành đang học lớp 8, bữa nay nó đi thi học kỳ chưa về”. Minh ngồi chờ để hỏi, thấy nó đạp xe đi về, cười ha hả, nói “con tra google rồi tưởng tượng và hướng dẫn cho chú đó, chứ có biết gì đâu chú. Con còn đi học mà”. Nó nói thêm, “tụi bạn lớp con đưa nào cũng lên mạng tư vấn hết, từ chuyện hôn nhân gia đình đến mua xe cất nhà. Từ đi du học hay chuyện công ty xí nghiệp cửa hàng, đến thời trang quần áo. Từ khám chữa bệnh gì rối loạn kinh nguyệt cắt bao quy đầu đến bệnh tuổi già mất ngủtụi con tư vấn hết. Thì chỉ có đám con nít trẻ trâu tụi con mới suốt ngày lên mạng tranh cãi này nọ chứ người lớn, người ta lo làm ăn có ai có thời gian đâu...”. Thấy mặt nó đầy mụn trứng cá và mới dậy thì vỡ giọng.

Trời ơi. Thành ơi là Thành. Chú đâu tư một đồng tiền trong đó rồi. Bây chừ con nói vậy, chú phải làm răng?

Nó nói chú làm răng thì đi lên gặp nha sĩ chứ sao hỏi con. Hay chú đăng lên mạng đi “có nên đi làm răng”, có người sẽ tư vấn cho chú.

Bài 38. Một lá thư Phan Thiết...

“Tôi sinh ra và lớn lên ở Hàm Thuận Nam, Bình Thuận. Khi tốt nghiệp lớp 9, gia đình khó khăn quá nên tôi bỏ học, vô Sài Gòn học may. Sau 4 tuần, tôi đi thi tay nghề tại công ty giấy dếp, tôi đậu, tự đi thuê nhà trọ rồi bắt đầu cuộc sống công nhân. Nhà trọ thì xa mà có hôm phải tan ca lúc 10h đêm. Hàng tháng tôi lãnh lương khoảng khoảng 500,000 đ, trừ tiền nhà và tiền ăn, còn lại tôi sắm vàng gửi về phụ giúp cha mẹ (đầu thập niên 90).

Khi ấy tôi tròn 16 tuổi, công việc bên chiếc máy may cứ thế cuốn tôi vào, những đêm tôi ngủ gà gật bị kim đâm chảy máu. Tôi nhìn các bạn trang lứa mặc áo dài trắng đạp xe trên phố, tôi ước mình cũng được như vậy. Mơ ước lớn nhất lúc đó là sau này tôi được ngồi trong văn phòng máy lạnh, một ước mơ nhỏ bé nhưng thật xa vời.

Sau khi chị gái lập gia đình, anh rể đã giúp đỡ gia đình tôi rất nhiều về vật chất. Vì ham học, tôi kiên quyết về quê tiếp tục học lên lớp 10. Tôi trở lại Sài Gòn để học đại học tại chức, vì không thi đỗ đại học chính quy. Tôi xin việc phục vụ buffet hoặc bán hàng, tiếp thị trên phố ngoài giờ học để tích lũy kinh nghiệm.

Tốt nghiệp, tôi bắt đầu với vị trí “giúp việc” cho các phòng ban, trực điện thoại, photocopy, quét dọn, pha cafe cho khách, mua đồ ăn trưa cho mọi người...ở một

công ty Hàn Quốc. Sau đó công ty mở rộng thêm lĩnh vực may mặc, ông chủ xây dựng một nhà máy lớn ở Củ Chi, trong lúc đang xây dựng, đơn hàng được đưa đi các nhà máy khác gia công. Tôi được ông giao công việc mới, cân đối nguyên phụ liệu, cùng theo dõi tiến độ, xử lý, làm việc trực tiếp với các nhà máy cho đến khi hàng được xuất đi, có nhiều lúc chúng tôi trở về nhà 4, 5h sáng.

Khi nhà máy hoàn thành, không còn đưa hàng gia công nữa, tôi hằng ngày đi xe đưa đón xuống Củ Chi phụ trách nhân sự khoảng 1200 công nhân. Cũng tại đó, tôi gặp người yêu đầu tiên và cũng là chồng tôi sau này.

Ngoài công việc trong công ty, tôi còn để dành tiền mua đất, xây nhà rồi bán lại kiếm lời. Tôi công tác trong ngành may 5 năm nữa thì lấy chồng. Sau khi sinh em bé, tôi nghỉ việc và tự kinh doanh đồ dùng trẻ sơ sinh của nước ngoài. Lúc đầu công việc khá thuận lợi, tuy nhiên tỷ giá tiền Việt và USD cứ thay đổi liên tục. Lúc đó tôi nghĩ mình phải làm một cái gì đó để thu ngoại tệ thay vì phải thanh toán ngoại tệ cho nước khác.

Thế là tôi quay về quê, lúc này bạn bè tôi đã lên SG học và ở lại khá nhiều, một số bạn vẫn sống ở quê và đa phần đều có cuộc sống khá giả từ cây thanh long. Tôi thấy Thanh long xuất khẩu bằng đường tiểu ngạch qua TQ là chủ yếu. Tôi thấy mình không nên chọn con đường này, tôi muốn tìm cho mình hướng đi mới.

Rồi tôi liên lạc với Sở KH-CN và được họ cho biết có 1 nhóm kỹ sư bên ngoài thực hiện đề tài nước ép Thanh Long trước đó 3 năm, nghiên cứu xong thì không có đơn vị nào ứng dụng nên cất trong tủ, cần họ giới thiệu cho. Mọi việc được tiến hành rất nhanh, tôi ký hợp đồng thuê đất trong KCN, thuê thiết kế nhà xưởng, mời đơn vị tư vấn ngành thực phẩm... Tuy nhiên một vấn đề lớn đã xảy ra, nhóm nghiên cứu đã tìm cách thoái thác không chuyển giao kỹ thuật ở phút thứ 89, dù các anh ở Sở cố gắng thuyết phục họ. Tôi lại không phải người được đào tạo ngành chế biến thực phẩm, không hình dung được một cái nồi nấu là gì huống chi cả một dây chuyền thiết bị. Mấy tháng trời, ở Sài Gòn chỗ nào có triển lãm là có mặt tôi, chỗ nào có cung cấp thiết bị, gần xa gì tôi cũng mò tới. Nơi nào cung cấp phụ gia thực phẩm là tôi gọi như bạo động. Song song đó tôi viết dự án theo mẫu, may nhờ có một người em đã phụ giúp tôi hoàn thiện dự án để xin tài trợ chương trình sản xuất thử nghiệm. Ngày tôi ra hội đồng thuyết trình dự án, nhà máy đã sắp hoàn thành phần xây dựng cơ bản. Hội đồng thấy sự quyết tâm (và cả liều lĩnh) của tôi nên đa số đều bỏ phiếu ủng hộ thông qua. Tôi đạt số điểm rất cao và xin được số tiền kỷ lục cho một dự án tại tỉnh Bình Thuận.

Tôi đi đi lại lại giữa SG – Phan Thiết như con thoi để hối thúc tiến độ, những đêm thức trắng để nghiên ngẫm quyền tài liệu dày ngàn trang. Sau khi nhà máy hoàn thiện, các thiết bị được đưa về từ từ, tôi nhìn những thiết bị đó như nhìn

những cỗ phi thuyền từ hành tinh nào xuất hiện. Rồi những nhân viên đầu tiên của tôi có mặt. Một bạn chuyên trách về thực phẩm về hỗ trợ tôi.

Từ đây là chuỗi những thử thách của tôi bắt đầu. Tôi vật lộn trong nhà máy, việc rửa sạch, chần, tách hạt quay, khuấy trong nồi...tôi và anh em lao vào nghiên cứu vận hành, vừa làm vừa rút kinh nghiệm, có hôm bị các ống hơi nóng phỏng người. Và bao nhiêu nỗi cực khác mà chỉ có người làm sản xuất nói ra mới hiểu.

Rồi vấn đề về nhân sự cũng làm tôi đau đầu nhưng nhờ quyết tâm của mọi người nên từ từ mọi thứ đều trở nên tốt đẹp hơn. Thành phẩm có cái mới để 7 ngày đã nhiễm vi sinh căng phòng, có cái vỡ tung, cái nổ bom bốp...Mấy tháng trời chúng tôi vật lộn với hàng trăm sự cố, tìm cách khắc phục, thêm cái này, bớt cái kia, bỏ cái nọ, thay mới cái nớ... cuối cùng chúng tôi cũng hoàn thiện được công thức, ra được sản phẩm hoàn hảo. Tôi mang sản phẩm đặt lên bàn vị lãnh đạo sở KH-CN, tôi thấy trong mắt ông có một sự vui mừng không giấu được. Đứa em đã âm thầm sát cánh bên tôi, tôi thấy niềm vui trong mắt nó lấp lánh. Đến nay dường như công thức chế biến đã 100% thay đổi so với công thức nghiên cứu ban đầu.

Đến lúc đưa sản phẩm ra thị trường, đó là khoảng thời gian có thể nói là vắt kiệt sức lực, tinh thần, tài chính của tôi và của gia đình. Tôi phải đối mặt với vô vàn khó khăn để duy trì công việc. Có những lúc tôi muốn buông tay, rồi tôi lại bùng tỉnh, không cho phép mình gục ngã. Vì bên cạnh tôi bây giờ có gia đình và những người đã âm thầm ủng hộ. Và hơn hết, sau lưng tôi là hàng ngàn ánh mắt hồn hậu của nông dân trồng thanh long ở xứ cát nóng này. Tôi sinh ra ở đây và tôi sẽ phải trả nợ quê hương bằng tất cả sức lực và trí tuệ của mình. Rồi hàng ngàn nhà máy sẽ mọc lên trên đất Việt. Những nhà máy chế biến vải ở Bắc Giang, những nhà máy nước bưởi thanh trà ở Huế, những nhà máy sô-cô-la ở Tây Nguyên, những nhà máy thủy sản ở Tây Nam Bộ...Nếu có lời nhắn nhủ, nếu bạn có chút tài năng và ý chí, bạn hãy khởi nghiệp sản xuất cho quê hương bạn. Cứ gõ đi, cửa sẽ mở.

Tôi chỉ là người con gái bé nhỏ, xuất phát điểm từ một cô công dân dệt may ở quê nghèo, tôi đã làm được một nhà máy lớn và góp phần giúp nông sản quê hương tôi không bị thương lái Trung Quốc ép giá. Tôi đã làm được, thì các bạn ơi, tại sao các bạn lại không?"

Bài 39. Một đời xó rớ...

Xó rớ là một từ rất Nam bộ. Nó nói hành động quanh quẩn một chỗ nào đó mà không làm gì. Người ta dùng nó để nhận biết những đứa có tài và bất tài trong một đám đông. Ví dụ đám tiệc, mấy đứa bất tài nó sẽ không biết phụ gì với ai, nên cao lớn chổng ngồng ngang đường ngang sá, còn không thì ngồi một góc hoặc nằm dài trên giường, ôm cái iphone hay laptop coi miết. Vì đầu óc rỗng tuếch, nghĩ không ra việc gì để làm, đứng châu chực để được SAI VIỆC. Hoặc bản chất là đứa làm biếng, thay vì lảng đi chỗ khác sẽ bị chửi mắng, nên nó xó rớ qua lại để người ta thấy là nó cũng có mặt. Để không mắc cỡ khi ăn.

Còn người có tài thì khác. Họ sẽ quan sát và nhảy vô làm phụ. Thấy ai đó đang nhặt rau sẽ ngồi xuống phụ nhặt, thấy chưa có nước đá sẽ hỏi gia chủ rồi chạy đi mua, rồi dọn ly dọn chén dọn đĩa ra trong lúc chờ đợi. Họ ra giữ xe, dắt xe, nhổ cỏ, lau nhà, rửa toilet, cứ thấy gì không ổn thì họ sẽ lao vào dọn dẹp. Rồi đếm số khách, bố trí chỗ ngồi, chỉnh âm thanh ánh sáng v.v... Nên người có tài họ luôn chân luôn tay, không bao giờ có chuyện đứng xó rớ thừa thãi.

Khi đi làm cũng vậy. Người bất tài sẽ lên chỗ làm và tiếp tục xó rớ. Không có óc quan sát nên cái đồng rác trước mặt, nó cũng không hốt. Phải ngồi chờ chỉ đạo, ai sai việc gì thì làm nấy. Thậm chí giao 5 việc thì làm 3 việc, quên 2 việc. Nhắc lại thì mới nhớ, mới làm. Với nhóm bất tài này, thường xuyên có thời gian chết, ngồi nhìn vô màn hình đầu óc vô định miên man, cặp mắt vô hồn. Mắt nó chỉ sáng rõ khi mở coi facebook tò mò chuyện cá nhân người khác, hoặc đọc tin tức

ca sĩ diễn viên cởi áo tuột quần, mấy clip giật gân nhảm nhí.

Còn người có tài thì đến chỗ làm, họ sẽ nghĩ ra việc mình phải làm hôm nay, ghi vào sổ. Họ sẽ quan sát để ý, thấy à, với cái này, mình sẽ phải làm thế này thế kia, sau đó bắt tay vào làm tuần tự đến khi hoàn tất. Chủ động trong mọi việc, gọi cho người này người kia, phối hợp đồng nghiệp, nghĩ cách xử lý SAO CHO TỐT HƠN, ĐẸP HƠN, SẠCH HƠN, NHANH HƠN, GỌN GÀNG HƠN, HIỆU QUẢ HƠN.

Khi còn trẻ tuổi, lúc còn là nhân viên, người có tài bao giờ cũng luôn tay luôn chân từ 8h sáng đến 5h chiều, thậm chí ở lại đến 8-9h tối mới xong. Sau này lớn tuổi hơn, họ sẽ lên chức quản lý, họ sẽ phải nghĩ ra việc cho người khác. Còn đám xớ rớ kia thì cứ làm nhân viên miết, già 60 tuổi vẫn làm nhân viên, vì có một tuổi trẻ không có khát vọng vươn lên gì cả. Già cả lụm cùm bị tội nhỏ làm sếp nó chỉ đạo, sai việc, làm không tốt bị tội nó mắng mỏ khiển trách, nhiều lúc họ cũng cảm thấy tủi thân. Nhưng cân nhắc cho họ làm quản lý thì không được, vì 60 năm qua chỉ có kinh nghiệm xớ và rớ. Nên nếu bạn còn trẻ, đề về già không bị tội nhỏ xài xể, thì ngay từ bây giờ hãy động não và động chân động tay giùm.

Mình để ý ở đám tiệc, thấy thanh niên còn trẻ mà cứ đứng xớ rớ thì đừng có trọng dụng. Vì nó không biết làm gì đâu. Nếu cho nó làm quản lý, 3 bữa là đẹp tiệm. Thực tế là có những công ty mà ở đó, toàn thể lãnh đạo, cán bộ và công nhân viên cùng nhau lượn qua lượn lại, nhìn chónh mặt. Ai cũng đoạt giải “ Vua Ngáo ngơ” và “ Nữ Hoàng Xớ Rớ”.

Hoặc mình nạt, kêu đi ra ngoài đi, chật chỗ quá. Cũng đừng có ôm cái điện thoại hay máy tính khi mọi người đang làm việc. Nhìn ngửa mặt. Khi nào xong xuôi tao kêu vô ăn.

Nhưng lúc ăn, nó lại năng suất hơn người khác. Đặc trưng của nhóm người Xớ Rớ này là ĂN CỰC KHỎE.

Bài 40. Lễ nào khổ miết?

Số XNCB: 8656/2014/ATTP-XNCB

Có một lần lúc Tony mở inbox, một bạn đã gửi tin nhắn giới thiệu một loại trà lá khổ qua (mướp đắng) lên men do bạn ấy tự sản xuất, nói đã đạt tiêu chuẩn GlobalGAP. Tony vô cùng ngạc nhiên vì với cơ sở mới thành lập, để đạt tiêu chuẩn thế giới này, không hề đơn giản. Bạn có nhã ý muốn gặp Tony để trình bày sản phẩm rõ hơn. Sáng đó, Tony hẹn đi cà phê với bạn. Bạn đến đúng giờ, chính xác tuyệt đối, nên Tony rất lấy làm nể phục. Tác phong công nghiệp và chuyên nghiệp là đây.

Bạn kể, tốt nghiệp ngành sinh học, bạn làm giảng viên, sau đó nghiên cứu ngành dược phẩm ứng dụng từ công nghệ sinh học, nôm na là lấy cây cỏ nước Nam mình chiết xuất ra dược liệu. Những công trình khoa học thay vì bỏ trong ngăn bàn, các bạn đem ra ứng dụng thực tế. Tuy nhiên, phần lớn đều thất bại, vì trời đất vốn công bằng, không thể cho ai đó vừa có tư duy khoa học, vừa có tư duy

kinh doanh nhạy bén, vừa có khả năng sản xuất, vừa có thể marketing...

Các bạn đã tập hợp lại, 8 con người của đủ mọi lĩnh vực, hun hạp làm ăn với nhau. Đầu là các bạn trẻ khởi nghiệp, nên vốn liếng hun nhau cứ ngày càng vơi đi theo các chi phí phát sinh không như các bạn dự trù. Sản phẩm ban đầu là rượu vang từ hạt khỗ qua thất bại, mặc dù đây là một công trình khoa học đoạt giải rất cao. Không nản chí, các bạn tiếp tục lấy công trình khác ứng dụng sản xuất thực tế, rồi lại thất bại. Cuối cùng, như người xưa hay nói "cánh cửa này đóng, cánh cửa khác lại mở ra", đó là việc tận dụng thân, rễ, lá của cây trồng này làm nước uống. Nghiên cứu cho thấy, tính được liệu trong các thành phần bị coi là phế phẩm này lại cao hơn cả ở quả. Thế là các bạn lên ý tưởng mới, cắt thân, lá khỗ qua, sấy khô, rồi lên men, tạo trà. Mẻ sản phẩm đầu tiên, thấy không ngon gì cả, mùi cây cỏ hoang dã quá. Thế là các bạn thức đêm ở suốt phòng thí nghiệm cải tiến công thức, thêm vào lá bạc hà để có vị cay ấm, thêm vào lá cỏ ngọt để dịu vị đắng. Sấy khô rồi sấy lạnh, tỷ lệ thế nào để hợp lý nhất...để ra một công thức hoàn hảo.

Sản phẩm mới sau khi cải tiến, niềm vui chưa bao lâu thì các bạn đối mặt với gánh nặng đầu tiên, tiền đâu? Tiền đâu để sản xuất đại trà. Nhiều phương án và tính toán được thực thi. Ngoài nguyên liệu là khỗ qua, lá bạc hà và cỏ ngọt cũng được các bạn tự trồng, vừa giảm chi phí vừa theo dõi chất an toàn nông sản theo quy trình GlobalGAP. Từ việc tìm kiếm máy móc để sấy lạnh, hút chân không, bao bì nhãn mác...các bạn ròng rã tìm trong mấy tháng quên ăn quên ngủ, ở đâu bán rẻ nhất là các bạn tìm đến giao dịch. Song song đó, các bạn còn đăng ký với bộ y tế để có thể lưu hành như một loại thực phẩm chức năng, và đăng ký giấy chứng nhận GlobalGAP để có thể xuất khẩu. Để có được những dòng chữ này trên sản phẩm, là những đêm mất ngủ, những tài liệu hàng trăm trang phải đọc và triển khai, là hàng loạt các quy định nghiêm ngặt phải tuân thủ, kể cả bắt sâu bằng tay...

Sản phẩm Karantina ra đời, đẹp lung linh, sang trọng vô cùng nhưng... không bán được. Tiền đâu quảng bá tiếp thị, vì xưa nay thực phẩm chức năng của nước ngoài thường do các tập đoàn kinh doanh, họ có ngân sách lớn. Các bạn cầm từng hộp trà đến các nhà thuốc chào hàng, và sức mua thì vẫn không khá hơn. Có nhiều người khuyên các bạn bỏ cuộc, vì sản xuất thực phẩm chức năng không dành cho nước nghèo, nước nghèo chỉ nên mua lại thuốc men, thực phẩm chức năng của Mỹ, của châu Âu, của Nhật, của Hàn Quốc...và kinh doanh để kiếm tiền, thế thôi. Mình chỉ nên xuất khẩu nguyên liệu thô qua cho nước ngoài họ làm, rồi nhập lại thành phẩm.

Các bạn không nghĩ vậy. Xoay sở trong những nỗ lực khủng khiếp, mấy chục con người đều là tiến sĩ thạc sĩ cử nhân sinh học, đã ra bỏ chiếc áo blouse trắng,

từ phòng thí nghiệm bước ra ngọn đồi cuốc đất trồng rau. Tranh thủ tiêu chuẩn GlobalGAP, các bạn tiến hành trồng rau sạch, xà lách, bầu bí, dưa leo, cà chua....phủ xanh cả chục hectare đất xung quanh nhà máy, và bán sản phẩm này vào các siêu thị cao cấp, các khách sạn năm sao....để có thể duy trì hoạt động công ty. Vì rau của các bạn hoàn toàn không dùng thuốc bảo vệ thực vật và phân hoá học nên đáp ứng tiêu chuẩn hàng nông sản sạch. Tiền bán rau, các bạn tái đầu tư vào những hộp trà khổ qua, với niềm tin sắt đá là, lẽ nào thực phẩm chức năng chỉ là sân chơi của những nước giàu? Lẽ nào các công trình nghiên cứu khoa học của sinh viên chỉ là những luận án bảo vệ xong và để trong thư viện?

Sản phẩm Karantina của các bạn có gửi Tony dùng. Cảm nhận đầu tiên là vị rất ngon, thơm ngát. Dem tặng các cụ già trong nhà Tony, ai cũng nói là giúp ngủ ngon, hạ đường huyết, thấy khoẻ rõ rệt. Dem tặng một anh bạn là doanh nhân bận rộn, anh đem ra pha trà trong mọi cuộc họp với khách hàng, ai cũng khen uống vào sáng khoái, chất lượng cuộc họp cũng từ đó mà hiệu quả hơn.

Tony nhờ nhóm Marketing quốc tế, tức nhóm Gánh rau ra chợ Tây ở Hà Nội phụ trách Marketing và xúc tiến xuất khẩu sản phẩm này ra thế giới bên ngoài, và các bạn đang hào hứng triển khai với một quyết tâm mạnh mẽ.

Đôi lời nhắn gửi T, người bạn khởi nghiệp với món trà lá khổ qua lên men này, bạn cứ yên tâm nhé. Lập nghiệp là quá trình vô cùng khó khăn và gian khổ, đặc biệt là sản xuất thì càng khổ cực hơn. Ngọc càng mài càng sáng.

"Vị phỏng đường đời bằng phẳng cả

Anh hùng hào kiệt có hơn ai?"

Bạn cứ tự tin với sự nghiệp nhà khoa học làm kinh tế của mình, cứ tiếp tục đam mê trà khổ qua của các bạn. Người Việt sẽ ủng hộ hàng Việt, chắc chắn là như vậy. Các bạn trẻ cứ đam mê nghiên cứu khoa học. Các doanh nghiệp mạnh dạn mua các công trình của các bạn về triển khai thay vì "làm cò", mua đi bán lại sản phẩm sản xuất từ nước ngoài. Cứ mạnh dạn khởi nghiệp để tạo thành dân tộc cho việc như người Đức, người Nhật, người Hàn...

Cứ đi, rồi sẽ đến.

Bạn trẻ hãy hướng đến sản xuất mọi sản phẩm thay thế nhập khẩu. Người nước ngoài làm được thì người mình cũng làm được.

Cứ quyết tâm, cứ có ý chí, cứ mím chặt môi, cứ nắm chặt tay. Thì khổ mấy cũng qua.

Khổ qua khổ qua...

Bài 41. Tiền đâu khởi nghiệp?

Có bạn trẻ gửi thư trách TnBS. Nói chúng tôi cũng muốn khởi nghiệp, nhưng tiền đâu. Cho tôi 10 tỷ đi, tôi sẽ làm xưởng nhà máy. Hãy cho tôi cần câu, tôi sẽ đi câu cá.

Không biết từ bao giờ có cái khái niệm “cho cần chứ không cho cá” rồi mọi người khen hay. Đối với thể loại làm biếng, thử lấy cần câu cho mấy người ăn xin (mà còn lành lặn) thử coi. Nó sẽ đòi “cho mồi”, đưa mồi thì kêu “móc vô lưỡi giùm”, rồi “câu giùm luôn đi”. Cuối cùng cũng quay lại cái máng lợn nằm đó “lạy ông đi qua lạy bà đi lại”.

Cái mình cho phải là “tinh thần câu cá”. Khi có tinh thần, tự động nó sẽ bật dậy, chạy chọt tre về làm cần, tự động mài sắt thành lưỡi, tự động hăm hờ đi hết chỗ này chỗ kia để tìm cá.

Tony có quen anh Quảng, dân Vĩnh Long. Tốt nghiệp ĐH Tổng hợp Hóa vào thập niên 80, anh làm xà bông, mì tôm, nước rửa chén, nước tương...và lao động cật lực để bây giờ anh làm chủ 1 nhà máy bao bì nhựa. Anh có 4 thằng con trai, đầu tiên đẻ 2 đứa, ráng kiếm cô con gái, ra tiếp thằng nữa. Anh sợ “tam nam bất phú” nên đẻ thêm 1 thằng nữa thành “tứ quý”. Anh cho 4 thằng học ở 4 nền giáo dục khác nhau, cứ tốt nghiệp 12 xong là đi. Thằng học ở Sin, thằng ở Mỹ, thằng ở Canada, thằng ở Anh. Nhưng thằng nào cũng 1-2 năm thì về nước, học không nổi. Tony xuống chơi, thấy 4 thằng từ trên lầu đi xuống, đứa nào đứa nấy cao hơn mét tám, trắng hồng, nặng cả tạ, mặt to như cái mâm. Anh Quảng nói kêu

tập thể thao thì tụi nó nói không có phương tiện, thế là tao phải mua máy chạy bộ, tạ các loại...về nhưng tụi nó có tập đâu. Kêu đi bơi thì tụi nó nói nhà phải có hồ bơi riêng, bơi chỗ công cộng không sạch, tao bán cái nhà mặt tiền dưới quận 6, ra Thủ Đức xây nhà có hồ bơi, tụi nó hào hứng bơi đúng có 1 ngày. Tony nhìn thấy trên bàn dọn sẵn 4 tô com, 4 cái giò heo to đùng. Anh kể hai thằng sau thì đang học mấy đại học liên doanh gì đó, còn 2 thằng đầu thì vô nhà máy của anh phụ việc hành chính văn thư, nhưng liên tục kêu đói bụng, nửa chừng bỏ về nhà để ăn. Anh cười hi hi, nói thôi kệ. Nhà có điều kiện mà, lúc nào cũng có nồi giò heo hầm trên bếp.

Anh Mark Facebook, anh Bill Microsoft, anh Quảng như trên bài đây...tất cả đều là những người với 2 bàn tay trắng xây dựng cơ đồ. Nhưng thế hệ sau thì có thể khác, nếu cha mẹ cho tiền mà không cho tinh thần, thì nó lại bán nhà máy để mua giò heo và thuốc trị bệnh Gout.

Với thể loại cứ kêu “tiền đâu”, “điều kiện không có” thì khỏi trả lời mắc công. Và đã có hàng vạn bạn trẻ, thấy người ta khởi nghiệp cũng về khóc lóc ép bố mẹ đưa tiền để mở công ty và ba bữa là ném hết xuống sông. Dù ít dù nhiều, đứa nào tự biết tạo vốn ban đầu, thì đứa đó mới làm chủ được.

Bài 42. Viết cho những hoang mang

1. Những con sao biển

Có một bạn trẻ nói dưỡng Tony ơi, dưỡng có nhiều trải nghiệm con nghĩ là chỉ phải va vấp mới có được. Những bài học đó sẽ giúp con giỏi hơn, tự tin hơn trong công việc và cuộc sống.

Tony mới nói vậy bạn bè con có bao nhiêu người đọc Tony Buổi Sáng?

"Dạ chắc mình con. Con đọc chứ không share (chia sẻ). Ai tình cờ đọc được thì biết thôi chứ share ra, lỡ tui cùng lớp con nó đọc được, nó giỏi hơn con thì sao. Đi xin việc, nó đổ con trượt thì sao? Chưa kể nó theo dưỡng, nó ham học hỏi và có khi xin được học bổng, nó xin được tức một cơ hội của mình đã bị mất. Bố mẹ con dạy mình phải khôn ngoan, những gì thuộc về quyền lợi, bí quyết nếu có được thì nên chỉ giữ lại cho mình chứ không nên cho người khác biết".

Dưỡng bèn kể cho bạn nghe một câu chuyện. Cứ mỗi chiều trên bãi biển nọ, người ta thấy một ông lão lang thang nhặt những con sao biển bị mắc cạn ném xuống biển. Ông làm việc này một cách cần mẫn. Nếu không, ngày mai khi nắng lên, chúng sẽ bị chết khô. Có người bảo việc làm của ông chỉ vô ích, vì mỗi ngày có hàng vạn con sao biển bị sóng đánh lên bờ, mà ông thì chỉ có hai tay hai chân và 24 giờ thôi, thì cả đời ông cũng không sao cứu hết chúng được. Ông lão mới trả lời, cả cuộc đời tôi không thể nào cứu hết những con sao biển, nhưng đối với từng con sao biển được tôi cứu giúp, nó lại có một cuộc đời.

Bạn hãy nhớ câu chuyện của dưỡng Tony nói. Và đừng để ai chết khô trên bãi cát của sự vô tình.

Hãy chia sẻ với nhau thật nhiều. Bạn cứ nghĩ là mình cho đi, mình sẽ bị thiệt

thời, đó là nếp nghĩ xưa cũ, không văn minh. Thực tế là ngược lại, bạn sẽ có được nhiều hơn. Trong cuộc đời của bạn, bạn sẽ gặp nhiều con sao biển bị mắc cạn, hãy giúp họ về với đại dương. Có khi chỉ một cuốn sách truyền cảm hứng, hay một câu nói nào đó, họ lại có một cuộc đời.

2. Đây là page chia sẻ nên các bạn đọc, tự rút cảm nhận, không bình luận, không hỏi rồi chờ trả lời. Các admin và Tony còn phải làm công việc riêng của mình. Quỹ thời gian eo hẹp nên chỉ những vấn đề gì liên quan đến cộng đồng thì mới được trả lời, còn các câu hỏi về cá nhân, tư vấn tư vèo khỏi hỏi mắc công các bạn. Các bạn muốn chia sẻ gì thì vào CLB con đường và post thông tin lên đó.

Tony không dám khuyên bảo tư vấn gì ai. Mình đã đi được bao nhiêu góc ngách trong cuộc sống đâu mà có thể cho ai đó một lời khuyên CỤ THỂ. Trong khi thông tin thì không đầy đủ, hàm $f(x,y,z,...)$ có n biến số, bạn đọc chỉ cung cấp x và y , mình đưa ra kết quả thì sai số sẽ rất lớn. Nên khuyên đúng hẻm nói gì, lỗ sai, có phải hại đời người ta không?

Tony chỉ mong các bạn trẻ đọc TnBS để giỏi hơn, còn thông tin cá nhân Tony, bạn sẽ không thấy thông tin ở bất cứ đâu. "Chân nhân bất lộ tướng", nếu một ngày nào đó bạn thấy Tony trên tivi hay báo đài, thì Tony đã có mưu cầu thương mại kiếm tiền, hoặc ham danh ham lợi, cũng giống mấy đứa khác rồi. Tony hiện bán phân vẫn đủ ăn nên page TnBS chỉ là giải trí cho vui. Viết ớn thì ngưng, hẻm viết nữa.

Các bạn không cần tìm kiếm Tony Buổi Sáng là ai, hãng Phượng Tím ở đâu, tất cả đều là nói quá, thần thoại, cổ tích, làm nhảm, tầm phào...chứ không phải công thức thành công hay số liệu khoa học gì cả đâu nhé. Hãy xem như là trên đời,

vẫn còn có một cái ông nào đó ở dưới miệt vườn Cần Thơ, đẹp trai ngời ngời, thông tuệ uyên bác, nói chuyện thiệt có duyên, ai cũng mê cũng thích. Thế thôi. Và mong các bạn trẻ, qua những câu chuyện Tony kể, nếu có thấy hình ảnh xấu xí của mình trong đó thì cố gắng tránh đi, còn nếu không liên quan thì cũng cười khẩy cho qua. Hãy dùng những từ tiếng Việt, tiếng mẹ đẻ của chúng ta, một cách đẹp nhất, hoàn mỹ nhất, chân thành nhất, xây dựng người Việt ngày càng văn minh, đẳng cấp, nhân văn, sống đẹp, hào sảng, nghĩa tình.

CÁC BẠN NẾU ĐANG TRONG LÒNG ĐANG RỐI BỒI HOANG MANG, HÃY ĐỌC LẠI các bài viết trên trang này. TRONG MỘT BÀI NÀO ĐẤY, TRONG MỘT CÂU NÀO ĐẤY, CÁC BẠN SẼ TỰ ĐỐI CHIẾU VÀO TRƯỜNG HỢP CỦA BẢN THÂN, TỰ “NGỘ” RA CÂU TRẢ LỜI CHO CHÍNH MÌNH.

HOANG MANG CŨNG LÀ BÌNH THƯỜNG TRONG CUỘC SỐNG. ĐỜI AI MÀ CHẴNG CÓ LÚC HOANG MANG. ĐẤY LÀ LÚC CHÚNG TA SUY NGHĨ NHIỀU NHẤT, TRƯỞNG THÀNH NHIỀU NHẤT.

Đời mình, mình tự xây, không ai xây giúp. Tự mình sống, tự mình trải nghiệm, tự mình trả giá. Có bài học nào không có học phí. Nên mình đọc nhiều, làm nhiều, va chạm nhiều, thì học phí nó thấp hơn. Mọi lời khuyên chỉ là tham khảo. Chuyện của mình, mình tự quyết.

Viết đến đây thì nước mắt lại lăn dài. Trên gương mặt thanh tú.

Kết luận: Tony chỉ giống mấy Ụ pa Hàn Quốc ở điểm trắng trẻo cao to, đẹp trai và hay khóc.

Bài 43. Đọc các bài báo về nhân sự Intel

Năm 2008, đọc tin này mà buồn. Trong 2000 kỹ sư tin học Việt Nam, chỉ có 40 bạn đạt tiêu chuẩn vô làm cho Intel. Chuyên môn thì không bàn vì các bạn đều đã kỹ sử cả. 40 bạn này đều là người giỏi ngoại ngữ (điều kiện cần) và hoạt động đoàn đội công tác xã hội (đk đủ)

<http://chuyentrang.tuoitre.vn/TTC/Index.aspx...>

Năm 2012, đọc lại, thấy các bạn có bước trưởng thành. Rất là mừng. Chỉ 4 năm, đúng phương pháp, người ta trở nên vô cùng tài giỏi:

<http://chuyentrang.tuoitre.vn/Vieclam/Index.aspx...>

Và hôm nay, các bạn lên ngôi

<http://kinhdoanh.vnexpress.net/.../intel-dat-giai-doanh-nghie...>

Các bạn trẻ ĐỪNG THẤT NGHIỆP nữa, hãy học thật tốt chuyên môn, điên cuồng say mê với ngoại ngữ vào, luyện tập thể dục thể thao đọc sách khí thể vào, tham gia mọi hoạt động đoàn đội tình nguyện hay làm thêm... để có street smart. Tony từng làm nhân viên tiếp thị dầu gội đầu (gõ cửa từng nhà), từng mua quần áo chợ An Đông về bán, từng kinh doanh nước mắm, từ giữ xe đạp, xe máy, từng làm doorman (mở cửa khách sạn), phát tờ rơi, phụ bếp, in lịch, làm card visit,...Nghề gì cũng kinh qua nên năm 3 là đã có bao nhiêu kinh nghiệm làm việc. Rồi ra trường vô làm các công ty, ai cũng thấy bình thường vì sự chững chạc của mình. Các bạn cố lên, thất nghiệp, làm lương thấp là DO CÁC BẠN lười quá. Thoát khỏi sự BAO CẤP của gia đình đi, tự bơi đi.

Các ông cha bà mẹ, các ông anh bà chị, thôi thoát ly cho cháu nó đi nhé, 18 tuổi rồi, đừng cho tiền chúng nữa, đừng quyết định chúng học cái gì, làm cái gì, gả chúng nó cho ai...Mình sẽ già sẽ chết, có nuôi mãi chúng đâu. Nó học ngành gì thì tùy nó, mình có học đâu. Nó lấy ai cũng tùy nó, nó lấy chứ mình có lấy đâu.

Hồ mẹ nuôi con, đúng 3 tuổi (tuổi có khả năng sinh sản) là cắn, đuổi, ép bỏ đi, dù con hồ con nó khóc quá chừng vì tưởng mẹ hết thương nó. Nhưng tự nhiên là vậy, đó là tình thương và trách nhiệm thật sự. Vì nếu cứ tiếp tục săn mồi cho hồ con ăn, thì hồ con sẽ mất khả năng săn mồi. Hồ mẹ già và chết, hồ con chết theo vì đói. Con gà cũng vậy, lớn lớn biết đập mái là mẹ gà cắn, đuổi, ignore, coi như không quen, tự bơi mót kiếm ăn đi....

Thế giới tự nhiên là vậy, sao mình lại làm khác?

Bài 44. Người Hàn Quốc

Người Hàn Quốc tham khảo và học tập mô hình giáo dục của Nhật Bản để cố gắng tạo ra 1 xã hội đức trị. Môn Đức Dục cũng được dạy kỹ ở mọi cấp, làm môn thảo luận chính trong giờ lên lớp. Trong đó có bài Lòng Biết Ơn và Sự Hiếu Thảo

Học sinh Hàn Quốc, khi chuẩn bị tốt nghiệp lớp 12 (vào ngày 8/5 hàng năm), thực hiện nghi thức lễ tạ ơn người đã sinh ra mình, nuôi nấng mình đủ lông đủ cánh. Họ mời mẹ (nếu còn đủ cả cha lẫn mẹ) hay mời cha (nếu cha đơn thân) đến trường, ngồi trên ghế cao. Những đứa con quỳ xuống, nâng niu bàn chân gầy guộc của cha mẹ mình, từng tí từng tí một, kỳ cọ, rửa thật sạch. Sau đó quỳ lạy và nói “ con cảm ơn cha mẹ đã sinh con ra trên cõi đời này, đã cho con hình hài này, trí tuệ này. Con nguyện không bao giờ quên ơn cha mẹ. Con thề sẽ trở thành 1 người công dân có ích cho xã hội như mong ước của cha mẹ khi sinh con ra đời. Con cảm ơn cha mẹ”

Và đôi chân lam lũ kiếm ăn để nuôi con của những ông cha bà mẹ đã sạch. Có nụ cười. Có nước mắt. Khi nhìn xuống đứa con của mình, giờ đây đã là những người trưởng thành. Các cô cậu ấy phải quỳ xuống vì đã cao to hơn cha mẹ. Với ý nghĩa là, dù sau này làm gì đi nữa, cũng từng là 1 đứa trẻ bé bỏng.

Các bạn có thể xem hình ảnh các bạn Hàn Quốc rửa sạch đôi chân lam lũ của mẹ, của cha trước khi “ biển rộng trời cao con vẫy vùng”. Nguồn (google image)

Bài 45. Cây tăm và cục thịt

Nhiều công ty phỏng vấn, thấy ứng viên kéo ghế ra ngồi xong cái đứng lên bỏ đi, đánh rớt luôn, vì không biết xếp lại cái ghế. Ly nước uống dở trên bàn cũng không đem dẹp. Cứ để đó. Mở cửa ra rồi không khép lại. Lấy giấy tờ xuống coi rồi không bỏ lên. Lấy hàng ra coi rồi vứt lung tung trong siêu thị. Làm rớt rác xuống đất mà cũng không buồn cúi xuống nhặt bỏ vào thùng rác. Hôm bữa Tony vô phòng họp công ty kia, thấy phòng họp mùi thức ăn còn nồng nặc. Trên bàn còn cây tăm xỉa răng còn dính chút máu, và 1 miếng thịt nhỏ bên cạnh cây tăm. Thấy lạnh sống lưng. Ăn sáng thì phải ăn ở nhà hay ở ngoài chứ, mắc mớ gì đem lên công ty ăn. Mình phải tự quản trị thời gian của mình chứ, 8h vô làm là 8h vô làm. Còn không dậy sớm được để ăn thì nhịn ráng chịu. Không thể ăn cắp giờ làm để ăn sáng.

Clean up là dọn dẹp.

After yourself tức sau khi sử dụng xong. Clean up after yourself là phải làm sạch sẽ, phải dọn dẹp, trả lại hiện trạng y chang như cũ. Pick up là nhặt lên. Đổ giọt nước xuống sàn phải lau khô. Vấy bẩn chỗ nào thì phải làm sạch chỗ ấy.

Your habits are a reflection of you: Thói quen của mày chính là tấm gương phản chiếu mày là ai. Habit là thói quen. Reflection là phản chiếu lại, phản xạ lại.

Nên mình phải để ý, ở đâu treo tấm bảng này, mình vô phải quan sát coi trật tự của nó thế nào, sử dụng xong, trả lại nguyên trạng.

NHỚ LÀ Y CHANG NHƯ TRƯỚC KHI BƯỚC VÀO.

Nên nếu mình làm cha làm mẹ, nhắc nhở con kỹ việc này. Còn nếu là mình, phải chịu khó để ý quan sát, kéo bị sỉ nhục ở nước ngoài. Họ rất khó chịu khi mình bày ra mà không dọn dẹp. Phải lau tay thật khô mới bước ra ngoài, nhiều bạn tiểu xong, rửa tay, đẩy cửa ra liền. Người sau mở cửa, sờ vô cái tay cầm ướt nhẹp

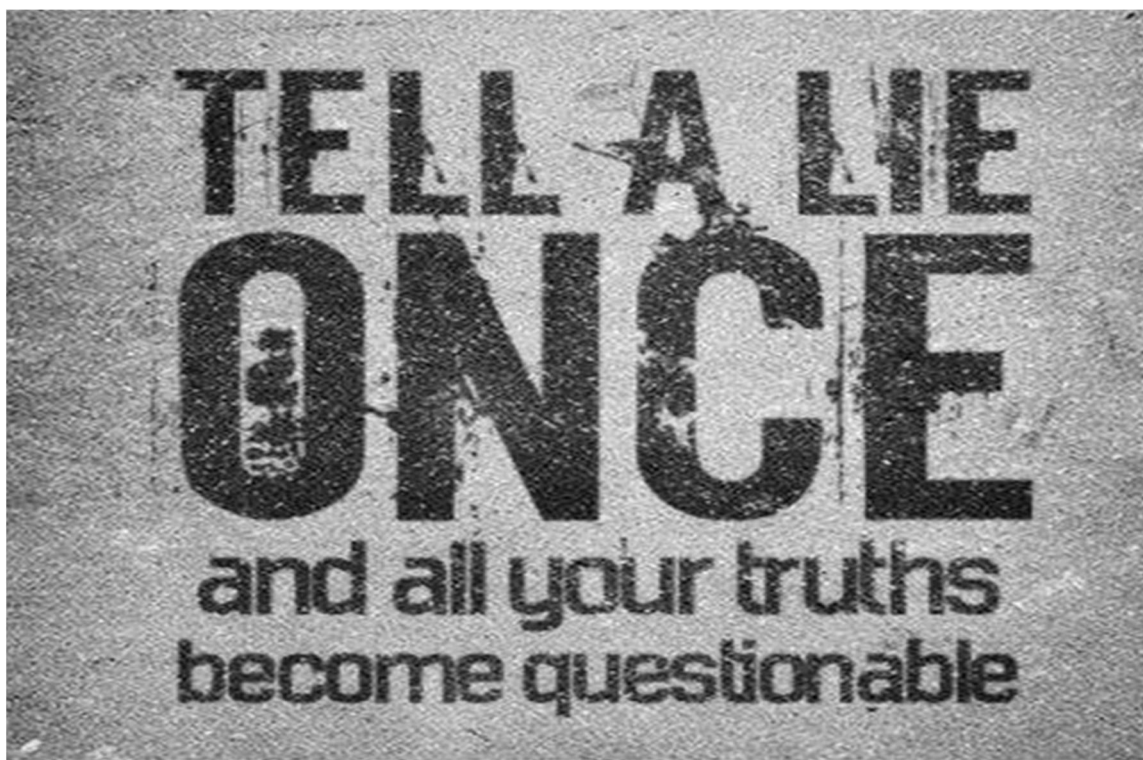
như vậy, rửa tay, rửa mình. Nhiều bạn rửa tay mà không lau khô, làm thêm ở nhà hàng, bung ly cà phê mà nước từ tay nhỏ xuống ly cà phê, khuyến mãi thêm vài giọt cho khách. Có bạn thói quen làm gì cũng chúi chúi vào đất quần, ai thấy nhìn đều ái ngại. Bạn nữ sinh viên làm thêm quán phở, thường khuyến mãi sợi tóc dài trong tô phở. Hoặc vừa bung vừa ắt xì vào mặt khách, nói mùi tiêu này nồng quá. Mình ho hay ắt xì, lập tức kéo áo lên, ắt xì vào ngực của mình, đừng để vi khuẩn bay ra ngoài lây bệnh.

Cách đây mười mấy năm, Tony đi Anh, ghé thăm 1 đứa bạn đang du học. Nó thuê phòng ở gần trường, toilet và nhà tắm phải dùng chung với chủ nhà. Cái mình sử dụng xong, có tấm kính chắn giữa nhà tắm và bồn cầu, nhưng không rõ sao nước nó vẫn văng ra ngoài được. Cái cuộn giấy vệ sinh mình lấy ra sử dụng, quên bỏ lại trên kệ phía trên mà để ngay trên bồn rửa mặt. Bồn cầu xả xong lại không đẩy nắp như cũ. Lúc đó còn ngáo ngơ, mới ra trường không được ai dạy dỗ mấy cái này.

Tối, người bạn đi về, bà chủ nhà kêu lên. Bà hỏi là ở Việt Nam, bộ tội mày không được dạy về clean up after use hả. Mày lúc mới qua cũng vậy, tao nói miết mới sửa. Còn bữa này your friend (ý nói Tony) lại tiếp tục didn't clean up after himself. Mày nói với bạn mày là "his mom is not here".

Mình nằm trong phòng lắng tai nghe. Thấy có tiếng cười của sinh viên mấy nước khác cùng nhà trọ. Có 1 sự cá nục không hề nhẹ.

Bài 46. Chuyện nói dối – GIÁO TRÌNH BÀI 5

GIÁO TRÌNH 100 BÀI TÀI LIỆU HỌC VIỆN WP DÀNH CHO CÁC BẠN TRONG CÂU LẠC BỘ CON DƯỠNG TONY BUỔI SÁNG (TnBS)

Những điều Dượng đi nước ngoài thấy hay, viết kể, mọi người tưởng là các bài đạo đức, thực ra không phải, đó chỉ là cái văn minh nhân loại. Nhiều bạn nhiễm mấy cái thói phi văn minh, nhưng mọi người xuề xòa bỏ qua, thế rồi càng ngày càng nặng. Đầu tiên là nói dối. Sao mới nhỏ xíu đã nói dối rồi. Phải từ bỏ ngay, sống chung với cái thói đó thì lớn lên sẽ khổ.

Trung thực thiệt thà hèm có thua thiệt đâu, chỉ là bất lợi chút ít trong 1 giai đoạn ngắn. Về lâu dài, thói quen trung thực giúp mình nhiều thứ, đặc biệt là lòng tin và tình cảm của người khác. Người ta tin và thương thì làm gì cũng dễ.

Nói dối phải kèm với trí nhớ siêu việt. Vì phải nhớ hết mọi thứ đã từng nói để cho khớp. Chi cho mệt vậy, dành trí nhớ đó cho cái khác có phải hay hơn không.

Bạn dượng làm ở đại sứ quán Mỹ ở Trung Quốc, nó nói nhìn cái tướng đi, cái mặt, cái miệng, cái ánh mắt...tao biết là đứa nói dối, hỏi vài câu cho vui, 5 lần phỏng vấn tao đánh rớt cả 5. Nhiều bạn phỏng vấn miết mà không đi được, dù có thư mời của trường ĐH uy tín bên nước ngoài, hay cầm một đồng giấy tờ chứng minh sở hữu nhà đất. Nguyên nhân là bệnh nói dối đã ăn vào máu, nói 1 câu ra là phải có cái gì đó không sự thật mới chịu được.

Nhiều công ty tuyển nhân sự cũng vậy, họ hỏi " bạn có bao giờ nói dối không". Và yêu cầu duy nhất là "bạn lỡ nói dối trong quá khứ rồi, nhưng khi vô đây, bạn có đồng ý và thề là sẽ chấm dứt hành vi hạ đẳng đấy không, nếu đồng ý thì

chúng tôi nhận bạn". Muốn phỏng vấn xin học bổng, xin vào cty đa quốc gia, đàm phán với nước ngoài buôn bán làm ăn, trong tình yêu, tình bạn và trong mọi sinh hoạt, cứ phải trung thực làm đầu. Mình mà lạnh lùng làm gì lại nó mà bày đặt. Họ nghe 2 câu phi logic là họ sẽ nghi ngờ. Mà không có lòng tin, thì không thể làm việc với nhau. Không thể đến được với nhau.

Hồi đó có anh bạn cùng công ty tên Thông, lớn hơn đương mấy tuổi, dân Hải Phòng vào Sài Gòn ở trọ đi làm. Thấy 30 tuổi rồi mà chưa vợ nên bố mẹ ngoài Bắc sốt ruột, giới thiệu một cô làm phóng viên báo gì đó ở Hà Nội. Điện thoại email chat yahoo cả tháng trời, có lần cố bay vào chơi. Thấy lạnh lợi, đẹp gái nên đương nói anh Thông của đi, OK đó. Cổ (tức cô ấy) nói em sinh ra ở phố Hàng Ngang hàng Dọc, từ bé chả đi đâu ra khỏi khu phố cổ, đoạt giải quốc gia nên ĐH được tuyển thẳng. Cổ cũng đưa luôn photo cái bằng ĐH rồi một số bài viết trên báo có tên cổ nữa. Đương mê quá trời, ra sức ca ngợi ép anh Thông lấy cho được. Cổ nói gốc gác nhà em mấy đời ông tiến sĩ thời Gia Long Minh Mạng. Rồi thu nhập gia đình em cao lắm, đi làm báo cho vui thôi. Em vô chơi với mấy anh 2 ngày, một là em đi Paris viết phóng sự về nước Pháp.

Cái đương đãi đặc sản Sài Gòn. Đưa đi ăn cá kèo, có uống mấy ly rượu. Nói chuyện một hồi đề tài cao thấp, cổ nói hồi bé gánh lúa chăn trâu mãi nên không cao được. Cái mình nói ủa em ở Hàng Ngang hàng Dọc thì lúa và trâu ở đâu. Cái cổ lật đặt đính chính là đi về quê ở Bắc Ninh gánh lúa. Cái đương nói sao hồi chiều nói bố mẹ em cũng không cho đụng móng tay vào việc gì, chỉ sáng học chiều học để thi HS giỏi quốc gia. Cái cổ lúng túng nói em trốn đấy, em trốn về quê đi gánh lúa, bố mẹ em không biết, nhà trường cũng không biết. Em thề, em thề là em có làm việc đó.

Anh Thông hỏi lại mấy dữ liệu khác cổ đã nói, thấy trật hết trơn, nên vội trả tiền đi về. Ra đón taxi, anh Thông đưa tiền trước cho anh taxi, nói chở cổ về khách sạn Rex. Cổ nói em đi đâu cũng chỉ ở được khách sạn 5 sao, lần này em ở Rex để shopping ở Thương xá Tax bên cạnh cho tiện. Anh Thông chở đương đi xe máy về, bí mật theo dõi coi cô này xạo tới đâu. Thấy tới Rex, cổ cũng xuống taxi, ngoác quanh, rồi đi bộ tới đầu đường đón xe ôm tới đường Bùi Thị Xuân, vô cái khách sạn có 2 sao, sĩ diện nên phải nói dối với mong muốn tốt bậc là được tôn trọng. Sĩ diện là cái nhảm nhí của văn hoá chị Hoa hàng xóm mà em Nam phải từ bỏ. Bạn nào học tiếng Trung sẽ biết, bie ke qi, bu ke qi, zuo ke...tức đừng khách sáo, đừng khách khí, làm khách. Tiếng Anh tiếng Pháp đâu có, vì họ có sĩ diện khách sáo đâu. Có gì nói đó chứ mắc mớ gì phải đánh lừa người khác và đánh lừa ngay cả bản thân mình. Đói nói đói, no nói no, tôi chỉ vậy-thích thì chơi tiếp, không thì thôi. Cuộc đời đâu phải sân khấu đâu mà người ta lừa nhau dưới lớp mặt nạ hoá trang? Còn bao nhiêu việc phải học phải làm thay vì cứ diễn xuất. Rồi có sĩ diện được không, hay ba bữa là lòi ra? Vì mình đâu có được đào tạo thành diễn viên

chuyên nghiệp.

Trở lại vụ án cá kèo hôm trước, anh Thông nói tôi khinh quá à, lấy thể loại này về chắc đổ nợ. Dượng nói thôi, nó là con gái, tội nghiệp, đừng khinh. Hôm sau cố gọi cả chục cuộc rủ đi cà phê ăn uống nhưng đều không bắt máy. Sẽ không có lần thứ 2 gặp mặt.

Cái hôm sau nữa, cố nhắn tin trên yahoo là em đã đến Paris rồi, trời lạnh thế. Hai anh đừng nghi ngờ em, hôm đấy em say rượu nên nói linh tinh, giờ em ân hận mãi. Dượng và anh Thông cũng không trả lời. Block nick, xóa số đt luôn.

Ba ngày sau, dượng đưa mấy ông Nhật tham quan chợ Bến Thành, thấy cô đang ngồi ăn bún riêu với một cô bạn nữa.

Bỗng dưng dượng nói chuyện với mấy ông Nhật mà lộn qua tiếng Pháp

Nous devons aller à l'hôtel. J'ai mal à la tête. Pourquoi dites-vous toujours mensonge?

Bài 47. Công thức làm muối ớt rau răm kiểu Tony

Cái này do Tony tự mày mò làm thử và thấy ngon. Hướng dẫn một chị giúp việc ngày xưa, giờ chị về quê mở cơ sở sản xuất muối, làm ăn cũng khá, mua được xe hơi để đi lại. Bạn nào mần thử, nếu ngon thì đóng chai bán. Có biết ơn tui thì gửi xuống Cần Thơ 1 hũ nhé.

Nguyên liệu

- Rau răm, 1 bó lớn khoảng 100 cây.
- Lá giang hoặc lá cóc hoặc lá gì có vị chua.
- Ớt tươi, lựa loại màu đỏ cho đẹp, 5 quả
- Muối ăn, khoảng 100 gram
- Bột nêm, hoặc mì chính, 1/2 muỗng cà phê
- Tiêu, cũng 1/2 muỗng cà phê
- CỐI ĐÁ, hoặc cối Inox, cối kim loại, không dùng cối gỗ nhé.

Cách làm:

Rau răm, lá giang chỉ nhặt lá xanh đậm, không lấy đọt non, không thấy thân. Bỏ tất cả nguyên liệu trên vào cái cối đá, giã cho nát tan cối lòng.

Vừa giã vừa nghĩ đến ai đó mình ghét nhất, lực giã sẽ mạnh hơn mà không thấy mệt.

Giã khoảng 10 phút cho các nguyên liệu trộn lẫn vào nhau, nhớ là nát hết nhé. Hỗn hợp sau khi giã sẽ có dạng sền sệt. Nếu không có lá giang thì mình dùng rau răm không thôi cũng được, cũng rất ngon. Sau đó mình tới công đoạn nướng.

Nếu nhà mình có lò nướng, mình bỏ cái cối vô lò, chỉnh nhiệt độ thấp và nướng

trong 7 phút 50 giây.

Nếu nhà dùng than củi thì thổi than thật nóng, gấp than bỏ trên cối muối rau răm vừa giã, khoảng 15 phút thì hất bỏ phần than và tro phía trên.

Nếu nhà chỉ có bếp ga bếp điện, thì mình nướng cả cái cối đá hay cối inox ấy trên lửa, đúng 5 phút 15 giây thì tắt bếp.

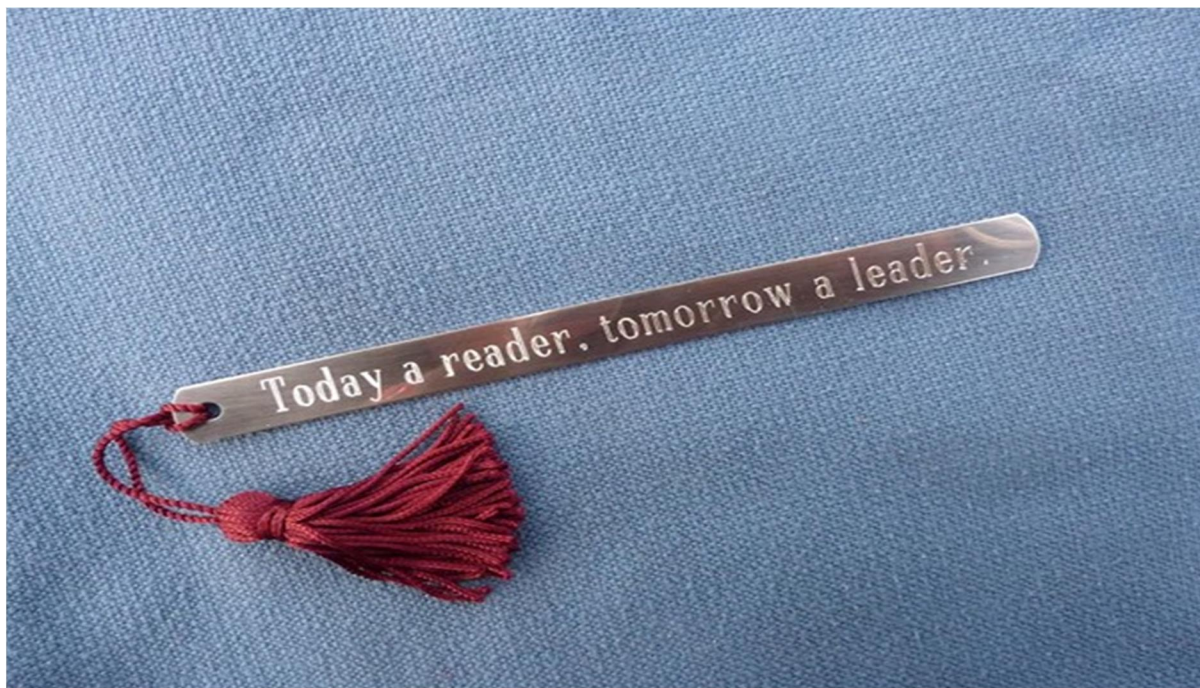
Lúc này, hỗn hợp muối trên sẽ cháy vàng, bốc mùi thơm ngào ngạt. Mình để cối nguội, rồi lấy chày giã lại. Hỗn hợp trên nó sẽ cứng ngắt thành một khối nên mình cứ giã, nó sẽ vụn ra. Rồi dùng lực nghiền, lấy chày xoay xung quanh cối đúng 20 vòng là hỗn hợp muối trên thành dạng bột.

Lấy tay quạt thử đưa lên miệng liếm. Chu cha, vừa thơm vừa mặn mặn, lại hậu chua chua. Dùng để ăn cơm nóng khi trời mưa thì thôi quất tới. Không thì bữa nào ăn thịt gà hay cá gì đó lấy ra chấm. Đảm bảo chưa chấm nước bọt đã chảy xuống cổ.

Bạn nào ăn chay cũng làm để dành. Bạn nào đi du học cũng nên làm vài hũ mang sang nước ngoài. Rau răm khi nướng lên sẽ có mùi thơm rất lạ, tuyệt diệu, ngon nhất trong các loại muối. Muối này bảo quản được lâu, cả năm không hỏng.

Nấu canh chua, nêm cái này cũng được. Viết đến đây thì Iphone 6 của Tony đã bị nhoe nước...

Bài 48. Dẫn dò các bạn phòng nhân sự

Đợt tuyển dụng tới đây, lưu ý ứng viên phải thuộc cộng đồng văn hóa đọc. Văn hóa đọc ở đây là đọc sách chuyên môn, sách văn học, tin tức kinh tế xã hội...chứ không phải truyện tranh nhảm nhí hay mấy cái trang tin tức tụi quần cởi áo trên mạng.

Ở nước ngoài họ đào tạo sinh viên, bắt đọc 2-3 cuốn 1 tuần. Phải đọc rất nhanh, để sau này đi làm, giấy tờ công văn, đọc nhoay nhoáy để phúc đáp lại. Thể loại thấy chữ nhiều nhức mắt, thì thôi gửi nó cái "thank-you letter". Nó đánh văn 1 công văn xong mất hết cả ngày, lọ mọ 1 ngày nữa mới trả lời lại được, thì năng suất lao động sẽ rất kém. 1 ngày ở công sở, hằng hà sa số thư từ email của đối tác, công văn của ban ngành, rồi tài liệu chuyên môn, cơ hội kinh doanh qua thông tin trên mạng...Thông tin sẽ đến ùn ùn, phải xử lý thật nhanh.

Tuyển sales cũng vậy. Cũng phải là bạn có văn hóa đọc. Biết chữ thì phải đọc chứ. Đọc sẽ làm cho người ta có 1 đẳng cấp hơn hẳn. Trong bàn nhậu, tiếp chuyện với khách, nhân viên bán hàng nào đọc nhiều thì cái gì cũng biết, góp chuyện đẩy cao trào lên, nhậu thấy vui. Ví dụ người ta bàn về truyện Tam Quốc, mình có đọc qua nên tham gia được, còn cũng có người miệng cam như hến kêu uống thì uống thôi chứ chẳng biết Ngụy Diên là ai. May ra nói về mấy nhân vật trong truyện Kim Dung họ còn biết sơ sơ vì có coi phim, vì mấy truyện này có dựng thành phim. Vì có nhiều người chỉ thích coi phim chứ lười không chịu đọc, dù biết chữ. Phim ảnh nói chung không thể bằng sách trong việc bồi dưỡng óc thẩm mỹ cho chúng ta được. Vì làm biếng đọc nên ngôn ngữ nói cũng sẽ không có tron tru. Đám này tiếp xúc khách hàng, họ chán vì kiến thức ít ỏi, 1 hồi không biết nói gì bèn nói lại cái cũ. Cái gì cũng không biết nên khách sẽ chê ngu. Gặp

nhau 3 lần cũng mỗi chuyện đấy kể hoài.

Biết chữ mà không đọc thì đầu óc đơn giản. Đầu óc đơn giản thì sẽ làm lao động giản đơn. Xã hội chia 2 nhóm, lao động trí óc và lao động phổ thông. Lao động trí óc là có văn hóa đọc để tiếp nhận kiến thức không ngừng, nhóm này sau này làm chỉ huy, làm chủ. Do điều kiện không được đi học ngày nào nên không biết chữ đã đành, không trách họ, còn đám biết chữ nhưng lười đọc thì thẳng tay loại. Nó biết chữ mà làm biếng đọc, thì chuyên môn sẽ rất kém, vì tài liệu chuyên môn đâu có dựng thành phim hay clip cho mấy đứa nó coi được.

Mình cứ kiểm tra năng lực hết rồi mới tuyển, kể cả người quen gửi gắm vào, nhận hết, cho thi, thi đạt thì vô làm, không thì thôi. Trong vòng 30 phút phải đọc xong các bài thi, và trả lời tóm tắt ý chính. Bạn nào không quen mà đọc chậm, thì cho rút, chứ vô làm việc kém, mọi người làm xong 10 việc nó mới xong 1 việc. Dù nó nói chỉ cần ăn lương 1/10 thì mình cũng không nhận, ngồi chật chỗ.

Dù ứng viên tốt nghiệp thạc sĩ tiến sĩ mà đọc chậm quá, mình có thể bố trí vô nhóm lao động phổ thông ở dưới xưởng. Không chịu nhìn chữ thì cho nhìn máy móc và sản phẩm, bụng bê khuôn vác. Không chịu nữa thì gia nhập đội quân thất nghiệp ngoài kia, về cho cha mẹ nó nuôi tiếp.

Chứ tuyệt đối không cho thể loại lười đọc làm văn phòng hay chỉ huy nhé. Tốt nghiệp đại học mà tranh làm công nhân với các bạn do điều kiện mà không được đến trường ngày nào, tranh việc với các bạn không biết chữ thì ác quá...

Bài 49. Lời thề Hippocrates

Mấy năm trước, một đệ tử tên Bình đến tạm biệt anh Tony nói em về Đắc Nông làm việc. Bình lúc đó vừa tốt nghiệp bác sĩ, và quyết định không bám trụ Sài Gòn. Nó nói em thi thật ra là không đủ điểm nếu không được ưu tiên. Nên em phải về, chính cái chữ "miền núi" đó đã giúp em có một cơ hội vào giảng đường. Rồi vài năm nữa, nếu muốn học tiếp thì có thể em lên lại Sài Gòn, thì cũng không muộn anh há. Bạn bè thấy em về quê đều nói em ngu, tụi nó nói tao lên thành phố được rồi mọi giá phải vô bệnh viện trung tâm làm, chứ tuyến huyện như Củ Chi, Hóc Môn cũng không thêm đi, còn về quê thì đừng hòng. Giờ đũa nào cũng khôn hết anh à.

Mình nói thôi kệ người ta. Mình còn trẻ, cứ trải nghiệm. Tụi Nhật tụi Tây nó còn lang thang ở tận châu Phi sau khi tốt nghiệp nữa là. Ở trên đó, em còn có thể trực tiếp chẩn đoán mổ xẻ, chẳng mấy chốc mà kinh nghiệm làm việc còn hơn các bạn ở đây, khi ra trường chuyên môn chỉ dừng lại ở việc pha trà rót nước cho các cây đa cây đề. Làm không công ở bệnh viện lớn mấy năm trời làm gì em, em đào tạo làm bác sĩ mà, sao lại toàn đẩy xe phát thuốc, chích thuốc.

Sống trên đời biết ơn với vùng đất em sinh ra, với vùng đất em lớn lên là đáng quý. Anh quan niệm là ai cứ mình đi học, thì phải về phục vụ năm bảy năm sau đó muốn đi đâu thì đi, làm gì thì làm. Nhiều bạn được gửi đi nước ngoài xong tìm cách ở lại hay chỉ về thành phố lớn, dẫn đến đơn vị cử đi phải kiện tụng đòi lại tiền. Rồi mệt quá mà dẹp luôn chương trình này, thế hệ sau mất cơ hội đi du học, mình thấy có lỗi với đàn em không? Nhiều bạn nói em ở lại thành phố học thêm để phát triển chuyên môn, thì có gì sai? Vậy cuối cùng mục đích sau khi nâng cao trình độ rồi là gì, có về quê không? Chắc chắn là không, như vậy thì mình là người ích kỷ, chỉ nghĩ cho mình. Ví dụ nhé, vì 100 ngàn dân trên đó quá

ít bác sĩ kỹ sư, nên dù chỉ có 24 điểm em đã đậu, lẽ ra phải là 25 điểm, em lấy mất suất ngồi giảng đường của cả trăm bạn dân thành phố đạt mức điểm 24,5. Mục đích của chính sách cộng điểm ưu tiên là để về giúp đỡ người dân trên kia. Giờ em bon chen ở lại, để 100 ngàn dân trên miền núi tiếp tục chết vì thiếu bác sĩ, thì bạc tình bạc nghĩa lắm. Nên làm gì thì làm, đừng có đánh mất mình vì chút vật chất còn con, em hãy kiêu hãnh để ngẩng đầu với chính em. Chia tay, mình tặng nó cuốn sách “You Can Win” mà mình rất ưa thích, và dặn dò, dù gì đi nữa, phạm đã chọn nghề y cao quý, thì chớ có quên lời thề Hippocrates.

Sinh viên y khoa khi tốt nghiệp, đều phải tuyên thệ lời thề Hippocrates, ông tổ của ngành y phương Tây. Trong tiếng Việt có hai nghề mà người ta gọi là bác, là bác sĩ và bác tài, giống nhau ở chỗ, đều nắm sinh mạng của người khác trong tay. Nên phải tuyên thệ, vì phút chốc nào đó, chất con nổi dậy lấn át chất người, sẽ vì mình hay vì tiền mà đánh đổi mạng sống của người khác. Những nhiệm vụ lớn lao, người ta bắt buộc người nhận nhiệm vụ phải quỳ xuống tuyên thệ, vì chỉ còn cách duy nhất là đánh vào tiềm thức, đánh vào lương tri, tận sâu trong tâm khảm họ. Và một khi đã tuyên thệ, người ta sẽ sợ hãi khi vi phạm, một nỗi sợ vô hình.

Nói mới nhớ, hồi còn học tiểu học ở quê, có lần sáng ngủ dậy, mình bị sốt cao rồi ới. Bà dì hái lá chùm ruột già rồi đắp trên trán cho mát, nhưng tình hình cũng không khả quan hơn, sốt cao hơn nữa. Má phải nghỉ dạy, đạp xe đèo con chạy ra thị trấn, ghé nhà bác sĩ A nhờ khám, vì từ nhà mình đến bệnh viện rất xa. Xuống xe, mình đi loạng choạng vào sân nhà ông và có ới một ít vào bồn hoa, thật ra cũng chỉ toàn nước. Ông đi ra, đứng trên thềm cao, mặt mũi khó chịu nói sao chị lại để cháu ới vào bồn hoa quý của nhà tui, có biết là bao nhiêu tiền chậu hoa đó không. Hai mẹ con đi đâu có việc gì. Má có la mình, rồi đứng khép nép nhìn lên, ánh mắt van lơn, nói bác sĩ ơi giúp giùm con chị, nó bệnh đột ngột quá. Thấy ông chần chừ nên má nói chị làm giáo viên, vì chưa tới kỳ lãnh lương nên khi nào lãnh chị sẽ mang ra liền. Má cũng tỏ ra khá lạnh lợi khi đề cập là có quen cô X, cô Y, tức các cô giáo cùng dạy trong trường nhưng có nhà ở gần đó, để ông yên tâm là không bị xù. Nhưng ông nhìn nhìn hai mẹ con, nhìn chiếc xe đạp mini cà tàng rồi phán, thôi chị đi chở cháu đi chỗ khác đi, tui đang bận. Mình vẫn ngồi dưới đất và ới, suýt là đi. Má mình năn nỉ nói bác sĩ cho cháu vô nhà, coi cháu giùm một chút có sao không, nếu nặng thì chị chở ra bệnh viện, làm ơn làm phúc giùm chị, chị mang ơn em suốt đời. Ông nhìn cái bồn hoa và lăm lăm tức giận bỏ vào nhà, đóng cửa lại cái rầm. Má, một người phụ nữ nghèo khó với đứa con bé bỏng bên cạnh, cảm thấy bất lực và tủi thân, đứng khóc như mưa. Làm mình cũng khóc, con nít mà, thấy mẹ khóc là hay khóc theo. Rồi sau đó hai mẹ con ra bệnh viện huyện, có ông y sĩ khám xong lấy viên thuốc màu vàng đắng nghét cho mình uống hạ sốt, nằm nghỉ một lúc thì về. Mình nhỏ xíu, đội cái mũ vải

rộng thùng thình của chị Hai, ngồi phía sau xe đạp như con cóc, vịn chặt cái yên xe vì sợ té.

Lúc đi về ngang qua nhà ông, mình có ngoái nhìn vào, cảm thấy sợ hãi. Và ám ảnh đến bây giờ, khi thấy ai đó đứng đứng trước mạng sống của người khác. Và giá trị của một cậu bé thông minh đẹp trai như Tony vậy mà chẳng đáng bằng cái bồn hoa?

Và trên khắp đất nước hình chữ S này, không khó để chúng ta có thể bắt gặp hình ảnh những người mẹ gầy gò, quần đen và chiếc áo sơ mi đã sờn, đội nón lá, gồng mình đạp xe chở những cậu bé, cô bé nhỏ xíu như cái kẹo ngồi đằng sau ba-ga để đến trường. Với một niềm tin tươi sáng, rằng thế hệ người Việt tiếp theo sẽ không khổ cực như cha mẹ chúng.

Và cậu bác sĩ mà Tony nói ở đầu bài, sau khi về quê, trở thành một bác sĩ đầy tâm huyết, sẵn sàng đến các thôn bản xa xôi để chữa trị cho mọi người. Làm nhiều nên chuyên môn cực giỏi. Một ngày làm việc, buổi tối vẫn đều đặn đi tập tennis rèn luyện thể lực và đến nhà thầy dạy tiếng Pháp trong thị xã Gia Nghĩa để học thêm tiếng Pháp, thường xuyên email với Tony và lâu lâu lại xuống Sài Gòn thăm Tony để tiếp thêm sức mạnh. Nói cứ mỗi lần em lười biếng, chán nản vì buồn chán, vì ở quê chẳng có gì chơi, thì lại nhớ đến những lời anh dặn dò, nhớ đến lời thề Hippocrates bên ngôi trường có cái hồ Bao Tử thân yêu. Em lại điên cuồng lên mạng và nghiên cứu chuyên môn.

Và bây giờ, cậu ấy đang thay đồ để tối nay đáp chuyến bay đi Paris học lên cao nữa, theo một học bổng toàn phần của chính phủ Pháp. Học bổng này chỉ ưu tiên cho bác sĩ công tác ở vùng sâu vùng xa. Chúc em sẽ thành công trong tương lai, chắc chắn là như vậy. Người có tâm tốt, không ích kỷ, nghĩ về người khác, thế nào cũng hạnh phúc.

Bon Voyage, Bình !

Bài 50. Nhàn cây trứng cá

Có lần Tony ngồi ở quán cà phê, bàn bên là 2 gia đình, một Tây một Việt. Mỗi gia đình đều có 1 em bé khoảng 2-3 tuổi, tụi nó tự làm quen và chơi với nhau. Bỗng dưng đứa bé con Tây vấp cái chân ghế và ngã sóng soài, bố mẹ cô bé vẫn ngồi yên uống nước, chỉ nói động viên, thôi đứng lên đi con. Cô bé ấy đứng dậy, phủi bụi và chơi tiếp, như không có chuyện gì xảy ra. Bàn bên kia, gia đình người Việt nói hay nhỉ, giáo dục Tây đề cao tính tự lập, mình cũng sẽ dạy con như thế, chứ dạy con kiểu Việt Nam riết nó hư hỏng hết.

Đâu khoảng 15 phút sau, tới cậu bé người Việt lại va vào cái ghế và ngã y chang. Bà mẹ của cậu, một bà mẹ trẻ đeo kính trông rất trí thức, gầm lên với anh chồng “mắt mũi anh để đâu mà không trông nó”, anh chồng cuống quýt chạy đến đỡ dậy, quay lại mắng vợ là “có phải là con của cô không mà cô không giữ”. Bà ngoại hoặc bà nội gì đấy cũng chạy đến, xúm nhau đỡ cậu dậy, bà cảm thấy có lỗi khi thấy 2 vợ chồng vể mặt cau có, có ý muốn nói là “cháu ngã tại bà”. Thấy 3 người xung quanh đổ qua đổ lại, cậu bé bèn khóc rất to. Người bà vừa bế, vừa dỗ dành, vừa đánh cái ghế, đánh cái bàn, đánh người cha, đánh người mẹ, cứ mỗi lần vung tay đánh thì nói “cái tội của cái ghế này, cái bàn này, làm em đau này...”. Sau khi đánh hầu hết người của cả quán, thì cậu bé mới cười, mới bỏ qua cái việc vừa té ngã lúc nãy.

Tony ngồi nghĩ. Dù văn minh phương Tây có hay, có tiến bộ cách mấy, mình nhìn thấy nhưng chưa chắc là áp dụng được. Đụng chuyện thì vẫn cách xử lý cũ. Và đứa trẻ ấy lớn lên, mọi vấp ngã của nó, không bao giờ là do nó. Tất cả mọi thất bại là do ai đó, thậm chí do vật vô tri vô giác như cái ghế cái bàn... Và đều phải bị trừng trị, bị đánh, bị đổ lỗi.

Ở các nước châu Á, có lẽ lối giáo dục này tạo thành văn hóa chỉ trích người khác nhưng tuyệt nhiên không nói đến mình. Giáo viên nói học sinh dốt. Học sinh thì nói giáo viên dạy dở, chương trình dở. Giám đốc nói nhân viên kém cỏi. Nhân

viên thì chê giám đốc không đủ trình. Đồng nghiệp thì xét nét nhau, đổ lỗi cho nhau khi có sự cố. Trừ mình. Hễ ai nói đến mình là nổi điên, vì tôi là 1 pháo đài bất khả đê cập.

Có độc giả thích Tony viết lắm. Cứ 1 bài miêu tả 1 thói xấu của ai đó, thì cả trăm comment nhảy vô chê bai khí thế. Nhưng bài nào tương tự như mình thì giấy nẩy lên, gửi mail nói “anh không được nói em như thế trên page, em cảm thấy bị xúc phạm nặng nề”.

Tony có anh bạn tên B, vừa tốt nghiệp ngoại thương vừa bách khoa, từng đi du học, từng làm tập đoàn nước ngoài, đang làm giám đốc 1 công ty lớn. Có lần đi hội nghị ở khách sạn Sofitel với Tony, anh đậu xe ở dưới, đi bộ từ vỉa hè lên sảnh khách sạn thì anh giẫm phải bã kẹo chewingum (cao su). Anh chửi đậu phộng, cái bọn vô ý thức. Sau đó anh chạy tới bẻ 1 nhánh cây (nhánh cây trứng cá), cúi xuống chọt gỡ bã kẹo ra khỏi giày rồi vội vã bước vào họp. Lúc họp xong đi ra, thì trước khách sạn, Tony thấy cây trứng cá đã trụi lõi cành, bã kẹo cao su vẫn trên vỉa hè, bên cạnh là 1 đống cành lá của cây trứng cá...

P/S: Đăng bài này xong, Tony phải vô check mail ngay. Thế nào B cũng gửi email “tôi bị xúc phạm nặng nề, tôi có ăn kẹo nhả xuống đâu, cái bã ấy của ai, đề nghị làm rõ. Tôi bận quá nên làm gì có thời gian dọn cái bã kẹo ấy. Cái cây bị trụi lõi ấy là do mấy đứa ngoài xã hội kia chứ tôi chỉ bẻ có 1 nhánh. Nhiệm vụ dọn rác là của công ty vệ sinh, của bảo vệ khách sạn, của x, của y, của z...”

Bài 51. Trò đàng đi buôn

(Bạn nào trong CLB con dượng muốn giàu vô đọc hì)

Dượng thấy ở chợ Phúc Xá Hà Nội, 1 kg cua đồng bé tẹo giá tới 200 ngàn. Trong Sài Gòn chỉ có 60 ngàn/kg. Mà hẻm chở ra được vì xa là nó chết. Nên các bạn ngoài đó, có thể nuôi cua. Con cua nó nhạy cảm với nắng nóng và trời rét, nên mình đầu tư quy mô công nghiệp. Trong miền nam, sản xuất nông nghiệp thường là nông trại lớn, nên dượng thấy thịt cá ngoài bắc ngon hơn, do gà đồi cá ao rau vườn. Tuy nhiên, giá lại quá đắt so với thu nhập của người dân bình thường ở đây. Với tốc độ gia tăng dân số, đô thị hóa các làng quê, các khu công nghiệp mọc lên ngày càng nhiều...thì nông sản chắc chắn không đủ với cách làm nhỏ lẻ như vậy nữa. Vận chuyển từ miền nam ra những 2000 km so với 300 km từ biên giới. Vì ở sát biên giới, ở Vân Nam và Quảng Tây, các nông trại khổng lồ trong đủ thứ cây nhiệt đới và á nhiệt đới, nuôi đủ thứ từ cá tầm cá hồi cá quả đến gia súc gia cầm, quy mô lớn nên chi phí sản xuất nhỏ, giá rẻ. Nên nguyên tắc giao thương, nước chảy về chỗ trũng là bình thường nếu chúng ta không tự nâng nền cao lên để nước khỏi tràn vô.

Các bạn đi xa chút, Thái Nguyên, Lai Châu, Lào Cai...lập dự án đầu tư nông nghiệp đi. Sắp có cao tốc hết rồi, vận chuyển về Hà Nội hay Hải Phòng sẽ dễ dàng. Mùa hè lắp máy phun sương, lưới chắn nóng. Mùa đông dùng bóng halogen sưởi ấm. Chứ dượng thấy trên phố Hà Thành, công ty nào cũng trưng bảng hiệu làm nghề Tư vấn, Tài Chính, Chứng Khoán, Bất Động Sản, quảng cáo truyền thông, bán quần áo Trung Quốc....xen lẫn với các quán miến gà miến ngan bún riêu bún chả? Ngay cả bà gánh hàng hoa quả đi ngang qua, nhìn vô cũng thấy táo, lê, lựu...toàn hàng Tàu, sao lạ vậy.

Các bạn nói nông nghiệp bấp bênh, có lúc đổ đống không ai mua. Quy mô lớn,

sẽ có bộ phận marketing, họ sẽ phải liên hệ với các siêu thị, các chợ bán sỉ, các thương nhân xuất khẩu, các nhà máy chế biến...nên không có chuyện nông trại nào phải đổ bỏ cái gì đó cả. Dội chợ là họ đem đi cấp đông, làm mứt hay sấy khô liền. Họ tham gia mọi hội chợ triển lãm, nên khách càng ngày càng đông, họ càng mở rộng quy mô sản xuất. Còn nông dân tự sản xuất thì do thiếu thông tin nên mới có chuyện phải đổ bỏ như vậy. Cho nên làm nông nghiệp, phải có đầu ra. Đi tiếp thị xong rồi mới mở rộng. Đầu tư bộ phận marketing và sales. Còn không, làm quy mô nhỏ thăm dò trước. Ví dụ: nuôi cua quy mô lớn, liên hệ các chợ bán sỉ các tỉnh thành, các nhà hàng lớn, thậm chí nhà máy đông lạnh nơi gần nhất trong trường hợp hàng bị thừa nguồn cung mà cua ngày mỗi lớn, mình có thể đông lạnh gửi nhà máy trữ giùm. Kinh doanh là phải sáng tạo và bươn chải.

Đừng có phù phiếm. Cũng đừng cố bám trụ 5 cửa ô. Tích tiểu thành đại, chín xu đổi lấy 1 hào. Sĩ diện chi. Nếu trí tuệ mình thật sự cao siêu thì hạc lên, còn không, biết đọc biết viết biết tính toán rồi kiếm tiền nuôi cha nuôi mẹ giúp đỡ người thân. Chứ hạc cao làm chi mà thất nghiệp? Cha mẹ nuôi mình tới 18 tuổi là được rồi, sao còn ép nuôi mình đến 5 năm cử nhân, 3 năm thạc sĩ? Rồi thất nghiệp, tiếp tục ép cha mẹ bóp mồm bóp miệng dưới quê gửi lên thành phố nuôi nữa? Sao mình bắt tài vô dụng vậy?

(NẾU MÌNH LÀ SINH VIÊN, TRONG SUỐT THỜI GIAN HỌC, NGỪNG XIN TIỀN CHA MẸ ĐI, CỐ GẮNG LÀM THÊM, ĐỪNG CÓ ÉP MẤY THÂN GIÀ Ở QUÊ ĂN MẮM HÚP CHÁO GỬI TIỀN NUÔI MÌNH Ở THÀNH PHỐ UỐNG SỮA TƯƠI, TẬP GYM, HỌC HÁT)

Sao không đi xa xa chút mà mần, về quê tổ chức sản xuất kinh doanh. Sợ gì mà không đi? Hay làm biếng? Chả có gì nhàn hạ mà kiếm nhiều tiền cả. Như dựng nè, cũng có hạc hòm hạc vị, nhưng vẫn bỏ đi trồng nấm trồng hoa. Nếu giờ dựng đi bán rau ngoài chợ vẫn làm, chả sợ ai. Gương mặt thanh tú và đôi tay búp măng ấy sẽ gói rau thoăn thoắt, nụ cười sáng bừng cả góc chợ. Ai khinh kẹ mẹ nó. Việc mình mình làm, hơi đâu để ý. Mình có ăn cắp tiền hay ăn bám của ai đâu. Đứa nào nó khinh kiêu sĩ phu Bắc Hà, mình ra tay liền cho dựng. Trai thì bóp vái, gái thì bóp dú. Chỉ thẳng vào mặt nó. Nói tao làm gì kẹ tao, miễn là lương thiện. Không làm gì mà suốt ngày chỉ nói này nói nọ mới là đứa nhảm nhí.

Dựng đọc báo cáo tài chính các công ty, thấy bắt mệt. Có tiền mà, có trăm triệu đô la thì hãy đầu tư trung tâm R&D để phát triển công nghệ chứ. Cứ chực đánh quả không. Vẽ vờ chi mấy cái viễn vông dự án, cổ phiếu cổ đông gì đó rồi người ta lao vô thì úp sọt hết. Nền kinh tế gì cứ ở chung cư, biệt thự nghỉ dưỡng và mua qua bán lại cổ phiếu vậy?

Phải sản xuất và sản xuất, chưa đủ trình làm ra smartphone như Hàn Quốc thì phải đủ gà vịt để ăn. Chứ 70% dân số nghề nông mà gà cũng nhập, bò cũng

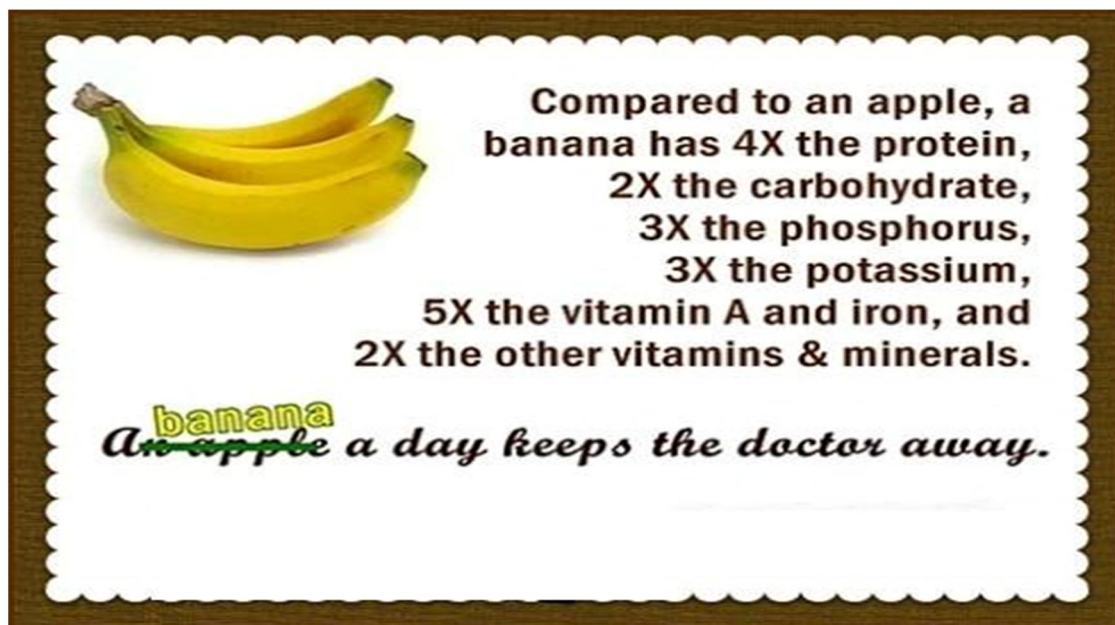
nhập, heo cũng nhập, tắm xia răng cũng nhập? Mình hay nói “ phi thương bất phú” nhưng không đúng đâu. Hiểu sai nên nhà mặt tiền nào cũng “ thương” để mà “ phú”. Hạc sinh giỏi chọn vào kinh tế ngoại thương ngân hàng chứ hém chịu vô cơ khí điện tử hóa chất. Đứa nào ra trường chỉ chực xin việc chứ hém chịu mở cái lò rèn, giả dụ, hạc cơ khí ra, làm cuộc xéng để lên mạng quảng cáo xuất khẩu. Mấy nước ôn đới họ vẫn nhập cuộc xéng để làm vườn và xúc tuyết từ Thái Lan đẩy thôi. Lê Quý Đôn nói “ phi công bất phú, phi thương bất hoạt, phí trí bất hưng, phi nông bất ổn”, tức nếu muốn giàu có, phải làm công nghiệp. Nếu muốn ổn định, phải đầu tư nông nghiệp. Muốn hưng thịnh đất nước, phải đầu tư giáo dục. Và muốn xã hội nó nhộn nhịp, người dân lành lợi..thì phải có giao thương.

“Phi công” nghĩa là “không công nghiệp”, chứ hém phải nghề lái máy bay. Nghe phi công bất phú, tưởng nghĩa đen thì mệt nha. Các bạn gái trong CLB con dượng thấy thằng nào làm nghề phi công, nó mê mình1 cái thì gật đầu chịu liền. Lấy liền liền cho dượng. Nó giàu lắm, khỏe mạnh ít tốn tiền thuốc thang bệnh tật.

Vui lòng đọc lại bài này 1 lần nữa trước khi bấm nút Like. Ông bà mình nói “Cho bạc cho vàng, không ai trở đàng đi buôn”, đi buôn ở đây có nghĩa là làm ăn. Người ta không trở vì người ta sợ trở xong, đứa kia giàu có hơn mình. Trừ Dượng.

Vì Dượng giàu quá.

Bài 52. Chuối và Tony

Lúc nhập môn quản trị bên Mỹ, thầy giáo có nói là lao động trí óc, phải ăn chuối. Tony ngạc nhiên ghê lắm, loại trái cây bình thường này mà được giảng dạy trong trường kinh doanh? Thấy thực đơn ăn trưa của hạc viên cũng vậy, trên khay có 1 quả chuối nhập từ mấy nước Nam Mỹ, xấu xí, nhạt phèo. Nhưng phải ăn vì sợ theo bạn bè hèm kíp.

Ăn mấy bữa thôi mà Tony thông minh sáng tạo, giỏi đến ngõ ngàng, đẹp trai choáng ngợp, lúc tắm soi gương miết. Sau này mới biết là chuối có tác dụng rất tích cực đến con người. Người ta gọi Chuối là vua của các loại trái cây. King of Fruits. Nó giúp não tạo ra chất Serotonin có tác dụng giúp sống tích cực, suy nghĩ tích cực hơn rất nhiều lần. Mọi nhà quản trị tài ba trên thế giới đều thích ăn chuối. Vì mỗi khi căng thẳng stress, chất metabolic tăng lên và triệt tiêu lượng Kali trong cơ thể. Những vận động viên thể hình phải dung chuối để tạo cơ săn chắc.

Ở các trường học ở Anh và Đức, hầu như phải có chuối trong thực đơn của học sinh. Vì nó giúp tăng cường khả năng nhận thức và tính toán. Trong hành lý của đội tuyển HS giỏi của Hàn Quốc đi thi quốc tế, chuối khô luôn được các thầy mang theo kè kè, sợ sang quốc gia sở tại mua không được, ăn đồ trái khô cũng được - mặc dù ăn trái tươi thì tốt hơn. Nên năm nào Hàn Quốc cũng nằm trong tốp đầu. Chỉ 2 quả chuối 1 ngày sẽ giúp lao động 1 ngày không mệt mỏi. Như vận động viên quần vợt Nadal, sau mỗi hiệp đấu, anh lại ngồi xuống và ăn chuối, nên không ai quánh lại, bạn có thể kiểm chứng điều này trên tivi.

Chuối góp phần tăng năng suất lao động. Và người Mỹ, Âu, Nhật, Hàn ăn chuối kinh khủng. Và gần đây là Trung Quốc, mặc dù trồng được ở đảo Hải Nam và Quảng Tây nhưng năng suất kém, nên họ nhập từ Philippines, Indonesia,

Thailand, Vietnam với trị giá khổng lồ hàng năm. Các ông chủ ở các nhà máy ở Quảng Đông biết rằng, thống kê cho thấy, nếu cho công nhân ăn chuối trong giờ nghỉ giải lao, họ sẽ có đầu óc tỉnh táo và sáng tạo, làm việc ít mắc lỗi hơn gấp 3 lần. Còn cán bộ nhân viên văn phòng thì việc ăn chuối là bắt buộc trong bữa sáng để không mắc sai sót trong giấy tờ văn bản. Nhân viên làm sales sẽ bán được hàng gấp đôi ngày không ăn chuối do tác dụng tích cực ảnh hưởng đến giọng nói, gương mặt...Ai ăn chuối nhiều đều tươi tắn vui vẻ, hưng phấn truyền sự vui vẻ cho khách nên bán được nhiều hàng.

Tuy nhiên ở các nước trồng chuối thì dân chúng ở đấy lại xem thường, không ăn hoặc ăn rất ít. Lại bỏ tiền đi nhập táo, nho, kiwi...những quả ôn đới mà họ trồng không được. Nên kinh tế các quốc gia trồng chuối thì lại nghèo, ít phát triển hơn các quốc gia nhập chuối. Gần đây Liên Hợp Quốc có chương trình khuyến khích dân chúng vùng này ăn chuối để thông minh sáng tạo, giúp giải phóng khỏi đói nghèo triền miên, nhưng ai cũng trề môi và nói bồ bèo gì trái này, tội tao trồng đây ngoài kia. Cứ cái gì thừa mứa thì chê, tâm lý ai cũng vậy.

Thật may mắn là Việt Nam là quốc gia trồng được chuối, và chuối Việt Nam mình ngon thấy bà cố. Mình cùng nhau trồng và ăn chuối thật nhiều nhé. Chuối sẽ giúp thịt da săn chắc, đẹp trai đẹp gái một cách khỏe mạnh. Chuối giúp mình tăng lượng đường trong lưỡi, ăn nói ngọt ngào hơn rất nhiều. Ai nghe cũng thích, cũng mê....

Và đó là bí quyết của lãnh đạo và nhân viên hãng Phượng Tím. Ai cũng tươi trẻ, lanh lợi thông minh, nụ cười thường trực trên môi, vừa đi vừa chạy, làm việc say mê. Nên mấy hãng Phượng Đỏ, Phượng Hồng, Phượng Hoàng, Phượng Sồ, Phượng Vĩ..., cán bộ nhân viên ai cũng mặt mũi khó đăm đăm, ú ụ, chăm dằm, nếu không thì cũng uể oải, ngáp lên ngáp xuống, ngồi mệt mỏi do không ăn chuối, thử hỏi cạnh tranh sao lại?

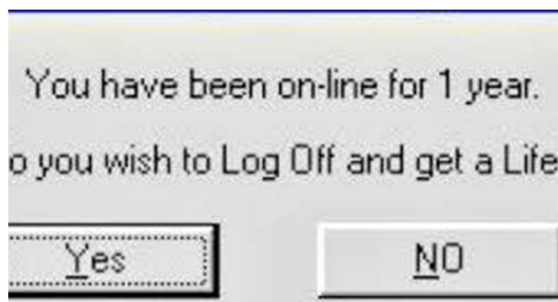
Bạn nào ở tỉnh kiếm đất mở ngay trang trại trồng chuối, bạn nào ở TP mở ngay công ty Chuối Việt để xuất khẩu đi nhé.

Kiểm đô la mang về xây dựng đất nước nào !!!! Go go go, à lẽ à lẽ à lẽ....

“Bạn tay ta làm nên tất cả

Có sức người - sỏi đá cũng thành khâu !” (tức chuối, vô văn cho khớp)

Bài 53. Bệnh nghiện Internet

“Chào dương. Con tên H, 30 tuổi, “vợ con chưa có, chó mèo cũng không”, sự nghiệp chẳng có gì ngoài lương 5 triệu/tháng. Đất Hà thành, con chật vật mãi mới sống được.

Con tốt nghiệp một ĐH lớn ở Hà Nội, gia đình ở Sóc Sơn, cuối tuần con mới về nhà một lần. Đọc bài của dương, nhìn hoàn cảnh của mình, thấy sao nhem nhuốc quá. Từ lúc ra trường đến giờ, con chưa biểu cho bố mẹ con đồng nào, ngoại trừ vài ba hộp bánh công ty cho. Hôm bữa dương post bài chuyện thằng Quân, con đọc xong mất ngủ cả đêm, vì con không biết ước mơ của mình là gì, mình sống để làm gì và mình muốn gì. Rồi đọc bài mọi học sinh phải viết bài luận “Tôi là ai” để được vô các ĐH lớn bên nước ngoài, con không trả lời được. Gần 1/3 cuộc đời, con chưa biết mình là ai.

Cứ sáng, con ngủ dậy thấy trong người uế oải, và nghĩ việc phải đến công ty là một cực hình. Công ty con làm về tư vấn xây dựng, 8h sáng con đến cơ quan bỏ cái cặp đó, bật máy lên cho người ra biết đã đến, tranh thủ ra ngoài làm bát bún riêu, kéo vài điếu, vài cốc chè rồi vào. Con làm hành chính, ghi chép ai đi trễ về sớm, mua giấy mua bìa cứng, đóng tiền điện nước... Có việc thì làm 1 chút, xong chạy ra đánh cờ với bác bảo vệ. Ông giám đốc công ty là bạn của bố con, nên con không sợ. Công ty có làm ăn được hay không được thì kệ nó. Nó tèo thì con xin việc khác.

Cứ mỗi lần đọc gương phần đầu của các bạn khác xong thì máu con sôi lên 100 độ, con quyết chí học tập và làm ăn. Nhưng sáng ngủ dậy lại quên mất hôm qua mình ĐỊNH QUYẾT TÂM CÁI GÌ. Mở sách học tiếng Anh ra thì con không biết học để làm gì, con có đi nước ngoài đâu, có tiền đâu mà đi du lịch. Đến trung tâm ngoại ngữ thì con nghĩ mình già thế này học chung với bọn trẻ con à. Tập thể dục hay tập tạ tập gym thì con cũng lười nốt, con cứ đi ăn cơm ngoài hàng, xong về nhà trọ và ôm cái laptop. Trước đây thì tối nào con cũng đi nhậu hay cà phê chém gió với đám bạn, nhưng giờ phần đưa có gia đình, đưa thì ngáo ngơ, nghe nó nói 2,3 lần có mỗi 1 câu chuyện đấy, con chán. Bọn nó sợ chữ, không đọc dài được nên không biết gì mà nói cả, dù đều tốt nghiệp ĐH hết dương à. Thế là con lên mạng, thế giới ảo là cứu cánh của con. Con chơi game online hoặc lang thang trên mạng, đến 1h-2h sáng mắt quá thì lăn ra ngủ. Con tham gia ở mọi

diễn đàn, con đọc mọi blog, mọi tin tức trên các trang chính thống lẫn lá cải, rồi con xem phim và thu dam (đoán là “thử đằm”), rồi con chat chit facebook với 1000 friends-chẳng biết đó là ai. Cứ có 1 thông tin nào đăng lên, con search google kiểm tra tính xác thực và comment cãi qua cãi lại. Như dượng viết “cá lòng tong kho tộ”, con sẽ search cãi ngay là “cá lòn ton”, “kho tô” chứ không phải tộ. Con cũng đặt câu hỏi này câu hỏi nọ, dự án này dự án kia lên cho người ta tư vấn, chủ yếu đọc cho vui chứ có làm gì, mà bọn tư vấn con nghĩ chắc cũng toàn bọn dở hơi cá mọn như con cá.

Yêu đương thì con cũng trải qua 2 mối tình, rồi giờ đang FA. Nghĩ đến việc phải gặp, chiều chuộng, đèo nhau đi ăn kem, dỗ dành khóc lóc giận hờn...con lười quá nên cũng chẳng có tình yêu nào mới. Khi nào bố mẹ con có nhu cầu cho con lấy vợ thì bố mẹ con giới thiệu 1 cô ưng mắt trong làng là xong.

Con ở ngoài hiền lành nhút nhát, nhưng trên thế giới mạng con có số má lắm dượng, con văng tục, bốc phét kinh lắm. Trí nhớ con cũng tốt nên cái gì con cũng biết, nhưng con không kiếm tiền được. Sao người ta phát minh ra internet để làm gì mà con khổ quá vậy? Dượng biết con bị bệnh gì và chữa trị ra sao hem?”

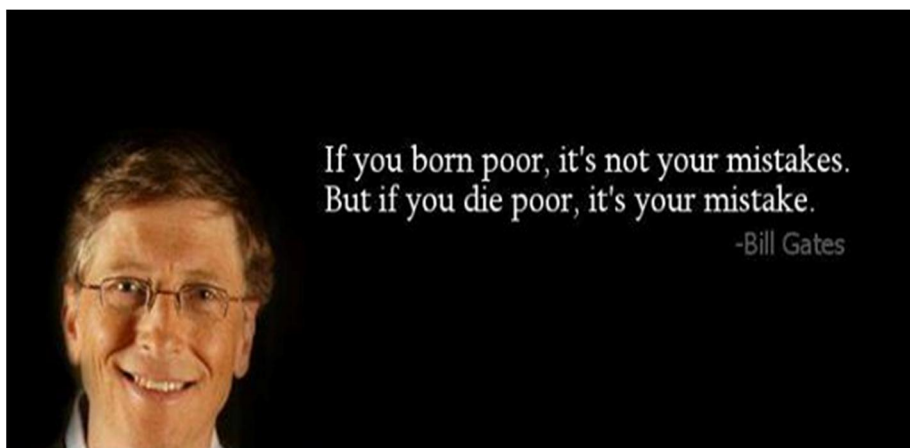
Tony trả lời: Con dao là trung tính. Laptop, internet, ipad, mạng xã hội, website, thư điện tử...cũng vậy. Nó được phát minh ra để giúp cuộc sống tốt đẹp hơn, nhưng 1 số người đã lạm dụng. Giống như con dao, nên chỉ dùng gọt hoa quả hoặc thái thức ăn.

Ai suốt ngày trên mạng? Chỉ có đám tử phú thời gian. Người ta đầu tắt mặt tối học tập, làm ăn..., thời gian đâu mà bình luận chuyện vĩ mô nước này nước kia trên đó? Họ chỉ online 1-2h trong ngày thôi, coi email và các tin tức phục vụ công việc của họ thì cũng đã hết giờ.

Cách chữa trị: Con cho ai cái laptop rồi ban đêm đăng ký học lớp cầu lông tennis bơi lội đá bóng võ thuật gì đi. Tham gia một CLB tình nguyện, ví dụ nhặt rác bờ hồ. Đăng ký một lớp học ban đêm, mấy lớp dạy kỹ năng hoặc tiếng Ý tiếng Ả Rập... Tìm một cô gái tử tế để kết bạn (lựa cô nào biết làm việc nhà và đọc sách giấy, thể loại chỉ ôm iphone thì thôi nhé, đừng đến gần, mấy cô ấy nguy hiểm nói đọc ebook chứ dễ gì, mở ebook chứ facebook nhấp nháy là mở ra coi, nên sách giấy là cái cần phải có của cộng đồng văn hóa đọc thật sự). Cuối tuần đi dã ngoại hay cà phê ngồi đọc sách cùng cô ấy. Lâu lâu đi du lịch bụi thật xa, đến những miền quê nghèo khó.

Mỗi sáng ngủ dậy, lấy tay vò mắt 100 lần nếu thèm internet. Làm liên tiếp trong 3 tháng. Quyết tâm may ra hết. Nghiện internet cũng như nghiện ma túy vậy, phải Ý CHÍ lắm mới bỏ được. Nhưng làm được cái đó rồi, thì sau này cái gì làm cũng được.

Bài 54. 5% và 95%

Các Tình nguyện viên thân mến,

Hôm nay, dượng lại nhận 2 email xin giữ page nữa. Các bạn nói tiếc quá, người ta ủng hộ, mình nên giữ để bán hàng, vì tiền là đem lên miền núi, đều tốt đẹp cả. Mình sẽ buông bỏ khi không còn ai like nữa, không bán đơn hàng nào nữa.

Thật sự là các bạn chưa hiểu. Lúc đang đỉnh cao, mình mới Buông Bỏ. Chứ lúc không còn ai like nữa, không bán được nữa thì PHẢI BỎ chứ buông bỏ gì nữa...

Mặc dù các bạn đã đầu tư công sức vào đó, nhưng đây chỉ là một chương trình để MÌNH TẬP mà. Mình đã nỗ lực cho một cái page thiết hay, bán thiết tốt, nhưng mình sẵn sàng BỎ hết để làm lại từ đầu. Trẻ em cái huyện đó vẫn sẽ được giúp, năm sau, lớn hơn, quy mô hơn, nhiều hơn...dưới một cách làm khác. Áo chật thì cắt bỏ, may áo mới. Có sao?

Muốn làm tỷ phú thì phải dám bỏ việc ngồi bán cóc ổi mía ghim. Muốn làm đại bàng thì phải từ bỏ việc tha thẩn ven hồ tìm hạt thóc rơi. Cái đó là nghề của con chim sẻ. Mình cứ bảo thủ, “một sợi rom vàng hai sợi vàng rom” thì chỉ “làm chổi to, làm chổi nhỏ” thôi. Không thể có một nền sản xuất nông nghiệp quy mô lớn với tư duy xe máy, nhà ống 5x20, ao làng, lũy tre, thịt chó, ai giỏi ai giàu hơn thì ghét, ai kém ai nghèo thì khinh. Tùn mùn, vụn vặt lắm các bạn...Uống lắm, mình có một cuộc đời thôi. Hào sảng lên, phóng khoáng lên, rộng mở lên....

Sau này mình ra đời làm ăn cũng vậy. Có thể công việc của mình đang lên như điều gặp gió, cái website của mình đang có truy cập nhiều, nhưng đừng 1 cái, mình phải hủy bỏ. Mình sẽ không hựt hẫng, không nuối tiếc...vì dày dạn cảm xúc rồi. Xây dựng, bỏ, rồi xây dựng lại. Đời doanh nhân, người ta phải được và mất, mất và được cả chục lần mới có cái cuối cùng trọn vẹn.

Hôm nọ đọc báo, thấy có ông hiệu trưởng của 1 trường ĐH, ông về hưu rồi mà không chịu bàn giao con dấu, khiến 1800 sinh viên trường này ra trường trễ hạn. Các bạn trẻ mất bao nhiêu là cơ hội đi làm, đi du học... chỉ vì ông ấy nghĩ công lao xây dựng trường nhiều quá, giờ về hưu tiếc. Nhiều bạn sinh viên của trường

này bức xúc lắm. Nhưng chuyện đã qua, mình nên buông bỏ, không nên giận ông ấy nữa. Mình chỉ xem là một bài học để tránh, chứ không nên chỉ trích...vì càng chỉ trích, là càng không biết buông bỏ cho nhẹ lòng.

Buông bỏ chính là cách TRIỆT TIÊU sự tham lam, triệt tiêu cái GIỚI HẠN khiến mình nghèo mãi, khổ mãi. Biết đủ, tri túc, không tham...là giá trị vô cùng lớn của một doanh nhân chân chính.

Tony rất thích cái bạn gì viết cái game con chim trên smartphone. Cứ 1 ngày, cả thế giới down xuống xài, bạn ấy có được cả chục ngàn đô. Nhưng bạn ấy kiên quyết rút xuống khi game đang hot nhất. Đăng cấp là ở chỗ đó. Chứ còn nếu mình, mình sẽ nghĩ rằng thêm vài ngày nữa. Thêm vài ngày, mình có thể có thêm vài tỷ nữa nhưng tâm hồn mình sẽ mất đi sự hào sảng. Đâu ai biết người ta bỏ cái này thì sẽ lấy cái khác lớn hơn, game sau sẽ là mấy triệu đô/ngày. Bill Gates, Mark Zuckerberg đó, cứ mỗi ngày thì có thêm cả trăm ngàn đô nhảy vô tài khoản. Bằng mình làm cả đời. Cũng y chang mình, cũng tay cũng chân, cũng chim cũng cò...sao mà người ta nhiều tiền còn mình kiếm tiền khó quá? Đơn giản vì người ta nghĩ lớn.

Trong cuốn “Cha giàu cha nghèo”, người ta thống kê trung bình ở bất cứ xã hội Âu Á nào, chỉ có 5% dân chúng là tự chủ tài chính, 95% chật vật với miếng cơm manh áo suốt cả cuộc đời. Tính cách chung của nhóm 5% này là sự hào sảng, sự dám buông bỏ, nghĩ lớn, think big, think great...dám cho đi, hay giúp người. Còn nhóm 95% cố giữ lấy, think small, think narrow... nhưng lạ là, cứ càng giữ, thì càng không có gì trong tay. Sáng thức dậy, ngồi xoa tóc rũ rượi trước cửa nhà, mắt đầy ghèn, nói số tui sao nghèo miết vậy nè...

Người Israel đã thành công khi nâng mức này của dân tộc họ lên 20% thông qua tinh thần khởi nghiệp. Trước đó là người Thụy Sĩ, Đức, Bắc Âu, châu Á có người Nhật, người Hàn...Các bạn trẻ khắp nơi trên thế giới đang HỌC VÀ LÀM ngày đêm để thoát con số 95% kia, và thực tế là hàng ngày, vẫn có những con cá vượt vũ môn thành công, nhảy vào đám 5% của nhóm người muốn ăn gì ăn, xài gì xài, đi đâu đi...

Các bạn có thể chưa hiểu, trách móc dượng. Dượng đã ra mặt chỉ dạy các bạn, thì phải chịu tai tiếng rồi. Dượng không giận vì biết các bạn còn quá nhỏ để hiểu hết sự đời. Nhưng giận thì giận, đừng có nói những lời lẽ không hay với người lớn. Mình cần phải có thái độ dễ thương với tất cả mọi người. Dượng lớn rồi, là bậc cha chú, chỉ ra khuyết điểm đó đâu chỉ là cá nhân nào, nói là nói chung hết. Mình thấy bóng hình mình trong đó thì sửa, còn không thì thôi. Cứ nhẩn tin mắng dượng, thì dượng cũng chỉ biết cầm nín ngồi khóc trong cái biệt thự 12 tỷ (hướng đông nam & đang lên giá).

Tội dượng lắm, con oi...

Bài 55. Chuyện chửi

To: CLB con đượng,

Xã hội mình làm ăn ngày càng khó, nhiều vấn đề bất cập (nước đang phát triển nào chả vậy) khiến mọi người căng thẳng và sẵn sàng nói những lời thô lỗ cho nhau. Nhưng mình cố gắng khác biệt nhé, cố gắng mở miệng ra là nói những từ đẹp đẽ, thơm tho, hay ho cho nhau. Vì mình thuộc 1 nhóm người Việt trẻ văn minh, đẳng cấp, sang trọng về mặt tâm hồn...dù tiền bạc sự nghiệp chưa nhiều, thì nhân cách phải lung linh.

Chửi chính là một sự bất lực của trí tuệ. Dượng chưa thấy 2 người phương Tây, 2 người Nhật đứng chống nạnh chửi nhau bao giờ. Ngay cả ở Thái lan, Indonesia...dượng cũng không thấy. Họ chỉ tranh luận cái gì đúng, cái gì sai (what's right, what's wrong). Mình thì tranh luận ai đúng, ai sai (Who's right, who's wrong). Cái tôi lớn quá, không ai thua ai. Từ đó chửi ra đời.

Chửi là việc mình nói ngôn từ xấu xí mày là con vật này vật kia, cha mẹ mày là con này con kia, rồi lôi các bộ phận sinh dục nam nữ, hay các từ miêu tả chuyện giao hợp giao cấu...để nói. Việc chửi tay đôi, chửi đồng, chửi móc méo...dượng chỉ thấy ở Trung Quốc và Việt Nam là nhiều.

Tiếng Anh, chữ "chửi" rất ít ai dùng (scold), trong khi tiếng Trung thì rất nhiều câu có chữ này (ma). Dượng so sánh trong 2 cuốn 3000 câu tiếng Anh thông dụng thì không thấy câu nào nói chữ chửi bởi trong khi cuốn 1600 câu tiếng Hoa phổ thông thì tràn ngập. Tây nó bực mình, nó có chửi thề để hạ hỏa, nhưng đứng chửi nhau, lên mạng chửi nhau...thì không. Nhật nó bực mình, nó nhào vô quán 1 cái, rồi hết. Vậy đi, bực quá thì vô toilet chửi thề 1 cái, rồi thôi, lo làm lo hạc, dành thời gian cho việc khác.

Cũng đừng vào các trang mạng mà có mấy bài viết chửi bởi nhé, đọc sẽ bị lây

nhằm cái tiêu cực của người viết, vì họ nhìn vấn đề phiến diện, cực đoan và méo mó. Việc gì dù nhỏ xíu chứ mỗ xé ra một hồi, công kích cá nhân, biến thành đám đông hỗn loạn dù trên mạng ảo. Mình đừng tò mò đọc.

Mấy ông già văn hoá cũ hay chửi lắm. Máy đứa trẻ mới tập viết cũng bắt chước mấy ông già này, suốt ngày google thông tin và cái gì cũng chửi. Thêm mấy chị biết viết lách chút cũng chửi để nổi tiếng. Còn comment thì ôi thôi, toàn chửi cho đã, vì ném đá trên mạng thì dễ do không lộ diện. Giải quyết được vấn đề không, rõ ràng là không.

Thì mình thông cảm, chửi là 1 sự bất lực của trí tuệ. Trí tuệ dùng để chứng minh, làm, giải quyết chứ không chửi. Trí tuệ mình có, mình khác. Môi đỏ răng xinh thì hãy nói những từ thom ngát nhé...

Mình cố gắng thoát khỏi văn hoá xấu xí này

" Mẹ! Mẹ ơi cô dạy

Chửi nhau là không ngoan

Cái miệng nó xinh thế

Chỉ nói điều hay thôi."

Còn mình đọc bài này rồi mà vẫn tham gia cộng đồng chửi ấy, thì coi bức hình minh hoạ. 2 chị mặc váy chửi nhau, vì mất gà hay mất chó gì đó. Sau lũy tre làng, mấy ngàn năm còn quá nhiều cái cũ.

Bài 56. Công thức nấu cháo sò huyết Sohu de Tony

Có lần đi ăn ốc, chị bán nói dạo này ế quá nên khóc. Tony bèn thương tình, chỉ cho bí quyết nấu cháo sò huyết. Tháng sau quay lại, chị nói dạo này khách đông lắm em, khách ăn khen quá trời, chị ăn mà thấy ngon như trên đời chưa có món cháo nào ngon hơn. Chị tiếp tục bán như vậy là mua nhà ở thành phố được. Nên hướng dẫn các bạn nấu món này nhé.

Các bạn mua sò huyết, lựa con lớn lớn chút. Dem về rửa sạch và chà cái vỏ bên ngoài cho trắng. Dùng cái bàn chải đánh răng chà sạch và ngâm vào nước muối pha loãng trong 26 phút để diệt vi khuẩn. Không thì đem cả rổ ra chỗ rửa xe máy, nó xịt 5 phút là sạch bong. Sau đó đem trứng qua nước sôi để tách ra, lấy thịt và dịch màu đỏ bên trong, để vào 1 cái tô riêng. Nhớ là sò huyết còn sống sẽ không tách được vỏ nên các bạn phải trứng qua nước sôi. Nhưng chớ để lâu trong nước sôi, nó sẽ bị teo lại và hết ngon.

Giờ tới phần cháo. Mình lấy gạo và đậu xanh (đậu xanh nguyên hạt) rang lên. Rang đảo đều sao cho hạt gạo chuyển sang màu trắng đục và có mùi thơm. Đậu xanh cũng rang chung luôn và sau đó bỏ vào nồi cơm điện, đổ nước dùng vào và bấm nấu com. Nhớ nước dùng để nấu cháo phải cao gấp 4,5 lần lượng gạo và đậu (nấu com chỉ cần cao hơn 1 lòng tay). Chờ sôi thì rút điện ra, đợi 15 phút lại cắm điện vào, sôi lại rút ra. 4 lần như vậy (khoảng 60p) là cháo sẽ chín do áp suất trong nồi cơm điện, giảm 1/3 thời gian nấu cháo nếu nấu kiểu thông thường.

Nước dùng để nấu cháo dùng nước lạnh cũng được, nhưng nếu dùng nước xương heo thì sẽ ngọt hơn. Xương heo mua về, rửa sạch, nấu nước vừa sôi thì đổ bỏ nước đầu, sau đó ninh lại khoảng 5h nữa (nếu ninh trong nồi cơm điện kiểu sôi thì rút thì chỉ cần 1h32 phút). Dùng nước này nấu cháo sẽ rất ngon và ngọt. Nếu bạn nào không thích ăn bột ngọt(mì chính) thì có thể sử dụng cách làm ngọt của người Nhật là mua củ cải trắng về, đem nướng chín rồi gọt vỏ, ninh chung

với xương heo. Nhớ phải nướng củ cải sẽ có phản ứng hoá học tạo ra hợp chất Natri Glutamate, mới ngọt và không hăng cho nước dùng. Các bạn có thể dùng cái này để nấu canh hay nấu các món súp mà không cần phải dùng bột nêm. Người Nhật phát minh ra bột ngọt nhưng không dùng, chỉ bán cho các nước đang phát triển.

Khi cháo chín, nấu cho sôi trở lại, nên muối ăn sao cho vừa miệng, thêm chút xíu bột nêm hoặc 1/2 muỗng cà phê đường để cháo thiệt ngon. Mình xếp sò huyết ở dưới đáy tô với tiêu, hành ngò, rau răm rồi chan cháo đang nóng lên. Khi ăn trộn đều lên, dùng chung với cải xanh xắt nhỏ hoặc rau đắng hoặc rau xanh gì có vị đắng đều được.

Nói dài dòng vậy thôi chứ nấu đơn giản lắm. Chúc các bạn có một nồi cháo thiệt ngon và bổ dưỡng đãi gia đình bạn bè.

Bài 57. Muốn được người khác tôn trọng

Muốn được người khác tôn trọng, bạn phải tự trọng, tức tự tôn trọng bản thân
(Các bạn làm giáo viên hay làm quản lý nên đọc và chia sẻ bài này)

Hồi đó có lần thầy giáo phát bài kiểm tra cho cả lớp, rồi hỏi ai là người xứng đáng với số điểm mình cầm trên tay, tức là thực điểm không quay bài. Thầy cho rằng việc ăn cắp điểm số và lừa gạt giáo viên để có điểm đẹp là việc đáng hổ thẹn, nhưng không nói ra, chỉ nói là thấy đánh giá cao các bạn trung thực. Các bạn này trước sau gì cũng thành đạt, sống cuộc đời có ý nghĩa vì không trái lương tâm. Lần đầu, chỉ có Tony và 1 bạn nữa giơ tay. Nhưng thấy thầy cũng không đá động gì các bạn khác không giơ tay, coi như không đếm xỉa, chỉ sửa bài Tony và bạn kia, nói sai chỗ này chỗ kia. Có bạn không giơ tay lên nói thầy sửa giùm em đi, thầy nói “tui đâu có khả năng sửa sách giáo khoa”. Lần kiểm tra sau, thầy lại hỏi và lần này có tới 5 bạn giơ tay. Sau đó đâu lần thứ 10 thì gần cả lớp đồng giơ tay. Và đưa quay bài cuối cùng thấy lẻ loi, thấy kỳ dị quá nên cũng từ bỏ thói quen thấp hèn ấy. Sau này, lớp Tony đều thành đạt vì ai cũng là người văn minh, đẳng cấp.

Sau này Tony đi làm, có một công ty cũng áp dụng hình thức này. Cứ cuối tháng phát lương, nhân viên sẽ ký vô bảng “xứng đáng hay không xứng đáng”, trong 1 cái gọi là tự nhận xét bản thân. Chẳng hạn ai không vi phạm đi trễ về sớm, làm việc riêng trong lúc làm việc, không vi phạm quy định của công ty, thì đánh dấu vào ô tôi xứng đáng. Quyền lợi, lương thưởng đầy đủ thì nghĩa vụ cũng phải rõ ràng. Còn ai không dám ký vào thì công ty cũng bỏ qua. Nhưng số lượng người

đánh dấu vào đó tăng lên qua từng tháng, vì sâu thẳm trong mỗi người đó là lòng tự trọng, quyền được tôn trọng. Vì công ty sẽ dán thông tin này trên bảng thông tin, scan và email đến tất cả mọi nhân viên với lời khen của ông sếp về các bạn đã tự tin xác nhận mình làm đúng.

Cũng có nhiều nhân viên của văn hóa cũ bức xúc. Nhưng ông sếp vẫn kiên quyết, ai tự tin thì ký vào đó, tôi không ăn cắp, tôi không nói dối, mình như thế nào thì nói như thế việc gì phải sợ, phải ngại? Còn các bạn khác thì thôi, ông bỏ qua, coi như không thèm đếm xia. Dần dần, số lượng người ký xác nhận “tôi tử tế” tăng lên, và hầu như cả công ty ai cũng ký, cầm tiền lương trên tay và lòng đầy hoan hỉ, hạnh phúc, thấy mình có giá trị thật sự. Một số người ăn cắp, nói dối, hoặc vô kỷ luật sẽ phải thay đổi, hoặc xin nghỉ việc vì cảm thấy quá lẻ loi, 1 cái xấu quá lẻ loi trong một tập thể tốt.

Tự trọng nghĩa là tự tôn trọng mình, xây dựng những giá trị riêng của mình, giá trị Nguyễn Văn A. Khi mình có giá trị thì người khác sẽ tôn trọng, sẽ kính trọng mình một cách tự nhiên, mình không cần phải cố gắng hay nỗ lực Sĩ để được trọng.

Bài 58. Nỗi lòng Bồ Đề Sư Tổ

Các bạn trẻ trong CLB con dưỡng thân mến,

Tối nay, dưỡng sẽ kể cho các bạn nghe 1 câu chuyện kinh điển. Chắc các bạn đều coi qua bộ phim Tây Du Ký. Mở đầu bộ phim là hình ảnh con khỉ Thạch Hầu được trời đất sinh ra, rồi một hôm, Thạch Hầu từ bỏ Hoa Quả Sơn, chèo thuyền đi tìm sư học đạo. Gặp thầy Bồ Đề, con khỉ được đặt cho cái tên Tôn Ngộ Không. Cũng nhờ chút sáng dạ (khi canh ba vào hầu thầy khi thầy gõ trên đầu 3 cái) mà được thầy ưu ái dạy cho 72 phép biến hoá thần thông, và dặn kỹ không được tiết lộ ra cho ai bên ngoài biết. Trên đời luôn có những cái “sống để dạ, chết mang theo” nhưng Tôn Ngộ Không đã không nhớ lời thầy, một lần cao hứng đã mang phép thuật ra biến hóa cho bạn đồng môn xem. Khi Bồ Đề Sư Tổ biết được, đã hết sức tức giận và đuổi đi. Trước khi đi, ông nói với Tôn Ngộ Không một yêu cầu duy nhất, là nếu sau này có ai hỏi, thì đừng bao giờ nhắc tên ông.

Và mọi người đều biết chuyện gì đã xảy ra sau đó. Việc Tôn Ngộ Không đại náo Thiên Cung, tưởng như không có ai chế ngự được, nhưng các bạn ạ, trên đời, cao nhân ắt có cao nhân trị. Phật Tổ đã trừng phạt Tôn Ngộ Không, bắt giam dưới núi Ngũ Hành suốt 500 năm. Sau đó, tưởng là phục thiện theo Đường Tăng đi thỉnh kinh, tuy nhiên, bên cạnh những phẩm chất tốt đẹp, Tôn Ngộ Không vẫn còn nhiều cái thói hư tật xấu...như người đời vẫn có, nên vòng Kim Cô phải bị đeo trên đầu. Cứ mỗi lần sai phạm, thì vòng kim cô kia lại siết chặt vào. Đó là kỷ

luật, là chế tài...mà mỗi người phải có, phải tự tạo VÒNG KIM CÔ cho mình. Nếu không có nó, chúng ta sẽ dễ rơi vào trạng thái vô kỷ luật, tự tung tự tác...

Rồi trên đường đi thỉnh kinh, có một lần đánh thua yêu quái, Tôn Ngộ Không quay về trường cũ nhờ thầy giúp đỡ. Khi đến nơi, than ôi, cảnh cũ vẫn còn đây mà người xưa đã không còn. Vẫn còn đó con suối, những tảng đá, rừng tre...nhưng mạng nhện đã phủ đầy. Những hình ảnh học trò đập diều luyện công, chặt tre gánh nước đã không còn nữa, thay vào đó là màu tang úa của thời gian. Tôn Ngộ Không chạy đi tìm thầy, tuyệt vọng gọi tên sư phụ. Đáp lại chỉ là tiếng vi vu gió ngàn. Bỗng dưng, trong không trung, tiếng thầy văng vẳng, “ta không còn là thầy của người nữa, người hãy đi đi”. Chính hành động cãi lời thầy năm xưa, chính sự ngỗ nghịch của mình đã khiến bao người liên lụy, bao thế hệ đã không có được khai tâm khai sáng nữa. Bồ Đề Sư Tổ, vì sai lầm của học trò mà đã phải trở lại cuộc sống ẩn cư của một ẩn sĩ. Có người trách thầy sao vì một con sâu mà nổi cơn thịnh nộ, nhưng Sư Tổ biết rằng, cái sai của ông là đã trao gươm báu vào tay người không xứng đáng, để phải hổ thẹn với đất trời. Trong lúc Tôn Ngộ Không đang quậy nát thiên cung, thì có lẽ lòng Bồ Đề Sư Tổ hối hận khôn nguôi. Ông đã chữa sai bằng cách đóng cửa trường và đi đâu không rõ. Suốt các tập tiếp theo của Tây Du Ký, đã không ai còn nhắc đến tên Bồ Đề Sư Tổ nữa. Nhắc mà chi, khi lòng người ta đã không muốn nữa rồi.

Giọt nước mắt ân hận muộn màng của Tôn Ngộ Không rơi trên sân trường cũ, khiến người xem vừa thương vừa giận. Bài học của mình là gì? Đã mang phận học trò, trong vạn ông thầy, mình tìm đúng sư, thì hãy học đạo cho trọn. Một con người sống trên đời, gánh trên vai bao nhiêu là quan hệ. Nghĩa vua-tôi nay là trách nhiệm một công dân với đất nước, đạo cha-con, đạo thầy trò, đạo vợ-chồng, nghĩa bạn bè...Có bao nhiêu ấy là ân tình, nghĩa tình, mình oằn vai gánh nặng, trả hoài không hết một đời người đâu các bạn ạ.

Để đến được Tây Thiên cực lạc, đích đến thành công, con người phải trải qua rất nhiều gian truân, cám dỗ, hiểm nguy, phải chiến đấu với bao nhiêu thú dữ, yêu quái...nhưng cái khó nhất vẫn chiến đấu và chiến thắng bản thân mình. Rào cản lớn nhất để thành công, thành nhân chính là sự tham lam, mê muội, cố chấp của TỰ MỖI BẢN THÂN...chứ không phải yêu quái BÊN NGOÀI NÀO CẢ.

Danh sư ắt xuất cao đồ. Thầy giỏi thì đồ đệ sẽ giỏi giang. Nhưng giỏi giang phải trong khuôn khổ, kỷ luật, để thầy còn ngăn mặt tự hào khi chúng ta thành công và thành nhân. Chưa có ông thầy nào trên đời mong học trò mình thất bại cả. Mình nên nhớ điều đó mà răn mình.

Đừng để như Tôn Ngộ Không kia, cứ mãi nợ thầy cũ. Một món nợ ân tình...

Bài 59. Chuyện vệ sinh

Ở các nước tiên tiến, học sinh được dạy rất kỹ về vệ sinh cơ thể. Do đặc thù là hay ra mồ hôi, và vận động nhiều, nên mùa hè ở nước ngoài (hay phần lớn thời gian trong năm ở nước ta), cơ thể bạn nam phải được vệ sinh sạch sẽ. Ở Việt Nam thì không ai được học cái này cả, nên nói chung một số sinh viên nam hay nhân viên nam ở môi trường văn phòng không được thơm, gây khó chịu cho đồng nghiệp nhưng không ai dám nói vì ngại. Đặc biệt là các bạn phải có việc chạy ra ngoài lúc trời nóng bức, xong cái vô văn phòng máy lạnh, rút chân ra khỏi giày cho mát, thì ôi thôi, chuột ở đâu chết ấy nhỉ? Tony lược dịch từ bài học ở trường nước ngoài và thêm thắt chút đỉnh cho phù hợp điều kiện nước ta.

Các bạn nam đọc và cố gắng làm theo nhé. Các bạn nữ thôi thì coi như đưa bài này cho các cậu ấy đọc để nhắc nhở một cách ý nhị "rằng em yêu anh, ồ ồ ồ ồ ô..."

1. Trời nóng, ngày phải tắm gội hai lần. Buổi sáng, dùng xà phòng khử vi khuẩn (bảo vệ được vi khuẩn không xâm nhập khoảng 6h -10h) trước khi đi làm cho sáng khoái, một lần vào buổi tối trước khi đi ngủ. Tắm ban đêm nhớ dùng xà phòng thơm có độ kiềm thấp hoặc không dùng cũng được, nhưng nên dùng sữa rửa mặt để làm sạch bụi bẩn bám sau một ngày đi xe máy, chất nhờn tiết ra quện với khói xe máy nếu để lâu sẽ thành những bông hoa nhỏ trên mặt. Sữa rửa mặt không phải là mỹ phẩm (cosmetics), chỉ là sản phẩm vệ sinh da (skin care), nhiều bạn nam hay nhầm cái này. Cái này bình thường, không phải là điều đà đâu. Nếu không dùng được sữa rửa mặt, phải rửa nước thật kỹ. Các sp tốt là sữa rửa mặt Thorakao, Thái Dương...

2. Dùng bột thơm baby powder (loại cho em bé dùng) để thoa vào các vị trí có dấu sắc trong cơ thể (5 vị trí chủ chốt, đồ bạn là cái gì) và bỏ vào giày để hút ẩm. Lưu ý chỉ dùng loại không có mùi hương. Vớ (bít tất) và quần lót, quần áo thời trang công sở, một ngày một bộ, không được mặc lại vào hôm sau. Nên mua loại

có nhiều cotton hơn polyester sẽ hút ẩm tốt hơn cho khí hậu nóng của nước ta. Vậy chúng ta nên sắm 5 bộ đồ tây, 2 bộ đồ quần jean áo thun, 6-7 đôi vớ, 10 cái quần lót quần đùi là được.

3. Nếu bạn nam nào có hút thuốc thì sau đó phải nhai chewinggum or dùng kem đánh răng đặc biệt cho người hút thuốc (có bán trong siêu thị) trước khi đi gặp khách. Đừng để khách cứ ngại ngừng quay đầu chỗ khác rồi trong lòng mong muốn thằng này đi về sớm giùm, cho tao thở.

4. Nếu dùng nước hoa, phải xịt vào các vị trí không ra mồ hôi trong cơ thể, ví dụ phía sau dái tai hay khuỷu tay (cùi chỏ). Tuyệt đối không xịt nước hoa vào các vị trí có dấu sắc nhé.

5. Thường chúng ta hay đánh răng rồi mới đi làm, ăn sáng dọc đường trên đường đến cơ quan. Ăn sáng và ăn trưa là hai lần ăn, có nhiều mảng bám trên răng, dễ sinh vi khuẩn, sinh khí gây hôi miệng, do vậy phải chải răng trước khi vào làm ca chiều. Dùng nước súc miệng pha loãng 2-3 lần/tuần trước khi ngủ để làm sạch vi khuẩn trong khoang miệng hoặc nước muối cũng được. Buổi sáng nên uống một ly cà phê pha loãng hay trà xanh để hơi thở lúc nào cũng thơm tho, nói chuyện thơm ngát.

6. Ban đêm ngủ, chỉ mặc quần đùi rộng và thoáng.

7. Nếu đã đi làm có tiền, vào chiều chủ nhật, sau khi chơi thể thao, mình nên đi gội đầu và mát xa mặt để thư giãn, giúp máu lưu thông trên não, sẽ thông minh tỉnh táo vào tuần sau, học tập hay làm việc đều đạt hiệu quả cao nhất. Cao cấp hơn thì họ đi spa, mình ít tiền hơn thì có thể tự mua về tự tắm gội. Và vẫn đẹp rạng rỡ, không thua kém tài tử quốc tế nào. Có gương mặt đẹp thanh tú, cơ thể cân đối khỏe mạnh thì làm gì cũng thuận lợi hanh thông.

(Biên soạn theo tài liệu của một trường trung học quốc tế Singapore)

Bài 60. Còn tình yêu ấy....*

Cách đây hơn chục năm, một diễn viên xinh đẹp bị lộ clip giường chiếu với bạn trai, sau đó điều tra thêm thì phát hiện thỉnh thoảng cô cũng làm nghề buôn vốn tự có, thế là cả xã hội thi nhau chửi bới cô không tiếc lời. Nhiều ông đàn ông đàn ang đường đường chính chính, cũng châm biếm chế nhạo cô như con vật, dù trước đó nếu mà được cô cầm tay thôi thì đã hồn xiêu phách lạc. Thậm chí có người còn làm thơ dè bieu cô với nội dung hết sức tục tĩu và được chia sẻ bằng email một cách vui mừng khôn xiết. Các tin tức cập nhật liên tục khi cô bị bắt, bị đi phục hồi nhân phẩm được mọi người theo dõi sát sao với một thái độ vừa hiếu kỳ, vừa hả hê, mát lòng mát dạ. Cô toan tự tử, nhưng đã được phát hiện và cứu. Nếu cô chết, thì đến bây giờ, xã hội quên lãng cô ngay. Nếu đau xót, thì chỉ có gia đình cô và vài người, may ra.

Lúc đó, mình muốn không vào vòng xoáy ấy. Đi uống cà phê cũng nghe, đi nhậu cũng nghe, thậm chí đi họp cũng nghe. Nhiều lúc tự hỏi, có nhất thiết trí tuệ của bao nhiêu người đi sẫm soi một người đàn bà đáng thương như vậy không? Có người nói phải trị để xã hội sợ mà không bắt chước? Nhưng cũng có chừa được không? Hay thậm chí lại nhiều hơn. Rõ ràng sau sự cố đó, việc lộ clip nhạy cảm ngày càng nhiều, càng nhiều.

Thời hồng hoang mông muội, cứ có sai lầm, người ta cứ sẽ trừng trị bằng một sai lầm khác, kinh khủng hơn. Lỡ chặt cây cau giết người thì sẽ xử tử hình kẻ thù bằng cách trụng nước sôi và cắt đầu làm mắm. Bắt được ăn cắp phải cấu véo cho tan nát đời người ta mới hả dạ hả lòng, mới sướng tay. Giờ thế kỷ 21. Sao vẫn cứ như xưa? Cũng là con người, có phải còn trừng răn rất gì đâu mà ghét là lấy cây đập chết? Cũng đâu phải thời "thay trời hành đạo" như trong tiểu thuyết Kim Dung.

Cư dân mạng quen với khái niệm ném đá. Xưa kia các nước Hồi giáo, những cô gái trót làm liều với người mình yêu, sẽ bị dân làng phạt. Cô gái sẽ bị trói giữa bãi đất trống, tất cả mọi người đi qua, nhặt một viên đá ném vào cô. Có viên đá to, viên đá nhỏ. Có viên rơi trúng đầu, có viên trúng mắt, trúng tay chân. Có người ném mạnh, có người ném nhẹ. Thân thể cha mẹ cô sinh ra, bị tàn phá bởi đám đông cuồng nộ. Rồi cô sẽ chết, chết trong đau đớn tột cùng của cô và trong sự vui mừng hỷ hả của dân làng. Đặc biệt là các nhà hàng xóm, cũng có con gái xấu xí hơn, thì càng vui mừng gấp bội, sự hằn học đố kỵ. Còn ở Việt Nam cũng chẳng hơn gì, một cô gái có hoang thai, sẽ bị gọt đầu bôi vôi, thậm chí thả bè trôi sông, cả làng đứng trên bờ vỗ tay, vui cười hoan hỉ, người đàn bà kia dưới sông, nước mắt ngấn dài, gọi tên cha tên mẹ, tên người thân trong tuyệt vọng và từ từ chìm xuống nước, mất hút.

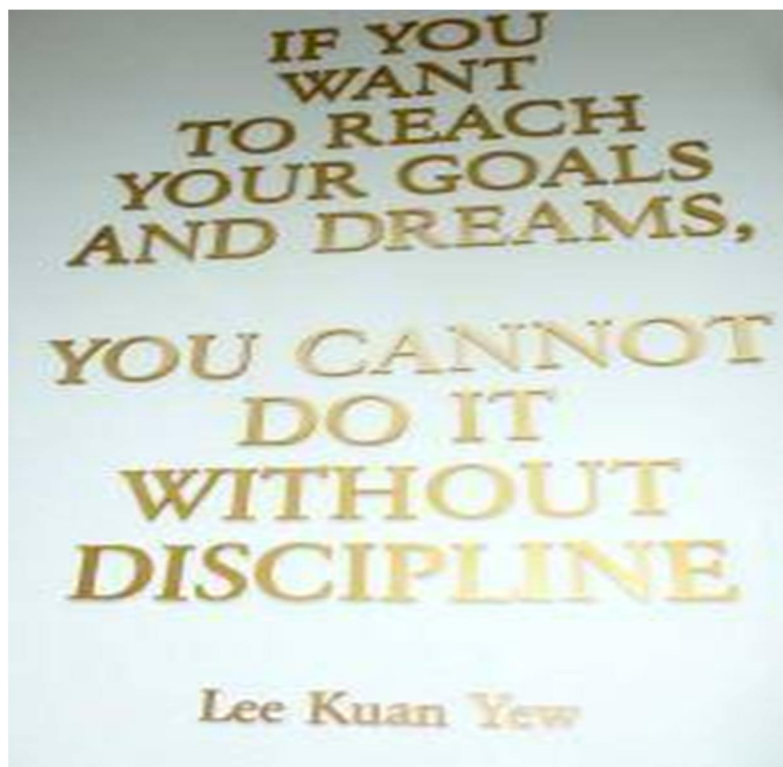
Dân làng tụ họp, các cụ sai mỗ lợn, ăn uống hát hò. Cả làng cười nói xôn xao, chỉ trừ gia đình cô gái nọ.

Khi cái ác đã lên tới đỉnh điểm, văn minh hãy còn quá xa vời. Dù là bây giờ, nó được gọi với một cái tên khác, hình thức khác, nhưng sự tò mò, sự hiếu kỳ, sự đố kỵ, tâm lý đám đông vẫn khiến người ta sống hết sức khổ sở. Giá mà đám đông biết dừng lại, mỗi cá nhân (có lương tâm và có việc để làm) thôi không tham gia vào đám đông ấy nữa, thì sự việc sẽ không đẩy đến chỗ quá xa. Rồi mất hút vì sẽ một sự cố khác, tò mò hơn, xuất hiện, chắc chắn.

Hãy nhìn sự vật với ánh mắt vị tha hơn, hãy coi như là một sự cố trong đời sống văn hóa văn nghệ, chứ xã hội mình còn nhiều điều phải làm lắm. Trí lực nên dành cho việc khác, thiết thực hơn. Hãy nhìn vào những điểm sáng của một bức tranh, để thấy đời này hãy còn đẹp lắm. Hàng Tàu vẫn có những cái xài rất được. Bài viết của Tony lâu lâu cũng có một câu hay chứ bộ.

Xin kết thúc bài viết bằng câu hát trong bài "Biển khát" của nhạc sĩ Trương Ngọc Ninh: "còn tình yêu ấy, lỗi lầm sẽ qua".

Bài 61. Tính kỷ luật

Sáng nay mình học chữ này nhé. Discipline, đọc là đít xíp lìn, lìn chứ hém phải lai nha.

Đít xíp lìn có nghĩa là kỷ luật. Từ này quan trọng vô cùng để leo lên người, gạt bớt phần con. Vì mình hay nuông chiều cái sướng của bản thân, rồi mất kỷ luật. Ngủ dậy sớm là dậy sớm. Đi là đi. Ăn là ăn. Tối giờ làm cái gì là làm cái đó, không có rảnh 1 chút nữa, nhắc đít lên không nổi, làm cái gì cũng lè mề. Đang giờ làm việc, tò mò facebook quá, hém biết mấy đứa bạn đang suy nghĩ gì, thế là bỏ công việc đang làm, lên FB coi. Coi chục status, thấy toàn buồn nhẹ với chán chồng, cái mình cũng bị lây theo, cũng buồn nhẹ, hết muốn làm việc.

Quyết tâm làm gì là làm cho được, không để bệnh làm biếng hay làm nửa chừng rồi bỏ. Quyết tâm học Anh Văn là đăng ký học, mở máy học, chứ không phải vô Youtube coi mấy cái clip hài tốn thời gian như mấy đứa nhảm nhí ngoài xã hội

Thủ Tướng Lee Kuan Yew là Lý Quang Diệu, người từng sống ở VN, là thần tượng ở châu Á. Ông có công đưa Singapore từ 1 miếng đất bèo nhèo trở thành kinh đô của Á Châu, thành phố quốc tế nhất ở châu Á, giàu có bậc nhất thế giới. Ông khuyên gì là phải lắng nghe, không ông quánh chết. Goal là cái mục tiêu, trong đá banh là khung thành. Đọc là gâu lò, lò nhẹ. Reach your goals (rít ch doa gâu l) tức đạt được mục tiêu mục đích của mình, thì không thể thiếu kỷ luật, without discipline, you cannot reach your goals and dreams.

Dream là giấc mơ, ước mơ. Ước mơ thì phải vĩ đại, vì đâu có ai đánh thuế đâu mà "giấc mơ con đè nát cuộc đời con". Suy nghĩ chi nhỏ xiu, vụn vặt, ăn cắp chi

vài ba đồng, nói dối chỉ cho thành người rẻ tiền vậy. Mơ lớn lên, vẫy vùng ra biển lớn đi, xách giỏ đi giao lưu quốc tế để thấy thế giới rộng lớn thế nào, chứ ngồi quanh ao làng cãi nhau làm chi với thằng Ổi con Mít, tranh chấp quyết liệt mấy trái ổi trái xoài, cãi vã nhau mấy chuyện lợn gà vịt hàng rào dâm bụt...

Một tổ chức chỉ thành công khi mỗi thành viên ở đó có tính kỷ luật. Không có chuyện kỷ luật cao hay thấp. Kỷ luật là kỷ luật. Đó là các nguyên tắc, các quy định mà mọi người phải tuân theo.

Đất nước Đức giàu có vì tính kỷ luật. Nước Nhật cũng vậy. Và mỗi cá nhân, cũng vậy. Tự đặt ra các kỷ luật cho bản thân mình và thực hiện cho bằng được. 5% dân số trong xã hội thành đạt vì họ có tính kỷ luật cao, dù nghề nghiệp là gì đi nữa. Còn 95% còn lại thì bèo nhèo, theo một thống kê ở bất cứ xã hội nào đều có tỷ lệ này. Và hàng ngày, hàng ngàn người vượt vũ môn từ 95% này nhảy qua số 5% và trở nên tài giỏi.

Muốn thành đạt, phải dứt xíp lìn. Nhớ nhớ nhớ...

Bài 62. Hoa hậu ứng xử ra rả

Tony mấy nay bị tụi nhỏ dõm bom, hỏi dượng ơi với câu hỏi cho cuộc thi hoa hậu vừa tổ chức xong, trả lời như thế nào là đạt. Cả ngày bán phân không yên với tụi nó, nói dượng chỉ tụi con để tụi con thi hạc sinh thanh luych. Tony sau khi bán xong, dọn hàng vô nhà rồi, rửa tay rồi quẹt quẹt lau khô trong cái quần bà ba màu nâu, lật đật vô nhà online coi tin tức liền, chứ mấy bữa nay không cập nhật tin tức gì hết. Search “cuộc thi hoa hậu”, thấy câu hỏi là “điều gì làm người con gái Việt Nam không bị lẫn với những cô gái khác trên thế giới?” rồi một câu “đàn ông và phụ nữ, ai sướng hơn”. Đọc mà mồ hôi tuôn thành dòng.

Câu hỏi so sánh là câu hỏi khó nhất và tế nhị nhất trong các câu hỏi. Nếu ở nước ngoài, người ta sẽ hỏi “đức tính nào ở phụ nữ Việt nam mà mình thích nhất” hay “nếu được chọn, bạn muốn làm đàn ông hay phụ nữ, vì sao”, chứ không có so sánh trực tiếp vậy, vì trả lời thế nào cũng chết. Ví dụ câu phụ nữ Việt Nam khác phụ nữ thế giới thế nào, mình nói đẹp, thông minh, dịu dàng, nhân hậu, thủy chung, chịu đựng...thì bị quật lại vậy phụ nữ nước khác hém có mấy cái đó hả? Nên nếu Tony thi hoa hậu, đụng câu hỏi đó, cũng chỉ mỉm cười. Nhưng tụi nhỏ hém chịu, nó nói mình chỉ cười là bị quánh giá thiếu i-ốt đó dượng, phải trả lời. Nếu bị ép phải trả lời, Tony sẽ nói là “Điều mà phụ nữ Việt Nam không lẫn được với phụ nữ nước ngoài là nói tiếng Việt lưu loát như tiếng mẹ đẻ”.

Trong giao tiếp, nếu mình bị hỏi mấy câu so sánh, mình nên cười trừ. Còn ép thì nói đại bằng quơ gì đó cho xong. Ví dụ hỏi phở Hà Nội ngon hay phở Sài Gòn ngon thì mình nói “em thích ăn bún bò Huế”, trả lời trót quớt vậy cho dượng. Chứ câu hỏi cắc có, nó sai từ phương pháp đặt câu hỏi rồi. Hay “đàn ông hay phụ nữ, ai sướng hơn” thì mình mỉm cười thôi, chứ sao biết. Sướng khổ là phạm trù cảm tính mà, ai chả có lúc sướng, có lúc khổ. Khóc...

Nên trong trò chuyện, đừng hỏi các câu hỏi so sánh. Cũng đừng chê trách ban

giám khảo nhé, dựng hồi xưa cũng không biết cái vụ này, cứ hỏi vậy suốt. May mà qua Há Vọt nó dạy cho mới biết đó chứ.

Thôi thôi, bán phân bán phân. Kéo bọn nó lại mắng, bán phân mà lại bon chen chuyện showbiz

(ĐT reng)

“A lô, anh Bảy hả? Lấy cái gì? 10 tấn NPK 16-16-8 hả? Rồi rồi, sáng mai giao cho. Rảnh tối tối chèo ghe qua nhà tui nhậu nghen anh Bảy”.

Khách mới gọi. Thui giờ dựng ra sông tắm, dạo này vô vụ Đông Xuân bán phân thuốc cả ngày...

Bài 63. Những thói quen thay đổi cuộc đời

"Dượng, con chép lên đây một cái "share" trong friend list của con nè, sau bài học bỗng do độc giả trao tặng

A: Share cho bạn nào quan tâm, cơ hội du học đây

B: Tao đăng ký rồi, đi châu Âu chơi sướng nhỉ. Mơ ước của tao.

A: Ông Tony nói mình có đạo đức là được thôi nhỉ. Mà gửi thư cho ông chưa, nói gì trong đó

B: Thì tao nói tao văn minh, hào sảng, đạo đức, ông giới thiệu tao đi sẽ không hối tiếc...

A: Thư mà gửi sao, gửi tao coi để tao bắt chước viết thư cho ông. Sẵn xin luôn cuốn sách...

B: Ờ, chút nữa đi.

Sau khi bài tình nguyện đi vùng núi trao áo ấm, A lại tiếp tục share

A: Đạo nài bị cường ông Tony ờy.

B: Vụ j nữa đó. Tuyển tình nguyện lên vùng núi cao mà tự túc mọi chi phí, có thằng điên nó đi

A: Tao cũng nghĩ vậy, ông này nhiều lúc lý tưởng hoá mọi thứ. Có ai đi làm việc không công bao giờ, lại còn tình thương với từ thiện. Trẻ em vùng cao nó lạnh thì kệ nó chứ. Ông này làm chuyện bao đồng, dư thời gian lắm. Nói chung tao thấy là người ngu mà ạ. Thêm cái vụ nhờ hãng hàng không trợ giá vận chuyển

nông sản ra Hà Nội, càng ngày ông càng ảo tưởng...

B: Chắc ông nói cho vui thôi chứ như vụ cà chua, tao không tin ai đứng bán mà không công. Nhiều lúc ông chia tiền mà không nói mình, hay mình đăng ký thử không, coi thế nào. Cũng tò mò mặt mũi ông quá.

A: Hôm bữa bà cô tao đi mua hồng, cũng chỉ đến để coi mặt ông mà không có, nên bà cô tao mua có 2kg, vì đến hồng lễ đi tay không về. Chứ ủng hộ nông dân gì mà, chuyện mình mình lo không hết.

B: Ủa, đúng là bọn người này rảnh thiệt. Coi cái thư xin học bổng đi, tao mới email cho mà đây. Tao bịa tao còn giỏi hơn thằng Quân. Biết đâu ông duyệt cho tao với mà đi đợt này nhỉ.

A: he he"

Bài 64. Tự làm tour du lịch

Các bạn trẻ trên thế giới có một cách kiếm tiền khá độc đáo, là các bạn tự thiết kế một tour du lịch, sau đó post lên những trang trip creator để tự chào bán. Có cả trăm trang như vậy. Ví dụ trang www.triip.me

Giả sử mình đang ở Bạc Liêu, mình biết tiếng Anh và am hiểu văn hóa địa phương, hãy tự làm hướng dẫn viên du lịch vào cuối tuần. Mình có thể chào bán một tour tham quan Bạc Liêu, ví dụ 50 USD cho 1 ngày, mình làm hướng dẫn. Mình sẽ thuê xe, rồi đón khách ở bến xe Bạc Liêu, đưa tham quan nhà công tử, vườn cò, chùa, ăn trưa gì đó, chiều về...trả lại bến xe cho về Cần Thơ hoặc tp HCM. Hoặc nếu 2 ngày thì mình đăng ký luôn khách sạn cho họ ở. Khách chủ yếu là các bạn trẻ sinh viên nước ngoài...nên mình có cơ hội nói ngoại ngữ nữa.

Cứ post lên, khách thấy hay sẽ đăng ký với công ty này và đóng tiền cho họ. Cái công ty này thông báo mày có việc nè, nhận đi Tèo. Xong việc, khách xác nhận mình đã làm tốt, mình sẽ được một khoản tiền rất khá.

Bạn trẻ ở tỉnh nào, huyện nào cũng làm được cái này nhé. Càng xa xôi Tây càng khoái đến. Đạp xe, gánh lúa, bắt cua mò ốc, hái rau, chăn bò...đều thu hút du khách hết. Hiện đã có bạn ở Gia Lai, Hà Giang...làm. Ví dụ nhà mình hái cà phê, cắt lúa, làm gạch...thuê nhân công không được thì làm tour này, kiếm 20 đũa Tây cao to khỏe mạnh vô phụ mình hái cà phê gánh lúa. Nó thì hào hứng được trải nghiệm lao động còn mình lại được tiền. He he.

Ngược lại, mình đi du lịch tới một địa phương nào đó, ví dụ đi công tác 3 ngày, muốn ở thêm 1 ngày đi chơi, cũng nhờ bọn trẻ này đưa đi. Có thể sẽ không sang trọng, ngon lành như tour các công ty lớn, nhưng mình có dịp trải nghiệm những cái mà dân địa phương mới biết.

Thế giới có 7 tỷ dân, sở hữu mấy chục ngàn tỷ USD, tha hồ lấy về...

Và các bạn cũng có thể làm trang web kiểu vậy, phiên bản tiếng Việt cho các bạn trẻ VN giao lưu với nhau.

Bài 65. Coi người khác sống hay sống cho người khác coi

Hồi mới vào Sài Gòn, lên nhà văn hoá Thanh Niên sinh hoạt, bạn P, chung trường cấp 3 với Tony, có dặn là ai hỏi mình quê đâu thì mày nói ở trung tâm Nha Trang nhen, hạc trường Lê Quý Đôn, mày chuyên Anh, tao chuyên Toán. Tony vì không quen nói dối nên mới nói thôi mày ơi, mình ở quê hạc trường huyện thì có sao. Nó nhất quyết nói mày nói ở huyện người ta sẽ khinh, phải biết "làm mày làm mặt", đó là sự khôn khéo. Không biết từ bao giờ, nói DỐI được xem là nói KHÉO. Cái mình nghe nó nói vậy, cũng muốn trở thành người nói khéo nên lần nào cũng có bài đó đưa ra. Có lần gặp 1 bạn trường Lê Quý Đôn thiệt, cái bạn hỏi ủa khoá mấy, biết thầy X cô Y hem,...giữa đám đông nó cứ truy vấn làm Tony thẹn đỏ mặt vì nó kết luận là "bạn ở đâu thì nói ở đó chứ mắc gì phải làm vậy". Tony từ bỏ sau lần xấu hổ ấy. Sĩ diện là nguồn gốc của nói dối và cuộc đời cứ như một vở kịch, diễn mãi diễn mãi đến kiệt sức mới thôi.

Tony quen anh bạn kia người Bắc Giang nhưng có đăng ký hộ khẩu ở Hà Nội nên trên chứng minh nhân dân ghi thường trú ở đường Lê Thánh Tông, khu tập thể gì đó. Gặp Tony, bạn ấy nói tôi người Hà Nội gốc, 3 đời nay, bạn xem cốt cách của tôi có thanh lịch không. Tony thì biết rồi, do tự mình cũng từng nói kiểu vậy, nên chỉ ghi nhận. Nhưng thắc mắc tại sao người ta phải nể người ở phố, càng trung tâm càng nể, hạc vô trường đầu vào cao thì nể phục....trong khi cái cần phải nể chính là nhân cách của người đó như thế nào, đối nhân xử thế ra sao, có làm được gì cho đời không. Cứ có chuyện xảy ra kém văn minh xảy ra thì người ở phố nói là "dân ngoại tỉnh gây ra" chứ chúng tôi dân gốc ở đây, tự nghĩ mình là cao sang quý phái, ai chê bai tôi không chịu được. Còn mấy người nhập cư thì cãi lại, nói người "kẻ chợ" đẩy làm rồi đổ cho chúng tôi, chúng tôi biết mình nhà quê nên nào có dám, đi lại ăn uống đã không tự tin rồi. Họ văn minh đi, chúng tôi ắt sẽ theo. Cứ suốt ngày gốc gác ngọn ngọn, nghe bắt mệt. Sau này

anh bạn "gốc 7 đời" trong 5 cửa ô kê, chúng tôi mang danh người GỐC cũng mệt lắm. Sáng ngủ dậy là phải diễn xuất. Hồi còn bé, cứ sáng sớm không có gì ăn, bố mẹ tôi lại phát cho anh em tôi mỗi người một cây tăm, vừa đập xe đi học vừa ngậm tăm để người ta nghĩ là vừa ăn cơm có thịt, hàng xóm lại trầm trồ khen nhà đấy có của ăn của để, để cha mẹ tôi hãnh diện. Bố mẹ tôi cố vay tiền để mua cái tủ lạnh Liên Xô, để đủ thể loại thịt trứng trong đấy, nhưng chỉ ăn khi có người bà con đến thăm, bình thường vẫn nước mắm rau muống luộc. Thói quen ngậm tăm theo anh mãi đến giờ, nên có lần té xe, người không sao chỉ có trầy xước vòm họng. Anh đang cố mua bằng tiến sĩ ở mấy diploma mill của Philippines hay Mỹ để được nể trọng là có trình độ học vấn cao. Anh cũng sẵn sàng vay tiền mua ô tô dựng trước nhà nhưng chả biết đi đâu. Cuối tuần anh phải đi tập đánh gôn, vì thói quen cuộc đất nên cú swing mạnh quá, sân golf cứ mấy bữa là phải trồng lại cỏ.

Sài Gòn là dân tứ xứ hội tụ về. Nên người ta hay hỏi, em quê đâu. Nhiều bạn trả lời theo kiểu cứ nói được giọng bắc thì quê em ối giời ơi trung tâm cực, nhà em chỉ cách Tháp rùa 200m (chắc nhà bạn ấy nằm ngay quán kem Thủy Tạ hay bưu điện Hà Nội và tuổi thơ chỉ chơi với mỗi ...con rùa nếu nhà trong bán kính này) chứ hém dám nói ở Cổ Nhuế. Có bạn còn ở Sơn La Mộc Châu nhưng cũng nói nhà em có ông bác ở Hà Nội, tuần nào chả xuống uống cà phê Nhân hay ăn bún chả Hàng Mành. Cố vớt vác cho nó có hơi hướm thành thị. Còn nếu mặc dù là dân Tuy Hòa nhưng vô mấy năm, sửa được giọng nam, tức giọng Sài Gòn và mua được cái nhà Sài Gòn thì nói "trầu quâu quơ (trời ơi quê) em hừng, quơ em Sài Gòn chứ đâu, em sinh re ở trước cổng chợ Bến Thành, em thờ (thề) em nói thiệt, có ông Yersin và ông Pasteur làm chứng nè". Còn có người Huế vào Sài Gòn làm việc, mặc dù ở tốt trên huyện miền núi A Lưới chứ ai hỏi cũng nói, "Dạ thưa nhà em ngay Ngọ Môn Đại Nội, trung tâm ghê lắm nghe, rằng mà anh không biết hè?".

Tony cũng có quen chị kia tên Lâm người Bạc Liêu, chị ấy cũng nói mình quê gốc ngay trung tâm thị xã, cho số nhà tên đường. Có lần Tết, Tony gọi chị ấy tâm sự, chị nói chị đang ở nhà, Tony cũng đang ở miền Tây du hí nên mới muốn làm cho chị ấy bất ngờ. Chạy tới Bạc Liêu chơi, ghé đúng số nhà tên đường, tới nơi bấm chuông có ông bảo vệ già ra nói, đây là nhà bảo tàng tỉnh, không có con Lâm nào ở đây.

Tony chỉ nể ai làm được. Còn gốc gác xuất thân, hạc hành bằng cấp gì đó không quan tâm. Mình như thế nào thì cứ SỐNG ĐÚNG cho nó sướng, mắc mớ gì cứ COI NGƯỜI KHÁC SỐNG và SỐNG CHO NGƯỜI KHÁC COI? Coi người khác sống là tính tiểu nông tò mò. Sống cho người khác coi là tính sĩ diện. Cả hai đều không văn minh, cũ lắm, xưa lắm...

Bài 66. Công thức nấu ăn: Tout de Tony

Cà chua là loại quả được sử dụng nhiều nhất trong chế biến thức ăn, dù Tây, Tàu, Âu, Á...Nguồn gốc từ Peru, Nam Mỹ, sau đó cà chua theo chân người Tây Ban Nha đến Việt Nam rất muộn khoảng thế kỷ 17-18. Như vậy, thời vua Lý vua Trần, dù là vua chúa cũng chưa có ăn được cà chua mà giới lắm là cà pháo, canh mùng toi rau dền chứ hém có cà rốt súp lơ gì cả.

Cà chua là “nhà máy dinh dưỡng” với mọi loại vitamin và khoáng chất, trừ cà chua xanh chúng ta không nên dùng vì họ cà nói chung đều có chất solanin, có thể gây ngộ độc, chất này sẽ biến mất hoàn toàn khi cà chín tức chuyển sang màu. Ăn cà chua chín rất rất tốt cho sức khỏe, nếu là cà chua sạch thì nên ăn sống, xay sinh tố húp. Tony lúc ở châu Âu, suốt ngày ăn đồ Tây, chả có rau rác gì, thế là bị apple fertilize (táo bón). Cái qua phòng bạn người Ý chơi, thấy nó ăn nên bắt chước, ngày nào cũng ăn vài quả, nên tiêu hóa rẹt rẹt, da dẻ đẹp tươi trắng hồng như U pa Hàn Quốc. Người Ý khôn lắm, họ biết cà chua là sản phẩm làm đẹp người nên món ăn nào họ cũng ăn rất nhiều cà chua, đó là bí quyết của vẻ đẹp của trai thanh gái tú thành Rome. Người Ý đẹp nhất châu Âu vì họ sử dụng cà chua gấp 3 lần các dân tộc khác. Người Hồng Công, dù cũng gốc Hoa, nhưng đẹp và khỏe mạnh gấp chục lần người đại lục vì họ tiêu dùng cà chua kinh khủng.

Hôm nay mình học chế biến món tương ớt để chấm thịt, cá khô, mực khô, mì gói...:

Cà chua: 1kg, gọt vỏ, bỏ ruột và hạt. Ớt: 2-4 lạng tùy người thích ăn cay hay không. Xé rãnh, bỏ ruột/hạt, không cần gọt vỏ. Ai gọt vỏ quả ớt được thì cứ gọt. Tỏi: 1 lạng, lột sạch (tỏi đã ngâm giấm sẽ ngon hơn tỏi tươi). Dấm, muối: 1 muống canh. Đường 2 lạng. Rượu đế (trắng): 2 muống canh.

Đem cà chua và ớt, tỏi luộc với 1 lít nước, cứ bỏ vô 1 ít rồi vớt ra, bỏ cái sau vô,

đừng bỏ vô luộc cùng 1 lúc nước không đủ ngập. Luộc khoảng 2 phút là được. Sau đó bỏ TOÀN BỘ nguyên liệu trên kể cả nước luộc vào máy xay sinh tố, xay cho mịn. Sau đó bỏ vào nồi, bắc lên bếp, mở lửa nhỏ từ từ và đảo kéo bị cháy khét. Khi nó sôi lục bục thì là OK, mọi vi khuẩn trong đó đã chết, mình sẽ tắt bếp, để nguội. Vì có rượu/giấm/tỏi/ớt gây ức chế vi khuẩn mốc meo nên có thể bảo quản được 3 tháng không cần tủ lạnh.

Nếu bạn nào làm đóng chai bán thì thêm 1/2 muỗng cà phê citric acid (axit chanh) hoặc 1-2 gram loại natri benzoate để bảo quản được khoảng 1 năm trong chai đóng kín. Có thể thêm 1/4 muỗng cà phê màu thực phẩm ăn được ký hiệu là Yellow Sunset hay Ponceau 4R (hàng Ấn Độ) để giữ màu bền, đẹp và lâu. Hiện chỉ có mấy nhãn hàng tương ớt trên thị trường thôi, mình vẫn chen chân được. Làm nhãn hàng “Tuot de Tony” đi (tuot là tương ớt, chứ hém phải “tuột”, tui chỉ đường cho làm ăn mắc mớ gì đòi tuột tui?)

Bữa nay, có 1 bạn khởi nghiệp trồng cà chua ở Đà Lạt nhưng sản lượng nhiều quá, không ai mua phải đổ cho bò ăn. Bò thì không có nhu cầu làm đẹp, thấy uống quá nên CLB con đường ở Tp HCM đem về bán kiếm tiền gây quỹ Hành Bông.

Bạn trồng ở Đà Lạt này nói cà chua con trồng là cà chua sạch. Mua nhớ bắt nó quéo tay thề nguyền, hiền dịu kiểu chị Tấm ấy. “Cà này không sạch, tao vạch mặt ra”. Còn bạn nào mua để bán lại thì cũng bắt chước cái Tấm mà rao như vậy “Con cà con kệt, không mua cà chụy, chụy khoét mắt cho”.

P/S: Bạn trồng cà này đẹp trai ghê lắm, từng học chuyên Thăng Long Đà Lạt, cao 1m80 da trắng môi hồng nhìn giống Lý Hùng. Còn bạn trưởng team bán hàng của TnBS thì con chúa đảo Phú Quốc, học trường chuyên Huỳnh Mẫn Đạt Rạch Giá, cao 1m70, da đen như mun, tóc vàng như nghệ, đẹp như Diễm Hương.

LIÊN HỆ kinhdoanh.tnbs@gmail.com với nhóm kinh doanh của CLB con đường nhé

Bài 67. Chuyện ở Mumbai

> The new Companies Act requires all cos with Rs 5cr net or Rs. 1,000cr turnover to spend 2% of annual profit on CSR

GiveIndia
the power to change lives

Rất nhiều tình nguyện viên sau 2 tuần bán hàng nông sản Việt gây quỹ “Ánh mắt học trò là áo ấm mùa đông” đã gửi thư về Tony. Có thư viết lúc 2h sáng. Làm công tác xã hội nó vậy đó, các bạn sẽ mất ngủ, sẽ trăn trở một vài đêm, nhưng chính là lúc nảy hần lên những nếp nhăn, giúp bạn có được óc già dặn.

Nhiều bạn nói tụi con sinh ra ở thành phố, lớn lên trong nhung lụa, mọi thứ cha mẹ chu cấp, học hành thì thầy cô chỉ từng bài toán, làm giúp từng bài văn...nên khi lên vùng cao, thấy các em bé hồn nhiên giữa núi rừng, tụi con bật khóc. Về lại thành phố, thấy yêu cha mẹ, yêu mọi người, yêu cuộc đời hơn. Tụi con không còn sừng cò, không tranh giành từng mét đường với những người tham gia giao thông khác nữa. Hay khi họ mắng chửi mình, thay vì đáp trả lại, tụi con chỉ bỏ đi, vì thấy họ tội nghiệp, họ còn quá sân si với cuộc đời này. Vì họ chưa biết cho đi...

Đúng vậy. Các bạn đã nhìn sự việc ở một góc nhìn khác, rất văn minh, rất nhân văn, rất đẳng cấp. Nên từ thiện cho người khác, thật ra cuối cùng chính là từ thiện cho chính bản thân mình. Hồi đó dựng đi Ấn Độ học một lớp đào tạo doanh nhân, toàn người giàu học, trừ dựng, vì dựng đẹp trai quá, nên được đặc cách. Có một ông thầy ổng dạy như vậy nè. Một tỷ phú khôn ngoan là một tỷ phú giúp bao nhiêu người làm triệu phú. Vì sao, vì trước hết là cho ông ấy. Giả sử ông ấy ở trong 1 cái lâu đài, lâu đài của ông ấy nằm giữa những biệt thự, người ta sẽ bảo vệ ông ấy. Còn nếu lâu đài của ông ấy nằm giữa một khu toàn nhà tranh vách lá, nó mà phát hỏa thì lâu đài của ổng cũng tiêu luôn. Có bữa cả lớp đi thực tập, ông thầy chỉ vào tòa lâu đài mấy triệu đô trong một khu ổ chuột, ổng nói họ đại quá. Phải giàu đều, kéo người ta lên thì cái giàu của mình mới

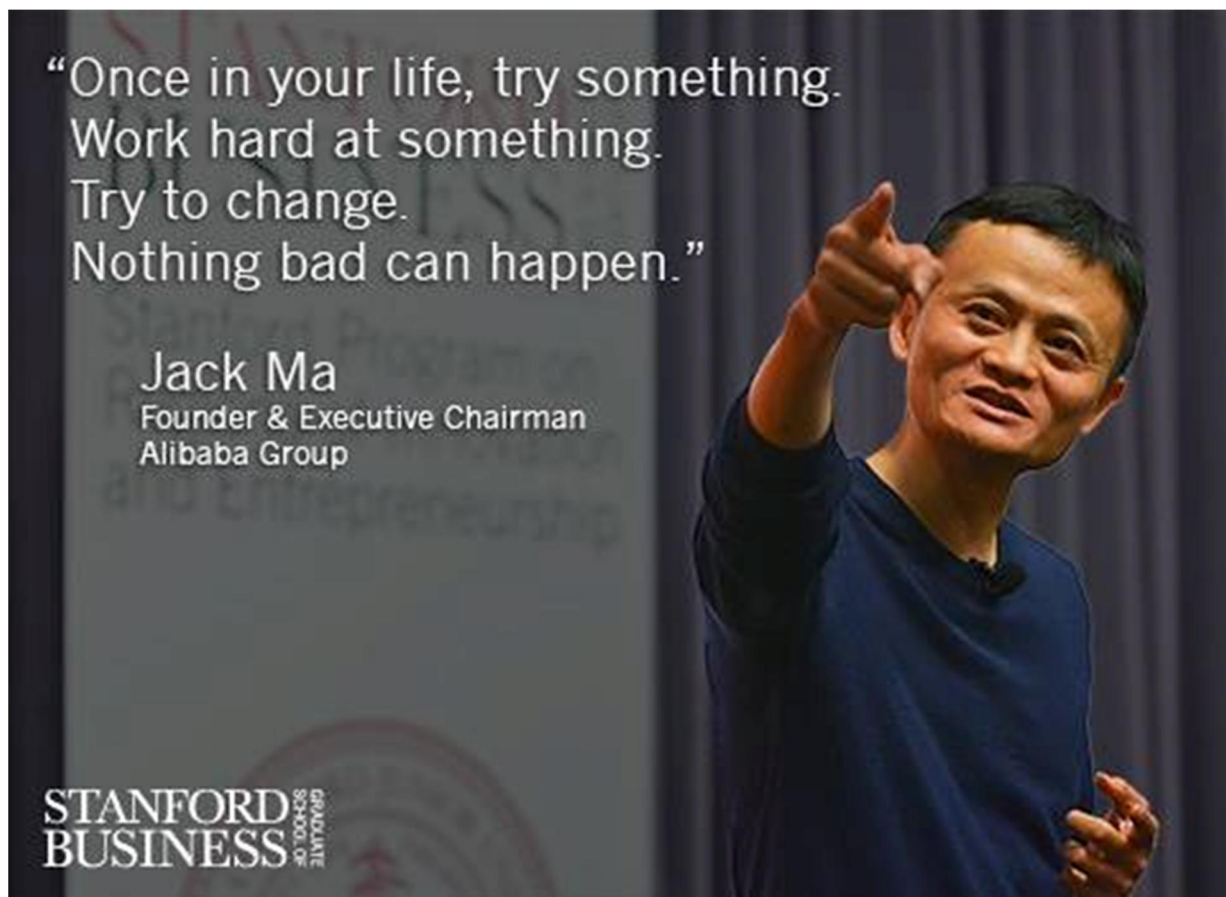
vững chắc. Luật doanh nghiệp Ấn Độ quy định mỗi doanh nghiệp đạt doanh số nào đó sẽ bắt buộc trích ít nhất 2% lợi nhuận cho công tác xã hội (CSR là Corporate Social Responsibility).

Thực tế, ở Ấn Độ, có những ông chủ giàu có và nhân viên cũng xúng xính ngon lành, gầy bó lâu dài, công ty phát triển vượt bậc. Nhưng cũng có những ông chủ giàu sụ, béo tốt, da trắng hồng nhưng người làm thì lương chỉ vài ba đồng, ốm tong ốm teo, miệng mồm méo mó, gửi đơn xin nghỉ việc suốt. Mấy ông chủ này lúc nào cũng than thở “tìm không ra được nhân viên tốt, tại nó nhảy cóc suốt, cứ mấy tháng lại thay người...”. Thì trách mình chứ sao trách tại nó. Cứ đào tạo thật tốt, lương 1-2 ngàn đô, giao việc cho tại nó làm từ sáng đến tối...thử có đứa nào bỏ việc không. Vấn đề là mình sẵn sàng cho nó 1-2000 đô nếu nó làm cho mình 10,000 đô. Nhưng nhiều người miệng mồm nói hay lắm, nhưng đụng đến chuyện này là hém chịu, vì không có tính hào sảng. Anh bạn của dương, có một nhà máy quần áo rất lớn thừa hưởng từ gia đình, khi nghe Tony kể về chuyện cô Lành bán vé số ở Long An đưa xấp vé số trúng 6.6 tỷ cho anh kia, rồi anh kia tặng lại 1 tờ 1 tỷ rưỡi, anh nói "anh không được vậy, nếu cô đưa anh xấp vé số đó, anh chỉ tặng vài triệu. Vì anh tiếc". Anh tiếc tiền thì người ta tiếc công tiếc sức, sẽ không thể cống hiến 100% năng lực cho công ty anh được.

Nên sự hào sảng là phải có, phải có nếu muốn thành đạt, các bạn trẻ tin lời Tony đi. Mà sự hào sảng chỉ có khi mình phải biết cho đi, biết làm từ thiện, đừng đợi giàu có mới làm. Vì giàu là bao nhiêu? Bao nhiêu mới là giàu? Tony có 2 người bạn mà kính phục nhất, một là bạn N, bạn cấp 2. Bạn này cứ rảnh là đi hiến máu. Người thứ 2 là bạn P, bạn ĐH. Bạn này từ lúc ra trường, lương có 4 triệu nhưng đã trích 10% tức 400 ngàn đồng gửi các em mồ côi, bây giờ lương gấp mấy lần, cô vẫn trích 10%. Nhưng cũng có những người bạn đi xe hơi, thu nhập một năm vài tỷ đồng, nhưng mỗi lần nói từ thiện là lơ đi. Vì họ không có sự hào sảng.

Dương chợt nhớ lời ông thầy Ấn Độ dạy. Ai cũng muốn lộc thật nhiều, tiền thật nhiều, cố lấy vào và cố giữ. Cuối cùng lại mất hết. Vì phúc như thân thuyền, lộc là thứ chất lên thuyền. Phúc mỏng mà lộc nhiều, thuyền nhanh đắm. Cho bớt đi nhé, còn ít, cũng hơi tiếc, nhưng mà còn...

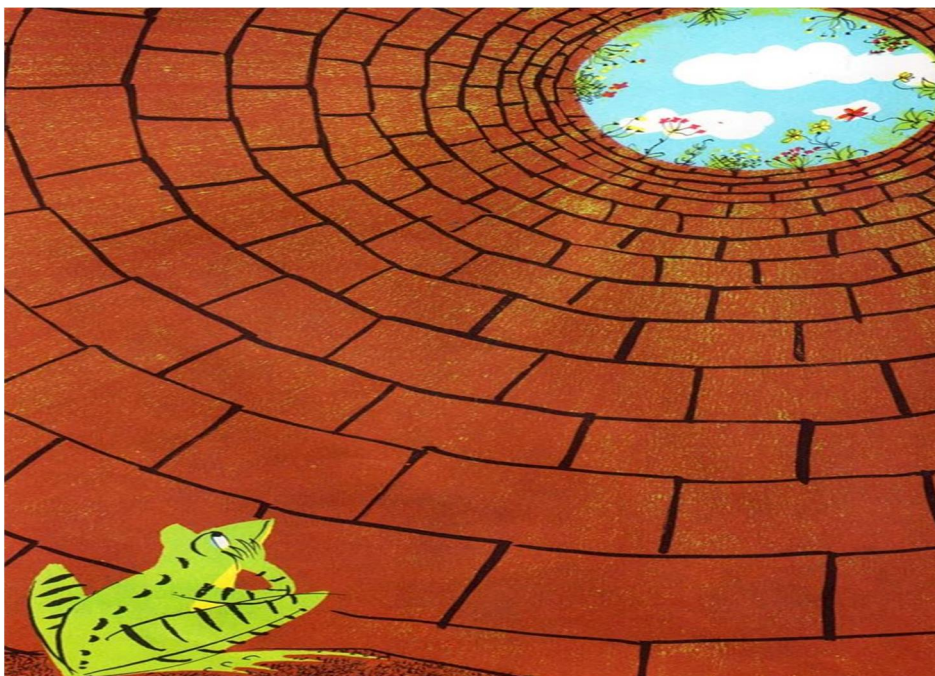
Bài 68. Từ một giáo viên tiếng Anh ở Hàng Châu

Từ một giáo viên tiếng Anh ở Hàng Châu, chỉ với 20 USD/tháng, ông Mã, nổi tiếng với thế giới với tên Jack Ma, đã có gần 30 tỷ USD và trở thành người giàu nhất châu Á đến thời điểm này.

Đây là một câu nói nổi tiếng của ông, đã giúp nhiều bạn trẻ châu Á thoát ra sự rụt rè thụ động và bơi ra biển lớn, tầm vóc quốc tế hiên ngang. Đại ý là “hãy một lần trong đời, thử một cái gì đó. Hãy làm hết sức mình trong một việc gì đó. Thử thay đổi cái hàng ngày của mình xem sao. Chẳng có gì tồi tệ cả đâu. Hãy thử xem”.

Bài 69. Trí khôn của Tony

Thời Tony tốt nghiệp, lượng sinh viên ra trường còn ít, nên Tony và đồng bọn nghĩ mình ghê gớm lắm. Đứa nào mới rời khỏi ghế nhà trường không vậy. Nghĩ mình hạc hành thế này phải bước vào những tập đoàn lớn như Boeing Airbus. Kỳ vọng lớn nên vào công ty nào cũng thấy không hài lòng, ba bữa là nghỉ. Lương thấp nghỉ, môi trường không có nói tiếng Anh-nghỉ, sếp xấu nhìn nhưc đầu-nghỉ, đồng nghiệp hôi nách cũng nghỉ. Một trong những đề tài bọn mình lúc đó hay cafe là để nói xấu sếp. Mấy nhóc chỉ hơn 20 tuổi đầu nhưng nghĩ mình khôn, còn ai cũng ngu (ngu mà lại làm sếp, chỉ đạo mình akkaa). Thường mà những ai nói người khác ngu muội thì chính bản thân họ chưa trưởng thành, nhắc lại nhé, dù tuổi lớn thế nào, học vấn ra sao đều cũng là đứa chưa trưởng thành. Vì trí tuệ và vốn sống chỉ có vậy, nên thấy không giống ý mình là khó chịu. Nhưng cũng nên thông cảm. Ai cũng cần có 1 thời bé dại để lớn lên.

Trong khi chờ những tập đoàn lớn tuyển để nói dối trốn đi phỏng vấn, việc kiếm 1 cty tư nhân vào làm đỡ cũng là một giải pháp khôn. Nên đứa nào ngồi nhà chờ việc thì sẽ bị đồng bọn chê ngu. Nói mày đi làm đại đi, kiếm vài triệu tháng chơi, rồi chỗ ngon kia đồng ý nhận thì tìm lý do nghỉ. Nên phỏng vấn công ty tư nhân nào cũng giả bộ hứa hẹn, kiểu em sẽ gắn bó công ty mình đến suốt cuộc đời, hay em sẵn sàng bảo vệ công ty mình bằng máu của em. Em ngưỡng mộ anh, em ngưỡng mộ chuy. Nhưng có chỗ ngon là lật đật xin nghỉ liền, nói gia đình em có việc, em phải về quê. Hay em phải hạc lên cao nữa. Hay em bị bệnh nhưc đầu kinh niên, phải nghỉ làm để chữa. Chỉ tội mấy công ty tư nhân kia, họ cứ nghĩ bọn này nói thật, chia tay ngậm ngùi, dạn dò tùm lum, chúc em này nọ...Thiệt đúng ngu luôn, bước ra khỏi công ty họ mà thấy mắc cười muốn chết.

Trong lúc chờ mấy cái "ngon" cỡ Boeing tuyển dụng, Tony cũng xin việc làm đồ với suy nghĩ thật khôn ấy. Nào công ty TNHH Hoàng Hôn, TNHH Lam Chiêu Tím Biếc, nhiều đến nỗi giờ chả nhớ hết. Công ty khá được 1 tháng, còn thông thường là 1 tuần. Chỉ có 2 công ty để lại ấn tượng nhất. Công ty đầu có sếp nữ. Cả đám nhân viên mới vô suốt ngày chê chụy ấy là ngu ngốc, cái gì cũng nói ngu cho được. Chụy ấy thì đâu có thừa nhận, ngày nào cũng xoen xoét cãi lại "chụy ừ chịu đâu, chụy khôn lắm nhé...". Thế là sinh nhật của chụy, tụi nhân viên trề tụi mình tặng cho 1 kg muối i ốt. Thế là chụy vui sướng khôn xiết, ngày nào cũng lấy muối ra ăn. Nhưng đâu được 2 tuần thì chụy kêu cả bọn vào phòng, đóng cửa cái rầm, bảo " Hôm qua xem tivi, có câu khẩu hiệu là hãy dùng muối có chứa i ốt để phòng bệnh đần độn, chụy hiểu ra rồi nhé. Mấy người nói chụy vậy sao, chụy hận mấy người, chụy hận, chụy hận, mấy người hãy đi đi "(chị này xuất thân là diễn viên đoàn cải lương Hương Mùa Thu dưới Cà Mau, chuyên đóng vai đào mù). Nhưng tụi này nghĩ muối thấm vào người chị 2 tuần nên chị đã thông minh lên hẳn. Thế là Tony và đồng bọn bị đuổi việc.

Qua công ty thứ 2 thì đâu được 2 ngày thì đồng bọn phát hiện ông sếp cũng ngu nốt vì ông không biết dùng máy scan và phát âm tiếng Anh buồn cười vãi. Fax mà đọc là phắc, suốt ngày nhắc nhở "Lan ơi em phắc cho anh chưa, em bận thì nói cái Tuyết nó phắc giùm, rồi sao sáng giờ chưa phắc Hồng Kong, phắc Pháp, phắc Mỹ....". Người ngoài nghe tưởng cái Lan là đứa lằng lộn xuyên quốc gia. Thế cũng là sinh nhật của ông ấy, anh em trong phòng bèn cùng nhau tặng ông ấy 1 hộp sữa có chứa DHA. Ông ấy cũng lại vui mừng khôn xiết, sáng chiều đều lôi ra uống. Uống mãi đến 1 tháng sau, lôi ra miếng giấy dưới đáy lon ghi rõ "sữa có DHA giúp thông minh", ông ấy hiểu ra nên kêu cả phòng lên. " Các em phải rời công ty trong vòng 7 phút" - he said. " Em có thể rời công ty trong vòng 6 phút"- said Tony. Nói qua nói lại một hồi kiểu game show thì Tony nói " Em có thể rời trong vòng 1 phút". . Ông ta giận dữ " mời em rời".

Thế là lại bị đuổi việc. Gọi í ới đồng bọn, tao bị đuổi rồi nè, đi cafe đi. Và đồng bọn nói chờ tao chút, để kiểm gì vô chọc sếp cái đã. Đâu 1 tiếng sau thì cả bọn bị đuổi việc sạch trơn, ra Hồ con rùa uống cafe rồi đi hát Karaoke inh ỏi.

Bài 70. Du học sinh và vấn đề chuối hóa

Du học xong, trong đầu bất cứ du học sinh nào cũng xuất hiện câu hỏi ở hay về. Tất nhiên du học ở đây là 4-5 năm trở lên, quen hết đường đi nước bước, ngôn ngữ, văn hóa bản địa, chứ hẻm phải 12 tháng hay 24 tháng kiểu Tony, vừa chuẩn bị quen biết từng hàng cây góc phố ở Luân Đôn, Pa Ri, Niu Ôt, Sít Ni, Meo Bênh, Am Tẹt Đamthì chương trình đã xong. Các chương trình này thật ra là 1 cách xuất khẩu giáo dục của các nước, họ muốn lấy tiền và ta muốn có bằng, nên cứ đến hẹn lại lên, ví dụ 1 số nước họ có chương trình 12 tháng để xong 1 cái master, họ cấp visa đúng 12 tháng. Nên phải về. Học yếu cũng cho về. Cũng vì thế nên dù mình viết sai tè le, mấy thầy vẫn châm chước cho qua. Kiểu Liên Xô và Đông Âu ngày xưa, viết sai 1 chút chẳng sao, cho qua hết để các bạn lấy xong cái Phó Tiến Sĩ, về nước để tham gia quánh Mỹ.

Nhóm này thường đã đại học ở VN rồi, mới đi làm thạc sĩ ngoại, hay cử nhân liên thông 2 năm ở Việt Nam 2 năm ở bên. Kiếm cái Tóp phô 80 hay cái Ai Eo 5.5 trở lên là đi. Thật ra ở bên kia chứ cũng suốt ngày lên mạng đọc báo Việt Nam. Toàn quan tâm những gì diễn ra bên dải đất hình chữ S. Thậm chí 1 nhóm đầu cả chục bạn cùng sang, cùng thuê 1 nhà, cùng học 1 trường, 1 lớp. Vào giờ thảo luận tụm nhau ngồi 1 góc, bày đặt nói tiếng Anh 1 lúc ông thầy vừa xách đít đi là chuyển qua nói tiếng Việt cho phẻ. Ở nhà cũng thay nhau nấu bún bò Huế, mắm tôm mắm ruốc kho lên nghi ngút, cũng mở tivi VTV3 qua máy vi tính coi cười ha ha. Nhóm này về nước thường thành công vì văn hóa Việt Nam không quên mấy. Nên hòa nhập tốt. Vẫn lái xe máy chạy ầm ầm, vẫn quan niệm đèn vàng là dấu hiệu tăng tốc trước khi đèn đỏ. Nên xin việc ngon lành, đi đâu gặp, ai nấy đều nể với khả năng nói ngoại ngữ nhanh dù phát âm hơi giống giống tiếng nước ngoài. Và cũng hay nói, hồi tôi ở bên....(Ông Tổng biên tập Tony Tèo là 1 ví dụ)

Còn nhóm 4, 5 năm trở lên, thường thì họ sang từ lúc 18 tuổi, học cử nhân, có thể học thêm học hoài đến tiến sỹ. Trải qua cuộc sống sinh viên, đâu được 3-4 năm là bắt đầu hòa nhập với xã hội bên kia. Sau chục năm thì gần như người bản xứ, chỉ có điều phát âm còn cứng, nghe kỹ vẫn nhận ra, chỉ có nhóm qua trước 15 tuổi thì nói bẻ miệng được y chang như người bản xứ thiệt. Nên nếu muốn con cái làm việc ở nước ngoài luôn thì cho qua từ lớp 10 là OK. Nhưng đi sớm cũng có bất lợi là nó hém có tình cảm nhiều với cha mẹ, anh em, không có văn hóa Việt như mấy đứa qua sau. Dù sao việc học 3 năm cấp 3 ở VN cũng hình thành tính cách Việt hơn. Nó vẫn khóc ngon lành khi nghe Cẩm Ly ca bài Ru Lại Câu Hồ. Còn thế hệ đi nước ngoài từ nhỏ hay sinh ra ở đó, người ta gọi là thế hệ chuối, banana generation, bên trong màu trắng bên ngoài màu vàng, tức màu da thì vàng nhưng suy nghĩ hành động gì đều y chang người da trắng. Nhóm này nghe nhạc Tây, ăn hamburger hay fastfood, không thèm ăn ốc hay uống nước rau má, mỗi lần kêu tụi nó ăn thì tụi nó chỉ nói give it a try. Và suy nghĩ đơn giản, thẳng ruột ngựa kiểu Mỹ trắng, không có nói móc méo hay thâm thúy như người Tàu hay người Việt trong nước.

Có anh bạn tên Q, ra đi từ năm 18 tuổi, vừa học vừa làm gần 20 năm, không về nước lần nào, kiếm ăn cũng khá và đã là tiến sỹ kinh tế. Kinh nghiệm thương trường dạn dày. Gót giày gõ mòn hết ở mọi góc phố tài chính thế giới. Anh tự hào về bản lĩnh kinh doanh và vốn sống của mình lắm. Con sốt nào cũng trải qua. Bong bóng nào cũng dự đoán được. Bỗng dưng 1 ngày lòng thấy buồn, muốn đem cục tiền về nước đầu tư làm ăn, 1 phần cũng vì bên Mỹ giờ cũng khó mần. Gặp anh ở quán phở Lê chỗ Harvard Square, Tony nói thôi anh, về nghỉ ngơi ăn hột vịt lộn ăn ốc cho vui đi chứ làm cái gì, anh bị chuối hóa mất rồi, về làm ăn khó lắm. Ảnh trề môi, nói mày cứ coi thường anh, cái đầu đầy sạn như thế này, anh không ừa ai thì thôi chứ đứa nào lừa được anh.

Nửa đêm anh vừa xuống sân bay, bị ngay 1 thằng taxi nó chém đẹp. Nó chở từ Tân Sơn Nhất về khách sạn ở Q. Bình Thạnh mà đâu 3 tiếng đồng hồ, anh nói sao nó chở tao đi lòng vòng, chở tao đi qua Thủ Thiêm, rồi tới Thủ Đức, rồi tới Thủ Thừa, Thủ Dầu Mộttoàn Thủ là Thủ. Đầu tiên tao mãi coi quê nhà đổi mới thấy thích thú, một hồi tao thấy sợ. Nhớ đâu có xa vậy, cái tao bắt đầu thủvõ. Lỡ tâm sự với nó là 20 năm anh chưa về quê và đang đem tiền về nước đầu tư, cũng thêm thất chút đỉnh kiểu Việt Kiều quen miệng, sợ nói ít tiền người ta khinh. Sống ở xứ người lâu năm, bản năng tồn tại khiến nhiều người hình thành phản xạ nói thêm kiểu mình rất có trình độ và rất giàu có. Tony nói cũng may, chứ nó đưa anh ra bãi đất hoang rồi ...thủ tiêu, không thì kéo đồng bọn gái đẹp dàn cảnh mát xa ...thủ tâm là toi đời trai anh rầu. Cuối cùng anh cũng về được khách sạn ở Bình Thạnh với 2 triệu tiền cược. Anh nói, đúng là về VN, mới thật sự là học. Anh vốn thích học.

Rồi anh tham gia vào thị trường chứng khoán, quánh lên quánh xuống cắt lỗ chốt lời khí thế, đòn bẫy đòn biếc gì anh cũng áp dụng, các định luật quy tắc gì anh cũng lôi ra. Cuối cùng, anh thất bại cay đắng, nói sao chứng khoán ở xứ mình lạ quá, chưa có trong lịch sử chứng khoán thế giới nên anh phán đoán hém được, nhưng vui mừng vì có thêm bài học. Rồi anh đầu tư mua bất động sản, phân tích đạo hàm ghê lắm, giá cứ đáy là anh mua, vì đáy rồi sẽ lên theo đồ thị hình sin, ai ngờ ở thị trường của ta có thêm khái niệm "thùng đáy". Hay " phá vỡ đáy cũ, tạo lập đáy mới", rồi nó bất động như chính tên gọi của nó, anh được thêm bài học. Số tiền cuối cùng còn lại, anh hùn hạp làm ăn với ông anh họ, chén chú chén anh thề thề thốt thốt, rồi tan vỡ, cãi lộn như giặc, không nhìn mặt nhau, anh lại có thêm bài học. Sau 2 năm, anh thất thủ trở về nước Mỹ mền thương, với 0 đồng và 1 sấp các bài học. Cái mặt méo xẹo, dài như cái bơm và cái quần đùi lò xo tới háng.

May mà còn có cái che thân. Ai biểu 20 năm trời hém về nước chi cha nội!

Bài 71. Hướng dẫn chế biến thức ăn từ quả sung, sung de Tony

Quả sung là một món quà tạo hoá ban cho con người ở các nước nhiệt đới. Trong lá sung có cả đạm (rất hiếm hoi thực vật có chứa đạm ngoài họ đậu) nên bạn sẽ thấy có vài nốt sần trên lá. Đây cũng là quả chứa kali và canxi rất lớn, nên mình ăn sung thì khỏi ăn tôm cua cũng được. Nên mới có câu "há miệng nằm chờ sung rụng", vì ăn sung rồi thì khỏi cần ăn mấy cái khác.

Sung có thể chế biến nhiều món ăn ngon. Đặc biệt tác dụng chống oxi hoá của nó có thể sánh ngang với mọi loại thực phẩm chức năng đắt tiền nhất. Lưu ý là thực phẩm chức năng, hay thuốc bổ, chỉ có tác dụng tâm lý. Hầu hết vi khoáng và vitamin trong cơ thể con người được tiếp nhận từ nguồn gốc tự nhiên, các vitamin tổng hợp, vi khoáng trích ly gì đó...đều bị thải hồi qua đường bài tiết. Hồi đó Tony không biết, cứ mua mấy hộp daily for man uống miết, thấy uống viên màu gì thì nước tiểu có màu đó. Sau này mới biết cơ thể mình thải loại hết tron. Phí tiền.

Các bạn tích cực ăn hoa quả rau xanh để có sức khoẻ tốt. Nhà có không gian nên trồng vài cây sung (trong chậu cũng được) để ăn dần. Tony giới thiệu các bạn một vài món từ sung

1. Kho cá:

Cá: 1/2kg, cắt khúc hoặc cá bé thì làm sạch Sung: 20 quả, bổ đôi ra. Cá và sung sẽ được ướp với 1 muống canh nước mắm, 1/2 muống canh xì dầu, 1 muống canh đường..tối thiểu 30 phút. Sau đó đun sôi, khi sôi bỏ thêm 3 muống canh nước lã vào, đậy vung kho lửa thấp nhất khoảng 30 phút. Nếu có nghệ mật ong (vò viên bán sẵn trong siêu thị) thì nên mua sử dụng thay thế chất tạo màu bằng đường không tốt. Bỏ 2 viên nghệ mật ong này vào nồi cá kho lúc ướp để có màu đẹp.

Sau khi chín, rắc tiêu trên bề mặt hoặc bạn nào quen mì chính bột nêm thì có thể bỏ vào, nhớ chỉ vài ba hột mì chính thôi nhé, ăn nhiều bị mỏi cổ rắng chịu.

2. Gỏi sung cá khô hay mực khô

Sung chẻ làm bốn, ngâm nước muối hoà với giấm (giấm vại Kim Ngân càng tốt) sao mình nếm thấy chua chua mặn mặn vừa miệng là được. Sau đó bỏ vào ngăn đá tủ lạnh trong 31 phút. Hoặc bỏ đá vào ngâm, để sung giòn.

Hành tây phải bỏ vào ngăn đá tủ lạnh đúng 9 phút sẽ không bị hăng khi lột và cắt. Hành tây xắt khoanh tròn, ngâm vào dấm + đường cho vị chua chua ngọt ngọt là được, ngâm khoảng 31 phút luôn.

Cá hay mực khô nướng lên, xé sợi, đếm đúng 30 sợi thì không xé nữa mà bốc lúm luôn cho hao bớt đi, nấu ăn phải ăn bớt mới là đứa dễ thương. Nên nấu xong nói nhường mọi người chứ thực ra là mình "nêm nêm" dưới bếp lòi họng rồi.

Bỏ cá khô đã xé vào cái tô lớn, vớt sung và hành tây ra, trộn đều lên. Xắt nhỏ rau răm hoặc rau thơm nào cũng được lên, trộn đều. Ăn thử coi ngon hem, nếu ngon quá thì ăn hết luôn khỏi dọn ra cho khách.

3. Mứt sung: Chỉ làm sung chín. Bỏ đôi, trộn đường với tỷ lệ 1kg sung 2 kg đường. Bỏ tủ lạnh đúng 12h 15 phút, sau đó bỏ vào nồi, rim lửa nhỏ đến khi nào đặc lại thì vắt chút nước cốt chanh vào. Tây thích ăn mứt này lắm, bạn nào muốn lấy chồng Tây phải thành thạo món này.

4. Nấu chè sung: tương tự nấu chè thông thường, bỏ đôi quả sung và bỏ vào nước đường nấu, thêm đậu xanh và nước cốt dừa nữa.

5. Nấu canh sung: nấu với thịt nạc giống như nấu quả sấu

Chúc các bạn cho 1 ngày chủ nhật thiệt sung, thiệt sướng. Không có quả sung thì lấy quả vả cũng được. " Lòng vả như lòng sung", quả nào cũng ăn ngon, bổ dưỡng.

Bài 72. Vì sao phải rèn luyện thói quen đọc nhanh?

Các bạn con dưỡng, phải tập đọc. Đọc rất nhanh là thói quen buộc phải có của người đẳng cấp. Biến kiến thức mênh mông, mình đọc chậm sao lấy được nhiều kiến thức được. Đọc ở đây là reading chứ hèm phải lướt (skimming) nhé. Đọc hết, không sót chữ nào, nắm hết ý trong đó.

Dưỡng viết ngắn cũng được, nhưng thật sự là muốn các bạn có văn hoá đọc trở lại, thay vì văn hoá nghe nhìn. Rất nhiều con dưỡng ngày xưa nói bài của Dưỡng dài, ngại đọc. Giờ nói sao viết ngắn quá dưỡng ơi. Nên đi học đi làm, tài liệu chuyên môn cả chục trang đọc cái vèo là xong, dành thời gian làm việc khác, năng suất lao động tăng cao. Sếp yêu thầy mến.

Nếu bạn bè mình hèm có ham đọc thì phải động viên. Nếu nó vẫn lười, thì thôi nghỉ chơi cho rồi, đẳng cấp khác biệt sao thành bạn thân được. Một là nó ít đọc, chả biết nói gì với nó, hai là đầu óc nó nông cạn nên mình tư vấn với nó, nó đưa lời khuyên trót quót hay thậm chí gây hậu quả khôn lường.

Bạn nào cứ thấy chữ là ham đọc, thì trước sau gì cũng sẽ thành đạt. Vì túi khôn nhân loại, các ý tưởng kinh doanh làm ăn, các lời khuyên hay nhất để có một cuộc đời đẹp đang nằm trong đó. Mình đọc thấy hay đem ra áp dụng. Sướng.

Kinh nghiệm, vốn sống thật ra thì tự mình trải nghiệm cũng được, nhưng việc đọc người ta đã kinh qua và viết ra, giúp rút ngắn thời gian để mình có cái trí khôn đó mà không phải trả giá nhiều.

Mình biết chữ mà, biết thì phải đọc chứ...

Bài 73. Những quả táo Yên Đài

Tony hay đến thành phố Yên Đài (Yantai, đọc là Den-Thải) nhiều lần trong năm để mua nguyên liệu phân bón. Nói hàng Trung Quốc xấu thì không hẳn, vì ở TQ có nhà máy cấp tỉnh, nhà máy cấp huyện, cấp xã cấp thôn. Loại cấp tỉnh thì xuất qua Mỹ Nhật Châu Âu, cấp huyện thì thường dùng trong nước, loại cấp xã cấp thôn thì xuất qua mấy thị trường ham rẻ như Cam Túc, Thanh Hải, các nước Đông Nam Á, châu Phi, châu Mỹ La tinh... Một cái quần jean ở Quảng Châu giá 200 USD thì cũng có, giá 2 USD thì cũng có. Nếu mình sống ở châu Âu hay Mỹ, mở hàng hóa ra thấy Made in China thì cũng đừng có ngại, vì để vô được các quốc gia này, mọi hàng hóa đã phải có sự kiểm nghiệm gắt gao. Thường các công ty đa quốc gia sẽ cử người đến Trung Quốc giám sát từ đầu đến cuối, tận dụng nguyên liệu có sẵn và nhân công rẻ của quốc gia này, nhưng họ phải kiểm soát chất lượng.

Trở lại Yên Đài, đây là thành phố nhỏ trực thuộc tỉnh Sơn Đông, có thắng cảnh Bồng Lai Các, nơi lưu giữ thơ văn của nhiều thi sĩ như Tô Đông Pha. Đứng ở Bồng Lai Các, mình sẽ nhìn thấy giữa biển có một vạch màu, chia làm 2 phần. Phần màu vàng là biển Hoàng Hải và phần màu xanh là biển Bột Hải. Vào ngày có sương mù, mình còn có cơ hội nhìn thấy ở ngoài khơi có những tòa nhà, có xe cộ chạy, người ta giải thích là hiện tượng quang học gì đó mà nó phản chiếu 1 thành phố trong đất liền ra ngoài như chiếu phim ấy. Trình độ Hán Ngữ của Tony chỉ có vậy nên không hiểu rõ lắm.

Ở Yên Đài, táo được trồng mệnh mông bạt ngàn nên được gọi là thủ đô táo của Trung Quốc. Có nhiều giống khác nhau nhưng phổ biến nhất là giống táo hồng trông như táo giả, nhìn đẹp nhưng ăn bỏ không ngon. Nông dân dùng kích thích sinh trưởng nên cây lớn nhanh như thổi, hoa chỉ chít từ gốc đến ngọn, có cây rụng lá hết trơn mà trĩu cành hàng ngàn quả. Chính vì không thuận tự nhiên mà cây táo ở Yên Đài có tuổi thọ khá ngắn, khai thác đâu 10 năm là phải đốn bỏ. Táo không trồng được ở khí hậu nhiệt đới vì nó cần độ lạnh và tuyết vào mùa đông. Nên ai nói táo Đà Lạt hay táo Sapa gì đó thì không đúng, ở Sapa chỉ có táo mèo

hoặc chỉ là trồng thí nghiệm, không thành nông sản bán ngoài chợ được.

Trái cây muốn bảo quản phải dùng hóa chất bảo quản hoặc phương pháp lạnh sâu nhanh, như xử lý dưa (thơm) hay chuối, họ chần đúng nhiệt độ chính xác 6.5 độ C trong mấy phút, rồi chuyển qua nhiệt độ bao nhiêu đó trong mấy phút, trung vô sập trong mấy phút... Táo ở Mỹ, châu Âu cũng vậy, họ xử lý bằng nước có vitamin C (ascorbic acid) và bảo quản cả năm trong kho lạnh, vì thu hoạch theo mùa trong khi siêu thị thì lúc nào cũng có.

Ở Yên Đài, ngoài việc bọc quả táo bằng túi giấy có tấm thuốc bảo vệ thực vật, công nghệ xử lý sau thu hoạch là cả 1 vấn đề về an toàn thực phẩm. Có lần Tony tham quan 1 xưởng đóng gói táo ở đây. Vừa bước vào xưởng, Tony nhìn thấy mấy bồn chứa to như cái nhà, táo sau khi rửa sạch, sẽ được đổ vào bồn, ngâm khoảng 30 phút rồi theo băng chuyền đến khu vực quạt sấy khô. Nhân công sẽ dùng cái miếng xốp bọc từng quả, bỏ vào thùng. Trong cái bồn ngâm đó, ôi thôi hàm bà lằng các loại hóa chất, rồi có cả hương táo nhân tạo nữa. Nên táo ngâm vào đó xong, thơm nồng nặc...mùi táo.

Tony trò chuyện với anh Trung, chủ xưởng. Anh nói táo đưa vô siêu thị Bắc Kinh, Thượng Hải thì là loại khác, quy trình khác, đóng gói trong nhà máy khác. Còn cái này của tụi tao bán ở các tỉnh phía nam, từ đây đến đó cả mấy nghìn dặm, khí hậu dưới đây lại nóng ẩm, dễ hỏng lắm. Tony kể có lần nhà tao có mua 1 quả táo, xong để quên, 1 năm sau bỏ ra thì thấy bên trong đã thối còn bên ngoài vẫn tươi nguyên. Anh cười ha hả, nói với kiểu xử lý như vậy, bên ngoài đã nhựa hóa, thì có con vi khuẩn nào xâm nhập được vào đâu mà gây thối. Có thối thì thối từ bên trong do trong ruột chưa nhựa hóa kịp. Thì cũng như mày mua táo nhựa thối.

Tony bắt đầu choáng váng nhẹ. Anh Trung nhìn Tony một hồi rồi nói, Tony à, mày đẹp trai nhìn y chang nhân vật Vạn Kiếm Nhất trong truyện Tru Tiên, đừng có chết sớm uống lắm, nên nghe tao dặn nè. Nếu mày mua táo mà phơi nắng phơi sương cả tháng không hỏng, mùi hương nồng nàn thì nhớ gọt bỏ sâu khoảng 1cm từ vỏ. Còn mua ở siêu thị loại bảo quản lạnh thì cứ an tâm. Tao làm cái này chứ cũng không có ăn, nông dân cũng vậy, họ trồng riêng cái nào để ăn cái nào để bán. Tao nghĩ ở nước mày cũng vậy mà, nông dân bao giờ chẳng trồng khu này "để ăn" khu kia "để bán".

Tony nghe xong, mặt mũi như "da trời ai nhuộm mà xanh ngắt". Anh Trung hỏi mày bị càn-mao ư (càn-mao là cảm mạo). Cái Tony nói ừ, chắc tao bị thấu thắng (thấu thắng là nhức đầu) hay quay thung gì đó (quay thung là đau bụng). Anh Trung rú lên, Tony oi, mày bị càn-mao mà nhìn cũng đẹp. Rồi anh cho công nhân viên nghỉ giải lao để tham quan Tony, anh nói, đúng là đất phương nam, kỳ địa sinh kỳ nhân, nó bị càn-mao mà vẫn ngời ngời thanh tú.

Bài 74. Tôi là ai, là ai..?

"I read your college application essay. First of all, the word 'COLLEGE' has two 'L's'."

Hôm bữa dự thi mút thanh long có 1 con dượng nói con mới lớp 11 thôi, gia đình lo cho sang Mỹ học cấp 3 nhưng nửa đường thì hết tiền, nên con phải về. Nhưng bạn ý định xong 12 thì sang lại Mỹ, lần này quyết tâm lấy học bổng để gia đình khỏi lo lắng. Với các bạn muốn giật học bổng quốc tế, Tony giúp các bạn tí xiu. Nhưng chỉ là định hướng, còn lại các bạn tự lực nhé.

Ở Mỹ, HS cấp 3 nếu muốn vô ĐH, phải có điểm SAT 1. SAT 1 sẽ kiểm tra khả năng suy luận, viết, toán cơ bản... để xem đứa đó có đủ trình độ nhận thức để làm sinh viên không. Bắt đầu làm, bài viết nó chạy ra, ví dụ 25 phút, đồng hồ cát trừ dần thời gian, xong thì bấm nút NỘP BÀI. Đề dễ ẹt, ví dụ: số tiếp theo là số mấy: 2,4,6,... nếu mình hém biết điền vào số 8 thì thiếu 1-ốt quá, cho về quê bán phân phượng tím. Hoặc coi cái thư xin việc mà không biết có bao nhiêu lỗi chính tả trong đó, thì không làm sinh viên được. Một năm thi SAT tới 6 lần, cứ 2 tháng 1 kỳ nên bạn nào chưa tự tin thì để đợt sau. Nộp SAT1 và tiền, thế là trường nó nhận. Thường là các trường đạo tạo theo hệ ứng dụng, nó chỉ cần như vậy.

Còn muốn vô ĐH lớn, các trường hàn lâm, phải có thêm điểm SAT 2, kiểm tra các kỹ năng toán lý hóa sinh sử địa, tới 18 môn, cũng trắc nghiệm online.

Vô ĐH nổi tiếng hoặc muốn có học bổng để khỏi tốn tiền cha mẹ, HS phải có thêm bài luận. Hồi xưa Tony cũng viết bài luận với nhan đề "Tony-không chỉ là đôi mắt đẹp" mà được Há Vọt nó nhận (có kèm theo hình đẹp trai (bạn quần bơi đỏ, cầm trái táo đỏ bên bờ hồ). Mình có lợi thế gì là phải trưng ra hết. Ví dụ biết

chơi đàn, bơi lội, võ thuật, từng sản xuất kinh doanh, từng cứu trợ, từng tham gia từ thiện xã hội, từng dạy cho trẻ em đường phố...nói chung là đứa nào sống đẹp là được nhận hết, nên muốn vô mấy ĐH nổi tiếng, các bạn trẻ phải sống đẹp với cộng đồng. Còn đứa nào chỉ HẠC và HẠC thì thôi, không có cửa.

HS Trung Quốc hay xin tài liệu kiểu “500 bài luận vào trường X thành công” về tham khảo, nhưng tỷ lệ nhận thấp nhất vì câu nào cũng mang dấu ấn của ai đó. HS châu Âu được nhận với tỷ lệ cao nhất vì họ tự viết. Giám khảo họ có phần mềm anti-plagiarism (chống đạo văn), cập nhật liên tục. Bài của người nổi tiếng như Tony Tèo họ cũng dịch qua tiếng Anh, cập nhật. Mình mà bắt chước, kiểu “nước mắt lăn dài trên gương mặt thanh tú” thì họ biết ngay câu này là của Tony, nếu hém có ghi trích dẫn là quảng hồ sơ mình vô thùng rác. Nên các bạn phải soáng tộ. Nhớ nhen, phải soáng tộ.

Điểm thi SAT tới mấy ngàn điểm nên việc đánh giá chính xác hơn thang điểm 10 của mình. Như vậy, phân hóa trình độ HS cũng rõ ràng, mà lại khỏe, đỡ tốn kém. Bây giờ SAT1, SAT2 nhiều nước áp dụng, mỗi nước có cục khảo thí sẽ xây dựng bộ đề riêng của mình. Các nước lân bang Sing, Mã, Phi, Thái...đều đã áp dụng cả. Giờ internet kéo về tận thôn xóm, bạn trẻ nào chả biết sử dụng máy tính, nên thi trắc nghiệm online kiểu vầy cho nhanh, từng huyện, từng tỉnh tổ chức luôn cho nó tiết kiệm. Khỏi có chuyện quay bài ném phao...vì riêng việc giờ tài liệu hay nghe người khác chỉ bài, đồng hồ nó tự động chạy qua bài khác, điểm còn thấp hơn mình tự suy nghĩ, tự đánh máy.

Các bạn tự rèn luyện kỹ năng viết luận để áp-lai vô mấy trường nổi tiếng thế giới nhé. Tiêu chuẩn min 250 chữ, max 650 chữ. Chỉ một topic quen thuộc của mọi cánh cửa ĐH lớn “Tôi là ai. Who am I”.

Các hãng lớn như Coca Cola, Boeing, P&G, Morgan, Citibank,...khi tuyển thực tập sinh quản trị (tức hạt giống lãnh đạo của hãng sau này) sẽ yêu cầu viết 1 bài mới “Who am I”. Họ sẽ xin lại bài luận cũ của năm 18 tuổi và xem dấu ấn đào tạo đã khiến bạn khác biệt như thế nào sau 4 năm.

Ở hãng Phượng Tím, mỗi đợt tuyển dụng, Tony phỏng vấn 10 bạn, tốt nghiệp toàn Bách Hóa, Ngại Thương, Kinh Tuế, thì đến 10 bạn không trả lời được câu hỏi “Tôi là ai”. Nói tưởng anh ra đề sin cos ô mê ga tê cộng phi thì tụi em giải được chứ hỏi vậy sao tụi em biết.

Ngồi phỏng vấn hỏi “Tôi là ai”, cả chục đứa nhìn nhau “ủa tao là ai vậy?”

Khóc...

Bài 75. Hạc dùm tui cái...

S.T.U.D.Y

Sleeping, Talking, Unlimited Texting, Dreaming, Yawning

litsedburgers

Mấy bữa nay Villa de Tony nhận nhiều người bà con dưới quê lên, chủ yếu là tư vấn cho cháu nó hạc cái gì. Anh chị em họ hàng của Tony bắt đầu có con đang cấp 3, thời gian chọn trường ĐH rồi, nên việc định hướng rất gấp. mấy bữa nay họ lại nghe nói gộp chung 2 kỳ thi tú tài và ĐH với nhau nữa, nên hết sức hoang mang.

Tony thì làm biếng trả lời mấy câu hỏi như vậy. Ai hỏi thì cứ bắt hỏi cháu nó xem nó thích cái nghề chi. Nhưng mấy anh mấy chị ngồi khóc, nói lặn lội lên Tp hỏi em, em thông thạo mọi thứ thì chỉ giùm, chứ em trả lời vậy chắc anh chị không ngủ được. Anh chị nói, hạc sinh bây giờ khộ lắm, 18 tuổi chứ không biết mình thích ngành gì đâu. Không đứa nào biết mình có thể mạnh gì, chỉ biết ngồi giải toán lý hoá ào ào vậy chứ cũng không hiểu bản chất của việc tính số mol hay vẽ đồ thị để làm gì cả. Nên trừ một số bạn giỏi giang thông tuệ cá tính, còn lại là theo ý mẹ ý cha. Như thằng Tèo con chị Bảy Hiếu, chị Bảy thích có đứa con làm kỹ sư điện tử, thế là ép luyện toán lý hoá từ lớp 10, môn khác bỏ qua nên nó cũng đậu và tốt nghiệp được ĐH công nghiệp, nhưng ra trường là bỏ nghề vì sợ điện giật. Hạc lệch từ 15 tuổi nên nói chuyện với nó chán òm, Việt Nam nằm ở bán cầu bắc hay bán cầu nam cũng không biết, trái dài từ vĩ độ bao nhiêu đến bao nhiêu cũng không rành, bay từ Việt Nam sang Anh phải qua không phận những nước nào, nhà Lý trước hay sau nhà Nguyễn nó nói thôi chịu...

Như thằng Tí con chị Hai Bình, chuẩn bị năm sau là tốt nghiệp bác sĩ. Nó được anh chị đầu tư luyện toán hoá sinh riêng tháng nào cũng 3 triệu từ năm lớp 10 nên thi đậu vô ĐH Y khoa. Nó lại mắt cận nặng, tay chân quều quào, cầm dao kéo mổ xẻ chẳng ra làm sao vì anh chị không cho nó lao động chân tay kể cả làm việc nhà. Nó cầm dao gọt quả xoài cũng không được. Nhưng trường Y năm đó cứ 26 điểm là nhận, và thực ra cũng có cái kiểm tra sức khoẻ sơ sài trước khi

nhập học, nhưng không ai biết nó thấy máu là sợ. Nếu nó tốt nghiệp và làm bác sĩ, giỏi lắm thì chỉ ở mức "hoàn thành công việc" chứ không có thăng hoa hay xuất sắc được, vì trời sinh ra nó không phải làm thầy thuốc. Hồi 18 tuổi, nó cũng không biết thích cái gì, đến khi gần lúc tốt nghiệp ĐH thì mới biết nên nói con biết vậy ngày xưa con thi kinh tế, giờ con chữa cháy bằng cách con sẽ đi làm trình được viên bán thuốc tây cho mấy hãng dược phẩm.

Thằng Tí thằng Tèo chỉ là 2 trong n đứa 17,18 tuổi hoang mang trước ngã rẽ học cái gì để bước vào đời đây. Cả cha mẹ, thầy cô cũng đau đầu, và cứu cánh của họ duy nhất là xem ngành nào có thể có việc làm sau khi tốt nghiệp. Hoá ra, như vậy, việc học, việc chọn nghề là căn cứ vào nhu cầu tuyển dụng lao động chứ không phải từ thực tế của mỗi cá nhân. Điều này vô cùng nguy hiểm vì nhu cầu sẽ thay đổi sau thời gian, ví dụ năm 2008 nếu chọn ngành chứng khoán thì nghĩ sẽ có việc làm ngon, nhưng năm 2012 tốt nghiệp thì mới biết là ngành này hèm có ai có nhu cầu nhận nhân viên mới nữa...

Vậy giải pháp là cái gì? Tony may mắn đi nhiều..nên thấy có một số cái có thể chia sẻ với các anh chị, hy vọng là anh chị sẽ giúp các cháu chọn ngành thật tốt. Còn một số anh chị cũng nói thôi thấy "con người ta" thất nghiệp quá trời, nên anh chị thôi cũng không cho nó học nữa, cho đi làm luôn. Tony ngạc nhiên vô cùng, vì thể loại 18 tuổi mà có thể đi làm, nó sẽ không để cha mẹ nó quyết định việc có học nữa hay không. Còn thể loại 18 tuổi mà không biết mình thích gì, không biết mình đam mê gì, có thể mạnh và điểm yếu gì, thì thôi đi học giùm tui cái. Nhà quá nghèo không có tiền, hoặc khả năng học không nổi (tức thi rớt), số còn lại thì có đậu đại học thì đi học giùm. Học theo hướng hiểu vấn đề để có thể ứng dụng chứ không phải điểm số hay cái bằng. 4 năm sau, may ra đầu óc mới trưởng thành, mới biết mình muốn gì, thì cũng có cái trình ra cho người ta biết là mình cũng có được đào tạo (còn tiếp).

Bài 76. Nông sản an toàn và trái tim người Việt...

Sau khi nghe lời Tony, nhiều bạn trẻ thôi nằm rũ rượi ở thành phố chờ xin người ta cho việc nữa, đã về quê và mở các nông trại chăn nuôi/trồng trọt. Hiện tại các bạn đã có sản phẩm. Tuy nhiên, vấn đề đầu ra rất khó khăn. Nhưng như bài toán khó, mình tách ra, giải từng vế một, cuối cùng cũng xong các bạn à. Chứ ai cũng nghĩ thôi sao làm được, hoặc có làm thì cũng không giải quyết được cái gốc, và kết quả là không ai làm. Nhiều bạn nói thôi để con cày xới lên luôn chứ thương lái vô vườn trả có 500-1000 đồng/kg, trả giá kiểu “cho vui”, vì họ thừa biết công hái là đã cao hơn giá này rồi.

Các bạn thuộc nhóm tình nguyện CLB con đường đã mua cà chua với giá 5000 đồng/kg, cao gấp 5-10 lần các thương lái, và bán vào sáng chủ nhật hàng tuần. Nhiều người dân Tp HCM và Hà Nội đã cho mượn mặt bằng trong ngày chủ nhật để các bạn hoạt động tình nguyện hỗ trợ nông dân Việt Nam.

Có nhiều lần tẩn về việc nông sản này sạch hay không sạch. Tony giới thiệu các bạn khái niệm nông sản sạch và nông sản an toàn. Nếu muốn sạch phải có tiêu chuẩn khắt khe cỡ Global GAP, do tổ chức quốc tế cấp. Từ làm đất, giống, tưới tiêu đều phải hữu cơ, thậm chí sâu hại thậm chí phải bắt bằng tay...nên giá rất cao, không khả thi cho đại trà. Ở thế giới cũng rất ít sp hữu cơ này, 1 kg táo organic ở London bán giá 10 bảng, so với 2 bảng hàng an toàn. Trong ngành phân bón thuốc sâu, có chỉ số PHI, pre-harvest interval, tức chỉ số cách ly trước khi thu hoạch. Ví dụ PHI =7 tức hôm nay phun, 7 ngày sau thì tồn dư thuốc trong nông sản mới biến mất. Sự biến mất này là do sự đào thải của tự nhiên, cây sống mới đào thải được. Còn ví dụ hôm nay xịt, mai hái, đem về để ở nhà, thì 1 tháng sau vẫn còn dư lượng.

Cà chua, thanh long, khoai lang tím...gần đây rẻ quá, nông dân đến lúc gần chín

gần như chẳng phun xịt gì, vì làm như vậy chỉ tăng chi phí mà lại đổ đồng. Nên cà chua của bạn Hùng Cà, bạn đã “bỏ bê” 10 ngày trước khi hái, trong khi mọi thuốc BVTV dùng cho rau củ PHI cao nhất =7, thì coi như an toàn. Vài dòng cho các bạn biết kiến thức này, đừng tranh cãi nữa nhé. Làm, ủng hộ. Còn nếu không, im lặng giùm, đừng bàn ra, đừng suy nghĩ cá nhân kiểu “nông dân chết kệ nó chứ ảnh hưởng gì tao. Tao có lợi gì đâu, có lợi gì đâu...”.

70% dân nước mình là nông dân, tức hơn 60 triệu người, đồng bào của mình cả, dù giọng bắc giọng nam nhưng đều là người Việt. Một nhóm lửa đã được thắp lên, nếu bạn có thể chung tay giữ ngọn lửa ấy, thổi bùng lên “tình yêu nông sản Việt”, thì làm. Còn bạn nếu thờ ơ, thì cứ tiếp tục thờ ơ. Mình quay lưng cũng được, nhưng đừng chỉ trích, phê phán. Nước mình là nước đang phát triển, thì có bao nhiêu cái chưa chuẩn. Dân mình từ lũy tre làng đi ra, thì còn bao nhiêu cái tiêu nông. Mình cần phải xây dựng, giúp đỡ, hỗ trợ, đồng cảm, thương yêu, rồi mọi thứ sẽ tốt đẹp hơn. Người đẳng cấp là thấy vết nhọ trên mặt người khác thì chỉ cho họ rửa chứ sao lại quẹt thêm? Bữa nay mình quẹt nó, bữa sau nó quẹt lại rồi cả 2 cùng xấu. Các bạn trẻ đừng bao giờ bước chân vào nhóm GATO và NATO nhé. GATO là ghen ăn tức ở, bệnh Chu Du, xấu lắm. Còn NATO thì còn tệ hơn, NATO là No Action-Talk Only, thành ngữ chỉ mấy đứa không làm, chỉ nói...

Hãy chung tay vì một dân tộc Việt thịnh vượng hơn. Người Thái có đất Thái, người Hàn có đất Hàn, người Nhật có đất Nhật, người Việt chúng ta có mảnh đất hình chữ S này. “Thiên thu” đã định sẵn, chúng mình cùng nhau làm cho nó tươi đẹp hơn. Mỗi các bạn văn minh giàu có, là dân tộc mình sẽ giàu có. Học thêm đi nhé. Làm thêm đi nhé. Thoát ra khỏi cuộc đời chật hẹp xe máy phố nhỏ ngõ nhỏ tâm hồn nhỏ của văn hóa chửi bới và chỉ trích. Hãy cháy hết mình, với mọi khả năng có thể của bạn. Xin tặng các bạn những dòng thơ mà Tony rất thích trong chương trình ngữ văn cấp 2.

“Chúng ta không thể ngủ yên trong đời chật

Khi buổi thủy triều vẫy gọi những vầng trăng

Mỗi gié lúa đều muốn thêm nhiều hạt

Gỗ trăm cây đều muốn hóa trên trầm

Mỗi chú bé đều nằm mơ ngựa sắt

Mỗi con sông đều muốn hóa Bạch Đằng

Tổ Quốc bao giờ đẹp thế này chẳng?” (Chế Lan Viên)

Bài 77. Đọc sách

“Nếu anh muốn trò chuyện với những người thành thật của các thế kỷ qua. Thì hãy đọc sách”

Nhà triết học Descarte đã từng khuyên như thế

Sáng hôm nay một mình anh ra bể

Thấy sóng bao la vạm vỡ tận chân trời

Ta có thể lấy điều gì so sánh?

Xin thưa anh: “Tri thức của loài người”

Sáng hôm nay một mình anh lên núi

Thấy ngàn năm mây trắng nổi nà phơi

Mây cuộn cuộn có gì sánh nổi?

Xin thưa anh: “Có kiến thức trên đời”

Nguồn Sống ấy nằm trong trang sách

Từ đời cha truyền lại đến đời con

Lưu giữ mãi một Tình Yêu trong sạch

Sách mở ra vô tận những tâm hồn

Trang sách chứa bao điều mới lạ

Những tình khôn từ vạn cổ chí kim

Ai giữ sách để người sau được đọc

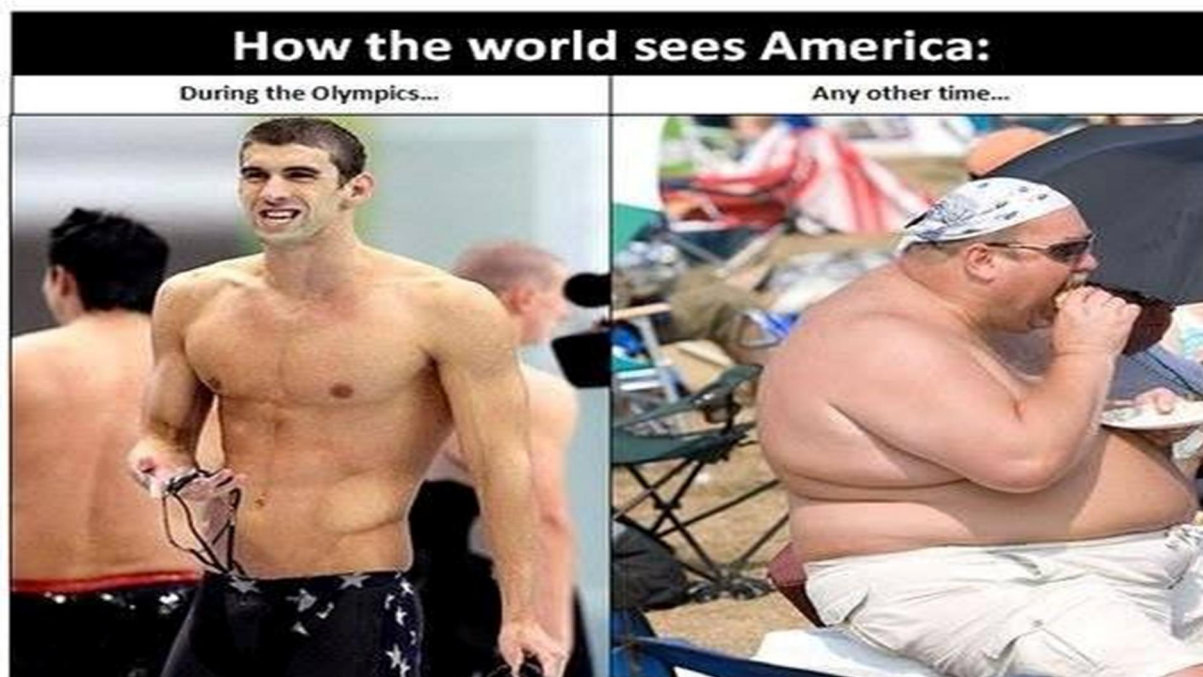
Đề tri âm - tri kỷ biết nhau tìm?

(Lê Minh Quốc)

Hãy mua online hoặc ghé nhà sách, mua một cuốn văn học phương Tây bất kỳ. Tối nay, tắt internet, đọc để biết tư duy Tây sao dám giông bão đi tận xứ xa xôi để tìm ra châu Mỹ, hay di dân sang châu Úc, New Zealand, vì sao Tây chọn ở chỉ toàn miền đất lạnh, nhưng trù phú? Vì sao có Bill Gates, Mc Zuckerberg, Soros, Warren Buffett, Steve Job...ông nào ông nấy khi phát biểu thì hay ời là hay. Tiền nhiều ời là nhiều, mà mình tìm miết không có?

Sách nuôi dưỡng tâm hồn nên là sách văn học. Nhiều bạn chỉ đọc sách dạy làm giàu, chỉ thực dụng đọc sách ấy, thì tâm hồn sẽ nghèo. Tâm hồn nghèo thì câu cú nói ra sẽ nghèo ý nghĩa. Nghèo ý nghĩa thì sao thu hút được người khác, thuyết phục được người khác mua hàng của mình? Dù là hàng hóa sức lao động, phải đọc sách để bán được giá cao...

Bài 78. Các câu hỏi cắc cớ - GIÁO TRÌNH BÀI 9

GIÁO TRÌNH 100 BÀI TÀI LIỆU HỌC VIỆN WP DÀNH CHO CÁC BẠN TRONG CÂU LẠC BỘ CON DƯỠNG TONY BUỔI SÁNG (TnBS)

Thỉnh thoảng bạn vẫn gặp những câu hỏi, mà Tony gọi là cắc cớ, thường của nhóm người hoặc ngáo ngơ hoặc thích gây lộn. Ví dụ: mày thấy phở ở Hà Nội so với phở ở Sài Gòn cái nào ngon hơn. Mày đi Trung Quốc, Hàn Quốc thấy gái ở bên so với gái Việt Nam đẹp hay xấu? Mày thấy Thanh Lam hát bài “Nửa đêm ngoài phố” hay hơn hay Bảo Yến hát hay hơn. Bác sĩ tốt nghiệp ĐHY Khoa Huế và ĐHY Khoa Tp HCM, ai giỏi hơn. Mày thấy thanh niên Mỹ béo phì hay thon thả....

Và ngày xưa khi còn khờ dại, Tony cũng gân cổ lên cãi với các câu hỏi dạng này. Vì thích Việt Nam nên nói gái Việt Nam đẹp hơn. Thích Sài Gòn nên nói phở Sài Gòn ngon hơn. Thích Bảo Yến nên nói Bảo Yến hát hay hơn. Qua Mỹ được 1 tiểu bang thấy bạn bè toàn béo phì nên nói tụi Mỹ béo lắm, đứa nào chả béo. Rồi suốt ngày cãi nhau với bao nhiêu người, với những câu hỏi tương tự về mọi góc ngách của cuộc sống. Rồi giận rồi hờn.

Sau này qua HBS, học viên nào đặt mấy câu hỏi giống vậy, các giáo sư sẽ chỉ mỉm cười và im lặng. Xong ông đưa micro cho học viên khác, không thêm trả lời. Mình mới thắc mắc, nói ủa sao thầy không trả lời vậy. Cái ông mới nói, với các câu hỏi dạng này, nó sai từ phương pháp đặt câu hỏi, nên tốt nhất là im lặng. Nhưng có lần có một thầy cũng trả lời, câu hỏi là theo ý kiến riêng của thầy, Pizza ở Ý ngon hay ở Boston ngon hơn ạ? Thì ông nói là tui thấy ở Boston ngon

hơn, vì tui sống ở đây 20 năm, quen khẩu vị ở đây. Và quan trọng hơn là tui nói ở đây ngon, tui có thể chạy ra tui ăn liền chứ không thể bay qua Ý được. Nói xong, cả lớp cười ồ. Riêng anh người Ý nóng máu, đứng dậy phản ứng liền, nói Pizza và mì ống là đặc sản riêng có của người Ý, sao dở hơn người Boston làm được. Cái mấy cánh tay khác giơ lên, định phản biện. Ông thầy mới nói, đừng nên phản ứng vậy, vì sẽ không đi tới đâu, và rất nhảm. Vì sao, ông giải thích:

1. Nói Pizza ở Ý và ở Boston. Ý là ở đâu? Thành phố nào. Có hàng ngàn tiệm Pizza ở Ý và mấy trăm quán Pizza ở Boston, so sánh dựa trên cơ sở nào, quán nào, loại bánh nào? Có quán sang trọng cũng có quán bình dân. Có quán à-la-carte (gọi món) và cũng có quán fastfood (thức ăn nhanh). Có đầu bếp chuyên nghiệp và cũng có mấy bà nội trợ tự làm ở nhà. Còn nếu lấy trung bình hay bình quân hay nhìn chung thì phải có cơ sở, khảo sát bảng biểu đáng hoàng thì mới nói.

2. Ngon hay dở, đẹp hay xấu, xinh hay không xinh, tuyệt vời hay nhảm nhí, sang hay quê, vừa miệng hay không...là các tính từ 100% cảm tính, tức cảm nhận của mỗi cá nhân. Họ có gu thẩm mỹ, văn hóa, giới tính, sự trải nghiệm khác nhau thì sẽ cảm nhận khác nhau. Nên khi tôi nói “ theo ý kiến của riêng tôi”, thì phải được tôn trọng chứ mắc mớ gì cãi lại hay chê bai. Cơ sở nào để mình thì đúng thì người khác thì sai, cơ sở nào cho rằng cảm tính của mình là văn minh còn của người là thấp kém? Còn trích dẫn từ báo chí hay sách vở, thì cũng chỉ là cảm tính của nhà báo đó, quan điểm của tòa soạn đó, của nhà văn đó, của nhà xuất bản, của ban giám khảo đó thôi. Không thể lấy làm chuẩn được.

Như Tony Buổi Sáng, có người đọc thấy hay, nhưng cũng có người thấy dở. Có người đọc và nắm được cái thông điệp truyền tải, có người chỉ coi chi tiết nào hài để cười. Có người nghĩ là “đá xéo” mình, vì cái xấu của mình được ông mô tả thật quá, nên giận không đọc nữa. Có những cuốn sách nói về tật xấu, có người phải mua cả chục cuốn, vì vừa mua xong, mở ra đọc bài đầu tiên, tưởng nói mình, giận xé sách. Nhưng tò mò nên mua lại, đọc bài thứ hai, lại tưởng nói mình, xé tiếp. Sách có bao nhiêu bài là bấy nhiêu lần xé.

Tony mở sách cũ say mê một thời ra đọc, mới thấy các bác nhà mình viết văn cảm tính và áp đặt quá. Món ngon Hà Nội, cảnh đẹp Hà Tiên, nhan sắc Tuyên Quang, cà phê Buôn Mê Thuột ngon nhất thế giới,... đọc thấy toàn ý kiến chủ quan của tác giả. Ai nói ngược lại (đám đông mặc định là đúng vì tư duy lối mòn của mình) là bị ném đá toi bời. Các chủ đề này suốt ngày gây tranh cãi, cứ có ý kiến mới là đám đông sẽ không chịu, vì khác với CÁI CŨ, CÁI QUEN THUỘC. Tính” thủ cựu” thì Tây Tàu đều bị, Tàu nhiều hơn Tây do giáo dục cứng nhắc rập khuôn, ít sáng tạo, kiểu tầm chương, trích cú của thầy nho xưa, sách có câu, sách có câu...

Thậm chí, để tranh luận khi có ai chê Tony Buổi Sáng viết dở, có người có viện “dòng 30 từ dưới lên, trang 27, cuốn Tam Quốc Diễn Nghĩa xuất bản năm 2990 có nói, ông Tony Tèo là người viết hay nhất thế kỷ 22...” thì cũng chỉ có tác dụng tham khảo. Hay-dở là cảm tính, là ý riêng của ông La Quán Trung chứ mắc mớ gì xem đó là chân lý?

Bài 79. Chuyện ở Rì Zọt

Phú Yên là vùng đất ở Nam Trung Bộ mà Tony thích nhất. Nhất là chiều chiều, khi nắng sắp tắt, ngồi trên mấy phiến đá sát biển ở Gành Đá Dĩa, bạn sẽ thấy đời đẹp như thế là cùng. Những viên đá được mài mòn và xếp hàng bởi bàn tay của tạo hóa, rất giống Causeway ở quận Antrim, Bắc Ai len, di sản thế giới mà dân châu Âu ai cũng muốn 1 lần tới thăm. Phú Yên đẹp, vẻ đẹp ngỗ ngàng của núi và biển đan xen vào nhau. Đặc biệt nhất là núi Thạch Bi, hay còn gọi là núi Đá Bia vì trên đỉnh núi có 1 tảng đá nhìn giống như bia đá. Có người bảo đó là cột mốc ranh giới Đại Việt và Chăm Pa sau khi Lê Thánh Tông đích thân cầm quân đánh Chiêm Thành. Có người khẳng định đó chính là cột đồng Giao Chỉ với lời nguyện Mã Viện năm xưa, nhưng cũng có người cho là không phải vì thời đó khu vực này vẫn thuộc nước khác không phải Giao Chỉ. Người Chăm gọi đây là núi Cùi Bắp, vì nhìn lên trông giống cùi bắp. Nói chung là nhiều truyền thuyết, nhiều câu chuyện xung quanh ngọn núi nổi tiếng này, nhưng ai ở Phú Yên mà chẳng biết câu ca dao " Chiều chiều mây phủ Đá Bia, Đá Bia mây phủ chị kia mất chồng" hay là 1 lời trách thân, trách phận nghe thiệt dễ thương trong bài dân ca cùng tên.

Phú Yên đẹp, đẹp vì có núi Nhạn với bài hát tha thiết của Anh Bằng, "anh còn nợ em, chim về núi Nhạn, trời mờ mưa đêm". Phú Yên còn đẹp mỹ miều với dòng sông Ba, hay còn gọi là Đà Rằng, bồi đắp 1 châu thổ phù sa màu mỡ, là vùng trồng lúa lớn nhất trong các tỉnh Nam Trung Bộ, và là thị trường bán phân chủ yếu của Tony ở khu vực miền Trung. Đồ ăn ở đây thì ngon, ngon đến mức khiến Tony khóc 2 lần. Tony vốn dễ thương, cứ thấy đồ ăn ngon là ngồi khóc. 1 lần ăn cơm gà trong 1 hẻm nhỏ ở Tuy Hòa, hồi đó còn là thị xã, chưa lên thành phố. Cơm gạo địa phương lúa mới gặt nấu với nước luộc gà. Miếng thịt gà vàng ươm, cơm dẻo, ngọt ăn kèm hành chua ngâm, ăn no "cảnh hông" vẫn muốn ăn tiếp. Lần thứ 2 là người bạn đãi món bò phoi 1 nắng, ăn mới muối có già con kiến gì trên núi. Con kiến này giống con kiến vàng bò trên mấy cây xoài, nhưng cái

bụng nó có chứa 1 loại tinh dầu cay, thơm. Rang lên rồi giã với muối, thì nó cay xè như ớt. Mình chấm miếng bò 1 nắng này ăn, thì thôi ...không nói nữa, sợ ướm bàn phím.

Người Nam Trung Bộ, từ Bình Định trở vô với Phan Thiết, có kiểu phát âm nghe là lạ mà dễ thương vô cùng. Nghe riết ghiền luôn. Âm a nghe hơi giống âm e, âm ao thì hơi giống âm eo, còn âm an thì giống âm en kiểu Nam Bộ. Ở bên này là Quảng Ngãi, đang là Cô Coa Cô Loa thì qua bên kia Bình Định, biến thành Cô Ce Cô Le. Một khi bị bất ngờ, họ hay nói “trầu quâu” có nghĩa là “trời ơi”. Dân vùng quê thì phát âm nặng hơn dân phố. Nhưng ai ai cũng ăn nói thiệt thà chất phác, rất rất dễ thương.

Sáng nào Tony cũng dậy thiệt sớm đi dạo vòng vòng gần khách sạn. Thấy các bà các mẹ da đen thui vì rám nắng, quầy gánh bún cá đi tới chỗ dọn hàng cũng ngay trên lề đường, thường lựa 1 bóng râm nào đó ngồi cho chút trưa đỡ nắng, hàm răng cười trắng bóng, hỏi bún cé hông em thì Tony quất luôn 3 tô. Và ăn xong cứ ngồi nhìn các bà hoài, nhìn những gương mặt hồn hậu dưới cái nón lá trắng, thấy thích, thấy thương. Hay mấy anh xe ôm mà ngoài đó gọi là xe thồ cũng vậy, nhiệt tình đến độ lỡ ai dừng xe lại hỏi đường, không biết cũng ú ớ chỉ cho bằng được. Nên nếu hỏi trúng ai mà lao ra đường, đứng vung tay chỉ trỏ có vẻ chắc chắn ghê lắm thì đi theo, còn thấy ai mà ú ớ suy nghĩ 1 lúc rồi chỉ, thì nên hỏi thêm 1 anh xe thồ nữa nha, có khi anh mới này sẽ chỉ đi ngược lại. Bữa đầu tiên, mới sáng sớm bạn Tony tới khách sạn mình đang ở rủ đi cà phê sáng, cô tiếp tân gọi lên phòng “anh ơi, anh có ben tới tìm nè. Ảnh nói rủ anh đi uống trà đạo”. Mình nghe 1 phút thì hiểu là “trà đạo”, liền xỏ quần dài lao xuống cầu thang rồi vun vút đi “trà đạo” với đám ben dỏ thương chịu không nổi.

Nước mình nó dài mà ốm nhách, từ vùng này qua vùng khác, thời xa xưa núi sông nó cách nó ngăn nên giao thông trắc trở, các vùng ít giao lưu với nhau, dân trong vùng tự nói với nhau rồi phát âm nó chệch đi ít nhiều, thành thổ ngữ hay phương ngữ. Nhưng nghe dân vùng nào nói thấy cũng đáng yêu. Năm nguyên tắc phát âm 1 lúc là nghe hiểu hết, càng nghe càng thấy thú vị, càng thấy càng thương người Việt mình.

À trở lại vụ ở Phú Yên, Tony có chị bạn người Hà Nội, vào Phú Yên mở rì sọt (resort) ven biển, ngày khai trương thôi tung bừng khách khứa. Chị ấy muốn biết ơn các anh công nhân địa phương đã vất vả trong cả 2 năm trời trên công trường xây dựng, nên bữa khánh thành mới mời 1 anh lên phát biểu cảm nghĩ. Anh này phát biểu xong, cả rì sọt lăn ra cười, còn mấy quan khách ở Hà Nội vào hay Sài Gòn ra thì tái mặt. Biết anh nói sao hông, “chúc chị và công ty mình, khai trương rì sọt, làm ăn tấn tài tấn lộc, mã đáo thành công”!

Trầu quâu chắc chết !

Bài 80. Hùn hạp làm ăn

Có cô bạn làm dịch vụ đăng ký thành lập doanh nghiệp, cô nói tui thấy các công ty mà ghép 3 chữ như ABC, tức 3 anh A,B,C hùn vốn thành lập, khoảng 10 công ty thì sau 10 năm chỉ còn 1. Tức 90% giải thể, trong đó có thể do kinh doanh tệ quá, và cũng có thể do công ty ăn nên làm ra quá. Cả 2 đều phải giải tán.

Tony có anh bạn, học chung lớp cao học. Anh lớn tuổi hơn, học cao hiểu rộng, Tony xem như là đại ca. Sau khi rời tập đoàn xây dựng của Nhật với kinh nghiệm về tư vấn xây các tòa cao ốc, anh mở công ty riêng với 1 anh bạn thân. Lúc khai trương công ty, thấy anh bá vai ôm cổ với anh cổ đông này và nói "đây là ông anh, coi như anh em ruột, sống chết có nhau, tụi anh tin tưởng nhau 100%, sẵn sàng hy sinh cho nhau". Nói rồi nâng ly côm cốp, bia rượu phùng phùng, nom có vẻ yêu nhau tha thiết. Những tưởng lúc đó ai mà nhào tới đánh ông cổ đông này, anh có thể rút gươm ra chiến đấu và có thể tử vì bằng hữu.

Rồi công ty đến nay được 3 -4 năm, rất tốt. Năm ngoái gặp, anh trề môi khi nói về cái anh cổ đông đó "Nó có làm gì đâu, trong khi tao làm chết bỏ luôn, cuối năm chia tiền bằng nhau. Mà thấy có điên không, có đúng không". Tony hỏi lại thế lúc đầu góp vốn thì sao, có ràng buộc điều lệ thế nào. Anh nói là lúc đó nó có tiền, tao có nghề, nên mới hùn lại làm. 50/50. Chỉ ghi trong bản điều lệ vậy thôi chứ mấy vấn đề ăn chia lợi tức, chi phí này nọ...không có nói, chưa làm ăn mà đã bàn bạc mấy cái đó thấy kỳ lắm. Nó vẫn cứ đi làm việc của nó, vẫn có lương ngon lành, trong khi tao cày thấy mẹ'. Tony hỏi vậy giờ sao, anh nói tao sẽ hất nó ra khỏi công ty, yêu cầu nó rút vốn. Công sức là của tao cả".

Hôm nọ tình cờ gặp rồi kéo vào quán nhậu, anh nói "Tao đang điên tiết. Nó không chịu rút. Nó thấy đang ngon ăn mà. Tao sẽ làm cho công ty này thua lỗ, thế nào nó cũng rút thôi mà ạ". Anh nói "nó ngu lắm, có biết gì đâu. Thế là tao chỉ đạo kế toán tăng chi phí. Vợ con tao đi chơi cũng ghi vào chi phí công tác, tao cất nhà thì hạch toán vào xây chi nhánh, đi Đà Lạt tao cũng đi máy bay, rồi bắt

tài xế chạy lên để chở tao đi vòng vòng, rồi tao bay về, tài xế xách xe không chạy về Sài Gòn. Tao suốt ngày tiếp khách. Năm nay lỗ to mà ẹ, mà ẹ thấy tao có thông minh không?". Anh nói "Tao đâu có bỏ trứng vô một giỏ, lỗ có chuyện gì tao thua thì sao. Nên tao rút dần tiền đi góp vốn trong một công ty TNHH khác, cứ vài ngày là tao cử vợ tao sang, lục tung sổ sách công ty đó lên, coi thu chi thế nào. Nên thằng giám đốc bên đó không dám qua mặt". Nói rồi anh cười đắc thắng, gương mặt toát lên vẻ lạnh lợi của 1 chủ tịch hiệp hội doanh nhân ngành Y quận X.

Đi trên đường về, Tony nghĩ thầm. Thông minh thật sao. Sao 1 người mình từng ngưỡng mộ, từng rao giảng bao điều hay cho mình lại có suy nghĩ khôn như thế? Giữa 2 người khôn kiểu này, có thể hợp tác làm ăn với nhau được không. Thế rồi say quá, ngủ li bì, chẳng suy nghĩ được nhiều, cứ thế thời gian trôi đi. Hôm nay anh gọi điện rủ mình đi hội thảo, anh nói, tao làm diễn giả mà ẹ, mà ẹ đi đi cho vui. Hỏi đề tài gì anh, anh nói hội thảo về tính Liên kết để tăng sức mạnh cho các doanh nghiệp Việt.

Bài 81. You will know my hand

Nợ nần đạo này dữ quá, bèn lên kế hoạch đòi nợ. Đầu tiên là chơi phong cách trí thức nhẹ nhàng. Sáng nay, một lá thư đã được fax từ VP Toni như sau

THƯ ĐÒI NỢ

Sàigòn, ngày... tháng... năm...

Kính gửi anh A,

Đầu thư, em không biết nói gì hơn là chúc anh thật nhiều sức khỏe. Anh ơi, dạo này công việc của anh thế nào? Anh có nghe không khí xuân tràn ngập, ngất ngây từng góc phố? Thời gian trôi qua nhanh quá anh nhi, thấm thoát mà đã 3 tháng rồi anh chưa trả nợ cho em. Hợp đồng số....số tiền là....(vào đề)

Em gửi thư này, mong anh thu xếp sớm cho em. Sắp Tết, ai cũng mong được vui vẻ trong mấy ngày này cả, phải không anh?

Cuối thư, em chúc anh vạn sự như ý, đọc được thư này nhớ hồi âm cho em nhé. Mến anh,

Em Tèo

P/S: Cán bộ đòi nợ bên em cũng nhẹ nhàng trí thức lắm, tuần sau nếu tiền chưa vô tài khoản thì sẽ đến ngồi giữa nhà anh giữa móng tay, lâu lâu liếc anh 1 cái thôi. Our hands, you know.

Bài 82. Chuyện cái vali

Hồi đó công ty mới mở, tuyển được 2 đứa nhân viên, 1 đứa làm 1 bán thời gian, đứa kia là sinh viên thực tập. Vì công ty nhỏ nên mình làm sếp cũng chạy chiếc wave alpha màu đỏ chói chang, có lần đi nhậu về cầu Thị Nghè té trầy xước hết. Đâu có tiền nên rào tấm ván ép thành cái phòng cho Tony ở trọ phía sau, công ty làm phía trước, có máy lạnh nhưng hẻm dăm bát, nóng thấy bà.

Một buổi sáng, thằng bán thời gian vào làm và nghe điện thoại. Đầu dây bên kia muốn gặp Tony để bàn thảo 1 cái hợp đồng, nó nói "dạ chút chị gọi lại chứ Tony đang ngủ nướng giờ chưa dậy". Trời ơi, mình nằm trong phòng mà muốn ra dzộng nó 1 cái quá, vì đang mặc quần đùi và chưa quánh răng rửa mặt chứ không thì toi mày rồi nha con. Sau đó thì mình dặn là bữa sau ai gọi, thì phải "good morning, may I help you" trước, sau đó nói khéo là Tony đi ra ngoài, vui lòng để lại tin nhắn. Bữa sau ông già (trong miền nam, gọi ba là ông già là cách gọi thân thương) dưới quê lên thăm, ở bến xe miền Đông, gọi điện ra đón. Tony cũng đang ngủ. Nó nghe điện thoại cũng nói khéo là "Good morning, what can I do for you sir? A, Mr Tony hả? Yes yes no no ...". Nói xong ông già ú ớ sợ hãi cúp máy liền vì nghĩ gọi nhầm vào đại sứ quán Mỹ (trước 75 ông có biết tiếng Anh chút chút).

Ông lấy giấy ra, cẩn thận bấm số gọi lại, nói "bác muốn gặp thằng Tèo, nó lên

Sài Gòn thành Tony đó, bác muốn gặp nó nói chuyện chút. Nó đang đâu, bác là..." Chưa kịp nói thì bị nó mắng sa sả " yêu cầu anh tôn trọng nội quy công ty chúng tôi, anh hãy để lại tin nhắn, chứ anh đừng nên hỏi về việc Tony đang làm gì nhé. Tony không cho nói đâu. Anh thông cảm". Nói rồi nó cúp máy và ghi vào sổ note "ngày ...tháng...một khách hàng nam gọi, yêu cầu gặp Tony, còn nói xúc phạm Tony là thằng Tèo nữa, mà lúc đó Tony đang ngủ nướng nên em kiên quyết không cho gặp và đã nói khéo với khách hàng là Tony đi vắng". Cuối tuần đọc cái weekly report của nó mà muốn quánh cho nó chết tươi.

2. Một buổi sáng nọ, khi ánh bình minh vừa ló dạng, và những tia nắng đầu tiên của 1 ngày mới xỏ xiên vào căn phòng Tony đang ngủ làm anh ấy bừng giấc. Anh ấy đã dậy rồi, nhưng 2 chân vẫn đang gác lên tường và vẫn chưa muốn ngồi dậy, trong đầu suy nghĩ là nên ăn sáng trước hay quánh răng trước rồi mới ăn sáng. Suy nghĩ mãi cả tiếng đồng hồ vẫn chưa xong việc hệ trọng này thì nghe tiếng lạo xạo bước chân của 2 cậu nhân viên vào làm. Tony nghe ngóng thử chúng nó nói gì. Một thằng bảo " Chắc ông còn ngủ nướng chưa dậy". Thằng kia nói "chắc đi ăn sáng rồi ấy chứ đâu thấy đôi dép đâu". "À, mà sao em thấy sếp mấy công ty khác hay đi nước ngoài công tác, mà sếp mình mấy tháng nay kể từ lúc em vào làm tới giờ chả thấy đi đâu". Thằng kia phụ họa " ừa sao lạ quá nhỉ, chả thấy đi đâu. Hay là ông hông có tiền".Thằng kia cãi, "ông là sếp mà sao không có tiền mậy"....

Mình nằm nghe 2 thằng nói qua nói lại mà lòng buồn vô hạn. Rồi tao sẽ cho chúng bay biết tay. Nhưng giờ thì đi đâu? Quyền hộ chiếu còn còn mới cáu cạnh nhưng sắp hết hạn. Mà tiền đâu mà đi? Không đi thì bọn nhân viên nó khinh ra mặt, cứ chăm chăm cái mặt ở cty mãi hắc ám chúng nó không được lên mạng chơi game hay chat với thỏ ngọc mắt nâu hay đọc tin nhảm nhí .Cuối cùng Tony cũng book được 1 tour du lịch đi ngoại quốc, đi chơi chứ chả có công sự gì, nhưng giả bộ nói đi công tác.

Tin đồn Tony đi công tác ngoại quốc làm chộn rộn cả công ty. 2 đứa nhân viên làm gì cũng khoe, gọi điện thoại phấp phới với khách hàng "anh ơi, chị ơi fax hợp đồng lại liền cho bên em ký đi chứ không là ảnh đi ngoại quốc, không ai ký à nha". Trên bảng treo tường tụi nó ghi chỉ chút lịch làm việc, nhưng cũng chỉ có 1 nội dung là "ngày ...tháng...Tony đi công tác ngoại quốc". Ngày đi, bọn nó náo loạn cả lên. Đưa thì mang đến áo len, áo ấm, khăn quăn cổ, đưa thì đem thuốc ỉa chảy đau bụng nói cho anh coi chừng ăn đồ Tây hông quen, chộp ruột ỉa chảy chết à. Tony đi có 3 ngày nhưng tụi nó chuỳnh bay (tức chuẩn bị- đang kể tự nhiên muốn chêm tiếng Tàu vô khoe mọi người biết mình biết nhiều ngoại ngữ) đến 3 cái vali nặng trĩch, mở ra mới thấy ôi thôi đủ quần áo tắm các thể loại cho tắm bể, cho tắm hồ bơi nước ngọt nước mặn, lướt sóng lướt bè...rồi thời trang thu đông, xuân hè, công sở, dạ hội...Dồn vào cả 3 cái vali to đùng.

Tony đòi đi taxi mà tụi nó hèm cho, nói để em chở anh đi bằng xe máy cho đỡ tốn tiền, công ty mới mở mà anh. Đi một đoạn thấy tụi nó vun vút hướng Nguyễn Văn Trỗi, Tony bảo tụi mày chở tao đi đâu đấy. Bọn nó nói lên thẳng sân bay luôn đi anh, tụi em sẽ vầy vầy anh giống tiền Việt Kiều vậy đó, rùi anh xoa đầu dặn dò tụi em ở nhà mạnh khỏe, chăm chỉ rồi anh gửi đô la Mỹ và dầu gió xanh về cho tụi em. Tụi em sẽ đứng ngoài nhìn vô miết khi nào anh lên cầu thang để ra máy bay thì thôi.

Tony nói "mấy đứa ngừng lại. Anh đi Campuchia mà, nên chở anh lên khu Đề Thám để bắt xe buýt qua bên". 2 đứa đồng thanh á lên một tiếng và 1 trong 2 đứa bất tỉnh nhân sự (thằng này tiền sử bị máu loãng), khiến mọi người xúm lại giật lưng quần giật tóc mai 1 hồi nó mới tỉnh lại. Câu nói đầu tiên của nó sau khi tỉnh dậy là, "Tony à, sao anh làm tụi em ...hụt hẫng vậy?"

Bài 83. Cà phê "chim luộc"

Đi thăm 1 thằng cháu, sinh viên ĐH, bị bỏng phần bụng dưới. Hỏi vì sao bỏng, nó nói tại con nấu nước để pha cà phê. Dù có 1 ly cà phê thôi nhưng nó đổ đầy ấm, rồi đứng canh. Sau 30 phút, nước sôi và nó vọt thẳng vô bụng vì nó để cái vòi chia vô người, nhảy không kịp. Nó nói hồi giờ con đâu có nấu nước mà biết.

Năm 3 ĐH, 21 tuổi, ba mẹ nó chưa cho nó đụng cái gì. Vô SG ở nhà cậu, cậu mợ không dám nói gì sợ mất lòng với cha mẹ nó. Nên nó cứ ở trong phòng, tới giờ ăn thì kêu xuống, không kêu thì nhịn đói luôn. Bữa nay nó qua nhà bạn gái, pha ly cà phê cho bạn nó uống và tuột da bụng, da chim. Vô thăm nói đưa cậu coi bị bỏng sao, nó nói mắc cỡ lắm...

Đó là nguồn gốc của từ "cậu ấm"

Bài 84. Cặp đôi hoàn hảo

Hôm trước anh Maik người Hà Lan sang Việt Nam chơi, ghé thăm nhà một cô bạn gái quen trên mạng kết bạn. Đi về, Maik nói là tao không ghé nhà cô ấy nữa, vì cô ấy không tôn trọng tao. Maik nói là “cô ấy tiếp tao trong cái garage để xe. Vì ngồi nói chuyện trên ghế salon mà tao thấy 3 chiếc xe máy để cạnh. Phòng khách gì lạ vậy”. Tony mới cười lớn, nhà ống ở Việt Nam nó vậy, nó hẹp quá nên xe phải dắt vô nhà. Nhà 3 người thì 3 chiếc xe máy, để luôn vào phòng khách chứ không phải ga-ra. Đi đâu thì nổ máy từ phòng khách phóng ra đường luôn, còn đi về thì phóng thẳng vào phòng khách. Có nhà phòng ăn còn để xe nữa, dắt vào tận bếp vì sợ mất”. Maik hỏi ủa chiếc xe đi đường mang đầy bụi bặm vi khuẩn, rồi xăng rất hôi, dễ cháy nổ, sao phương tiện giao thông lại để trong phòng khách, nó ngồi suy nghĩ miết không hiểu.

Có đi ra nước ngoài thì mới thấy nhà ống truyền thống xưa nay của mình là vô cùng buồn cười, không đâu nhà cửa có hình dáng ốm tong như vậy. Cái mình gọi là biệt thự thật ra là nhà ở, bề ngang phải rộng tương đương với bề dài, hai bên phải chừa đất để trồng cỏ, lỗ nhà bên chấy nổ thì không liên lụy. Không phải nước giàu, mà các nước lân bang như Mã, Thái, Phi...đều giống vậy. Còn ở TQ thì chung cư hết, nhà riêng chỉ ở ngoại ô rất xa. Rất tiếc là nhiều khu đô thị mới, các thị xã thành phố mới ở ta, đất còn nhiều, nhưng vẫn quy hoạch 5mx20m, vì quen.

Chúng ta mua 1 nền đất rồi cất nhà, giả sử là số 16 đường Nguyễn Thị X. Nhà đó có 2 đứa con, chúng lớn lên, chia gia tài thành 2 miếng 2.5m x 20 m. Số nhà bây giờ là 16A và 16B. Xong thằng A làm ăn không được, cắt đất phía sau bán, phải chừa con hẻm nhỏ 1m để đi vô, thế là nhà 16A chỉ còn 1.5m x 10m, cái nhà trong hẻm kia là 16A/1. Rồi nhà bên trong lại cắt ra bán tiếp, thành 16A/1/1. Hẻm, kiệt, ngõ, ngách... từ đó mà hình thành, nghèo trong lối đi, nghèo nghèo trong

tư duy của mỗi cư dân đô thị.

Chật chội là thế, ban đêm ngủ phải khóa bên trong mấy cái vì sợ trộm cạy cửa, nên nếu có cháy nổ xảy ra, riêng việc đi tìm chìa để mở khóa cũng đủ chết ngạt. Nhưng bán để đi đến xa xa một chút, rộng rãi một chút thì không ai chịu. Hoặc đập hết để xây chung cư cho văn minh, có chỗ đậu xe hơi thoải mái, thì cũng không ai đồng ý. Người mình với tư duy tiểu nông xưa nay, nên họ cần một miếng đất cắm dùi, sở hữu riêng. Nhà ống kết hợp với xe máy thành một cặp đôi hoàn hảo. Xe buýt không ai đi, xe ô tô mua không có chỗ đậu, chung cư ít ai thích mặc dù nguy cơ cháy nổ của chung cư là ít nhất vì có hệ thống tưới nước tự động khi bị khói. Việc đi xe buýt là an toàn nhất vì một xe buýt chở 50 người, chỉ phụ thuộc vào một anh tài xế, một người được đào tạo bài bản về lái xe, trong khi nếu 50 người kia thả xuống đường, mỗi người 1 chiếc, thì nguy cơ tai nạn tăng lên 50 lần. Vì không phải ai cũng biết lái xe, cũng có khiêu lái xe, cũng tuân thủ luật giao thông. Nhưng cứ ai nói cấm xe máy thì bị phản đối dữ dội, vì nó gây ra sự bất tiện cho họ. Đi từ đầu hẻm đến cuối hẻm cũng cưỡi lên xe phóng đi, thành 1 thói quen khó bỏ trừ khi phải bắt buộc.

Có một bạn trong CLB con dượng có nhà ở phố Hàng Ngang Hàng Dọc gì đấy. Vì là nhà mặt tiền phố cổ, dù chỉ có 50 mét vuông, nhưng được công ty bên cạnh trả giá 1 tỷ đồng/m², vì họ cần ghép lại để mở rộng chỗ làm việc. Thế là gia đình bạn có 50 tỷ trong tay. Mà không phải tiền ảo, đó là tiền thật, gật đầu là họ qua chông tiền ngay. Nhà bạn có 2 anh em, mẹ bạn đã hứa chia gia tài, mỗi đứa 25 mét vuông, 25 tỷ, tức hơn 1 triệu đô mỗi đứa. Nên bạn không cần phải nỗ lực làm việc gì cả, làm cho lắm thì cũng đã là triệu phú, đi làm ai nói không hài lòng câu nào là về nghỉ luôn. Sáng sáng, hai anh em nhà bạn ngủ dậy thật trễ, câu đầu tiên hỏi là mẹ ơi, nhà mình hôm nay bao nhiêu tỷ rồi mẹ. Bà mẹ trả lời, hôm nay giá đất lên, mẹ con ta đã có 55 tỷ trong tay rồi đấy. Thế thì đi ăn phở Bát Đàn mẹ nhé-hai anh em reo vang. Hôm sau, 2 cậu lại ngủ dậy và hỏi y chang câu này, bà mẹ buồn rầu báo hôm nay giá đất xuống, nhà ta chỉ còn có 48 tỷ thôi. Thế thì chúng ta hôm nay ăn gì mẹ nhỉ? Bà mẹ trả lời, hôm nay chúng ta sẽ điểm tâm bằng xôi Yến...

Bài 85. Ăn cắp quen tay ngủ ngày quen mắt

Xưa, trong xóm của Tony xảy ra 1 vụ trộm. Tên trộm bị bắt, để ở nhà hương xá, mặt cúi gằm, cái áo bị xé thành sợi dây để cột 2 tay ở phía sau. Mấy ông thôn đang ngồi tra hỏi, còn dân chúng thì đứng bên ngoài bàn tán xôn xao. Tony cũng chen lẫn đến coi mặt cho biết thằng ăn trộm. Đó là lần duy nhất Tony còn nhớ về trộm ở quê. Thời xưa, làng quê yên bình lắm, không có nạn trộm chó để ăn kinh hoàng như bây giờ.

Nếu như ăn trộm là hành vi có tính toán, thì ăn cắp cũng giống vậy nhưng nhẹ hơn, nên ít người để ý, xuề xòa cho qua. Khi đi học, quay cóp là chính là ăn cắp và lừa gạt. Ăn cắp kiến thức và lừa gạt thầy cô. Đáng tiếc hành vi ăn cắp này, lẽ ra phải LÊN ÁN VÀ RĂN ĐE, lại được bình thường hóa, thậm chí được thầy cô bao che vì thành tích của lớp, của trường. Sự không trung thực đã có sự luyện tập, ngay trên ghế nhà trường, nơi mà lẽ ra phải được đào tạo để thành người chân, thiện, mỹ (TRUNG THỰC, TỬ TẾ, ĐẸP). Rất nhiều nền giáo dục như châu Âu, Nhật, Hàn Quốc...có quy định, khi nhập học, phụ huynh phải ký vào cam kết nếu con em mình ăn cắp kiến thức dưới dạng quay bài, sẽ bị đuổi học ngay lập tức.

Tony thì chưa bao giờ quay bài vì tính kiêu ngạo của mình, hẻm lẽ bàn tay này, ánh mắt này lại thụt thò, lén lút? Nhưng năm lớp 10, cũng vài lần bạn L ngồi bên

cạnh quay môn Sử rồi đọc cho chép, sau đó thấy nhục, nên viết được gì thì viết, bao nhiêu điểm cũng được, chả ai coi học bạ cấp 3 nếu mình đậu đại học. Lúc du học, Tony kể vụ quay phim với bạn bè ở nước ngoài, tụi nó ngạc nhiên vô cùng. Đối với phương Tây, học sinh quay cóp là hiện tượng RẤT RẤT cá biệt, xếp vào dạng tâm thần nhẹ, cần được giúp đỡ, bạn ở thể xem Mr Bean đi thi sẽ biết điều đó.

Nhưng nhiều khi chúng ta vô tình cổ xúy việc ăn cắp. Làm y chang bài văn mẫu là 1 dạng ăn cắp kiến thức. Lẽ ra chỉ đọc tham khảo, nhiều em đã bê nguyên xi. Học cao hơn, ăn cắp cả đoạn, cả luận án, cả quyển sách của người khác thành của mình mà không bỏ trong ngoặc kép hay ghi trích dẫn, thì gọi là đạo văn. Một tiến sĩ đạo văn trót lọt nói với Tony, chẳng có gì nhục nhã ở đây cả. Tiến sĩ vẫn cứ trong vinh quang nếu không bị lộ. Vì kiến thức có thể là giả, nhưng bằng cấp lại thật. Nghe mà muốn khóc.

Khi ra trường đi làm, tiếp tục ăn cắp. Thư ký ăn cắp giấy. Tiếp tân lấy điện thoại cơ quan gọi điện thoại chùa. Tài xế xe container chở hàng ra cảng, trên đường đi tấp vào chỗ nào đó, rút bớt ít hàng. Bán hàng thì nói to nói nhỏ để kiếm hoa hồng riêng, báo cáo công ty một đằng rồi chốt với khách hàng một nẻo. Thậm chí ăn cắp thời gian để làm việc riêng, sáng 8h vô làm nhưng vô rồi đi ăn sáng, cà phê lang thang miết. Kết cục của mọi hành vi ăn cắp là cảnh không dám ngẩng lên kiêu ngạo với chính mình.

Người ta nói, ăn cắp quen tay. Lỡ từng ăn cắp rồi, thì thôi, đừng ăn cắp nữa, bạn nhé. Rồi sẽ thấy nó kỳ kỳ thế nào. **ÁNH MẮT ĐẸP ẤY KHÔNG NÊN LÉN LÉN, BÀN TAY XINH ẤY KHÔNG NÊN THỤT THÒ.**

Cũng giống vậy, ngủ ngày thì quen mắt. Nếu bạn nghỉ trưa 1 chút thì được nhưng nếu ngủ dài quá cả tiếng đồng hồ thì biến thành ngủ ngày. Nói ra nhiều bạn cãi vì không quen, nói phải ngủ để năng suất lao động cao hơn Singapore, là một nước không có ngủ trưa. Nhưng nếu bạn từng đi làm ở nước ngoài hay làm công ty nước ngoài, sẽ thấy không ngủ trưa là bình thường. Công sở ở các nước phát triển, người ta chỉ take a nap chứ không phải sleep, họ không tốn thời gian cho việc suy nghĩ ăn gì ở đâu, ăn nhanh nhanh để tranh thủ trò chuyện cà phê với bạn bè đồng nghiệp, shopping, tập gym, học làm bánh, học pha cà phê, học ngoại ngữ...

Hôm bữa ngang qua 1 văn phòng rất sang trọng trong 1 tòa nhà, lúc đó khoảng 1h chiều, với bản chất tò mò của trai quê, Tony ghé mắt nhìn vô. Thấy bên trong có 3 thằng Tây và 1 chị chắc Sin hay Hàn gì đó vẫn ngồi làm việc, còn đâu chục nhân viên VN thì ngủ la liệt dưới đất, chăn ga gối đệm, mền mùng chiếu gối giăng đầy. Xoài xanh muối ớt dao kéo đầy bàn. Xa xa là 2 hộp com dang dở. Một số chị ngủ há miệng, nước bọt trào ra chảy xuống cổ, bệt vào tóc. Vài anh lâu lâu

lại “ anh ơi vút lên 1 tiếng đàn”, vài chú thanh niên ngáy to như sấm dậy, đứng ở ngoài mà nổi hết gai ốc.

Rồi đúng 1h30, nhiều người vẫn ngái ngủ, tóc tai rũ rượi, lục tục đứng lên, vừa phủi đất đem mùng mền chiếu gối đi cất, kéo quần kéo áo. Và ngoài cửa, cả chục người khách đã xếp hàng chờ vô giao dịch từ rất lâu. Bật đèn rồi mở cửa. Khi khách đầu tiên bước vào, em tiếp tân xinh đẹp cười chào khách bằng 1 cái ngáp dài muốn sái quai hàm, trong miền Nam nói là muốn trẹo bản họng. Trên cằm vẫn mấy sợi tóc bị dính chặt vào da, do nước bọt trào ra lúc nãy

Bài 86. Bệnh " toán lớp một"

Tối giờ, có nhiều nhóm đã đi được 1/3 đoạn đường, kiếm được 100 cái áo gửi lên miền núi, các nhóm này đều âm thầm làm, rất là giỏi. Nhưng cũng có nhóm vẫn chưa triển khai bán hàng lần nào, do thành viên chỉ trích trưởng nhóm, trưởng nhóm chỉ trích thành viên, cái gì cũng tranh cãi. Có bạn đọc bài tình nguyện viên kinh doanh nông sản cuối tuần gây quỹ “Áo Ấm Cho Em” thì hào hứng gia nhập, nhưng sáng gọi đi bán hàng thì mắng mỏ “tôi đang ngủ, tôi có nợ ai đâu mà gọi réo suốt thế”. Có bạn mới vô góp vô quỹ 50,000 đồng, rồi khỏi nhóm tình nguyện thì đòi lại cho bằng được. Hôm qua họp team tình nguyện, Tony nói thôi các bạn góp vô vài ba chục ngàn làm quỹ chung, trà đá mua khỏi phải góp, có bạn giãy nảy ngay, lúc nào trà nước gì đó thì chia ra mà trả, “đã tình nguyện mà còn đóng tiền, con phản đối”. Bạn nào bạn nấy đều đồng tình sau khi nghe câu ấy, gương mặt bạn nào cũng toát lên vẻ khôn nhìn bắt mết. Một ca trà đá giá 5000 đồng mà có tới 50 bạn, hỏi mỗi bạn phải trả bao nhiêu? Sao toàn cử nhân thạc sĩ mà cứ đi giải toán lớp 1 miết vậy?

Có bạn kể với Tony là trong quá khứ đã từng cho ăn xin 20,000 đồng, nhưng sau đó thì “day dứt mãi khôn nguôi”. Nói là họ có bệnh tật gì đâu, lúc đó con xúc động nhưng sau đó thấy họ lạnh lặn nên con tức lắm, từ đó không cho ai nữa, thật giả gì cũng không. Có 20,000 đồng thôi mà, chưa tới 1 USD, mình có nghèo đi đâu, giả sử lúc đó người ăn xin đó làm cho mình xúc động quá, thì 20,000 đồng đó coi như vé xem kịch, quá rẻ để xem người ta diễn hay đến như vậy.

Chưa kể là người ta khổ thật thì sao? Mất 2 tỷ thì có thể “day dứt mãi khôn nguôi”, chứ có 20,000 đồng thôi mà nhớ hoài chi cho mệt đầu vậy. Cái tính hào sảng, các bạn phải tập mới có. Dám buông bỏ, nghĩ lớn...mới có được cái đức tính QUAN TRỌNG này.

Cũng có đứa gửi thư, nói con rất hào sảng phóng khoáng, con sẽ làm doanh nhân vĩ đại, con sẽ trở thành Bill Gates, Mark Zuckerberg với tài sản cứ mỗi giây là vô được mấy chục ngàn USD. Bữa nay ghé văn phòng đưa hộ Tony 1 tờ giấy, lúc về nói dượng đưa con lại 15,000 tiền xăng. Cái đầu 30 phút sau thấy lại gõ cửa, nói dượng đưa thêm con 2000 đồng tiền gửi xe nữa. Nó nói “con ra ngoài, suy nghĩ mãi mới quyết định là vào lấy thêm tiền gửi xe, vì việc tình nguyện bỏ công ra là dượng phải mang ơn con rồi, mấy đứa trẻ trên miền núi phải mang ơn con rồi, còn tiền thì vấn đề nhạy cảm, 1 đồng con cũng không chịu thiệt”. Mất những 30 phút để kiếm 2000 đồng, sao học tới sin cos lim log rồi mà lại suốt ngày đi giải toán lớp 1, hay tuổi thơ kéo dài quá ?

Trước khi về, nó xin ở lại nói chuyện với Tony 5 phút. Nó nói con thắc mắc chuyện này miết, sao mấy người như Bill Gates đó, họ kiếm tiền được như vậy nhưng sao ngu quá dượng? Sao lại đem tặng hết vô quỹ từ thiện? Nếu là con á, con sẽ, con sẽ...không ngu như vậy. Con sẽ mua cái này á, con sẽ mua cái kia á...

Tony nói: Thôi con đi về giùm, dượng bữa nay bị lây bệnh "toán lớp 1" của mấy đứa rồi nè. Dượng bán phân cứ 5 phút lại được 50 ngàn đồng, này giờ con lấy của dượng 10 phút tương đương 100,000 đồng, tức 5 USD, cả ly cà phê Starbucks chứ ít gì.

Thôi. Xin người hãy đi đi. Hãy để tôi bán phân. Tôi không ngu. Tôi không ngu.

Bài 87. Cách ngồi xe hơi kiểu Tony

Hồi đi thực tập, Tony ở nhà ngồi bịa ra 1 cái luận văn, rờn rã cả tuần. Xong đem nộp, rồi rảnh thời gian đi làm. Tony được bạn bè cùng lớp yêu mến. Đứa nào cũng hỏi Tony ơi có việc làm chưa, công ty tui cần tuyển một nhân viên thông minh lanh lợi đẹp trai, tui nghĩ đến ông ngay. Đấy, việc ăn ở như bát nước đầy nó có lợi như vậy đấy. Lớp 100 bạn Tony chơi hết.

Nói để biết ơn bạn V.A, bạn T.A. Hồi đó, bạn T. A tiến cử Tony đi làm cho 1 công ty thủy sản. Bạn ấy phụ trách xuất khẩu tôm sang Nhật, còn Tony thì lo mảng nhập nguyên liệu thủy sản từ Ấn Độ. Tony thâu đêm suốt sáng ngồi suy nghĩ cách phát triển công ty, mở mắt dậy là nghĩ về công việc, mong chạy lên công ty để gọi khách hàng. Anh sếp cũng bận nên thay vì ngồi chờ cầm tay chỉ việc như các bạn mới ra trường khác, Tony xông xáo, sáng ngồi uống ly cà phê và viết ra các việc phải làm hôm nay, tuần tự thực hiện. Hết việc lại nghĩ ra việc mới để làm, nên cảm thấy công việc hết sức thú vị. Đi lên hiệp hội thủy sản VASEP tìm hết danh sách các công ty từ bắc chí nam, suốt ngày gọi điện hỏi có mua tôm của Ấn Độ không. Internet hồi đó phải mua thẻ dial up 1260 và 1269, dùng chung với dây điện thoại. Viết mail xong phải để 1 đồng trong outbox, rồi mới gửi 1 lần cho tiết kiệm. Mỗi lần dial up là nó kêu teng teng teng rồi bay cái vèo xuống góc phải màn hình, có biểu tượng 2 cái máy tính nhấp nháy, lúc đó email mới gửi và

nhận. Tony đăng ký ở lại làm đêm, về nhà trọ cũng chỉ ngủ nên ở lại công ty, vừa làm việc, vừa đọc sách báo qua internet, mở mang đầu óc.

6h chiều khi mọi người về hết là Tony đi ăn cơm, xong vô làm tiếp, đêm nào cũng một mình ở văn phòng đến 9-10h. Lên mạng tìm khách mua tôm từ mấy nước khác, tránh phụ thuộc vào khách hàng Nhật hoặc vô website của các doanh nghiệp ở các nước như Bangladesh, Indonesia...để tìm thêm nguồn cung cấp tôm nguyên liệu cho mình. Làm nhiệt tình nên khách hàng và đơn hàng tăng lên đáng kể. Anh sắp thương, sắm cho cái Nokia màu đen, và tháng được 300 ngàn tiền card. Tiết kiệm tiền cho công ty nên chỉ dùng để bàn công việc, còn gọi việc riêng thì toàn gọi kiểu nói nhanh mấy giây không tốn tiền, nói như nạt nộ, kiểu "qua tao chơi", hay "ăn cơm chưa" rồi cúp máy...

Để kể tiếp, 1 lần, Tony được bên Ấn Độ cho đi tham quan học hỏi. Hém lẽ đi 1 mình thì uống nên đứng ra tổ chức đưa đầu chục khách đi, toàn chủ doanh nghiệp chế biến thủy sản cả nước đi cùng. Bữa Tony về quê làm hộ chiếu, đứng giữa làng nói tiếng Anh qua điện thoại với anh Naidu bên Ấn, cả làng bu lại nghe. Đồn thời rân trời, nói thẳng Tèo con bà Hai dạo này nói tiếng Anh như mấy ông Mỹ trên tivi.

Tony cũng mò lên lãnh sự quán làm visa, rồi lên phòng vé của Singapore Airlines trả giá khí thế để tìm chuyến bay giá rẻ nhất. Tác phong nhoay nháy. Cái gọi mời mọi người lên Sài Gòn họp báo, chuẩn bị đi. Mới 22 tuổi mà đứng phát biểu hướng dẫn mọi người khi đi nước ngoài, nào phải chuẩn bị cái này, chuẩn bị cái kia với khách toàn là các đại gia đi Mỹ như đi chợ.

Còn nhớ chuyến bay hôm đó là chuyến bay SQ 172 qua Sing vào lúc 4h chiều, ở đêm để nối chuyến sang Chennai lúc 8h tối. Trên máy bay còn bày đặt giải thích cho 1 em tiếp viên sự khác nhau giữa "transit" và "transfer". Ai cũng đinh ninh Tony là hướng dẫn viên chuyên nghiệp. Nhưng thật ra, đó là lần đầu tiên đi máy bay và xuất ngoại.

Dẫn đoàn xong, khi về lại Sài Gòn ai cũng dúm cho 50 hay 100 đô, nhưng mắc cỡ hém nhận. Khách ép quá nên cũng đành phải lấy, ngày mai lên công ty nộp lại cho sếp, anh cười ha hả, nói người ta boa là do em đối xử dễ thương với người ta thì em lấy đi chứ mắc mớ gì nộp cho công ty. Mừng rơn, bèn rủ bạn T.A lên Nguyễn Thượng Hiền ăn ốc. Còn dư ít tiền, nộp hồ sơ xếp hàng để mua chiếc Wave Alpha 10 triệu, thay thế chiếc cúp cánh én 1 số sau 2 số trước cũ quá. Đi xe xấu nên cua gái đẹp miết hém được vì tụi nó đòi phải có Dream.

Tin Tony đã đi ngoại quốc làm bạn bè vui lắm, lâu lâu nhận 1 cuộc điện thoại hẹn ra cà phê nhờ chia sẻ kinh nghiệm. Trong xóm trọ có bạn Ngọc Diệp, nhà khá giả, chuẩn bị đi du học, cũng chạy qua hỏi. Mặc dù chỉ mới có đi Ấn Độ nhưng Tony cũng tích cực tư vấn. Cái Diệp hỏi khi người ta mời mình đi xe ô tô,

mình phải đứng ngồi thế nào, để thể hiện là đưa sang trọng. Tony nói bạn mở cửa xe ra hén, phải đưa mông vô ngồi trước, rồi mới rút 2 chân lên, rồi mới đóng cửa lại. Chứ không phải lom khom chui đầu vô đâu nha. Cái Diệp lắng nghe, nuốt từng lời. Vừa sang Úc, ngày đầu tiên áp dụng liền. Đứng xếp hàng chờ xe đến trường, xe vừa tới, cửa vừa mở, cái Diệp liền đưa mông vô ngồi xuống liền, sau đó rút 2 chân lên. Ông tài xế hoảng hốt. Mọi người trên xe nhìn cái Diệp với ánh mắt thương cảm.

Cũng lỗi tại Tony. Lẽ ra phải nói là kiểu ngồi ấy chỉ cho xe ô tô con 4 chỗ, không áp dụng cho xe buýt.

Bài 88. Cách sắp xếp bàn ghế ở trường ĐH phương Tây

Trước thập niên 60, mô hình một lớp học của ĐH phương Tây là thầy đứng trên bục, còn học trò thì ngồi phía dưới với các bàn xếp song song, ngang bằng nhau. Thầy đứng trên cao sẽ nhìn xuống và điều hành buổi học. Thầy nói nhiều hơn trò. Thầy hỏi, trò trả lời. Học trò được sắp xếp theo danh sách, ví dụ 50 bạn lớp Kinh tế KT3, gắn bó với nhau suốt 5 năm học. Cứ sáng sáng, 50 bạn này sẽ ngồi trong lớp, sẽ có từng thầy tới dạy. Lớp là của trò. Ví dụ sáng nay lớp KT3 học ở phòng A212, có cô Marie đến dạy Kế Toán, chiều có thầy Peter đến dạy Thống Kê. Thầy phải tìm trò mà dạy.

Sau đó, họ cải cách. Mô hình lớp học mới là thầy sẽ đứng thấp hơn trò. Học trò vây quanh, cao hơn thầy để nghe cho rõ. Thầy phải ngược lên, tương tác với học viên. Có thể leo lên tận nơi học viên ngồi để trò chuyện, phỏng vấn, chất vấn. Trò nói nhiều hơn thầy. Trò hỏi, thầy trả lời. Lớp là của thầy. Ví dụ cô Marie dạy Văn ở phòng A211 sáng thứ 2 từ 8h-11h, thầy Peter dạy toán ở phòng B301 chiều thứ 2 từ 2h-4h. Trò chủ động, muốn học ai thì đăng ký học và tự tìm thầy mà học. Thầy cạnh tranh nhau, dạy dở quá không ai học thì ráng chịu. Học trò bỏ tiền ra học, vắng mặt cũng chả sao, không cần điểm danh. Bỏ tiền ra mà không học thì quyền của họ, họ không tiếc tiền thì thôi chứ sao lại ép?

Nên hầu hết ở ĐH nước ngoài hiện nay, bàn ghế phòng học cũ đều đã được sắp mới theo hình vòng cung hoặc rẽ quạt, phía sau luôn cao hơn và ghế ngồi được bố trí so le với phía trước. Trước mặt học viên có 1 cái bảng tên để giảng viên

kiểm soát ai vắng mặt, cũng như gọi tên khi giơ tay lên một cách đầy tôn trọng.

Người ta tính toán rằng, việc sắp ghế hình vòng cung/bán nguyệt/rẽ quạt... ở phòng học sẽ khiến học viên tập trung tiếp thu cao nhất. Và việc đào tạo đạt mức tối ưu.

Nên các bạn nếu xây mới giảng đường, lớp học, phòng huấn luyện nhân viên...thì lưu ý mô hình này nhé.

Bài 89. Chuyện ăn của Tony

1. Sau 1 đêm chìm trong mộng mị, Tony sẽ thức giấc. Trong đầu là sự giằng co: đánh răng trước hay ăn sáng trước? Sau khi động não, ăn sáng trước là câu trả lời cuối cùng. Tối qua trước khi ngủ Tony đã đánh răng rồi. Và lại ăn xong đánh răng đi làm tiếp xúc người khác mới tự tin, thay đổi, kiên quyết không mang những mảng bám thức ăn đường phố vào công sở.

Hôm trước thấy 1 chị kia xinh đẹp ở hội nghị, lúc chị cười thấy có cọng hành xinh xinh dính trên kẽ răng. Tony biết ngay sáng nay chị ấy đã điểm tâm bằng phở bò bà Bảy. Bà ấy dạo này xất hành hơi nhỏ.

Người quý tộc ở châu âu thường ăn sáng trên giường, người châu âu, Hàn Quốc, Nhật... thường nấu cơm tự ăn ở nhà (thấy trên phim chứ qua bên toàn ở khách sạn, hồng lễ mới tờ mờ sáng đã mờ qua nhà người ta coi người ta ăn cái gì). Nhưng Tony có hỏi thì biết là họ ăn xong rồi mới đánh răng, uống cafe rồi đi làm. Nên nói chiện, hơi thở thơm phức hà. Trong khi Tony thường đánh răng xong mới ăn, thường ăn sáng ở ngoài trên đường đi làm. Hình ảnh vừa đi vừa xia răng, thậm chí vừa lái xe máy vừa ngậm tăm trên đường phố là hình ảnh rất nên thơ, trong đó có Tony.

2. Chúng ta có lẽ là dân tộc ăn rau sống nhiều nhất trên thế giới. Không chắc lắm, tuy nhiên những nơi mà Tony đi qua, rau ăn sống chỉ có vài ba loại, còn tất tần tật người ta chiên xào nấu soup hết. Ngoài rau phổ biến, chúng ta còn thích ăn chuối chát, hoa chuối, lá xoài non, lá mận, lá sung, lá cách, lá lựu, lá mơ, lá ổi, lá chùm ruột, kèo nèo, lục bình, bông súng, rau má, rồi cải xanh, rau nhút, rau

muống, lá lộc vừng, lá bần, lá me, lá sấu, lá cóc....Đi siêu thị ở nước ngoài, Tony cứ đứng tần ngần ở quầy rau, rồi cứ so sánh cái này to hơn ở nước mình, cái này nhỏ hơn nè, cái này mắc quá, ở Sài Gòn có 5 ngàn đồng 1 bó hành còn bên London tới 1.50 bảng nhưng chỉ có 3 cọng. Còn mấy cái bồn hoa giữa đường phố Tokyo hay Thượng Hải, không biết nó trồng cái loại cây gì mà nứt đọt non mơn mớn, nhìn là muốn bứt xuống luộc chấm nước mắm.

Hồi còn sinh viên, Tony có làm tour guide (tua gai), chuyên khách nước ngoài đi tham quan để rèn Anh ngữ, lúc đó còn ngây ngô không biết văn hóa nước nào là nước nào, nghĩ mình thích ăn gì thì khách cũng vậy. Vào quán ăn toàn đặt món theo ý mình. Nên sau 2 ngày được Tony nhiệt tình giới thiệu ẩm thực truyền thống, khách cứ nghe Tony đưa đi ăn là sợ hãi. Bữa sáng thì cháo lòng bún mắm, bữa trưa thì hủ tiếu bánh canh, buổi chiều thì ăn cơm 3 món kho, xào, canh. Nhiều ông khách 80 tuổi người châu Âu nói tụi tao 80 năm nay lớn lên trong bánh mì bơ sữa pho mát, nên mày gọi món như vậy, tụi tao ăn gì được. Cầm đũa đã khó, mà mày bắt gấp tới gấp lụi, gọi là gấp nghệ thuật. Tay tụi tao bị Parkinson run lấy bầy mà mày cứ bắt lấy bánh tráng ra cuốn- wrap and roll-miết. Ban đêm về khách sạn, tụi tao ngủ không được vì đói. Nghe vậy, Tony gấp bỏ đầy chén ép ăn, rồi giả bộ nói mấy ông bà không ăn ở đây người ta sẽ giận, ngon lắm ăn đi ăn đi. Nên khách ăn mà nước mắt rơi lã chã trên bát, nước mắt chan hòa với nước canh cua rau đay. Răng cốt không có mà Tony bắt nhai cà pháo, mà phải nhai ra âm thanh rợn rợn thì Tony mới chịu.

Có lần, đưa đoàn Ấn Độ vào quán bánh tráng Trảng Bàng, bọn nó nhìn nhau cười ngất ngây khi trên bàn là 1 đồng các loại lá, rồi thấy Tony bứt bỏ vô miệng rào rào, nên chụp hình khí thế. Kêu bọn nó ăn, bọn nó một mực từ chối, nói we cannot eat those leaves. Một lần Tony dắt đoàn khách Tây đi ngang qua khu trồng điều (đào lộn hột) của Đồng Nai đang mùa thay lá. Thấy các cây tro tro, một người trong số họ(ông này có vẻ đã từng qua VN, thấy hay mùa may giải thích với mấy người khác) nói ở đây khí hậu nhiệt đới, không có mùa đông nên cây không có rụng lá. Nhưng dân địa phương ăn hết rồi. Cả đoàn gật gù. Ông Mark còn bảo hôm nào rủ Tony sang nước tao chơi, vườn nhà tao có mấy cây giống như vậy có lá tươi tốt lắm, thích cứ hái xuống ăn với cơm. Xuống xe cho khách đi tự đạp xe tham quan cồn Thới Sơn dưới Tiền Giang, khách về, đưa nào đưa nấy khệ nệ 1 đồng lá gồm lá chuối, lá dừa, lá mít, lá tre....nói thôi tụi tao hái để tặng mày để ăn dinner tối nay, khỏi đưa tiền boa cho mày nhé.

Tụi nó cứ nghĩ Tony là động vật nhai lại ấy. Nên giận, nghỉ, không làm hướng dẫn viên du lịch nữa

Bài 90. Chuyện ăn ổi ở Bỉ (Belgium Guava)

Hôm bữa Tony lên Bình Phước tiếp xúc một nhà vườn nọ. Chủ vườn là ông Hai Hùng, có mấy trăm hectare trồng cam quýt, bưởi, thanh long, chôm chôm, măng cụt, sầu riêng, đu đủ, ổi, mận, xoài. Vì trồng theo tiêu chuẩn Global G.A.P. xuất khẩu, nên thuốc bảo vệ thực vật (BVTV) ông kỹ lắm. Canh tác nông sản ở vùng nhiệt đới ẩm ướt như nước mình, sâu bệnh nhiều, nhưng xài thuốc hóa học thì dễ bị tồn dư lượng nếu không kỹ. Tụi Nhật tụi châu Âu nó kiểm mỗi container nhập khẩu, thấy bất cứ hoa quả nào còn tồn dư thuốc BVTV là nó tiêu hủy cả container đó luôn. Ở Việt Nam, nông sản nội địa thì thả lỏng nên muốn xịt cái gì thì xịt, riêng mấy loại xuất khẩu như trà, rau màu trái cây xuất khẩu, thì mới dùng thuốc sinh học dưới áp lực của nhà nhập khẩu nước ngoài. Vì thuốc sinh học hiệu quả chậm, trong khi thuốc hóa học, xịt 1 phút sâu chết rào rào, bà con thích hơn. Nhưng sâu chết rào rào thì mình ăn vô cũng méo mồm méo miệng, tích tụ trong cơ thể và sinh ra nhiều bệnh nguy hiểm như ung thư, nếu chưa hết thời gian cách ly (PHI) mà đã thu hoạch. Ở nhiều nước, người ta bắt buộc sử dụng thuốc BVTV sinh học trên rau củ quả hay khu vực canh tác có xen lẫn nhà dân, công viên, đường phố... vì an toàn cho con người, không ô nhiễm nguồn nước sinh hoạt, ví dụ như thuốc Bt, tức một loại vi khuẩn có lợi có tên là *Bacillus thuringiensis*, vi khuẩn này phun lên lá, sâu ăn vào và ngưng ăn, 3 ngày sau thì sâu chết vì đói, xác sâu rơi xuống đất làm phân. 90% thuốc trừ sâu sinh học trên

thế giới là thuốc Bt, hoàn toàn không ảnh hưởng đến môi trường, động vật khác vì Bt chỉ sống trong môi trường kiềm của bụng mọi loại sâu hại. Tony cũng có thuốc này nhen, ai mua thì báo.

Ông Hai Hùng tình cờ biết hãng Phurong Tím, mới nhờ chi cục khuyến nông liên hệ với Tony để đem mấy loại thuốc sinh học xuống thử nghiệm. Mấy thuốc này sản xuất từ Ấn Độ, Tony mua bản quyền về kinh doanh. Bên Ấn Độ hay lắm, hàng năm nó có tổ chức một cái hội chợ công nghệ, ở đó, ngoài hàng hóa, còn có một khu gọi là poster area, để các bạn sinh viên và các nhà khoa học trưng bày ý tưởng. Ví dụ bạn A nghĩ ra sản phẩm thuốc trừ ve chó chiết xuất từ hạt quả na (mãng cầu). Hạt quả na có tác dụng diệt côn trùng, hồi xưa ông bà mình hay giã ra gọi đầu trừ chấy (chí). Cái bạn A đó xay hạt na nhuyễn ra, chiết xuất lấy độc tố, cô đặc lại pha vô sữa tắm cho chó mèo. Tụi Tây mê lắm, vì sữa tắm chó mèo hiện nay có chứa Cypermethrin, là chất hóa học, dù tỷ lệ nhỏ nhưng cũng không tốt cho chó mèo của họ. Chó mèo của họ sang lắm, có cả passport để đi du lịch nước ngoài. Mọi sản phẩm cho bản thân họ dùng và cho chó mèo của họ đều phải là sản phẩm hữu cơ và an toàn. Bạn A sẽ viết tóm tắt ý tưởng này trên 1 cái poster, treo ở hội chợ. Trung tâm nghiên cứu của các hãng mò đến, tới khu treo poster coi, thấy khả thi sẽ ký hợp đồng tài trợ, ví dụ đưa bạn A 50,000 USD để nghiên cứu tiếp. Khi ra thành công thức và đưa vào sản xuất hàng loạt, bạn A đó sẽ được trả tiền bản quyền, ví dụ 1 triệu USD, và cái hãng kia được độc quyền công thức đó trong 20 năm. 20 năm sau thì hết bản quyền gọi hết patent, cái hoạt chất đó sẽ trở thành trí tuệ nhân loại, ai sản xuất cũng được. Lúc này tụi Trung Quốc sẽ sang mua công nghệ sản xuất mấy hoạt chất này, sản xuất với giá rất rẻ, nhưng sản phẩm made in China này sẽ gọi là me-too product, hay generics (sản phẩm đại trà thông dụng nhái, nhưng hợp pháp chứ không phải là ăn cắp bản quyền).

Tony cũng mò qua Ấn Độ, tham dự hội chợ công nghệ sinh học Bangalore. Chu cha nó lớn hết biết (nó ở đây là cái hội chợ). Sinh viên bên Ấn nhiều đứa đã là triệu phú từ lúc ngồi trên ghế nhà trường với các công trình khoa học. Đây là cái hay của bạn mà chúng ta cần bắt chước để khuyến khích sinh viên kỹ thuật. Tony vô gặp con bé kia tên là Gargi. Gargi đang theo học trường nông lâm súc Hyderabad, đen thui, tiếng Anh dân kỹ thuật lụp bụp, Tony nói chuyện mà mướt mồ hôi vì toàn động từ “to quo”. Nghe Tony học Harvard về, Gargi bèn sanh lòng yêu mến, cố gắng nói giọng Mỹ để Tony có thể nghe được, kiểu water đọc thành quo-đờ. Tony thấy Gargi có bản quyền thuốc BVTV chiết xuất từ lá ổi, là sản phẩm kép, vừa trừ sâu vừa trừ bệnh. Tony thấy hay quá. Gargi nói thôi tao để cho mày giá rẻ, nước tao trồng ổi không nhiều, mày thấy hay thì tao để mày tượng trưng 1 USD coi như làm kỷ niệm. Cái Tony ký hợp đồng mua bản quyền mà nheo mắt nó 1 cái, nó hồn xiêu phách lạc. Nó nói tao đang thấy chán vì trong

ngành ai cũng cao to đen hôi, thì bỗng dưng một ngày tạo hóa lại ban cho một con người đẹp lồng lộng như thế này. Nó chỉ cứ tưởng ở Hollywood hay Bolywood mới có.

Cái Tony mang về Việt Nam, tổ chức thu mua lá ổi tươi chiết xuất ra thuốc Guava 007. Bán đắt như tôm tươi. Sâu chết rào rào. Bệnh đạo ôn phấn trắng sương mai gì cũng hết. Lại không có mùi hôi, nên công viên, khuôn viên trường học bệnh viện đường phố gì cũng đặt mua. Sản xuất không kịp thở. Sản phẩm Guava 007 thoang thoảng mùi hoa ổi, nên một số người lấy xịt vào người đi ăn tiệc thay thế nước hoa, ai cũng khen mùi độc đáo, sang trọng. Ngồi bên cạnh đĩa xịt nước thuốc trừ sâu này, nước bọt ai cũng trào ra vì thèm ổi. Các nhân viên bán hàng của hãng Phượng Tím nói tui em đi đại lý nào cũng bị bắt ở lại chơi, ôm tui em ngủ miết. Ai cũng khen ông chủ hãng đẹp trai thanh tú, bà con nông dân thì cứ nhìn hình Tony in trên chai thuốc rồi cười. Thế mới biết, có lợi thế ngoại hình thì làm cái gì cũng thuận lợi hanh thông.

(thời bữa sau kể tiếp, về nhà thay đồ đi Bỉ đây)

Bài 91. Chuyện cái mắt kính

Ở Đức, quay bài là hành vi gian dối nghiêm trọng nhất. Nên nếu phát hiện ra, học sinh sẽ phải lên làm việc riêng với ban giám hiệu. Sau đó, học sinh phải nhận thức được hành vi ăn cắp kiến thức này là nhục nhã, là xấu xí. Họ sẽ khuyên giải, và học sinh viết bản kiểm điểm, sẽ thề là không bao giờ ăn cắp nữa, sau đó họ sẽ cho về. Nếu tái phạm thì sẽ bị đuổi học ngay lập tức. Và tên của học sinh này sẽ đưa vào danh sách đen (black list) của hệ thống trường Đức trên khắp thế giới, sẽ không có trường Đức nào nhận học sinh này nữa. Vì họ quan niệm, đã thề rồi mà còn vi phạm là không có lòng tự trọng. “Mistake is acceptable, but we don’t accept if you repeat the same mistake”. Một công dân không có lòng tự trọng thì đất nước đó không thể tự cường. Sản phẩm của nền giáo dục Đức không có thể loại ăn cắp và nói dối. Ai ăn cắp kiến thức mà cầm được cái bằng Abitur (bằng tú tài), sẽ gây xấu hổ cho nước Đức.

Và rất nhiều quốc gia Á Châu học tập cái này từ Đức áp dụng cho nền giáo dục của họ. Điển hình là Nhật, Hàn Quốc, Singapore và gần đây là Thái Lan. Và ngoài xã hội, các hành vi như vậy cũng bị trừng phạt rất nghiêm khắc, ví dụ tội cầm nhầm đồ trong cửa hàng, siêu thị. Shoplift là động từ chỉ việc cầm nhầm. Ở nước ngoài, người ta khinh bỉ các shoplifter kinh khủng, và rất nghiêm khắc để trị tận gốc căn bệnh shoplifting này. Một khi phát hiện nếu còn nhỏ sẽ bị phạt roi, quất vào mông. Còn già rồi mà vẫn cầm nhầm, thì họ sẽ bắt ngồi đọc đạo đức, đọc đến khi nào mỗi miệng thì thôi. Nên ai bị một lần là tòn, hoặc thấy người khác bị vậy mà sờn gai ốc, khi nhìn thấy “mỡ treo”, “miệng mèo” sẽ phải tự nuốt nước bọt. Vì không được phép ăn. Vì không phải của mình.

Chuyện ở Thái Lan, lâu rồi, đoàn khách của một công ty lớn của Trung Quốc sang chơi. Chị sếp ni quen thói hống hách, cứ vào chỗ shopping ghé lấy cái gì thì nhân viên dưới quyền mặc nhiên hiểu là phải trả tiền, coi như tặng quà. Thế là

lúc vào cửa hàng miễn thuế trong sân bay Băng Cốc, chị nhón lấy cái mắt kính 120 USD, rồi thản nhiên bỏ vô giỏ, đi ra. Cậu trợ lý mới vô làm, có vẻ ghét cái kiểu này, nên thay vì trả tiền cũng bỏ ra ngoài luôn. Thế là đi được đâu 10 phút, chuông báo động ầm ỹ, bảo vệ rầm rập chạy đến, còng tay chị lại, lôi đi. Chị phủ nhận liền, nói không có. Chị chửi khì thế “ ụ mạ mi ụ mạ mi, rằng lại bắt ngộ”. Nó mở giỏ ra, thấy cái mắt kính. Rồi bất chấp chị chửi bới vang dội, tụi nó lôi đi xềnh xệch vô phòng cách ly, chiếu lại cho cái phim lúc này chị đã cầm nhầm như thế nào. Rồi tụi nó hủy chuyến, nhốt 2 ngày trong phòng riêng, cơm bưng nước rót đàng hoàng. Chị chỉ việc ngồi đọc câu “tôi là Zhang Si Yi, Hôm nay tôi đã hiểu việc ăn cắp là sai trái, tôi thề tôi sẽ không bao giờ ăn cắp nữa. Tôi thề trên danh dự của tôi, của con tôi là Zhou Yang và Zhou Bin. Tôi sẽ không bao giờ ăn cắp nữa để con tôi không nhục nhã vì mẹ nó”. Nó bắt đọc 1000 lần. Đâu tới 900 lần thì miệng chị đã méo qua 1 bên vì mỏi, nên chị khóc nức nở, “ bọn ni ác chi mà ác rứa, rằng mà bắt ngộ đọc hoài”. Nó nói đủ 1000 lần đi, rồi mới cho bay về Trung Quốc, và chị lại tiếp tục “ tôi là, tôi là...”

Nó nói chị đã già nên nó mới làm nhẹ. Nếu chị mà là đứa trẻ thành niên là nó quất roi vào mông. Nên trên nhiều chuyến bay ở châu Á, nếu bạn thấy mấy cô cậu trẻ trẻ mà cứ đi đi lại lại, thì có khi cái mông đã sưng tấy. Nên không ngồi được.

Bài 92. Chuyện bún riêu

Có người hỏi, khi nói chuyện với người mà hay chêm tiếng Anh vào, Tony thấy sao. Tony thấy bình thường. Ngôn ngữ là sinh ngữ, là ngôn ngữ sống, miễn là 2 bên hiểu nhau. Mình để ý cái mục đích giao tiếp chứ không phải cái râu ria. Trong giao tiếp, thank you thì cũng đúng mà thanks cũng đúng, hay thanks kieu vi na miu thì cũng đúng luôn, miễn mục đích là bày tỏ sự biết ơn. Ngay cả không nói gì, chỉ nhìn với ánh mắt biết ơn, cũng là đủ. Mình phải phóng khoáng lên, đừng hẹp hòi và rập khuôn nữa.

Trở lại vụ chêm tiếng Anh, vì nhiều bạn quen miệng khi làm ở các môi trường công ty nước ngoài hay phải sống trong cộng đồng nhiều người Việt như Cali chẳng hạn. Nhưng nó có cái lợi là người ngoại quốc sẽ không nghe lén được câu chuyện chúng ta muốn trao đổi. Và cũng nhận được sự ngưỡng mộ của những người Việt hèm biết ngoại ngữ...

Nhưng bạn phải lưu ý kéo thành thói quen, nói với ai cũng chêm vô, lúc này thành cái tật. Khi giao tiếp với người không biết tiếng Anh, mục đích giao tiếp sẽ không thành vì họ không hiểu ý mình muốn gì. Ra quán nói cô ơi cho 1 tô real noodle loại 1. Chị chủ quán sao biết được real noolde là bún riêu mà bán cho mình? Mình cũng đừng có đi về quê, nói chuyện với 1 bác nông dân kiểu bác ơi bác đang trồng cái gì ạ, ngoài watermelon thì bác có trồng cucumber hay rice không hả bác? Bác sống near a river như thế này thì at night bác có thấy too cold không ạ? Tụi con ngày xưa cũng ở country như vậy nhưng sau đó tụi con move lên city, nên giờ này nói Vietnamese cứ phải trộn lẫn như vậy đó bác, bác có

understand hay không bác? Bác nông dân ơi, uncle farmer ơi...

Bác ấy liền nói, con đừng yên giùm bác. Để bác lấy cái cuốc phang vô hòng... Do you think you're delicious? (Mày tưởng mày ngon hả)

Hóa ra, bác nông dân này từng hạc bên Mỹ, cựu du hạc sinh Ha Vệt....

Bài 93. Chuyện viết đúng

GIÁO TRÌNH 100 BÀI TÀI LIỆU HỌC VIỆN WP DÀNH CHO CÁC BẠN TRONG CÂU LẠC BỘ CON DƯỠNG TONY BUỔI SÁNG (TnBS)

Có 1 sinh viên năm cuối kia, Tony quen biết với mẹ nó nên cho vô thực tập. Ngồi ngáp dài ngáp vắn nói muốn được giao việc. Nhưng giao lại không làm, giao 3 việc quên 2 việc vì tính kỷ luật không có. Có mặt bữa đực bữa cái. Sáng nào cũng đi trễ. Hỏi thì nói đau bụng với thùng laptop xe, viện n lý do, phần lớn là sáng tạo chứ không có thật. Nên thôi, ở nhà khởi lên em oi, ngồi chật chỗ. Rồi mấy tháng nó cũng xong thời gian thực tập, tạm biệt mọi người.

Sáng nay lại lấp ló ngoài cửa. Hỏi đi đâu, nó nói lên hãng nhờ đóng dấu lại vì hôm trước đánh máy sai. Tuần sau ra hội đồng bảo vệ, thầy hướng dẫn chỉ ra điểm sai và đã sửa lại. Bản này là hoàn chỉnh rồi. Perfect rồi

Cái Tony nói đầu đưa tui coi. Thấy cái bìa ghi:

NGHIÊN CỨU MARKETING MIX HÃNG PHƯỢNG Tím GIAI ĐOẠN 2015-2020

Ủa Phượng Tím Giai là hãng nào vậy em. Nó nói chữ giai là giai đoạn, em ngắt dòng. Lỗi tại mấy ông thầy, ông không phát hiện lỗi này để em sửa. Trời đất, sao lại đổ thừa cho ông. Cái mở bên trong coi phần nhận xét của thầy nó. Có mấy dòng mà sai chính tả hết trơn. Câu nào cũng là “câu què câu cụt” mà môn tiếng Việt lớp 6 có dạy. Người ta viết văn chương thì có thể phá cách. Nhưng mình làm khoa học thì đâu có cho phép. Làm thầy mà. Có hạc vị hạc hòm thì càng phải kỹ càng, thập ngàn khoa học đâu có bước chân của mấy kẻ ngáo ngơ. Thạc sĩ tiến sĩ gì kỳ vậy, trường gì thể loại vậy cũng nhận vô giảng dạy nữa là sao.

Muốn cho nó bài học. Cái nói nó em viết cái văn bản xin đóng dấu đi, nếu đúng thì tui sẽ cho thư ký đóng dấu lại. Nó ngồi 4 tiếng, bút tóc móc mắt, viết 1 cái “

BIÊN BẢN YÊU CẦU ĐÓNG DẤU” như gà bới đất. Nó không phân biệt được các hình thức văn bản như đơn từ, thông báo, biên bản, báo cáo. Cũng không biết "ngày tháng năm, kính thưa kính gửi" ...bên góc phải hay trái. Chữ trân trọng kính chào và chữ ký thì nằm ở đâu cũng hém biết. Thích viết hoa thì viết hoa, xuống dòng là xuống. Toàn mệnh đề, chưa đủ 1 câu đã chấm. Dấu 2 chấm thì nhiều vô kể, dù chẳng phải liệt kê gì cả. Chấm than chấm cảm chấm hỏi cũng có. Cái mình hỏi ủa ý em là có biểu lộ cảm xúc hay nghi vấn gì trong cái đơn này hả. Nó gãi đầu cười hí hí.

Nó nói tụi em cái gì cũng cứ mua cái mẫu đơn có sẵn, chỗ chấm chấm chấm thì điền vô, chứ kêu viết thì thua. Tony nói em về nghiên cứu lại đi. Không ai dạy thì tự tìm hiểu, trên mạng cũng có. Bữa sau viết đúng thì lên đây. Trí thức mà, để xã hội nó tôn trọng thì mình phải viết được 1 cái văn bản đơn giản nhất. Nếu không thì gia nhập 72000 kỹ sư cử nhân thạc sĩ đang thất nghiệp ngoài kia.

Sẵn tiện, Tony dặn bạn trẻ đang làm luận văn luận án, làm ơn dò từng câu, từng chữ, từng dấu chấm dấu phẩy. Công trình khoa học thì phải không có sai sót. Không ai rảnh rỗi mà cứ 3 bữa lại đi đóng dấu 1 lần cho luận văn luận án của mình. Sau này đi làm, viết cái gì ra cũng phải đọc tới đọc lui thật kỹ. Không thể gửi hợp đồng cho khách hàng rồi đi xin lại về để sửa lỗi chính tả. Ra đường lỡ tông xe cũng phải biết viết cái biên bản chớ, hém lẽ chạy vô tiệm mua rồi điền vô cái chấm chấm chấm. Vô thư viện tham khảo tài liệu, nếu thấy đề tài ghi tên mấy công ty như Vinamilk Giai, Hòa Phát Giai, Đồng Tâm Giai.....thì tự động coi dòng ở dưới mà ráp vô cho có nghĩa. Hém chừng chữ “ đoạn” rớt qua trang sau.

Nếu bạn làm giáo viên, đừng cho thể loại này ra trường, viết sai chính tả kiểu vậy nên giữ ở lại trường đào tạo thêm, khi nào ổn mới cho ra. Có mấy trường cấp 3 dễ dãi, tú tài của trường này ra viết một đơn xin việc không trôi. Có mấy đại học cũng dễ dãi, cử nhân kỹ sư của trường này ra bị người ta xài xể, nói trường gì lạ vậy. Còn bản thân mình làm thầy mà hém biết mấy cái ni, thì học thêm, tìm hiểu thêm hoặc làm biếng nữa thì nên nghỉ dạy.

Hôm bữa Tony ngồi trên máy bay, mới mở cái tạp chí gì trước mặt ra coi. Thấy ghi

LÀM SAO ĐỂ LUÔN HẤP DẪN CÁC NHÀ ĐẦU TƯ?

Bèn bỏ xuống. Ôi biên tập viên. Hay thấy trên mạng có tấm bảng tuyên truyền dân số

GIA ĐÌNH CÓ 2 CON VỢ CHỒNG HẠNH PHÚC

Rồi lễ ký kết với quốc tế ở khách sạn 5 sao nọ, Signing Ceremony (động từ sign là ký) thì trên băng rôn là Singing Ceremony (động từ sing là hát). Khách Tây ở

khách sạn tình cờ đi qua, nó tưởng là chương trình văn nghệ nên bu vô coi. Ngồi chờ cả buổi chỉ thấy 2 bên ký rồi bắt tay mà hém có ai hát, xong tụi nó nhìn nhau, nói sao lạ vậy?

Bài 94. Công thức ốc bươu nướng nước mắm tiêu của Tony

Ốc bươu mua con loại lớn, về rửa sạch vỏ. Sau đó ngâm nước 5h25 phút cho sạch nhớt, nhớ bỏ vô ít nước vo gạo hay vài quả ớt đã xắt. Sau đó rửa sạch, ngâm với sữa tươi 45 phút. 45 phút đó, con ốc sẽ ăn sữa tươi và béo ngậy lên, bạn để quá 46 phút là nó chết vì trúng thực.

Sau đó, đem ra để ráo, rồi hấp nhanh khoảng 3 phút cho nắp vỏ bị mở ra. Dem xếp lên vỉ nướng, chan nước mắm tiêu vào và nướng đến khi nào dậy mùi thơm thì thôi.

Hỗn hợp nước mắm chan vào vỏ ốc là nước mắm ngon, tiêu đen giã nhuyễn hoặc tiêu xanh giã dập, ít dầu ăn. Tuyệt đối không bỏ đường làm thịt ốc sẽ đắng.

Chúc các bạn có 1 buổi chiều ăn ốc uống bia vui vẻ

Bài 95. Chuyện quả bưởi

Xã hội Nhật Bản quản lý theo hướng đức trị, tức trên cơ sở động viên và khen ngợi. Hồi Tony còn làm công ty Nhật, đi công tác tỉnh, cứ tối về khách sạn là thấy thằng Saki, dù say mềm vẫn ngồi viết báo cáo. Nó nói, trung thực là yếu tố đầu tiên của lòng tự trọng, của người đẳng cấp văn minh. Sếp nó sẽ khen nếu nó gửi ngay báo cáo trong tối hôm đó. Trí óc dùng để tạo của cải cho xã hội thay vì dùng để nhớ là đã nói dối những gì.

Với tinh thần “making a moral society”, tạm dịch là tạo ra 1 xã hội đạo đức, môn đức dục, tức giáo dục đạo đức ở Nhật được chú trọng đặc biệt. Nếu như ở nhiều nước, học sinh chăm chăm vào tính đạo hàm tới nguyên hàm lui để kiếm được bằng cấp ngon, để làm được tiền nhiều, thì người Nhật giáo dục công dân của họ bằng các bài đạo đức. Đó là cách đơn giản nhất để thay đổi xã hội theo hướng tốt đẹp hơn. Việc học thuộc và thảo luận, phân tích suốt ngày các ví dụ về lòng nhân ái, lòng trắc ẩn, tính kỷ luật, tính tự trọng, lòng tự hào dân tộc, sự tự tin, sự bao dung và tha thứ, sự rộng lượng và quân tử, sự khảng khái và tính trách nhiệm, tinh thần thượng võ Samurai....giúp công dân Nhật, dù là 1 người bỏ học từ bé hay tiến sĩ, đều đàng hoàng. Mọi kỳ thi từ lớp 3 đến lớp 12, đại học, kể cả thi bằng lái xe, đều phải thi môn Đức Dục. Cho nên người Nhật, dù có hơi nóng tính và bảo thủ, phần lớn là những người tử tế. Sản phẩm của họ làm ra là danh dự của cả 1 dân tộc với thương hiệu Made in Japan.

Anh Zhu, anh bạn người Trung Quốc của Tony, có lần đi Nhật chơi. Đang đứng trong cửa hàng điện máy, thì một cậu thanh niên người đại lục trò tới, nói nỉ nỉ xỉ huan shen me (thích cái gì ở đây), anh Zhu chỉ cái camera. Rồi cậu bảo thôi ra trước đứng chờ, trong đây giá khoảng 500 USD thì tao lấy mày 300 USD thôi. Cái

đâu 15 phút sau, cậu ấy lấy bỏ vào giỏ, ra giao hàng và thu tiền. Cậu ấy lại tất tả đi sang cửa hàng bên cạnh, gia nhập vào đội quân 2 ngón đủ quốc tịch bên đó. Cứ đoàn khách nước nào tới thì sẽ có “hai ngón viên” ra tiếp chuyện bằng bản ngữ nước đó cho khỏe. Cả cái cửa hàng to đùng vậy chứ chỉ có 1-2 cô thu ngân người Nhật, cứ mắt xoe tròn à nồ, à nồ. Cứ à nồ miết nên 10 cái ra khỏi cửa hàng thì chỉ thu tiền chỉ có 5 cái.

Thống kê cho thấy, ở Nhật, hầu hết trộm cắp là do người nước ngoài làm. Người Nhật cũng có, chủ yếu là người già, cô đơn quá nên đi ăn cắp, để cảnh sát bắt và có người nói chuyện...cho vui. Thành phần ăn cắp thì không biết đâu mà nói, kể cả xuất khẩu lao động, du học sinh. Họ để các biển báo bằng nhiều thứ tiếng, đại loại như ăn cắp xấu lắm bạn ơi, ăn cắp sẽ bị phạt đấy, nhưng với 1 số người dầy thần kinh xấu hổ đã tro gan cùng tuế nguyệt thì việc nhắc nhở vậy có ý nghĩa gì. Họ ăn cắp xong, giật lại còn không được nữa là.

Một con sâu cũng làm rầu nồi canh. Con người vốn cảm tính, quýt làm nhưng cam lại chịu. Hải quan Singapore có lần bắt cứ phụ nữ Trung Quốc đi hàng không giá rẻ sang Sin là phải xòe 1000 USD ra, đưa lên mặt chụp hình lưu vào file, mới được cho nhập cảnh, vì vài ba cô sang đấy làm buôn hương bán phấn dưới dạng du lịch. Cho nên, mình đi ra ngoài, cầm hộ chiếu trên tay, mình không còn là mình nữa mà là đại diện cho cả 1 quốc gia, 1 dân tộc. Người Philippines cách đây 2 chục năm cũng vậy, đi ra ngoài cũng quậy tung. Nên sau đó họ thay đổi cách làm. Mỗi lần cấp hộ chiếu (passport) cho công dân của họ, họ bắt lên Sở Ngoại Vụ học đạo đức 1 ngày. Bắt buộc phải nắm được các hành vi văn minh ở nước ngoài như xếp hàng, nói nhỏ, không khạc nhổ, phải nhường nhịn người già trẻ em phụ nữ, không xả rác, không tò mò chuyện gì cũng bu lại coi. Phải có tính cộng đồng và bảo vệ nhau. Phải trả bài lưu loát về các hành vi gây nhức quốc thể và ảnh hưởng thanh danh quốc gia. Học xong, nắm vững rồi, trả bài lưu loát rồi họ mới cấp cho. Cho nên người Phi, dù bây giờ xuất khẩu lao động cả mấy triệu người khắp thế giới, vẫn không bị điều tiếng gì. Ngay cả cấp bằng lái xe 2 bánh vậy, họ bắt học 1 ngày về các hành vi văn minh đi xe máy. Ai không trả bài được, không nắm được các quy ước xã hội này, thì đừng có ra đường.

Trở lại chuyện của anh Zhu. Sau chuyến đi Nhật, Zhu đem đủ thứ hàng, quần áo, mỹ phẩm, đồ chơi, máy ảnh máy tính về nước, mua cho gia đình, bạn bè, cho con cái. Ở Trung Quốc, Zhu và bạn bè của mình không cho rằng việc tiêu thụ hàng ăn cắp là sai, miễn rẻ là được. Các phi công và tiếp viên một số hãng hàng không cũng là nguồn xách tay hiệu quả mọi sản phẩm từ Nhật về nước họ, thay vì lái máy bay và phục vụ hành khách, họ trở thành các thương gia chuyên nghiệp. Nên gương mặt lúc nào cũng cau có khó chịu, tới giờ phục vụ trà hay cà phê là giả bộ nói “chúng ta đang bay vào khu vực thời tiết xấu, vui bu qi” rồi trốn vào buồng ngủ đếm tiền cộng trừ nhân chia lòi lãi...

À, nói chuyện Tàu chuyện Nhật mới nhớ chuyện trong xóm. Khuya hôm qua, 2 vợ chồng nhà cái Tuyết (sát vách nhà Tony) thức dậy cãi lộn ầm ĩ. Cái Tuyết làm lao công cho công ty nọ, bữa nào cũng “tranh thủ” 1 chai nước rửa bồn cầu giấu trong giỏ đem về, để dành đủ trăm chai thì ra chợ Kim Biên bán. Hôm qua quên đóng cửa sổ thế nào, bị trộm vô cuỗm mất. Chồng đổ thừa vợ quên đóng cửa, vợ cãi lại nói nhiệm vụ đóng cửa là của chồng. Làm Tony mất ngủ.

Sáng nay, Tony vừa dắt xe ra, thấy đầu hẻm đã là “1 ngõ vắng xôn xao”. Hóa ra 1 cậu ăn trộm ấy là thằng Tèo con bà Tư cá viên chiên. Tèo chở nước rửa bồn cầu đi bán, quỳnh quáng thế nào lại ngã, hàng họ văng ra tung tóe. Cả xóm bu lại, mỗi người lấy 1 chai, cười tươi như hoa. Thằng Tèo ra sức vẫy vùng, dang tay dang chân ra, quơ quào cổ nín kéo giữ lấy, nước mắt lưng tròng. Tony cũng hòa lẫn ngay vào đám đông, hôi ngay 1 chai giấu vào nách, cũng mang về nhà mà kỳ cọ toilet. Nên ở cái xóm này, nghèo thì nghèo nhưng bồn cầu nhà ai cũng sáng loáng.

Cái Tuyết cũng tranh thủ chạy ra và lấy lại được 1 chai. Trong lúc “tang gia bối rối”, cái Tuyết còn móc được mấy chục ngàn trong túi quần thằng Tèo và tiện thể bóp chym thằng Tèo 1 cái.

Haha thằng Tèo. Mà y hả bươi?

Bài 96. Chuyen ở Thượng Hải

Thượng Hải - đô thị phồn vinh bậc nhất của phương Đông với hàng vạn tòa nhà cao tầng cỡ tòa 68 tầng ở Sài Gòn. Hầu hết các con đường đều là 2 tầng, ai muốn đi nhanh thì lên trên trả tiền phí, ai muốn miễn phí thì chạy ở tầng dưới. Hệ thống đường sá tốt đến độ, nếu bạn lái xe hơi, cứ gõ địa chỉ số nhà, tên đường, quận thì tự động GPS trên xe sẽ hướng dẫn bạn lái đến trước cửa. 300 mét nữa rẽ trái, đi thẳng,...và cứ tự động tuân theo hướng dẫn của cái GPS này mà đi, không cần phải nhớ đường nhớ sá chi cho mệt.

Lúc xây dựng đường trên cao, ý kiến của dân chúng cũng lắm. Họ nói sẽ phá vỡ cảnh quan, nhưng thật ra ở thành phố thương mại như Thượng Hải, có cảnh quan gì đâu mà phá vỡ. Vài tòa nhà cũ, họ rào lại thành 1 khu để tham quan, còn lại đập mới và xây hết thành những chung cư 50-60 tầng, những tòa nhà văn phòng 70-80 tầng, cá biệt có mấy tòa như Jinmao Tower 88 tầng, IFC (int'l financial center) còn cao hơn, có tòa gì mới xây cả trăm tầng.

Khu phố Tây là khu cổ, mang dấu ấn kiến trúc Anh, còn khu phố Đông là khu mới như Thủ Thiêm vậy. Hồi xưa bờ sông Hoàng Phố cũng thấp như bến Bạch Đằng, nhưng sau này, người ta quyết định xây thành nơi dạo chơi của dân chúng, nên họ xây rất cao, thêm 2 tầng nữa, tầng dưới bán cà phê cà pháo, tầng trên cùng kiểu sân thượng là nơi dạo chơi, nhìn xuống sông ở dưới rất đẹp. Nhạc mở vang vang bài Bến Thượng Hải với ca từ “loạn bánh, loạn lầu, màn lây thâu...”. Nổi 2 bờ là hàng chục đường hầm vượt sông, và hệ thống điện ngầm được xem là lớn nhất thế giới, giao nhau ở khu trung tâm kiểu đường Nguyễn Huệ, gọi là Lộ Nam Kinh (Nanjing Lu), hay quảng trường Nhân dân (People Square).

Ở Thượng Hải có 1 cây cầu rất độc đáo, tên là gì Tony quên. Cầu cao vô cùng, xe

chạy trên đó nhìn xuống các con thuyền dưới sông Hoàng Phố như những con kiến, vì phải có độ tĩnh không lớn để mọi tàu bè có thể qua lại. Nhưng nếu xây cao như vậy, người ta sẽ phải làm đường dẫn mấy km rất bất tiện. Thế là ai đó nghĩ ra chạy theo hình xoắn ốc ở 2 bên trụ cầu, thế là giải quyết được bài toán hóc búa tranh cãi mấy năm.

Thượng Hải có giá nhà mắc nhất Trung Quốc, một chung cư bình thường ở khu trung tâm phố Đông có giá khoảng 4000 USD/m², nên người dân chủ yếu là thuê nhà. Nhưng bù lại, lương ở đây cũng cao nhất, vì đây là thành phố quốc tế nhất của đại lục, là nơi đặt trụ sở của hầu hết các tập đoàn đa quốc gia để quản lý thị trường Trung Quốc. Nhân tài khắp nơi đổ về, không những giỏi mà còn phải đẹp. Nên vô mấy cao ốc, nhân viên các văn phòng bước ra, mình nhìn cứ tưởng người mẫu diễn viên, trai gái gì cũng cao ngất, trắng hồng, ăn vận soang trang, nói tiếng Anh chứ hém có nói tiếng Việt. Làm việc nhanh nhẹn, tác phong nhoay nháy, vừa kẹp điện thoại vừa gõ máy vi tính nhìn văn minh lắm...

Điều ấn tượng nhất của Tony với Thượng Hải lại là giáo dục. Đây là thành phố có chất lượng giáo dục tốt nhất Trung Quốc. Học sinh được dạy theo phong cách tự tin của học sinh Mỹ, lại có sự cần cù và khuyến khích của người Nhật. Trường Harvard cũng có chi nhánh ở đây, dạy các chương trình đào tạo kiểu tại chức. Có những quán cà phê rất hay gọi là English Lunch Cafe. Thay vì nghỉ trưa thông thường, các bạn có thể đăng ký một lớp tiếng Anh ở các quán cà phê này. Lớp bắt đầu từ 12h15 đến 13h15. Học viên sẽ được phát bánh mì, nước ngọt hay món ăn trưa gì đó đơn giản, vừa ăn vừa thực tập với thầy giáo. Lớp nào cũng đông nghẹt người học, vì dạy toàn là những thứ cụ thể để có thể làm việc, đủ mọi trình độ. Nên các bạn trẻ làm các công việc chân tay trong các tòa nhà như tài xế, mở cửa khách sạn, lau dọn,...đang làm cho sếp Tàu lương 3000 tệ/tháng chứ đầu 6 tháng sau thì chuyển qua làm cho sếp Tây, lương 1000 USD/tháng ngay. Còn 1 bạn trẻ tên Xia trong công ty đối tác của Tony, năm ngoái Tony sang thấy đang pha trà rót nước, hỏi tiếng Anh "what's yr name" nghe không hiểu chỉ cười trừ, vậy mà bữa nay qua, sếp nó nói đang thay đồ đi Mỹ. Nó ăn trưa mà cũng tranh thủ học tiếng Anh dưới mấy quán cà phê nên giờ phải bố trí công việc khác, và bữa nay dắt đoàn khách hàng đi New York tham dự hội chợ. Các bạn trẻ ở Thượng Hải làm việc ầm ầm, vừa đi vừa chạy, nhưng ai cũng tranh thủ học tiếng Anh buổi trưa ở mấy English Lunch Cafe. Làm lụng vất vả cả năm, để dành tiền, dành phép, book vé máy bay cả năm trước nên giá vé rẻ xình, cùng nhau sang châu Âu ngắm mùa thu, đi Hawaii tắm biển....cho đã con mắt.

Ai chịu học chịu làm mà cuộc đời chẳng phong lưu sung sướng...

Bài 97. Chuyện ở quán cà phê sáng nay

Hôm nay vô quán cà phê Starbucks chat skype với người bạn ở nước ngoài, 3 cô và 1 cậu ngồi bên nói to quá. Ngồi bên này nghe mà lạnh cả gáy, cứ rõ mồn một. Các bạn không hề biết là ở chốn công cộng, người ta phải nói thật nhỏ, ngồi 1 cái bàn thì chỉ người ở cái bàn đó nghe được.

Kiên nhẫn 15 phút, Tony qua nhắc khéo nói các bạn vui lòng điều chỉnh âm lượng cho phù hợp được không, bên này mình không làm việc được. Cái 4 đưa nó sừng cồ lên, nói còn to hơn. Tony chẳng có giải pháp nào khác, bèn đi tới cái bàn xa nhất. Nhưng tui nó vẫn nói đinh tai nhức óc.

Bèn mở Iphone thu âm. Sau đó phát lại. Giọng tui nó nói ra sang sảng ra rả bàn chuyện bồ bịch áo quần, cả quán cười gần chết...Tui nó qua hỏi anh tại sao thu âm, Tony nói đâu có, tui đang thu âm cuộc nói chuyện của tui với khách hàng đó chớ. Tại mấy cô cậu nói to quá lọt vô máy của tui nè. Tui nó quê quá, bỏ đi.

Tony cũng lật đật bỏ đi. Sợ chút nữa nó kéo tới nó quánh rồi phải lên bệnh viện gấp môi và răng ra khỏi lưỡi.

Tui có street smart mà.

Bài 98. CLB Tình Nguyễn TnBS

Sau đây là vài kỹ năng bán hàng nho nhỏ, Tony thấy trên truyền hình Hàn Quốc có dạy, nên nói lại các bạn nè

1. Với hàng hóa, mình làm nhẹ tay, nâng niu, tâm huyết của người nông dân cả. Mình cứ tưởng tượng đây là của mình trồng được, từ cái hạt giống, đến cây con, đến lúc trở hoa kết trái, ngày nào cũng ngắm nhìn. Mình phải thương hàng hóa thì động tác sẽ điều chỉnh phù hợp.

2. Trong lúc không có khách, mình bỏ vô bao cân trước. Ví dụ nắm mèo người ta mua 1kg, 2kg là chủ yếu, mình cân trước cột dây thun để đó. Không làm gì thì cũng phải lau chùi dọn dẹp, dọn bớt rác để cuối giờ khỏi mệt. Đừng đứng xó rợ, đừng thấy có mấy bạn nói ra phụ chứ đứng xó rợ, trường nhóm kêu làm gì mới làm, gương mặt u u mê mê đại đại thế nào, trong muốn quánh quá.

3. Tiền thối cũng chuẩn bị sẵn, dự trù các phương án thối tiền. Ví dụ 1kg cà chua giá 12,000 đồng, khách nếu mua 2kg, họ sẽ đưa 25 ngàn hoặc 30 ngàn, nên tờ 1 ngàn và 6 ngàn phải dự trù sẵn. Ví dụ vậy...Đừng lúc đó rồi lúng túng gọi ầm ĩ lên.

4. Khách tới, mình chạy ra dắt xe cho họ lên lễ. Mím cười chào anh chào chị, gương mặt toát lên vẻ thông minh lanh lợi cho đừng. Họ mua xong cúi đầu xuống hết và đồng thanh nói “cám ơn cô/chú/anh/chị đã ủng hộ nông sản Việt nam”, nói chân thành, không mắc cỡ. Dễ thương thì ai cũng yêu mến, muốn cái gì được cái đó. Muốn dễ thương thì phải nghĩ về người khác trước, mình sau. Nhường nhịn, bỏ qua, không sĩ diện nhảm nhí, không lên gân lên cốt, không ăn miếng trả miếng...để mình hơn. Khách mua nhiều mình nói để con chở về nhà cô/chú luôn cho. Lúc nào cũng dặn lòng, lúc nào cũng cười, cũng nhìn người khác bằng ánh mắt ấm áp. Mình thương người ta thì người ta thương lại. Xin lỗi cám ơn luôn miệng...Cười luôn miệng nhé. Mệt không được cáu. Cáu là hành vi kém văn minh của mấy cậu ấm cô chiêu.

P/S: Post lên để các bạn khác thấy hay thì học tập. Thấy xấu thì sửa. Bí mật của mọi thành công nằm ở trái tim, không phải ở cái đầu. Chúc các bạn ngày mai bán được nhiều hàng.

Bài 99. Chuyện nhà anh Khổm

Tony có anh bạn thân người Thái Lan tên Khổm. Nói là bạn chứ anh cũng già rồi, có ba đứa con cũng trạc tuổi Tony. Làm ăn rồi quen. Anh có nhà máy phân bón khá lớn ở Băng Cốc. Trong những năm đầu 90, kinh tế xã hội Thái Lan giống nước mình bây giờ, phần lớn HS thi vào kinh tế, tài chính. Hai đứa đầu của anh Khổm, 1 đứa quản trị, 1 đứa tin hạc. Rồi như kịch bản của 1 gia đình khá giả, tốt nghiệp ĐH, 1 đứa qua Anh, 1 đứa qua Úc lấy bằng thạc sĩ, cũng quản trị. Rồi về nước phụ cha phụ mẹ. May mà có cái công ty của gia đình, chứ không cũng xin việc học máu. Lấy thạc sĩ ở 2 quốc gia nói tiếng Anh, nhưng tiếng Anh lại í ẹ. Hai đứa nó qua hãng Phụng Tím, các bạn từ tiếp tân đến tài xế của Tony đưa đi chơi mua sắm, nói tiếng Anh như gió, tụi nó nể phục lắm. Có gì đâu, cứ chiều chiều các bạn ngồi xòa mù ngoại ngữ cho nhau. Đứa biết 3 chữ chỉ cho đứa biết 2 chữ. Rồi cùng nhau tiến bộ. Tony chả quan tâm bằng cấp của đứa nào trong hãng, miễn thấy chịu khó làm việc, tính tình dễ thương lành lợi... là nhận vô đào tạo, rồi trở nên xuất sắc, xách giỏ đi nước ngoài đàm phán nhaoay nhaoáy.

Vợ chồng anh Khổm từ dưới quê đi lên, xây dựng sự nghiệp ở Băng Cốc xong, muốn con cái có tương lai nên cũng lo cho con vô toàn trường chuyên lớp chọn, bên Thái gọi là trường tư, tốn tiền ghê lắm. Kiểu cấp 1 Lương Đình Cửa, cấp 2 Trần Văn Ôn, cấp 3 Lê Hồng Phong, cấp 4 Bách Khoa Kinh Tế. Nhưng sau đó thì chìm lìm, không còn chút dấu ấn gì xứng đáng với sự đầu tư ấy. Đứa nào vô công ty đa quốc gia làm lương 1000-2000 đô/tháng là tự hào ghê lắm, thời gian còn lại chỉ quan tâm đến áo hiệu quần hiệu, bữa này chỗ này sale off, tour du lịch nước kia đang hạ giá rồi tui tít nhau đi chơi. Nên kinh tế Thái Lan cứ giẫm chân tại chỗ, toàn gia công cho nước ngoài suốt 1 thời gian dài. Một thế hệ con nhà thành phố khá giả, chẳng có động lực gì phấn đấu, ăn uống có người lo, tài liệu hạc tập có người cung cấp...nên não bộ mất khả năng tự tìm kiếm thông tin. Vô công ty làm bị các đồng nghiệp coi thường, vì nói là nhờ cha nhờ mẹ mới được vô đây. Vì không tự mình kiếm sống nên phát biểu nghe bắt ớn, ít có hàm lượng chất xám hay i-od trong các câu nói, gương mặt hơi đồ đồ dần dần. Mặc dù 2

đưa nó cũng hòa đồng và lễ phép, nhưng nói chung làng nhàng, tẻ nhạt.

Đến cậu út, anh Khổm thay đổi hướng nghiệp. Cho nó học kỹ thuật trước, sau này mới học quản trị để trở thành nhà kỹ trị, vì đứa út này biết vượt sường. Anh thuyết phục nó học nông lâm. Nó đầu tiên không chịu, nói dơ dáy đất cát. Nhưng sau 1 năm, nó tự nhiên đam mê. Anh nói giống như con người có nguồn gốc động vật nên trở về với đất cát là thấy khoái. Tốt nghiệp xong, nó sang California làm thạc sĩ. Anh nói, trường Fresno State sang tuyển, cho học bổng hết, trừ mấy đứa dốt tiếng Anh. Qua được 3 tháng là tụi nó bắt đầu để dành được tiền, đi phụ thầy cô, đi hái nho hái táo, nuôi giấm hay làm hướng dẫn viên cho khách Thái tham quan công viên Yosemite gần đó. Trường Fresno này Tony cũng từng đến. Ôi nhìn cơ ngơi của nó mà mê, nằm giữa những cánh đồng nho bạt ngàn. Các tổ chức quốc tế như FAO (tổ chức lương nông thế giới), FDA (tổ chức quản lý an toàn thực phẩm), các tập đoàn như Monsanto, Bayer, Dow Chemical, Syngenta, BASF.... đến đặt cọc trước, giành giật sinh viên thấy bắt mắt. Cậu Út được FDA tuyển, đưa đi đào tạo thêm rồi về phụ trách FDA Thailand, chuyên kiểm nghiệm các lô hàng trái cây xuất khẩu. Nhờ một thế hệ những người Thái trẻ giỏi giang như vậy, mà trái cây Thailand vô được mọi siêu thị trên thế giới. Riêng xuất khẩu cho Trung Quốc hoa quả nhiệt đới như sầu riêng, chôm chôm, măng cụt...cũng đem lại cho nông dân Thailand sự giàu có tốt bậc. Thế hệ cậu Út còn học hóa chất, cơ khí, máy móc, xe hơi, điện tử....mặc dù học kỹ thuật nhưng đứa nào đứa nấy tiếng Anh giỏi nên vô mấy hãng nước ngoài làm hết. Đâu 5-10 năm là có thể ra riêng tự sản xuất một cái gì đó Made in Thailand, vì tiếng Anh giỏi nên ra tiếp thị với thế giới bên ngoài, người ta mua ào ào, vì ớn hàng Trung Quốc quá, tìm miết mới có hàng hoá một nước giá cả cao hơn Trung Quốc 1 chút mà chất lượng hơn hẳn, đó là Thái. Một thế hệ cậu Út góp phần xây dựng nền công nghiệp sản xuất Thái Lan hùng mạnh, số 1 Đông Nam Á và thứ 10 thế giới về sản xuất xe hơi, top 5 thế giới về điện tử, đồ gia dụng, máy tính đồ chơi... Du lịch cũng mạnh, nông nghiệp cũng mạnh, giờ công nghiệp cũng mạnh nữa thì dân Thái ngày càng giàu có, sung túc.

Cậu Út nói, bạn bè của em nhìn lại 10 năm ra trường đều thành đạt cả. Đứa được giữ lại làm giảng viên, đứa làm cho mấy tổ chức quốc tế, đứa tự mua đất trồng trọt chăn nuôi. Đứa nào cũng triệu phú đô la trở lên, đời sống hết sức phong lưu vì có một tuổi trẻ chấp nhận lấm lem dầu mỡ trong các nhà máy. Chứ hém có sức dài vai rộng mà mặc quần tây đóng thùng, ôm cái laptop ngồi quán cà phê Starbuck chat chit ở Băng Cốc chờ ngân hàng này, công ty kia tuyển thì vác đơn đến như thế hệ trước đó. Với nhóm thất nghiệp dài dài này, trong tay chả có cái nghề gì ngoài cái bằng cấp gọi là quản trị kinh danh.

Tự nhiên ngồi nghĩ, nếu bây giờ mà 18 tuổi, Tony sẽ chọn kỹ thuật như nông nghiệp, thủy sản, hóa công nghệ, sinh công nghệ, máy móc điện đóm..... mà học.

Rồi hẳn tiếng Anh thiệt giỏi để làm cái MBA ở nước ngoài. Kinh tế học không khó, nắm phương pháp và chăm đọc sách, chăm tự học là OK.

Trở thành 1 nhà kỹ trị vẫn có gì đó thú vị hơn.

18 tuổi 18 tuổi....

Bài 100. Chuyện cái tổng đài điện thoại

Ghé thăm, thấy từ trưởng phòng đến giám đốc trong công ty của anh bạn đều là Tây hết, Tony ngạc nhiên hỏi nên anh mới kể. Ba năm nay anh thuê Tây vô quản

lý, dù phải trả lương cao gấp đôi. Anh cũng 60 tuổi ngoài nên khá chững chạc, trải qua nhiều góc ngách cuộc sống nên nội dung câu chuyện rất sâu. Từng là giảng viên trường du lịch, thành lập doanh nghiệp lữ hành được gần 20 năm. Anh nói Tây nó làm quần quật, chiều hết giờ làm ra quán bar uống bia rồi về ngủ. Mai đi làm tiếp. Chưa kể, giao dịch cũng được thuận lợi hơn vì một số người mắc bệnh “sợ Tây”, khi giao tiếp với đồng chủng thì quát tháo ầm ầm nhưng đứng trước mặt Tây thì nhũn như con chi chi ấy em ạ...

Thấy Tony tròn xoe mắt, nên anh kể tiếp. Từ lúc thành lập, cũng cả chục đời trưởng phòng người Việt rồi, vô làm một thời gian là thành ma thành quỷ. Thuê xe, ép nhà xe không còn nước nào để sống, ví dụ 5 triệu cho 1 chuyến xe đi Cần Thơ 3 ngày, em coi có ai làm được. Nhà xe bị ép quá, bèn đưa chiếc xe cũ mềm, không máy lạnh, thường xuyên bị tắt máy giữa đường. Tài xế mới ngáo ngơ thì mới chịu lương thấp, không biết đường biết sá, chạy tới chạy lui. Họ báo công ty giá thuê tới 10 triệu, rồi bắt nhà xe trả lại 5 triệu vào túi riêng. Gọi là nghệ thuật “Gửi Giá”. Nhà xe cũng ngậm đắng nuốt cay chứ không đi là có thằng khác nó giật mắt. Thuê tàu cũng vậy, vì bên này ép quá nên bên kia lấy tàu cũ ra sử dụng, không ít lần gây tai nạn thương tâm.

Anh kể, chưa hết. Bữa ăn 1 triệu đồng/bàn chứ tụi nó “ gửi giá” thành 2 triệu, rồi lấy 1 triệu bỏ túi sau khi khách ăn xong. Khách sạn thì ép 10% hoa hồng. Nên thành hệ thống cạ cứng, khách nào cũng ép ở khách sạn đó và vô ăn nhà hàng đó. Thiết kế tour tham quan thì ít, shopping thì nhiều. Một số chỗ ép chi hoa hồng đến 40% tiền khách mua. Nhiều khách một đi không trở lại như dững sĩ Kinh Kha qua sông Dịch Thủy, nói nước mảy đâu phải thiên đường mua sắm, giá thì mắc gấp mấy lần Thái Lan mà cứ bắt shopping hoài. Còn sales thì ăn lương bên anh chứ còn nhận làm cộng tác cho cả chục công ty khác. Bán đơn hàng này cho công ty này, bán hợp đồng kia cho công ty kia. Nghe điện thoại thì cứ lén lút chạy ra chạy vô, có cả chục sim chục số khác nhau. Tháng nào cũng đem về 1 hợp đồng cho có, còn lại thì không rõ giao cho ai. Vấn đề là tụi nó không nghĩ đó là mất đạo đức, nghĩ đó là khôn ngoan mới chết.

Anh nói, đứa nào mới vào làm cũng như pha lê. Cái đi chơi nhậu nhẹt, tụi kia bày cho. Nói mảy ngu quá. Có sống bằng lương hay hoa hồng thì sao giàu có nhanh chóng được. Phải tham gia cuộc đua làm giàu, bất chấp mọi thứ. Rồi từ từ bị ma lan hóa, đến khi công ty biết thì đuổi việc. Anh nói, gần 20 năm kể từ ngày thành lập công ty, chưa có tiệc farewell party (tiệc chia tay) nào vui cả. Nhìn ở nước ngoài, khi nghỉ việc, người ta làm tiệc chia tay bịn rịn. Rồi hàng năm có dịp gì đó, các “khai quốc công thần” và nhân viên cũ tập trung về, vui hết biết. Ở Việt Nam bây giờ, anh nói ngành khác không biết sao, chứ ngành của anh, phần lớn nhìn nhau bằng ánh mắt hình viên đạn ở bữa làm việc cuối cùng. Sếp thì nói sao bạn lại ăn cắp, bạn làm ở đây mà sao không hoàn thành nhiệm vụ

ở đây, quyền lợi không OK thì có thể thương lượng lại chứ sao làm vậy. Còn họ thì gân cổ lên cãi, nói tôi mang tiền về cho công ty bao nhiêu, tôi nhớ hết. Nên giờ phải tìm cách lấy lại. Khách hàng là của chung, mạnh ai nấy hưởng.

Rồi ra riêng, cùng nhau thành lập doanh nghiệp mô hình y chang cạnh tranh khốc liệt. Gọi khách hàng cũ, vì chẳng lấy gì làm quà bèn lôi chuyện thâm cung bí sử công ty cũ ra kể, vì dân mình ai cũng tò mò với văn hóa tiểu nông ăn sâu hàng thế hệ. Rồi thêm thất vô cho nó hấp dẫn. Nói bà sếp đó ngủ với tao rồi, đảm đang lắm. Ông sếp đó cặp với em này em kia. Rồi giá mua giá bán, em làm ở đó sao không biết, tour đó có 5 triệu mà nó charge anh tới 10 triệu, qua em đi, em làm y chang vậy chỉ có 6 triệu thôi. Phá giá để giết mối cho hết...

Việc bạn trẻ ra riêng là rất tốt cho xã hội, nếu thật sự có tài năng và có may mắn, vì góp phần làm cái bánh GDP của quốc gia tăng lên. Làm chủ là ước mơ chính đáng của mọi người. Tuy nhiên, tư thế làm chủ như thế nào mới là đáng nói. Năm 2012, hơn 25 triệu khách khách đến Malaysia, hơn 22 triệu khách đến Thái Lan, đến Singapore là 15 triệu, trong khi đến nước mình chỉ có 7 triệu, dù lượng di sản và cảnh đẹp để tham quan đều hơn. Anh nói, hàng ngàn công ty du lịch chứ chỉ có khoảng vài ba trăm công ty là có đam mê, có tâm với nghề, số còn lại mở ra vài tháng rồi đóng cửa. Thế giới 7 tỷ người, mà Việt Nam thì mới nhận có 7 triệu du khách, thì không lo thiếu nguồn cung, nếu thật sự đầu tư thời gian cho việc tìm kiếm khách. Đảng này không, trí tuệ toàn dùng vào việc hướng về công ty cũ, coi bên đó làm gì thì phá. Rủ hết nhân viên về, vây cánh với nhau cạnh tranh cho sếp cũ biết mặt, không rõ hận thù gì dữ dội vậy. Nhưng đâu vài ba tháng lại tan rã, chửi nhau ồm tỏi vì ăn chia không đều, thằng này nói thằng kia ăn gian.

Tony nghe mà lòng buồn. Mới hỏi anh sao không tuyển nhân sự cấp cao người Việt, trả lương y chang Tây vậy. Anh nói cũng thử 3 lần rồi, nhưng 1 thời gian ngắn thì bị công ty khác săn mất. Thế loại đến với mình chỉ vì tiền, thì cũng có thể bỏ mình ra đi nếu có ai đưa tiền nhiều hơn. Còn mấy công ty khác, thay vì tuyển người mới ra trường về đào tạo để sử dụng, họ lại thích đi dụ dỗ nhân sự mấy công ty khác cho khỏe. Nên sinh viên tốt nghiệp thì hém có việc làm, mà doanh nghiệp cứ mãi đi săn bắn chứ hém chịu gieo trồng.

Anh nói, chưa bao giờ niềm tin giữa các doanh nghiệp với nhau lại đắt đỏ như bây giờ. Em có thấy cảnh cả trăm người nhảy vô hồ bơi trong ánh mắt bất lực của anh tài xế không. Em có thấy hàng ngàn người giẫm đạp lên nhau để lấy được 1 quả quýt, 1 nhành hoa để làm lộc trên bàn thờ đức Thánh Trần không. Miễn là mình có, ai chết mặc ai. Nhà phố lô nhô, ai cũng làm nhà mình cao hơn, đẹp hơn, sạch hơn, còn rác thì quét qua nhà bên cạnh. Đi xe máy giành làn, lấn tuyến, bóp còi inh ỏi, chửi con này thằng kia sao không nhường cho họ. Xếp

hàng thì thích chen ngang, mình phải hưởng trước, chen lấn cả với bà bầu, người già và trẻ em. Làm cái gì cũng coi có khả năng phết phẩy trong đó không thì mới làm. Suốt ngày suy nghĩ chuyện trục lợi còn con nên dáng vóc nó dần thấp đi và trí óc nó dần bé lại. Không dám bước hiên ngang. Đi đâu cũng sợ gặp người quen cũ, mặt cúi gằm, miệng mồm lí nhí, đón hèn.

Nghe anh nói, Tony thấy bắt mệt. Mặc dù gật gù nhưng trong lòng nghĩ khác. Chắc anh này suy nghĩ tiêu cực bi quan mà nói quá, chứ xã hội thiếu gì người tốt. Vẫn còn đó bao nhiêu con người “sống là cho, đâu chỉ nhận riêng mình”, trung thực, hào sảng, quả cảm, nhân cách đẹp lung linh. Bao nhiêu người cần mẫn làm giàu bằng chính sức lực và trí tuệ của mình, vinh quang và chân chính, sẵn sàng buông bỏ mọi lợi ích vật chất để giữ giá trị. Chứ đâu phải ai cũng rẻ tiền như anh nói vậy.

Thấy anh căng thẳng nên Tony mới nói đùa, thôi để em tham gia cạnh tranh với anh cho vui nhé, em sẽ mở công ty trách nhiệm hữu hạn Chụp Giật. Tên tiếng Anh là “Grasping and Tugging Co., Ltd”. Có 2 thành viên góp vốn. Chủ tịch Hội đồng quản trị, anh Trần Văn Chụp và phó chủ tịch, chị Lê Thị Giật.

Ai gọi tới, tiếp tân sẽ “Alo, dạ công ty Chụp Giật xin nghe”!

Thôi chơi tổng đài tự động nhờ bạn nào nói giọng Huế lồng tiếng cho hay. “Cảm ơn quý khách đã gọi đến công ty trách nhiệm hữu hạn Chụp Giật. Gặp anh Chụp, bấm phím 1. Gặp cô Giật, bấm phím 2. Còn nếu không gặp ai thì làm ơn cúp máy”

Bài 101. Hồng Ngự mang tên em

Một buổi sáng ở Bến Lức Long An. Như mọi ngày, chị Lành (quê Hồng Ngự) rờn rã đi bộ cả chục cây số để bán vé số, gặp ai cũng mời cũng chào, nụ cười đôn hậu. Sáng đó, chị gặp anh Tuấn, làm nghề chạy xe ba gác đang uống cà phê. Thấy chị tội nghiệp, anh Tuấn mua ủng hộ 20 tờ, nhưng hém có tiền trả, nên nói thôi chị cứ giữ giùm, nếu tới chiều mà còn thì đưa cho tui, tui trả tiền cho. Nói rồi anh chạy đi chở hàng, nụ cười sáng loáng. Dưới miền Tây, người lao động hay vậy. dù nghèo khổ vẫn không quên giúp đỡ những người nghèo giống mình, ăn cái bánh cũng bẻ đôi cho người bên cạnh. Còn mấy đứa nói đời có tiền mới đi làm từ thiện, thế loại đó thì chỉ miệng mồm chứ muôn đời chả giúp ai, không giúp người thì gương mặt sẽ quắt queo hoặc đầy xôi thịt, không sáng bừng nét thanh tú nhân văn được.

Ở miền Tây, người ta cũng hay cười. Cười hồn nhiên theo kiểu văn hóa Miền Thái, ít chữi bói văng tục nặng lời ghim gút với nhau kiểu văn hóa Tàu. Trong suốt hơn 300 năm mở cõi, những cư dân Việt, Khơ Me, Hoa ở đây đã phải biết thoát tiểu nông như thế nào về mặt tư duy và văn hóa để sống hào sảng nghĩa tình hơn. Người ta sẵn sàng cho nhau cả công đất, thôi tui già yếu quá rồi, cậu có làm thì qua lấy làm luôn, kiểu vậy. Nhà này cách nhà kia con mương hay cây dừa, chứ không rào giậu lẩn từng mét đất như ở chỗ khác.

Nhưng vì tài nguyên phong phú có sẵn, nên có rất nhiều người làm biếng, thích hưởng thụ hơn lao động. Và người ở đây cũng bị đánh giá là ít sâu sắc, kém khoản ăn nói hoa mỹ. Nhưng suy cho cùng, cái tâm sáng mới là cái đáng trân

trọng. Chứ ăn nói sắc sảo khôn ngoan mà chi. Sắc sảo thì có đũa sắc sảo hơn. Khôn ngoan khéo léo thì có đũa khôn khéo hơn. Chỉ có trung thực thì không có tính từ so sánh hơn (Trong tiếng Anh, beautiful thì có more beautiful, the most beautiful nhưng honest (trung thực) thì không có more hay most gì cả).

Cái chiều hôm đó, ông trời có mắt, trong 20 tờ vé số đó có 4 tờ trúng đặc biệt. Và 16 tờ còn lại thì cũng có giải này giải kia...nên tổng trị giá là 6.6 tỷ. Chị Lành dò thấy trúng nên mới gọi anh Tuấn tới quán cà phê hồi sáng, kêu “trả lại cho tui 200 ngàn tiền anh mua thiếu rồi tui mới đưa 20 tờ vé trúng thưởng cho anh”. Anh Tuấn tới, móc túi đưa chị Lành 200 ngàn, nhận 20 tờ. Boalên 1 tờ đặc biệt. Thế là chị Lành có được 1.5 tỷ, còn anh Tuấn thì vẫn còn 5.1 tỷ. Mọi người nói sao chị không giữ lại, im luôn thì anh Tuấn cũng đâu có biết, thậm chí có biết cũng không làm được gì vì số trên vé bao nhiêu thì chỉ có chị Lành biết thôi. Chị Lành trả lời hồn nhiên là “Hai chục tờ này anh Tuấn nói là mua rồi, tui để riêng, trúng trật gì cũng của anh. Tui chỉ giữ giùm. Tui mà im luôn thì người ta coi tui ra gì”.

Tony đọc mẩu tin trên mà cười ra nước mắt. “Coi tui ra gì” à, chị như thế nào thì người ta coi ra như thế ấy chứ. Tony rất thích hành động chị Lành gọi điện đòi cho được 200 ngàn tiền bán thiếu. Dân làm ăn phải vậy. Sòng phẳng để được bền lâu. Và cũng thích cách anh Tuấn tặng lại chị 1 tỷ rưỡi. Một sự tương thưởng rất hào sảng của người phương Nam. Người tốt nên đền đáp lại cho người ta xứng đáng, đừng có tiếc.

Và cho dù ở ngoài kia, người ta có đảo điên chụp và giật, cho dù trên phương tiện truyền thông, hàng ngàn doanh nhân doanh nhéo với bao nhiêu là danh hiệu vẫn không biết TÍN biết nghĩa là gì, câu chuyện chị Lành như 1 dòng suối mát trong giữa sa mạc khô cằn của sự thiếu niềm tin. Có bao nhiêu người mang tiếng làm ăn lớn nhưng trở mặt như trở bàn tay, nuốt lời như com bữa, thì trong lòng Tony, chỉ có chị Lành xứng đáng với danh hiệu doanh nhân. Duy chỉ 1. Câu chuyện của chị xứng đáng được đưa vào giáo khoa thư.

Chị đã làm rạng danh quê hương Hồng Ngự, ít ra trong các quán cà phê, quán nhậu vỉa hè. Người ta vinh danh chị như vinh danh 1 cái đẹp, dù lẻ loi giữa cuộc đời này. Nhìn ảnh chị chụp trên báo, nhìn nụ cười hồn nhiên của chị và anh Tuấn, trong đầu Tony bất chợt vang lên bài hát “ Hồng Ngự mang tên em”* của nhạc sĩ Tô Thanh Tùng.

“Tôi sẽ về thăm quê hương Hồng Ngự.

Nhìn lúa Tháp Mười vươn lên đây đồng.

Nhìn dòng Tiền Giang êm ái.

Nhìn cánh chim trời tung bay.

Mà nghe luyến lưu dâng đây..”

Mỗi độc giả TnBS hãy là 1 chị Lành. Để mình đi đâu, làm gì, quê hương mình, đất nước mình cũng được thom lây. Tiếng “Lành” thì sẽ vang xa.

Bài 102. Ven hóa tranh luận

Giáo sư X là 1 chuyên gia nông học giỏi, sau này ông chuyển sang làm ở trường ĐH A, một đại học tuy nhỏ nhưng có nhiều lứa sinh viên tốt nghiệp chất lượng rất tốt. Tony đã từng làm việc với ĐH A và thật bất ngờ về cơ ngơi của trường, về công việc được sắp xếp rõ ràng, khoa học của những người lãnh đạo có tư duy.

Tuy nhiên, trong đời, ông lại có lần há miệng mắc quai. Không riêng ông mà chúng ta, ai cũng ít nhất 1 lần. Đó là đầu chục năm về trước, ông có viết 1 bài báo, xem xét bỏ Tết cổ truyền, ăn Tết theo dương lịch như các nước phương Tây. Lập luận của ông là Tết này thật sự là tết của Trung Quốc, theo nông lịch. Các nước vốn chịu ảnh hưởng của Trung Quốc như Hàn Quốc, Nhật Bản cũng đã không ăn Tết này nữa. Hàn Quốc chỉ xem là holiday, nghỉ 3 ngày, còn Nhật thì bỏ hẳn, chuyển qua tuần lễ vàng từ Noel đến Tết dương lịch để nghỉ như phương Tây. Cách đây 40-50 năm, nếu ai nói bỏ nghỉ quá lâu cho Tết nguyên đán ở Nhật hay Hàn là bị ném đá, nhưng sau đó, người ta tự động thờ ơ dần với Tết, các thế hệ sau người ta tự bỏ, vì họ muốn năm mới là đi chơi nước ngoài, thay vì sáng nào cũng làm lễ cúng bái, chiếm quá nhiều thời gian.

Giáo sư X còn lập luận là chúng ta nghỉ tết, thật sự là quá dài. Trước tết thì đã mất 1 tháng với tâm lý đã tháng chạp, lúc đó chúng ta bắt đầu quên dương lịch, toàn tính theo ngày âm, rằng bữa nay là mừng mấy tháng chạp rồi...nên bắt đầu chênh mảng công việc, chuẩn bị nghỉ Tết. sau Tết thì với quan niệm còn mừng còn ăn chơi, còn Giêng còn ăn chơi, nên mất coi như 2 tháng. Đơn hàng xuất khẩu đi các nước khác sẽ bị thiệt hại, v.v.v nói chung ông đưa rất nhiều con số mang tính định lượng để làm cho bài viết thuyết phục.

Vừa đăng lên, 1 làn sóng phản đối mạnh mẽ. Nói theo ngôn ngữ bây giờ là bị ném đá. Ở VN, thật khó chấp nhận quan niệm mới ngược lại với cái quen thuộc. Dù ở nước ngoài, nhưng quan niệm như vậy được xã hội tôn trọng vì công bằng

mà nói, quan niệm đó cũng có lý, và có lợi cho cộng đồng, không phải vì lợi ích một nhóm người hay 1 ngành nghề nào cụ thể. Chỉ là quan niệm cá nhân nên chúng ta có thể phản biện, tranh luận, hoặc ghi nhận.

Tranh luận là nguồn gốc của phát triển. Tuy nhiên, tranh luận phải có phương pháp, nên xoáy vào vấn đề cần mổ xẻ, tránh công kích cá nhân. Sau bài báo đó, giáo sư chọn giải pháp im lặng. Không đính chính hay tranh luận lại, vì đó là giải pháp tốt nhất sau khi cái gọi là rùm beng.

Ở VN, cứ ai phát biểu, thuận tai thì không nói gì, trái tai thì ôi thôi nhận đá một nhghi. Bữa thì 1 ông Việt kiều vốn quen nỏ (thông cảm, dù đã là tiến sĩ hay đang đi hạc như Tony, cứ phải nỏ mới ra chất VK), bữa thì 1 ông "doanh nhân" chủ tịch hiệp hội gì đó nói năng rất quả quyết "chúng ta nên, chúng ta phải", bữa thì 1 cô ca sĩ muốn quánh bóng tên tuổi vì lâu rồi hát hém ai coi, nhưng tất cả đều có chung 1 cách là mời phóng viên tới để nghe phát biểu 1 câu xanh rờn, càng xanh càng tốt, đều có trong kịch bản PR rồi tung lên mạng. Có 1 nhóm người, không rõ phe nào, thấy A phát biểu là ủng hộ A, ném đá B, bữa sau B nói A lại, thấy cũng xuôi tai, quay lại ném đá A khí thế. Cứ cầm sẵn 2 cục đá trên tay, đọc xong là ném, loạn xạ. Giống con dơi, ngồi coi chim và chuột quánh nhau. Thấy chuột thắng thì nói tao là chuột, coi mặt tao nè, giống chuột hém. Thấy chim thắng thì nói tao là chim, vì tao biết bay.

Tony từng tham gia tranh luận với bạn học trong 1 cuộc rượu hồi còn sinh viên, đề tài là "Nên ăn sáng trước hay quánh răng trước". Đề tài thiệt dễ thương. Ban đầu rất vui, sau hồi cay cú, bên này lỡ nói sai 1 chữ, bên kia chụp lấy, ghi nhớ, triển khai diễn giải khí thế để phản công lại, bên này cũng không vừa, canh me mày nói sai chữ nào là bắt bí liền, lập tức triển khai ý và dùng lý lẽ, dẫn chứng để quật lại. Bên này đuối lý, bên kia hả hê. Sau đó chuyển qua đưa các bậc phụ huynh vào, rồi sau đó tuyên bố mày vô văn hóa tao có văn hóa, mày vô học tao có học, rồi lôi các bộ phận trong cơ thể cũng đưa ra ném vào mặt nhau, máu dâng lên ngút trời. Cũng may là Tony cũng đã kịp thời dĩ hòa vi quý bằng những câu chuyện hài hước. Bắt tay làm lành, cuối cùng cặp kè nghiêng ngả lấy xe ra về, cả bọn kết luận Mỹ không nên quánh I rắc.

Bài 103. Liều và Lẽnh

Lúc thực tập, Tony có đi làm cho một xí nghiệp giày xuất khẩu. Bên Hàn Quốc cung cấp một loại keo dán đế, có chứa dung môi dễ bắt lửa, nên quản đốc cần dặn công nhân tuyệt đối không được hút thuốc trong nhà xưởng. Nhưng vừa quay đi thì có cậu công nhân móc ra làm điếu vì thèm, thấy quản lý tới thì vội ném xuống sàn rồi lấy chân giẫm lên. Có lần vừa ném xuống, trúng vào lọ keo bị đổ, thế là cháy bùng lên. Mời lên phòng kỷ luật thì gật gù gù gù dạ em hiểu, em hứa, em thề, nhưng hôm sau vẫn chứng nào tật đấy. Tony phải đề xuất cho nghỉ việc vì chẳng mấy chốc mà nướng hết mấy trăm công nhân và biến xí nghiệp thành lò quay. Với công nhân hay nhân viên, nếu tính kỷ luật không có, cho họ 2 cơ hội. Lần thứ 3 vẫn vi phạm, lập tức cho nghỉ việc nếu không hậu quả sẽ khôn lường.

Giao thông ở ta là nơi biểu diễn cái liều nhiều nhất. Xa lộ, cao tốc và thành lĩnh những người băng qua đường, trèo lên dải phân cách dưới làn xe vun vút. Cầu vượt bộ hành chỉ dành cho vài cặp tình nhân leo lên đó để ngắm xe. Hay những bạn thơ ngây đi ngược chiều, vừa đạp xe vừa hát, nó tông 1 phút thì "câu hát ngân lên bỗng tắt nửa chừng". Những chiếc xe máy chạy cắt ngang đầu xe hơi cái rẹt, chỉ một phút lơ là của tài xế xe hơi là có thể leo lên nóc tủ ăn chuối xanh, nhưng chỉ có người nước ngoài là thấy sợ, người Việt thấy bình thường với cảnh đó. Không ai hiểu sao có một quốc gia mà giao thông rối rắm phức tạp, nhiều loại phương tiện từ thô sơ đến siêu sang tranh nhau từng mét đường, còi bóp inh ỏi, la hét gầm gừ, ném vào nhau những ngôn từ xấu xí nhất. Nếu đụng nhau, người đi xe đạp sẽ mắng người đi xe máy, người đi xe máy sẽ mắng người đi xe hơi. Cứ xe to hơn là có lỗi và thường nhường nhịn thì bỏ qua, nhưng nếu sừng cò lại thì sẽ dẫn đến tranh chấp quyết liệt.

Có cái tự liệu, như việc đi ngắm bão chụp hình, đứng càng sát chụp càng đẹp rồi bị sóng cuốn xuống biển, Long Vương hỏi vì sao con chết thì nói ủa ông không coi hình con mới khoe trên facebook hôm nay hả? Đi tàu trên biển hay sông, có áo phao nhưng không ai mặc. Thậm chí có phà chở mấy trăm khách nhưng chỉ có vài chục cái áo phao, với quan niệm là xưa nay chưa chìm phà bao giờ, ai mặc sẽ bị người khác cười. Lỡ sự cố xảy ra, thì tính sao?

Dân mình cũng chết nhiều vì tò mò. Nghe nổ cái đùng thì thay vì nằm xuống hay chạy đi, lại chen lấn nhau coi, sau đó nếu có nổ thêm một cái nữa thì chết sạch trơn, vì thói quen hiếu kỳ, tức thích coi cái lạ của tư duy tiểu nông hàng thế hệ. Nhưng cũng có cái do người khác liều mà gây hại. Những sợi dây điện dọc ngang trên phố, có thể sau trận "chiều mưa giông tới" là rơi xuống đường, nếu không đứt thì cũng tồn teng móc cổ người chạy xe máy, còn nếu đứt thì rơi xuống vũng nước ở đường phố, và nước cũng là chất dẫn điện tốt. Nhưng phải có sự cố thì mạng nhện ấy mới được tháo bỏ, còn dọn dẹp gọn gàng trước để hạn chế tai nạn thì không làm vì nghĩ không ra. Những bếp ga mini rỉ sét loang lổ vẫn được sử dụng bơm ga tới bơm ga lui cả trăm cả ngàn lần, bật lửa tanh tách trên các bàn nhậu và xung quanh là hàng chục khuôn mặt đang hau háu ngắm nhìn cái lẫu. Sự cố xảy ra một cái, thì lên bệnh viện cho bác sĩ gấp lưỡi heo ra khỏi lưỡi người. Những câu như "đưa tao ăn cho, chết chóc gì" thường thấy khi phải đổ bỏ thức ăn bị ôi thiu, khoai tây lên mầm, bánh kẹo nhuộm màu công nghiệp vì tiếc. Bị ngộ độc rồi thì mới vừa khóc vừa ới nói dạ để em rút kinh nghiệm.

Ở Trung Quốc, người ta cũng liều kinh khủng và hậu quả cũng khôn lường. Khi Tony đề cập đến thực phẩm có quá nhiều hóa chất của nước họ, họ trả lời tinh bơ "thì cũng sống là bao, 80 tuổi là cùng chứ gì" như một cách bao biện rất phổ biến.

Chúng ta hay đổ tai nạn giao thông là do đường sá chật chội xuống cấp, nhưng đó chỉ là một phần, cái ý thức giao thông CỦA MỖI CÁ NHÂN mới là quan trọng. Nhưng ai cũng nói người khác, mà chẳng nghĩ mình cũng góp phần. Chẳng hạn ở Trung Quốc, đường sá ở một số thành phố duyên hải thậm chí tốt nhất nhì thế giới, nhưng tai nạn giao thông vẫn xảy ra nhiều. Ở Tp Thanh Đảo, có lần anh Lý đang lái xe hơi chạy trên đường thì phát hiện anh Chu đi xe máy ở chiều ngược lại, thế là anh Lý vội thắng (phanh) xe cái két, chắc chỉ để chào hỏi nỉ nạo ma cho vui. Mấy chiếc xe đang chạy phía sau xử lý không kịp, thế là tông đít xe anh Lý cái rầm. Đợi miết không thấy anh Lý xuống xe vung tay chửi bới như mọi khi, tới mở cửa thì mới thấy anh Lý đã chết trên vô lăng. Hóa ra anh Lý vừa lái xe một tay, còn tay kia móc cút mũi - một thói quen đáng yêu ở châu Á - thì bị tông từ phía sau nên hai ngón tay (đang nằm trong mũi, bị lực quán tính) đâm thẳng vào sóng mũi lên tận mắt, ngộp thở, chết.

Và thống kê, trên khắp Trung Quốc, một năm có khoảng 600,000 công nhân chết vì các lỗi ngáo ngo, bất cẩn, liều mạng, xuề xòa.

Các bạn làm sản xuất nói riêng, tuyệt đối không được liều.

Ở đời, liều thì sẽ lĩnh

Bài 104. Em ơi đừng Suỷ nữa

Hôm qua Tony đi ăn tiệc có gặp 1 anh kia, giám đốc 1 cty hắc hoi, người Nghệ An nhưng vào Lâm Hà, Lâm Đồng sống từ cấp 1, sau đó ra Hà Nội học ĐH nông nghiệp. Vùng anh sống toàn người Bắc nên anh nói giọng Bắc. Thế có người hỏi quê đâu, anh nói ngay là quê anh ở Hà Nội, nhà anh ở phố Hàng Bông. Chẳng may cho anh là trong bàn, có 1 anh cũng ở Hàng Bông, anh này truy vấn đến cùng, thế cấp 1 trường gì, cấp 2 trường gì, cấp 3 trường gì, rồi quen biết với ai. Lỡ nói cấp 1 chuyên Hoàn Kiếm, cấp 2 Chu Văn An, cấp 3 Hà Nội Amsterdam...nhưng thầy cô nào cũng hém biết, bạn bè nào cũng không có, thậm chí học năm nào đến năm nào cũng không rõ nên anh chống chế rất vất vả. Gương mặt đỏ bừng, tay chân lóng ngóng suýt làm đổ ly bia. Ngồi cả buổi ăn không được vì lo suy nghĩ sáng tác lý lịch cá nhân.

Tony mới nói đỡ liền. Nói dạo này người bị Alzheimer nhiều lắm, trí nhớ sa sút, như Tony đây, mặc dù sinh ra và lớn lên ở Paris nhưng giờ quên hết tiếng Pháp rồi còn đâu.

Anh ấy nghe xong, nói ừa, anh bị Alzheimer nặng. Cảm ơn Tony, bữa nào anh về quê anh mang xuống cho em ít cà phê, cà phê trồng ở Hàng Bông ngon lắm...

Này các bạn trẻ, mấy người thuộc văn hoá cũ hay sĩ diện, vì họ chẳng có gì trong tâm hồn nên lúc nào cũng sợ khinh khi. Nên phải "làm mặt làm mày" tức trang điểm, đeo mặt nạ vô. Thế hệ mình khác. "Có sao nói vậy người ơi" cho nó dễ thương.

Lỡ có gặp mấy đứa hay kể ngày xưa mình hạc giỏi, cha ông mình danh gia vọng tộc thế này thế kia,...thì mình biết ngay là đứa nhảm nhí. Vì người thực sự như vậy không ai kể, cốt cách quý phái, sự thông thái giỏi giang tự phát tiết ra ngoài, không cần khai. Nếu thấy họ cứ nói miết thì mình có thể nói "tao nề quá khứ gia đình mày rồi, vui lòng quay về thực tại, mày đang đọc sách gì, mày có giúp đỡ ai không". Mình lái chủ đề qua lòng nhân ái, sự văn minh, tính trung thực, hào sảng, nghĩa tình. Có thì tham gia vô nói, không có thì gấp miếng thịt kêu nó nhai đi.

Sĩ diện là văn hoá châu Á, văn minh phương Tây không có nên chữ "sĩ diện" không có trong từ điển tiếng Anh. Bên Trung Quốc thể loại sĩ diện nhiều lắm, đặc biệt là thế hệ cũ, nên bọn trẻ Trung Quốc bây giờ mỗi lần nghe mấy người cứ lặp đi lặp lại chuyện quá khứ là họ nói câu "ru guo ni bu chu sheng, mei you ren shuo ni shi ya ba- phiên âm: rú guo nì bù chu shēng, měi yóu rén shuō nì shì yā ba", nghĩa là " dù bạn không nói tiếng nào, cũng không có ai nói bạn bị câm".

Hôm bữa qua đó ăn tiệc, Tony nghe tụi nó nói câu này miết mà thuộc lòng luôn

Bài 105. Để có được gương mặt sáng trưng

Nói chả phải khoe, tới giờ, Tony đi được 21 quốc gia và vùng lãnh thổ. Trong đó 1 nửa là đi mần ăn, tức sang o ép nó mua phân mua thuốc, còn lại là các đợt đi du học, hay các hội nghị, hội thảo chủ yếu về nông nghiệp, kinh phí các chuyến đi này do nước ngoài tài trợ. Tony cứ viết 1 cái thư sang, nói muốn đi, lòi lẽ không rõ thú vị sao đó mà sau đó bọn nó ok ngay và chuyển tiền để mua vé máy bay và chuyển thư mời sang để làm visa. Đấy, viết dễ thương nó được lợi như thế đấy, các bạn nếu đang là học sinh sinh viên thì cố gắng học văn cho tốt vào. Nhưng nhớ phải sáng tạo nhé, vì thư mà có tính chất copy từ ý tưởng đến cách trình bày của ai đó thì tụi Tây nó ném vào sọt rác ngay sau khi đọc 2 dòng.

Như Tony đây lúc đi thi ĐH, cũng ô mega tê cộng phi, cũng tính số mol vừa đủ, cũng biết cân bằng để axit với ba zò cho ra muối và nước. Vì khối A nó vào được nhiều đại học, nên nhiều bạn tập trung quá mức, thậm chí thời Tony học, có bạn giải bộ đề tuyển sinh từ năm lớp 10, nên sau 3 năm luyện, thi trường nào cũng hai mấy điểm, nhưng viết chính tả sai be bét. Cái ra trường, viết đơn xin việc thì lủng củng, luộm thuộm, diễn đạt không trôi ý muốn nói, mà ác là một số công ty lớn, nó bắt phải viết tay nó mới chịu.....nhận vô làm.

Ra đi làm còn ác hơn. Trừ đặc thù kỹ thuật trong sản xuất hay sửa chữa máy móc thiết bị hay lập trình, các việc khác đòi hỏi kỹ năng truyền thông, lúc này người ta nói chuyện với nhau, giao tiếp với nhau bằng email, điện thoại, các cuộc gặp

gỡ, đàm phán, trình bày, thuyết trình...những kiến thức toán lý hoá sinh kia trở nên hết sức mờ nhạt, thậm chí không dùng. Không ai hỏi mày tính giùm tao cái $\lim$ log này hay cái $\sin \cos$ kia, khúc xạ ánh sáng, bước sóng tần số gì ráo trọi..mà nó thấy nói tron tru lưu loát là khen hay. Tất nhiên dân tự nhiên có cái logic tốt, nên trình bày rõ ràng, không có miên man như dân văn chương. Nếu là dân tự nhiên mà có được kỹ năng nói tốt và viết tốt, thì ra trường xin việc ngon lành hơn và làm việc cũng ngon lành hơn.

Chưa kể là lúc trà dư tửu hậu, người ta nói về lịch sử, về địa lý, về văn chương thơ phú, về luận điểm này triết lý kia. Nên ai có kiến thức này, dễ được lòng người khác. Hay trong giao tiếp tiếng ngoại quốc, có những chữ mình chưa biết hoặc nghe không ra do họ phát âm lạ, nhưng kiến thức xã hội đó giúp mình đoán ý và trả lời lại ngon lành.

Bí quyết nói hay và viết hay là do Tony chăm đọc sách. Sách là hệ thống các vấn đề đã được sắp xếp, nên mình đọc nhiều, vô hình trung sẽ sâu vào tiềm thức, tự nhiên tư duy ngôn ngữ của mình nó tốt lên. Tất nhiên phải lựa sách mà đọc, nhất là uy tín và khả năng thẩm mỹ của người viết. Muốn coi sách có đọc được không thì cứ ra nhà sách, mở 1 cuốn bất kỳ, sau đó mở 1 trang bất kỳ, đọc 1 đoạn bất kỳ. Đọc được hết đoạn đó mà hiểu, thì mới mua. Ngôn ngữ phương Tây có câu, đại ý là đừng bao giờ đi hỏi ý kiến hay đi tư vấn với một người không có thói quen đọc sách vì họ có thể sẽ cho lời khuyên trót quót. Có câu thành ngữ "người ít đọc sách thì không thể hiểu những vấn đề phức tạp " hay "câu today a reader, tomorrow a leader". Tây hay Nhật, Hàn, Thái, dân nó đọc sách rất kinh. Ở ga tàu điện ngầm nào cũng đọc, ở trên máy bay các chặng bay đường dài, đèn đọc sách lúc nào cũng bật sáng. Rảnh là nó lôi sách ra đọc chứ không mân mê điện thoại. Việc đọc sách nhiều sẽ giúp cho gương mặt nó trở nên thanh tú và sáng trưng, dù xấu nhìn vẫn sáng.....

Vậy thôi, vài dòng chia sẻ với sắp nhỏ. Thường người ta hay nói em mạnh toán hoá thì em yếu sinh lý, và ngược lại. Nhưng Tony hy vọng bạn nào cũng mạnh sinh lý, mạnh toán hoá, mạnh thể dục thể thao, mạnh văn sử địa hết nhen. Và nhớ, phải đọc sách để thành người thông tuệ

Bài 106. Nước mắm, dầu tràm và phân Phượng Tím...

(Viết cho nhóm sản xuất thuộc CLB con dượng)

Có một “con dượng” dự thi mút thanh long, bữa gặp ở Villa De Tony, dượng đặt tên ngoại quốc là Harrod, rồi động viên nên về quê sản xuất mút trái cây. Bạn về, bì nhãn hiệu, tìm kiếm chỗ mua máy móc xong xuôi. Cái hôm bữa, dượng đang ngồi ăn trong nhà thì thấy con Lu xoắn đít vẩy đuôi, bèn sai gia nhân ra coi ai cứ thụt thò ngoài biệt thự 12 tỷ của mình vậy. Thì ra là cậu Harrod. Thấy nó đen thui, ốm nhách, đứng thờ hồn hển trình bày, nói con nghĩ nát óc rồi mà vương phải 2 vấn đề là VỐN và MÁY MÓC, dượng nói thôi vô uống nước rồi đi về đi. Bữa nào rảnh, dượng lên page chỉ cho, chỉ sỉ chứ không chỉ lẻ mắc công quá.

Về máy móc, nếu MUA NGUYÊN DÀN MÁY chỉ để làm mẫu chào hàng, thì rất rủi ro, vì chưa chắc mẫu đó được thị trường chấp nhận. Mình có liên hệ các đại học như BK, Tôn Đức Thắng, Cần Thơ hoặc bất cứ trường nào gần nhất mà có khoa CÔNG NGHỆ THỰC PHẨM. Phòng thí nghiệm ở đó đều có tủ sấy, tủ đông, tủ hấp, trích ly, cân đo đong đếm hút chân không, hóa chất bảo quản hay cái gì cũng có...chỉ là không sản xuất quy mô lớn được thôi. Mình cứ gõ cửa. Tìm kiếm hỏi miết cũng ra à.

Hoặc một giải pháp nữa là nhờ các công ty trong ngành, cái này phải làm quen với bộ phận sản xuất các nhà máy, thuyết phục người ta. Cứ gõ cửa đi. Làm ăn là không ngại. Ngại, tự ái, mắc cỡ, sĩ diện, háo danh, hoang phí tiền...đều không có trong từ điển của giới làm ăn chân chính.

Kể nghe, năm 2001, dượng xuất khẩu dầu tràm. Dầu chiết xuất từ cây tràm, dùng cho phụ nữ mới sinh rất tốt, bên Nhật đặt hàng nhưng VN mình sản xuất thủ công còn tạp chất. Cái dượng mới liên hệ công ty dược phẩm gì trên đường Cách Mạng Tháng Tám quên tên rồi, nó đồng ý giúp dượng làm ở quy mô phòng thí nghiệm 10 lít. Rồi nó có bảng phân tích COA (certificate of analysis) luôn, có giấy

này mới gửi DHL được. Khách hàng thấy OK nên qua đặt hàng khí thế, sau này tụi Nhật đem máy móc rồi qua sản xuất luôn dưới Long An, họ mời dựng về làm giám đốc nhưng dựng mắc đi Mỹ học nên đâu có nhận lời được. Dựng từ chối làm tụi nó khóc quá trời (khóc bằng tiếng Nhật).

Lúc hãng Phương Tím mới ra đời, dựng cũng đi gia công phân bón lá, NPK, phân vi sinh, thuốc trừ sâu sinh học.... Dựng lên các phòng thí nghiệm các nhà máy nhờ nó làm cả chục mẫu...rồi mang đi hội chợ chào hàng. Khách chọn 1 mẫu rồi yêu cầu sửa đổi theo đúng ý thích của thị trường họ. Mình về làm tới làm lui cả chục lần họ mới OK, rồi mới đặt đơn hàng thử nghiệm gọi là trial order, chỉ có 1-2 container thôi, mình nào dám đầu tư máy móc. Trong khi các nhà máy có chạy hết công suất đâu, mình đem công thức, bao bì của mình tới, kêu họ sản xuất cho mình lúc họ rảnh rỗi. Họ cũng phải trả lương công nhân bao nhiêu đó/tháng, nên có việc làm thêm cho anh em, họ còn mừng. Sau này khi đơn hàng lớn rồi, thì mới tự lập xưởng sản xuất, gia công mãi như thế không chủ động được, vì mình chỉ là con nuôi, họ phải ưu tiên con đẻ của họ.

Về mặt bằng sản xuất, đầu tiên thì tự quy mô ở nhà, cái máy nhỏ nhỏ đóng gói, hồ vữa dán keo lại cũng được. Hồi năm 2 ĐH, dựng về Cửa Bé, đi 1 vòng coi nhà nào có nước mắm ngon, lên chi cục đo lường chất lượng Khánh Hòa đăng ký nhãn hiệu “nước mắm Tony Cocky” xong, đem vô Sài Gòn bán. Dựng mò lên nhà máy Ngọc Nghĩa trên khu CN Tân Bình mua chai, nó có bán lẻ. Cứ cuối tuần, ngoài Nha Trang gửi vô cho dựng 10 can 200 lít, dựng rót ra chai, dán nhãn rồi đi bán cho các cửa hàng tạp hóa khu vực phường 13 Bình Thạnh. Người ta góp ý là chai nước mắm phải cái màng phủ trên cái nắp, nếu không, nhìn không an toàn. Hồi đó làm gì có internet mà tìm kiếm. Dựng mò xuống Chợ Lớn mất mấy ngày mới tìm ra cơ sở sản xuất MÀNG CO, lao vô tìm hiểu. Người ta chỉ mình dùng cái máy sấy tóc, trùm màng co vào đầu chai và sấy 1 cái là nó ôm cái nắp chai ngay.

Dựng bán cũng được lắm, cứ buổi nào lên trường thì thôi, bữa nào ở nhà là đi giao nước mắm, rồi 4-5h chiều là thay đồ lên thư viện học đến 8h đêm mới về. Mấy năm ăn học cũng nhờ cái nước mắm này và nhiều business khác nữa nên sống cũng phong lưu, tốt nghiệp vẫn loại giỏi như ai. Ngày chuẩn bị ra trường, dựng tặng cái business nước mắm cho thằng Tú, một đứa ở cùng nhà trọ, dân Bà Rịa, vì thấy nó tử tế đàng hoàng trung thực. Dựng hướng dẫn nó cách sản xuất xong, dắt nó đi 1 vòng thăm khách hàng, nói các cô các chú oi, con học xong rồi, con chuẩn bị vô tòa nhà cao ốc làm rồi, thằng em này thế con, có gì cô chú giúp đỡ nó nhen. Thằng Tú cũng làm y chang dựng vậy, nhưng nguồn nước mắm là từ dưới Lộc An Bà Rịa chứ hẻm phải nước mắm Nha Trang. Khi nó ra trường nó lại chuyển cho 1 đứa khác làm.

Dượng ham lao động nên rất ghét cái bài hát gì mà mấy đứa sinh viên hay ê a “bạn tôi, sáng nhin ăn, lên giảng đường”. Nghe chẳng tội nghiệp tí nào. Sức dài vai rộng, sao không làm thêm? Mặc mớ gì phải nhin, cứ phở bò phở gà quất tới cho dượng. Kiếm được ăn được.

Hơn 18 tuổi rồi thì đừng có lấy tiền của mẹ của cha nữa. Tự làm thêm đi...

Bài 107. Ngóng chờ

Tony tìm miết mới tuyển được 1 bạn tên T, định cho làm trưởng chi nhánh hãng Phượng Tím ở tỉnh H. Ở tỉnh H, Tony có người quen nên định thuê nhà của hai bác ấy làm văn phòng. Sáng qua, Tony kêu bạn T em rảnh chạy qua coi khảo sát mặt bằng. T nói dạ vâng. Rồi tới 5h chiều, Tony gọi lại hỏi đi chưa em ơi. T nói là 9h tối mới đi, lúc đó mới có đầy đủ 2 bác chủ nhà. Tony bảo đi sớm đi, hôm nay chủ nhà có ở nhà, anh vừa gọi cho họ xong. T bảo vâng em đi ngay. Dặn dò xong, Tony mới điện thoại nói 2 bác chủ nhà chờ nhé, người của tụi cháu chút nữa tới coi.

Sáng nay gọi lại hỏi tình hình thì T bảo là tối qua đi việc riêng về trễ nên quên, anh cho số ĐT chủ nhà em gọi xin lỗi cho, người cho thuê nhà ấy mà. Tony không chấp nhận lối suy nghĩ và cách làm này. Đã hẹn với ai thì phải thực hiện. Không thực hiện thì phải gọi điện lại báo cho người ta. Cái cảm giác chờ đợi ngóng trông nó kinh khủng lắm. Hai bác chủ nhà nói, từ lúc cháu gọi, hai bác đợi đến khuya, 11h đêm mới dám tắt đèn cổng, mà không dám gọi điện lại cho cháu sợ phiền, nghĩ là người của cháu đang trên đường đến.

Nhiều người cứ tự cho mình là hơn trong các quan hệ. Ví dụ với ứng viên đến phỏng vấn xin việc, với người bán hàng, người cho thuê nhà (nhiều bạn quan niệm mình là chiếu trên, người kia là chiếu dưới, mình bỏ tiền ra nên muốn gì cũng được, người ta cần mình mà). Suy nghĩ này không văn minh, các bạn trẻ phải từ bỏ lối suy nghĩ tầm thường này.

Thử hẹn ngày đi thi, đi phỏng vấn xin việc, đi xin visa nước ngoài...các bạn có quên được không. Chắc chắn là không, vì lợi ích của mình, ngu gì quên. Còn hẹn hò với ai mà quên không đi, là mình có ý coi thường việc đó/người đó. Hoặc do mình không biết sắp xếp công việc, không ghi chép vào sổ, không biết làm gì trước làm gì sau, cuối cùng quên cái này quên cái kia.

Cả 2 đều không thể chấp nhận. Cái đầu là thái độ, với thái độ ấy, không ai ưa

nên làm gì cũng thất bại. Cái sau là cách làm, việc lười ghi chép và không có phương pháp như vậy, không thể thành công.

Nên Tony đã nói T xin việc khác.

Bài 108. Một lá thư Cà Mau

“Con tốt nghiệp ĐH SPKT, hiện công tác tại một công ty thủy sản gần Tp Cà Mau. Lúc rảnh rỗi, con giải trí bằng cách đọc TnBS. Bài con thích nhất là “Phết phẩy và ma lạnh”. Con luôn dặn lòng mình không bao giờ được phép phết phẩy. Gần đây, công ty con có mở thầu máy móc thiết bị cho nhà máy mới, mấy sếp nói thôi con quyết định coi của ai được thì chọn, vì con là kỹ sư trưởng để vận hành nên phải ưng thì mới được. Đấu thầu ở một số công ty hay dựa vào giá, ai giá rẻ thì thắng thầu. Nhưng con thấy như vậy rất nguy hiểm, vì sẽ tạo cơ hội cho mấy nước khác thay vì đổ bỏ máy móc quá cũ, họ sang mấy nước nghèo, tham gia đấu thầu với giá rẻ mạt và thắng. Nó bỏ vô máy móc đó các loại hóa chất cực độc hại, thay vì chi phí đốt bỏ bên nước đó mấy trăm USD/kg, nó giao qua mấy nước nghèo dưới dạng hàng hóa. Mình ham nhập về rồi, cái mở ra thấy không phải, từ chối nhận hàng, yêu cầu tái xuất...nhưng nó không nhận. Thế là mình lãnh đủ. Công ty con từng nhập 1 lô hàng từ Italia như vậy đó dượng, nó nói dàn cấp đông IQF, có 1/3 giá thị trường, lại cho nợ 6 tháng, ban giám đốc con nghĩ chả sao. Dù gì thì cũng giữ tiền của nó, có gì đâu mà sợ. Lúc hàng về cảng, mở ra toàn thấy ắc quy cũ với mấy acid độc hại, phải đem đi tiêu hủy. Cả nước mình chỉ duy nhất công ty Holcim ở Kiên Giang là có khả năng đốt bỏ các chất thải này, nhưng cũng tốn tiền lắm dượng. Nên làm ngoại thương, phải giỏi thật sự và phải có tâm sáng mới không bị mắc mưu tụi nước ngoài.

Cái con lên mạng đọc tài liệu, bổ sung thêm Rào Cản Kỹ Thuật nữa, phải đạt tiêu chuẩn môi trường như vậy vậy...thì mới đủ điều kiện tham gia. Có 2 nhà thầu, một Trung Quốc, một Hàn Quốc sẽ bị loại nếu con đưa công khai tiêu chuẩn này ra, vì thiết bị của họ sản xuất ở thập niên 80, cũ quá rồi dượng à. Tối qua, đại diện của 2 công ty này tự tìm đến nhà trọ của con, họ đặt vấn đề là trích cho con % nếu con không đưa rào cản này vào quy trình đấu thầu. Nếu con đồng ý, thì đủ tiền mua 1 cái Villa bên cạnh nhà dượng.

Nhưng con đã từ chối. Con có quyền chọn sự thanh cao phải không dượng. Mình làm đúng lương tâm thì ăn ngon ngủ yên, đòi vậy chẳng sướng hay sao. Tụi nó thấy con từ chối, nó nghĩ là con đòi % cao hơn nên lại hẹn tối nay gặp nữa. Con bức mình quá báo cáo luôn với hội đồng quản trị là có thằng đó vậy đó rồi tắt máy, đổi sim luôn, chỉ ban giám đốc biết số mới.

Khoe với dượng chút. Từ một kỹ sư bình thường, tốt nghiệp xong, bạn bè con ở lại Sài Gòn hết, chỉ có mình con về tận dưới này để làm. Sau 4 năm con lên làm kỹ sư trưởng, lương thưởng cũng hai mươi mấy chai 1 tháng. Từ đứa tiếng Anh lôm bôm, bữa này con có thể giao tiếp lưu loát với các khách hàng đến thăm nhà máy hay các nhà cung cấp đến bảo hành máy móc thiết bị. Tối nào con cũng tới nhà một thầy giáo dạy tiếng Anh cấp 3 ở thị trấn để luyện, nên sắp hay cho con đi nước ngoài tham dự hội chợ thủy sản, đến nay đã đi được 5 nước rồi. Con cũng chơi tennis vào 3 buổi tối trong tuần nên khoẻ mạnh tráng kiện lắm.

Con cũng đã tích lũy được mấy trăm triệu và có mua được miếng đất nhỏ. Con làm thêm chắc 2 năm nữa là cất được cái nhà rồi cưới vợ. Con sẽ giàu có 1 cách lương thiện, con hứa với dượng như vậy. Bữa nào con lên Cần Thơ chơi, nếu dượng cho con gặp thì con sẽ tặng dượng 1 giỏ tôm càng xanh ăn lấy thảo.

Trong công ty con cũng có mấy bạn bên phòng vật tư, phết phẩy ghê lắm, ra chợ mua 500 đồng hành, trước khi đứng lên nó cũng giật thêm 1 quả ớt bỏ vào túi. Điện thoại email cứ lén lén lút lút, đi đứng chẳng còn hiên ngang gì. Con nhìn cái mặt của nó mà con ghét quá. Dượng ơi, mình có nên trề môi khinh bỉ mấy đứa đó không dượng? ”.

Tony trả lời: Viết gì dài dũ vậy anh hai. Người ta chọn cách sống thế nào cũng kệ người ta, họ muốn được người khác tôn trọng thì họ sống tử tế. Họ muốn được người khác yêu thương thì họ phải cho đi. Họ muốn bị coi thường khinh khi thì họ sống kiểu chụp giật. Mình thanh cao thì mình sướng tâm, đẳng cấp, nhìn xuống họ vì mình ở trên, một lé vồ (level) khác.

Nhưng khinh thì khinh chứ đừng có trề môi. Nó ghét nó quánh sung vù lên thì hết đẹp.

Bài 109. Một lá thư Birmingham

“Dượng,

Con qua đây mới thấy thắm và hiểu những bài viết của dượng. Có những chuyện con thấy rất kì lạ nhưng xảy ra hàng ngày ở Anh. Người ra trước khi xuống xe bus thì quay đầu "thank you" ông lái xe (con ban đầu ngạc nhiên vì

mình trả tiền để đi mắc gì phải cảm ơn). Hoặc mua hàng trong siêu thị khi tính tiền xong mình phải thank you bà thu ngân ?? Con thấy ai cũng thank-you hết nên con mới bắt chước, lần đầu thấy lạ miệng nhưng rồi quen dần. Con đi ngáo ngơ đụng phải người ta thì người ta ngay lập tức quay lại sorry con dù con mới là người có lỗi. Nhân viên trong trường con học thì ai cũng lịch sự dù con từng hỏi rất nhiều câu hỏi.

Con mới biết là gần như tất cả hàng hóa mua ở Anh đều có thể trả để lấy tiền lại trong một tháng. Cậu con mua cái lò nướng bị hư, bỏ trong thùng mang đến trả thậm chí người ta không thèm mở thùng ra kiểm tra. Cậu nói muốn đổi lấy cái mới thì siêu thị nói ở đây tụi tao không đổi cái mới, chỉ trả tiền lại cho mày rồi mày tự đi mua cái mới =)). Làm ăn đằng hoàng kinh khủng luôn dượng.

Hôm qua con đi khám bác sĩ, dịch vụ y tế ở Anh là được miễn phí hoàn toàn kể cả cho du học sinh trên 6 tháng (chỉ phải trả tiền thuốc tượng trưng 8 bảng / 1 loại thuốc). Con rất bất ngờ là dù dịch vụ có thể xem như dịch vụ công nhưng nhân viên lịch sự vô cùng, con nghe tiếng Anh chưa rõ thì y tá vẫn vui cười và nói rất chậm rãi để con thấy dễ chịu, bác sĩ cũng rất lịch thiệp, con vừa bước vô phòng là cười và bắt tay như gặp đối tác...

Nhưng con cũng ngại vì nhiều lúc người ta nhìn mặt con và nghĩ là sinh viên Trung Quốc mới qua. Sinh viên Trung Quốc trường con mang tiếng lắm dượng, đặc biệt là nhóm mới qua. Dù giàu có nhưng đi đâu cũng phá nát toilet, mang đồ ăn uống vào phòng học dù đã treo biển cấm, ăn xong là xách đít đi bỏ lại bịch ny-lông hay ly cà phê, nói chuyện nơi công cộng như quán cà phê với âm lượng rất to, rồi móc cứt mũi, khạc nhổ, nhai kẹo cao su nhả xuống đất, đi xe bus tranh giành lên trước hoặc xuống trước, chen ngang lúc người ta xếp hàng, góp ý thì họ không quan tâm cứ như không phải họ. Văn hóa gì lạ quá dượng ơi. Cứ một toán sinh viên Trung Quốc tới chỗ nào rồi đi là chỗ đó như bãi chiến trường vậy. Nên vô nhà hàng, có khách Trung Quốc mà kiểu khách đoàn du lịch mấy chục người vô ăn, là Tây nó cũng không phàn nàn gì mà nó bỏ đi tìm chỗ khác. Vì không nói chuyện riêng với nhau được.

Nhớ dượng nên con viết vài dòng cho vui, chúc dượng luôn khỏe”.

Thư của bạn N, du học sinh mới qua 2 tháng

Bài 110. Một lá thư Ai Len

"Chào anh Tony, xin lỗi gọi anh vì tôi nghĩ anh cũng trạc tuổi tôi. Tôi đang làm nghiên cứu sinh ở tp nhỏ của Ai-Len cũng được 2 năm rồi. Trước đây tôi học thạc sĩ ở Anh, sau đó về VN giảng dạy ở 1 đại học, rồi sau đó gần đây tôi chọn Ai Len để làm tiến sĩ. Cuộc sống chồng con tôi ở Việt Nam cũng ổn định, tôi chỉ mong học xong nhanh rồi quay về.

Thú thật, tôi đọc page TnBS vì nó vui, ban đầu tôi nghĩ anh định câu view để quảng cáo cái gì đó, chứ bỗng dưng bỏ công bỏ sức ra viết chia sẻ như vậy. Tôi nghĩ rồi anh cũng sẽ bán page này cho một nhãn hàng nào đó khi nhiều view.

Trường tôi 2 năm nay đều có suất học bổng toàn phần cho sinh viên ngoại quốc, nhưng tôi chẳng giới thiệu cho ai. Một phần vì tôi lười, tôi thấy tốn thời gian thông báo lên diễn đàn này diễn đàn kia mà chẳng lợi ích gì cho mình. Nhưng nhiều lúc tôi cũng cảm thấy cô đơn, nhưng thông báo cơ hội này cho người dung nước lã, tôi thấy cứ tiêng tiếc thế nào ấy. Tôi chỉ giới thiệu cho con ruột tôi những cơ hội như vậy như cháu còn nhỏ quá. Cháu họ tôi cũng có đủ điều kiện nhưng trong thâm tâm mình, tôi sợ bọn nó được rồi gia đình nó hơn gia đình tôi, lỡ sau này con tôi không có cơ hội đi du học thì sao. Trong dòng họ, nhà tôi phải nhất để mọi người nể phục. Tôi vẫn bé nhỏ và tiểu nông như anh từng phê phán, nhưng thật sự tôi không thoát ra được. Anh chị chồng tôi cứ hỏi tôi việc tìm học bổng cho các cháu sang đây nhưng tôi viện cớ bận quá mà từ chối. Có lần giới thiệu một chỗ làm kia cho bạn tôi, nó bắt tôi cứ như phải có trách nhiệm, nào là viết đơn, sửa đơn...rồi thậm chí giận hờn nếu tôi "không giúp tới nơi tới chốn", nên cứ giúp người một lần là gánh nặng trên vai mệt mỏi lắm. Giúp người để được gì hả anh? Họ có nhớ mà trả ơn mình không? Đèn nhà ai nấy sáng, từ bé, tôi được mẹ tôi dạy là mình chỉ nên lo cho cá nhân mình, gia đình mình chứ hơi sức đâu lo cho người khác.

Việc xin học bổng sang đây thế nào, tôi cũng giấu nhem, ai hỏi thì tôi "nói khéo" là đi tự túc. Sâu thẳm trong lòng mình, tôi không có khả năng chia sẻ. Các con của thì sao tôi cũng được, còn con cái người ta tôi thấy không ưa, không vỗ về nựng nịu chúng nó được. Tôi như con kiến, cần mẫn lầy bên ngoài tha về cái tổ bé nhỏ của mình, bất chấp mọi thứ. Tôi nghĩ ai cũng có một tổ ấm phải vun vén, và phải hơn người khác, phải có nhà to hơn, xe đẹp hơn, bằng cấp cao hơn, con cái học giỏi hơn....

Anh nói đúng, các đồng nghiệp người Trung Quốc của tôi thì khác. Năm ngoái khi nghe tin trường có 5 suất học bổng toàn phần, anh bạn tôi tên Zhang bay về nước để giới thiệu sinh viên (anh ấy đang dạy ở ĐH Hạ Môn), dù tiền máy bay là phải bỏ tiền túi ra. Sau đó 5 suất học bổng đó đều thuộc về sinh viên trường anh. Tôi thấy họ hay gặp gỡ nhau ăn uống và hay tụ tập trong 1 góc sân trường,

thường gặp gỡ chỉ nhau học tập.

Tôi rất tiếc đến giờ này tôi vẫn chưa thay đổi quan niệm của mình nên tôi xin phép anh tôi không nói tôi tên gì và đang học ở đâu. Sang năm, trường tôi lại có suất, hy vọng lúc đó tôi sẽ có thể rộng lượng hơn mà chia sẻ cho các bạn."...

Tony trích đăng bức thư này sau khi xin phép chị ấy. Và lòng rất buồn. Lẽ nào chia sẻ cho người khác một cơ hội lại khó đến vậy?

Bài 111. Lòng tin còn một chút

"Tôi kể người nghe chuyện My Châu

Trái tim làm chỗ đặt trên đầu

Nỏ thần vô ý trao tay giặc

Nên nổi cơ đồ đắm biển sâu"

Cuối cùng thì An Dương Vương rút gươm chém My Châu, cô con gái yêu của mình khi thần Kim Quy kết tội " giặc ở sau lưng nhà vua đó". Sự thơ ngây cả tin của nàng, để đến nước mất nhà tan, là một bài học đau lòng về niềm tin trong tình yêu, niềm tin giữa con người và con người. Nàng trả giá bằng cái chết, tuy thương tâm nhưng không bất ngờ. Lịch sử thì quy kết tội nàng, nhưng chính An Dương Vương cũng là đồng phạm, nếu ông không nuôi ong tay áo. Chính ông cũng tin Trọng Thủy cơ mà. Nhưng ai mà biết được.

Cuộc sống là vậy. That's life.

Báo chí bây giờ nhiều tin tức rất ghê rợn, vượt qua trí tượng tưởng của rất nhiều người. Hiệu trưởng mua dâm nữ sinh, con giết cha, chồng giết vợ,...Nhiều lúc tự hỏi, không biết cái gì đang xảy ra ngoài xã hội hỗn loạn kia? Ngày xưa đâu có thế? Hay ngày xưa vẫn có thế nhưng mình không biết? Nhìn một người, nhiều lúc không biết còn có đáng tin nữa không, bên trong họ đang âm mưu gì với vỏ bọc trong sáng lịch lãm thế kia. Nhưng con người không thể không tin nhau, không tin thì làm sao có thể sống, làm việc. Của tin còn một chút này, dẫu biết thế nhưng lòng vẫn buồn. Man mác.

Cuộc sống là vậy. C'est la vie.

Một quan hệ mới được thiết lập. Một niềm vui, một hy vọng. Ngày qua ngày, đến một lúc nào đó, sự hy vọng bị dập tắt, thành sự thất vọng. Sự phản bội và sụp đổ. Con người, đã không vượt qua được sự cám dỗ của danh vọng, tiền bạc, đã bán đứng người khác. Ánh mắt vẫn ngơ ngác, nàng My Châu không tin đó là

sự thật, vẫn rắc lông ngỗng trên đường. Và con đường đưa đến biển cả, máu nàng hòa trong sóng biển. Ngàn năm, nhắc hoài một trái tim thơ ngây. Một cơ đồ chìm đắm. Một tình yêu trái ngang. Một lòng tin bị bội ước.

Cuộc sống là vậy. Sheng huo shi zhe yang de

Dẫu biết rồi sẽ có sự ăn năn. Nhân rồi quả. Trọng Thủy gieo mình xuống giếng. Kết thúc cuộc đời, trả giá cho sự bội bạc. Người đời không giận anh, nghĩa tử là nghĩa tận, chết là hết, dù lúc sống họ có làm lỗi thế nào. Trái tim người Việt bao dung là thế, nên mới giữ vững giang sơn sau bao lần ngoại xâm. Nếu người Việt cũng chứa trái tim hận thù như kiểu quân tử trả thù mười năm chưa muộn, thì mãi mãi sẽ chẳng đến đâu. Máu cứ trả bằng máu, tiếp nối mất mát và đau thương. Thôi thì hãy khép lòng mình lại, nhẹ nhàng.

Và ngoài kia nắng lên. Gió thổi nhẹ trên đường. Một ngày mới.

Bài 112. Sáng nay Tony đọc 2 tin vui bên ly cà phê Arabica tự rang tự xay không hoá chất

1. Mỹ chấp nhận nhập khẩu vải và nhãn của Việt Nam. Bà con mình lưu ý trồng theo tiêu chuẩn Global GAP hay VietGAP để đạt tiêu chuẩn XK nhé. Dùng các SP phân bón và thuốc trừ sâu sinh học của hãng Phụng Tím nhé. Trái cây thu hoạch sẽ được chiếu xạ để diệt côn trùng trước khi đóng container qua bên.

2. Ngân hàng thế giới nói VN nếu có tốc độ tăng trưởng 9% trong 20 năm thì sẽ bắt kịp trình độ phát triển của Hàn Quốc, Đài Loan. Trên thế giới cũng từng có nhiều dân tộc duy trì tốc độ tăng trưởng này và hoá rồng ngoạn mục. Mọi thứ bắt đầu từ giới trẻ, các bạn phải làm và làm hằng say, mở các cơ sở sản xuất, tìm kiếm sự hỗ trợ của người khác. Đừng cố nhà nhà người người học "quản trị kinh doanh", phải học nghề và đi lên từ cái nghề ấy, kỹ năng quản trị tự bổ sung, không khó. Nhất thiết các bạn trẻ phải bỏ cái làm biếng, cái tiểu nông lật vật, cái tôi to đùng....để hợp tác làm ăn với nhau.

Vì có câu nói rất hay mà người Nhật nghe xong, xây dựng đất nước vĩ đại như bây giờ. Người Hàn nghe xong, xây dựng kỳ tích sông Hàn. Người Trung Quốc nghe xong, biến thành đại công xưởng của thế giới. Câu này nguyên văn là "If you want to go fast, go alone. If you want to go far, go together".

Bạn nào không biết tiếng Anh thì hãy hỏi người biết. Cơ hội để các bạn giao lưu với nhau. Hãy yêu thương nhau, nắm tay nhau, gạt bỏ mọi bất đồng để xây dựng một nền kinh tế hùng mạnh, cho con cháu chúng ta 20 năm sau...giống người Hàn, người Nhật bây giờ.

Hãy ghi ra to-do list và bắt tay vào làm, vào học

Bài 113. Viết một chút

Sau bài cà phê ồn ào, cả chục bạn email về đại ý bảo là “ở quán cà phê nói to là bình thường. Ai cũng có quyền nói, sao lại thầm thì. Việc bàn bên cạnh nếu thấy ồn thì đi chỗ khác. Nếu họ nói không lại thì hãy nói to hơn. Đã ra chốn công cộng thì phải chấp nhận âm thanh ồn ào, muốn yên lặng thì ở nhà”.

Cái này các bạn bị ngược rồi nhé. Ở nhà cứ vô phòng riêng hét thoải mái. Bạn bè mời đến nhà, nói to cỡ nào cũng không sao. Nhưng khi có mặt người khác, người không có nhu cầu nghe câu chuyện đó, thì các bạn phải tôn trọng họ.

Nói nhỏ nơi công cộng, không tiểu đường, không khạc nhổ, không chen lấn chen ngang mà phải xếp hàng chờ đến lượt mình, luôn cảm ơn và xin lỗi, đi vệ sinh không vương vãi nước xuống sàn, dội nước & lau khô bồn cầu sau khi sử dụng xong, không ngoáy mũi bôi vào tường, không lấy tay móc ráy tai ra rồi ngửi, không hút thuốc trước mặt người khác, không tháo chân ra khỏi giày kể cả trên máy bay, xe buýt.....là những văn minh tối thiểu mà tuổi trẻ cần phải có.

Còn mình lỡ sai, người ta góp ý thì phải nhận và xin lỗi. Không tự ái, bảo thủ, cay cú đáp trả...Mình còn nhỏ, nhỏ thì phải sai mới trưởng thành được chứ. Ai chỉ ra cái sai cho mình, mình phải mở lòng chứ sao lại bảo thủ phản ứng lại? Các bạn phản ứng vì cái tôi mình lớn quá, không nên...

Bài 114. Siết kỷ luật của nhân viên văn phòng Phượng Tím

8h30: có mặt tại BÀN làm việc. Vì 8h30 là giờ vô làm của công ty mình. Chính xác phải như vậy. Chứ không phải 8h30 ở bãi đỗ xe hay ở ngoài cửa.

Ai đi trễ đột xuất, phải thông báo với quản lý biết. Nếu đi trễ thường xuyên vì không tiên liệu được việc kẹt xe, tắc đường, thì sau 3 lần, sẽ tự viết kiểm điểm. Vì sao mình thiếu i-ốt đến mức kẹt xe miết mà không tránh được? Nếu lớp xe hỏng thì xem xét lại thay đổi phương tiện đến công ty. Có thể nói công ty hỗ trợ mua xe mới để không hỏng lớp 1 tháng cả chục lần như vậy.

Nghỉ phép là phải xin trước 1 tuần. Mình có 12 ngày phép như luật lao động quy định.

Nghỉ ốm đột xuất thì thông báo sáng đó cũng được, nhưng phải thông báo trước giờ làm việc cho cán bộ hành chính biết để thông báo hủy các giao dịch với khách. Nghỉ phép mà sáng đấy mới thông báo thì được xem là tự nghỉ không phép. 3 lần nghỉ không phép thì mời ra khỏi công ty.

Việc nghỉ ốm liên tục, sẽ bị xem xét lại, hoặc nói dối có hệ thống của đưa rẻ tiền, hoặc sức khỏe không bảo đảm công việc.

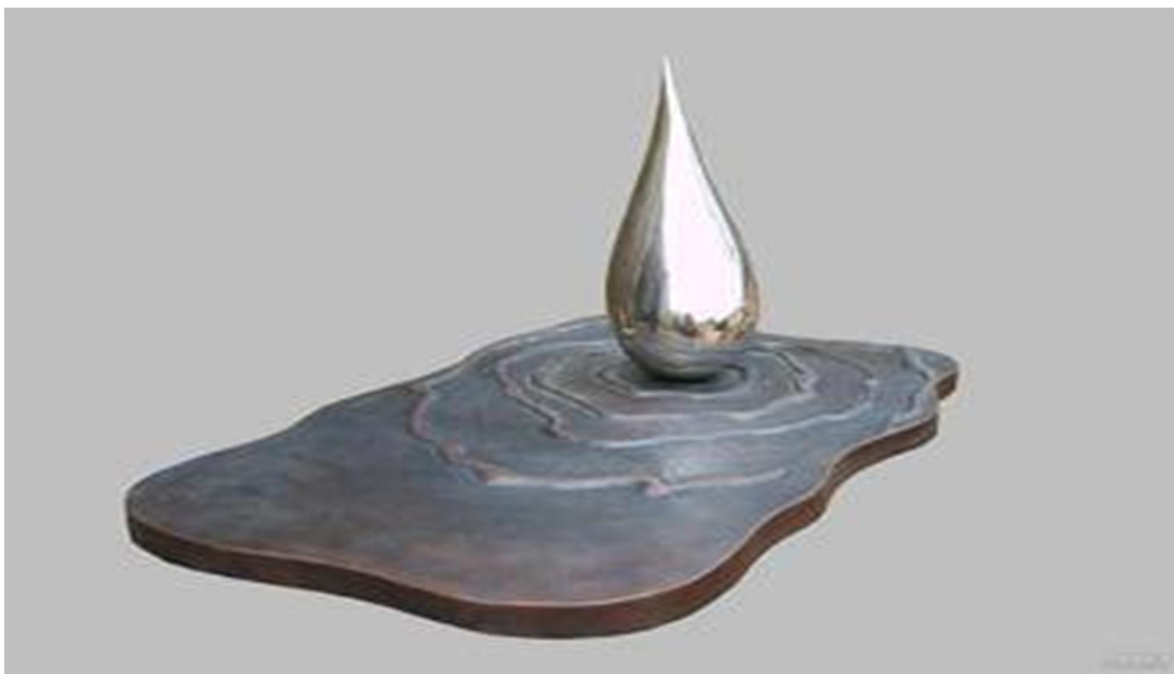
Đúng 8h30 làm việc, ngay tại bàn. Lau chùi sạch máy vi tính, con chuột, màn hình.

8h30-8h45: ghi ra to-do list, dán trước mặt. Một số người sẽ nộp to-do list này cho quản lý cấp gần nhất để kiểm soát.

Chiều 5h30: rà soát lại to-do list, xem việc nào chưa hoàn thành, thì PHẢI ở lại hoàn thành xong mới đi về. Quản lý sẽ xem xét nhắc nhở nếu công việc QUÊN không làm, hoặc ĐI VỀ khi việc chưa xong của thể loại vô trách nhiệm.

Mọi người tự siết lại kỷ luật trong lao động để có năng suất tối ưu. Việc nhắc nhở sẽ được thực hiện trực tiếp ngay trước mặt mọi người, lúc đó đừng tự ái, sĩ diện gì cả...Cứ tốt đi thì đâu có ai nhắc nhở. Tự mình trách mình trước khi trách người khác.

Bài 115. Sản xuất là cốt lõi của một nền kinh tế hùng cường

Các bạn dự thi "người đẹp thanh long" đã hoàn thành 3 vòng thi. Các bạn đam mê sản xuất như vậy là rất quý, một nền kinh tế mạnh là một nền kinh tế sản xuất. Mút thanh long Tony đưa ra chỉ là một ví dụ để các bạn có đam mê trong sản xuất hàng hoá.

Người Nhật phát triển xe máy Honda, sau đó ớn quá đem qua Hàn Quốc, Đài Loan. Người Hàn, người Đài phát triển ngay với thương hiệu Daelim, SYM...Người Nhật phát minh ra bột ngọt Ajinomoto, sau đó đem qua sản xuất ở Hàn, người Hàn, bắt chước tự sản xuất bột ngọt Miwon, người Đài bắt chước sản xuất bột ngọt Vedan, Aone. Người Nhật cũng mang qua Việt Nam, nhưng người Việt không bắt chước xây dựng được nhà máy và thương hiệu nào của mình cả, dù tiêu dùng số lượng lớn, nguyên liệu khoai mì và mía đường có sẵn.

Với 90 triệu dân, xe máy cưỡi hàng ngày, bột ngọt mì chính ăn suốt mà không sản xuất được, phải nhập khẩu hết thì dở quá. Các bạn trẻ cố gắng thay đổi tư duy, sản xuất và sản xuất. Tốt nghiệp đại học, nhiều bạn chỉ mong XIN được việc. Xin thì khổ lắm, xin gì cũng khổ, vì ở thế bị động.

Mình cố gắng biến thành người CHO việc đi, được hem. Mở sản xuất kinh doanh ngay chính quê nhà mình, giải quyết việc làm cho mình và người khác. Lên thành phố thuê nhà ở đứng xếp hàng chờ tụi Nhật, tụi Hàn cho vài ba triệu đồng chi vậy, họ cũng như mình cả thôi, chẳng giỏi giang gì hơn ngoài TINH THẦN KHỎI NGHIỆP sản xuất mạnh mẽ. Một người làm nhà máy, cả họ được nhờ. Nếu mình học giỏi nhất cái làng ấy, cái xã ấy, cái huyện ấy, dòng họ ấy....thì phải có cơ ngơi nhà máy xí nghiệp gì để giúp cái làng cái xã cái huyện ấy đi lên nhé.

Học giỏi là bình thường, người ta nghĩ ra, viết ra rồi mình học lại, ghi chép lại, trả bài lại...có gì hay? Chỉ là đưa có trí nhớ tốt thôi. Nghĩ ra cái mới, sáng tạo ra cái mới, làm ra cái mới....mới là người tài giỏi.

Khi Trà Lipton sản xuất ở Srilanka, người Srilanka đã tự mình xây dựng thương hiệu trà Dilmah. Người Phi tự hào vì có Jolibee, Sanmiguel...lùng lẩy sau khi McDonald, KFC, Budweiser, Heineken...vào nước họ, họ tạo ra ngay một sản phẩm tương tự Made in Philippines.

Giới trẻ Thái cũng vậy. Họ mua sản phẩm của nước ngoài về, lục tung lên, sản xuất y chang Made In Thailand. Còn người Trung Quốc thì hầu như xã nào cũng có nhà máy.

Học tập từ mô hình của nước ngoài, và xây dựng một nền sản xuất Việt, cái gì mình cũng sản xuất được, cũng made in Vietnam. Tại sao không các bạn trẻ nhỉ?

Bài 116. Rượu mừng và rượu phạt

Sau khi post thông tin về nhóm tình nguyện marketing được Tony đi mượn phòng cho học, sau khi học xong đã bỏ về và để lại “chiến trường” để Tony bị người ta mắng vốn, các bạn đã hối hận. Nhiều bạn trẻ cứ có thói quen đến nơi nào đó sử dụng xong, để lại chai nước suối, rác, khăn giấy...ngay tại bàn. Hiện tượng này diễn ra ở các quán cà phê như Coffee Bean hay Starbucks, hay Mc Donald, và nhân viên các quán này từng phàn nàn với Tony là nhiều người ăn xong đứng lên, dù thùng rác bên cạnh cái chỗ lúc này họ vừa lấy tương ớt. Đến nhà hàng hay quán nước, nếu tự phục vụ thì phải để ý, nếu mình trả tiền trước, tự mang đồ ăn từ quầy thì phải tự mang đi dọn. Trừ ở quán người ta mang tới tận bàn cho mình thì người ta cũng sẽ đến lấy đi, quán này ở nước ngoài giá rất đắt, và phải boa khoảng 10-15% cho nhân viên phục vụ vì công họ mang đến/đi cho mình.

Khi thức ăn nhanh như KFC, Jolibee, Lotteria, Mc Donald vào VN, nhiều bạn rất thích ăn, điều đó bình thường, nước nào cũng vậy. Nhiều tiệc sinh nhật của các bạn tiểu học tổ chức ở đây. Nhưng người lớn phải làm gương. Nhiều ông cha bà mẹ vô tư không dạy con phải dọn đồ ăn thừa trước khi về. Ở nhiều gia đình khá giả ở thành phố, cứ tối tối, cha cầm cái ipad, mẹ cái Iphone, con cái laptop, vô tư nằm trên sa-lon và ăn quýt ăn nho ném xuống sàn, người giúp việc có nhiệm vụ phải dọn dẹp, vì trả tiền là phải làm. Nhiều bạn sinh viên ĐH vô tư bỏ hết những gì họ mang theo vào học bàn, nhắc nhở thì nói đó là nhiệm vụ của các lao công, vì đã trả tiền học phí. Với thái độ đó, thì có 100 bằng ĐH cũng không làm được gì.

Sau 24h, đã có 11/15 bạn xin lỗi, 4 bạn không xin lỗi ví lý do “từ từ cũng được”. Tony đã loại 4 bạn này vì xin lỗi cần phải thực hiện ngay lập tức, vì có những

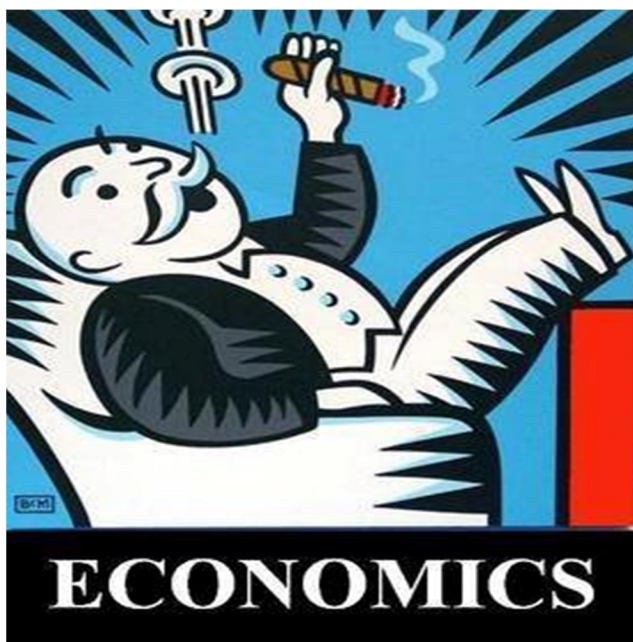
việc không bao giờ có cơ hội để nói 1 lời xin lỗi. Nên các bạn trẻ nên lấy làm bài học nhé, sai phải nhận sai và xin lỗi ngay. Có câu là making any mistake was Ok. But never repeat the same mistake again. Chữ AGAIN ở đây là không thừa. Lỗi lầm thì có thể chấp nhận, nhưng không chấp nhận nếu bạn lập lại lỗi lầm đó. Vì nếu lập lại, hoặc là bạn bất cẩn, hoặc là cố ý. Lần thứ 3 thì nên tuyệt giao với người đó, nên mới có chữ again trên đây.

Các bạn trẻ lưu ý đạo đức và cách cư xử, chứ không chỉ giỏi chuyên môn. Người thành đạt phải tinh tế ở những điều tưởng như rất nhỏ nhặt. Mọi chuyên môn kiến thức cao vời cách mấy, mà cư xử kém văn minh, đều không làm việc được. IQ chỉ là cánh cửa mở cho mình bước vô, EQ và attitude mới quyết định.

Cũng có bạn trách Tony việc này sao lại post lên, hãy để kiểu “trong nhà bảo nhau”. Đây là một tư tưởng cổ kính của nhóm người sĩ diện cao. Tony post cái này lên TnBS cũng để bạn trẻ khác rút kinh nghiệm. Hôm nay sĩ diện, kiểu “đóng cửa dạy bảo nhau”, ngay mai ra đời người ta cười cho thì cả nhà đều xấu. Sĩ diện là nguồn gốc của nói dối và kìm hãm sự phát triển. Làm việc với Tony, mọi cái chưa được đều được đem mổ xẻ trên bàn cho người khác xem, thậm chí nói quá lên hoặc gộp chung sai sót của 5-6 bạn vào một ví dụ, mình đọc nhận ra và cùng nhau sửa, chứ không có chuyện đóng cửa phòng thì thầm trong đó. Rồi hôm sau người khác lại tiếp tục mắc sai lầm, rồi lại đóng cửa phòng thì thầm...Chỉ cho một vậ. Giá trị của mình đâu có giảm khi mình sai. Sai là bình thường, còn sĩ diện mà giấu sai mới giảm giá trị.

Rượu mừng mình không uống, thì phải uống rượu phạt. Đời là như vậy.

Bài 117. Tích & phân

Rất nhiều nước hiện nay đã áp dụng giảng dạy Kinh tế học cơ bản cho học sinh phổ thông. Từ lớp 5 đã có môn “em học kinh tế” với các ví dụ đơn giản về việc bỏ ống heo (lợn đất). Lên cấp 3, những khái niệm trừu tượng hơn 1 chút, như lạm phát, cung cầu..., học sinh phải nắm được 51 khái niệm kinh tế học căn bản trước khi tốt nghiệp tú tài. Nên lớp 12 xong, có thể đi làm, có thể giúp gia đình làm ăn, cũng có thể tự mở 1 quán ăn hay cà phê nhỏ kinh doanh mà không phải vật lộn với quản lý. Vì đã nắm vững được các nghiệp vụ kế toán đơn giản, giải được bài toán doanh thu, chi phí và lợi nhuận. Cũng biết làm marketing và thuê mướn lao động. Có thể tham gia chơi chứng khoán, đầu tư, và đọc báo hiểu hết mọi khái niệm từ GDP đến thắt chặt tiền tệ, kích cầu...

Ở Việt Nam, Tony nghĩ cũng nên dạy môn này từ năm lớp 9. Giáo viên khỏi tìm đầu xa, các bạn tốt nghiệp cao đẳng, đại học kinh tế, học thêm nghiệp vụ sư phạm là dạy vô tư. Có rất nhiều bạn học xong lớp 9 mà không có điều kiện học lên, nhất là ở nông thôn, và hàng năm có hơn 1 triệu thí sinh đại học cao đẳng, nhưng chỉ có 5 trăm ngàn chỉ tiêu trong giảng đường. Do đó việc cung cấp kiến thức kinh tế học căn bản như vậy, sẽ giúp xã hội có thể có nhiều công ăn việc làm hơn, các bạn có thể tự mình mở ra các cơ sở sản xuất kinh doanh nho nhỏ nếu chọn con đường lập thân không phải là đại học.

Nên theo quan điểm của Tony, sách giáo khoa của mình phải cắt giảm nội dung tất cả các môn, chỉ giữ lại 2/3 thôi. Khỏi đổi mới chỉ cho tốn tiền, các kiến thức trong sách của mình cũng rất hay, nhưng quá sức nặng đối với những bộ não 16-17 tuổi, ở giai đoạn chưa phát triển hoàn chỉnh. Người có trí nhớ xuất sắc và học rất giỏi như Tony mà còn phải toát mồ hôi hột để học hết các môn ngày xưa nữa là. Nên giờ vẫn ám ảnh ngày mai đi thi mà không có chữ nào trong đầu, giật

mình thức giắc và nhớ là mình đã là thạc sỹ tại chức. Thế là nửa đêm ngồi dậy, pha cà phê uống, thấy mừng.

Thật ra Tony hiểu vì sao các bác giáo sư tiến sĩ soạn sách đã phải soạn nhiều như vậy. Rất là tâm huyết và đáng trân trọng. Vì ngày xưa, kiến thức rất khó tìm. Chỉ nằm trong sách, trong thư viện các thành phố lớn, các trường các viện đại học lớn và người ta phải nhớ mọi thứ. Nên phải cộng điểm cho học sinh nông thôn vì ít cơ hội tiếp cận kiến thức. Nhưng, bây giờ kiến thức nằm hết trên mạng, trong file máy tính, truy cập phát ra ngay, nên các nước đã phải thay đổi chương trình học phổ thông sau khi máy tính và internet ra đời. Học sinh chỉ cần nhớ những gì hết sức quan trọng, và PHƯƠNG PHÁP tìm kiếm tài liệu. Vì chữ nghĩa rồi cũng sẽ rụng rơi theo thời gian, kiến thức mới lại bổ sung liên tục, nên có phương pháp tìm kiếm thông tin tốt sẽ giúp ích cho các bạn trong cuộc sống sau này. Làm ngành nghề gì cũng cập nhật được cái mới.

Nên cắt giảm chương trình để các bạn có thời gian đầu tư cho ngoại ngữ. Ít nhất là kỹ năng đọc vì nhiều tri thức nhân loại trên mạng bằng tiếng Anh. Mình nên bổ sung 2 môn Kinh tế học và môn Đức dục. Còn thời gian cho tụi nó chơi thể thao thể dục cho khỏe mạnh tráng kiện, chứ học chữ chỉ từ mờ mờ sáng đến 11h đêm mới xong, thời gian đâu để cho nó lớn. Con gái cũng phải cho nó thời gian sửa soạn tí. Con trai cũng phải tập luyện tí cho cơ có bắp. Chứ đưa nào tay chân cũng teo tóp, mắt lờ ra với cặp kính cận vì luyện thi đại học, thấy tội quá. Cháu gái của Tony, 12 năm học sinh xuất sắc (cả trường nó chỉ có 1 đứa học sinh tiên tiến), tính số mol, cos sin, lim log, ô mê ga tê cộng phi thành thạo, thi đại học những 25-26 điểm. Năm 1 vừa vô Sài Gòn thuê nhà trọ, bị bà chủ nhà lừa ngay 500 ngàn tiền đặt cọc, do đưa tiền mà không ghi biên nhận. Đi mua tủ quần áo, xong ra kêu ông xe ba gác gần đó chở về, cho địa chỉ nhà trọ rồi chạy về trước, ngồi chờ tới chiều không thấy đâu. Quay lại thì cửa hàng nói ông ba gác nào họ đâu có biết, cô kêu từ ngoài đường thì cô phải chạy theo hướng dẫn người ta về đến nhà chứ. Rồi có lần cầm 1 triệu đi đóng tiền học ngoại ngữ, ghé mua ổ bánh mì móc ra chỉ trả sao đó mà lên trung tâm chỉ còn có 800 ngàn, đứng khóc vang dội...

Bị mất tiền miết nên khóc miết. Lần nào nhìn thấy nó khóc cũng thấy thương. Nước mắt nhòe cả cặp mắt kính cận 5 đi-ốp, lăn dài trên gương mặt toàn mụn bọc xếp thành những vòng tròn nội tiếp. Mặt mũi hốc hác, chỉ còn thấy mỗi cái “nguyên hàm”. Cũng tội nghiệp, suốt ngày cứ cặm cụi, toán thì “tích phân”, văn thì “phân tích” đến 1-2h khuya.

Nên Tony bèn rủ nó tốt nghiệp xong, đi bán phân cùng Tony, tích phân để tích tiền, đăng đi Hàn Quốc hút mụn.

Bài 118. The story of Ms Broken Rice and Ms Bran (Chuyện Tấm Cám)

Broken rice là tấm, còn bran là cám. Sẵn tiện hạc ngoại ngữ luôn. Tony thì theo phe Ms Bran, hèm thích Ms Broken Rice. Sáng nay Tony ăn cơm tấm, sườn nướng phết mỡ hành và bì. Ngon quá, vừa ăn vừa lấy đũa quẹt mỏ, lòng chợt nhớ chuyện Tấm Cám ngày xưa (dẫn vào đề).

Chuyện xảy ra trong 1 lần thi thử. Cô giáo ra đề " hãy phân tích sự nết na hiền dịu của cô Tấm và sự độc ác của mẹ con Cám". Ngàn năm nay cứ nói " quả thị thơm cô Tấm rất hiền" hay bài hát gì đó cũng nói hiền lành như cô Tấm. Nhưng Tony đã viết như sau:

"Thật ra em thấy ngược lại mới đúng. Hiếu thảo là Cám, còn độc ác vô văn hóa mới là Tấm. Cám ngây thơ, hành động bộc phát duy nhất của Cám là ăn trộm tép mà thôi. Sau cú lừa chị đi tắm, Cám trút hết giỏ tép mang về. Đây là 1 hành động ăn cắp vặt mà tuổi thơ nhiều người trải qua, em và bạn bè cũng vài lần ăn trộm xoài nhà hàng xóm. Thì nhắc nhở, dạy dỗ đừng làm vậy nữa, hoặc quát vài roi chứ gì mà trả thù tàn bạo vậy. Các lần sau, Cám chỉ hành động theo lời mẹ mà thôi. Mẹ bảo gì thì làm nấy. Đó là sự hiếu thảo.

Riêng Tấm thì quá mít ướt, đùng đến là khóc. Ông Bụt cũng rảnh, hể Tấm khóc là hiện ra, cho hết cái này tới cái kia. Các câu nói của Tấm như " giặt mà không sạch tao vạch mặt ra" hay " kéo cà kẻo kẹt, mày tranh chồng chị, chị khoét mắt cho"...không thể nào thốt ra từ miệng của 1 người hiền dịu được. Em thấy Tấm nói chuyện giống dân giang hồ.

Còn ông vua cũng dễ dãi quá. Chị chết đưa em vô thế làm hoàng hậu cũng chịu.

Lỡ Cám xấu quắc thì sao. Vua gì phơi áo ở bờ rào với sào tre mà sợ rách. Mà hoàng hậu sao lại đi giặt đồ, việc này phải người khác làm chứ.

Còn việc leo cây cau, thì thấy dưới này đang chặt thì tuột xuống, chứ còn ngáo ngơ hỏi làm gì đẩy mẹ, cây cau nào cao đến nỗi mà nhìn xuống không thấy? Còn hành động sai người rót nước sôi cho con Cám chết nhăn răng và sau đó cắt đầu làm mắm thể hiện sự độc ác đến ghê gớm của Tấm, vậy mà nói hiền dịu. Bao nhiêu người há hê khi lấy 1 cái ác để trừng trị 1 cái ác, em thấy chẳng ra làm sao”

Đọc xong, cô giáo kêu Tony lên phòng giáo viên mắng té tát. Truyện này ngàn năm nay vẫn vậy, suy nghĩ của người xưa vậy đó. Chúng ta phải thấy hay. Em không được lấy suy nghĩ ngày nay áp cho chuyện xưa rồi phân tích kiểu vậy. Nhưng Tony nói nhưng mà người xưa cũng có cái hém có hợp lý mà, hém có phù hợp hiện tại thì phải cắt bỏ những đoạn không hay chứ. Cô nói không được là không được. " Lần này thi thử, cô xử bỏ qua. Lần sau thi thiệt, cô diệt em luôn", cô vừa nói vừa hỏi Tony có thấy cô hiền dịu giống chuy Tấm hém.

Tony nói Yes, Madam. You are very hiền dịu.

Bài 119. Tầm của Tony (bài 18+)

Đọc báo thấy mọi người hay nói tâm và tầm. Tâm thì hém biết là cái chi nên tạm thời Tony bàn về tầm. Tầm là gì thì cũng hém biết. Search trên google chữ "tầm" sẽ thấy nửa trang nói về tầm nhìn và nửa trang nói về cá tầm nhập lậu. Về tầm nhìn, hiếm ai tầm nhìn xa trên 10km, mà toàn là 2km trong sương mù, nên cái gì cũng mờ mờ ảo ảo. Với quan niệm tới đâu hay tới đó, nước tới chân thì nhảy, không nhảy kịp thì ướt quần nên tầm nhìn được đào tạo chỉ có vậy. Nhiều sinh viên chỉ biết ngày mai thi môn gì vào.... tối hôm trước, do lúc đó mới lấy bài ra hạc. Thi xong hôm sau đánh chết cũng không nhớ hôm trước thi môn gì, giáo viên dạy mình là ai. Rồi cũng thành cử nhân thạc sĩ tiến sĩ, đứng vào đội ngũ trí thức. Nhưng như mình nè, trí thức gì không đọc nổi một quyển sách, thấy chữ nhiều là nhức đầu, ceng theng. Vì thiếu tầm nên mới có chuyện, bạn Tony làm kỹ sư xây dựng cầu đường liên xã, nó không tính trước được. Cứ một con đường khánh thành xong, sau đó nó mới nhớ là quên lắp cống thoát nước. Bèn lật lên để làm. Xong trải nhựa lại, vài tháng sau nó lại nhớ ối trời, quên đi ngầm cáp viễn thông rồi tụi mày ơi. Tưởng được yên thân, vài tháng sau thì lại quên đi ngầm dây điện và lại lật lên để ngầm hóa mạng nhện....và cứ thế cứ thế....con đường nào cũng có thể để đạo diễn Châu Thổ quay "Những nẻo đường phù sa".

Giống các bác nông dân bữa giá tiêu lên trồng tiêu, bữa giá điều lên trồng điều, hết chặt tiêu lại trồng điều và ngược lại, chúng ta hầu hết không có khái niệm định hướng nghề nghiệp. Thấy nghề nào hot là đăng ký hạc, năm nay đổ xô kinh tế, năm sau đổ xô hạc bưu chính viễn thông, năm sau đổ xô hạc tiếng Nga, tiếng Pháp, rồi du khách Nhật qua đông thì đổ xô hạc tiếng Nhật. Đổ xô là động từ phổ biến. Nên kết quả đầy xô, xài hoài hém hết. Nên đào tạo nghề này chứ ra mần nghề khác. Hạc ven chương ra làm xuất khẩu, tốt nghiệp cơ khí làm ca sĩ, hạc múa thì ra làm giám đốc, hạc sư phạm ra bán bảo hiểm, hạc bác sĩ ra bán thuốc tây, hạc Harvard giờ về bán phân.

Bạn Tony là thợ giảng 1 trường kinh tế cho biết, một cái slide giảng hoài bao nhiêu năm, vì sáng dạy, chiều dạy, tối dạy...thời gian để ăn còn không có, nên giờ vẫn cứ ra rả dân số nước ta là 80 triệu người, tỷ giá trong môn tài chính vẫn là 1 đô ăn 15000 đồng, hay có giảng viên môn điện tử vẫn thao thao định nghĩa "điện thoại là một thiết bị thu nhận tin hiệu âm thanh, dùng để nghe nói" trong khi sinh viên ngồi dưới đũa nào cũng 3G, đũa lo chat, đũa lo ngủ, đũa lo chơi game, ông nói gì nói kệ ông, toàn mấy cái bấm google 1 phút ra ngay, có mặt ở lớp với lý do duy nhất là bị điểm danh, vì vắng 3 bữa cấm thi. Trong khi hạc là phải có đam mê, thầy cô phải cạnh tranh với nhau, ai dạy hay thì sinh viên theo hạc chứ mắc mớ gì phải điểm danh, nó bỏ tiền ra mà nó không hạc thì kệ nó. Cứ bắt về nhà đọc 2 chương đó, lên lớp tui coi danh sách gọi tên, Trần Văn Tèo, không đặt được câu hỏi mời ra khỏi lớp. Vậy là nó sợ, ở nhà đọc sách thấy mẹ luôn. Lại tự tin với khả năng cầm micro phát biểu, tránh bệnh Parkinson trước đám đông. Nó mà đặt được câu hỏi á, thì phải nghiên cứu muốn chết, hạc vậy mới có tâm được.

Tony cũng hém ngoại lệ. Nên không dám trách đa đa, không dám chê ai. Dù đã là 1 thạc sỹ và chuẩn bị làm tiến sỹ, tầm nhìn xa nhất của mình vẫn là mấy tiếng đồng hồ sau. Vẫn băn khoăn không biết trưa nay ăn gì, bún bò hay bún riêu, cơm bà Cả hay cơm ông Cả. Từ 8h vào công sở là suy nghĩ cho thực đơn buổi trưa, và sau 1h30 là băn khoăn về thực đơn buổi chiều. Làm chỉ để qua ngày đoạn tháng. Căng thẳng nhất là hôm nay hém biết lấy cái gì của cơ quan, bữa thì ăn cấp thời gian đi cafe, bữa thì ăn giấy (in tài liệu cá nhân đem về nhà đọc), bữa thì ăn điện thoại (lấy điện thoại cơ quan nấu cháo di động với bạn bè, tiền chùa mà). Hào hứng suốt ngày search trên mạng xem ca sĩ A, diễn viên B. Rồi bộ phim nào mới ra, cửa hàng thời trang nào mới mở. Đầu óc căng thẳng và đầy lo toan...cho thí sinh X có thể bị loại khỏi chương trình giọng hát Việt tối nay trên tivi.

Tối, nếu không dán mắt vào tivi và lăm lăm cái di động để nhắn tin bình chọn chuyện hát hò thì Toni sẽ lượn xe máy đi trà chanh chém gió, ngồi vỉa hè uống ly nước 10 ngàn và vung tay chém gió phần phật. Hoặc vừa xem tivi vừa mở laptop, vừa ôm Iphone lên facebook. Sẽ nhảy vào còm men mắng ông D không có tầm nhìn, chửi bà E vì phát ngôn ngớ ngẩn, dè bùi ông F nói sai về kinh tế vĩ mô, đăng status toàn chuyện lớn. Không có tin nào mà không nhảy vô comment cho được. Vì bị ức chế, cả ngày ngồi ở công ty hay quán cà phê rảnh quá không nói được gì, nên tranh thủ ném đá giấu tay trên mạng. Bài chính chả bao giờ đọc, thấy chữ nhiều, làm biếng, chỉ đọc comment thôi. Comment qua lại rồi cãi lộn, hện offline ra quánh nhau luôn. Các đề tài các còm men viên hay tranh luận rồi chửi bới rồi đánh nhau là "tao ăn thịt chó sao mày không ăn", "bảo tồn giá trị văn minh lũy tre làng cho trí thức trong thời hội nhập" hay "nước Việt Nam ta - lớn

hay nhỏ".

P/S: Đến cái tiêu đề này, chữ Toni cũng phải là i ngắn chứ hém có nổi cái y dài.
Tâm nhìn ngắn nên cái chi cũng ngắn.

Í, mà có cái cũng không đến nổi....

Bài 120. Một lá thư từ nước Úc

"Gửi dương Tony

Con là P, nhóm Marketing nông sản quốc tế mà dương đặt tên là nhóm “Gánh rau ra chợ Thế giới”. Hôm nay nhận được đề bài của dương nêu ý kiến về câu “Văn minh nào có khó gì. Nhận thì phải nhớ, cho thì phải quên”, con xin được gửi bài viết ngắn gọn của mình như sau:

18 tuổi là cái tuổi đẹp nhất của đời người – giàu sức trẻ, hoài bão và ước mơ. Ở các nước Âu Mỹ, 18 là cái tuổi phải xa gia đình, sống cuộc sống tự lập, tự trang trải cuộc sống. Con cũng thế, năm con 18, con một thân một mình đến nước Úc này, bắt đầu một cuộc sống mới.

Bây giờ ngồi nghĩ lại. Con đã nhận từ Việt Nam một quê hương, một tiếng nói.

Con đã nhận từ ba mẹ một hình hài, một cái tên và cả một sự hi sinh to lớn.

Con đã nhận từ Ngoại con một tình thương vô bờ bến, một sự chăm sóc rất đỗi dịu dàng những năm con còn nhỏ.

Con đã nhận từ em gái, một sự nhường nhịn, một sự thương yêu của tình máu mủ ruột già.

Con đã nhận từ thầy cô là chữ nghĩa. Con đã nhận từ bạn bè những phút giây thân ái vui vẻ bên nhau.

Con đã nhận và nhận nhiều lắm, mà có khi con không nhớ.

Vậy con đã cho những gì?

Con thật sự chưa cho những gì cả. Đã vậy con còn mong muốn nhiều hơn.

Cảm ơn dượng về đề văn đã giúp con nhận ra được quá trình ích kỷ hóa của mình diễn ra như thế nào. Năm nay con 22 tuổi, cũng còn trẻ, đầy hoài bão và ước mơ. Song, vẫn như cậu bé chỉ biết vô tư nhận mà không màng suy nghĩ gì.

Giờ đã là lúc con nhìn lại mình. Con nghĩ mình quá bé nhỏ để có thể chia sẻ nỗi khó khăn của cả đất nước, nhưng con có thể chia sẻ những khó khăn của những người sống quanh mình. Từng bước, từng bước, con sẽ văn minh.

Con, P''

Bài 121. Xe buýt số 35

Hôm bữa có một ông khách người Hà Lan đến văn phòng Phượng Tím làm việc, xong ổng ra sân bay về nước. Tony nói thôi để tao đưa mày đi, hăng tao có xe hơi. Ổng phẩy tay nói khỏi, tao đón xe buýt số 35 đến chợ Bến Thành rồi đón số 152 lên sân bay. Tony nói ối trời, tao sống ở đây 20 năm mà thú thật không biết xe buýt thế nào. Thói quen đi xe máy ăn sâu vào tiềm thức, quen từ phòng khách phóng ra đường và từ đường phóng vào phòng khách. Làm biếng đi bộ nữa, nên lưng cứ gù gù, kiểu ngồi cầm tay lái xe máy cả ngày, không thẳng thớm lên được.

Cái nói, thôi để tao đi với mày cho biết. Tuyến xe buýt số 35 là tuyến vòng quanh quận 1, xe mới sạch sẽ, máy lạnh mát rượi như xe buýt bên Singapore. Nói mới nhớ, lần đầu đi Singapore năm 2000, cũng bày đặt chảnh chợ đi taxi, mới có 2 ngày đã quất mấy trăm đô. Mà đón taxi ở nước phát triển rất mệt, nó không được phép thấy khách vầy là tấp vào đón như ở ta. Thường 1 con đường sẽ có bố trí 1 chỗ đón taxi, xếp hàng, ai đến trước thì ưu tiên đi trước. Cái này bên mình phải áp dụng, đầu tiên mọi người không quen sẽ phản đối, nhưng đó là văn minh, không thể khác được. Sau 2 ngày hoang phí, ngày thứ 3, túi tiền buộc Tony phải nghiên cứu hệ thống xe buýt và tàu điện ngầm của họ để đi. Xe số mấy, tới đâu nối tuyến...là điều bắt buộc mỗi cư dân đô thị phải biết khi sống ở thành phố lớn. Như ở Seoul hay Tokyo, đi xe riêng cũng được, nhưng tiền đậu xe rất mắc. Cứ đậu xe ở dưới mấy cao ốc, 5 USD/h thì thôi, chỉ có nhóm nhà cực giàu mới đi, còn lại đi xe buýt hay tàu điện ráo rọi.

Cái bữa đó lên xe số 35, nó vòng quanh hết các điểm nổi tiếng ở quận 1, rồi lên tới chợ Bến Thành thì xuống, nối tuyến 152 đến sân bay. Thế là mất 45 phút, mất 10,000 đồng đã đến sân bay, sạch sẽ, văn minh, an toàn, không sợ mưa sợ nắng, ngồi trên đó đọc sách, nghe nhạc, thật là thích thú. Vừa đeo tai nghe, coi iphone không sợ bị giật.

Sau bữa đó, Tony đi đâu cũng lấy xe buýt đi. Đặc biệt tuyến 35, cứ từ Vp Tony ở Nguyễn Huệ, đi ăn trưa ở dưới Nguyễn Văn Cừ hay lên Hai Bà Trưng uống cà phê, Tony đều đi xe buýt cả. Chủ nhật cũng vậy, dắt theo 5 đứa cháu thiếu nhi, cho nó đi vòng quanh, xuống Chợ Bến Thành, ghé dinh Độc Lập, ghé Vincom ăn trưa, ghé Sở Thú...rồi về. Chi phí chả có bao nhiêu mà lại An toàn, sạch sẽ. Xe chạy từ 5h30 sáng đến 8h tối, nên cũng thoải mái.

Lúc ngồi trên xe có kể với anh bạn Hà Lan về thói quen đi xe máy ở Việt Nam, anh nói có một câu mà Tony nhớ miết. Anh nói là cái gì bất tiện cho từng cá nhân, người ta sẽ phản đối. Nhưng luật lệ phải quyết liệt, miễn là luật lệ ấy tốt cho cộng đồng. Người ta sẽ lấy n lý do đưa ra, nhưng tao có thể khẳng định, nếu muốn đi từ A đến B, người ta sẽ tìm cách đi cho được. Vượt núi bằng sông, không có đường người ta còn tự tạo ra con đường để đi nữa là. Huống hồ mình đang ở thành phố.

Nếu bạn đang làm việc ở quận 1, bạn thử dùng xe buýt số 35 một lần đi. Bạn sẽ thấy 1 gương mặt thanh tú đang ngồi nghe nhạc phía sau xe, that's me, Tony.

Bài 122. Khép lại những hẹn hò

"Những hẹn hò - từ nay khép lại
Thân nhẹ nhàng, như mây
Chút nắng vàng – giờ đây cũng vội,
Khép lại từng, đêm vui.
Đường quen lối, từng sớm chiều mong
Bàn chân ai, qua đây ngại ngần
Làm sao biết, từng nỗi đời riêng
Để yêu thêm, yêu cho nồng nàn"

Đó là lời trong bài hát cuối đời của nhạc sĩ Trịnh Công Sơn, bài "Như một lời chia tay", được muốn mượn để tạm biệt các bạn tình nguyện viên chương trình "Ánh mắt học trò, là áo ấm mùa đông", khi tất cả các nhóm đã mang áo lên vùng cao, tới đích. Và các fanpage tình nguyện Áo Ấm Mùa Đông trên toàn quốc đã đóng lại, chấm dứt sứ mệnh của mình.

Các bạn tình nguyện viên thân mến,

Đã đến lúc nói lời tạm biệt các bạn. Tình nguyện là ngọn lửa, nó chỉ bùng cháy một giai đoạn. Hãy để ngọn lửa ấy âm ỉ mãi trong tim. Các bạn mới đi tặng áo về, còn rất "máu", rất "sung", đòi làm "ngay và luôn" các chương trình từ thiện khác, nhưng được không đồng ý. Không là không. Cứ kêu gọi ủng hộ mãi, sẽ

rất nhàm. Mình cứ đam mê lao vào từ thiện, thì công việc chính, học hành sự nghiệp của mình sẽ ảnh hưởng. Không thể kêu gọi sự cảm thông mãi từ mọi người cho sự bê trễ các việc khác. Hai tháng “vác tù và” cho 1 năm, là đủ. Mọi thứ phải biết đủ, kể cả lòng tốt. Quan trọng hơn là phải nghỉ ngơi để sức khỏe phục hồi. Mới có thể lâu dài.

Cách làm này là do dưỡng tính chờ nghĩ ra khi muốn đào tạo các bạn thành những doanh nhân đúng nghĩa. Nó chẳng có bản quyền gì đâu. Lúc nông sản bị đổ đồng, thì các bạn cứ ra tay giúp đỡ nông dân. Cứ mỗi mùa giá rét, hãy làm chương trình “ánh mắt học trò là áo ấm mùa đông”.

Có một số bạn đã thành lập công ty kinh doanh nông sản. Nhưng các bạn lưu ý. Đừng nhầm người mua hàng của mình là khách hàng. Họ KHÔNG PHẢI là khách hàng. Họ là NGƯỜI ỦNG HỘ. Chỉ khi nào họ mua dựa trên nhu cầu, thì lúc đó mới xuất hiện thị trường, đó là quy luật kinh tế.

Trong quá trình chỉ đạo, có lúc dưỡng nóng tính mà nói lời gay gắt với các bạn, mong các bạn bỏ qua. Cũng có những bất đồng nào đó giữa những cá nhân với nhau, với BTC, với người mua, với x, với y, với z. Thôi bỏ qua hết nhé. Có còn giận thì đổ hết tội lỗi lên đầu dưỡng là xong. Dưỡng mong các bạn nghĩ lớn, trái tim thật lớn để trở thành những Bill Gates của Việt Nam. Lúc đó, mình sẽ giúp được nhiều, mới có thể cho người ta những cơ hội. Những ngôi trường dạy nghề, những khu du lịch homestay, trường dạy ngoại ngữ, các cơ sở chế biến, các nhà máy xí nghiệp...mình mang lên đó, đặt ở Sìn Hồ, Mường Ảng, Pắc Nặm, Sốp Cộp, Mèo Vạc..., giúp người dân ở đó có công ăn việc làm. HÃY ĐẦU TƯ CHO MÌNH THẬT VĨ ĐẠI ĐỂ CÓ THỂ TỪ THIỆN CHO XÃ HỘI NHIỀU HƠN.

Dưỡng không phải là tỷ phú đô la, nhưng nước mình sẽ có tỷ đô la từ các bạn. 1000 bạn trẻ, mỗi bạn kiếm được 1 triệu đô la (21 tỷ) thì có phải dưỡng đã là tỷ phú đô la không. Có điều, tài sản này không nằm trong tay dưỡng. Khóc.

Các bạn thân mến,

Chia tay thì lưu luyến. Nhưng đừng níu kéo. Bạn bè, đội nhóm, tình cảm... mọi thứ TÙY DUYÊN. Trái đất hình tròn nên cứ có duyên, người ta sẽ gặp lại. La Quán Trung mở đầu tác phẩm Tam Quốc Chí với câu nổi tiếng “phàm mọi việc trong thiên hạ, cứ hợp rồi tan, tan rồi hợp. Chuyện hợp tan - là chuyện của muôn đời”. Hàng ngàn năm qua trên trái đất này, người ta cứ sống, cứ giành giật, rồi giận rồi hờn, rồi yêu rồi thương, đủ mọi hỷ nộ ái ố...Lúc đó tưởng là ghê gớm lắm nhưng cuối cùng rồi mọi việc cũng nhẹ tênh như chiếc lá, vì mọi nhân vật trong các sự kiện đó đều chết sạch trơn, có ai sống mãi? Xã hội nào cũng có người này người kia. Người bình thường có lúc giàu, có lúc nghèo, có lúc tốt, có lúc xấu. Nhưng người nhân hậu thì mãi tốt. Mọi thứ đều phai phôi, duy chỉ có trái tim thương yêu là trường tồn, đập mãi.

Trong nhịp đập trái tim của bao thế hệ sau...

“Muốn một lần tạ ơn với đời

Chút mặn nồng cho tôi

Có những lần nằm nghe tiếng cười

Nhưng chỉ là mơ thôi

Tiếng thì thầm từng đêm nhớ lại

Tưởng chỉ là cơn say

Đóa hoa vàng - mỏng manh cuối trời

Như một lời chia tay”

Bài 123. Đề bài: Em hãy mô tả quang cảnh phòng chờ sân bay.

Em có dịp đi công tác bằng máy bay, xong thì em quay về lại thành phố. Làm thủ tục xong và vào phòng chờ sân bay ở một tỉnh nọ, em vừa yên tọa, bỗng giật mình bởi tiếng của 1 cô gái mặc áo dài xanh đứng núp trong cánh cửa, tay cầm cái mi cò rô " Nây đi ền gen tờ mìn, phờ lai năm bờ Oanh Oanh Phò....hát bin đi lây " (đoán là Ladies and Gentlemen, Flight Number 114 had been delayed). 1 cậu tre trẻ ngồi bên cạnh em liền chửi thề bằng tiếng Mỹ câu gì đó em nghe có máy fax. Cậu lằm bằm nên đổi tên là Đì Lây Ề Lãi, lằm bằm xong, cậu móc điện thoại gọi điện cho người thân để thông báo. Em xếp cậu này thuộc nhóm rành sinh ngữ hay đang mần cho công ty nước ngoài, vì thấy nói chuyện không có câu nào mà đầy đủ tiếng Việt. Ví dụ 1 câu của cậu này là "Ồi giời ơi nó lại đi lây (delay) rồi, nên em nâu nít (no need) ra đón anh sớm, khi nào có i xác thai (exact time) anh sẽ còn phom (confirm) lại".

Mấy cô mấy cậu khác thì em thấy đang chúi mũi vào cái lap tốp chắc để oánh gem chat chúa hay dạo chơi trên mạng, la hét om sòm cười nói như ở nhà riêng, chắc chưa có ai nói với các bạn là ở chốn đông người nên nói với âm lượng vừa phải. Em xếp vào nhóm rành tin học.

Trong 1 góc, các bô lão đang hãnh diện kể cho nhau nghe về con A, thằng B của tôi...đang làm gì ở Sài Gòn. Lâu lâu vẫn quy thóc giá vé máy bay rồi chép miệng. Em xếp vào nhóm phu huynh có con cái Nam tiến, lằm ăn có chút tiền muốn báo hiếu bằng cách ép các cụ sử dụng phương tiện giao thông hiện đại cho biết.

Một nhóm mấy bà mấy cô vội vã chạy vào quầy để mua sắm chè xanh, mơ, sấu, bánh đậu xanh..., mấy cô mậu dịch viên mặc áo dài hồng vây quanh tươi cười

tiếp chuyện. Em xếp vào nhóm Hãy chọn giá đúng.

Phần lớn hành khách đắm chìm và say mê nhấn tin qua di động, lâu lâu lại cười hi hí. Với một số người Việt, ĐT di động là báu vật, cứ mấy phút phải móc ra coi 1 lần, thấy không có ai nhấn tin thì lại bỏ lại vô túi quần. Em xếp vào nhóm Đam mê Truyền Thông.

Vài ông nhìn da trắng mềnh mềnh chắc Đài Loan gì đó đang nói cười với mấy cô em xinh đẹp gốc Miền Tây, nói về Hồ Nội, Xia Long Vạn (Hà Nội, Hạ Long)...Mấy cô em hạnh phúc ra mặt sau chuyến trăng mật. Em xếp vào nhóm hôn nhân có yếu tố nước ngoài.

Một nhóm say mê nhìn màn hình tivi đang phát chương trình gem sô gì đó thấy người chơi chạy nhảy lung tung và 2 MC ra sức lừa người chơi vào cái ô cho đúng luật, dạo này gem sô nhiều quá không biết cái nào là cái nào. Kết luận: Nhóm văn hóa nghe nhìn.

Mấy khách du lịch ngoại quốc mắt xanh đang ngồi thành 1 góc. Tất cả im phăng phắc và mỗi người 1 cuốn sách trên tay. Để ý thấy Tây hay đọc sách trong sân bay, nhà ga, phòng chờ...cứ có thời gian rồi là họ đọc. Cảm giác bình thường không nôm nóng mẩy. Em xếp vào nhóm cộng đồng văn hóa đọc. Em không thấy người Việt nào trong nhóm này, em ít thấy người Việt nào đọc sách ở chốn công cộng.

Đợi lâu quá nên cậu trai ranh sinh ngữ mon men tới ngồi cạnh đám khách Tây chắc để thực tập sinh ngữ. Cậu hỏi ngay một bà Tây rất già đang run run cầm sách (Chắc bị Parkinson nhưng cũng bon chen vui thú reading) " hoe oa ziu phờ zôm? – đoán là where are you from". Bà Tây có vẻ bị làm phiền nhưng cũng mấp máy trả lời cho nó có văn hóa với người bản địa...

Quan sát tới đây thì đã quá mệt, em bèn ngủ gục.

Bài 124. 480 USD ++

“Cháu xin chào Tony Buổi Sáng! Cháu làm hướng dẫn viên du lịch. Lần gần đây nhất cháu dẫn khách đi may áo dài. Cháu được giới thiệu tới một nhà may theo cháu thấy cũng khá ổn, khách rất thích. Nhưng có điều là nếu ai dẫn khách tới sẽ hưởng 10% hoa hồng. Ban đầu cháu thấy việc này cũng bình thường. Cháu lo lắng không biết việc nhận số tiền đó có làm cháu dần dần sẽ hình thành thói quen xấu (như chỉ dẫn khách tới cửa hàng duy nhất đó thôi) hay không (dù sản phẩm cung cấp cho khách không phải là tồi). Cháu rất mong sẽ nhận được câu trả lời của chú!”

Tony trả lời: Vui lòng gọi dương xưng con cho nó Nam Bộ. Vì tui gốc Cần Thơ nghen cô nương. Việc điểm du lịch gửi lại 10% cho hướng dẫn là bình thường. Có tiền mới có động lực làm việc. Chỉ sai khi dịch vụ hàng hóa ở đấy kém mà mình ép khách vô cho được. Hay chủ động gửi giá, áo dài 1 triệu chứ nói cửa hàng báo giá cho khách 2 triệu, rồi mình ghé lấy sau. 10% là hợp lý cho ngành dịch vụ, ở nước ngoài người ta cũng boa 10-15%, mình biến tướng nó mới ra tiêu cực.

Còn việc sử dụng 10% đó thế nào là tùy mình, ngay cả khách hỏi mình cũng nói luôn, chả sợ. Kêu cửa hàng cắt thẳng vào giá cho khách, hay lấy rồi cho lại khách hay mình cắt, đều được. Giống như tiền tip. Đưa thì lấy thôi, miễn là phải phục vụ cho tốt. Không sĩ diện nhưng cũng không chộp giật.

Kể nghe chuyện cũ. Thời còn sinh viên, có lần dựng đưa đoàn khách Nhật đi mua ở 1 cửa hàng gốm sứ. Khách mua 200 USD và hướng dẫn được 20 USD. Xong dựng nhận, ra khỏi cửa hàng, gửi lại 20 đô này cho khách, nói tiền hoa hồng của hướng dẫn đó, tao gửi lại mày. Khách rút lên từng hồi vì sung sướng, trước khi ra sân bay về nước, gửi lại 1 lá thư. Trong thư viết “Tụi tao xúc động vì cách mày thể hiện, có 20 USD mà mày cũng đưa lại. Mày lại quá đẹp trai và ăn nói có duyên. Tao và bạn bè sẽ quay lại đất nước này vì Việt Nam có những người dễ thương như vậy”. Kèm theo 500 USD.

Hỏi, qua hành động trên, Tony và đất nước của anh ấy đã lãi được bao nhiêu đô?

(Đề thi học sinh giỏi dành cho học sinh tiểu học năm 2020)

Bài 125. Tiểu sử của Tony

Ông Maslow đã vẽ ra cái tháp nhu cầu (Hierarchy of Need) của loài người. Đầu tiên là nhu cầu sinh lý (ăn- ngủ - x - y), và cao nhất là nhu cầu tự thể hiện (Self Actualisation), tức nhu cầu khoe. Ông bà ta nói, tốt khoe, xấu che. Khoe chỉ diễn ra khi mình có mà xung quanh không có. Ai cũng đi xe đạp thì có chiếc Dream thì phải dựng trước nhà. Ai cũng rách rưới thì khi có chiếc áo mới, Tony sẽ mặc ra đứng đầu xóm cho cả làng bu lại coi. Xe hơi đắt đỏ như bây giờ thì nhiều cậu choai choai gọi là vợ hai, 4h sáng đã ngủ dậy lau chùi đứng nhìn vô đó miết. Trong từng giai đoạn thì người ta sẽ khoe khác nhau, mấy năm sau khi nhìn lại thấy buồn cười không chịu được. Nếu bạn để ý báo chí trong những năm đầu thập niên 90, thì phần quảng cáo xí nghiệp nào cũng có ông giám đốc ngồi trên bàn làm việc, đeo cà vạt, tay cầm cái điện thoại bàn. Tony còn giữ cái ảnh chụp lúc 10 tuổi, mang dép nhựa và 1 tay mở cái tủ lạnh nhà người bạn để chụp hình, ngồi coi sừng miết cả ngày.

Thật ra, đi nước ngoài mới thấy mấy ông Tây cũng khoe dã man. Họ khoe những hầm rượu mấy trăm năm. Họ khoe những cuốn sách quý họ đọc được trong thư viện. Họ khoe về những vùng đất họ đã đi qua, về những con người ở xứ sở títt mù nào đó họ đã đến khám chữa bệnh, dạy học hay cứu trợ. Dân Á thì lại khoe tiền bạc và danh vọng. Trừ Nhật Bản là ít khoe, mấy nước nghèo mới nổi lên khoe ác chiến lắm. Dân Trung Quốc, Indo, Thái Lan..., ở đâu người ta cũng khoe xe Ben Lây Lé Xệt Lam Bo Ghi Ni. Ở Hà Nội, gặp đại gia là trước sau gì cũng nghe “con xe” này con xe kia, biệt thự Trung Hòa Nhân Chính, đơn lập Hồ Tây. Đại gia miền Tây thì thôi đeo vàng từ trên xuống dưới, nhà có nhiều vàng lỏi ra

phủ hết trên người. Rồi nhiều buổi họp lớp thực chất là dịp gặp nhau để khoe. Ai có gì khoe nấy, chủ yếu là của cải tài sản hay con cái học trường điểm trường chuyên hay 1 trường danh tiếng nào đó ở bên. Chân dài + đại gia => đám cưới siêu xe, rước dâu dài cả phố, càng dài càng được xã hội nể.

Hòa trong không khí ấy, tối qua Tony thức cả đêm để quyết định khoe gì. Biệt thự chẳng. Xe hơi chẳng. Thường quá. Hay khoe cái quần lót 2 tỷ ? Cũng thường quá. Thôi mình khoe bằng cấp đi, những tấm bằng mà mình đã sưu tập, mua bán, năn nỉ, đạo văn, quay cóp...tức hém có cái liêm sỉ nào mà mình không từ bỏ để có được.

Thế là cả đêm thực hiện chiến dịch truy tìm bằng cấp. Đầu tiên là bằng bé khỏe bé ngoan, rồi bằng tiểu học, bằng cấp 2 cấp 3 đại học thạc sĩ tiến sĩ...ồ ạt được lau bụi ép nhựa, ngày mai sẽ photo dán đầy nhà, đầy công ty, tặng các đối tác. Trường cấp 3 bình thường sẽ được sửa thành trường chuyên nghe cho oách, nhưng đừng hỏi chuyên gì ghen. Bằng đại học tại chức chuyên tu liên thông sẽ sửa thành hệ chính quy tập trung dài hạn, lớp cử nhân tài năng. Các bằng thạc sĩ tiến sĩ mua mấy ngàn đô từ nước ngoài nữa. Cũng đừng có nói nước ta không ai là doanh nhân nhé vì Tony đã nộp mấy triệu đăng ký vào câu lạc bộ doanh nhân rồi.

Hôm bữa đi từ thiện cho trại mồ côi nọ, sợ mấy bà sơ và các cháu ấy quên ơn nên Tony có bắt ký xác nhận, và có bằng khen của xã nè. Đi từ thiện là phải có báo chí truyền hình đi theo quay lên mới đi, thay vì tiền quảng cáo mấy chục triệu mà lên sóng được có mấy giây, tính ra thông qua chương trình từ thiện vẫn hiệu quả. Có lần Tony đưa tiền mà mấy “hoàn cảnh đáng thương” cứ thấy máy quay phim lia tới mặt là cười, thế là cậu quay phim tới tát 2 bạt tai, thế là “hoàn cảnh đáng thương” ấy khóc liền. Lúc đó chụp hình quay phim lật đật nhào vô, ghi rõ “cảnh xúc động của người nghèo khi nhận tiền từ thiện từ doanh nhân Tony Trần Văn Tèo”. Thấy tụi nó khóc mà Tony vui sướng gì đâu. Vô thăm bệnh nhân cũng giả đồ ngồi xuống nắm tay nắm chân, mắt không rời ống kính quay phim, xức dầu nước mắt ràn rụa. Nó mà hết quay là phúi tay đứng dậy liền, sợ lây bệnh thấy mẹ.

Đang hý hửng “chương trình khoe xin được phép tiếp tục” thì đọc tin sét đánh. Người ta nói mày học vậy thì có giàu có là bình thường. Phải ngược lại. Không học gì mà làm được người ta mới nể. Bắt chước ông gì xuất bản cuốn "Từ cậu bé chăn trâu mồ côi thành tổng giám đốc" hem? Nghe đồn bữa ra mắt cuốn sách này, ông ấy đã nhốt cha mẹ trong nhà trước đó mấy ngày liền. Không phải bất hiếu mà là sợ báo chí phát hiện có cha có mẹ, hết nể. Hoặc phải nói bỏ học nửa chừng, bỏ càng sớm càng tốt.

Bèn đốt hết bằng cấp. Lý lịch cuối cùng của Tony: lớp 3 nghỉ học ở nhà chăn trâu,

chăn được 2 năm thì đi ở đợ, 2 năm sau bị chủ nhà quánh dữ quá, sợ bị quánh chết nên đi lên Sài gòn bốc vác, được mấy năm thì bốc không nổi nữa nên đi biên giới Lạng Sơn làm đấm bóp, sau đó đi Mỹ diện con nai (con lai), thành Việt Kiều. Về nước mở hăng phân Phượng Tím, chuẩn bị mua lại chợ Bến Thành sơn sửa lại thành trung tâm thương mại Tony Plaza chỉ để bán phân và cá mắ giải trí cho vui. Nói thêm, Phượng Tím là tập đoàn đa quốc gia khổng lồ có tới2 nhân viên, trình độ như chủ. Trụ sở đặt đâu ta? Thôi quận 1 đi cho nó trung tâm.

Lao tâm khổ trí, vật vã mãi chỉ để người đời nó nể, để được nổi tiếng chút thôi mà.

Nể giùm tui cái....

(Hình minh họa: Biệt thự, xiêu se và quần đùi đỏ của Tony)

Bài 126. Chuyện ngày nhà giáo

Năm ngoái, vào tháng 11, Tony đi công tác ở huyện T, tỉnh Đ. Gần chỗ khách sạn có một quán tạp hoá nhỏ, chủ quán là một bà lão khá đẹp, nhìn trí thức. Một buổi sáng, Tony ghé mua đồ thì thấy đóng cửa. Vô hồn ủa sao bà đóng cửa sớm thế thì nghe bà nói "Hôm nay là ngày 20/11, cô lên trường cũ sinh hoạt chút, gặp các thầy cô cùng thế hệ cũng đã về hưu, rồi về nhà, hôm nay cô nghỉ bán".

Cái Tony đối xung hô, gọi cô xưng em cho nó ra vẻ học trò. Cô nói, năm nào từ lúc về hưu, cô cũng nghỉ bán hết vào ngày này vì với cô đây là ngày đặc biệt. Học trò cũ nhiều lắm, nhưng giờ người ta chỉ thăm thầy cô đang dạy. Tuy nhiên, cô vẫn đợi, biết đâu có đưa trở về, nên cô thay bộ đồ thật đẹp, trang điểm chút, rồi pha trà, bỏ ít kẹo ra đĩa để trên bàn. Cô hỏi Tony làm ngành gì mà cứ thấy xuống đây hoài vậy, Tony nói làm nông nghiệp. Cái cô kể anh X, anh Y đang làm việc ở các sở địa phương đều là học trò cũ của cô. Tony liền lấy điện thoại gọi cho các anh ấy, vì rất thân. Anh X, anh Y đều đi lên Cần Thơ cả, thăm viếng các thầy đang hướng dẫn hai anh làm thực sĩ. Hai anh nói chỉ nhớ đã học qua cô giáo đó nhưng không rõ là lớp mấy. Và cũng không có thời gian. Nên thôi, hai anh nhắn Tony gửi lời hỏi thăm.

Nói chuyện với Tony mà cô cứ nhìn ra ngoài cửa miết. Nhưng tuyệt nhiên chẳng có ai, ngoài một số người ghé hỏi sao hôm nay cô đóng cửa quán vậy.

Tối đến rất khuya, Tony xong việc ngoài đồng và về thị trấn, tiện ghé tặng cô một món quà nhỏ. Cô đã thay đồ bộ để chuẩn bị đi ngủ. Lúc ra khỏi cửa, Tony có

ngoái lại nhìn, thấy trên bàn chỉ có vồn vẹn bó hoa của cô tự mua, và gói quà nhỏ của Tony, của một người xa lạ mà cô chưa kịp hỏi tên.

Kết thúc một ngày hiến chương nhà giáo.

Bài 127. Mồm ời, đừng võ...

“Cách đây 1 tháng, em có nhận được cuốn sách Cà Phê cùng Tony, do một anh người cùng quê với em, sau này lên Hà Nội làm việc, có ý tặng cho các bạn trẻ ở địa phương như là một món quà. Em là bạn facebook với anh ý, và khi thấy thông tin đấy, em đăng ký ngay. Em đăng ký không vì nhu cầu đọc sách, nhưng thói quen của bọn trẻ chúng em bây giờ, anh biết rồi đấy, cứ có cái gì ngon ngon mà cho không biểu không là chúng em tranh giành ngay. Em cũng vẽ ra lý do em hoàn cảnh không có điều kiện mua sách, rất ưa thích thú vui tao nhã này nên cuối cùng cũng có cuốn sách trong tay. Em về để ở nhà và quên mất anh ạ. Nói thật là em chưa đọc sách bao giờ kể từ khi tốt nghiệp lớp 12, em chỉ biết mấy bài Vợ Nhặt, Vợ Chồng A Phủ v.v...vì trong chương trình SGK phải học. Đọc sách làm gì, đọc sách văn học càng không, em sợ đọc nhiều bị bệnh ngộ chữ. Vào đại học, em cũng chẳng nhớ mình đã học gì cho đến khi tốt nghiệp (em tốt nghiệp quản trị kinh doanh). Sau đó, vì không xin việc được ở Hà Nội nên em về tỉnh X công tác trong một công ty nhỏ chuyên làm khăn trải bàn xuất khẩu sang Nga. Em phụ trách hành chính nên công việc chẳng có nhiều, phần lớn thời gian của em là chơi game xếp hình trên máy tính.

Cách đây 3 hôm, sáng em vừa vào công ty, mở Facebook ra thì thấy anh P, người cho sách, nhắn em là gửi tóm tắt cuốn sách cho anh ý, nếu không thì trả lại cho người khác đọc. Nói thật em cáu lắm, cho rồi đòi là thế nào. Máu tự ái trong em nổi dậy, em chạy ngay về nhà và tìm lại cuốn sách ấy để chuyển trả. Đừng tưởng chỉ có 1 cuốn sách mà bắt người ta làm báo cáo thế này thế kia. Em về nhà, thật bất ngờ, em thấy con bé giúp việc nhà em đang đọc cuốn sách ấy say sưa trong nhà bếp. Em giật lấy và lầm bầm bảo để chị đi trả cho người ta. Con bé ấy đưa

cho em và nói “chị Q ơi, em nghĩ chị nên đọc qua rồi hẵng trả”.

Em lên cơ quan, nghe nó nói vậy thì mới mở ra xem. Em xem mục lục và chọn một truyện có tên hấp dẫn nhất ra đọc thử, là bài “Chuyện chửi”, em nghĩ là con bé giúp việc nó đã xéo mình. Em đọc xong, thấy buồn cười quá, ngồi rũ rượi ra rồi đọc tiếp, đọc một mạch cứ như chạm nọc. Em đọc xong cuốn đấy vào lúc 5h chiều, lúc cơ quan em chuẩn bị nghỉ. Ai cũng bảo sao em hôm nay làm việc cần mẫn thế (vì bình thường 4h45 là em lượn, giám đốc là bác em. Hí hí).

Em đọc lại cả cuốn sách ấy lần thứ 2 vào hôm nay. Và tức tốc lên mạng gửi thư này cho anh. Lần thứ 2 em đọc, em ngẫm ra rất nhiều điều. Hóa ra, xưa nay cái em cho là hay, là đúng, là giá trị...lại hoàn toàn khác. Thế giới người ta hay ho, văn minh, đẳng cấp chứ không như thế giới của em. Em thấy mình ích kỷ, tranh giành, tiểu nông, đánh đá, hung ác, nói dối, tự ái, sĩ diện, khôn vặt, lười biếng...mọi thói hư tật xấu đều có cả anh ạ. Em biết rồi, em chỉ có 1 cuộc đời, em sẽ thay đổi theo hướng tốt đẹp hơn. Xưa nay em chỉ đổ lỗi cho người khác, ra đường đụng xe thì em sẽ nói lỗi tại đứa kia. Em dỏ là do nền giáo dục và do thầy cô. Em không có tiền là do cha mẹ em không cho em. Đứng trước sự việc gì em cũng đổ lỗi tại lãnh đạo, tại cái này cái kia chứ bản thân mình thì tuyệt nhiên không nhắc đến. Em rất “háo thắng”, tranh luận với ai phải làm cho ra nhẽ là ai sai, ai đúng. Ai sai phải đánh toét mồm, phải lột tung quần áo và em bắt mọi người phải lao vào ném đá sỉ nhục cái đứa sai ấy. Còn ai đúng phải leo lên bàn cho người ta lạy, thế mới sung sướng hả hê...

Em còn muốn viết nhiều, viết nhiều lắm. Nhưng thôi anh đọc mệt rồi, em sẽ đọc cuốn Cà Phê đấy lại lần thứ 3 và sẽ viết mail cho anh nữa. Em yêu anh mất rồi, anh Tèo ơi...”

TnBS: Nín thở đọc trong sợ hãi. Nhưng không dám khóc sợ bị “em đâm vỡ mồm”. Sợ 1 ngày, bỗng dung cái mồm tan vỡ...

Bài 128. Cái con Chù Ụ

Dịp lễ Tết, chúng ta cứ hay quanh quẩn mấy điểm du lịch đông người. Miền Nam thì cứ Vũng Tàu Phan Thiết Nha Trang Đà Lạt, miền Bắc thì cứ Hạ Long Đồ Sơn Sapa, miền Trung thì cứ Huế Đà Nẵng. Giá phòng mấy chỗ đó tăng gấp mấy lần, ăn uống thì vừa mắc vừa dở, vừa chen lấn hết hơi. Sao hém đi mấy tỉnh thành khác, chỗ nào cũng có cái hay, cái đẹp của nó. Đắc Nông nè, Tây Ninh nè, Ninh Thuận nè, Kon Tum nè, Lai Châu, Sơn La nè. Tranh thủ ngày lễ đi thăm thú mấy cái chỗ này, có phải hòa mình trong thiên nhiên không. Có chút tiền nữa thì chạy xe qua Lào, qua Miên, qua Vân Nam Quảng Tây coi cho nó đã mắt.

Bữa nay Tony giới thiệu một điểm đến ở miền Tây mà ít người đi, đó là Trà Vinh. Nếu từ Hà Nội, mình đi máy bay vô Cần Thơ, thức đêm lúc 2-3h sáng lên mạng đặt vé, sẽ có vé máy bay giá rẻ (Tony mở miệng nói giàu có chứ cũng hay thức cả đêm canh mua vé giá rẻ). Sắm thêm một cái thẻ tín dụng (credit card), tha hồ mà săn vé đi chơi cho đầu óc nó cởi mở. Người đi đây đi đó nhiều sẽ ít bảo thủ, sẽ sống thoải mái hơn người ru rú ở nhà suốt ngày. Từ Cần Thơ, khoảng 100 cây nữa là đến Trà Vinh. Chu cha, cái thành phố nhỏ xíu mà đẹp thôi là đẹp. Hàng cây cổ thụ cao vút hai bên đường, mát rượi như ở công viên Tao Đàn. Chùa Miên kiến trúc phải nói khỏi chê, khuôn viên rộng, khu chùa chính thì mái cao vút, sáng loáng. Tường xung quanh chạm trổ con chim con rắn, nhìn rất lạ. Người Trà Vinh là sự trộn lẫn của ba dân tộc sống hòa thuận với nhau, người Hoa, Khơ Me và Việt. Con gái mà lai giữa Hoa và Khơ Me, thì thôi đẹp ngất ngây. Có nét thanh thoát của Cung Lợi Chương Tử Di mà mắt lại to, đen tròn, lông mi cong vút, tóc đen dài, ngực nở to tròn như vũ nữ Apsara. Hỏi có ai đẹp hơn?

Ở Trà Vinh, khách sạn nhà nghỉ rẻ xình. Bọc một triệu đồng xuống là vui chơi thoải mái. Khu Ao Bà Om, chả có cái ao nào đẹp như thế ở Việt Nam, hàng cây xanh cao soi bóng dưới làn nước trong xanh, có hoa sen hoa súng nở đỏ một góc. Bên cạnh ao là cái chùa Miên xây dựng cả ngàn năm trước, mình vô cầu nguyện thế nào cũng linh hiển, trai sẽ lấy được gái đẹp chân dài, còn gái sẽ lấy được công tử Bạc Liêu. Các món ăn ở Trà Vinh cũng là sự pha trộn của ba nền ẩm thực, nên tinh tế vừa miệng lắm. Món bánh canh Bến Có của Dì Hai, có lòng heo trong đó nữa, ngon bá cháy. Món bún nước lèo của dì Ba, có mắm bò hóc (mắm của người Khơ Me) nấu nên ngọt thanh, ăn hoài hồng ngán. Nhưng ngon nhất ở Trà Vinh là con Chù Ụ.

Chù Ụ giống như con cua, nhưng nó mập ú nu và hình dạng nó cứ chù ụ, nên người dân gọi là con Chù Ụ. Dân miền Nam dùng từ chù ụ để diễn tả gương mặt lúc nào cũng khó chịu, hém có vui nhưng phảng phất nét phụng phịu hém có đáng ghét (đáng ghét người ta nói là chằm chằm). Người ta dùng từ Chù Ụ nhiều nhất là cho phụ nữ, đặc biệt là các bà vợ. Nói sao con vợ tao nó cứ chù ụ suốt ngày mày ơi. Hỏi mấy bà thì mấy bà lập tức chù ụ, nói tui làm muốn chết, mấy ông cứ nhậu nhẹt hoài. Nói thì nói, cần nhàn cứ như vậy, nhưng thấy bạn tới nhà là mấy bà lao ra chợ, xách về mấy con chù ụ rang me cho chồng nhậu liền. Con chù ụ rang me, có thể ăn luôn vỏ, giòn tan, hém có mẻ răng, yên tâm. Mấy bà bung lên, đứng giới thiệu món ăn, xong cái phúi đít, cái áo bà ba màu hường phất phới lao xuống nhà sau. Hỏi sao hém lên nhậu luôn chị Bảy, cái bà ở dưới nói vọng lên, thôi mấy ông nhậu đi, tui đàn bà con gái biết gì chuyện thời sự mà nói. Cái bà chặt cái gì nghe bôm bốp, đầu vài tiếng sau, mấy ông say muốn chết thì thấy bà bung mấy tô cháo cá bống nấu nước dừa, thơm dậy mùi tiêu và hành ngò, nói ráng húp cho già rệu.

Vậy mà ông Bảy lúc nào cũng than, sao con vợ tui cái mặt chù ụ vậy nè. Cái Tony liền hò:

“Hò ơ ... Thò tay bút một cọng ngò.

Thương em thấy mẹ, mà giả đờ ngó lơ”

Cái ông Bảy gân cổ lên cãi, nói “thương em đứt ruột” chứ, sao mày hát là “thương em thấy mẹ”?

Bài 129. Những người hào hảo

Sáng, 1 message của chị A " Theo gu văn hóa đọc của tôi, Tony viết hay nhất. Nhưng tôi không chịu được việc viết sai chính tả, đọc như nhai phải sạn. Học sinh chứ sao lại hạc sinh, không biết chứ sao là hém bít, phải không thì là phải hem. Tôi thấy nhiều yêu cầu sửa nhưng Tony không sửa, lại không cho bình luận. Tôi sẽ unlike trang này này, dù rất tiếc"

Tony: Dạ

A: Nhớ nhé, đi học, con công con hạc, nhớ nhé.

Tony: dạ, con chim công con chim học...

A: Thôi hết cách trị rồi. Tạm biệt.

Tony: Dạ, cúi từng vui vẻ, chuy.

A: Cuối tuần, không phải cúi từng. Chị, không phải chuy. Trời ạ. Tôi muốn điên...

Tony: Dạ, chuy. điên vui vẻ.

A: Trời ơi. Tôi tức quá, tôi muốn chết, muốn chết,....

Tony: Da, chuy. chết vui vẻ.

A: (im lặng)

Kêu admin vô coi chuy này là ai thế, admin báo cáo lại là chị từng là hạc sinh giải nhất quốc gia môn từ ngữ, ngữ pháp. Hèn gì....

Tối tối thấy chị message lại, nói "chuy không đọc TnBS có 1 ngày mà chịu hém nổi. Chuy hủ í em rồi, chuy sẽ không unlike nữa, chuy iu em, em của chuy".

Hahaha.

Đấy, trời đất khi sinh ra đã vốn không hoàn hảo. Con người càng không. Cứ chấp nhận sự méo mó của người khác, cho đời nó tươi. Méo chơi kiểu méo. Tròn chơi kiểu tròn. Chứ mắc mớ gì phải điên, phải chết. Đến như hãng Apple, ông trùm thế giới di động bây giờ với iphone ipad mà logo của nó là trái táo không nguyên vẹn nữa là. Chả có gì hoàn hảo cả, trừ sự không hoàn hảo.

Ný nuận mệt quá, lóng lão quá. Thôi đi ăn cháo nòng.

Bài 130. Yêu cầu tăng lương kiểu Tony

Năm cuối ĐH, mình theo chân cô bạn xinh đẹp và lanh lợi cùng lớp tên V.A đi làm tele-sales, tức bán hàng qua điện thoại. Làm lương cũng khá, nhưng chủ yếu là mình vô khách sạn 4 sao để học giao tiếp. Đây là bước đệm cực kỳ quan trọng để có thể tự tin nói chuyện với đủ loại người, đủ hạng người hi vọng mình gặp sau này. Nếu họ chịu tiếp mình qua điện thoại, thì coi như thành công.

Nhờ những ngày tháng đó, kỹ năng nói qua điện thoại của Tony giờ rất cao thủ, ai nghe mà không hồn xiêu phách lạc mới lạ. Ngày nào cũng gọi mấy chục cuộc, vui lắm. Các bạn sinh viên có thể làm tele-sales để tăng cơ hội va chạm, trải nghiệm, kỹ năng ăn nói.....mà còn được tiền, chả mất gì cả. Cứ mạnh dạn làm đi. Có khi gọi 100 cuộc mà chỉ có 1 cuộc có nhu cầu, 99 còn lại thì thôi đủ kiểu, nói nhẹ nhàng từ chối cũng có, la hét chửi bới cũng có, cúp cái rụp cũng có...nhưng đều nên xem đó là cơ hội được trải nghiệm, sinh viên mà, sợ gì, tự ái làm cái gì, vì có cái gì đâu mà tự ái với sũy diện?

Giờ nghe các bạn gọi điện đến tiếp thị bảo hiểm hay sàn vàng, đất đai, chào hàng cái gì đó...Tony đều nhẹ nhàng từ chối, rằng cảm ơn em anh không có nhu cầu em nhé. Mình hiểu lắm cảm giác bị tổn thương khi ai đó quát nạt một đứa trẻ 20 tuổi những câu như là gọi gì gọi hoài vậy, mày có tin là tao qua công ty mày đập phát chết mày không, thậm chí 1 tràng toàn tiếng đản mạch. Cũng vì công việc, vì công ty họ bắt làm, cũng vì kiếm chút tiền, kiếm miếng cơm no bụng cả thôi. Nạt nộ khi dễ người ta chi tội nghiệp vậy.

Độc giả TnBS nếu có bị gọi nhiều quá thì cũng đừng có nặng lời với các bạn tele-sales nhé, coi như đó là giọng nói của anh Tổng Tony lúc 20 tuổi đi. Hồi đó, Tony về vắt tay lên trán suy nghĩ, cũng buồn, cũng thấy tự ái, nói thôi chắc nghỉ. Nhưng nghĩ lại, vài bữa tốt nghiệp xong, mình sẽ vào làm chỗ công ty đa quốc

gia vì mình giỏi ngoại ngữ mà, lỡ bị bắt ngồi máy tính suốt ngày (phân tích số liệu chẳng hạn), thì chẳng còn có cơ hội được nghe những lời đủ cung bậc cảm xúc như vậy nữa. Thế là sáng hôm sau khi uống cốc cà phê, lòng lại vui, lại lạc quan và cầm điện thoại lên gọi khí thế.

‘Khoảng cuối những năm 90, gọi chủ yếu là điện thoại bàn. Muốn tra thông tin về số ĐT hay tên chủ thuê bao thì có thể gọi 108 hay 116. Gọi 108 thì tốn tiền trong khi 116 thì miễn phí. Nhớ kỷ niệm lần đầu làm tele-sales. Mất cả tháng đào tạo, vừa xong 1 cái là mình nhanh nhẹn lao ra chỗ ngồi làm việc thực tập liền. Bấm 116, bên kia đầu dây vang lên 1 giọng nữ. Mình lạnh lẽo hỏi "chào chị. Chị ơi giúp em số điện thoại của nhà hàng X, địa chỉ 111/222 Lê Văn Sĩ được không ạ?" Bên kia đầu dây trả lời tinh bơ "Sao tui biết được". Mình lặp lại yêu cầu, nhưng chị nói tui không biết cậu ơi. Mình bắt đầu mất kiên nhẫn "chị nói gì kỳ vậy, nhiệm vụ của chị là cung cấp thông tin này cho tôi chứ. Chị nói "tui thiệt là không biết mà". Cái Tony giận dữ liền "tôi không hài lòng về cách trả lời của chị. Chị tên là gì vậy, tôi sẽ nói chuyện với giám đốc của chị". Chị nói "mà cậu là ai, ở đâu vậy". Cái mình thơ ngây khai liền, nói em là Nguyễn Văn Tèo, gọi đến từ khách sạn Hello Saigon. Chị ấy hỏi em làm ở bộ phận nào, dạ nói em làm kinh doanh ở đây, chị có biết khách sạn Hello Saigon là khách sạn 4 sao rất lớn không. Cái chị ấy nói, Tèo ơi là Tèo, chị Thái nè, giám đốc kinh doanh ở đây nè. Em gọi 116 phải bấm số 9 đầu mới thoát ra được, còn 116 là số nội bộ của khách sạn, là số máy nhánh của chị.

Trời ơi, chị ấy mới tuyển mình vô làm mà, mới đào tạo nhóm mình xong. Tự thấy mình ngáo ngơ thấy ớn, thôi chạy vô xin lỗi, nói dạ chị ơi, em sai rồi, em đã ghi vào sổ lỗi này và hứa sẽ không bao giờ lặp lại nữa ạ. Mình đứng trước mặt chị, gãi đầu ngượng nghịu, tay chân lóng ngóng vụng về. Chị cười nói, khi 20 tuổi, người ta được phép sai lầm vì nhiệt tình quá.

Chị ấy khen sinh viên trường ĐH Cà Mau tụi em sao thiệt thà dễ thương quá vậy. Và nói, để chị đề nghị kế toán mai tăng lương cho em và V.A nhen.

Mình nói Dạ.

Hết.

Bài 131. Chuyện cái quần bơi

Sau 3 tháng bị Tony cho mấy liều doping tinh thần, các bạn trẻ toàn quốc đã thi đua sản xuất. Các xưởng cơ khí máy móc nói sao đạo này người ta tới đặt máy móc nhiều quá vậy. Rồi mấy cơ sở chai lọ bao bì cũng cười như bắt được vàng. Học sinh trường nghề thay vì tốt nghiệp và xin việc, đã tự sản xuất ở nhà bù lông ốc vít nút áo... Các bạn kỹ sư cũng vậy, thay vì nộp cái luận án “nhọt nhọt” để ra trường và xếp hàng “xin việc” như thế hệ cũ, đã tự vay vốn mở xưởng và gọi đàn anh đến “cho việc”. Nhiều sản phẩm đã ra đời, từ bếp điện tử đến bếp ga, bếp từ, bếp củi không khói....rồi nồi niêu xoong chảo, dao lam dao phay, kéo cắt giấy tia củ, nhíp nhổ lông mày. Có bạn còn sản xuất quần bơi phản quang (để đi bơi đêm, cả hồ bơi/bãi biển sáng lấp lánh các hình tam giác) tặng dượng 1 cái mà ngượng quá hém dám mặc (nói thiệt chứ hôm bữa có mặc thử, rình rình nửa đêm tắt hết đèn mặc vô thử có đúng 1 lần). Có bạn còn sản xuất bóng điện gì ném không vỡ, ánh sáng cao gấp 3 lần bóng thông thường, nó ném bèo đèn trước mặt dượng sợ muốn chết. Rồi có bạn sản xuất tăm xia răng, kem đánh răng từ bột thảo dược, quánh vô răng thơm quá trời...Bạn nào không sản xuất gì cũng vội ra vườn lật đất lên, trồng tia cây gì đó. Nhóm trồng trọt và chăn nuôi đã mở rộng quy mô sản xuất với lời thề quyết tâm, NÔNG, không TIỂU NÔNG. NHÂN, không TIỂU NHÂN. Cái gì mà tiểu tiểu là không chơi, trừ 1 cái bắt buộc. Nhưng bây giờ, vấn đề là, sản xuất xong, ai tiêu thụ? Vì ông trời ổng ác ở chỗ, người có cái đầu kỹ thuật thì lại kém kinh doanh. Bạn Thành ở Bạc Liêu làm xong mấy chục cái nhíp nhổ lông mày hòng xuất khẩu cho các tiệm nail của người Việt, giờ không biết bán đi đâu, nên cứ ai ngang qua nhà là bị bạn Thành đê ra thử nghiệm sản phẩm. Thử nghiệm gì trụi lông chân mày của người ta vậy

Thành?

Để giải quyết bài toán trên, Tony bèn thành lập team bán hàng toàn quốc, mục đích chính là giúp các bạn có đầu ra, lợi nhuận thì dùng cho công tác từ thiện, chứ ngay bây giờ, còn nhỏ quá mà chia chác, trước sau gì cũng cãi vả giận hờn không nhìn mặt nhau, tư tưởng Tiểu Nông lại ủa về choáng ngợp tâm trí, gương mặt lại từ Hào Sảng đẹp đẽ trở lại Tiểu Nhân khôn quắt queo, nhìn muốn ói. Cứ tiểu nhân tiểu nông miết nhìn ớn quá tụi bây ơi.

Làm Làm Làm. Hạc hạc hạc. Lao vô đi các bạn ơi. Đừng ôm cái laptop và ipad ngồi đó NATO nhé. Dượng ghét mấy đứa NATO như ghét <cái hàng hóa dượng đang kinh doanh> vậy.

P/S: NATO là No Action, Talk Only. Tức mấy đứa không làm, chỉ nói. Mình coi nó có làm cái gì không, có thành tích hay thành tựu gì không, thì mới cho nói. Còn nếu nó chẳng có gì, có cái miệng nói không, thì mình nạt nộ, bảo đi chỗ khác.

Bài 132. Bầy sâm cầm nhỏ

Chắc ai cũng từng nghe bài "Nhớ Mùa Thu Hà Nội" của nhạc sĩ Trịnh Công Sơn, trong bài hát có hình ảnh Hồ Tây nên thơ sóng vỗ bờ xao xác, cây cơm nguội vàng, gió heo may lành lạnh. Và "bầy sâm cầm nhỏ, vỗ cánh mặt trời" là 1 hình ảnh vô cùng đẹp.

Cầm là họ chim lông vũ. Gia cầm tức họ gà vịt nuôi tại nhà. Thủy cầm là các loại 2 chân có thể bơi dưới nước như vịt, le le, ngỗng, ngan, thiên nga. Sâm cầm sống ở bán đảo Triều Tiên, tức Bắc Hàn và Hàn Quốc, giống con vịt nước nhưng lông đen tuyền, mỏ trắng. Nó ăn nhân sâm mọc tự nhiên trên núi nên người ta gọi là Sâm Cầm. Người Hàn ăn sâm nhiều nên da dẻ hồng hào, đẹp trai đẹp gái. Sâm ở Hàn quốc có hai loại, một là loại cao cấp, trồng trong điều kiện khắc nghiệt để thu được sâm có tinh chất cao, dùng để chế biến được phẩm, mỹ phẩm, rất đắt tiền. Hai là loại trồng như rau, vài ba tháng là thu hoạch, dùng hàng ngày. Lúc Tony ở Seoul, sáng nào cũng ghé bà bán cháo trong hẻm gần nhà trọ, đâu khoảng 7000 won 1 tô, có nửa con gà và mấy củ sâm. Ăn đâu 1 tháng thì trời oi, da trắng như bông bươi. Đẹp trai quá nên đi đâu ai cũng ngoái nhìn, suýt mấy lần bị trục xuất, nên Tony ra đường phải quệt nhoe nôi cho xấu bết. Ăn nói, thay vì lưu loát dí dỏm thông tuệ như mọi khi, Tony cũng nỗ lực nói vấp lên vấp xuống để bớt sự thu hút. Đẹp và giỏi, đôi khi cũng là rào cản lớn để "hòa nhập mà không hòa tan".

Quay lại chuyện con sâm cầm, nói lan man quá. Tóm lại là Tony và con Sâm Cầm đó giống nhau ở chỗ là đều ăn sâm Triều Tiên. Con kia bay được còn Tony hém bay được. Vì ăn sâm nên con này rất khỏe, bay cả ngàn dặm không cần nghỉ

mệt. Thịt da của nó, kể cả lông mao lông vũ, đều dùng làm thuốc (lưu ý tuyệt đối không được so sánh vụ lông mao lông vũ giữa con Sâm Cầm và Tony).

Mùa đông ở Hàn Quốc bắt đầu từ đầu tháng 12 và kéo dài đến hết tháng 3. Lúc này, trời lạnh lẽo, âm cả chục độ, tuyết hay băng giá trắng xóa, phủ hết trên các đồi núi. Hết sâm để ăn, sâm cầm nên bèn bay về phương nam tránh rét. Bay đi trú đông cũng là tập tục của các loài chim xứ lạnh.

Ở bắc bán cầu là mùa đông thì ở nam bán cầu như Úc, New Zealand lại là mùa ấm do trái đất nghiêng 23.5 độ. Chết, lan man qua môn địa lý rồi, mày giỏi quá Tony à, cái chi cũng biết, thôi thôi tập trung miêu tả môn sinh vật đi. Đàn sâm cầm bay theo hình chữ V, con đầu đàn bay trước, một bầy vỗ cánh theo sau, để hạn chế lực cản của không khí, bay chung với ngỗng trời và nhiều loại chim khác nữa. Bay qua các tỉnh Trung Quốc như Hắc Long Giang, Liêu Ninh, xuống Bắc Kinh, Hà Bắc, Hà Nam, Hồ Bắc, Hồ Nam, Quảng Tây rồi đến Việt Nam. Đàn sâm cầm quyết định chuyển tải (transit) ở Hồ Tây giống sân bay trung chuyển, vì đã được 1/2 đoạn đường rồi.

Cả ngàn năm nay, nó cứ thế mà đi. Một lộ trình. Xuống Hồ Tây tắm táp, uống sương đọng trên những búp sen, ăn thêm mấy thảo dược mọc ven hồ, rồi tiếp tục cất cánh về phương Nam, bay qua miền Trung, qua Sài Gòn, Cà Mau, Singapore, Indo rồi tới Úc, New Zealand. Hết mùa đông, đàn sâm cầm lại bay theo chiều ngược lại.

Các đời vua Việt Nam biết con này bổ dưỡng, nên yêu cầu quan chức trấn Tây Hồ bắt dâng vua. Tuy nhiên, chỉ được bắt vài cặp/năm. Ai bắt nhiều hơn sẽ bị chém. Coi như thu lệ phí trung chuyển. Sau khi súng sẵn và đại gia ra đời, sâm cầm vừa sà xuống Hồ Tây thì bị giăng lưới, súng sẵn...nã vào đầu nên ngo ngác, con đầu đàn vừa bay vừa đếm, nói ủa sao xuống thì 100 mà bay lên chỉ còn vài con vậy? Bọn chúng sao biết được, ở đất nước này, có cái gọi là đại gia làm kinh tế giỏi. Có tiền mà không có nền tảng văn hóa, nên thú nuôi như chó mèo, thú hoang như rắn rùa chim chóc đều nuốt hết vào mồm. Máu con nào cũng mát với hủ tục tiết canh hết sức man rợ.

Có lần Tony nhậu với 1 đại gia ngân hàng kia ở Hà Nội, giàu có lắm nên chỉ ăn động vật hoang dã. Con gì cũng phải mổ bụng trước mặt để ông ấy nuốt quả tim còn đang đập thành thịch, thích thú thấy hình ảnh con vật quằn quại nhỏ hết máu của mình vào ly rượu, từ từ nhắm mắt ngoẹo đầu, trút hơi thở cuối cùng trước ánh mắt hau háu của ông. Có khi, máu tươi còn vương trên râu, vài giọt đỏ hồng trên ngực áo sơ mi trắng. Ông nói, nếu không uống máu tươi mấy con này, ông không thể giao cấu được với cả chục cô bồ. Quần thể quần xã sinh học trong tự nhiên bị mất cân bằng chỉ để phục vụ nhu cầu tình dục của vài người có tiền có của như ông. Rồi có 1 đại gia buôn gỗ giàu có nọ ở Bình Dương mà Tony

quen, cũng chỉ đạo các đàn em từ Lào và Cambuchia, cứ bắt được hổ Đông Dương thì giết chết con mẹ, đem hết con con về cho ông nuôi. Ông xây 1 cái hầm lớn, nhốt toàn bộ hổ con dưới đó, ngày 3 bữa cho ăn cháo cám như chăn nuôi lợn. Tăng trọng đúng 1 tạ rưỡi là xẻ thịt nấu cao. Rồi có 3 đại gia là đồng chủ sở hữu 1 công ty nông nghiệp lớn ở miền Tây, chẳng ăn gì ngoài óc khỉ vì nghe đồn sẽ trường thọ như mấy hoàng đế Trung Hoa. Cột tay cột chân con khỉ đứng dưới bàn ăn có khoét lỗ ở giữa, vạt đầu rồi vắt chanh vào, rắc muối vào, cứ mỗi thìa múc vào não con khỉ và đưa vào mồm, nó kêu éc éc và 3 đại gia ấy cụng ly khí thế.

Nhìn các ông ấy đem thú hoang về sở hữu riêng của mình hay vật lông ăn thịt uống máu tươi cho bổ, Tony cứ ngỡ mình đang trở về thuở hồng hoang mông muội của loài người, khi chúng ta chưa biết mặc quần áo và chưa phát minh ra lửa.

Trở lại chuyện con sâm cầm. Bị săn bắn kinh khủng quá, chết gần hết thì cũng khôn ra. Đàn sâm cầm bữa nay quyết định transit ở một địa điểm mới ở Lai Châu. Tony biết, mà hồng nói. Sợ tuyệt chủng.

Chiều nay lòng buồn, Tony bèn thay đồ đi Hồ Tây ngắm cảnh. Vẫn còn đó những con sóng lao xao vỗ bờ tím ngắt. Vẫn còn đó chùa Trấn Quốc uy nghi tháp cổ mặt trầm. Vẫn còn đó đường Thanh Niên và bến Cổ Ngư dịu dàng nam thanh nữ tú.

Nhưng không còn nữa, ‘bầy sâm cầm nhỏ, vỗ cánh mặt trời’

Bài 133. Không đề 1

Tony có 2 con dượng, từ lúc ra trường là xách giỏ theo Tony bán phân bán thuốc, nhiệt tình ghê lắm, mần việc từ mờ mờ sáng đến đêm hôm khuya khoắt. Thoát mà đã 2 năm rồi.

Hai bạn cũng tiết kiệm ghê lắm, ăn mắm ăn rau, đến giờ cũng để dành được khoảng 20,000 USD/bạn. Tiếng Anh thì cũng tốt, IELTS khoảng 6-6.5 do không có điều kiện thường xuyên học tập, nhưng được cái ham học nên cặm cụi học đến khuya. Tư duy tốt, đạo đức văn minh.

Tony khuyến khích cho 2 bạn đi mấy nước ôn đối đẹp đẹp như châu Âu, thạc sĩ 1 năm rồi về. Tony vẫn quan niệm là nếu còn trẻ thì cứ nên du học 1 lần cho biết, chứ quá 28 tuổi cũng khó học hành vì tư duy sẽ kém. Khi về già còn kể là à hồi xưa tao cũng có sống ở nước ngoài 1 thời gian để con cháu nó noi gương. Tony nói có thể cho các bạn mượn thêm 1 ít nữa để hoàn thành giấc mơ du học.

Tony nhờ độc giả, bạn nào đã/đang du học thạc sĩ ở các nước châu Âu mà có chi phí hợp lý giới thiệu giùm nhé. Email về tonybuoisang@gmail.com nhé, Tony sẽ giới thiệu cho các con dượng khác.

Người Trung Quốc hay lắm, hồi đó Tony đến cái vùng Belfast ở Bắc Ai-len, ông thầy trong trường ĐH Queen kể cách đây 20 năm, sinh viên Trung Quốc chỉ có vài đứa. Nhưng sau đó vì có mấy đứa học giỏi ở lại trường, làm giảng viên, cứ có suất học bổng nào là giới thiệu gà nhà, chính tay họ sửa bài luận giúp họ đạt học bổng nên học bổng rơi vào tay SV Trung Quốc hết. Họ qua đâu 1 thời gian thì người Hoa đang sinh sống dưới London cũng dạt về, mở quán xá, nhà hàng, nhờ tụi SV này làm thêm, tạo thành 1 cộng đồng khá thành công. Lứa sinh viên này về nước là giới thiệu lứa sinh viên khác qua, tinh thần đoàn kết của họ thật hay. Mình cũng cố gắng bắt chước cái hay cái đẹp này của cộng đồng người Hoa nhé. Cảm ơn các bạn.

Bài 134. Tinh tướng

Cách đây 7-8 năm, một bác khách hàng lớn vào Sài Gòn công tác. Trước đó, Tony ra thăm và với trình độ "thảo mai", tức "nịnh" đạt mức thượng thừa, Tony làm bác ấy ngây ngây dại dại vì sướng. Nịnh là phải để người khác sướng, nhưng phải đầy kỹ thuật để không bị phô. Thế là trước khi bay, bác ấy điện thoại kêu Tony "mày cho tài xế đánh con xe ra đón, nhớ đi sớm vì anh đi hạng thương gia. Nhớ đúng giờ, anh nhắc lại này, hạng thương gia đấy nhé". Tony "vâng hạng thương gia thì em chỉ có ước mơ cả đời cũng không dám bước lên, nhất bác. Em tự hào về bác". Bác ấy trong lòng hoan hỉ, liên tiếp cười rú lên từng hồi, vang rền cả sóng điện thoại.

Lúc đón được bác ấy thì sự cố xảy ra. Cậu tài xế gọi điện báo là ổng đuổi em về anh à. ổng bảo xe Kia ổng không ngồi được, kêu em về (hồi đó hãng Phụng Tím có chiếc Kia Caren). Bác ấy gọi Tony mắng sa sả "mày nghĩ sao mà đón anh với con Kia" rồi cúp máy cái rụp. Nghe đồn bác gọi ngay cho thằng X, thằng Y, thằng Z để đánh con Méc hay con Cam rì ra đón. Toàn là các nhà cung cấp nên bác ấy nghĩ mình là người mua, là chiếu trên nên "gọi phát ra ngay". Nhưng bữa đó xui, thằng X tắt máy ngoài vùng phủ sóng, thằng Y xe đang đi công tác, thằng Z chắc đang tắm gội gì đó máy reng hoài không bắt. Đâu 30 phút sau, bác ấy gọi

lại Tony " thôi mày cho xe qua đón đi, Kia cũng được". Tony nói ngay, "em rất tiếc bác ơi, tưởng bác không đi nên em cho đi bảo trì rồi, 2 tiếng nữa mới xong, giờ sao bác nhỉ? Em phải làm sao?" Bác ấy giận dữ " trắng sao gì, giờ tao phải đi taxi về khách sạn thôi, chứ ngồi đây 2 tiếng có mà chết à".

Hôm sau mình đi cafe với bác ấy. Gặp một chủ doanh nghiệp khác cùng ngành, cũng vừa vào Sài Gòn công tác, sẵn cafe luôn. Anh này nhìn mình đầy vẻ khinh khinh. Vì Tony còn nhỏ quá, ăn mặc tầm thường chỉ có gương mặt thì tương đối thanh tú.

"Chào anh, anh ở Hà Nội ở khu nào nhỉ" - Tony đơn đả làm quen.

"Biệt thự Hồ Tây" - anh đáp, không chủ ngữ vị ngữ gì cả, chắc quên ngữ pháp tiếng Việt.

Câu đầu tiên anh ấy hỏi lại mình là "Thế chú mày nhà cửa ở đâu, có ở Phú Mỹ Hưng không? Sài Gòn mà không Phú Mỹ Hưng thì vớt". Mình nghĩ đến cái chung cư bé nhỏ của mình, nên mếu máo hỏi lại "theo anh, em nên vớt đi đâu"? Anh ấy phì cười "õi thằng này trả lời buồn cười vãi nhưng cũng là đùa khá".

Chuyện trò một chút thì anh ấy hỏi "thế chú mày có biết chơi gôn không, trong này thấy chả ai biết chơi gôn, chán thế không biết, chắc mai lại phải về, một ngày anh không đi nghe hoà nhạc hay đi đánh gôn là không chịu được". Mình chỉnh ngay vì mình vốn khá ngoại ngữ " Ý anh nói golf hả? Góp-phừ, anh phát âm theo em, góp-phừ, không phải gôn, phừ đọc nhẹ thôi".

Anh ấy, ngoại ngữ là thế yếu nên xiu xuống, ngoan ngoãn như một cậu học trò. Thấy đối phương choáng nhẹ, Tony bèn nói "dạ, cái đấy lâu rồi em không chơi nữa anh à, bây giờ mấy đứa cháu của em nó chơi, anh muốn chơi không thì em bảo nó qua đón anh đi". Anh ta mặt tái lại, nhưng cũng vót vát "thế bây giờ đang ấy...chơi...gì?"

-"À, thưa anh, bây giờ chúng em chơi Boomerang, phát âm theo em, búm-mơ-răng". Anh ấy vội phát âm theo, búm-mơ-zăng, môi răng rung bần bật vì sợ sai. Tony "anh vui lòng phát âm cho đúng, răng không phải zăng". "Thế cái đó thế nào, anh chơi được không?"- Anh ấy hỏi, nước mắt bắt đầu lưng tròng. Tony bảo "Dạ được, nhà anh nếu có ít nhất 200 mét ngang thì chơi được, ném cái này đi, phải có không gian. Một quý tộc trên thế giới bây giờ. Chứ đi nước ngoài, mình nói đang chơi góp-phừ, người ta sẽ khinh cho đấy".

Anh hoảng hồn, nói "anh nhớ rồi, anh nhớ rồi, anh sợ bị khinh lắm. Làm gì để người ta không khinh, anh làm ngay. Thú thật với em cầm cây gậy đánh gôn, à không, góp-phừ, anh thấy chả thích, cầm điều cày hút thuốc lao sướng hơn. Nhưng cứ phải chơi em ạ, anh khộ lắm". Rồi anh bật khóc như một đứa trẻ. Vì anh quá khộ.

Tony nói "Em sẽ giúp anh làm đại gia quốc tế chứ đại gia Hồ Tây ăn thua gì". Anh mừng rỡ gạt nước mắt: "Nhớ nhé, giúp anh nhé" rồi chặc lưỡi: "biệt thự của anh to vật vãi, nhưng 200 mét ngang thì không tới". Tony kết luận "vậy khỏi nghĩ đến uống công anh à, anh chỉ chơi được góp-phù thôi, không thì anh nên bán đi, mua chung cư mà ở". Anh ấy nói ừ ừ, anh về bán ngay nhà buyệt thự. Nói đoạn, anh vội lẩm bẩm tập phát âm: góp phù, búm mơ zăng, góp răng, búm mơ phù...sợ quên.

Giữa quán cafe máy lạnh, một anh trung niên ăn mặc bảnh bao, với hàm răng vâu (hồ) nhẹ, xin màu tê-ra-xi-lin của thế hệ cuối 6x, giữa các kẽ răng có chút ít màu đen thuốc Lào, khe khẽ tập phát âm tiếng Anh, răng, phù. Đôi vai nấc rung lên rung xuống theo nhịp 2/4 do vừa khóc xong, ai cũng thấy dễ thương và đáng yêu đến lạ..

Bài 135. Chuyện con ruồi

big or small,
lies are lies.

Lúc mới ra trường, Tony đi làm ở nhà máy giày dép để quen với việc sản xuất trước khi làm thương mại. Có lần nhà máy bị mất vật tư, thế là những người liên quan sẽ phải giải trình, gồm có bảo vệ, thủ kho, cán bộ vật tư, bốc vác... Xong mọi người nghi ngờ vào anh bốc vác mới tuyển vào làm, vì ê kíp kia đã làm với nhau được mấy năm, chưa có sự cố gì, mới tuyển anh này vào vài hôm đã có chuyện. Chú Chương giám đốc giao Tony xử lý việc này rồi báo cáo lại.

Tony kêu mọi người vô họp. Mọi người nhìn anh bốc vác vì nghi ngờ tập trung vào đó. Nhìn thấy gương mặt gộc gạc của anh, tự nhiên Tony lại nghĩ là không phải. Mới hỏi anh ơi, anh có lấy cắp không ạ, nói em mong anh nói thật một lần, giọng tha thiết và mắt nhìn sâu vào mắt anh. Anh lúng túng, lóng ngóng vụng về, rồi cũng hết biết giải thích sao, lấy cái cuối cùng của 1 chút lòng tin còn vớt vát, anh xin thề có cái bóng đèn, anh mà nói dối, bóng đèn tắt liền. Cái Tony nhìn lên cái bóng đèn, xong hết biết hỏi gì nữa, vô báo cáo chú Chương, nói con hỏi rồi mà anh ấy trả lời là không có. Chú cười hả hả, nói đúng là đồ mới ra trường, ngáo ngơ tin người quá đáng. Có ai ăn cắp mà thừa nhận mình ăn cắp đâu. Nên phải có tang chứng rạch ròi. Rồi đưa ăn cắp đó sẽ lập tức chối tội, nên phải có nhân chứng. Có tang chứng vật chứng chưa đủ, còn phải đấu tranh khai thác mãi ấy chứ.

Hôm qua đi ăn với đứa em nó hạc từ trường K. Một ông phó GSTS của trường nó bị bộ GD tước bằng vì người ta phát hiện luận văn tiến sĩ đang lưu ở thư viện quốc gia có tới 30% giống y chang một luận văn khác. Kiến thức của người khác thì phải tiêu hóa, còn trích dẫn thì phải ghi nguồn. Nếu không thì là ăn cắp. Nhưng ổng lên báo cãi ngay, nói luận văn lưu trữ ở thư viện là do đứa cháu nó đi nộp nhầm hay sao đó. Mới thấy, dù ai đi chẳng nữa, cách phản ứng khi bị

phát hiện cũng giống nhau. Chối ngay. Chối phắt. Tự nhiên nhớ lời chú Chương. Về tư vấn tâm lý trên báo, mình chỉ đọc cô Dạ Loan báo Thôn Quê Ngày Nay. Mấy người kia nói như sách, toàn thấy gương mặt son son thiếp vàng lên báo chụp hình đứng ẹo 1 bên nói tui là nhà tâm lý hạc. Đọc thấy có tâm sự "cô Loan ơi, em nghi ngờ chồng em ngoại tình. Em bắt gặp anh ấy đi vào nhà nghỉ, về vặn vẹo thì anh thề thốt với mấy cái bóng đèn neon trong nhà, bảo là đang đi trên đường mệt nên tạt vào nhà nghỉ để nghỉ ngơi. Sao nước mình cho nhà nghỉ kinh doanh nhiều vậy cô, em toàn thấy là nơi tệ nạn chứ chẳng có người đàn ông hoàng nào vào nhà nghỉ cả. Lần thứ 2, em ập vào bắt quả tang anh ấy và 1 cô tiếp viên quán cà phê đang ở trong tình trạng không mảnh vải che thân. Chồng em làm luật sư. Anh bảo thường vào nhà nghỉ vì môi trường nơi ấy yên tĩnh, tư vấn cho rõ chứ không làm gì. Cô ơi, có ai tư vấn cho nhau trong cái gọi là Nhà Nghỉ không cô?"

Cô Dạ Loan nói đại ý "cô chưa biết em và chồng em thuộc thể loại gì....nhưng cô biết một điều, làm sai khi bị bắt gặp người ta sẽ phải chối. Đó thuộc về tâm lý hạc, bình thường ai cũng vậy. Người càng ăn cắp lão luyện sẽ có kỹ năng chối bay chối biến 1 cách chuyên nghiệp. Nên ai hồi nhỏ thường xuyên quay cóp thì lớn lên sẽ rất dễ nói dối hay ăn cắp vì nhớ nghề. Nên nếu bạn gặp 1 người chỉ mới tốt nghiệp tiểu học thì XÁC SUẤT đó là người chân thành sẽ cao hơn. Nói dối là tiền đề của ăn cắp, nên nếu bạn muốn trong gia đình hay công ty của mình không xảy ra việc ăn cắp, tuyệt đối không cho phép nói dối".

Nghe lời cô Dạ Loan, Tony thích chơi với thể loại bỏ hạc nửa chừng, vì yên tâm. Có bị ăn cắp cũng chỉ là ăn cắp nhẹ.

Tối qua thấy mất tiền mấy chục ngàn bỏ quên trong nhà tắm, chắc thằng Tí nó lấy đi chơi game rồi chứ không ai vô đây. Bèn cất tiếng hỏi:

"Tí, mày có lấy tiền của dượng không Tí?"...

Tí: "Dạ không dượng ơi."

Tony: "Mày chắc không Tí?"

Tí: "Con thề có con ruồi bay qua nè dượng. Con mà nói dối, con ruồi trước sau gì cũng sẽ chết".

Ồi. Thằng này khá. Vậy mà mọi người cứ nói nó ngây ngô. Nó biết chối bay chối biến và thề thốt như vậy tức phát triển tâm sinh lý bình thường. Cũng mừng.

Ngó ra ngoài phố, đèn đường cứ lúc sáng lúc tắt. Người ta cứ nói dối, rồi ăn cắp, rồi lôi mấy cái bóng đèn ra thề. Nhưng bù lại cũng chả thấy con ruồi nào. Cứ thế này, chẳng mấy chốc loài ruồi sẽ bị tuyệt chủng, kể cả ruồi giấm.

Bài 136. Không đề 2

Bữa nay thanh long dỗi chợ, dơ đông ngoại đường. Nông dân Phan Thiết khóc ròng vì không xuất được. Xoài thì chỉ còn 2000 đ/ ký tại vườn, do cũng không xuất được.

Sao không bắt chước nông dân Philippines làm mứt dẻo như vậy? Hồi đó cũng bị thương nhân Trung Quốc ngưng nhập hàng, vì nhiều quá thay vì đổ bỏ, họ làm mứt. Cực ngon, cực rẻ. Và người Phi đi đâu cũng tiếp thị sản phẩm này, từ những lò thủ công nhỏ, những chảo mứt kiểu mứt Tết quy mô gia đình, 1 số người đã mở rộng thành quy mô nhà máy chế biến.

Các bạn ở Phan Thiết, Cam Ranh nghiên cứu thử đi. Máy móc chế biến thì lên xưởng cơ khí đại học Bách Khoa, Công Nghiệp đặt hàng, vừa rẻ vừa tốt. Tony đặt máy móc gì cũng ghé mấy đại học công nghiệp đặt hàng, vừa có việc làm cho mấy em sinh viên, vừa rẻ, vừa bảo hành ngon lành.

Sản xuất đi các bạn. Hướng đi đúng của nền kinh tế là sản xuất chứ không phải cây xăng cục gạch, tủ thuốc lá và mặt tiền cửa hàng buôn qua bán lại....

Bài 137. Tony Tèo : "Tôi chưa hề dao kéo"

1. Một bữa, Tony tung ra chính sách khuyến mãi, mua 1 số lượng phân bón nhất định của hãng Phụng Tím sẽ đưa đi Hàn Quốc giải phẫu thẩm mỹ. Các công ty phân bón khác ngỡ ngàng, trở tay không kịp. Đầu chừng 1 tháng sau, doanh số đạt được hết sức nhanh chóng. Các đại lý ở khắp cả nước nô nức tiêu thụ. Các chủ đại lý mà là phụ nữ thì ra sức o ép đại lý cấp 2 hay nông dân dù phân của Tony, nói phân này tốt lắm nè, giá rẻ nè. Các bà vợ của các nam đại lý thì khóc lóc, lăn lóc nằm vạ, ép mấy ông chồng đẩy nhanh doanh số. Nói ông có còn thương tui thì bán phân giùm thằng Tony đi. Thế là các ông ra tay o ép, nông dân trồng hoa ngơ ngác tới hỏi, anh ơi em đang trồng hoa, có loại phân nào tốt cho hoa, mấy ông ép ngay lấy loại phân này của Tony nè, về mới biết đó là loại phân giúp tốt lá. Nên bón xong, lá xanh rì, hém có cái bông nào, nông dân ngồi khóc quá chừng. Còn trồng rau ăn lá thì bị ép dùng loại chuyên làm to củ, nên xà lách khai thác lên cứ ngổ khoai tây, rễ một đồng. Nông dân cả nước hăng hái thi đua xài phân của Tony dưới sự giúp sức của hệ thống đại lý rộng khắp. Thiệt là bá đạo, đúng là đi học Ha Vệt về, các công ty phân khác cạnh tranh sao lại.

Thật ra thì các mẹ, các chị ấy thiếu gì tiền...để phẫu thuật thẩm mỹ, ở Sài Gòn hay Thái Lan là vô tư, nhưng đi tận Hàn Quốc và có người theo làm phiên dịch, lại có óc thẩm mỹ để tư vấn như Tony thì các mẹ các chị yên tâm. Cơ hội ngàn năm có 1. Đầu 2 tháng sau thì Tony dắt đoàn đi, khoảng 15 chị, Bắc Trung Nam đủ cả. Tony như gươm lặc giữa rừng hoa. Người cao nhất khoảng 70 tuổi và người trẻ nhất khoảng 20 tuổi. Tất cả để hào hứng, đồn về SG để đi Hàn Quốc.

À kể vụ làm visa trước đã. Vì các chị ấy đi Hàn Quốc lần đầu nên phải lên xếp hàng cho lãnh sự coi mặt phỏng vấn, mới cho đi. Ké Tony dắt họ lên. Chu cha nó đông hết biết. (Nó ở đây là cái lãnh sự quán). Cả đoàn dài xếp hết cả vỉa hè đường Nguyễn Du. Tony cao lòng ngồng, đứng vượt trội giữa 1 hàng phía trước và 1 hàng dài phía sau, toàn phụ nữ, phần lớn ở quê lên, mặc quần áo xanh đỏ tím hường, quánh kem Bông Lúa cái mặt trắng thiệt trắng nhưng cái cổ đen thui, tay cầm cái hộ chiếu vân vè. Một đoàn xếp hàng song song toàn thanh niên nam giới, gương mặt ngơ ngác, mặc áo công nhân đồng phục, đội mũ trắng có chữ Suleco gì đó, chắc đi theo diện xuất khẩu lao động. Các khách hàng của Tony từ từ tiến vào khu vực làm visa. Chị Năm ở Bạc Liêu xếp đầu tiên, chị ấy năm nay 70 tuổi, vì già cả nên ưu tiên xếp trước. Tới khu vực tấm kính chắn để hỏi phỏng vấn thì thấy 1 nhóm nhân viên lãnh sự bu lại bàn tán. Rồi cả phòng chờ mọi ánh mắt đổ dồn về phía chị Năm. Chỉ chỉ trỏ trỏ. Lao xao bàn tán. Thấy nhân viên lãnh sự hỏi 2, 3 lần mà chị vẫn không trả lời được, nên Tony mới nhảy lên trợ giúp. Cô nhân viên người Hàn Quốc hỏi bằng tiếng Việt lơ lơ, anh hỏi giùm bà ấy là động cơ nào khiến bà ấy tới tuổi này mà còn đi xuất cảnh? Tony ngơ ngác, nhìn lên trên mới thấy dòng chữ dán trên tấm kính "lấy chồng Hàn Quốc, nộp tại đây".

2. Rồi nửa đêm cũng ra sân bay để đi Hàn Quốc. Chuyến bay của Air Korea. Chu cha mấy tiếp viên nữ đẹp hết biết. Ăn nói vui vẻ, cả đêm cứ bung cái khay nước đi qua đi lại, ai uống gì thì lấy uống. Đoàn Tony đến nơi thì trời đã sáng, lạnh teo bugi. Đưa về khách sạn để nghỉ ngơi.

Chiều thì cả đoàn đến bệnh viện thẩm mỹ để khám. Tới nơi mới thấy người Việt Nam, Trung Quốc, Philippines....quá trời, đứng ngòai lố nhố. Bắt gặp mấy cô ca sĩ nổi tiếng của Việt Nam cũng ngòai chờ đến lượt mình. Hèn gì lên báo nói giải nghệ hay vắng mặt 1 thời gian, thực ra là đi Hàn Quốc sửa sắc đẹp.

Cái xong cái bác sĩ gọi vô. Chụp hình để lấy gương mặt và họ sẽ chỉnh sửa qua máy vi tính trước. Các hình người đẹp quốc tế treo khắp nơi, để khách chọn kiểu. Có cả các ngôi sao Việt Nam nữa. Kiểu Triệu Vi, Kim Nam Joo và Phạm Băng Băng là các kiểu được các chị thích nhất. Nhưng phải ở lại cả tháng, vì gọt xương nó mới có cái cằm nhọn, nên các chị chọn giải pháp sửa nhẹ thôi. Cánh mũi người Việt ai cũng to, do đó thu gọn lại là rất phổ biến. Độn lên 1 chút. Mắt 2 mí rồi nên chỉ mở rộng và dài ra. Gắn thêm lông mi và lông mày dài đến thái dương cho nó lá liễu. Đôi môi phải chín mọng, bĩu ra cho nó khinh đời. Răng thì veneer 1 lớp để trắng sáng lấp lánh, 2 cái khểnh 2 bên cười cho đẹp. Hút mỡ để thu hẹp cái nọng dưới cằm. Da dày quá thì mài cho nó mỏng. Nếu bị mụn thì sẽ phải xử lý mụn 1 ngày với máy hút chân không. Mặt thịt chằm dằm hay ú nu sẽ được dùng xẻo bớt để thanh tú. Móc 1 cái hố bên má để lòi núm đồng tiền. Theo tiêu chuẩn của Hàn Quốc, mặt càng nhỏ càng dài càng đẹp.

Các bác sĩ cũng làm theo ý mình, mắc hơn chút. Muốn giống ai thì lên mạng download hình về, họ sẽ làm y chang. Chị Năm Bạc Liêu nói làm cho chị cái mũi giống Hồ Ngọc Hà đi. Chị chỉ thích cái mũi vậy thôi. Nên chị này làm nhanh nhứt, 1 buổi chiều tiểu phẫu, về nằm khách sạn 2 ngày rồi qua bệnh viện gỡ bông gòn ra, coi như xong. Cái mũi châu Âu trên gương mặt châu Á nhìn rất lạ. Chị Hồng Cú Chi thì đòi kiểu Nhị Hà, tức cái mũi Hà Hồ và cái miệng Hà Tăng, nên làm mất 1 ngày. Có chị Tuyết Thu ở Hải Dương là phức tạp nhứt vì chị ấy đòi phải hơn mấy người kia. Tony thì hết biết người nổi tiếng nào tên Hà nữa, nên phải lên mạng search rồi hỏi mấy đứa nhỏ. Cuối cùng, cũng làm được cái Ngũ Hà cho chị, thêm cái cằm của Trần Thu Hà, đôi mắt của Quang Hà và vàng trán của... Vũ Hà. Nên bác sĩ làm hơi khó, cả tuần mới xong.

Mấy chị nói thôi để mấy chị hùn tiền lại cho Tony vô làm cái gì đó, sẵn ngồi đợi làm luôn đi em. Cái Tony vào kiểm tra, nó chụp hình ở cả chục góc độ, rồi vẽ đồ thị phân tích đạo hàm tích phân gì ghê gớm lắm, rồi nói thôi khỏi, gương mặt mày thanh tú quá rồi, các tỷ lệ hợp lý quá rồi, can thiệp bằng dao kéo sẽ hỏng vẻ đẹp trời cho. Đúng là trung tâm thẩm mỹ có lương tâm và mấy ụ pa này có trình độ thẩm mỹ cao. Nên chỉ ra ngồi chợ Dong Daemun mua sắm và ra Gang Nam nhậu với mấy thằng đệ, chờ mấy chị ấy xong thì dắt về.

Xong về VN. Nhân viên hàng không người Việt bên sân bay Hàn Quốc hèm cho lên máy bay. Ủa nói đoàn ca sĩ hải ngoại này đi về nước hát sao hèm có giấy phép biểu diễn, VN không cho nhập cảnh đâu nha. Họ tưởng mình là bầu sô, thấy ôm gió tiền đô la và kem phấn giùm cho mấy chị ấy. Dân du lịch, du học sinh và lao động xuất khẩu bu lại xin chữ ký. Nó chỉ trỏ chị Năm Bạc Liêu nói ủa có phải Hà Hồ kia không, sao ở ngoài nhìn già quá hém. Hay chị Hồng Cú Chi thì tụi nó nhầm với Hà Tăng, còn thì thầm nói ủa sao bữa nay béo quá. Nhân viên check in thì không chịu làm thủ tục, nói hình trong hộ chiếu với ngoài đời khác nhau quá. Tony phải giải thích hết lời, nói đây không phải là đoàn ca sĩ đâu, đại lý bán phân cả đấy. Có giấy của bệnh viện thẩm mỹ nè. Họ hồng tin, nói bán phân sao đẹp vậy, còn bắt hát nghe thử. Các chị bèn hand-in-hand tốp ca ngay bài "Hát về cây lúa hôm nay". Rất tha thiết. Và cả sân bay Incheon, hành khách lẫn nhân viên hàng không, đều ói xanh mặt.

Bài 138. Con nuôi

Tony có cái bệnh tham phú phụ bần và sĩ diện. Thấy ai giàu có hay quyền lực là bu vô chơi. Tụi nó đuổi cũng mon men ra xa 1 hồi thì bu lại, cười giả lả, xin chơi cho bằng được. Còn mấy đứa nghèo hay hạc dở là gạt ra, quánh đập không thương tiếc. Và cầu tiến kiểu cơm gạo. Ví dụ hạc chủ yếu là ở trường A, sau đó hạc thêm ở trường B mà nghĩ là trường B ngon hơn, thì sẽ ghi trên facebook hay sơ yếu lý lịch là em tốt nghiệp trường B, dù trường B mình chỉ tham gia 1 khóa học lấy cái đíp lôm ma (diploma) hay chỉ là cái xơ tí phi kết (certificate). Mà cũng không biết phiên âm này đúng không nữa, bà cô dạy Anh văn lớp 7 đọc là xơ tí phi kết, lên lớp 10 ông thầy nói sai bắt đọc là xơ tí phi cay, lên đại hạc bà cô người Huế kêu là sò tí phi kết, cổ nói mấy đứa yên tâm đi, phạt âm theo cô là đụng. Cô tốt nghiệp Cô le đờ Đông Ba, trường Tây.

Xã hội giờ nó vậy, xếp loại người như xếp loại tôm đông lạnh xuất khẩu. Nói thẳng này đại hạc hơn đứa này cao đẳng. Đứa này cao đẳng hơn đứa kia chỉ mới xong lớp 12. Ngay cả đại hạc với nhau cũng chia tốp trên tốp dưới, tốt nghiệp trường tốp trên này chắc chắn là có trí tuệ hơn đứa hạc trường tốp dưới kia. Nhưng thang đo xếp loại này là gì, chủ yếu do dăm bài toán lý hóa sinh nhảm nhí trong 2 ngày thi cử. Hạc hành là cả quá trình chứ sao kiểm tra có 2 bữa mà biết nó giỏi hay dở? Lỡ bữa thi đó nó bị bệnh thì sao, cơ thể đầu óc sẽ không minh mẫn nên không làm bài được, bị trượt, tự nhiên bị quánh xuống tôm loại 2, không xuất khẩu được là sao? Hay bữa đó nó không hiểu, không làm được mấy

bài toán đố đó nhưng sau này nó tự hạc, nó vẫn hiểu biết và làm được nhiều việc, vẫn thành đạt như thường.

Thật ra trình độ hạc vấn nó không liên quan gì đến trình độ văn hóa và ngược lại. Trong khi con người đối xử với nhau đâu phải là phản ứng trung hòa mà là nhân chính. Cái chỉ số thông minh IQ không là gì so với cái EQ, tức chỉ số cảm xúc, vì con người với con người sống, làm việc với nhau không phải cứ rõ ràng 2 cộng 2 bằng 4, càng không phải bất cứ cái gì "made in Japan" thì tốt hơn "Made in China", cứ không phải tốt nghiệp trường B thì là đũa tở tể...

Ngoài ghi cho được trình độ hạc vấn để tăng danh, Tony Tèo cũng ham quan hệ ghê lắm. Suốt ngày khăn gói đi tìm cha nuôi, mẹ nuôi. Một bây giờ nó thế. Người nổi tiếng phải có ai đó nuôi chứ tự mình lớn lên không được. Vất vả lắm. Với lợi thế các sinh ngữ lưu loát của mình, Tony hiện đã sưu tầm được 1 ba nuôi người Hàn Quốc, một chị nuôi người Hồng Công, 1 em nuôi người Pháp. Hiện còn thiếu 1 mẹ nuôi. Mà phải nổi tiếng, triệu phú hay gì gì đó chứ không thể mẹ nuôi là bà Natapong nào đó xắn quần ngồi xắt chuối nấu cám heo ở Cambodia được, dù bà ấy có yêu thương mình đến đâu đi nữa. Ngu à.

Hôm rày Tony tham dự triển lãm du thuyền ở Dubai, chủ yếu để tìm mẹ nuôi, chứ tiền đâu mua, ở chung cư có du thuyền làm gì. Chu cha cái hội chợ nó lớn. Tây Tàu gì cũng toàn người giàu có, ăn vận sang trọng, nước hoa đắt tiền. Lọt thỏm trong đó có Tony Tèo, dáng vẻ liêu xiêu, trên tay cầm hộp danh thiếp (card visit). Gặp bà Tây nào cũng nhào tới "how are you" rồi khen đẹp, khen trẻ, cười nói huyên thuyên. Thấy bà châu Á nào thì cũng lao tới gập đầu cung kính "ní hào ma" rồi lập tức "xua hán dụ". Nhưng 2 ngày rồi mà vẫn không đề cập được với bất cứ bà nào chuyện "you want to become my foster mother or not" (dịch: bà muốn làm mẹ nuôi của tôi không), vì bà nào cũng nói 2 câu với mình là đứng dậy bỏ đi. Hém biết sao...

Sáng nay từ Marriott Harbour Hotel, Tony lại y phục lộng lẫy taxi ra Dubai International Marine Club, tiếp tục tìm mẹ nuôi. Dáo dác lên xuống, gặp ai cũng cười, cũng nhào tới bắt chuyện, vì sắp về rồi, hết tiền ăn ở khách sạn 5 sao này rồi mà mục đích vẫn chưa đạt được. Vừa gặp 1 bà người Pháp đang ngồi cà phê ở cửa ra vào trung tâm hội chợ, mình chưa kịp "bonjour" thì bà đứng lên nói ngay là có phải mày muốn tìm mẹ nuôi không. Mình mừng rỡ gập đầu, nói "quy quy" liền, ủa sao bà biết hay vậy. Bà nói nhìn cái mặt hớt hơ hớt hải là biết, sáng giờ mày là đứa châu Á thứ 4 tới ép tao thành mẹ nuôi nè.

Bà nói bà từng rất giàu có nhưng giờ phá sản rồi, nợ nần chồng chất, bà đến đây để ký bán cái du thuyền bị ngân hàng tịch biên và cũng có ý tìm con nuôi.

Lật đặt đứng dậy bỏ đi liền, a lê liền. Tiền đâu nuôi bà.

Bài 139. Người Ấn Độ

Người Ấn Độ đang nỗ lực đào tạo một xã hội nhân ái để phát triển kinh tế. Rồi đây Ấn Độ sẽ trở thành một cường quốc.

Trong ảnh là một cô bé con nhà giàu thuộc tầng lớp thượng lưu chia sẻ nước cho người ăn xin trên đường.

Bài 140. Chè đậu xanh với nha đam nấm mèo.

Tony có chơi với 1 gia đình người Hoa ở Indonesia. Khí hậu bên đó là ngay xích đạo nên nóng còn hơn mình, nhưng da dẻ họ vẫn trắng hồng thiệt đẹp. Hỏi thì mới biết họ hay ăn chè đậu xanh với nha đam nấm mèo. Bèn bắt chước.

Mới ăn có 1 bữa vô nhà tắm, nhìn qua gương, tưởng Jang Dong Gun chứ hém phải Tony Tèo. Trầu quâu da đẹp thâu là đẹp

Công thức: đường phèn 1/2 kg

Nước: 2 lít.

Nha đam: 3 cây lớn, lột bỏ vỏ, xắt nhỏ.

Nấm mèo khô: 100 gram, ngâm nước 59 phút thì lấy ra để ráo, xắt sợi.

Đậu xanh : 3 hạt

Tất cả các nguyên liệu trên, sau khi xong xuôi thì đưa ai đó nấu giùm để mình đi chơi tối thứ 7. Tối về ăn rồi ngủ cho nó mát.

Bài 141. Marketing theo kiểu Tony

Ai đã từng học qua môn Marketing căn bản đều biết đến Philip Kotler. Có lần, giáo sư Kotler sang dạy cho các doanh nghiệp Việt Nam biết làm thương hiệu. Trong lúc cao hứng, ông có đề nghị Việt Nam tìm 1 thương hiệu quốc gia, ví dụ như là cái nhà bếp của thế giới (kitchen of the world) chẳng hạn. Học trò ngồi dưới xôn xao, hay quá hay quá. Chưa nước nào nghĩ ra. Một Amazing Thailand hay một Truly Asia cũng chẳng thể sánh bằng. Rồi đây, thế giới sẽ biết tay ta. Muốn ăn thì thì lần sang nước Việt. Mà cũng đúng, ẩm thực Việt Nam rất đặc biệt, nó là sự giao thoa giữa nhiều nền ẩm thực khác nhau, nên đối với phần lớn du khách trên thế giới, ẩm thực Việt không quá khó để họ có thể thưởng thức.

Nghe đến đây, Tony liền bỏ học, chạy ra ngoài reo lên Eureka. Thì ra, anh ấy đã tìm được công thức làm giàu cho bản thân mình (xong mở bài)

Thân bài: Thật ra cái Tony nghĩ cũng chẳng có sáng tạo gì, kiểu xe công nông cải tiến từ quan điểm của thầy Philip. Tony nghĩ mình có thể mang thương hiệu "nhà tắm của thế giới" (bathroom of the world) được chẳng? Thôi thì bố trí nhà tắm khắp nơi, từ sân bay bến cảng, đến cửa khẩu, nông thôn thành thị làng mạc phố xá ...đều có bảng hiệu "nhà tắm here". Khách vào ra gì cũng bắt tắm. Vừa ra khỏi sân bay, câu đầu tiên hướng dẫn viên du lịch hỏi là "mày tắm chưa?". Các tour du lịch rộn ràng với các chương trình tắm trọn gói. Tắm nắng rồi tắm mưa. Tắm sông rồi tắm suối, tắm hồ rồi tắm bể. Tắm khô rồi tắm bùn. Tắm hồ bơi, tắm sauna, tắm khoáng, tắm cao nguyên và tắm đồng bằng, tắm miền duyên hải và tắm nơi rẻo cao. Tắm trà xanh Thái Nguyên. Tắm cà phê Đắk Lắk. Tắm thanh long Phan Thiết. Nhà nhà tắm, người người tắm.

Hòa chung không khí tắm táp đó, Tony mở công ty "Tắm Việt"- theo model cái gì cũng có chữ Việt ở phía sau. Hoa hậu Áo Tắm trong cuộc thi hoa hậu sẽ phụ trách mảng marketing. Đài truyền hình sẽ có chương trình gameshow ăn khách là "tắm với ngôi sao", cho khách mời và người chơi cùng tắm trong bể để khán giả coi, chứ giờ hết biết lấy trò gì thu hút khán giả màn ảnh nhỏ. Công ty Tắm Việt sẽ nổi tiếng với câu slogan " Ta về ta tắm ao ta, dù trong dù đục cũng là đi tắm". Đọc muốn treo lưối.

Sau đó thì Cổ phần ngay. Mời 1 vài thiên tài trong lĩnh vực đồn thổi cổ phiếu, 1 ngày nghĩ ra 1 dự án. Lấn biển để xây nhà tắm lộ thiên, vừa lấn vừa tắm. Dự án tắm trên hồ thủy điện (nhớ lưu ý cẩn thận kéo kẹt chân vào tua bin máy phát điện). Trồng cao su cũng có chương trình "tắm trong rừng cao su". Đầu tư quốc tế để có chương trình trái phiếu "tắm đường thốt nốt Khơ Me", "tắm với voi Lào". Mọi người mê tí mắt, mua khí thế, giá cổ phiếu cao ngất ngây.

Và thế là, Tony lại tha hồ đếm tiền trong nhà tắm! (2007)

Bài 142. Chuyện ở Nha Môn

Cô gái quê Nha Môn

Nhiều vùng của nước ta nổi tiếng vì gái đẹp. Ở miền Nam, 2 vùng được nhiều người cho là nhiều gái đẹp nhất là vùng Gò Công của xứ Tiền Giang và Nha Môn của xứ Đồng Tháp. Nếu như vùng Gò Công góp 2 nhan sắc cho triều Nguyễn là bà Từ Dũ mẹ của vua Tự Đức (Dĩ chứ không phải Vũ đầu nha Tí, mày cứ tưởng tao quánh chính tả sai là bắt lỗi) và bà Nam Phương hoàng hậu, vợ vua Bảo Đại. Nha Môn thì không có những tấm nhan sắc leo lên bậc mầu nghi thiên hạ như vậy, nhưng gái đẹp thì vượt trội hơn về số lượng. Tương truyền, ngày xưa vua Gia Long Nguyễn Ánh chạy loạn vì bị quân Tây Sơn rượt đuổi, có bỏ lại mấy trăm bà ở Nha Môn, rồi Gia Long ra Phú Quốc, sang Xiêm. Mấy trăm cung tần mỹ nữ, đủ mọi vùng miền cả nước, suốt ngày ngồi đan áo chờ chúa công trở về. Nhưng mấy năm trôi qua vẫn cứ ngồi ngóng miết, mỗi mơn không thấy bóng chúa về, thôi thì bèn tổ chức lấy chồng cho xong, rồi còn kịp đẻ con đẻ cái chứ vượt quá 33 tuổi thì khó khăn trong việc làm giấy khai sinh cho các cháu. Dù mấy ông chồng chỉ là trai quê miệt vườn, chỉ biết cặm cùi mần ăn trong guồng trong gậy nhưng do gen của mẹ đẹp nên con đứa nào đứa nấy nhìn sáng bừng, đặc biệt là con gái. Nên trở nên nổi tiếng, "gà Cao Lãnh, gái Nha Môn". Các nhà giàu khắp miền Tây, từ miệt Cà Mau Năm Căn đến tận miền núi Tri Tôn, thậm chí là nhà giàu bên Cambuchia....năm nào cũng đi Nha Môn, tìm con dâu cho con trai của mình, gọi là đi dọ dâu. Thấy nhà nào đẻ con gái là cả mấy đám nhào vô đặt cọc, không có gửi tiền mà gửi lúa, gọi là lúa dâu, tức gửi lúa cho nàng dâu vừa đang bú sữa mẹ, ăn chóng lớn rồi về nhà chồng. Nên nhà nào quất lần chục cô con gái thì cứ tha hồ sướng, ông cha ngồi nhậu xin từ mờ sáng, bà mẹ thoải mái quánh tứ sắc và đi nhiều chiện với hàng xóm, khỏi mần ăn chi cho mất công.

Gái Nha Môn lớn lên nhan sắc mặn mòi, lại dễ thương lễ phép lúc nào cũng dạ thưa, nghe mát ruột mát gan dù bà mẹ chồng khó tính đến đâu đi nữa. Cũng không có lý luận hay ý kiến ý cò gì, nhà chồng mà nói nặng thì chỉ khóc và ra sau nhà, ngồi bệt xuống đất, bứt cỏ nhìn xa xăm, nước mắt ngấn dài...rồi vô nói

chồng ơi, lúc buồn vầy em nhớ quê em lắm, em nhớ tía em, nhớ má em...., nhưng em đã đi lấy chồng là theo chồng, đắng cay sao em cũng chịu. Vừa nói vừa gục đầu, vừa mím môi đến bật máu, tóc mây mấy cọng lòa xòa xuống gương mặt trắng hồng, vai rung lên mấy cái, nhìn thấy thương. Cái thôi, nhà chồng cũng không nỡ nào chửi nữa. Thời phong kiến hay Pháp thuộc, 14-15 tuổi là gái Nha Môn đã tạm biệt quê để đi lấy chồng, có cô đang nhảy dây hay chơi ô quan với bạn ở gốc dừa thì đưa em ra kêu chị Hai ơi vô đi lấy chồng kìa, xong cái cô đứng lên, phúi đít, nói với đám bạn thôi tụi mày ở lại vui nghen, tao vô nhà thay đồ đi lấy chồng đây. (ct)

Bài 143. G

2008. Cũng mất cả năm Tony chưa viết gì ngoài mấy lá thư thương mại giao dịch bằng tiếng Anh. Nhiều sự cố, xảy ra, biến mất và lại xảy ra tiếp tục như trên người. Không gặp mặt ai. Vô số các cuộc gọi nhỡ và tin nhắn. Bỗng dưng chẳng biết muốn gì, kể cả muốn khóc.

Bèn ngày Ngọ, giờ Tý, chong đèn, lật sách của sư phụ ra coi. Nhớ ngày xưa, ngày tạm biệt thầy và đồng môn để xuống núi lao vào thương trường, thầy có cho một cuốn sách, bảo con chó mở ra, chỉ mở khi thấy tâm trạng hết biết muốn gì, mới được mở, nhớ lời ta dặn ! Mở ra, thấy sách có ghi một chữ duy nhất. "BUÔN". Hiểu ý thầy, lại tất tả lao vào kinh doanh buôn bán. Cái chi cũng buôn. Càng làm, càng thấy nhiều tiền và càng thấy mệt mỏi, bỗng dưng chẳng biết muốn gì, kể cả muốn ăn.

Bữa nay, thấy lòng thiệt buồn quá, thấy bài của thầy cho chẳng hiệu nghiệm gì. Bèn online chat với thầy, trên núi vừa có sóng Viettel, thầy đã xài black berry nên trả lời nhanh lắm. Than thở 1 hồi, thầy bảo ta đã cho con chữ ấy, nghĩa là đẹp hết, nghỉ hết, lo chơi thôi, con lại lao vào làm làm gì để giờ ra nông nổi ấy? Mình liền chụp cuốn sách cho ông thấy giống như một bằng chứng. Hóa ra là thiếu chữ G, ông thầy người miền Nam, phát âm Buôn và Buông giống nhau, và lại ghi sai chính tả. Ý ông là cho mình chữ BUÔNG, nghĩa là buông xuôi, buông tay, buông lời, buông thả, đẹp hết tham sân si để lòng được bình yên. Buông là đạo pháp. Ai dè.

Kết luận: Làm thầy thì không nên viết sai chính tả !

Bài 144. Chuyện ở Los Angeles

L/A là tên viết tắt của Los Angeles, đô thị giàu có bậc nhất thế giới, nơi có kinh đô điện ảnh Hollywood. Người Mỹ đọc là Eo-lay, chứ không phải Eo Ay. Mấy lần Tony đi Long An, cũng giả bộ mở FB ghi check in ở Eo Lay, ai cũng nể, tưởng đi hải ngoại.

Mùa này năm ngoái, Tony cũng đi Eo Lay, sang thăm đưa em con papa Kim, là ba nuôi của Tony ở Seoul, mới lấy vợ nên Tony qua thăm vợ chồng nó. Lee đang học ở Northwestern Uni, Chicago, nhưng nó bảo anh bay thẳng Eo Lay đi rồi em xuống, không đi Chicago nữa, lạnh teo hết. Mùa đông năm ngoái là mùa đông giá rét kỷ lục của lịch sử nước Mỹ, các thành phố phía bắc vắng hoe, dân đi trú đông ở các thành phố phương nam hết. Những người về hưu thường sắm cái xe to, ở nhà ăn Noel xong là lái từ từ xuống các bang phía dưới, đến tháng 3 mới quay về, khi tuyết đã tan và xuân bắt đầu ấm áp. Tính ra chi phí ở đi lại của chuyến đi còn rẻ hơn ở nhà, khi tiền điện tăng vọt do dùng các thiết bị sưởi, và giá sinh hoạt cũng tăng cao do rau củ quả không trồng được với tuyết cao cả mét.

Ở Nga, người ta cũng tranh thủ đi Nha Trang để trú đông vì chi phí đi chơi 1 tháng kể cả vé máy bay, còn rẻ hơn ở Moscow, chưa kể là ở toàn khách sạn xịn,

boi lội cả ngày, khi về nước da đen thui ai cũng nể. Ở Tây, da trắng là do không có tiền đi chơi, ru rú suốt ngày ở nhà nên mới trắng trẻo thế. Khác với mình là giàu có phải ở máy lạnh suốt, chứ đen đen ngăm ngăm như Tony là bị đánh đồng đi làm phụ hồ. Ở Trung Quốc, thời điểm này các chuyến bay từ Thẩm Dương, Bắc Kinh, Thiên Tân...đến cực nam của Trung Quốc là thành phố Tam Á thuộc đảo Hải Nam, nơi cuối cùng của bản đồ nước này nhận được ánh nắng nhiệt đới. Người giàu phương bắc Trung Quốc mua nhà ở đây đạt mức kỷ lục, cứ 10 người sở hữu các biệt thự ven biển thì chỉ có 1 cư dân địa phương. Nước mình cũng có thể áp dụng cách này, các biệt thự ven biển ở tp Rạch Giá là cơ hội cho các nhà giàu Lạng Sơn sở hữu để đi trú đông. Ở Rạch Giá có khu lấn biển gì đó đẹp y chang Ha Oai, giá lại rẻ đến bất ngờ, có sân bay mà, mua đi mua đi...

Trở lại Eo Lay chứ sao lan man quá vậy Tony. Khoe kiến thức à? ừa thôi để kể tiếp. Hôm bữa đi Eo Lay, thành phố xinh đẹp với ánh nắng cận nhiệt như mật ong rót vàng trên những thảm cỏ xanh mướt, những cây cọ cao vút. Tony đến Eo Lay nhiều lần, lần nào cũng ở khu người Thái gần Hollywood, vì thích đồ ăn ở đây. Ban đêm đi cà phê, cả thành phố nhộn nhịp với các ca sĩ, nghệ sĩ sống hết mình trong các quán bar, các câu lạc bộ. Còn ban ngày thì Tony có sở thích đi Beverly hills và Malibu mua nhà. Nói mua chứ có tiền đâu, giả bộ đi để coi kiến trúc các biệt thự sao Hollywood ở. Mà nó đâu có cho vô, trên đồi đấy toàn là celeb (người nổi tiếng) ở cả, nên xe người lạ vào phải xin phép. Cái Tony gọi điện đến một Realtor, tức nhà môi giới bất động sản, nói tao là ngôi sao K-Pop, qua đây mua nhà. Nó hăm hở hẹn dắt đi liền. Để đóng tròn vai là nghệ sĩ K-pop, tối đó Tony phải lên mạng, coi mấy U Pa chơi kiểu tóc hay quần áo gì là mình mua y chang, chỉ có điều hàng Tàu dỏm. Sáng đó, thằng Lee qua đưa Tony đi, nhìn Tony nó suýt ói mấy lần, nói trời ơi nhìn anh y chang diễn viên Bi Rain lúc đau bụng.

Tại Tây nó đâu có biết, thấy một thằng châu Á cao cao, mặc áo lông thú tua tua lên cổ là nghĩ celeb bên đó mới qua, dù trời nóng chang chang chứ cũng quần khăn. Celeb châu Á thì bao giờ cũng què và sến, dù đắt hàng đắt tiền cách mấy chứ qua Milan, Paris hay Eo Lay là trông biết liền. Bạn realtor hỏi mày định mua căn nhà bao nhiêu, Tony ra giá đại, lấy tao căn 5 triệu đô trở lên nhà, chứ dưới giá đó sợ sống không quen. Nó rú lên từng hồi, nói my god, lâu lắm rồi mới có một celeb chịu chi như vậy. Nó cứ vắn vẹo hỏi là mày làm gì nên Hàn Quốc, giọng mày không hay lắm, ngoại hình cũng thường mà sao mày giàu có vậy. Tony nói là tao là ảo thuật gia trong rạp xiếc, tao biến 1 cái là chó thành mèo, mèo thành chuột....ở Seoul ai hém biết.

Cái nó đưa Tony vô coi các nhà đang gửi rao bán. Nó nói đây là của ca sĩ X, của nghệ sĩ Y,...nhưng Tony có biết ai là ai đâu, lúc nó chỉ 1 căn đấu đít với biệt thự của Britney Spears thì Tony hát liền bài "Baby one more time", hay đi ngang nhà

Celine Dion thì Tony vút cao ngay " My heart will go on". Thằng Realtor nói hay quá Tony, mày đúng là một nghệ sĩ vĩ đại. Cứ vô nhà của họ là Tony ngồi xuống salon, bắt treo cái chân, chụp rồi gửi về nhà đăng tin lên FB cho người ta nể, nói đạo này Tony sống quý tộc quá.

Đâu được một tuần cái ớn, nói đùa em thôi tao không ở Eo Lay nữa, tao đi Cựu Kim Sơn, tức Sans Francisco để ăn tôm hùm. Tôm hùm trên SF rẻ xình, đâu có 16 đô 1 con to đùng, ăn 2 cái càng là lời hòng. Tạm biệt nó để nó ra sân bay về Chicago lại, tự mình tìm đường xoay sở. Từ LA lên SF, có xe đồ người Việt nhưng bữa đó Tony không đi, vì đang đóng phải nghệ sĩ Hàn Quốc mà, lỡ thằng cò đất nó thấy thì chết. Nên phải ra bến xe Greyhound đón chuyến sớm nhất là 6h sáng. Bến xe Greyhound nằm ở khu đông của L/A, vốn có tỷ lệ crime (tội phạm) cao nhất nước Mỹ. Khu Đông East L/A lại nằm không xa khu phố thương mại với các building cao tầng, gần khu Korean Town và Little Tokyo của dân Nhật. Cái Tony search tìm khách sạn gần nhất để trú, sáng mai lợi bộ qua bến xe cho nhanh. Ai ngờ đó là khu người da đen nghiện ngập, dân vô gia cư và trộm cướp trú ngụ. Khách sạn đó, tối đó chỉ có mình Tony là người châu Á.

Vô check in, trả tiền phòng xong cái nó kêu mày tự lên phòng đi. Tony lên tới phòng thì 2 thằng cao đầu 2 mét giúp mang hành lý lên, ra giá luôn mày phải boa tao mỗi đứa 10 đồng. Má ơi, Tony nhìn ánh mắt gian xảo của tụi nó, lại đeo khoen tai khoen mũi, rồi nhìn ra cửa sổ, thấy xung quanh toàn các kho chứa hàng, chỉ có khách sạn này lẻ loi, mới tự nghĩ, nếu tối nay, có chuyện gì, sao đi SF ăn tôm hùm được. Mới thấy ân hận, lẽ ra nên check tỷ lệ crime trước khi đặt phòng.

Đúng như Tony dự đoán, đâu khoảng 9 tối, đang nằm coi ipad, bỗng nghe tiếng súng nổ bùm bùm ngay con phố trước cổng khách sạn. Tiếng chạy rầm rập lên lầu xuống lầu. Tiếng mấy bà da đen khóc gọi 911 vang dội. Tony núp trong cửa sổ nhìn ra, thấy đâu cả tiếng đồng hồ mà xe cảnh sát vẫn chưa tới. Cảnh sát L/A cũng sợ chỗ này, cứ chờ tụi nó xử xong thì tới lượm xác chứ cũng không muốn dây vào.

Tony quyết định rời khách sạn trong đêm. Nhưng trong đêm tối, phải làm sao để thoát thân. Bèn vận dụng hết i ốt của một cựu sinh viên Há Vọt ra, gọi cho thằng Lee, nó đang ở sân bay để bay về Chicago, nói cứu anh. Nó nói thôi được rồi, em sẽ nói nhóm Hàn Quốc ở Korean Town gần đó giúp anh. Ở khu này, bọn da đen chỉ nể bọn Hàn Quốc. Nó kể, cách đây đâu chục năm, bọn vô gia cư ở đây lộng hành lắm. Cứ sinh viên Châu Á đi lạc xuống là tụi nó tổ chức bắt có hiếp dâm, trai gái gì nó cũng hiếp, cứ thấy trắng trắng xinh xinh là ép úp vô tường. Rồi có lần tụi này mò lên Korean Town tấn công các nhà hàng Hàn Quốc, đòi bảo kê. Tụi Hàn Quốc tức quá, mới về nước đem qua đâu mấy chục giang hồ cộm cán

Seoul, võ thuật cao cường, bắn súng trăm phát trăm trúng. Bữa đó tụi da đen lại mò lên phá, bị tụi Hàn Quốc tổ chức đu trên mái nhà bay xuống, đấu súng ác liệt, quánh cho môi răng lẫn lộn, nằm xếp lớp như cá mè, sau đó chở về đồ đồng trước nhà kho. Vì không giết chết nên tụi da đen ở đây cũng biết ơn tụi Hàn Quốc, từ đó tình hình yên ổn hẳn.

Tony nghe nó nói xong, mừng rỡ, sửa soạn vali để đi. Nó 5 phút sau phone lại, nói có anh Park, vô địch võ Taekwondo Hàn Quốc đang làm việc cho một ông chủ ngành dệt may sẽ xuống đón anh. Tony mừng rỡ, ngồi chờ, lòng đầy hồi hộp làm sao thoát ra một đám đang ngồi lơ nhố dưới sảnh khách sạn kia.

Nhưng tính toán của Tony đã bị chậm một nhịp. Đâu 5 phút sau, có tiếng gõ cửa. Tony mở cửa, một cậu thanh niên đang bị truy đuổi lao vào, tay bị thương, thở hổn hển nói Tony đóng cửa lại giúp nó (còn tiếp)...

Bài 145. Điền vào dấu ba chấm

Ký túc xá ĐH X. Chiều hôm đó, cái Lan, sinh viên ở phòng A217 đi ra ngoài mua bột giặt Tide về giặt đồ. Tới cổng bảo vệ ký túc xá thì anh bồ đến rủ đi chơi, nên cái Lan gửi bột giặt cho anh bảo vệ rồi leo lên xe đi. Anh bảo vệ do không coi ngó nên bị mất. Cái Lan về tiếc tiền, tức khóc và bắt anh bảo vệ đền mấy chục ngàn. Ngày mai, trên trường đồn ầm ĩ nhau là cái Lan, quê Sơn La, ở ký túc, vừa có thai. Tác giả cái thai chính là anh bảo vệ.

Sinh viên là trí thức, mà còn hiếu kỳ và tò mò vậy huống hồ chi dân thường, càng rảnh rang thì càng nhiều chuyện lắm. Ở quê thì nói chung tò mò hơn thị thành, nhưng rồi người ở thị thành cũng không quên thói quen này nên cũng tò mò ác, nên là mảnh đất màu mỡ của các tờ báo lá cải. Người nổi tiếng thì càng bị tò mò chuyện đời tư. Nói chuyện một hồi thì ai cũng quen ca sĩ này diễn viên kia. Và ai cũng khẳng định là tận mắt thấy, tận tai nghe, để tăng phần thuyết phục. Ở một làng quê nọ, đêm đến, hai vợ chồng nhà X to tiếng trị tội thằng con, thằng con quỳ gối không được nói, cửa thì đóng nên thì hàng xóm bỏ ăn bỏ ngủ bu quanh nhà, miệng mồm im thin thít để lắng nghe và thấu hiểu. Khổ là tiếng được tiếng mất, do lúc đó các đương sự tự nhiên nói nhỏ lại. Đám đông ghé tai sát vách, rang lắng nghe nhưng chả rõ, có nhiều dấu ba chấm trong một câu nói. Thế là đám đông bên ngoài tự động điền vào chỗ trống đó, tùy theo khả năng sáng tạo.

Cả làng cả đêm trần trọc không ngủ, chỉ mong tinh sương sớm mai ra chợ kể

nhau nghe. Đâu trưa trưa bà vợ nhà X đi chợ, gặp ai cũng nghe nói kiểu mua thịt cho nó ăn làm chi em ơi, đàn ông nó vậy đó, em có hầu hạ cho lắm thì nó cũng có bồ khác thôi. Chị vợ nghe xong không biết là chuyện nhà mình, tưởng chị hàng thịt có tâm sự nên chia sẻ ghê lắm. Đi về, quăng miếng thịt xuống bếp, lên nhà trên ngay để kể cho chồng mình nghe rằng chị bán thịt vừa bị chồng bỏ. Anh chồng liền gọi bạn bè qua làm xỉ rượu Làng Vân để thảo luận đề tài khoa học cấp thôn, " Vấn đề cô hàng thịt bị chồng bỏ, thực trạng và giải pháp".

Xưa Tony có một anh tài xế rất vui vẻ. Bữa đó đường khá đông nhưng anh không tập trung lái gì cả, chỉ nhìn ra cái gương chiếu hậu bên phải. Thấy cứ nhìn hoài nên Tony cũng nhìn theo, thì thấy một cặp hai thanh niên đang đi xe máy, vừa đi vừa chỉ chỗ bàn tán về cái xe của Tony. Nó chạy theo khá dài nên Tony nghĩ chắc là sợ nó bẻ gương hay gì đó nên anh ấy đề phòng. Ai ngờ lúc đèn đỏ ngừng lại, thấy anh tài xế hạ kính xuống, thò đầu ra nói " xe này 7 tỷ chứ không phải 2 tỷ đâu Phúc ơi, Minh nó nói đúng đó". Tony hỏi ủa chuyện gì vậy, anh quen tui nó hả? Anh nói đâu có, tại tui nhìn qua gương, thấy hai đứa nhép miệng nói qua nói lại về đề tài cái xe mình, tui hiểu hết. Thằng lái tên Phúc, thằng sau tên Minh, tui nó nói đúng hết các chi tiết, chỉ trừ cái giá xe nên tui lật đật đánh chính.

Bài 146. Chuyện ở Quế Lâm

Cách đây mấy năm, Tony ra Hà Nội ăn Tết. Xong cái hẻm có vé máy bay bay vào, kẹt cứng đến mừng 10. Mà phải có mẹt ở hãng vào sáng mừng 9 để họp, bèn ngồi suy nghĩ, thôi đi qua Nam Ninh bay về. Cái gọi cho bạn bè bên Trung Quốc, nói tụi mày rảnh sang Nam Ninh chơi, gặp gỡ đầu năm cái. Cái tụi nó nhắn tin lại OK. Nói rồi, Tony quày quả xách giỏ ra Nguyễn Trường Tộ bắt xe qua bên kia biên giới. Ngồi xe đồ lên Hữu Nghị Quan, bọn nhà xe và hành khách nói ủa sao có cái anh này dân miền trong mà nói tiếng Trung giỏi quá, thấy nghe điện thoại nói như gió, vì vốn Hán ngữ của mình khá là liu li (liu li là lưu loát). Mọi người say mê, bu lại hỏi thăm trò chuyện. Cái mình nói say mê cái gì, chút nữa tui bán hết mấy người qua biên giới bây giờ. Nữ thì làm vợ cho cả nhà người ta, còn nam thì làm phu lò gạch, 3 năm không thấy ánh mặt trời. Mọi người nghe thế sợ hãi, năn nỉ, nói thôi đừng bán anh, thôi đừng bán chụy. Tony nói ừ, tôi là người nhân hậu, yên tâm, đi biên giới phải cẩn thận chứ, trai đẹp rủ đi biên giới là kiên quyết không đi nhé, 10 thằng thì 9 thằng là dân buôn người. Có cả cô phóng viên hay phát thanh viên đài truyền hình tỉnh nào đó cũng từng bị dụ bán qua bên khác quá trời kia.

Xe dừng tại Tp Lạng Sơn. Tony thuê xe ôm chở tới biên giới Tân Thanh. Cái làm thủ tục qua cửa khẩu Hữu Nghị quan xong, bắt xe đi Nam Ninh. Đường cao tốc từ Bằng Tường đi Nam Ninh khá tốt so với VN, nhưng so với các tỉnh khác ở Trung Quốc thì lua hâu lắm (lua hâu là lạc hậu). Gặp bạn bè nhậu nhẹt hàn

huyền xong, mừng 8 ra sân bay Nam Ninh, book vé về Sài Gòn, bay lúc 2h sáng nhưng cũng hém còn chỗ. Toàn dân Sài Gòn, hóa ra, họ cũng từ Hà Nội sang và bay về. Cái ngồi buồn, hém phải lúc nào mình nghĩ ra là đầu tiên hết, toàn có người làm rồi. Đẳng nào cũng hém kịp về họp, thôi bèn đi Coay Lín (Quế Lâm) chơi cho rồi. Cái ra ngoắc xe đồ, đáp đi Quế Lâm. Quế Lâm có nghĩa là Rừng quế, lần đầu tiên Tony đến đây. Lúc còn đi học, đọc qua sách báo mà biết, đối với dân Trung Quốc, Quế Lâm là nơi tuyệt vời nhất dưới mặt đất, hơn cả Tô Hàng. Quế Lâm là 1 trong 4 thành phố được chính phủ Trung Quốc bảo vệ đặc biệt các di sản (3 tp còn lại là thủ đô Bắc Kinh, Hàng Châu và Tô Châu). Dòng sông Li Giang uốn quanh thành phố, núi non lô nhô như tranh thủy mặc. Tony lấy tour đi dọc sông Li Giang xuôi về phía Dương Sóc. Chu cha nó đẹp. Cứ như Hạ Long trên sông, nhưng nhiều núi hơn, nhiều hình thù hơn. Y chang trong tranh treo trên tường ở các khách sạn lớn ở TQ. Cứ tưởng tượng núi này là con chó, con mèo, con voi con khỉ...gì đó, tiếc là bọn tào đầu (tour guide) nó cầm cái loa nói ra rả nghe bắt mệt.

Đến Dương Sóc, một thú vui không nên bỏ qua là xem người dân ở đây câu cá bằng chim cốc. Con chim cốc này được đeo một cái vòng trên cổ, và cột dây vào chân. Chim sẽ được ông chủ thả xuống nước, và lục lạo khắp nơi để mò cá. Khi có cá, vì vướng cái vòng cổ nên chim không nuốt được, lúc này ông chủ sẽ kéo chim lại thuyền, gỡ cá ra. Cứ tới con cá thứ 6 thì chim cốc sẽ được tháo cái vòng, con thứ 7 nó mò được thì cứ ăn thoải mái, vì họ tính nếu tiếp tục lấy thì nó sẽ chán, không mò nữa.

Ở Dương Sóc có 1 ngôi chùa rất cổ kính, ngay dưới chân núi mặt trăng. Ngọn núi này rất đặc biệt, trên đỉnh của nó có cái vòm do đá vôi bị xâm thực, hình mặt trăng, nom rất đẹp. Có một dòng suối chảy từ trên núi xuống, xuyên qua các tảng đá rất to. Chùa nằm vắt vẻo bên lưng chừng núi, con suối chia chùa ra làm 2 phần, có cầu đá bắc qua. Cảnh chùa khiến ai đứng xem đều cảm thấy phiêu lạc, vì nó đẹp, huyền bí, mê hoặc. Hém hiểu sao, bước chân Tony cứ từ từ tiến vào sân chùa, cứ như có một hấp lực nào đó. Trong sân chùa có cái cây gì cả ngàn năm, đọc từ Hán đó hém hiểu, thấy có rào chắn lại kỹ lưỡng lắm. Khách thập phương đông đúc vô cùng, nhưng khi vào chùa, không có cảm giác nhốn nháo như vào chùa đình miếu nổi tiếng ở VN. Có lần Tony đi chùa Bà Bình Dương rằm tháng giêng, lúc ấy có hội. Tony đi 1 lần và sợ hãi kinh khủng, nam thanh nữ tú người già con nít chen lấn kèn cựa, 1 người cầm 1 bó nhang nghi ngút khói, Tony cao cứ sợ mấy bà thấp thấp người cầm nhang chọt vô thùng mất cái áo hiệu cả 3 trăm ngàn đồng. Lư cắm nhang có tới mấy chục cái, mọi người thi nhau cắm. Nhưng vừa cắm vô lư là có 1 ông đứng cạnh đó quơ lấy, trưng xuống nước, rồi vớt ra hàng đồng trong sọt rác, rất uống. Khói thì đặc quánh, hít về bệnh luôn, còn mùi khói vào quần áo và tóc thì thôi thôi không nói nổi. Trước

sân chùa và trong điện chùa bà Bình Dương hay các chùa nổi tiếng khác, quang cảnh nhốn nháo, tranh giành lộc, mua bán chim, rùa, mấy cái cây gì vàng vàng đỏ đỏ. Tiếng người la hét do bị nhang của người khác chích vào tay, vào mặt, loa thì ra rả nói chú ý coi chừng móc túi. Ăn xin thì ngồi la liệt, nhiều người là thanh niên khoẻ mạnh chả bệnh tật gì. Còn đi chùa ngoài bắc thì mấy pho tượng chỉ còn thấy mỗi cái mặt, còn chỗ nào cũng bị tiền 200 đồng, 500 đồng dán chi chít, nhét đầy vào tay vào chân của tượng. Nhìn thiệt là buồn. Loáng thoáng nghe mấy cô nói nhau, mày nhét tiền vào đi, xin mới được chứng giám, mà toàn xin cho con tiền, cho con lấy chồng giàu, xin cho con áp phe vụ này thành công để mua biệt thự, đổi con Mọc con Cam Rì.... Tony có học qua triết học Phật giáo, hém thấy đoạn nào nói về việc lên chùa xin tiền, xin danh lợi thì Phật sẽ cho cả.

Trở lại vụ ngôi chùa ở Dương Sóc. Tony thấy bên trong chùa chỉ có 1 khoảnh nhang vòng duy nhất, thấp trên cao, khói tỏa ra đều đều. Tuyệt đối không thấy lưu hương ở đâu. Thùng công đức để ở cái cốc đằng sau. Ai có lòng thì đến bỏ tiền vô. Người đi vào chùa được nhà chùa sắp xếp như quầy làm thủ tục trong sân bay, có cái dây đi hình zích zắc ở ngoài sân. Thế là mọi người tự động xếp hàng và đi vào đó, chỉ có 1 chú tiểu đứng canh ở cửa, mỗi lúc chỉ cho vài người vào, họ đi ra lối khác thì mới cho người tiếp tục vào. Ở ngoài sân, cách khoảng mấy trăm mét có cái lư rất to, ai muốn đốt nhang thì cứ việc. Không gian thoáng đãng nên khói tỏa bay đi hết. Tiếng chuông lâu lâu vang lên, khói trầm bay lên quyện vào những gốc cây cổ thụ, lãng đãng trên những bậc thang lên núi cho các thầy tu luyện Kungfu, thấp thoáng các bóng áo nâu sòng trong rừng trúc....khung cảnh như trong phim chương.

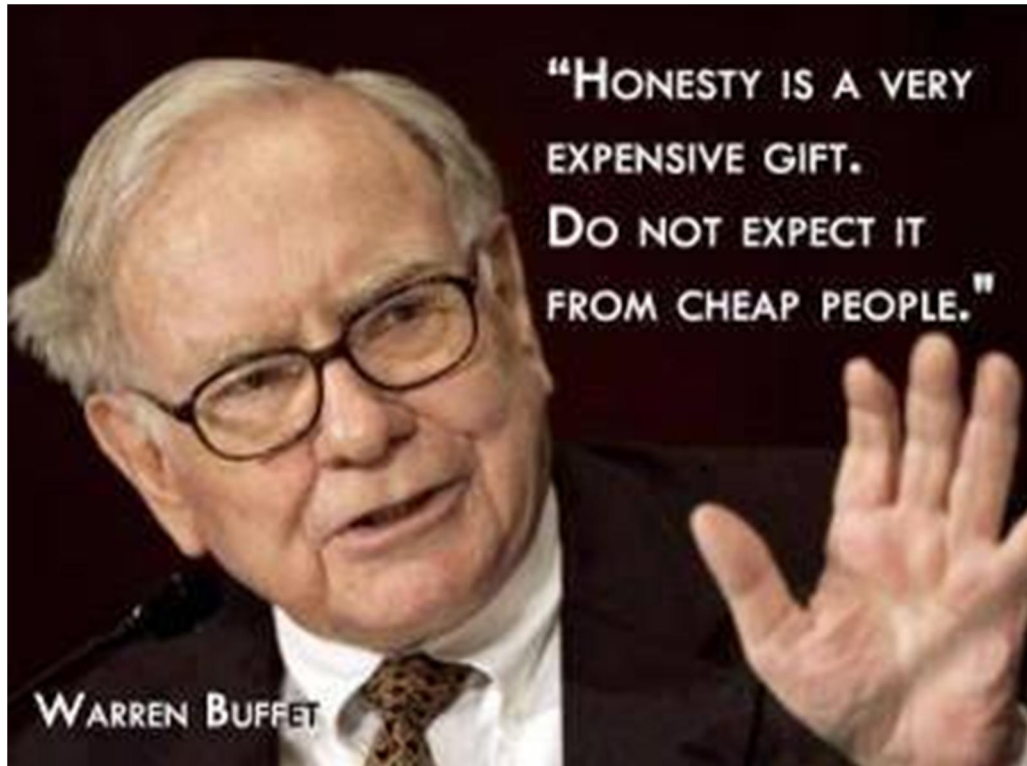
Tony đi ra phía cái cốc bên hông, thấy có 1 chú tiểu đang đứng tía cây, Tony mới đến hỏi thăm. Cái chú tiểu ngạc nhiên, nói ủa từ Due Nản qua hả, thấy nói tiếng Trung liu li nên ngưỡng mộ, giới thiệu đi gặp ông sư trụ trì. Ông sư trụ trì nghe chú tiểu vô báo là có người ngoại quốc đến viếng chùa, mà đẹp trai hào hoa phong nhã lắm, bèn vui vẻ tiếp đón. Tony bước vào phòng của ông. Căn phòng hơi tối, chỉ có 1 bóng đèn màu hồng rọi vào 1 bức tượng đá trong góc phòng. Sư trụ trì ngồi trên ghế, râu trắng tóc trắng, gương mặt đẹp một cách bí hiểm. Tony chào nín hạo, tươi cười. Ông mời ngồi, miệng nói nhưng tay chân đều không cử động. Ông hỏi Tony ở đâu ở VN, Sài Gòn hay Hà Nội. Tony nói từ Sài Gòn qua, và nhìn bao quát 1 lượt quanh căn phòng theo thói quen óc quan sát học từ West Point. Những bức tranh và hình ảnh xưa về ngôi chùa treo trên tường đã hoen ố màu thời gian. Ông mỉm cười và mời uống trà, thứ trà Oolong trồng ở Quế Lâm có vị đậm và ngọt hậu, tinh khiết cả hương đất trời.

Tony trò chuyện với ông về ngôi chùa, về đất Dương Sóc Quế Lâm, về nhân tình thế thái. 2 thầy trò chuyện trò càng lúc càng trở nên tâm đắc, ông khen Tony còn nhỏ mà có kiến thức tốt quá.

Đang chuyện trò thì đột nhiên, Tony cảm thấy rung mình nhẹ (mốt bây giờ cái gì cũng nhẹ, kể cả khùng). Một luồng gió lạnh sau gáy. Đoán là cánh cửa vừa được mở, nhưng người mở rất nhẹ, hầu như không có tiếng động. Lò mờ trong tấm kính phản chiếu 1 bóng trắng lướt vào phòng. Tony quay lại thì thấy cánh cửa đã đóng và trong phòng chả có ai ngoài sư thầy và Tony cả. Chiếc nhẫn đá Sapphire màu đen trong tay Tony tự nhiên phát sáng lấp lánh. Chiếc nhẫn đá này là Tony mua từ Myanmar (tiếng Hoa gọi là Mèn Ten, tức Miến Điện) trong 1 chuyến đi công tác. Đá sapphire đen tuyền rất hiếm, độ cứng khoảng 9.5 -9.8 so với 10 độ của kim cương, trời đất cả triệu năm mới có 1 viên sapphire đen tuyền. Hôm đi vào bảo tàng đá quý quốc gia Mèn Ten, nhìn thấy nó tự nhiên mình có cảm tình, mới đi hỏi. Cô bán nói cả mấy năm nay viên này bán miết mà không ai mua, cứ trả giá xong rồi thì không mua hay thậm chí mua rồi lại trả lại. Tony biết là hữu duyên với mình, bèn mua mang về Sài Gòn nạm bạc, đeo như là bùa hộ mệnh. Lúc cánh cửa mở, bỗng dưng thấy viên đá đen trên chiếc nhẫn nóng dần và phát sáng lấp lánh. Sư thầy ngạc nhiên, nhìn chăm chăm vào tay của Tony. Ông cất giọng “ta muốn hỏi, thật sự con là ai?”. Tony chưa biết trả lời thế nào thì ông hỏi, “con là người Việt Nam sao lại có Mèn Ten Bảo trên người thế kia”....

(còn tiếp)

Bài 147. Chữ Honest

Sáng nay mình học chữ Honest nhé. Đọc là ó nịt s (sờ nhẹ).

Nghĩa là trung thực, lương thiện. Mr Kevin is an honest man, lão Kevin là 1 người trung thực. Vì chữ H ở đầu là câm, nên mình đọc Ó chứ không Hó. Nên phải dùng an để trước thay vì a. An honest friend

Danh từ là honesty, đọc là ó nịt ty. Tức sự trung thực.

Ông Warren Buffett (Quó rinh búp phày), nhà đầu tư tài chính tài ba nhất thế giới, nói câu này. Sự trung thực là 1 món quà vô giá (a very expensive gift, đọc là ệt pen si v gíp). Đừng mong điều này (dont expect it, đọc là đân ệt péc) từ mấy đứa rẻ tiền (cheap people). Tức mấy đứa hay nói dối là hạng người rẻ tiền, không đáng chơi. Chơi rồi rẻ tiền giống nó sao được. Vậy hén

Chương trình hạc ngựa ngữ với Tô Nụ (bài 11)

Bài 148. Bệnh Alzheimer

Thời sinh viên, Tony có tham dự cuộc thi “SV thử làm doanh nhân”. Ngoài giải thưởng cả chục triệu và suất tham quan nước ngoài, ai lọt vào chung kết còn được cho một miếng giấy lận lưng để đi xin việc cho dễ. Sau khi qua hết các vòng test IQ, EQ, tiếng Anh, thuyết trình dự án kinh doanh, Tony được lên sân khấu cùng với các thí sinh khác béo dền (béo dền là biểu diễn, Tony đang bị Alzheimer, tức chứng bị mất trí nhớ, nên lộn tiếng này qua tiếng kia vì giỏi nhiều sinh ngữ).

Đêm ấy. Sân khấu trang hoàng rực rỡ, có cả truyền hình trực tiếp ra ngoài sảnh. Người có vé, người không có vé lẫn nhau cãi vã đôi co giành giật vào trong ngồi chứ hém chịu coi qua màn ảnh. Bên trong cánh gà, con bé dẫn chương trình (MC) chắc là sinh viên năm nhất, bận cái áo dài vàng thiệt đẹp, tay cầm miếng giấy, miệng lầm nhảm, đang đứng nôn nóng chờ. Đèn tắt cái phụp, ánh sáng bật lên, khói tỏa rào rạt. MC lao vút ra sân khấu gập đầu lia lịa kính thưa kính chào và tuyên bố khai mạc, rồi giới thiệu thí sinh và ban giám khảo.

Có 3 hội đồng giám khảo. Hội đồng luống tuổi gồm các vị có học hàm chuẩn bị đấu trí với các thí sinh sau bao năm đọc sách và tưởng tượng. Hội đồng trung niên gồm các CEO, chủ các doanh nghiệp. Hội đồng trẻ trung là các nhà báo. Giám khảo ngồi mấy dãy, ba bốn chục người. Chỉ nhớ là rất đông.

Các thí sinh bốc thăm giải quyết các tình huống kinh doanh, thường là xung đột giữa đạo đức và lợi nhuận. Rồi nghe các hội đồng và các thí sinh khác chất vấn ngược, lý luận tranh luận rất kinh. Năm ấy, cuộc thi bỏ qua phần thi áo tắm và

thời trang dạ hội mà đi thẳng vào vòng ứng xử (có khi nào lộn qua cuộc thi hoa hậu hem)..

Tới lượt của Tony, thí sinh già nhất cuộc thi, các thí sinh khác hãi quá không dám chất vấn (nhớ là toàn bọn năm nhất năm nhì). Vì từ trong cánh gà, Tony đã dần mặt, Tony với cái đầu đinh và khuôn mặt đầy sẹo, vừa nói băng quơ vừa dũa móng tay, nhẹ nhàng cứ như không có chuyện gì. Vậy mà chúng nó không biết sao lại rất hãi.

Tới lượt, Tony quần đen áo sơ mi trắng thắt cà vạt tím, diễn thuyết về đề tài "sống đẹp là thế nào hỡi bạn". Tony hùng biện lên giọng xuống giọng, trầm bổng du dương. Đầu đó, một vài bạn nữ vội lau nước mắt ân hận vì lâu nay đã sống không đẹp với ...má nó. Ban giám khảo giật mình, những đua chen danh lợi bỗng biến mất, vật chất trở nên phù du, mọi người không ai bảo ai, quay lại nhìn nhau, mắt long lanh vì cảm thấy yêu nhau quá. Một số giáo sư tiến sĩ lục giở, móc một số bằng cấp ra và xé vụn, vì nghĩ mình không nên mua các thể loại bằng cấp ấy nữa. Các CEO thì lật lật gọi điện trả nợ hết lương nhân viên và khách hàng, không chiếm dụng vốn nữa. Các nhà báo vội vã rút các tin giật gân kiếm tiền xuống các trang mạng để bảo vệ danh dự và nhân phẩm (chắc lộn qua những năm gần đây, chứ hồi đó toàn tiến sĩ thật, CEO có đạo đức rạng ngời và những nhà báo cao cả - dạo này trí nhớ kém thật).

Đang kể tự nhiên quên. À, gần cuối bài diễn thuyết, Tony bồi thêm vài câu thơ "nếu là con chim chiếc lá, thì con chim phải hót, chiếc lá phải xanh. Nếu có vay mà không có trả, sống là cho- đâu chỉ nhận riêng mình". Cả hội trường thán thốt. Nhiều người vội móc tiền ra cho người khác. Không lấy cũng ép lấy, nhét vào túi quần người bên cạnh. Ngưng giây lát trong chiêu bài đầy kỹ thuật, Tony tung ra đòn quyết định. Anh ấy bèn cất tiếng hát trong trẻo và cao vút "Nếu là chim, tôi sẽ là loài bồ câu trắng,... nếu là người, tôi sẽ chết cho quê hương". Khán giả đổ gục xuống ghế, khóc nức lên từng hồi. Mọi người ôm chầm lấy nhau, hand in hand, face in face, mouth in mouth.

Tony nói hay đến nỗi khi dừng diễn thuyết, không ai hay biết. Quang cảnh trở nên hỗn loạn. Một giám khảo nữ ngất xỉu vì xúc động khi được nhận được quá nhiều tiền. Các thí sinh khác òa khóc vì muốn nhường hết giải thưởng cho nhau, đồng loạt bỏ thi, xé nát tấm bằng số thí sinh đeo trước ngực. Cả hội trường rú lên "Việt Nam vô địch, Việt Nam vô địch" (không biết có lộn qua đi coi bóng đá Seagames hông nữa, bệnh Alzheimer càng ngày càng nặng).

Sau khi tranh cãi quyết liệt, hội đồng giám khảo chấm cho Tony giải thí sinh ăn mặc đẹp nhất. Anh ấy đã đăng quang về nhan sắc trong một cuộc thi về trí tuệ.

Bài 149. Trăng sáng vườn chè

Làm thơ nói chung khá khó, theo quan điểm của Tony là khó hơn viết văn. Viết văn thì chỉ nắm được ngữ pháp và diễn đạt, sau đó cứ để mạnh cảm xúc trôi theo dòng chữ. Còn làm thơ phải có vần, có điệu, nói ít nghĩa nhiều. Nên thường nhà văn không có khả năng làm thơ và ngược lại. Tuy nhiên nhiều người có khả năng vừa viết thơ, vừa làm văn và cả hai đều giỏi (ví dụ Tony, ới tập 1).

Làm thơ đòi hỏi tư duy logic nên con của các nhà thơ được cho là thông minh hơn con của nhà văn (không có kiểm chứng, Tony tự nghĩ). Một người chỉ huy ngoài IQ, chỉ số EQ cao giúp họ thành công trong đối nhân xử thế. Bạn hãy yêu thơ để có EQ cao.

Thơ Việt Nam vốn chịu ảnh hưởng của thơ Trung Quốc, đặc biệt là thể loại 7 chữ 8 câu (thất ngôn bát cú), hay 5 chữ.v.v..Có loại thuần Việt như song thất lục bát hay lục bát tức câu 6 câu 8 mà truyện Kiều là một kiệt tác. Luật thơ lục bát không khó, chỉ việc chữ thứ 6 của câu 8 phía dưới phải trùng vần với chữ thứ 6 của câu trên. Và chữ thứ 6 của câu tiếp theo phải vần với chữ thứ 8 của câu trước. Ví dụ dăm câu lục bát hồi Tony mới học làm thơ nhé (lúc học lớp 6)

Lao xao em nhé lao xao

Lao xao mực tím với bao nụ cười

Lao xao trang sách mở rồi

Lao xao đồng lúa bầu trời mênh mông

Lao xao 1 chút nắng hồng....

Các vần phải gieo chính xác như ao, ông...và cũng có những vần đặc cách như cười, rồi, trời...cũng được xem là hợp lệ vì có thanh bằng (bằng là dấu huyền và không dấu, các dấu khác là trắc). Ví dụ " Cỏ non xanh tận chân trời, cảnh lê trắng điểm một vài bông hoa" thì chữ "trời" và chữ "vài" ở đây cũng được xem là hợp lệ, còn nếu chuẩn thì phải " một vơi bông hoa".

Sau này thơ Pháp và thơ các nước khác du nhập vào, xuất hiện thơ tự do. Bằng trắc khá phóng khoáng, vần điệu nghe nó trơn tru là được. Tuy nhiên, dân mình vẫn thích thơ cổ điển hơn.

Gần đây, phong trào làm thơ diễn ra nô nức. Nhà nhà làm thơ, người người làm thơ. Dư ăn dư uống rồi. Thơ là thú vui tao nhã, sang trọng. Doanh nhân sau khi có chút tiền, kẻ ra tự truyện, kẻ viết sách, kẻ làm ca sĩ, kẻ làm thơ. Thơ của họ đọc lên nghe nhức nhối chuyện thu chi nợ nần mua bán sập nhập. Rồi các bác hưu trí cũng bị lừa vào câu lạc bộ yêu thơ, phải đóng mấy chục triệu một bác để cùng nhau xuất bản, mà đọc lên na ná thơ của cụ Trãi cụ Du, nhưng xuyên suốt cuốn sách là chuyện đánh cờ, nuôi chim. Tội nghiệp các cụ, tiền hưu trí không dám ăn dám mặc, lâu lâu có 1 câu ở Hà Nội xuống khu môi múa mép là các cụ móc ra hết để xuất bản. Mình thấy ngoài bìa ghi là "Tuyển tập thơ tổ hưu", mình tưởng lỗi đánh máy rồi. Các cụ nói không, thơ của "tổ hưu trí" đấy.

Có lần Tony được tặng 1 tập thơ là sáng tác của các chị trong câu lạc bộ múa quạt dưỡng sinh huyện X. "Em đọc xem thử bọn chị viết có thua kém chị Hương, chị Quan không- (Hồ Xuân Hương, bà huyện Thanh Quan-NV)"-chị hội trưởng bảo. Tony đọc thấy buồn cười, nhưng không dám nói, chỉ giả lả chắc tâm em chưa lĩnh hội được hết, để về em đọc kỹ lại. Mấy chị nói em không hiểu thì ai hiểu, bèn hùn tiền ép Tony vào nhà hàng ăn uống, nói sẽ phân tích để em thấy chất văn học trong đó. Ví dụ bài "Trăng sáng vườn chè":

"Đêm nay trăng sáng vườn chè

Gặp thằng mất dạy nó đề chụy ra

Ban đầu chụy tưởng nó tha

Ai ngờ nó đút mả cha nó vào..."

Tony nghe xong thì lạnh sống lưng, mồ hôi tuôn ra như thác. Mấy chị nói, đó là tiếng kêu phản kháng của phụ nữ vùng trung du trước vấn nạn "5 dấu sắc", mà dấu sắc "hiếp" là nhức nhối nhất. Hóa ra thơ thời đại nào cũng mang hơi thở của xã hội thời đại đó. Dù ý chưa thanh thoát lắm nhưng Tony khen các chị gieo vần thế là chuẩn, mấy chị sướng tê tái. Thế là nòng nọc được các chị gấp nia nĩa vào bát của Tony.

À. Nói mới nhớ có lão bạn mình, làm doanh nhân doanh nhéo gì đó, có tiền nên suốt ngày chỉ quánh golf và làm thơ thôi. Nhưng khổ nỗi thơ của anh ấy gieo

vần cứ tréo ngoe căng ngỗng, đọc lên nghe tức anh ách. Bạn nghe thử nhé, thơ lục bát miêu tả một người chị yêu dấu nào đó của lão:

"Chị ngồi dáng vẻ bồn chồn

Hỏi ra mới biết cái lưng chị đau"

Đưa cho anh nhà thơ Y gốc Quảng Nam để góp ý trước khi xuất bản, ông nói "gieo vần chi mà lọa rủa bai. "Bồn chồn" mà lại vần với "cái lưng" được à?"

Lẽ nào không được?

Bài 150. Chuyện cô Cao

I. Một La Mã: Cô Cao là ai?+

Khóa Tony tốt nghiệp, trong khi mọi người chạy đôn chạy đáo tìm việc thì cô Cao Thị Oan Lạc vẫn thong thả rong chơi. Cả bọn nhốn nháo bữa thì đi thi tuyển dụng bên công ty này, bữa thì phỏng vấn qua công ty kia...6 tháng sau khi tốt nghiệp, các bạn ai cũng có việc, chủ yếu là trong mấy tòa nhà ở quận 1, nên trưa nào cũng í ới rủ nhau đi ăn trưa. Chỉ có cô Cao là vẫn chẳng màng thế sự. Hỏi làm ở đâu, cô chỉ lắc đầu cười.

Hóa ra cô mở công ty. Mà cũng hèm phải công ty, cô mở cả 1 tập đoàn Oan Lạc Group. Có 5 công ty con. Công ty du lịch Oan Lạc. Công ty giao nhận kho vận ngoại thương Oan Lạc. Công ty quảng cáo và sự kiện Oan Lạc. Công ty phát hành sách báo Oan Lạc và công ty phần mềm tin học Oan Lạc. Cô tốt nghiệp cả kỹ sư tin học bên trường tự nhiên nữa.

Một bữa Tony ghé lên thăm. Cô thuê luôn 1 cái villa to để đặt trụ sở 5 công ty con ở đó. Thấy trên bàn làm việc của cô là 5 hộp card, với 5 cái điện thoại và sim số khác nhau. Bên Du lịch thì thấy cô lấy tên là Tuyết. Bên Quảng cáo thì cô lấy tên là Hồng. 5 danh thiếp khác nhau, đều chức danh là nhân viên bán hàng. Cô nói, vì tập đoàn mới mở nên cô đi sales luôn. Nhưng hồng lễ nói tổng giám đốc tập đoàn đi bán hàng thì kỳ cục quá nên cô mới dùng tên giả. Cô đẹp gái, tốt nghiệp vừa ngoại thương vừa tự nhiên, tư duy logic, ăn nói lanh lợi, vui vẻ hoạt bát nên hợp đồng tới tấp. Nói chung cô làm việc khá cật lực, đi sales cả ngày, tối về còn làm hạch toán tiền bạc, giấy tờ...đến khuya. Đâu 6 tháng sau thì cô mời Tony qua ăn tân gia, 1 biệt thự trên đường Hoa Lan bên Phan Xích Long, giá lúc đó là 5 tỷ.

II. Hai La Mã: Chuyện gì xảy ra với cô Cao?

Bữa nọ, cô Cao hót hải chạy qua bên văn phòng Tony đang làm, kêu ra ngoài, nói chuyện. Cô kể là ở ông giúp tui cái này, ông ăn nói khéo léo, đòi giùm tui 30 triệu tiền nợ khó đòi này coi. Số là cô tổ chức 1 chuyến du lịch Nha Trang cho cả 1 trường tiểu học trên Củ Chi, giá trọn gói là 100 triệu. Nhà trường ứng trước 70%, về sẽ trả nốt 30% còn lại. Cái đi về, nó nói chất lượng tour không giống như giới thiệu, nên không trả cho tui nữa. Cô làm mọi cách năn nỉ, dọa nạt...thế nào nó cũng ko trả. Nên cô báo, ông đóng vai chủ tịch hội đồng quản trị, gọi giùm thầy Tuấn, thầy hiệu trưởng nói giùm tui, may ra với chức danh chủ tịch hội đồng quản trị, ông sẽ nể nang mà trả.

Cái Tony ra quán cà phê để gọi. Mới tốt nghiệp biết ăn nói kiểu chủ tịch là sao đâu nên mới thỏ thẻ "dạ thưa anh Tuấn, em là chủ tịch hội đồng quản trị công ty du lịch Oan Lạc, em có thể nói chuyện chút với anh được không". Đầu dây bên kia 1 giọng giận dữ vang lên "chủ tịch hội đồng quản trị cái quần què. Đ.má tui mày lên đây tao đập thấy mẹ". Tony hết hồn nói ủa sao anh là hiệu trưởng mà ăn nói kỳ cục vậy, cái ông trả lời "hiệu trưởng kệ mẹ tao, đ.má tui bây là 1 đám lừa gạt. Lúc bán tour thì nói ngon lành lắm, nào là mỗi sáng, 5h thức dậy, đi dọc bãi cát, ngắm bình minh trên biển, nhật vó ốc vó sò gọi hồn hút gió gì đó, có đâu. 8h sáng thẳng hướng dẫn còn ngủ vì say rượu. Bữa ăn thì quảng cáo ngon tuyệt với 8 món đặc sản địa phương, mẹ, hết 7 món rau còn 1 món là cá nục kho. Rồi tham quan chỗ nào cũng hối nhanh nhanh để đi shopping lấy hoa hồng. Tụi tao giáo viên tiền đâu mua tranh thêu, yến sào, bào ngư vây cá mà 1 ngày chờ vô đó cả chục lần? Khách sạn thì nói 3 sao ra tới nơi thì có sao nào đâu, 5 người nhét chung 1 phòng. Toilet thì có 1 cái, ngủ dậy cứ canh nhau đi toilet, thẳng này ra thẳng kia vô, hết mẹ 1 ngày. Tụi tao ra Nha Trang để tham quan du lịch chứ không phải xếp hàng đi ị ". Tony nói dạ thưa anh, đó là lỗi của bên công ty em, em là chủ tịch hội đồng quản trị nên anh cứ nói, em sẽ giải quyết. Ông nói "Lỗi phải gì, giờ tao không trả là không trả. Tụi mày lên đây, vừa tới Củ Chi nha, 10 chục thẳng như mày tao cũng quánh chết". Nói xong ông cúp cái rụp.

Mặt tái ngắt vì sợ, Tony nói thôi Cao à, ông này dữ quá, tui đòi không được đâu, thui bà tự xử đi.(còn túp)

Bài 151. Chuyện rừng rinh

1. Tony có chị bạn, sau cả chục năm làm hướng dẫn viên du lịch, ớn quá, muốn đổi nghề. Cái Tony nói thôi, em chỉ cho chị làm 1 business về xuất nhập khẩu nha. Em có đối tác bên Trung Quốc đang làm lưỡi cưa cắt đá bằng kim cương nhân tạo, tức diamond saw blade, vì chỉ có diamond mới cắt được đá granite hay marble. Em làm phân bón, thuốc sâu, hóa chất, nhiều mảng quá rồi, thôi chị làm đi. Cái mình hướng dẫn chị ấy làm, đưa đi gặp khách ở Gia Lai Quy Nhơn Hà Nội, tức các nhà nhập khẩu để đàm phán thương mại chứ chị ấy gặp khách là ép shopping-thói quen của một hướng dẫn viên du lịch nước ta.

Xong cái chị bắt tay vô làm. Một hôm nhà máy sản xuất Trung Quốc giao hàng trễ, mà khách bên này hồi quá, nên Tony nói chị qua Trung Quốc đi, biết cơ ngơi nhà máy của người ta mà làm cho dễ. Xong cái chị lật đặt xin visa đi qua bên, dất ông chồng theo. Ông chồng người Anh. Còn chị thì cũng biết tiếng Anh. Mà đối tác A Lín và A Che, thì tiếng Anh viết được chứ nói hém được, sản phẩm của nền giáo dục Trung Quốc. Chị ấy bàn thôi chị em mình học tiếng Hoa cấp tốc đi, để chuẩn bị cho chuyến đi. Chỉ có mấy tuần phải đi nên học gấp. Lên mạng rao tìm lum mới kiếm được ông thầy. Ông này dễ thương lắm, nhận tới nhà dạy cho 2 chị em, chọn 2 tên tiếng Hoa để học cho dễ, chị ấy tự đặt là A Rừng còn Tony là A Rinh. Mỗi lần ổng tới, bắt ngồi chờ cả buổi, rồi chị mới gọi thầy tới rồi mày, qua học lẹ lên, để ổng chờ. Cái Tony mới phóng xe wave alpha từ Gò Vấp xuống Thái Văn Lung học. Ông ban đầu cũng hém có hài lòng về thái độ của 2 đứa, nói sao kiêu sa chảnh chệ quá. Sau đó thì thấy 2 chị em tung hứng vui quá nên thích thú, riết cái ghiền, ngày nào cũng đòi qua dạy. Gọi điện bữa nay A Rinh với A Rừng có rảnh hém, thầy qua dạy nha. Thầy nhớ 2 đứa quá hà. Cái mình nói, thầy cứ ngồi nhà chờ, rảnh tụi em gọi thì thầy chạy qua liền nha, kéo tụi em đổi ý. Ông ngồi chờ miết, ngày nào cũng ngồi chờ rồi nhắn tin bằng tiếng Hoa khỏe không, có gì vui không...nhưng mình biết chắc mẩm là ổng muốn qua dạy chứ

không gì hết.

Lên đưa hết cái cặp của ông cho lựa. Thích bài nào thì lấy ra bài đó ông dạy cho. Có bữa hém học, nói tài liệu thầy soạn dở quá, thôi thầy dạy trong tờ catalogue siêu thị Metro nè. Cái ông căng thẳng dạy nào bắp cái 8,000 đ/kg, nhò Mỹ 50,000 đ/kg, toàn ăn uống nhảm nhí tào lao. Có bữa thì đang học nửa chừng nói thầy ơi, tui em học nhiều nóng não quá, thềm ăn hột vịt lộn. Ông nói đâu đưa tiền thầy đi mua cho. A Rùng đưa ông 20 ngàn, ông phóng xe như bay ra đầu đường, đem về 6 trứng, thối lại 2 ngàn. Mời ăn thì ông nói ông ăn chay trường, A Rùng giận, nói sao hồi nãy hém mua 4 trứng thôi, chứ thầy nghĩ tui em sao ăn nổi mỗi đĩa 3 trứng. Vừa ăn vừa xía xối, ông ngồi cười ha hả. Biết ông ăn chay nên A Rùng nói thôi giờ sau mỗi bữa, em sẽ nấu chè chuối cho thầy ăn, nhưng bớt học phí xuống nha. Nói giỡn mà ông tưởng thiệt, ngồi buồn xo, nói 2 đĩa là chủ doanh nghiệp thành đạt mà sao đối xử vậy. Dạy lúng túng nên phát âm sai hết mấy chữ, có vẻ muốn nghỉ. Cái mình nói tùy thầy thôi, hém dạy thì tui em tự học, tui em thông minh quá mà. Ông sợ quá nói thầy nói giỡn chứ dạy chớ dạy chớ, miễn phí cũng dạy...

Còn đâu 2 ngày nữa lên đường nhưng từ vựng về đàm phán thương mại 2 đĩa hém biết gì. Lo lắng quá, A Rùng hỏi thầy ơi, hôm nay học tiếng Hoa thương mại nha, thầy dạy giùm những từ như giao hàng, chiết khấu, thanh toán, container....đi chứ sao em biết qua bên kia nói gì với đối tác. Ông lắc đầu nói, sao tui biết mấy từ đó, tui chuyên dạy cho mấy nhỏ lấy chồng Đài Loan mà. Chứ trên mạng, thầy rao dạy cấp tốc là để đi lấy chồng chứ làm ngoại thương phải bài bản chứ ai lại đi học cấp tốc.

Sau 1 tháng dùi mài kinh sử, thấy chị ấy chỉ có khả năng nói hết sức lưu loát những câu như " anh ơi em đang gọi đầu", " chồng ơi em đói bụng", "cho tiền gửi về cho mẹ em ở quê" hay " anh ơi em có bầu rồi".

Chết. Đi đàm phán mua lưới cửa cắt đá mà.

2. Cái A Rùng cùng chồng khăn gói quả mướp đi sứ Tàu. Trước khi đi, công tác tổ chức chuyến bay (tức chuẩn bị) hết sức nghiêm túc. Tony tiễn A Rùng đi, dặn nhớ đối đáp lượn liên và sắc sảo cho nó biết phương Nam không thiếu người tài sắc nha. Chị ấy nói Rình à, em là người trên thông thiên văn, dưới tường địa chất, em chỉ cho chị đi. Cái mình ra sức nói những điển tích sử Tây sử Tàu, để chị sang bên kia mà uốn 3 tắc lưới nói hay như Trương Lương, cho tui kia nề phục. Những câu hỏi xưa coi cái lương thuộc lòng như " Họa hổ họa bị nan họa cốt, tri nhân tri diện bất tri tâm" hay đọc sách mà biết được như " bất đáo trường thanh phi hảo hán", rồi đến thơ Đỗ Phủ, Thôi Hiệu, Tô Đông Pha gì cũng được A Rình chuyển ngữ sang tiếng Hoa trang bị cho chị ấy. Ví dụ qua đó đi với đối tác, thấy trắng sẽ nói ngay " ngẩng đầu ngắm trăng sáng, cuối đầu nhớ cố hương". Hay

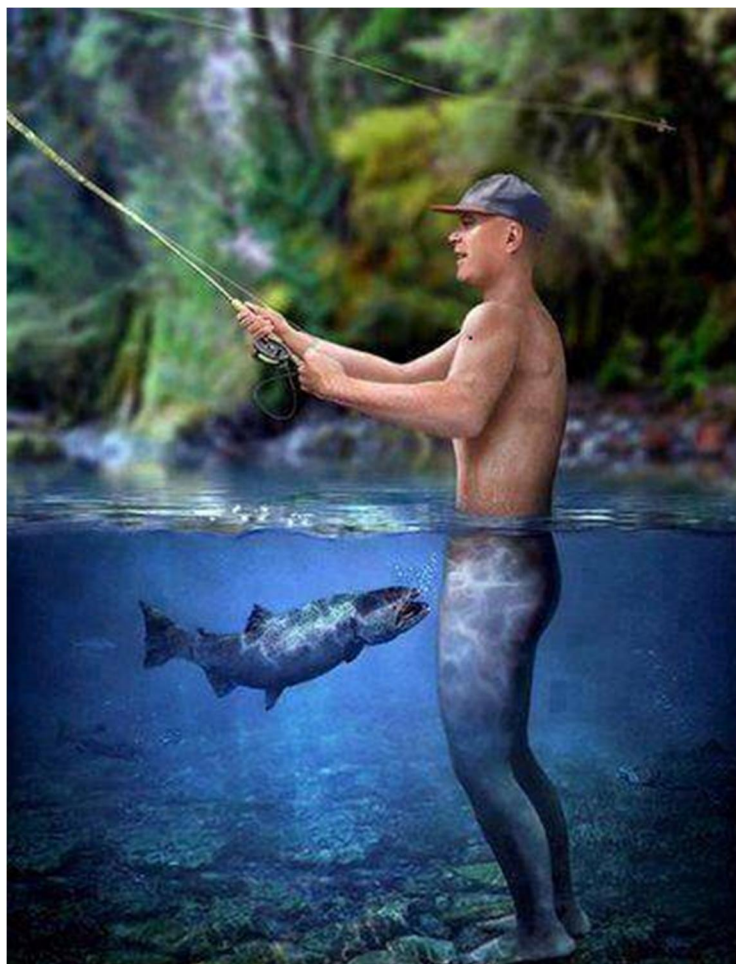
thấy 1 đóa mẫu đơn sẽ đọc ngay thơ về hoa mẫu đơn của Lý Bạch, leo lên lầu ăn sủi cảo thì cũng đọc vang bài Hoàng Hạc Lâu. Hai chị em cuối tuần đi shopping mua đất mua nhà ở Bình Dương, ngồi xe cả tiếng không biết làm gì nên A Rĩnh còn tập cho A Rủng bèo đèn (tức biểu diễn) bài Yue Liang Dai Biao Wo De Xin (tức bài ánh trăng kia nói hộ lòng em), từng do Đặng Lệ Quân ca. Qua đó nếu nó mời karaoke thì kêu mở bài này, vì thuộc lòng rồi nên cứ tự tin ca, chứ 1 chữ bẻ đôi A Rĩnh và A Rủng cũng hém biết, nhưng cầm micro là bèo đèn ầm ầm cho tụi nó sợ.

A Rủng hết sức tự tin nên đi qua bên, tụi Tàu nề lắm. Vừa xuống sân bay đã bước đi với dáng vóc mà chị ấy cho là sang trọng, đi 2 bước lùi 1 bước (giống nhảy Rumba). Áo bà ba hồng, quần đen, nón lá, trang điểm lem luốc, mở miệng nói tiếng Tàu, hém thêm nói tiếng Anh. Nói theo giáo trình của thầy hột vịt lộn nên tụi Tàu quần quýt hỏi nị hạc tiếng Hoa ở đâu mà ngọt ngào quá. Lúc xe chạy ngang qua cầu, đối tác nói, đây là sông Trường Giang nè, A Rủng thất thanh kêu ngừng xe lại, bước ra đứng trên cầu và chỉ ngay xuống dòng sông, nói đồng đạc: " Trường Giang sóng sau xô sóng trước - Chang jiang hou lang tui qian lang) rồi leo lại lên xe, im lặng không nói thêm. Bọn Tàu say mê, nói ô kìa, xưa nay ra đứng trở tay chỉ xuống sông mà phán như vậy, chỉ có bậc anh hùng kỳ tài trong thiên hạ mà thôi. Gái phương Nam thiệt là tài giỏi và xinh đẹp. Chị liền xoa tóc che miệng nói Nà lì nà lì (tức đâu dám đâu dám), y chang Tâm Tâm Như trong Hoàn Châu Cách Cách.

Tối khách sạn thì đã trưa. A Rủng nói với A Che (đối tác Trung Quốc) là tao muốn đi xì thầu (tức gọi đầu), trời nóng quá hà, hình rửa hình rửa. A Che nói hạo lơ hạo lơ, 2h tao qua đưa đi xì thầu, mày nghỉ ngơi đi. Cái A Che kẹt công chuyện, 4h mới xong, nên mới gọi vô khách sạn để hẹn lại. Ông chồng người Anh bắt máy. Ông chồng sáng giờ bực mình rồi, vì thấy A Rủng nói toàn tiếng Tàu với đám kia, không hài lòng lắm vì ông không biết tiếng, không tham gia trò chuyện được. Lúc gọi, A Che, tiếng Anh lồm bồm, thấy Tây bắt máy nên sợ quá nói 1 tràng " Hi, please tell her, that at 4 o'clock, I and Mr Lin will come to the hotel together wash her hairs" rồi cúp cái rụp, sợ hỏi tiếp hém biết trả lời. Dân dốt tiếng Anh hay vậy, giành nói ào ào, vì sợ đối tác nói 1 cái là nghe không được. "Wash her hair" ý là đưa cô ấy đi gọi đầu, vì không biết nói tiếng Anh chữ gọi đầu ra làm sao. Ông chồng nổi cơn ghen tam bành. A Rủng vừa toilet ra thì bị vắn vẹo vì sao mới qua mà đối tác đã đòi tới khách sạn rửa lông cho bà? Mà together mới ghê.

Trân sâu bu lẹo (zhen shou bu lia) !

Bài 152. Chửi thề Tây và Ta

(Bài này xin lỗi trước mọi người, vì tính nhạy cảm của nó. Nhưng vì lý do học thuật nên không thể tránh được những từ không hay lắm)

Nhiều bạn đi Tây hay dùng “ngón tay thối”, tức ngón thứ 3, dài nhất trên bàn tay, gây hiểu lầm không hay cho bạn bè quốc tế. Vì ngón này thường dùng để vệ sinh cá nhân nên với phương tây, họ tro ngón đó với ai, thì là một sự sỉ nhục rất lớn. Mình biết mà tránh né, muốn chỉ cái gì thì chỉ lấy ngón trỏ và úp lòng bàn tay xuống, nhẹ nhàng. Nếu thẳng cánh tay có nghĩa là chỉ đạo hay cắt xéo đi chỗ khác.

Khi nổi nóng, thường ta buột miệng chửi thề. Tây cũng vậy. Tuy nhiên, cách thể hiện là khác nhau. Ví dụ, ở VN, chửi thề phổ biến nhất là đ. mẹ (từ ngoài Bắc) tới đ. mạ (vô tới Huế), đ. móa (tới Quảng Ngãi), đ. mé (tới Phú Yên), và trở lại đ. má, đ. mẹ ở Nam Bộ. Nghĩa nôm của nó là fax your mother, tức mặc dù mày làm lỗi nhưng tao lại fax mẹ của mày. Vì với người Việt, đó là sự xúc phạm ghê gớm, nên nổi điên lên, chửi lại, cũng fax your mother luôn. Đối tượng trực tiếp là người khác, tức con dái thì cái phải mang. Nên chửi ở Việt Nam, toàn lời phụ huynh vô.

Còn Tây thì khác. Tư duy khác. Mày làm lỗi thì đối tượng trực tiếp phải bị trừng

phạt là mày. Nên nó sẽ nói fax you. Tony có hỏi 1 thằng Tây, nếu mày phạm lỗi, người ta không fax mày mà fax mẹ mày theo cách chửi thề của châu Á, thì mày thấy sao. Nó nhún vai và nói, you should ask her (hỏi bà ấy đi chứ sao tao biết).

Còn Ta thì sao. Tony cũng hỏi 1 cô bạn thân câu hỏi tương tự. Nếu bạn ra nước ngoài, bạn phạm sai lầm, bị thằng Tây nó đòi fax you, thì em trả lời sao. Cô bạn cười khoái chí rồi nói, tui sẽ trả lời với nó là "my pleasure" (rất hân hạnh). 1 chị bạn lớn tuổi hơn thì nói, nếu chị bị chửi như vậy, chị sẽ tươi cười kêu nó lại gần và thì thầm vào tai nó : when? (khi nào). Nhớ ghen. Thằng kia nghe xong xám hồn chạy luôn.....

Còn bạn, nếu bạn đi nước ngoài, phải chuẩn bị câu trả lời, lỡ bị Tây nó chửi nó đòi fax you thì phải biết nói lại. Chuyện này cực kỳ phổ biến như ở Mỹ chẳng hạn, cho nên nếu bạn không chuẩn bị, nghe nó đòi fax rồi đứng hình hay khóc ú ớ thì nó fax thêm mấy cái nữa.

Bài 153. May mà có em

Rồi Tony lại đi Hà Giang một lần nữa. Không hiểu sao trong giấc mơ, thỉnh thoảng vẫn thấy bát ngát đồi núi của miền đất này. Đứng trước sự bao la của thiên nhiên, một bên là những đỉnh núi vồ vọi và một bên là vực sâu thăm thẳm, Tony lòng mình thấy thanh thản vô cùng. Và nhớ lắm những con đèo với các cua tay áo, thử thách cảm giác mạnh của những ai dám phiêu lưu. Và mùa lúa chín, vàng rực những ngọn đồi. Dòng sông Nho Quế uốn quanh, đẹp như tranh vẽ.

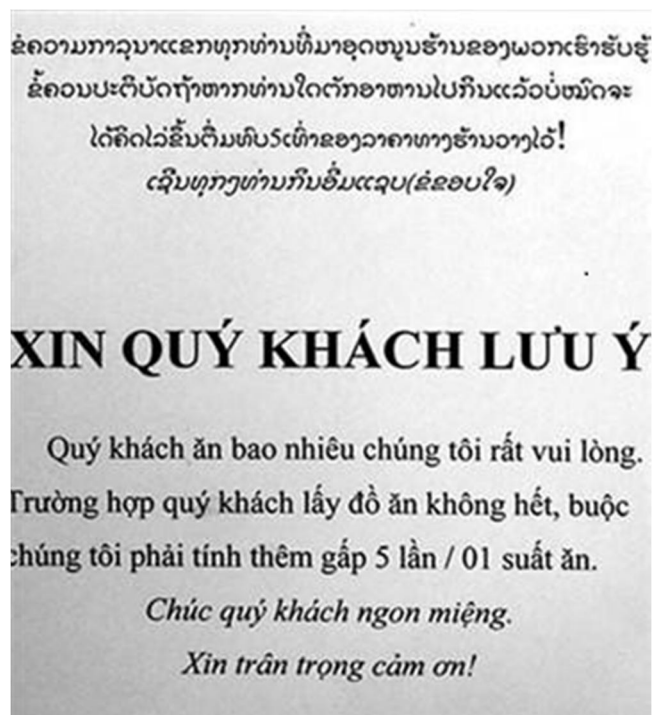
Đợt trước đi khu phía đông, gồm cao nguyên Đồng Văn, Mèo Vạc, Yên Minh, Quản Bạ, đợt này Tony đi phía tây, giáp với Lào Cai, gồm Hoàng Su Phì, Xín Mần. Tặng quần áo ấm và bánh kẹo, lì xì năm mới cho các em người dân tộc, coi như việc thiện nguyện đầu năm. Hà Giang, với mình, là vùng đất đẹp nhất và có nhiều cảm xúc nhất ở Việt Nam. Cứ mỗi lần nhớ về Hà Giang, muốn viết về vùng đất ấy, thì ngôn ngữ lại trở nên bất lực. Chỉ biết nói rằng, hãy một lần trong đời, bạn đi Hà Giang đi, bạn sẽ thấy không hối tiếc bao giờ.

Và các phiên chợ vùng cao, người dân tộc với mớ rau rừng trên tay, xuống chợ bán được 2000 đồng và tạt qua húp bát thắng cố và 1 ly rượu ngô, thế là xong 1 buổi chợ. Chưa bao giờ, cuộc sống và quan niệm hạnh phúc đơn giản như thế. Và hàng ngàn hàng vạn con người như thế, bình yên ngàn đời dưới những gốc thông, những nương ngô, những ruộng bậc thang xanh mướt.

Vừa về tới xuôi, xe vừa ngừng, gần 20 bác xe ôm lẫn taxi lao đến tranh giành

khách, cãi vả om tỏi, găm gù nhìn nhau, mà cách đây có mấy phút còn ngồi uống trà anh anh chú chú. Mới thấy dưới xuôi, sự thực dụng, vô cảm và chụp giựt đã trở thành văn hóa mất rồi. Tony nhớ đến em, cô gái miền cao thanh khiết, váy áo sắc sỡ thông dong, dắt chó hay cặp nách lợn xuống chợ huyện, gương mặt thánh thiện trong veo. Trong đầu bất chợt nghĩ đến câu hát trong bài "Còn Chút Gì Để Nhớ" của Phạm Duy " may mà có em, đời còn dễ thương".

Bài 154. Chuyện đi ăn búp phê

Thời sinh viên, có lần Tony được cái Hằng, bạn cùng lớp Đại học rủ đi ăn buffet ở khách sạn Saigon Prince, giờ đổi tên thành Duxton, nằm ở đường Nguyễn Huệ, vì cô ấy được 2 cái phiếu mời. Hồi đó, sang trọng nhứt là đi ăn ở New World (đọc là niêu quơ), sau đó thì Ca Ra Ven rồi Saigon Prince. Lần đầu tiên được đi nên Tony hăm hở lắm, lên chiến lược bài bản. Buổi trưa đã phải nhịn đói. Đi ăn buffet (đọc là búp-phê theo kiểu tiếng Pháp, chứ không phải Búp Phét theo tiếng Anh đâu nha) là ăn thoải mái nên phải tranh thủ càng nhiều càng tốt.

Đang nằm ngủ trưa nhưng vì cồn cào trong bụng quá và cũng nôn nóng nữa nên ngủ mãi không được. Mới khoảng 2h thì đã dậy tắm rửa kỳ cọ thiệt sạch, tìm bộ đồ vía đẹp nhứt để mặc. Cái quần tây màu xanh dương đậm, cái áo thun màu trắng kem, đóng thùng, mang đôi dép có quai hậu. Mỗi lần co chân lên đạp thì cái ống quần lại lên tuốt trên đầu gối, lòi mắt cá và 1 khúc ống quyển đầy lông và đầy phên. Chân què mà, lúc đó chưa "chân thành phố" như bây giờ.

Đạp tới khách sạn thì cũng đầu khoảng 4h chiều. Gửi xe đạp ở khách sạn lớn sợ nó hỏng nhận nên chạy qua trường Ngân hàng gần đó để gửi rồi lội bộ qua, lỡ có ai trong khách sạn hỏi thì giả bộ nói đi taxi. Tới nơi thì cái Hằng cũng đã đợi trước cửa. Rong rui cố kéo dài thời gian... mãi cũng chỉ mới có 5h, mà trên thiệp mời 6h mới ác. Nên hai đứa bèn đứng trước khách sạn nói chuyện trường chuyện lớp, nhưng bụng đói cồn cào hoa mắt muốn xỉu.

6h kém 15, hai đứa xuất hiện ngay trước nhà hàng. Tụi phục vụ còn chộn rộn dọn đồ vào ra, Tony ngó nghiêng quan sát chút nữa mình sẽ ăn cái gì. Nó bung tôm ra kia, nó bung thịt gà ra kia, nó bung bánh mì ra kia...2 đứa nhìn theo nuốt

nước bọt ừng ực.

Đúng 6h, 2 đĩa lao vào ngay. Cả nhà hàng chưa có ai vì sớm quá. Ngồi xuống. Lấy khăn phủ đùi. Lấy 2 ly nước lọc, vì chỉ miễn phí nước lọc. Xong cái lon ton chạy ra quầy bày thức ăn. Đầu tiên là Tony lấy quất liền 1 đĩa to gói bưởi tôm thịt, cha mẹ ơi, nhìn ngon quá. Cái Hằng mắng Tony, nói ông ngu quá, từ từ chưa gì đã ăn gói, no sao ăn cái khác. Thấy mình ngu thật nhưng hồng lẽ tự nhiên đồ đĩa gói, nên ráng ăn xong, chạy qua ăn thịt cừ. Lấy 1 miếng to, thịt cừ thì mình chưa ăn bao giờ trong đời, chỉ học Anh văn, cô giáo bảo Lamb là thịt cừ nên lấy ăn cho biết. Ăn vào trong họng thì ôi thôi. Cái mùi gì kinh khủng. Cái Hằng cũng 1 miếng to, cũng muốn ói, nhưng hồng lẽ ói trong khách sạn 5 sao, ráng nuốt, trợn trắng con mắt. Tony thông minh nghĩ ra cách lấy thêm cà chua ăn kèm vào sẽ át đi mùi cừ. Vật vã mãi 2 đĩa cũng hết đĩa cừ nướng. Cái Hằng bảo, thôi mình phải ăn cái gì sang trọng thôi, tôm hùm đi. Hai đĩa tới quầy tôm hùm, nhìn nhìn nhưng không chắc là có miễn phí hay phải trả thêm tiền, nên không dám lấy, cứ đứng coi miết. Một lúc thì Tony đánh bạo hỏi anh đầu bếp là tụi em ăn cái này có được không anh, ông trả lời được được, giờ làm món gì? Cái Hằng nhanh nhẩu bảo nướng bơ tỏi đi, tụi em thích ăn bơ và tỏi.

Một đĩa quất 2 con tôm hùm xong thì thấy nó cũng chả ngon lành gì. Nhìn sang bên cạnh thì thấy mấy ông khách đang ăn hàu và cá hồi sống một cách ngon lành, 2 đĩa cũng ra quất cho 2 đĩa to. Trệu trạo và sợ hãi, lần đầu tiên ăn động vật chưa qua chế biến như vậy. Nhưng rồi cũng xong 2 đĩa hàu và cá hồi. Sau đó chuyển qua ăn ốc hương, rồi bánh mì đen, rồi lại tôm sú luộc. Tuyệt nhiên không đụng đến rau và cơm, ngu gì, mấy món đó rẻ ồm ngoài chợ..

Đến 10h đêm thì khách về hết, chỉ còn 2 đĩa. Hai ly kem to là món ăn cuối cùng, thật sự nuốt không vào nữa, nhưng cái Hằng cứ ép ăn đi chứ uống, kem nước ngoài này đắt tiền lắm. Thế là ráng. Cái Hằng quất được 1 muỗng thì nói tui lạnh sống lưng rồi ông. Còn Tony ráng được 1 nửa ly thì bùng nhùng ón óc. Bễn lên đưa 2 cái phiếu ăn miễn phí cho cô phục vụ trong sự ngỡ ngàng của cả nhà hàng rồi lủi thủi ra về.

Tối đó ngủ không được. Nước bọt trong cứ tiết ra hoài. Nó cứ tức anh ách trong bụng. Đứng lên ngồi xuống, trở qua trở lại 1 lúc thì thấy muốn ói, nhưng phải kiềm lại. Ói uống chết, công trình ăn từ chiều đến giờ, ráng cho nó tiêu được bao nhiêu thì tiêu. Nhưng đến 2h sáng thì chịu không nổi nữa, vào toilet ói sạch trơn, cái bụng lại trống không, lúc đó mới ngủ được.

Giấc ngủ của Tony đêm ấy không sâu, chập chờn và có nhiều tiếng nuốt....

Bài 155. Buôn vàng

Tony chuẩn bị về nước. Phát hiện chênh lệch giá vàng trong nước và giá vàng thế giới 6 triệu đồng/lượng, Tony quyết định mang về để kiếm lời. Khổ nỗi là hải quan nước nào cũng hèm cho mang vàng dưới dạng thỏi hay miếng, ra chỗ an ninh là họ khám xét, lấy lại hết, chỉ cho phép mang theo vàng trang sức, miễn sao chứng minh đó là vàng dùng để làm đẹp cá nhân.

Lách quy định này của hải quan các nước, Tony quyết định như sau: 1 sợi dây chuyền dài tới rốn, 2 chiếc lắc, 10 ngón tay, ngón nào cũng 2 chiếc nhẫn. Thêm cái thắt lưng, cái đồng hồ, cái kiềng chân có lục lạc vàng, bước đi keo leng keng như ngựa thồ. Với 20 lượng này, Tony sẽ có 120 triệu.

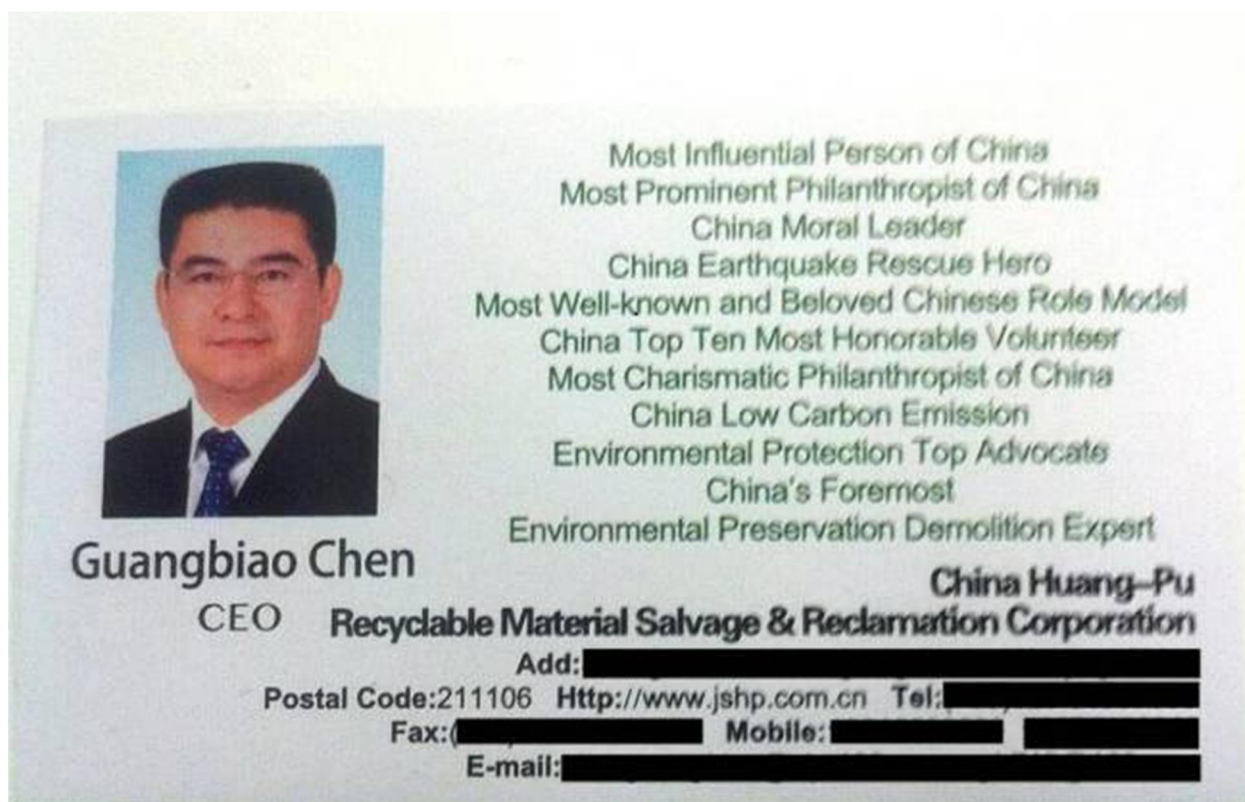
Thêm cái vòng kim cô đeo trên đầu cho giống Tôn Ngộ Không, 4 lượng. Rồi thêm cây gậy, nói già yếu quá phải chống gậy gia bảo, được 10 lượng nữa. Vậy tổng cộng 34 lượng.

Hành khách có ai thắc mắc thì mình nói mình gốc gác châu Phi, sở thích đeo vàng.

Hay bịt thêm răng? Bỏ hết 32 cái, bọc lại mỗi cái 1 chỉ. Được 3 cây 2.

Chắc không kịp. 34 cây đủ rồi. Thôi về, về.

Bài 156. Móc cạc ra coi

Hôm bữa Tony phải lên tivi. Cái phải quay tập dượt trước. Có 3 người, một phó giáo sư tiến sĩ nông học, một thạc sĩ nông nghiệp và Tony, cùng ngồi trên bàn tròn. Cô MC cứ luôn miệng, thưa phó giáo sư tiến sĩ Nguyễn Văn A, xin phó giáo sư tiến sĩ cho biết... Thưa thạc sĩ Trần Thị B, thạc sĩ có thể chia sẻ....

Lúa thì bị nhiễm sâu rầy lo muốn chết, nông dân căng tai ra nghe cách phòng trừ thì cứ thấy dồn dập những cụm từ phó giáo sư tiến sĩ thạc sĩ...choáng cả câu hỏi chính. Thưa anh A, chị B luôn cho nhanh, có phải tiện không. Cũng là người, cũng ăn cơm bằng đũa cả. Tony nói vậy nhưng 3 người kia giận, đòi được tôn trọng. Tony bèn tôn trọng liền, nhưng nghe họ trình bày đâu được 5 phút thì buồn ngủ. Sợ chút nữa sẽ ngủ gục trên sóng, Tony bèn tự nhéo đuôi mình cho tỉnh, tát vào mặt bôm bốp, rồi lấy ví ra đếm tiền, nhưng vẫn cứ là buồn ngủ. Cái thò tay móc cạc của họ ra coi (móc cạc là lấy danh thiếp). Trên cái cạc nhỏ xíu nhưng chi chít danh xưng danh hiệu chức vụ bằng cấp, đọc xong không biết trước mặt mình là ai, người thật hay huyền thoại.

Cô MC hỏi Tony có học hàm học vị gì hèm, cái mình nói tui là cử nhân cao đẳng liên thông. Cái cổ nguýt dài, không nói không rằng, chỉ thưa anh Tèo. Hai bạn tiến sĩ và thạc sĩ kia nhìn Tony với ánh mắt coi thường liền. Cái Tony mới nói, tui có bằng tốt nghiệp cấp 2, tấm bằng có giá trị nhất. Sau đó tui liên thông liền, từ trung cấp lên cao đẳng. Trường tui hồi đó chỉ tiêu tuyển 100 bạn, nếu bạn nào thi vô thiếu 1 điểm thì được bố trí qua lớp CLC, tức lớp chất lượng cao. Còn thiếu 2 điểm như tui thì vô lớp CKC (cực kỳ cao), còn thiếu 5 điểm thì vô lớp

“CCBCS” tức “cao cao bên cửa sổ”.

Cô MC hiểu ra nên nhanh nhẩu " - thưa cử nhân cao đẳng liên thông cực kỳ cao Nguyễn Văn Tèo, anh có thể cho biết...

- Bà con vừa nghe cử nhân cao đẳng liên thông cực kỳ cao Văn Tèo chia sẻ về hoạt chất Azoxystrobin và triệu chứng bệnh đạo ôn trên lúa Đông Xuân ở tỉnh ta"

Bài 157. Cách phân luồng và quản lý đám đông

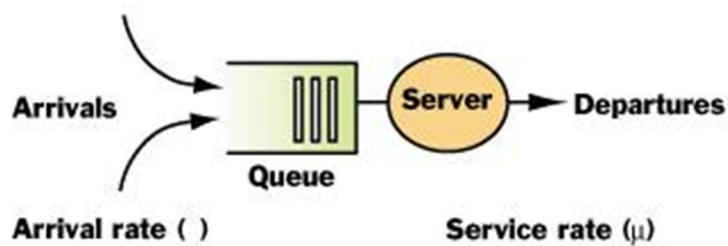

FIGURE 1: Single server single queue system showing arrivals and departures.

Chuẩn bị Tết, các ngôi chùa/đền/miếu nổi tiếng ở châu Á đều lắp đặt hệ thống phân luồng, xếp hàng giống như trong sân bay. Họ bố trí 1 cửa vào và một cửa ra, sao cho lượng người vào tương ứng với lượng người ra, đảm bảo trong chùa/đền/miếu lúc nào cũng không xảy ra chen lấn.

Nhang (hương) cũng cấm mang vào trong chùa, bằng cách không bố trí bất cứ lọ cắm nào, chỉ có nhang vòng trên cao của nhà chùa tự đốt, hương thoang thoảng thanh tịnh. Nếu muốn đốt nhang, vàng mã thì làm bên ngoài, nơi có cái bồn rất to.

Chúng ta có thể học tập kỹ năng quản lý này, cho các ngôi chùa nổi tiếng của

Việt Nam như chùa bà Bình Dương, miếu bà châu Đốc, chùa Hương....Và cả những nơi đông người bằng cách phân luồng như thế này, chỉ là những sợi dây nhỏ nhưng nhìn thấy nó, người ta sẽ có ý thức tốt hơn.

Hình trong comment là cảnh xếp hàng mua xăng ở Indonesia. Lúc đầu họ cũng lộn xộn, chen nhau, nhưng các cây xăng đều từ chối phục vụ người chen tới trước. Họ căng dây ny-lông thành cái lối vào, lối ra, đúng một chiếc có thể chạy đến trạm bơm, chen ngoài sợi dây coi như không phục vụ.

Sau một vài năm, thói quen xếp hàng thứ tự bỗng dựng hình thành và họ bỏ dây ny-lông ra, người ta vẫn xếp hàng chờ đến lượt mình. Nên chân người Indonesia không ai bị sọc do bóng bô xe máy.

Bài 158. Ông nội

Chiều nay, nhận 1 cuộc điện thoại

A: Chào anh. Em gọi từ viện đào tạo doanh nghiệp quốc tế XYZ . Đứng đầu là viện sĩ viện hàn lâm Paris St German, tiến sĩ bác sĩ nhạc sĩ họa sĩ Trần Văn Tí. Như vậy là doanh nghiệp mình lọt vào top 100 doanh nghiệp xuất sắc nhất châu Á anh nhé. Còn bản thân anh thì lọt vào 10 doanh nhân uy tín nhất mọi thời đại. Các sản phẩm công ty mình đều đoạt cúp vàng thương hiệu.

Tony: Dạ, vui quá chị ạ. Thế bầu chọn lâu chưa?

A: Dạ vừa xong anh ạ. Bọn em sàng lọc mãi mới được đây.

Tony: Thế thì đi nhận giải ở đâu ạ?

A: Dạ em sẽ gửi thông tin chi tiết cho anh. Anh cứ điền vào cái form đăng ký ấy rồi gửi lại. Anh chỉ phải ủng hộ “quỹ phát triển doanh nhân tài sắc” vài ba trăm triệu là được anh à. Không nhiều đâu.

Tony: Dạ, thế phải đóng tiền à.

A: Dạ, phải đóng chứ anh. Anh đóng khoảng 100 triệu là ban tổ chức lo ăn ở hết chi phí cho anh đi nhận giải. Còn đóng 500 triệu, bọn em sẽ xét duyệt anh trở thành ngôi sao từ thiện loại A của châu lục, cạnh Lý Liên Kiệt, Thành Long. Anh được ngồi bàn đầu coi rõ mặt ca sĩ luôn.

Tony: Dạ, chị mail cho mình thông tin đi

A: Email của anh là gì nhỉ? Và tên họ của anh luôn nhé? Mà doanh nghiệp mình tên gì và thành lập được mấy năm rồi anh nhỉ? Anh là sếp mà nói giọng dễ thương quá.

Tony: Ồ. Bên tui môi giới nhà đất. Đứng ngã tư thấy ai đi coi đất thì dắt đi coi, ăn tiền cò. Chả giấu gì chị, tui định đóng cửa công ty vì hém có việc gì làm. Nếu miễn phí thì tui đi nhận giải. Tui chưa có đi máy bay.

A: Trời sao không nói sớm. Bái bai ông nội.

Bài 159. Tony - không chỉ là đôi mắt đẹp

1. Thằng em họ ở quê (quê kỳ), 1 ngày đẹp trời nó tạo cho mình cái Page Tony Buổi Sáng, viết tắt là TnBS, nó nói anh viết linh tinh em đọc còn mê hưởng hồ chi ai, nên anh cứ post lên page cho người ta đọc, còn Tony thì cũng chỉ muốn viết nhảm cho đời nó tươi, chứ thật lòng nếu muốn nổi tiếng đã nổi tiếng từ lâu rồi vì tự nghĩ là không thua kém tú đại thiên vương bên xứ Cảng Thơm (Lâu quá đọc giả không ói).

Xong cái mình nhấn mọi người trên fb like (lai) giùm, nó bảo đủ 400 like mới được facebook cấp cho community gì đó. Hồi đó còn chơi facebook với cả ngàn friend, giờ hết rồi. Cái mọi người like khí thế. Như bạn Hiếu hạc chung ĐH là ép, đưa nào trong friend list nó không lai là nó nghỉ nhậu. Riêng có 1 nhà văn và 1 nhà báo thì lớn tiếng xài xể mình hết biết. Nói thêm về 2 ông này, 1 ông vừa đoạt giải với tập truyện ca ngợi về " tính khoáng hào sảng của người Nam Bộ" và 1 ông giải nhất báo chí với loạt phóng sự " phê phán tư tưởng tiểu nông, lòng hẹp hòi và đố kỵ của người Việt". Ông 1 nói " tao đâu có ngu mầy. Mày viết hay như Vũ Trọng Phụng tái sinh, mà mầy còn hơn cả Vũ tiên sinh ở chỗ hay chèn ngoại ngữ và tiếng địa phương 63 tỉnh thành, tao không chịu được". Ông thứ 2 nhấn " Sao tui tao ăn học tốt nghiệp trường viết văn tử tế ra mà viết không lại mầy? Từ lúc mầy IPO (chào bán ra công chúng) đến giờ, bài nào của tao cũng không được đăng vì thằng biên tập nói nhạt, do nó suốt ngày chúi mũi vô đọc cái page Tony Buổi Sáng". Từ 1 tên lái phen ở miền Tây Nam Bộ chưa qua trường lớp đào tạo nào về văn chương thơ phú, Toni trở thành người tiên phong trong dòng văn hạc lãng mạng (lãng xẹt trên mạng), mà đề thi tuyển sinh môn Văn năm 2100 có khi sẽ bắt học sinh phân tích.

Thống kê cho thấy, từ lúc Tony tung ra page TnBS, doanh số các nhà sách giảm 20% và lượng báo phát hành trên toàn quốc giảm 12%, sân khấu hài chỉ còn sáng

đền tối chủ nhật do tối đó Tony mặc đi ăn ốc và uống nước mía ở các khách sạn 5 sao trung tâm thành phố.

2. Thư ký của 1 hiệp hội " các tài neng ven chương toàn quốc" vừa gửi message cho Toni. Trong thư nói tội của anh lớn lắm. Cả cộng đồng nhòa ven và nhòa bố (phát âm theo lối Quảng Ngãi) càng nghĩ đến anh càng căm ghét. Sách chúng tôi viết ra không ai đọc. Báo phát hành ra hồng ai coi. Các bác bèn xõa tóc rũ rượi ngồi phân tích, bươi móc hòng tìm ra điểm yếu của Tony. Và đại hội nhè quần và nhè béo (phát âm theo đoàn Phú Yên), như mọi lần, đã thành công gực gõ (phát âm theo đoàn đại biểu Đồng Tháp). Xong.Vỗ tay rầm rầm, nô nức cầm phong bì đi về đưa vợ or ghé thịt chó "Anh Tú thật" or "Hải xồm", uống ừng ực, cụng bom bóp, mặt đỏ gay, xong tranh nhau giọng nhừa nhựa đọc thơ đọc ven của mình....trong mùi mắm tôm vương vẩy trên râu và dưới bàn là mấy cái lẫu xương chó nấu rựa mặn bốc mùi ngào ngạt.

Các danh hài và biên tập viên cũng đang lòng sục Toni để trị tội. Hài trên tivi hém ai coi, quảng cáo ăn theo có tỷ lệ rating thấp nhứt trong lịch sử. Còn hài trên sân khấu thì còn hieu hắt hơn, dù các diễn viên ra sức lẫn lộn, tụt quần kéo áo, giả trai giả gái, trợn mắt phùng há, hít le....đủ kiểu cũng hém có ai cười. Cả xã hội chỉ ôm nhau vào facebook chỉ để coi Tony Buổi Sáng. Thông tin sáng nay Toni ăn gì hay sáng nay Toni ngủ mấy giờ mới dậy được bàn tán xôn xao trong công sở, quán cafe, tiệm hớt tóc, xe ôm, taxi thậm chí đang chạy giữa đường cũng dừng lại để nghe ngóng tin tức về anh ấy....

Ngoài 1 số thương nhân bán phân cạnh tranh quyết liệt, hôm nay có thêm 1 vài người trong đội ngũ ven nghệ ghét Toni như ghétphân. Thấy lo lắng quá. Có khi nào họ chặn đường họ quánh Toni không ta? Nếu bị vậy thì Toni phải làm răng? Nhắm mắt đưa chân hay chống cự quyết liệt? Hay không đi đâu, suốt ngày ở lì trong biệt thự 12 tỷ hướng đông nam?

Nhưng nói vậy cũng không được. Cũng phải đi lại chớ. Bèn đưa ra giải pháp. Mấy bữa nay trên xe hơi (7 tỷ, màu mặn chín, có đưa trả 6 tỷ chưa bán) lúc nào cũng có bao phân sinh hạc bio-fertilizer (phân chuồng + xác cá đang phân hủy) đã xay mịn và hút chân không để phòng thân. Nếu chẳng may bị chặn đường quánh thì sẽ lập tức bấm nút bung ra...bụi bay mịt mù, họ đang lúng túng chống đỡ thì Toni tổ chức quánh lại....

Rồi

thoát.

Đề bài: Em hãy phân tích vẻ đẹp trong sáng thánh thiện của ông Tony khủng qua tác phẩm " Tony không chỉ là đôi mắt đẹp". Thời gian làm bài 10 phút, giám thuy không được giải thích gì thêm.

Bài 160. Chuyện ở Davao

Davao là thành phố lớn nhất ở miền Nam Philippines tính về diện tích đất. Từ thủ đô Manila, bay gần 2h mới đến được. Đây là địa phương trồng chuối và dứa nổi tiếng, góp phần đưa Philippines trở thành quốc gia xuất khẩu hàng đầu thế giới về 2 loại nông sản này. Nếu bạn sang Nhật hay Hàn Quốc, Trung Quốc, thậm chí ở siêu thị ở Việt Nam vẫn thấy bày bán. Chuối thì dài, to trông rất đẹp mắt, còn dứa (thơm) thì đều quả nhìn cứ như là từ một dây chuyền sản xuất công nghiệp chứ không phải là nông sản.

Davao có biển và núi. Mà thật ra ở Philippines chỗ nào chẳng là đảo và núi rừng. Nên ngồi trên núi vẫn ăn được hải sản tươi sống, đặc biệt món cá ngừ đại dương gói lá chuối nướng, hay canh nghêu nấu lá ớt thì thôi rồi. Các bạn có có món sinh tố xoài xanh, tức xoài xanh của mình, xay nhuyễn, có chút muối để hãm vị chua, quện với vị đường và sữa, ngon như trên đời này chưa có loại sinh tố nào ngon hơn. Khu trung tâm tp Davao nhỏ, nhà cửa xen lẫn trong những cây dứa, cây xoài, cây chùm ngây, cây mexinh đẹp như là một thành phố công viên. Tuy không sạch sẽ lắm nhưng không xô bồ, náo nhiệt như thủ đô Manila. Davao có núi cao, có ngọn Apo cao nhất nước, có nhiều bãi biển đẹp, nghe nói du lịch cũng phát triển lắm. Trong mắt tụi Tây, bãi biển ở Đông Nam Á, đẹp nhất là ở Philippines. Tony thì không tới đó, vì đợt này đi có 2 ngày, gấp rồi về có việc, chứ thường là đi công tác ở đâu cũng tranh thủ 1 buổi hay 1 ngày thăm thú phong cảnh địa phương. Đối tác đưa Tony đi về phía Tây, sâu vào trong núi. Khu này tương đối heo hút, hầu như không có khách du lịch, chỉ là các thương nhân đến giao dịch làm ăn, hoặc mua nông sản hoặc cung cấp vật tư nông

nghiệp như Tony, mới mò đến đây.

Vì phải thị sát những nông trường trồng chuối và dứa nên Tony đi khá xa tỉnh lỵ Davao. Càng đi, dân cư càng thưa thớt, cứ khoảng vài ba chục km có 1 thị trấn nhỏ. Xe chạy ngang những quả núi trồng toàn chuối hay dứa từ dưới chân đến ngọn, mình ngạc nhiên mãi, nói sao trồng được hay thế. Đất đai cũng chẳng tốt, thấy toàn đất xám pha sỏi cát. Hỏi mới biết là có những công ty chuyên dịch vụ, với những chiếc máy xúc của Mỹ to đùng, đào rất sâu thành các hố để trồng. Rễ đâm sâu xuống tới 2 mét nên khỏi tưới nước, nên trời khô hạn vậy mà cây vẫn tốt tươi. Phân thuốc thì được phun xịt bằng máy cao áp bán kính tới vài trăm mét. Công ty dịch vụ còn nhập cả máy bay để phun xịt từ trên cao như các nông trang bên Mỹ vậy. Công nhân hàng ngày sẽ đi vệ sinh cây chuối hay dứa, bẻ bỏ hết chỉ chừa lại 1 cây con để sau này thay thế cây mẹ, giúp dồn sức cho việc ra quả, dẫn đến quả to, đều. Lịch làm đất, bón phân, tưới nước,thống nhất nên nông sản có kích cỡ đều nhau, không có chuyện phân loại đến mấy phẩm cấp như ở ta. Dứa có 2 loại, dùng để ăn tươi thì khoảng 1kg/ quả, còn dùng ép nước hay đóng hộp thì 2 kg/quả. Chuối cũng vậy, một buồng chuối (tiếng Anh gọi là a bunch of bananas) có 8-10 nải chuối (hands of bananas, chắc nải chuối giống bàn tay nên từ nải dịch qua tiếng Anh là hand, các bạn trẻ nắm các từ này để dịch những cụm từ như u nang buồng chuối hay chuối cả nải nhé...), một nải có khoảng 20 quả, có 4 loại chính là xanh, vàng nghệ, đỏ bầm và vàng chanh. Nhưng ko có loại nào ăn ngon như chuối VN. Những công ty đa quốc gia lớn của Nhật hay Hàn, Mỹ, châu Âu...đều đến đây thuê đất để làm, rồi tự bao tiêu sản phẩm. Nghe bạn kể, hồi đó thương nhân Phi đang bán cho khắp thế giới, cái bị thương nhân Trung Quốc chơi vố đầu. Đầu tiên là thương nhân TQ qua đặt quan hệ, mua giá cao ngất. Thế là tụi Nhật, Hàn...không mua được nữa, dần dần họ chán, tự thuê đất trồng, còn nông sản do nông dân Phi trồng quy mô nhỏ lẻ đều xuất qua Trung Quốc cả. Vụ lùm xùm biển Đông, Trung Quốc ngưng nhập chuối của Philippines làm bọn họ điêu đứng hết mấy tháng, nhưng sau đó, họ đồng lòng đi mở thị trường khác, tránh phụ thuộc vào 1 thị trường. Sau đó Trung Quốc phải mở cửa trở lại, nhưng thương nhân Philippines giờ khôn, nói đưa tiền trước mới giao, chỉ chấp nhận thanh toán T.T advance(trả trước), họ liên kết với nhau, kiên quyết nói không với các hình thức thanh toán khác, không thì họ không bán. Chính vì vậy, hàng hoá đến cảng Thượng Hải, chính sách nhập chuối của Trung Quốc có thay đổi thế nào đi nữa thì thương nhân Trung Quốc mới là người thiệt hại.

Nhớ đêm đi vô núi để ngày mai phun khảo nghiệm loại phân bón mới, đối tác đưa Tony đi vào rừng. Đầu tiên là đường nhựa, cứ khoảng vài km có 1 chốt gọi là check point, có lính bông súng đứng, mở cửa xe, rà soát bom mìn trên xe. Sau đó là đường đất, tối om, và không còn các trạm checkpoint nữa. Cái Tony cũng

hoảng, vì trước đó cũng đã diễn ra các vụ bắt cóc thương nhân nước ngoài. Cái Tony lấy cái áo vải jean ra mặc vào, nói đối tác ai hỏi gì thì nói tao người Phi. Nói tao cầm và điếc bầm sinh nha, tụi đối tác cười hả hả, nói mày thông minh quá, vậy mà cũng nghĩ ra được. Vì trước đó, có mấy thương nhân nước ngoài vào khách sạn, trình hộ chiếu ra, người của khách sạn thông đồng, bắn tin ra ngoài cho bọn bắt cóc biết, tụi nó nửa đêm ập vào bắt đi, giả bộ bắn bùm chéo nhưng chả chết thằng bảo vệ nào. Tony đưa hộ chiếu cho anh bạn cầm, nói mày làm sao thì làm, tao phải an toàn. Nói vậy chứ trong lòng cũng bất an, vì ngó ngoài xe, thấy xung quanh đêm tối mịt mùng, những dãy núi cao sừng sững, con đường chạy giữa rừng hun hút, không một mái nhà, không một bóng đèn, chỉ có những chiếc xe tải chạy ngược lại. Thịnh thoảng mới có một cây xăng, nhưng thanh toán bằng thẻ tự động như bên Mỹ, vì ở đây đã xảy ra nhiều trường hợp cướp tiền mặt.

Xe ngừng lại ở một thị trấn nhỏ xíu giữa núi rừng hoang vu. Vào nhà nghỉ chắc là lớn nhất ở địa phương. Trên tường vẫn còn loang lổ những vết đạn của các lần chạm súng trước đó. Hai anh bảo vệ ra mở cửa xe, nhìn mình dò xét. Dưới ánh đèn neon mờ mờ, ông chủ nhà nghỉ hất hàm hỏi hỏi passport đâu, thấy cao to đẹp trai nên nghi là người nước ngoài, thằng kia nói không, thằng này người mình đó, bị cầm và điếc tội nghiệp lắm. Cái ông đòi ID card, tức chứng minh nhân dân, anh bạn lanh lợi nói nó cũng bị khủng khủng nên rút mất cái cái miếng giấy để chứng minh là nhân dân rồi. Chứ sure nó là nhân dân. Tony cũng giả vờ ngây ngô liền, đưa tay hái hoa bắt bướm, gương mặt thanh tú lập tức chuyển qua trạng thái hoang dại. Ông chủ nhà nghỉ vẫn nhìn với ánh mắt nghi ngờ, vừa cầm vừa điếc vừa ngáo ngo đến nỗi giấy tờ tùy thân cũng rút mất thì đến đây làm chi, thấy vậy, Tony lật đặt bẻ viên sỏi Ursa C bỏ vào ngậm trong họng, bọt trào ra khoé miệng trông thật tội nghiệp.

Cái ông chủ hỏi ủa sao vậy, anh bạn Phi nói nó đói bụng đó, sỏi bọt mép là lúc phải cho ăn, cho nó lên phòng đi. Ông tự nhiên thấy thương, nhìn mình ái ngại, kêu vợ ra lấy chuối ra đãi khách. Bà chủ từ nhà bếp chạy ra, nhìn sững sờ, đánh rơi đĩa chuối. Tony cũng há hốc mồm.

Trời ơi, Quỳnh

Bài 161. To: Các con dượng trong CLB Con Dượng

Tony từng bị 1 đại gia ép uống máu rắn và nuốt tim rắn ở làng Lệ Mật. Và đã từ chối dù biết rằng, họ tiếp đón như vậy tức mình là thượng khách. Và khi nhìn thấy người ta hành quyết con rắn trước mặt, máu văng tung tóe và ánh mắt hau háu vì thèm của thực khách, Tony không biết nói gì. Một cảm giác lạnh người khi thấy ông khách uống rượu máu, vương trên râu và chảy xuống cằm, xuống cổ, ướt vạt áo sơ mi...Một màu đỏ lòm, tanh tươi. Vì Tony từ chối nên 1 đại gia khác nuốt lấy quả tim, trong tiếng vỗ tay vang dội. Không cả nể mà thoả hiệp với hủ tục lạc hậu này, các bạn trẻ nhé. Mất khách mất tiền cũng không sợ, vì mình là thế hệ trẻ văn minh, khác họ.

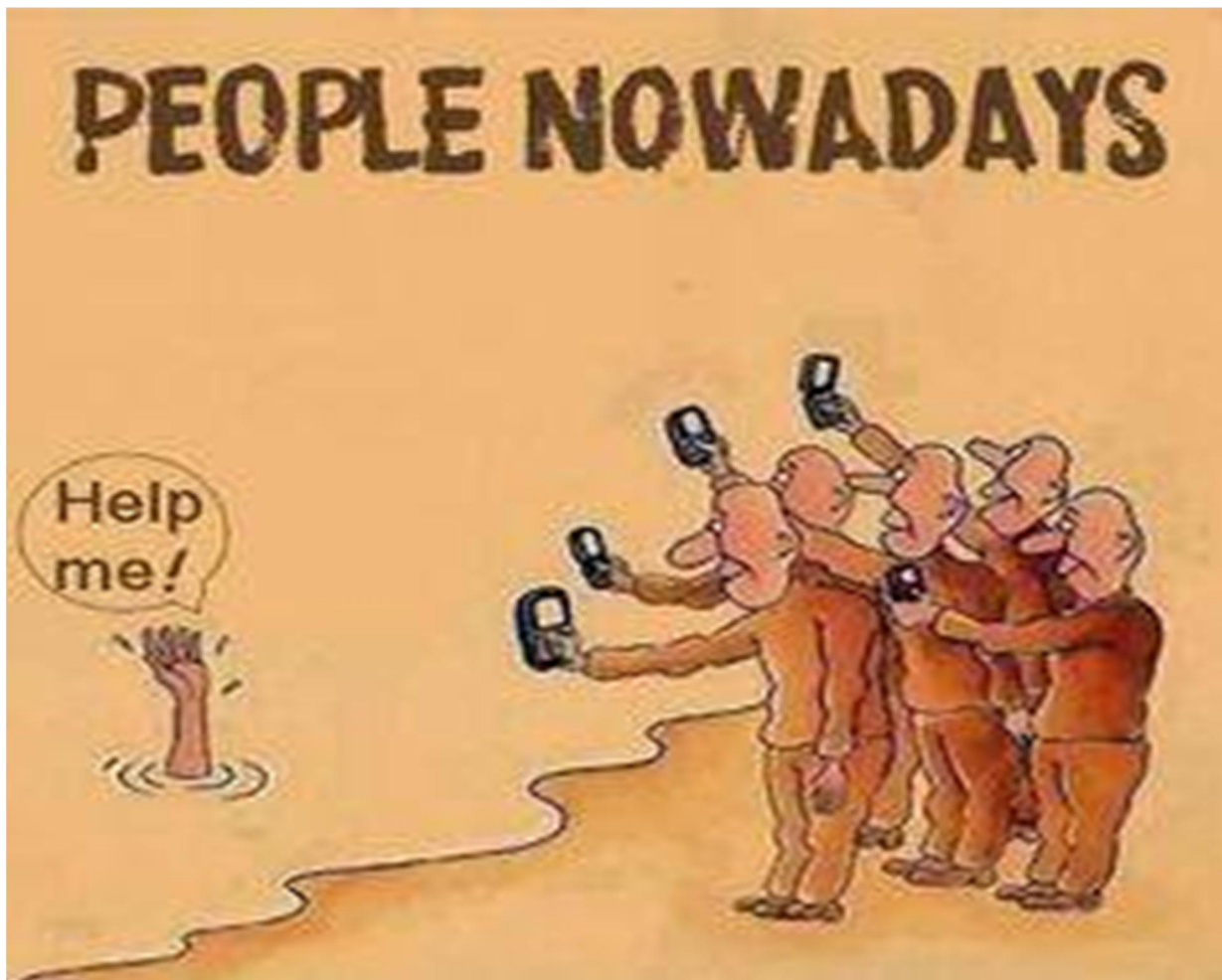
Cây trồng có 3 nhóm, 1-cây cảnh trồng trong vườn cho đẹp, trồng trên phố cho bóng mát; 2- cây hoang dã trên rừng để chống xói lở đất; 3-cây trồng đại trà làm rau hay lương thực. Động vật cũng chia làm 3 loại vậy, 1- thú cưng được nuôi làm bạn như chó mèo, 2- động vật hoang dã trong tự nhiên và 3- động vật làm thực phẩm được nuôi đại trà trong nông trại.

Chỉ được ăn cái thứ 3, còn phải bảo vệ (1) và (2).

Bạn nào cây cảnh cũng nhổ lên ăn, chó mèo cũng đập chết ăn thì thôi đừng nhìn mặt dượng. Các bạn không được phá rừng, chặn sông...nghĩ ra cách gì làm ăn kiếm tiền hay hơn đi nhé. Cũng đừng ăn tiết canh máu sống động vật, hạn chế ăn trứng vịt lộn, tôn trọng quyền được sinh ra đời và không nên hành hạ động vật. Văn minh này mình phải từng bước hấp thu để thành công dân toàn cầu.

Mình đẳng cấp là chỉ ăn healthy food. Ai nói kệ, mình có quyền Quyết định Đưa và Không Đưa cái gì vào miệng mình, miệng là của mình.

Bài 162. Smartphone

Tony là người thuộc trường phái cổ điển, khá bảo thủ về công nghệ, nên xưa giờ ngoài cái Ipad 4 ra, điện thoại vẫn là cái cùi bắp chỉ dùng để nghe nói nhắn tin. Một hôm, một "con" trong câu lạc bộ "con- dưỡng" mới đem qua tặng, nói tặng dưỡng 1 cái để dưỡng lấy tay quẹt quẹt với người ta.

Cái đem về mò. Cả ngày hôm đó hém biết xài sao. Ai gọi đến cũng không biết bấm nút nào để nghe. Còn trong quá trình mò, tự động nó gọi thôi lung tung cả, Tây Tàu gì cũng nói ủa bữa nay mày làm gì mà gọi tao điên cuồng vậy, mà cứ alo là mày cúp. Nên bị chửi fax quá trời.

Đau nhứt là vác mẹt qua Mỹ chơi, nó tự động chuyển vùng quốc tế roaming. Mà Tony ngáo ngơ vẫn để email, facebook, skype trên đó. Ngồi mở ra thì thấy nó chạy vèo vèo, download email xuống quá trời, facebook cũng vậy, còn nhanh hơn internet wifi. Một lúc sau thì thấy tin nhắn quý khách đã sử dụng dịch vụ GPRS với dung lượng mấy chục MB và cước phí bây giờ của quý khách là 7 triệu....

Trời ơi, nước mắt lại lăn dài trên gương mặt hốc hác của một lão trung niên đã qua rồi thì xuân sắc. Nói nổ chém gió ào ào chứ có giàu có gì đâu, làm còn không đủ ăn. Nên 7 triệu là một số tiền lớn. Càng nghĩ càng hận. Bài hạc này đau quá.

Nên các bạn đi hải ngoại mà có smartphone, nhớ sign out hết mấy cái ứng dụng nha. Bọn nó smart quá, mình smart không lại.

Tinh thần bấn loạn. Đi giữa đại lộ Bolsa mà vấp té mấy lần. Một cậu bé người Việt thấy vậy, chạy tới đỡ mình lên, nói ủa sao cụ không ra Phúc Lộc Thọ ngồi cà phê, mà đi đâu lang thang trên khu này vậy?

Đã buồn mà còn lại bị nói vậy nữa.

Suy sụp.

Bài 163. Cacao Bean

Nhiều bạn ở Bến Tre, Tiền Giang hỏi ca cao thu hoạch nhiều quá mà không chế biến thành sô cô la được, chủ yếu là xuất thô. Các bạn cố gắng tìm hiểu nhé. Có các công đoạn là lên men, phơi khô rồi mới chế biến được.

Các bạn vào youtube search chữ fermentation, cacao bean, process, chocolate making....sẽ tìm ra cách họ làm.

Rồi thử nghiệm miết sẽ ra được công thức bí quyết riêng của các bạn.

Người Đức, Thụy Sĩ, Bỉ...không trồng được, họ sang châu Phi thu mua nguyên liệu và đem về châu Âu chế biến thành sô cô la hoặc bột ca cao với giá trị gấp hàng trăm lần.

Trung Quốc, Nhật, Nga, Hàn....cũng không trồng được, nhưng nhu cầu rất lớn. Nhân viên văn phòng nào buổi sáng cũng cầm ly cà phê arabica trộn chocolate thơm phức từ các quán cà phê starbucks, the coffee beans bước ra.

Mình thử sản xuất xem.

<https://m.youtube.com/watch?v=0TcFYfoB1BY>

Bài 164. Đêm trắng trên bến Phong Kiều

Tp Tô Châu, tức thành Cô Tô xưa, là một cổ trấn rất đẹp, cách Thượng Hải khoảng một giờ đi tàu lửa. Nó được ví như nhan sắc nàng Tây Thi, là thiên đường nơi hạ giới với câu "Shang you tian tang, xia you Su Hang" tức trên có thiên đường, dưới có Tô-Hàng (Tô Châu và Hàng Châu).

Tô Châu có dòng sông nhỏ uốn quanh những khu phố cổ kính, nổi tiếng nhất là bến Phong Kiều. Cùng với Hoàng Hạc Lâu, bến Phong Kiều là thánh địa thơ ca của Trung Hoa, nổi tiếng với bài "Phong Kiều Dạ Bạc" của nhà thơ Trương Kế. Vì đây là bài thơ mẫu mực của Đường thi, chữ thì hết sức kiệm mà có thể vẽ nên một bức tranh vô cùng, vô cùng đẹp đẽ. Bài thơ giúp rèn luyện trí tượng tượng và óc thẩm mỹ văn học của người đọc, chính vì vậy không chỉ riêng ở Việt Nam, nhiều nước cũng đưa bài thơ này vào giáo khoa thư. Nên nếu bạn làm ăn với

Trung Quốc hay Hàn Quốc, Nhật Bản, Malaysia, Singapore,... lúc trà dư tửu hậu mà đọc bài thơ này lên, thế nào bọn nó cũng rú lên trong thán phục.

Chuyện kể rằng, sĩ tử họ Trương trên đường đi thi hổng trở lại quê nhà, một đêm trú ngụ trên bến Phong Kiều, đã cảm tác ra những vần thơ tuyệt tác như sau:

“Nguyệt lạc ô đề sương mãn thiên
Giang phong ngư hỏa đối sầu miên
Cô Tô thành ngoại Hàn San tự
Dạ bán chung thanh đáo khách thuyền”

Dịch: (Nguyễn Hàm Ninh)

Trăng tà chiếc quạ kêu sương
Lửa chài cây bến sầu vương giấc hồ
Thuyền ai đậu bến Cô Tô

Nửa đêm nghe tiếng chuông chùa Hàn San

Trong mảnh trăng non chênh chếch vừa lặn xuống (nguyệt lạc), một con thuyền lặng lẽ buông neo trên sông, một tiếng quạ thảng thốt (ô đề) kêu trong màn sương trắng trời trắng đất (sương mãn thiên). Hàng cây phong bên sông (giang phong), đối diện nhau, say ngủ (đối sầu miên). Chập chờn ánh lửa thuyền câu (ngư hỏa), hắt lên hai bên bờ, hắt lên hàng cây phong, loang loáng. Xa xa, chùa Hàn San uy nghi trầm mặc. Và đến nửa đêm (dạ bán), tiếng chuông chùa chột điểm vài tiếng (chung thanh), lay động không gian vốn đang chìm trong tĩnh mịch. Tiếng chuông ấy “đáo khách thuyền”, tức vang vọng đến con thuyền và người lữ khách đang cô đơn lòng dạ rối bời.

“Nguyệt lạc ô đề sương mãn thiên
Giang phong ngư hỏa đối sầu miên
Cô Tô thành ngoại Hàn San tự
Dạ bán chung thanh đáo khách thuyền”

Trung Hoa rộng lớn, người ta lấy sông Trường Giang làm ranh giới, và phía nam được gọi là miền Giang Nam nổi tiếng trù phú và giàu có.

Du khách đến bến Phong Kiều, lòng ai cũng băng khuâng đến lạ. Ngõ như người xưa vẫn cứ đâu đây. Chùa Hàn San với hơn 1400 tuổi, với tiếng chuông lay động tâm hồn thi sĩ họ Trương một thời, lay động cả nền thi ca nhân loại, lay động con người trên khắp thế gian, muôn ngàn năm sau vẫn còn vang mãi.

Bài 165. Chairman, người ngồi trên ghế

Hôm qua Tony có nhận được một hồ sơ xin việc. Trong hồ sơ ghi rõ kinh nghiệm làm việc là " Từ ...đến....chủ tịch hội đồng quản trị (HĐQT), rồi từ ...đến...., từ...đến....làm chủ tịch hội đồng quản trị" tức ra trường đến lúc nộp đơn xin việc vào công ty mình, anh ấy chỉ làm chủ tịch HĐQT.

Tò mò nên Tony cũng mời lên phòng vấn thử. Bước vào phòng là một cậu ốm tong teo với cặp kính cận muốn đánh sập cái mũi. Tony hỏi thế với kinh nghiệm làm việc trước kia, bạn có thể đóng góp được gì cho hãng của tôi. Anh ta lúng túng nói là em cũng không biết anh à, nhưng anh nhận em vô đi, việc gì em cũng làm, từ đánh máy đến thu tiền đến rửa xe hay đi mua đồ ăn xế cho anh chị trong công ty. Tony hỏi chứ các công ty trước đây thế nào, anh ta nói phá sản hết rồi. Vì anh ta có một bà chị, cứ vài tháng lại nghĩ ra một ngành nghề, lại thành lập công ty và bắt anh ta làm chủ tịch hội đồng quản trị. Rồi làm không được nên đóng cửa rồi lại mở ra cái mới, hết công ty TNHH Ngọc Giàu đến TNHH Thanh Nga đến Cổ Phần Hoàng Hôn đến TNHH một thành viên Chiêu Tím Biếc, công ty cổ phần Mây Lang Thang. "Lần này thì em quyết tâm rồi anh à- anh ta quả quyết- em muốn đi làm, em không làm chủ tịch hội đồng quản trị nữa đâu, chị ấy có chứ em cũng mặc". Đoạn, anh ta òa khóc rung rức. Đôi vai gầy rung bần bật trong làn gió mát rượi tỏa ra từ chiếc máy lạnh 12 triệu mình mới mua hôm bữa.

Tony chợt cũng rung mình vì lạnh. Sao chức danh cao sang đến Chủ tịch HĐQT, tức "chairman" mà hồng ai chịu làm vậy ta. Thấy mấy bữa nay báo chí xà lách, cái ngọt cái bẹ xanh đều loan tin là " một hotboy vừa lên làm chủ tịch hội đồng

quản trị của một ngân hàng". Đọc vào thấy toàn mỗ xẻ nhan sắc, bằng cấp quốc tế và gia phả hơn là thành tựu của anh ấy.

Sáng mai, cũng không bất ngờ khi đọc các tin giật tít trên báo như " chủ tịch HĐQT tập đoàn A xinh tươi diện váy ngắn xuống phố" hay Hotgirl chủ tịch HĐQT tập đoàn B tuyên bố:" tôi và Tèo đô la chỉ là bạn!"

P/S: Đại ý của bài này là khoe cái máy lạnh mới mua giá 12 triệu

Bài 166. Con Cám Ơn Chú

Sáng đi xe buýt vô thành phố. Tới một trạm nọ, có một cụ bà lên xe, 2 thanh niên đứng dậy nhường ghế. Tới trạm bệnh viện nhi đồng, Tony xuống để vào công ty khách hàng gần đó. Tony thấy có 2 mẹ con, người mẹ ăn mặc lam lũ, đưa con trai khoảng 3 tuổi đeo khẩu trang kín mít cũng muốn xuống. Tony xuống trước, rồi đưa tay bế cậu xuống giúp người mẹ. Xong cậu bé khoanh tay lại nói "con cám ơn chú", vừa nói vừa ho. Bà mẹ nói cháu bị bệnh, tui đưa đi khám "Chúc anh một tuần mới tốt lành".

Tony chúc "2 mẹ con vui vẻ, cháu mau khỏi bệnh nhé" rồi đi bộ để đường Mạc Đĩnh Chi đến toà nhà văn phòng. Thấy "nắng xôn xao trên hàng cây", và đời bỗng đẹp lạ. Vừa đi vừa ngêu ngao hát

"Vẫn thấy bên đời, còn có em

Tấm lòng em như lá kia còn xanh"

Gõ từ iphone 6

Bài 167. Weather Forecast

Tony coi hay nghe dự báo thời tiết trên tivi, trên đài nhưng thấy hém hay. Trừ bữa nào có bão thì có vẽ đồ thị hoàn lưu ...cho khoa học 1 chút, các bữa khác chỉ có 1 thông tin giống nhau là trời nắng gián đoạn, có nhiều mây, có mưa và giông vài nơi. Có bữa đổi lại là có mưa rào và giông rải rác. Nông dân canh thời tiết để xuống giống, xịt thuốc, phơi lúa. Đang phơi lúa thì mưa, hốt vô không kịp bị ướt, nẩy mầm sạch trơn, ngồi khóc. Trách gì được, nó nói có mưa vài nơi mà, chứ có nói hoàn toàn không mưa đâu. Nguyên 1 vùng Nam Bộ mà nói như thế thì chả biết “rác” nó “rải” chỗ nào.

Rồi nhiệt độ nữa, chẳng hạn nước ta khí hậu nhiệt đới gió mùa cận xích đạo nên mùa hè như thế này, nói thấp nhất 20 độ, cao nhất 40 độ thì dân hết biên độ cho phép, địa lý lớp 6 dạy rồi, khỏi dự báo cũng biết.

Còn thời tiết biển thì “tầm nhìn xa trên 10km”. Còn bữa nào có áp thấp hay bão thì “tầm nhìn xa sẽ giảm 2-4km trong mưa, gió đông bắc cấp 5, cấp 6, biển động”. Gần tâm bão thì biển động dữ dội. Nghe riết rồi quen, giờ Tony cũng tự làm được 1 bản tin dự báo thời tiết. Theo Tony, nếu dự báo không có gì mới, cứ nói là “chúng tôi dự báo thời tiết ngày mai y chang ngày hôm nay”, khỏi tốn thời gian lên sóng.

Không thì phải sáng tạo, cạnh tranh với Tony đi nhé. Tony sẽ đi mua bản đồ các vùng và vẽ 1 cây ăng ten tivi, tối nào cũng đứng chỉ chỗ như giáo viên dạy sinh

vật, rồi quay phin tung lên youtube. Bản tin nào cũng giống nhau nên MC nào hấp dẫn hơn thì coi. Bữa Tony bận áo ấm quấn khăn, co ro bên cốc chè xanh ở 1 góc phố Hà Nội, chân trái gác qua chân phải, nhét 1 tay vào giữa 2 đùi, hít hà kêu rét quá rét quá nếu dự báo trời rét (Tony nằm trong nhóm thanh niên trai tráng ở đô thị Việt Nam, chả thể dục thể thao, cứ ra vô nhà ống mấy mét vuông như gà công nghiệp). Bữa bận quần bơi hình tam giác màu hồng phấn phấn khích nhảy múa nếu dự báo có mưa, hay triều cường, thế nào cũng ngập đường phố, bơi cho đã. Thậm chí bữa không bận gì, chỉ lộ cái mặt nếu dự báo có nhật thực tàn phần, nude bảo vệ môi trường luôn.

Rồi bắt khán giả nhắn tin đổ bạn ngày mai thời tiết thế nào, có bao nhiêu người có đáp án giống bạn. Quất 15,000 đồng/tin nhắn. Trúng thưởng 1 cái Iphone chỉ có 10 triệu chứ mấy, trong khi 1 đêm tiền thu về từ tin nhắn cả tỷ bạc. Phải thêm vụ cờ bạc này vào để lấy hết tiền của các "nam ngây nữ ngô" chắt chiu tần tiện, ăn hèm dám ăn, mặc hèm dám mặc, có nhiều tiền nạp card để nhắn tin cho mấy game show nhảm nhí. Trên tivi dạo này cờ bạc hơi nhiều, cái gì cũng nhắn tin và trúng thưởng, gọi văn vẻ là "tương tác với khán giả". Tội nghiệp mấy đứa ngây ngô cứ coi và nhắn tin miết.

Í cha cha, bữa nay lại nghe "trời nắng gián đoạn và mưa rào rải rác". Mặc gì đây ta?

Bài 168. Phim Việt Nam

Tony hém có thích coi phim. Coi nhúc đầu, thấy toàn theo ý mấy ông biên tập và đạo diễn. Bộ phim Hàn Quốc đầy đủ cuối cùng coi là Anh em nhà bác sĩ, lúc còn ở nhà trọ. Phim Tây ko nhớ phim nào, không đầu không đuôi do không có thời gian. Phim Việt cuối cùng coi là Khi đàn ông có bầu, phim hài mà cả rạp hém ai cười.

Tết này không đi đâu chơi vì chen lấn không lại, nên ở nhà coi ti vi. Bật qua mấy kênh đều thấy phim Việt Nam, do Tết, chứ bình thường toàn phim Trung Quốc và Hàn Quốc, dù thế giới có hơn 200 quốc gia.

Các phim Tony đang xem có lẽ là những phim buồn, vì thấy diễn viên có khóc. Bối cảnh toàn quay ở Đà Lạt, diễn viên phải mặc áo lạnh và quần khăn cho giống phim Hàn, nên nếu bối cảnh Sài Gòn thì người ta tưởng khủng. Nên phim nào cũng có chuyện làm doanh nghiệp doanh nhân, có biệt thự ở Đà Lạt và Sài Gòn. Chắc đi đi về về. Thấy biệt thự và xe hơi không, không có nhà ống nhà phố lô nhô, nhà cấp 3 cấp 4 xập xệ hay đi xe máy giành làn lấn tuyến. Tên diễn viên cũng giống tiểu thuyết Quỳnh Dao, trai thì Gia Thành, Gia Nghĩa...và gái là Gia Hân, Gia Lệ, Gia Tú...chứ hém có Nguyễn Thị Bưởi hay Trần Văn Mít, Lê Thị Ổi. Sinh viên gì toàn vô bar uống rượu Tây. Bệnh nặng nan y cũng môi son đỏ chót. Ngủ thì mắt vẫn gấn lông mi giả nặng trịch và bận áo quần pyjama xoa xít bóng có mấy đồng tiền. Bà mẹ già đội nón lá cho thuần Việt nhưng lại gọi con

dâu ra quán ngồi uống rượu Sochu nói chuyện phải quấy. Coi phim buồn mà cười rất vui. Không thấy có biểu hiện của sự sáng tạo nào, chắc ít người tài làm trong ngành đó.

Còn nhớ ngày xưa, lâu lâu có phim Liên Xô về, cả xã nô nức ra bãi đất trống chỗ sân vận động. Có ông thuyết minh nói trực tiếp nghe đã gì đâu. Hết thời này thì chuyển qua thời phim video, như là phim Phạm Công Cúc Hoa, khóc toi bởi hoa lá. Cả lớp cấp 2, đứa nào cũng yêu mến các minh tinh nên giờ ra chơi, tụ năm tùm bảy nói chuyện Việt Trinh, Lê Công Tuấn Anh, Thu Hà...Có thông tin gì thì nói cái đó. Cũng có khi chẳng có thông tin gì nhưng cũng tự ý thêm thắt, kiểu tụi mày biết hông, tao có bà dì ở Sài Gòn về kể nè, Mộng Vân yêu Công Hậu. Riêng có 1 đứa trong lớp, thằng này rất cá tính, cả lớp ai cũng thần tượng Lý Hùng Diễm Hương thì nó bĩu môi chê, nó chỉ thíchNgọc Sơn và Y Phụng.

Cảnh nude hồi đó cũng dễ thương. Có cô gái, thấy dòng suối, cô nhìn quanh coi có ai không để tắm. Cái cô từ từ cởi áo, nhảy úm xuống. Quần áo của cô vẫn mắc trên cành cây, gió thổi lay qua lay lại. Khán giả thấy cô trườn lên, chuẩn bị leo lên bờ, khán giả nín thở,...thì rầm rập, 1 đoàn tàu chạy qua.

Mấy thằng choai choai trong làng coi đến đây phun nước miếng nói ái đù. Chắc định nói "idol", mà phát âm không chuẩn.

Bài 169. Chuyện du hạc của Tony

Đợt 1 (2008, Há Vọt)

Năm 2008, kiếm 1 đồng tiền từ chứng khoán và nhà đất, thế là Tony đi du hạc lần 1. Bạn bè đi hạc xong về hết rồi, giờ mình mới vác mẹt đi. Còn mấy ngày nữa lên đường, tự nhiên thấy trong người như đang ở Mỹ. Sáng nào ngủ dậy cũng cảm thấy bị jetlag (tình trạng say máy bay và chênh lệch múi giờ), dù đang ở Sài Gòn mới lạ.

Hôm lên Củ Chi thăm nhà máy, cậu tài xế mở radio, ca sĩ ca bài Quê hương là chùm khế ngọt, Tony ngồi nghe mà khóc rầm rức, bứt tóc bứt tai vì nhớ Việt Nam. Tụi Singapore ngồi cùng xe (tụi nó qua góp vốn lòm en với Toni) ngạc nhiên, hỏi ủa tại sao em khóc ? (giống Mr Bụt hỏi Ms Broken Rice). Toni sẵn tiện dịch luôn nội dung bài hát (hometown is a bunch of sweet star fruit- Tony giỏi quá cái chi cũng dịch được). Tụi nó nghe xong thích thú, bắt ghé chợ mua ‘trái quê hương’ để ăn cho biết. Hèm cho nó ăn nhiều, sợ bị Tào Tháo rượt (nói vậy chứ anh Tào anh hùng nổi tiếng trong thiên hạ, đi rượt đuổi mấy đứa ỉa chảy làm chi).

Sang Quê Kì lần này, hành trang mang theo là cái camera cả chục chấm. Tốt nghiệp xong, kiến thức sách vở đâu không thấy chỉ thấy mang về nước mấy vali toàn Album và Album. Các chủ đề “toni và bạn hữu, toni và giáo sư, toni và thư viện, toni và căng tin, toni và đường phố, toni và x xì, tony và y cà rốt” ...đều được bọc giấy kính cẩn thận, ghi rõ thời gian địa điểm chụp để không có đứa nào cãi được là dùng phô tô xộp.

Còn phải mang theo tiền nữa chứ. Ở bên này ai xin cũng không cho, ki bo keo kiệt, qua bên kia, mỗi lần nghe ‘chùm khế ngọt’, Toni lập tức đến Western Union thực hiện hành vi kiều hói. Cố tình sai chữ "hói" cho nó ra Việt kiều. Đúng là khả năng hòa nhập nhanh để sợ.

Rồi đang search thử NASA hay Boeing ở bang nào nữa chứ, ở bên đi làm thêm

cắt cỏ hay làm móng một thấy bà, về nước phải nổ, lúc rảnh rồi, ngoài giờ lên lớp, Tony có đi làm phi hành gia NASA. Tối thứ 6 bay ra không gian rồi tối chủ nhật bay về trái đất, sáng thứ 2 đi học.

2. Du học đợt 2 (Cam Rai, 2010)

Đang học đợt 1 thì phải về vì kinh tế thế giới bỗng dưng suy thoái. Nên phải về nước bán phân. Tony vừa về đến Tân Sơn Nhất, sân bay rực sáng, lúa reo trên đồng (biên ngẫu).

Thế rồi chờ mãi cũng chả thấy dấu hiệu nào khả quan, chả ai làm ra tiền. Giờ thì phải làm răng? Làm răng? (có 32 cái làm miết). Suy nghĩ mấy đêm, Tony quyết định đi du học đợt 2. Tony cứ nhưế đầu là thay đồ đi du học. Năm nào cũng đăng ký 1 trường. Từ Thanh Hoa đến Harvard, đều bon chen xin vô cho được, vì tiếng Anh và tiếng Hoa đều hết sức liu li. Nhưng nửa chừng là bỏ, vì phải về nước bán phân. Nghe mình trình bày lý do nghỉ học, thầy cô lẫn đồng môn lật đật làm farewell party rồi hát vang bài " Tiễn bạn lên đường" trong nước mắt. Mất 1 năm trùng tu ngoại quan, e.g. nhổ tóc bạc, kéo căng da mặt, xóa dấu chân chim, hút mụn bọc, tẩy trắng, tẩy lông vĩnh viễn, bọc răng sứ.

Thật ra, thời khủng hoảng, học là 1 cách trú bão hay nhất. Vừa có kiến thức, vừa ngoại ngữ, vừa có mạng lưới quan hệ quốc tế. Qua khủng hoảng lại về làm ăn. Mà học cái gì và trường nào đây? Bèn search top 10 trường tốt nhất thế giới, in ra bỏ trong rổ và ngồi lựa. Harvard hông ta? Thôi lạnh lắm, không học ở khu vực lạnh lẽo này nữa đâu. Hay Stanford, Oxford hem, thôi chữ Ford hông thấy hay, nghe giống xe hơi. Hay Cambridge đi (mình phát âm là " Cam rai" hồi nhỏ đến giờ hông ai sửa, hôm bữa bị 1 giáo sư người UK nói mày khủng). Bèn mở google image ra coi cơ ngơi trường thế nào. Ừa trường này được nè, đẹp nè, vì mình cũng thích chèo thuyền (Mình sẽ ghi rõ lý do là row row your boat, gently down the stream...).

Ai đang đọc cái này, nếu có chút tiền và có chút i ốt, hãy du học. Hổng có tiền như Tony thì gửi thư qua trường xin học bổng, gửi 10 lá thì cũng được 1 cái đúng chính tả, Tây nó đọc nó hiểu thì nó cho liền. Nếu không du học thì du lịch, du mục, du canh, du cư, du côn, du đấng...miễn có DU là được.

Nói vậy thôi chứ ở Việt Nam vui hơn. Bên kia làm gì có mấy món ốc xào me, chèm chếp nướng mỡ hành, ốc gạo luộc? Đi học làm gì, học cho lắm về cũng thất nghiệp. Và lại, lúc nhỏ hẻm đi thì thui, giờ luống tuổi rồi đi một lém, học nhưế đầu thấy mẹ.

3. Đợt 3 (Há Vọt, 2013)

Năm ngoài, trường Há Vọt nó kêu qua học nữa, nói bổ túc bồi dưỡng chuyên môn nâng cao tay nghề dũa móng chân. Cái Tony phải làm hồ sơ lại, vừa phỏng

vấn visa Mỹ xong bước ra khỏi lãnh sự quán thì Tony bắt đầu cứng lưỡi, chỉ có thể bập bẹ tiếng Việt, không rõ vì sao. Ghé tiệm cafe ở Kumho ra đầu mái, chỉ lên đầu mái tóc màu đen, chỉ vào ngực bóp bóp nặn nặn rồi đá chân 1 cái, thì con bé bán hàng mới biết là Tony đang cần 1 ly cafe sữa đá. Vô lãnh sự quán thì nói bảo vệ anh ơi mở cửa cho em, bước ra thì nói pls help open the door làm anh bảo vệ sợ hãi nói Yes Sir. Từ đó đến giờ mình chuyển qua nói và viết song ngữ (giống trường tiểu học quốc tế). Hồi xưa vấp cục đá té thì quay lại chửi " má!", còn giờ thì rú lên " oh my god" hay " fax you man". Sounds so Mỹ.

Ở bên này, Tony lúc nào cũng nói 1 tràng dài nhưng không ai hiểu. Thỉnh thoảng nó hiểu được 1 câu thì nó nói mà nói giống trong sách. Nên Tony có thủ sẵn miếng giấy và cây viết, viết ra dí vào mặt bọn nó đọc. Nước Mỹ nước Anh nên coi lại nền giáo dục của mình và tăng cường tiếng Anh để hội nhập quốc tế.

Thông báo tình hình là hình chụp vẫn chưa xong. Các nghiệp vụ về photoshop cắt ghép hình vẫn đang dang dở. Chủ yếu để vài bữa về nước nổ là đã đi chỗ đó rồi, nhưng thực ra chưa đi, không rõ tại sao lại có tính đó. Hạc chả được bao nhiêu, suốt ngày bận rộn với mấy cái này.

Bắt chước mấy cuốn catalogue quảng cáo, mùa xuân ập ập, cứ thấy bãi cỏ là sông xoài nằm xuống chụp, trên tay cầm vài cuốn tập, đưa lên cầm. Còn bây giờ thì đang mùa đông nên phải dành thời gian nô đùa với tuyết. Bà chủ nhà trọ nói sao sáng nào tao mở cửa ra cũng thấy mày lăn lộn trước nhà vậy, không lạnh hả Tony. Mình nói đó là môn thể dục buổi sáng của tao, cái sân này là my morning gymnasium. Nói đoạn, mình lấy tuyết vo thành cục (gọi là snow ball) ném vào cửa sổ nhà bên cạnh cho nó vỡ tung tóe ra rồi cười sằng sặc.

Ai ngờ cái cửa sổ đấy là phòng ngủ của ông hàng xóm. Già khó ngủ, gần sáng chợp mắt được chút thì đã bị ném tuyết vào cửa sổ ầm ầm, nên ông khó chịu chống gậy qua phản nản. Bà chủ nhà mình mang kẹo dừa Bến Tre (mình cho bà này nhưng bà này rằng giả không ăn được, ai tới nhà cũng đem ra nói this is the best coconut candy all over the world) ra ép ông ăn.

An ủi nói ông ơi thôi kệ thông cảm, as he is a tropical student (vì anh ấy là 1 sinh viên nhiệt đới).

P/S: Trong 3 trường trên, chỉ có trường Thanh Hoa và Há Vọt là thiệt. Còn trường Cam-Rai là giả bộ dựng chuyện. Thật ra, đợt 2, Tony đi học ở Cam Ranh (trường trung cấp nghề Cam Ranh, Khánh Hòa). Nên kêu trung ra bằng chứng chèo thuyền quanh trường Cam_Rai là chết luôn, chỉ có hình chèo thuyền thúng ở đảo Bình Ba.

Bài 170. Thơ Của Tony

Hồi cấp 3, Tony hay làm thơ, dù học ban A. Những tiết học chán ngắt như Kỹ thuật nông nghiệp là lúc Tony ngồi làm thơ. Ngồi bên cạnh là bạn NL, cậu ấy cứ có bài nào mình vừa xuất khẩu ra là chép vào sổ, không biết cuốn sổ thơ đó giờ còn không nữa. Từ viết về bạn A đi vấp té đến thầy P rượt đuổi bạn B trong giờ quân sự, cô C hôm nay mặc áo màu vàng đi dạy thiệt đẹp, đến trời mưa trời nắng gió bão gì Tony cũng vun vút thành thơ được. Nhưng giống như nhiều truyện ngắn và bài báo của mình thời đi học đến lúc Fanpage TnBSra đòi, viết xong gửi báo đăng rồi vứt mất, chẳng lưu lại.

Lên Sài Gòn học đại học, có lần Tony ở trọ với 4 bạn nữa, trong đó có bạn M, người Huế. M rất thích em L, là nữ sinh khoa xã hội ĐH tổng hợp. Em này vốn lãng mạn, yêu thơ mến văn. M lỡ nói xạo với L là biết làm thơ được nên cứ mỗi buổi sáng, em ấy kêu M qua ký túc xá 135 Trần Hưng Đạo, chỗ nàng đi điểm tâm và đọc thơ. Ăn phở cũng đọc thơ, ăn xôi cũng đọc thơ.

M phóng lao thì phải theo lao, thế là tối nào nó cũng năn nỉ mình, bữa thì hủ tít gõ, bữa thì bánh cuốn, Tony và 3 thằng kia lỡ ăn ngập mặt rồi thì phải cho ra 1 bài để sáng mai nó đạp xe qua tặng em. Em này đem đăng báo mực tím hay áo trắng gì đó để có nhuận bút 2 đưa nó ăn sáng, nhưng chủ yếu là khoe với các cô bạn học là bồ tao viết thơ tặng tao nè. Đâu được nửa năm thì mình không ở chung nữa, vì qua 1 người chị họ đi học cho gần. Thế là thằng này bị lòi ra là hồng biết làm thơ, rồi 2 bên giận dữ, tình cảm phai lạt dần. Một buổi tối, nó đạp xe qua nhà mình, nó mời mình uống bia ăn cá com khô chiên giòn, tâm sự mọi

thứ rồi nhờ mình viết 1 bài tạm biệt em, coi như 'Bài Không Tên Cuối Cùng'. Năm đó tụi mình đều 19-20 tuổi, giờ đọc lại thấy buồn cười không chịu được vì quá sến. Bữa này nhận được message của M, M cũng là độc giả TNBS, bạn gửi lại bài này yêu cầu Tony post trên mạng, đọc cho cuộc đời nó nhẹ nhàng, không ceng thặng làm chi cho mệt.

"Có lẽ một điều anh chưa nói với em
Trái tim anh đã thuộc về em đó
Những hẹn hò đón đưa thuở nhỏ
cứ lớn dần thành nỗi nhớ mênh mông
Anh muốn hóa thân thành một dòng sông
Chở thuyền em đến bến bờ khao khát
Nơi biển trời hòa một màu xanh ngát
Em mỉm cười, xa lắm, phải không anh
Rồi thời gian lặng lẽ trôi nhanh
Dòng sông anh vẫn cứ trôi về phía biển
Mang trong lòng mình con thuyền thánh thiện
Đó là em, em của riêng anh
Hai đứa chẳng ngờ hạnh phúc quá mong manh
Những kỷ niệm giờ chỉ là bọt nước
Anh biết, nhưng chẳng thể nào khác được
Lá trên cành đâu thể mãi màu xanh
Em sẽ thôi buồn khi đã hiểu lòng anh
Một con sông, phải bên bồi bên lở"

Bài 171. Kiệt sức ở khách sạn 5 sao

Nó được đối tác mời sang nước ngoài vì phụ trách mua hàng cho công ty. Tới nơi, mắt nó choáng ngợp bởi sự vĩ đại của sân bay nước ngoài, đang nhìn cho đã mắt thì đối tác đã bắt nó lên xe, đưa về khách sạn.

Mèn ơi, sao cái phòng Deluxe của khách sạn nó đẹp đến thế. Cả đêm nó không ngủ được, vì ngủ thì tiếc không thưởng thức được không gian 5 sao. Thế là nó quyết định thức trắng. Vô toilet bật nước nóng đầy bồn rồi tắm đi tắm lại. Rồi ngâm chân. Rồi thoa dầu xả đầu tắm, xà bông loại thượng hạng trên người. Nó nhìn vô gương, cười cười, thấy đẹp trai quá xá.

Nó lấy bộ áo khoác bằng chất liệu giống khăn tắm quấn quanh người, thắt cái dây nịt vào và đi qua đi lại. Lại vào toilet soi gương. Nó thấy mình không là Trần Văn Tèo nữa mà đã là 1 một ông hoàng Ả rập. Nó nằm lên giường, chao ôi sao gối nhiều đến thế. Nó trườn qua lăn lại, cười hi hí một mình.

2h sáng, nó quyết định mở cửa đi ra ngoài để thiên hạ thấy sự sang trọng của mình. Nó đi lang thang ra hồ bơi, xuống dưới sảnh lớn và định bụng đi ra ngoài đường phố. Ai cũng nhìn nó ngỡ ngàng, nó cảm thấy hết sức tự tin.

Sáng nào cũng vậy, KS mang tặng nó đĩa trái cây và 1 giỏ hoa với lời chúc 1 ngày tốt đẹp. Nó chỉ dùng 2 ngón tay, nhón lấy miếng dưa hấu trước mặt thẳng bồi phòng đúng theo kiểu quý tộc Pháp nó thấy một lần trên HBO. Đưa lên chính xác ngay bên trái miệng, khoan thai cắn nhẹ nhàn. Nó thấy quý tộc quá sức tưởng tượng.

Một tuần sau về nước. Mắt nó sâu hoắm và hốc hác. Cả cơ quan ai cũng lo lắng vì tưởng nó làm việc quá sức trong chuyến công cán này. Đối tác càng lo hơn nữa. Vì lúc trả phòng, đối tác nghe tụi khách sạn báo là khách của ông hình như bị tâm thần hay mộng du gì đó, mặc đồ ngủ đi lang thang suốt đêm.

Riêng nó thì khoái lắm, sau lần ấy, gặp ai nó cũng kể, 3 ngày 3 đêm, câu chuyện khách sạn 5 sao vẫn chưa hết.

Bài 172. American Aroma

Hồi ở bên, Toni thấy bọn Mỹ sao thơm tho quá trời, mọi thứ của họ có một mùi rất riêng, không giải thích được nên tạm gọi là mùi Mỹ. Nên mang tiếng là đi du học chứ có học cái chi mô, suốt ngày tìm hiểu sao tụi Mỹ thơm quá.

Cuối cùng, Toni phát hiện là họ không có phơi đồ, mà dùng máy sấy, trong đó có bỏ mấy miếng giấy thơm, gọi là fabric softener vào. Họ cũng bỏ giấy thơm này vào tủ đồ, thùng carton...nên cái gì cũng thơm phưng phức. Toni bắt chước. Hành trang mang về nước là 2 vali toàn giấy sấy, thơm lừng cả sân bay.

Hiện tại, giấy sấy để vương vải khắp nơi, trong văn phòng, trong toilet, trong xe hơi, trong tủ quần áo,...

Rồi Toni cũng đi tìm cho bằng được 1 cái máy sấy, kiên quyết không thực hiện hành vi phơi nữa. Mua bên siêu thị điện máy Thị Nghè chứ đâu. Có đúng 1 cái. Thằng bé bán máy khẳng khẳng cho rằng Toni là việt kiều, chứ Việt nội địa không ai xài cái này cả, lý luận của nó cho rằng, phàm ở nước ta, quần áo phải giăng giăng ra cho người ta ngắm. Thế mới có bài hát "nhà nàng ở cạnh nhà tôi, cách nhau 1 cái sào phơi áo quần, ai người sống giữa băng khuâng, nàng như cũng có-cái quần giống tôi".

Trở lại vụ cái máy sấy, khiêng về, Toni đêm đó bỏ ngủ, thực hiện ngay các hành vi giặt sấy. Cái gối cũng đem ra sấy, cái giẻ lau cũng sấy. Giờ cứ mỗi chiều tan hăng, Tony lật đật chạy về nhà, không chơi với ai nữa, chỉ quần quít bên cái máy không thôi.

Mùi Mỹ bắt đầu sục nức đầy nhà. Và ai cũng thix.

Bài 173. Nghe nhạc cùng Tony

"Đi qua vùng cỏ non" là bài hát mà Tony thích nhất khi còn trẻ. Bài hát đã thật sự hun đúc tinh thần vì người khác và rộng mở trong suy nghĩ của mình. Vì "những dòng sông đã lâu nếu không ra được biển rộng", thì chỉ quanh quẩn "vách núi như gương không người soi".

Hình ảnh "người đứng gác đêm, thầm lặng mà đẹp lắm" là một chi tiết xúc động. Những hy sinh vì người khác không phải ai cũng thấu hiểu, nhưng bạn cứ tin đi, nếu bạn sống bằng cả trái tim, thì vẫn có người đồng cảm, yêu thương.

Hãy bỏ "những nghĩ suy một mình" vì khi thăm vườn trẻ, với tiếng cười giòn vang của một thế hệ người Việt tiếp nối đây sức sống, "ta sẽ nghe đời vui hơn". Sự thấu hiểu những "được mất riêng của mình" sẽ làm bạn biết mở lòng ra mà "đi thăm người mới quen" dù biết "một lần chưa thể nào nói hết".

Cũng như bao nhiêu câu chuyện của Tony, mặc dù "đã viết xong mà lòng vẫn còn muốn, nói thêm"...

Bài 174. Chuyện Toilet

Lúc này vô toilet khu du lịch, thấy hình con chim. Hém dám vô, đứng coi cái bên cạnh là chim trống hay chim mái. Coi mấy cái thấy đều giống nhau, nên đứng phân biệt mất mấy phút.

cái nhìn qua phía đối diện, thấy toàn là bướm..

Nên yên tâm.

Khổ ghê, đã mắc muốn chết rồi mà phải giải bài toán này nữa

Bài 175. Cách xưng hô của người làm chung

Lúc ở bên Mỹ, nghe Việt Kiều hay dùng từ hăng. Ví dụ một ông già nói bác có 2 đứa, thằng con trai làm trong hăng, đứa con gái không làm hăng mà mở tiệm nail tự mãn. Từ hăng phổ biến lắm, hém biết sao.

Cái về Việt Nam, mình hỏi thử công ty có gọi là hăng không, nhân viên nói có. Nhưng cũng giới hạn ở các hăng như hăng tàu, hăng hàng không, hăng bảo hiểm, hăng phim, hăng nước đá.

Hỏi tiếp chứ ngành mình có hăng nào không, tụi nó nói dạ không anh ơi, chưa có hăng phân nào. Nên Tony quyết định đổi tên thành Hăng Phân Phượng Tím. Vì lên hăng rồi nên xưng hô sẽ phải khác đi cho phù hợp.

Các bạn con dựng mình cũng đổi luôn cách xưng hô đi nhé.

Đồng nghiệp làm chung với nhau sẽ gọi là bạn hăng.

Đồng nghiệp nữ thì gọi là nàng hăng.

Còn đồng nghiệp nam sẽ gọi là chàng hăng.

Trân trọng thông báo

Hăng trưởng

Tony Tèo

Bài 176. Chết Lát và Nót Théo Chìa

1. Thấy Tony hay dùng từ jet lag (đọc là chết-lát) nên có cháu học sinh viết meo hỏi thưa chú jet lag là gì? Jet lag là tình trạng mệt mỏi sau 1 chuyến bay dài. Ngoài ra còn do thay đổi khí hậu, chênh lệch múi giờ...nên người bị chết-lát thường bơ phờ hốc hác, phải mất mấy hôm mới quen với múi giờ mới. Jet là máy bay, còn lag là do ngồi lâu quá mà bị, giống như internet lâu lâu bị lag thì mình phải tắt modem rồi bật lại.

Hôm bữa máy bay vừa xuống sân bay Bangkok, vào đứng lấy hành lý bổng Tony thấy chết-lát, bèn khóc rống lên. Tây sợ quá bu lại hỏi sao sao, tụi nó hỏi máy bay từ đâu, Tony nói từ Sài Gòn. Nó hỏi chuyến bay dài lắm à, mình nói 1 giờ. Nghe xong tụi nó dẫn ra, bỏ đi hết, nói thầm với nhau thằng này chắc khủng nè, bay có 1 tiếng và đi đến cùng 1 múi giờ mắc mớ gì chết-lát (nó nói thầm nhưng nhìn miệng mình đoán được ý).

2. Tony cũng hay bị bệnh nhớ quê hương khi xa xứ, bệnh nostalgia, đọc là nốt-théo-chìa. Hôm bữa vừa bước chân qua cửa khẩu Mộc Bài, hải quan Cambodia vừa đóng dấu nhập cảnh 1 cái cộp vào passport thì Tony bắt đầu chùi nước mắt. Thấy nhớ nhà, nhớ quê hương xứ sở. Khi leo lên xe buýt đi về Phnom Pênh thì ngoái cổ lại nhìn cố hương mấy lần, những gốc lúa bờ tre cũng thấy yêu tha thiết. Vừa ngồi vào ghế (sau lưng tài xế) đã cất tiếng hát trong trẻo ngay với bài

Quê hương, nhạc Giáp văn Thạch, lời Đỗ Trung Quân (tức bài quê hương có chùm khế- chứ hẻm phải quê hương nước mặn đồng chua nha). Tây Tàu ôi thôi bu lại nghe, nghiêng cả xe. Tony nói với bọn nó là tao bị nót-théo-chìa, tao thèm canh chua và cá kho tộ, tao thèm rau đắng mọc sau hè,... từ khó vậy mà cũng ráng dịch được. Khách trên xe đưa nào đưa nấy nhìn mình thông cảm chua xót xuýt xoa.

Trên xe ngoài Tony ra thì còn có 1 bà già người Việt, bận áo lạnh, ngồi ghế cuối. Thấy toàn bôi dầu xanh vào ngón tay và đưa lên mũi hít suốt, dáng vẻ quê mùa lắm, Tony định ninh là bà hẻm biết Tony nỏ gì. Ai dè bà đăng hăng rồi nói to "ê mầy, tao trước 75 làm phiên dịch ở sở Mỹ nên tiếng Anh lưu loát nha mậy. Xe mới qua biên giới có mấy chục mét mà nót-théo-chìa cái giống gì, lố quá đi". Rồi bà nói thêm " có nhớ quê quá thì bước xuống xe về bên lại đi ông nội".

Bài 177. WEAK KIDNEY

Rồi cuối cùng Tony cũng chấp nhận cho một đài truyền hình nọ phỏng vấn.

Phóng viên (PV): Xin chào anh Tổng biên tập Tony Trần Văn Tèo. Xin anh Tổng cho biết vì sao gọi là Tony và vì sao có chữ "Buổi Sáng" ở đây ạ?

Tony: Tony là tên tiếng Anh của tôi. Còn "buổi sáng" là vì tôi muốn TnBS cạnh tranh với các tờ báo có chữ "morning" trên thế giới như Bangkok Morning hay New York Morning...

PV: Vâng thưa anh, mục đích xây dựng Tony Buổi Sáng (TnBS) là gì? Tại sao anh không ra mặt và xây dựng thương hiệu cá nhân, để có thể nổi tiếng và đi diễn thuyết, xuất bản sách để kiếm tiền và kiếm danh như tiến sĩ A, giáo sư B, nhà văn C, diễn viên E, đạo diễn F....?

Tony: Dạ thưa vì tôi khác. Tôi chỉ muốn chia sẻ cho vui. Lúc nào tôi ớn thì tôi sẽ đóng TnBS, chuyển qua mở quán Tony Buổi Trưa cạnh tranh với 1 số tiệm bán thức ăn nhanh. Tôi không phải là cây bút thương mại, bên Mỹ gọi là opinion leader, thường xây dựng 1 hình ảnh tuyệt vời lung linh tài giỏi và đạo đức vô cùng để dân chúng ngưỡng mộ. Thật ra những điều họ nói hay viết đều khéo léo lái đám đông theo hướng có lợi cho họ hay công ty họ đang làm. Hay chọn 1 chủ đề gây tranh cãi, rồi thêm ý kiến thật sốc vào để mọi người comment càng nhiều

càng tốt. Rồi vào showbiz với mục đích được nổi tiếng và kiếm tiền. Tôi bán phân, không làm được chuyện này (thở dài).

Phóng viên: Nhưng tôi thấy anh cũng nổi tiếng và được yêu mến đấy chứ...

Tony: Vâng đúng vậy. Mặc dù chỉ là 1 tên thương lái, về ngoại hình, tôi hơn hẳn các người mẫu. Về gương mặt, tôi không thua bất cứ diễn viên nào. Về khả năng viết lách, thì như cô thấy đấy, ở châu Á tôi chỉ sau Mạc Ngôn...về độ tuổi.

Phóng viên: Xin anh cho biết vì sao anh lúc nào cũng không khiêm tốn như vậy? Tôi nghĩ một số độc giả không có óc hài hước rất dị ứng và ghét kiểu người như anh...

Tony: Ai ghét, cô chỉ tui coi....

Phóng viên:...(Ú ơ, cứng họng, nghiệp vụ trong trường báo chí chưa dạy phải phản ứng thế nào với đối tượng khùng nhẹ này..)

Tony (lầm bầm): Ai ghét, tui quánh bầm mắt

PV: Dạ. Câu hỏi cuối, nếu nói ngắn gọn 2-3 chữ về mình thì anh sẽ nói thế nào?

Tony: Giàu và Đẹp

Cô phóng viên vừa nghe vừa hí hoáy ghi chép vào sổ. Thằng quay phim ngồi cười hả hả, nói sao mà 2 đứa em mê anh quá hà. Cười nhiều quá nên sau khi 2 đứa nó đứng lên đi về, thấy something còn đọng lại ở dưới ghế. Cái này ngoài bắc gọi là mót, trong nam gọi là són.

Kết luận: Tuổi trẻ bây giờ thật yếu.

Bài 178. Ta mang cho em một đóa Quỳnh*

Sáng nay nhận được 1 cú điện thoại. Bình thường số lạ hẻm có bắt, bữa ni lúng túng vụng về do mới được độc giả (chị họ) tặng cái smartphone Iphone 10. Vì lỗ bấm nhầm nên nghe luôn.

Tony: Alo

Bên kia: Quỳnh Yên xin kính chào quý khách!

Tony: Dạ

QY: Anh chào lại Quỳnh Yên đi

Tony (hết hồn): Dạ, chào Yên. Mà chị là ... ?

QY: Quỳnh Yên gọi cho anh từ tập đoàn bảo hiểm quốc tế D. Anh có cảm thấy thoải mái khi nói chuyện với Quỳnh Yên không?

Tony: Dạ có. Nhưng tui không có nhu cầu. Phiền chị...

QY: Anh vui lòng nói rõ cho Quỳnh Yên được biết là tại sao anh không có nhu cầu không ạ.

Tony: Dạ, dạ...

QY: Quỳnh Yên đang nghe. Mời anh tiếp tục chia sẻ.

Tony: ...(im lặng ko nói được vì tưởng MC đài phát thanh)

QY: Anh đã biết Quỳnh Yên nói gì đâu mà nói không có nhu cầu. Phải có chứ (có vẻ nổi nóng)

Tony: Dạ.. thiệt tình là tui hẻm có nhu cầu mua bảo..bảo...bảo...

QY (cắt ngang): hiểm. Có gì đâu mà ấp úng thế. Thôi được rồi. Anh suy nghĩ và có thể gọi lại cho Quỳnh Yên. Quỳnh Yên sẽ nhắn tin ngay lập tức để anh biết số

di động của Quỳnh Yên. Sau đó anh nhắn tin lại ngay để xác nhận đã nhận được tin nhắn, nhé.

Tony: Dạ

QY: Anh có muốn nói gì nữa không

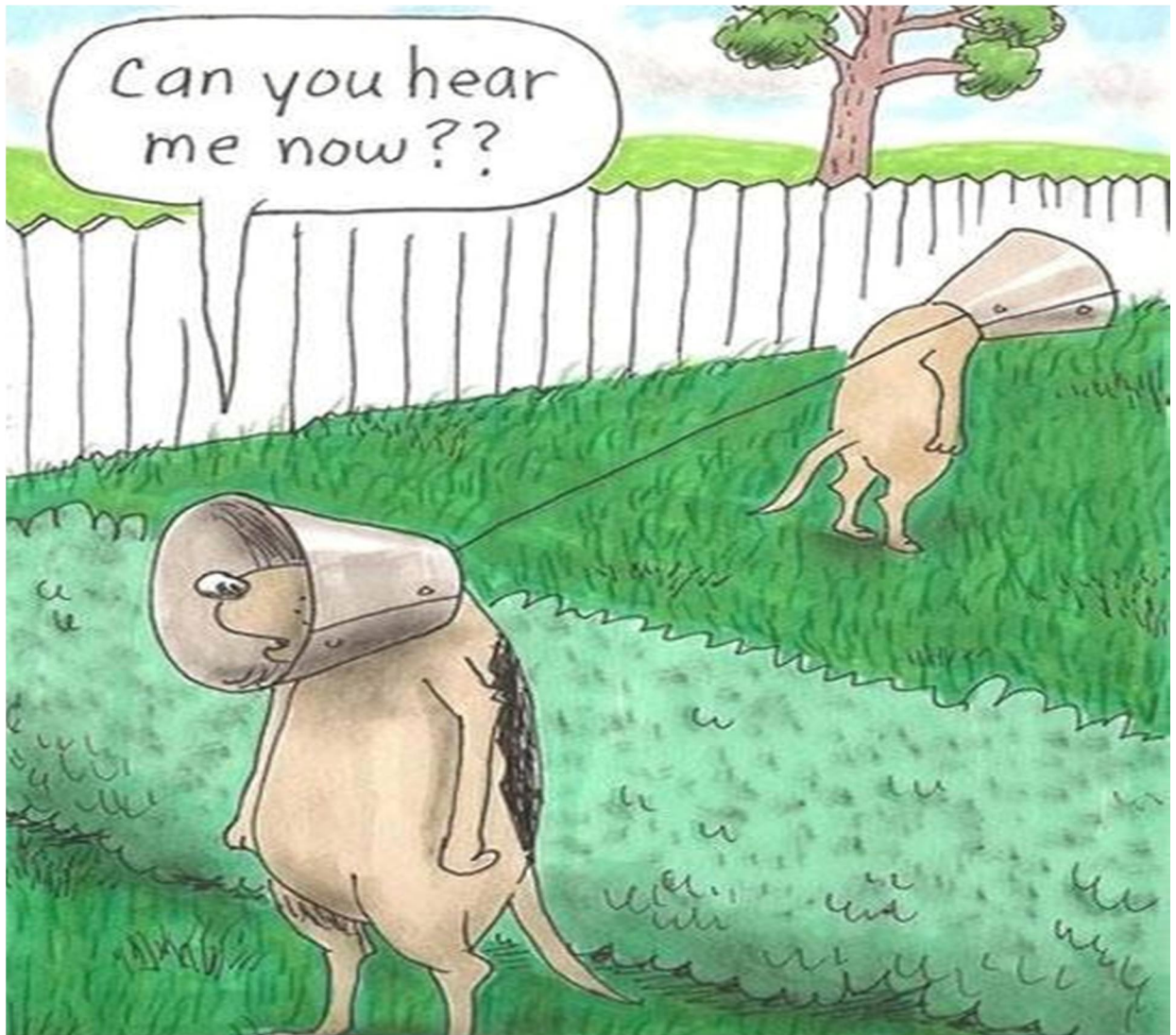
Tony: Dạ không.

QY: ừm.

Tony buông máy, mồ hôi đầm đìa. Tim anh bị thòng, máu anh bị loãng....!

P/S: Đại ý bài trên: Khoe mới có cái Iphone 10. Sáng giờ ngồi nhìn cái điện thoại mới và cười miết...

Bài 179. Quan hệ công chúng và kỹ thuật PR

Một người bạn làm công ty PR (Public Relation) kể là có 1 nam ca sĩ nọ, hát cũng tạm, ngoại quan cũng khá, nhưng hát miết mà cũng chẳng nổi nên mới qua công ty này để được lăng xê.

Họp mấy ngày mấy đêm, bên cty PR quyết định tung ra 1 cái clip giường chiếu. Cách này là nổi nhanh nhứt. Clip phải có đạo diễn hắc hoi, lựa đạo diễn chuyên phim tình cảm. Góc quay đẹp, diễn viên xinh. Khổ là tìm nhân vật nữ không ai chịu đóng, nên chị trưởng phòng công ty PR-người đề xuất vụ này, phải thí mạng nhưng bắt đạo diễn hứa là sẽ quay mờ mờ.

Vật vã mới quay xong. lưu file máy tính, đập phá cho hỏng, rồi đem đi sửa. Tại sửa máy tính trong các cửa hàng thấy máy tính cá nhân sẽ sục sạo tìm coi có gì bí mật trong đó, rồi nó sẽ tung ra. Đó là cách rò rỉ tự nhiên nhất. Mời các phóng viên lá cải đến, cho tiền. Chia 2 phe, 1 phe viết bài ủng hộ, 1 phe viết bài chê bai. Sẽ lôi theo 1 đám người rảnh rỗi viên và còm ment viên thi nhau ném đá.

Sửa xong đem về, chờ mãi cả 2 tuần cũng không thấy động tĩnh gì. Cái cử nhân viên đi hỏi, kiểu tò mò anh ơi, lúc sửa anh máy tính này có thấy cái gì hay trong đó không. Cậu sửa máy tính nói có thấy 1 clip quay cảnh 2 chị em giành nhau cái váy trong phòng ngủ. Chị gái khoảng 40 tuổi còn cô em gái xinh hơn.

Anh giám đốc công ty PR chửi, chán cái thằng này, có mỗi cảnh "cloud and rain" mà cũng không xong. Phải PR kiểu khác. Chực coi xã hội có vụ gì không thì lên tiếng bằng tâm thư.

Tâm thư là thư viết từ đáy lòng, về 1 vấn đề nào đó. Khi bị hiểu lầm, người ta sẽ viết tâm thư giải trình. Tâm thư chỉ có một, viết xong phải im lặng. Giờ chuyện gì cũng tâm thư. Ví dụ vụ bất hòa giữa Obama và Putin về vấn đề Syria, ca sĩ X sẽ vội vã có tâm thư, 1 gửi Putin viết bằng tiếng Nga, 1 gửi Obama viết bằng tiếng Anh, nhưng lại đăng trên trang caibexanh chấm net bằng tiếng Việt. Nhưng có nhiều bình luận quá nên phải viết tâm thư số 2. Các độc giả lại cãi nữa (đám này cái gì chả ý kiến, ghi $1+1=2$ nó cũng comment phản đối nữa là). Thế là tâm thư số 3 ra đời.

Cuối cùng thì tới 10 bài Tâm Tâm Thư, giống 10 bài Không Tên của nhạc sĩ họ Vũ.

Bài 180. Lời xin lỗi muộn màng

“Chào dượng. Con gửi lá thư này là lá thứ 5 cho dượng. Con biết dượng một ngày nhận nhiều thư lắm, nhưng dượng sẽ bất ngờ khi đọc thư này.

Con là một người chuyên chém gió trên mạng ảo, tình cờ ngang qua page của dượng, cuốn hút lúc nào không hay, coi miết coi miết gần 10 tiếng đồng hồ mới xong. Đứng dậy, hình ảnh dượng trong con đẹp vô cùng, cái giọng văn chảnh chảnh tung tung và gương mặt thanh tú ấy khiến con đem lòng yêu thương điên đảo. Xưa giờ con chưa yêu ai trên mạng như thế. Con quyết định gửi dượng lá thư, bày tỏ tình cảm, không thấy trả lời. Rồi những lá thư sau cũng bật vô âm tín. Chờ đợi, chờ đợi...con đem lòng sinh hận. Con quyết tâm làm cho dượng phải biết đến con. Con quyết tạo xì-căng-đan bằng viết một bài phê bình các bài viết của dượng, khổ nổi chả biết phê bình cái gì. Đọc đoạn đầu định phản bác thì đoạn sau lại thấy yêu. Lúc yêu lúc hận cứ đan xen nhau, nên cuối cùng con viết 1 bài nói dượng “nổ”, học Há Vọt về mà không biết làm báo cáo có số liệu chứng minh, viết như tiểu thuyết thần thoại. Chuyện ở Quế Lâm vô chùa mà có ông sư râu trắng tóc trắng, nhà sư sao có tóc? Chuyện ở Davao gặp cô Quỳnh rơi đĩa chuối, hãy chứng minh là đã đi Davao, vé máy bay đâu, visa nhập cảnh đâu? Chuyện đi học ở Há Vọt, bằng cấp đâu, trưng cho coi mới đáng tin cậy. Rồi chuyện kể anh bạn này, anh bạn kia...tên tuổi anh bạn đó đâu, số điện thoại đâu, để đọc giả liên hệ xác minh chứ? Con viết xong, dượng biết không, 1 lần sóng những người tò mò và hận tình như con vô like quá trời, bàn tán ồm ồm, nhưng chẳng thấy mảy may dượng quan tâm. Sau đó, con mới đọc cái nội quy dượng viết, kiểu dượng ghi rõ là dượng kể chuyện tiểu lâm như bác Ba Phi ngày xưa vào lúc nông nhàn. Con không biết Ba Phi là ai, mới search vô coi hết chuyện bác Ba Phi, mới thấy văn phong của dượng giống bác Ba quá, chỉ khác là chuyện con

rắn con rùa con nai...của bác Ba biến thành anh A anh B cô C... Con thấy ân hận, nhưng chuyện đã rồi. Một bài học cho con, lẽ ra nên đọc nội quy trước.

Thôi con xin lỗi dượng. Yêu không được chuyển sang hận cũng là lẽ thường tình. Tình yêu không có tội..."

TnBS: Dượng đọc thư con đến đây thì đã mệt, không đọc nữa, copy đoạn trên rồi xóa mail. " Em đi xa quá, em đi xa xa anh quá...". Dượng đang tập bài hát này để biểu diễn trong hội thảo kết thúc vụ Đông Xuân. Dượng dạo này bị bệnh "tiền mãn teen", hát toàn nhạc trẻ thôi. "Công chúa bong bóng, Không Cảm Xúc, Con Mưa Ngang Qua..."...đều đã lâu lâu đấy nhé. Tết này dượng sẽ tung ra Album "Tiếng hát Tony" để cạnh tranh quyết liệt với Tứ Lệ (Lệ Thu, Lệ Thủy, Lệ Quyên và Lệ Roi), những giọng ca dượng rất thích. Con nhớ mua Album ủng hộ.

Bài 181. Lý do các con đừng không comment trên page TBS

1. Các bạn trẻ dành thời gian làm việc khác, như đọc thông tin trên website, học ngoại ngữ. Lên FB đọc TBS xong, xuống liền để tập thể dục thể thao, vui chơi....thay vì la cà online nhiều, không tốt. Làm việc thì chú tâm vào. Học hành thì chú tâm vào. Làm giàu cho mình đi, xuất sắc hóa cá nhân đi. Cố gắng thành người giỏi giang thông tuệ và khỏe mạnh. Coi như TBS là 1 cuốn sách tiểu thuyết ba xu giải trí đi. Đọc sách thôi, đừng có viết vào đó.

2. Đừng thấy trên mạng comment chủ yếu cãi qua cãi lại, nói Tèo đẹp hơn Tí, đưa khác cãi nói Tí đẹp hơn Tèo. Chi vậy. Chẳng ra đâu vào đâu, phí thời gian. Thấy quan điểm của đừng giống mình, bấm like. Không thích bỏ qua. Thích bài đó, share về. Thích ý kiến, share về biên tập lại, các bạn trong friend list của mình cùng nhau ý kiến trên đó. Nên mọi comment trên page này, các bạn admin sẽ xóa hết, trừ tag ai đó vào đọc thì được để vài hôm. Sau cũng xóa luôn.

3. Chủ yếu comment là khen kiêu” ời đừng viết hay thế, viết xuất sắc thế. Rồi con yêu đừng. Đừng ơi con muốn chết vì đừng.” Kiêu vậy. Nghe riết thấy mệt. Đừng ón mọi lời ca tụng. Vì sẽ ảnh hưởng đến thái độ của đừng, bệnh ngôi sao tái phát và đừng sẽ hết dễ thương.

4. Đừng cũng không muốn ồn ào. Đừng chỉ là gã bán phân bé nhỏ ở dưới miệt Cần Thơ, gọi là biết viết vài dòng vài câu tiếng Việt có nghĩa khi nông nhàn hết vụ. Mấy đứa ca tụng quá, mấy người viết lách chuyên nghiệp nó tìm xuống huyện Thốt Nốt, nó mò vô đại lý bán phân của đừng, nó quánh đừng rằng môi lẫn lộn. Môi đừng bị sung vù lên thì người ta lại tưởng đừng trề môi khinh bỉ.

Vậy ghen, thương đừng đừng có comment. Bấm like là đủ.

Bài 182. Unbreak...

Có nhiều độc giả nói Tony show hình cho coi đi, thú thật là hém có nhiều hình vì Tony vốn là "a camera shy", tức người thấy máy chụp hình thì trở nên rụt rè, ngượng ngùng và không còn tự nhiên nữa. Nên chụp hình nào cũng thấy nó đẹp 1 cách giả tạo thế nào ấy. Post lên thì mọi người bảo là phô tô sộp chứ người đâu đẹp thế? Trên trang facebook của mình, đoạn khai " about me", Tony tự khai là " đẹp như tranh vẽ" nhưng mạng dân (tức cư dân mạng) không ai dám ý kiến gì vì vấn đề là ai vẽ?

Nên thôi thì miêu tả cho dễ hình dung. Chắc ai cũng biết Lương Triều Vỹ đúng không? Theo nhiều người anh này là tiêu biểu cho chủng da vàng vì nhìn rất Á Châu. Và chắc ai cũng biết Alain Delon đúng không? Theo nhiều người thì ông này tiêu biểu cho chủng da trắng.

Anh Tony là nét đẹp trộn lẫn, mix giữa Monsieur Alain và Lương tiên sinh, nên nhìn khá Tây mà cũng hao hao châu Á. Bọn Tây thì nói mày là dân châu Á nhưng nhìn không biết chính xác nước nào. Còn bọn Á thì nói mày nhất định là diện "con nai" vì cao to mũi cao mắt 2 mí và nói tiếng nước nào cũng lơ lớ, dù biết mấy sinh ngữ nhưng không chuẩn được ngữ nào.

Tóm lại, nét đẹp của Tony là nét đẹp mixed nationality. Nhưng trong quá trình mix, có xảy ra lỗi.

Chẳng hạn như cái mũi cao ngất, quặm vô như con két, 2 lỗ mũi lõ ra kiểu châu Âu lại để trên cái mặt bự chà bá gọi là mặt thịt hay mặt mâm rất đặc trưng của châu Á. Dáng cao ráo trên 1m80 nhưng lưng hơi gù kiểu Tể tướng Lưu Dung mix với thằng gù nhà thờ Đức Bà. Còn làn da thì trắng meng méc hơi xanh xao kiểu mấy Ụ Pa nhưng lại trở đời mồi như Tây, lại có mụn bọc kiểu cư dân các nước ven xích đạo. Ngồi họp mà nghe phát biểu nhảm là Tony ngứa tay vân vê mấy cái mụn, khó chịu quá thì tổ chức nặn luôn, có khi nó bắn thẳng sang người ngồi bên cạnh.

Thêm cái mặt bị gãy nữa chớ. Gãy cúp. Tiếng Anh gọi là a broken face. Bất chợt trong đầu vang lên giai điệu của bài hát nổi tiếng do Toni Braxton ca.

Un-breakmy face, un-break my face, say you'll love me again.

undo this hurt...!

Dịch: xin đừng làm gãy cái mặt của anh. Xin đừng làm gãy. Hãy nói em sẽ yêu anh thêm một lần nữa. Đừng làm tổn thương....Đừng mà !

Bài 183. Chuyện Tony bị ốm

Tony mấy nay bị bệnh nặng quá nên đi khám. Tony chỉ khám ở mấy bệnh viện quốc tế. Bệnh cũng phải có tên ngoại. Lần nào khám xong cũng năn nỉ bác sĩ ghi giùm vô hồ sơ cho em bị Gout, bị Alzheimer, Parkinson.... Có truyền máu cũng đòi máu tây, máu ta hèm chịu.

Nằm viện, bạn bè lên thăm, đưa nào mang ổi cam chanh quýt hay sữa đều cũng đều từ chối. Phái kiwi, lê-ki-ma, cherry hay yogurt (da-ua) may ra mới ăn. Súp chỉ ăn cà rốt, súp lơ, khoai tây và hành...tây.

Bữa nay khám xong, ông bác sĩ già người Pháp nói cậu chỉ bị cảm cúm thôi, không có bệnh quốc tế. Tony giận dữ đòi boycott (tẩy chay). Ông suy nghĩ mãi rồi ghi vào hồ sơ chẩn đoán là seasonal flu (cúm mùa).

Thôi vậy cũng được. Ít nghe ai bị

Bài 184. Block

1. Fanpage này là duy nhất của Tony Buổi Sáng, thích thì viết, viết gì thì viết, không thích thì đóng lại. Các thể loại chấm tonybuoisang chấm com, chấm net, chấm vn, blog khác, fanpage khác có chữ Tony Buổi Sáng...đều là giả mạo. Các nhóm tình nguyện hiện nay đều đã xong sứ mạng của mình. Đã đóng page. Mọi hoạt động offline đã ngừng lại, không còn nhóm nào hoạt động nữa.

Việc ai đó nói là bạn bè người quen...của Tony gì đó đều không nên tin nhé. Tony chỉ là một nhân vật văn học trên mạng, viết những bài vô thưởng vô phạt nhằm nhí gây cười cho cuộc sống vui vẻ. TnBS không chơi với ai ngoài đời, không quan hệ với ai trên mạng, không share bài hay bình luận chuyện thời sự gì cả. Bạn nào thích đọc thì bấm like, không thì thôi, mọi comment sẽ bị tự động khóa nick. Mong các bạn lưu ý.

2. Về các nhân vật trên TnBS

Nhiều bạn nói dựng ơ sao con xấu 1, mà dựng lên sổng cho con xấu 10 vậy. Thật ra, các nhân vật trên TnBS đều không có thật, đều hài hước giống mèo Tom and chuột Jerry. Tui gom tậ xấu của 5-6 đứa lại thành một thằng A. Chưa có đối tượng cụ thể nào trong bài nào cả. Cứ một bài đăng lên, là nhận được vài cái email giận hờn trách móc. Tui đâu có ý nói cá nhân ai, nói làm gì, vì hằng hà sa số những cá nhân như vậy, nói đến Tết công-gô chưa hết. Nên tui mới quy đồng mẫu số, lấy thêm vài đứa giống giống vậy, kể luôn nghe cho nó dễ nhớ, dễ thấm vào mình.

Các nét đẹp cũng vậy. Cả chục nét đẹp đồn lại 1 đứa, rồi ca ngợi. Nên thấy ca ngợi mình quá đáng, thì cũng đừng có nỏ mũi to đùng. Mình chỉ có đẹp 1/10 như vậy thôi. Thậm xưng nói quá...là phong cách của TnBS, nên bạn nào ráng ngồi bắt nhậ bắt thừa tính logic trong bài, hay AI, Ở ĐÂU... thì tự làm khổ mình ráng chịu. Vì đã nói rõ trong nội quy rồi, mà còn không hiểu nữa thì chắc phải bổ sung DHA hay muối I ốt. Đứa nào có hệ số thông minh lèo tèo là dựng hẻm thương. Tuổi trẻ phải thông minh giỏi giang nói 1 hiểu 10 chứ...Thông minh lanh lợi khỏe mạnh tui mới hài lòng.

Bài 185. Trái cây Nam Bộ

Thằng nhỏ ở Quy Nhơn mới đậu đại học ở Sài Gòn, học được một học kỳ thì về quê ăn tết. Đám bạn bu lại nghe nó kể chuyện. " Các bạn ơi, các bạn biết hông"- mới mấy tháng mà nó đã nói giọng Sài Gòn ngọt ngào- " ở trong đó có rất nhiều loại trái cây ngon lắm nha, như là măng cụt nè, như là sầu giêng nè, như là chôm chôm nè, như là bòn bon nè, như là"

Tụi bạn sốt ruột hỏi dồn, còn gì nữa, còn gì nữa, cái nó quỳnh quáng đáp "ngoài ra còn có bử và ầu".

Bài 186. Hoa sữa

Trước cửa văn phòng ở Gò Vấp có 2 cây hoa sữa. Dù xa xôi, nó vẫn cảm nhận tiết trời của Phương Bắc, sáng nay đồng loạt trở bông. Những chùm bông trắng, sai trĩu cành. Trắng xóa cả 1 góc trời. Từng cơn gió thổi qua, những cánh hoa trắng, li ti rụng đầy sân. Khung cảnh lãng mạn như trong tiểu thuyết Tự Lực Văn Đoàn. Hương bay nồng nàn xộc vào mũi muốn tức thở. Sâu bọ ong bướm vây quanh, nhiều như quân Nguyên Mông.

Ở Hà Nội xa xa mỗi góc phố có 1 cây, còn thoang thoảng, nhẹ nhàng dễ chịu. Đây 2 cây liền kề, lại cách chỗ ngồi làm việc của Tony chỉ vài mét, nên chịu không "nẫu". Hắt xì miết.

Bên sai gia nhân ra chọt, rụng bớt bông nào hay bông đó.

Bài 187. Chuyện ở Trung Đông

Các quốc gia ở Trung Đông hầu hết nằm trên những giếng dầu khổng lồ. Cứ thế, ra sau nhà mức dầu lên bán.

Nhưng gần đây, thế hệ con em của các nhà giàu Ả Rập sau khi du học Tây Tầu về, nhận thấy sự giàu có do tài nguyên thiên nhiên mang lại không vững bền được. Vì tài nguyên sẽ cạn kiệt, những quốc gia phồn vinh nhất lại là những quốc gia ít tài nguyên thiên nhiên nhất, tài nguyên con người mới là quan trọng. Những cái đầu kiệt xuất, giỏi giang sẽ giúp quốc gia phát triển bền vững. Không có dòng máu của ai, của dân tộc nào là đẳng cấp cả, tất cả đều do đào tạo mà nên. Một đứa trẻ mồ côi trong trại mồ côi ở Việt Nam cũng có thể trở thành 1 bộ trưởng ở Đức. Cũng không có người dờ, chỉ có người lười học tập và lười lao động và biến thành người dờ.

Nói là làm, họ đầu tư con người kinh khủng, điển hình như Ả Rập Sau-di, quốc gia luôn dẫn đầu về lượng sinh viên du học tại Mỹ và châu Âu. Đặc trưng của nhóm này là sau khi học xong, họ về nước chứ không ở lại, mở cơ ngơi làm ăn, chủ yếu các ngành nghề không liên quan đến dầu khí. Nên họ học không vì bằng cấp, mà học để biết cách làm. Dubai hay nhiều thành phố khác trở thành các trung điểm cho du lịch, tài chính, thể thao, hậu cần, vận tải...vì họ biết TIỀN ĐỂ RA TIỀN. Các doanh nhân ở đây biến lợi thế nằm giữa lục địa Á-Phi-Âu của vùng trung đông và cứ thế hốt bạc của Âu, Á, Phi, có nhiều tiền đem qua cho họ hết.

Các sân bay ở Dubai, Doha...không ngừng mở rộng quy mô, làm cơ sở cho 3

hãng hàng không lớn nhất ở Trung Đông, đều được xếp hạng 5 sao, là Emirates, Qatar và Etihad. Mỗi hãng có mấy trăm chiếc máy bay tân tiến hiện đại, họ tổ chức đi thu gom khách hầu hết mọi thành phố lớn ở châu Á, từ Phnom Pênh đến Mumbai, Tokyo, Thượng Hải....rồi chở về trung điểm. Từ trung điểm đó, họ tủa đi mọi thành phố lớn ở châu Âu và châu Phi. Các sân bay ở đây hoạt động 24/24 và các chuyến bay nối tiếp nhộn nhịp vô cùng, các xe buýt chở đầy khách từ cửa này đến cửa kia trong sân bay, băng qua những con đường đầy cát của sa mạc, thậm chí từ terminal này đến terminal kia phải đi tàu điện. Ví dụ như sân bay Dubai, có tới 70 triệu hành khách 1 năm, và nối tuyến trực tiếp với 270 thành phố trên thế giới, có 90,000 nhân viên phục vụ tại sân bay trực tiếp, nửa triệu việc làm gián tiếp. Hàng năm, sân bay này thu về 27 tỷ đô la, bằng GDP một quốc gia nhỏ.

Điều đặc biệt là công nhân viên ở các sân bay phần lớn là người nước ngoài. Họ tự tìm đến để làm việc (search “apply job in Dubai/Doha airport”). Còn trên các chuyến bay, tiếp viên đủ thành phần quốc tịch, phi công cũng vậy, chỉ có máy bay, sân bay, tiền lãi...là của các ông chủ Ả Rập. Vì họ đào tạo dân họ với thói quen “cho việc” tức quản lý và kiếm tiền, còn nhân lực thuê mướn hết. Ấn Độ, Srilanka, Thái Lan, Philippines, Indonesia...là những nơi cung cấp nhân lực nhiều nhất cho họ.

Họ có văn phòng tuyển nhân lực ở các nước. Ở Ấn, họ tuyển ở Mumbai, Chennai và New Delhi. Ở Trung Quốc, họ đặt VP ở Thâm Quyển, Thượng Hải, Bắc Kinh. Ở Đông Nam Á, họ đặt văn phòng tuyển người ở Singapore và Kuala Lumpur. Các bạn trẻ phải tự nộp hồ sơ và sang đó phỏng vấn, ngày nào cũng có tuyển. Các bạn trẻ mới ra trường ở Đông Nam Á rất thích công việc tiếp viên hàng không hay nhân viên mặt đất ở sân bay trung chuyển, thường làm 2-3 năm để kiếm ít tiền trước khi về nước làm ăn.

Ngoài ra, nếu làm tiếp viên HK, còn có cơ hội du lịch miễn phí. Vì một đoàn tiếp viên bay đường dài, ví dụ đến Milan Ý, sẽ nghỉ ngơi vài ngày. Toàn ở khách sạn 5 sao. Ở Tp HCM, đoàn tiếp viên hay ở khách sạn Movenpick, đưa nào đưa nấy vô khách sạn đẹp như tiên nữ ngọc đồng, sáng lóa cả góc trời.

Chúc các bạn trẻ tự tin làm việc và trở thành công dân toàn cầu. Làm việc ở Trung Đông, giá cả sức lao động là công bằng cho mọi quốc tịch. Họ cũng không quan tâm bằng cấp, high school là đủ, miễn tiếng Anh giao tiếp tốt. Nhưng phải thể dục thể thao để khỏe mạnh, chịu đựng được cường độ làm việc với “con nhà người ta”. Con nhà người ta bây giờ là Mary, Zhu Xiao Bin, Sasaki, Peter, Mohamed, Naidu...nên mình phải cao lớn, khỏe mạnh, đẹp để ngang hàng với họ. Đẹp thói quen dặt dẹo với ipad laptop mà đầu tư cho thể lực và trí lực đi, để phân công lao động quốc tế. Lương khởi điểm của sinh viên tốt nghiệp không

phải 4-5 triệu nữa mà là 2000-3000 USD.

Mình làm ở đó, lương bổng cao nên về quê hương Cà Mau xài tiền như nước nhé, gián tiếp làm cho quê nhà giàu có hơn. Ví dụ 1 con cua Cà Mau, dân địa phương ăn 20,000 đồng còn lật qua lật lại ché óp ché nhỏ, mình phá giá liền, mua con cua đó giá 200 ngàn đồng trong sự ngỡ ngàng của thực khách bản địa. Người thì nước hoa sực nức, ăn vận sang trọng, mở miệng nói tiếng Anh lơ lớ, người ta đang hâm mộ nên mình phải chảnh lên. Giả bộ rút ví ra boia luôn chị bán cua 100 ngàn, nói chụy ơi hấp bia Corona giùm em ngenh chị, làm chị ấy lúng túng chơi, dưới quê có ai biết bia Corona là bia gì.

Nói giỡn chứ các bạn trẻ lo đầu tư vào tài sản của mình đi. Chuẩn quốc tế hết đi. Chỉ có 4 loại tài sản là vốn sống, nhân cách, thể lực và trí lực. Còn lại là phương tiện hết. Bằng cấp chỉ là miếng giấy chứng nhận trong một thời gian nào đó có vượt qua 1 kỳ sát hạch. Biệt thự chung cư cũng chỉ là phương tiện trú ngụ (giống cái hang đá ngày xưa), siêu xe (xe hơi xe máy cũng như xe ngựa cách đây mấy trăm năm) hay tiền bạc (đô la vàng bạc cũng chỉ là phương tiện trao đổi hàng hóa, giống vỏ sò cách đây 2000 năm). Đừng nhầm mà đầu tư cho phương tiện, giống cách đây 2000 năm, nhiều người ngây ngô đầu tư xây dựng hang đá thiết đẹp, xe ngựa thiết to, vỏ sò thiết nhiều...rồi lúc đó khoe khoang này nọ, nói để dành cho con cháu, giờ có dùng nữa đâu? Nên giờ mình đầu tư biệt thự, tiền bạc, xe cộ...2000 năm nữa tụi nhỏ nó cười mình chết. Ông tổ để lại một nhân cách lấp lánh, một trí tuệ lung linh vẫn tuyệt vời hơn 1 đồng vỏ sò lòe loẹt.

Học học học. Làm làm làm. Kỷ luật kỷ luật kỷ luật...!!!

Bài 188. Những lần xê dịch

Trong 5 năm học ĐH, Tony không từ cái nghề gì mà làm ra tiền chính danh hợp pháp. Từ tiếp thị đầu gối đầu tới từng nhà đến bán nước mắm, đến làm lịch, đến phụ giữ xe, bán quán, mở cửa khách sạn... Năm cuối đi làm trong một công ty XNK lương 800k đồng/tháng, dù có khách sạn 4 sao nhận làm tiếp tân trả lương 1.5 triệu (hồi đó vàng chỉ có 4-5 triệu/lượng) nhưng Tony kiên quyết từ chối. Vì mission của đời mình là ngoại thương, là mua của Nga bán cho Pháp, mua của Nhật bán cho Mỹ...nên phải tích lũy kinh nghiệm. Còn lương bổng, tiền bạc thì bao nhiêu sống chẳng được.

Ngày nhận bằng tốt nghiệp, xin nghỉ làm 1 ngày để đi nhận bằng. Tối đó, đem cái áo cử nhân về nhà bỏ vô tủ, tự nhiên mất ngủ. Ngồi ngẫm nghĩ lại quãng đời sinh viên của mình, thấy bàn tay chai sạn hết, và còn dư được 3 cây vàng. Ngồi mân mê, nhớ những lần đi bán hàng, đạp xe rần rật chạy vạy trong mưa, trong nắng, bị đuổi, bị chửi...thấy 3 cây vàng này giá trị ghê gớm. Trong đầu lúc đó cũng suy nghĩ, hay là đổi chiếc xe máy mới. Nhưng nghĩ lại, bạn bè mình bây giờ cũng vừa tốt nghiệp, tay trắng cả, mình cũng tay trắng luôn đi, chứ tự nhiên xuất phát điểm của mình vượt trội thế này coi sao được.

Tony quyết định xách ba lô đi xuyên Việt một chuyến, tới vùng đất nào đẹp thì ở lại lâu, không đặt trước khách sạn hay tàu xe gì cả, tự ứng phó cho thêm phần thú vị. Sáng hôm sau, Tony ra tiệm vàng Mi Hồng bán hết, gửi vô ngân hàng nông nghiệp, tới đâu cũng rút được vì hệ thống ngân hàng này có tới từng huyện.

Cái ra ga mua vé tàu đi Huế, liên hệ bạn bè coi có ai về Huế làm việc không. Đêm trắng ra biển Thuận An tắm, rồi Vĩ Dạ Thanh Long chi cũng ghé thăm. Rồi đi Quảng Bình Quảng Trị nằm dài trên bãi biển Nhật Lệ, ngồi nhậu nghêu với mấy ông đánh cá ở Cửa Tùng, chèo thuyền trên sông Thạch Hãn, đi coi động Phong Nha Kẻ Bàng với dòng sông Son huyền thoại. Rồi đi vô Hội An, chiều chiều đạp xe xuống Cửa Đại ăn cháo đậu xanh giò heo, “núa giọng Quảng” trêu chọc mấy chị bán hàng. Đi Mỹ Sơn với tour du lịch của bọn Tây ba lô. 5 năm cày cuốc, mấy đồng đó là bao mồ hôi nước mắt của một đời sinh viên, coi như “tạm biệt gấu Misa nhé, mai em vào lớp 1 rồi”, thôi xài hết. Sau này mình đi làm sẽ có rất nhiều tiền, Tony luôn trong lòng nghĩ như vậy, tập tính buông bỏ cho nó hào sảng. Sau khi cả tháng lang thang chơi ớn rồi, thôi vô lại Sài Gòn, lần này không đi tàu lửa nữa, sợ ngồi ê mông. Bữa ở sân bay Đà Nẵng chuẩn bị check-in, trong túi còn đâu có hai ba chục ngàn, thay vì mua đĩa com ăn, Tony mua luôn thanh kẹo chewingum nhai nhóc nhách cho vui miệng. Tới sân bay Sài Gòn lúc nửa đêm, nhắn tin bạn M ra đón trong tình trạng “không xu dính túi”.

Cuộc sống sau đó sang trang với việc làm trong một tập đoàn lớn của Nhật. Rồi bị đuổi việc do công ty tái cơ cấu không cần vị trí đó nữa. Ra riêng buôn bán được 1 năm, để dành được 7000 USD, Tony quyết định tham gia hội chợ London để có khách xuất khẩu, sẵn đi chơi châu Âu cho biết. Đó là canh bạc lớn nhất của Tony, vì lúc đó, 7000 USD là có thể mua 1 miếng đất nhỏ ở Thủ Đức. Người thân nói mày chưa có nhà có cửa, sao không mua miếng đất phòng thân, an cư mới lạc nghiệp. Họ phân tích việc tìm khách chưa chắc có, mà riêng vé máy bay đi Anh khứ hồi đã là bao nhiêu đô, một gian hàng nhỏ hết bao nhiêu đô, rồi khách sạn bèo nhất ở London cũng cả trăm bảng, rồi phải ra Hà Nội phỏng vấn 2 chuyến bay ăn ở, mà chưa biết có visa không. 7000 USD chỉ có khoảng 4000 bảng, bằng lương 1 tháng của người ta bên đó. Đừng đi, nghe lời anh. Đừng đi, nghe lời chị. Tony trong lòng cũng gật gù nhưng thấy mệt quá. “Có phúc làm quan, có gan làm giàu”, xưa nay người ta đúc kết vậy rồi. Những đội thương thuyền người Hà Lan, người Hoa, người Ấn đến Hội An, Vân Đồn... từ thế kỷ 15-16, tàu gỗ với mấy miếng vải buồm, sóng to gió lớn thế nào chả biết vì có dự báo thời tiết gì đâu, bỏ mạng trên biển là bình thường. Nhưng như vậy thì người ta mới giàu, mới có các con đường tơ lụa lưu thông hàng hóa quốc tế. Mình cứ sợ không dám đi đâu, thì chỉ ngồi sau lũy tre vớt bèo nuôi lợn, mất gà thì chửi hàng xóm, thềm đạm thì đập chết con Vàng nấu rựa mặn lá mơ lông, mua chiếc Dream thì dựng trước cửa lau chùi miết, ngó coi có ai ngang qua thì kêu vô thăm quan “tài sản”.

Tony chưa bao giờ sợ mất tiền, mất thì làm lại. Ngày xưa mình lên thành phố ngủ công viên để thi đại học còn được, giờ mình không đi hội chợ quốc tế thì làm sao có khách mà xuất khẩu? Lúc phỏng vấn visa đi Anh, nhân viên đại sứ nói

mày trẻ măng, đẹp trai, lanh lợi, vợ con chưa có, tiếng Anh tốt như vậy nguy cơ ở lại rất cao, mày hãy chứng minh là mày sẽ trở về Việt Nam. Tony trề môi dài cả thước, nói tao không hài lòng về câu hỏi này, tao là một doanh nhân trẻ của một đất nước độc lập, tụi mày phải tôn trọng. Tụi nó sợ quá, mặt tái ngắt, gập đầu nói Ok sir, your visa will be approved. Cái nó hẹn 3 ngày sau tới lấy, Tony liền nói tao cũng không hài lòng về câu trả lời này. Tụi nó bu lại hỏi ủa sao không hài lòng miết vậy, cái Tony nói tao muốn chiều nay có luôn, vì tối tao phải về Sài Gòn, mai phải bán phân. Nó nói ok ok, còn xin chụp hình chung, xin số điện thoại mà Tony đâu có cho. Để gì cho.

Thế rồi Tony mới sang London, thuê 1 gian hàng có mấy mét vuông, bày hàng hóa của mình ra, vài gói phân bón mẫu, mấy tờ leaflet in màu lòe loẹt. Bận cái “áo vét chú rể” đi thuê ở hiệu cho thuê đồ cưới ở cầu Thị Nghè, đeo cái cà vạt màu kem, cứ thấy cây phong nào ra lá vàng là đứng chụp hình. Giờ nhìn cái hình cũ chụp chỗ Stamford Bridge mà cười muốn rụng rốn, nhìn quê lòi. Chỉ có gương mặt là hết sức thanh tú, gặp ai cũng nháy ra “hello, welcome to Vietnam” nên khách bu lại coi. Tony chuyện trò bằng thứ tiếng Anh trong Chim Lai 1 (Streamlines 1), tụi nó nói Your English seems like something in a book published long time ago (ý nói mày nói tiếng Anh trường phái cổ kính). Nhưng khách quốc tế nề phục lắm, vì mới có hai mấy tuổi đầu mà tự mình mang hàng sang rao bán, ghi trên danh thiếp là “founder/owner” thì “không phải dạng vừa đâu”... (còn tiếp)

Bài 189. Cách sắp xếp bàn ghế ở trường ĐH phương Tây

Trước thập niên 60, mô hình một lớp học của ĐH phương Tây là thầy đứng trên bục, còn học trò thì ngồi phía dưới với các bàn xếp song song, ngang bằng nhau. Thầy đứng trên cao sẽ nhìn xuống và điều hành buổi học. Thầy nói nhiều hơn trò. Thầy hỏi, trò trả lời. Học trò được sắp xếp theo danh sách, ví dụ 50 bạn lớp Kinh tế KT3, gấn bó với nhau suốt 5 năm học. Cứ sáng sáng, 50 bạn này sẽ ngồi trong lớp, sẽ có từng thầy tới dạy. Lớp là của trò. Ví dụ sáng nay lớp KT3 học ở phòng A212, có cô Marie đến dạy Kế Toán, chiều có thầy Peter đến dạy Thống Kê. Thầy phải tìm trò mà dạy.

Sau đó, họ cải cách. Mô hình lớp học mới là thầy sẽ đứng thấp hơn trò. Học trò vây quanh, cao hơn thầy để nghe cho rõ. Thầy phải ngược lên, tương tác với học viên. Có thể leo lên tận nơi học viên ngồi để trò chuyện, phỏng vấn, chất vấn. Trò nói nhiều hơn thầy. Trò hỏi, thầy trả lời. Lớp là của thầy. Ví dụ cô Marie dạy Văn ở phòng A211 sáng thứ 2 từ 8h-11h, thầy Peter dạy toán ở phòng B301 chiều thứ 2 từ 2h-4h. Trò chủ động, muốn học ai thì đăng ký học và tự tìm thầy mà học. Thầy cạnh tranh nhau, dạy dở quá không ai học thì ráng chịu. Học trò bỏ tiền ra học, vắng mặt cũng chả sao, không cần điểm danh. Bỏ tiền ra mà không học thì quyền của họ, họ không tiếc tiền thì thôi chứ sao lại ép?

Cho học trò đặt câu hỏi là Bắt Buộc trong giáo dục hiện đại, chỉ đơn giản yêu cầu học trò về đặt 4 câu cho chương 3 và 5 câu cho chương 7 là tụi nó sẽ phải đọc muốn chết, động não muốn chết, vì đặt câu hỏi vô cùng khó, phải nắm rõ nội dung mới đặt được. Thi cử sẽ vẫn dùng để đánh giá kết quả, nhưng không hỏi

về kiến thức trong sách mà hỏi về các vấn đề đã được thảo luận trên lớp, list lại những câu hỏi hay các bạn đã từng đặt qua các buổi học.

Ở trường học các nước từ cấp 2 trở đi, bàn ghế phòng học cũ đều đã được sắp mới theo hình vòng cung hoặc rẽ quạt, phía sau luôn cao hơn và ghế ngồi được bố trí so le với phía trước. Trước mặt học viên có 1 cái bảng tên để giảng viên kiểm soát ai vắng mặt, cũng như gọi tên khi giờ tay lên một cách đầy tôn trọng.

Người ta tính toán rằng, việc sắp ghế hình vòng cung/bán nguyệt/rẽ quạt... ở phòng học sẽ khiến học viên tập trung tiếp thu cao nhất. Và việc đào tạo đạt mức tối ưu.

Nên các bạn nếu xây mới giảng đường, lớp học, phòng huấn luyện nhân viên...thì lưu ý mô hình này nhé.

Bài 190. Chuyện thằng Kiên

Hồi đi học, Tony nghe tuyển “nhân viên bán hàng” là đội ngược. Vì tưởng tượng cảnh mồ hôi mồ kê chạy xe máy ào ào trên đường, phía sau là thùng hàng, vô năn nỉ chỗ này chỗ kia, có khi bị đuổi. Rồi trong giao tiếp, cái thế người bán bao giờ cũng thấp hơn thế người mua, nó bảo con trâu màu vàng cũng dạ “vàng quá”, vì sĩ diện ít ai chịu làm nghề bán hàng. Rồi bị ép doanh số, một tháng phải bán được bao nhiêu sản phẩm, còn không thì phải nghỉ, nên công việc cũng sẽ áp lực hơn, chỉ thích ngồi văn phòng máy lạnh cho sướng.

Nhưng Tony ngồi suy nghĩ lại, mình dưới quê lên, trên răng dưới dép, học kinh tế ra trường có nghề ngỗng gì đâu, nếu làm nhân viên ngồi máy lạnh thì tích lũy đến bao giờ. Nếu là con gái thì thôi kiếm thằng chồng nào chịu khó, chăm chỉ việc nhà việc cửa giao cho nó cày, trong khi mình là đàn ông con trai, thì cần phải vững vàng về tài chính.

Nghĩ vậy nên một ngày kia Tony mới đăng báo tự quảng cáo. Bạn bè một số đưa cầm tờ báo có hình Tony ở mục Người Tìm Việc mà cười khinh bỉ, nói nhục vậy mà. Tony thấy chả nhục gì, sức lao động của mình là hàng hóa, phải quảng cáo để tiếp cận với nhiều khách hàng chứ. Đúng như dự đoán, họ gọi điện mời phỏng vấn quá trời. Nhờ chị L giới thiệu mà Tony thi tuyển vào công ty làm nhân viên bán hàng ngay lúc nhận bằng tốt nghiệp. Nhờ những năm tháng nước mắt nước mũi, dưới sự đào tạo kỷ luật VÔ CÙNG hà khắc của ông sếp già người Nhật mà Tony mới có được ngày hôm nay.

Trở lại nghề bán hàng, đó là môi trường tốt nhất để 1 đứa ngáo ngo trở nên bản lĩnh. Làm sale, mình sẽ TỰ đào tạo mọi kỹ năng, từ phân tích tâm lý, đến ăn nói, nhậu nhẹt hát hò, đàm phán thương lượng, tung chiêu quánh phủ đầu...đến năn nỉ xuống nước thảo mai nịnh nọt. Vì bán hàng nó cực, nên thu nhập thường sẽ gồm lương cứng và hoa hồng. Lương cứng thì thường chỉ đủ sinh hoạt, thu nhập tích lũy là hoa hồng, nên sẽ là động lực thúc khuya dậy sớm để làm. Nhân viên bán hàng được ví như là chiến sĩ ra mặt trận vậy, còn hậu phương là cán bộ chứng từ, logistic, kho bãi...

Trần Quốc Tuấn trong Binh Thư Yếu Lược có nói, cốt yếu nhất trong việc đánh thắng giặc Nguyên Mông là “quý hồ tinh bất quý hồ đa”, tức quân cốt yếu là sự tinh nhuệ chứ không phải là đa số. Công ty nào có đội ngũ quân sales tinh nhuệ thì đều chiến thắng.

Nên này các bạn trẻ, dù tốt nghiệp ngành gì, đang thất nghiệp mà đứng trước cơ hội làm nhân viên bán hàng, đừng có ngại. Lao vô làm đi, sĩ diện làm gì. Thất nghiệp ăn bám mới nhục chứ đi làm là không có cái nghề nào cao hơn nghề nào.

Mình chịu cực khổ 1 thời gian sau đó ngon lành lắm. Nhưng cạm bẫy thương trường cũng nhiều, mình giỏi giang hóa chứ đừng có ma lanh hóa. Các bạn cứ nhìn 1 con điều bay cao như vậy, là nhờ cái sợi dây cột dưới đất. Nhiều lúc con điều nghĩ, thôi cắt sợi dây đi, sẽ bay cao vút lên trời xanh luôn. Sợi dây đó chính là tính kỷ luật, chính là đạo đức. Mà mình không có nó, sự bay cao chỉ là “cuốn theo chiều gió”, rơi xuống lúc nào không hay. Các bạn trẻ nhớ kỹ lời Tony dặn. DÙ LÀM GÌ Ở ĐÂU VỚI AI, đồng tiền mình làm ra phải là đồng tiền sạch, phải từ mồ hôi trí tuệ của mình. Ai dạy khôn dạy khéo gì đó kệ họ. Thật thà chưa bao giờ là cha đại cả, trung thực là cái khôn ngoan nhất trong mọi khôn ngoan mà con người có thể nghĩ ra.

Có 1 bạn trẻ tên Kiên, người Bình Định. Hồi nhỏ quậy phá gì đó mà bị mất hết 1 cái tai. Nó nói con ham chơi chỉ học đến lớp 11 đã nghỉ. Theo bạn bè vô nam làm công nhân xây dựng. Sau đó, nó nghỉ, làm nhân viên giao hàng nước đóng bình cho các nhà máy trong khu công nghiệp ở Dĩ An, lương 3 triệu. Sau thời gian, nó xin sếp làm công việc bán hàng kiêm giao hàng. Làm quần quật từ mờ mờ sáng đến khuya. Gọi tiếp thị khắp nơi, hàng cũng ngổ hém gì cũng chạy đến, nửa đêm ai gọi giao nước cũng đi. Rảnh là nó đi tới tận nhà từng khu phố, từng chung cư gửi card tiếp thị vô khe cửa, nên 1 tháng hoa hồng cũng được 3-4 triệu nữa.

Lần lĩnh hoa hồng đầu tiên tiên nó mời Tony đi ăn, nói con hém biết lấy gì cảm ơn dưỡng đã chỉ đường cho con kiếm tiền một cách tử tế. Mà dưỡng sang trọng quá, con mang theo toàn bộ tiền của con để dành xưa giờ luôn nè. Mình mà cầm 10 triệu đồng thì khách sạn 5 sao nào cũng dám vô dưỡng há. Thấy nó ồm nhách, da mặt đen thui vì chạy suốt ngày ngoài nắng, cái túi căng phồng ra vì những 10

triệu tiền mặt mang theo, Tony hém biết nói gì, chỉ thấy rung rung nước mắt. Mới nói thôi con ráng tích lũy thêm đi, cày thêm được khoảng 100 triệu thì dựng chỉ cho cách làm ăn, còn mua nhà mua cửa lấy vợ đẻ con nữa.

Bữa đi ăn với nó đến giờ cũng mấy tháng. Bữa nay, nó gọi qua nói con để dành được 50 triệu rồi dựng, tối dựng có về Villa De Tony hém để con qua gửi dựng cất giùm. Nó nói trên Bình Dương ai cũng khen con dễ thương nên mỗi lái nhiều lắm. Con phải dậy từ lúc 4h, đi giao hàng từ 5h sáng đến 10h đêm mới xong, tháng nào con cũng tích lũy được ít nhất 2 chỉ.

Tony nói sao con giống mấy ông bà mình ở quê dữ vậy, lâu lâu lòi ra 1 đồng vàng ki ki cốp cốp... Thôi con mở 1 tài khoản, rồi bỏ tiền vô đó đi, tự quản lý tài chính cũng là một kỹ năng.

Hôm nay nó lên Tp mua đồ tết gửi về cho em nó ở quê, sắp tết rồi. Nó ghé VP chơi, cầm theo gói trà, Tony trả lại kêu nó gửi về quê đi, dựng ở đây đâu có thiếu. Nó ngồi cười, gương mặt sạm đen vì nắng gió, nhưng ánh mắt sáng bừng của sự quyết tâm. Tony nói “con làm việc cật lực như vậy, đạo đức như vậy, kỷ luật như vậy...thành công là điều dĩ nhiên”. Thấy dáng nó ốm tong ốm teo đi về mà Tony mừng thầm, lại có một con sao biển nữa đã được ném trở về với đại dương để sống một cuộc đời ý nghĩa...(2013)

Tin tức cập nhật: Bạn đã thêm nghề bán bất động sản khu Mỹ Phước Bình Dương mấy tháng nay. Tiền tích cốp từ bán nước, bạn đã kịp tậu cho mình 1 nền (150 triệu) và đã xây dựng cái nhà trọ nhỏ cho công nhân ở khu nhà máy Kumho gần đấy.

Bạn kể bạn đang bán bất động sản với tình yêu và sự đam mê mãnh liệt. Từ 5h sáng đã mò ra quán cà phê tâm sự lê la, và dắt khách đi coi đất, đàm phán, tham dự mọi hội chợ triển lãm để tăng cơ hội tiếp thị với khách hàng đến tối mịt.

Bạn nói, năm 2015 con sẽ gom 5 miếng đất lại, đủ 750m2 làm cái xưởng sản xuất chổi đót gì đó của quê bạn. Bạn sẽ đem người ngoài quê vô làm công nhân vì họ lành nghề và nhò dựng xuất khẩu.

Hém lẽ qua năm 2015, tui đi xuất khẩu chổi đót? Chổi đót tiếng Anh nói sao, tui đâu có biết...(2014)

Cập nhật: Bữa nay bạn lại ghé thăm Tony vì nghe dựng bị thoát vị đĩa đệm, mang ít lá cây gì đó. Nói con mở được xưởng sản xuất rồi, gia công chổi cho một doanh nghiệp xuất đi Ấn Độ. Nó nói bây giờ con có Đô-la rồi, lẽ này về quê làm hộ chiếu để chuẩn bị đi Ấn Độ để làm đúng yêu cầu của người ta và làm các mẫu “chổi to chổi nhỏ” đủ kiểu để tham dự hội chợ thủ công mỹ nghệ. Bạn cũng bắt

đầu đi học ngoại ngữ vào buổi tối, chỉ muốn bập bõm nói vài câu khi bắt tay đối tác thôi. Và bạn cũng đã có người yêu, một cô gái người Nam Định đang học ở ĐH Bình Dương chuyên ngành kế toán, nghe nói cũng biết vun vén làm ăn và chịu khó ghê lắm. Đi học ngoại ngữ về là hai đứa ngồi bó chồi tới khuya...

Trong khi đó vẫn có nhiều bạn trẻ ngồi bó tay, bó gối, ăn miết mà chẳng chịu làm...

Bài 191. Khởi nghiệp với nông nghiệp cho bạn trẻ Ninh Thuận

Ở nước ôn đới, đường ăn được sx bởi củ cải đường, còn ở các nước nhiệt đới, người ta lấy đường từ cây mía. Nhưng đường này là đường sucrose hay saccharose (hồi nhỏ hạc là xác ca rô, hém biết ai phiên âm lạ quá) khó hấp thụ vào cơ thể, nhưng vì rẻ nên phổ biến. Đường thứ hai dễ hấp thụ vào cơ thể là glucose (hồi nhỏ được hạc là gờ lu cô da). Mấy chú xư xư phiên âm tụi con đọc mệt quá à, để luôn tiếng Tây cho tụi con dễ đọc. Chứ tổng thống Pháp cũ (Sarkozy) mà cứ gọi ông Xác Cô Di nghe kinh hãi quá...tưởng cô nào đó tên Di mới chết.

Đường glucose có trong mật ong, trái cây, nhiều nhất là nho. Nếu ban đêm bạn nằm ngủ mơ về nho, thì cơ thể bạn đang thiếu Glucose. Nên bổ sung ngay, tháng phải 2-3 lần ăn nho. Hôm bữa nghe ai nói "người ta giàu người ta ăn nho Mỹ. Tui nghèo nên tui đi Mỹ ăn nho". Nhớ đừng mua nho Mỹ đẩy xe ngoài đường, nho Tàu mới chịu nắng nóng vậy, nho Mỹ phải bảo quản lạnh nên phải mua trong siêu thị hay cửa hàng hoa quả. Còn nho Phan Rang thì chịu nắng vô tư, nên yên tâm nhé.

Nho được trồng chủ yếu ở các nước ôn đới. Các nước nhiệt đới trồng cũng được nhưng trái nhỏ, năng suất không bằng. Phan Rang Ninh Thuận là địa phương duy nhất của Việt Nam trồng được nho và nuôi cừu dưới dạng thương phẩm, vì đây là vùng đất khô nhất của nước ta, do cái phễu Đà Lạt cách đó 100km hút hết hơi ẩm về. Mặc dù nắng nóng nhưng khô nên cừu không bị bết lông (ẩm là cừu bết lông, nứt da, chết), và cây nho cũng ưa khí hậu khô, ẩm nhiều là bị bệnh,

điển hình là mốc trắng sương mai, phải sử dụng các chế phẩm chuyên nho của hãng Phượng Tím mới trị được (bạn nào trồng nho ở Ninh Thuận email lại hãng để tư vấn cho nhé, hãng này giỏi lắm, cái chi cũng có).

Gà cũng là một loại gia cầm ưa nóng, ưa khô. Thời tiết khô nóng sẽ giúp gà không bị bệnh, nắng diệt hết vi khuẩn chuồng trại. Ở xứ lạnh, người ta nuôi gà rất vất vả, phải che kín, dùng đèn halogen sưởi để duy trì nhiệt độ trên 26 độ C, riêng chi phí điện đã chiếm 20-30% giá thành sản xuất. Mình quanh năm nắng nóng, không ẩm...thì nên tận dụng lợi thế này. Mua tỏi già ra để vô khai uống nước cho gà, cừu, vịt,...uống quanh năm, tỏi là một kháng sinh tự nhiên rất tốt. Có thể trồng cây Hoàn Ngọc để lấy lá xắt trộn cám, gà sẽ 100% không dịch bệnh.

Vậy ở Ninh Thuận, các bạn trẻ nên khởi nghiệp với nuôi gà, nuôi cừu, nuôi dê, trồng nho. Các bạn có tiền có thể sang Thái Lan, tham quan mô hình trồng nho của họ. Dù là nước nhiệt đới nhưng họ trồng được giống nho ôn đới giống rất đặc biệt, trồng thành luống chứ không phải giàn, y chang bên Pháp, Ý hay Chile. Mô hình du lịch tham quan vườn nho, nhà máy sản xuất rượu vang của họ cũng cực hay, trọn gói cũng rẻ có mấy triệu.

Vậy nhé, các bạn trẻ ở Ninh Thuận cố gắng lên. Khi có sản phẩm, TnBS sẽ quảng cáo giúp các bạn có đầu ra. Cứ lập fanpage và post mọi thông tin sản phẩm lên đó.

Bài 192. Người Việt bán thịt chó sôi sục Hồng Công

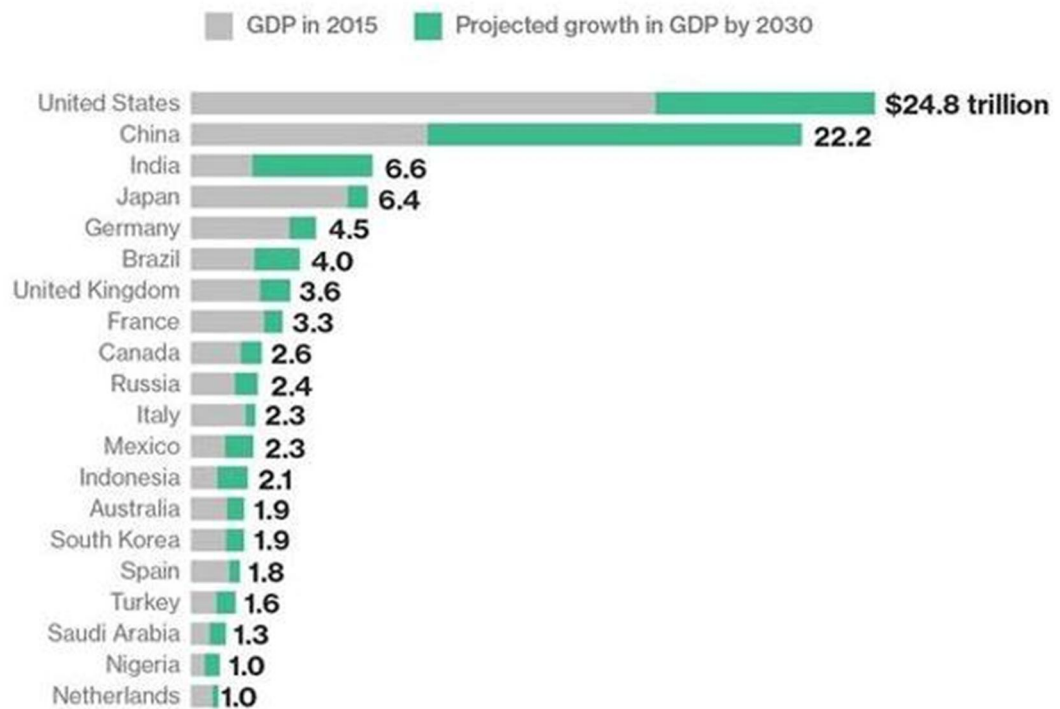
Ở tất cả các xã hội văn minh và nhân ái, việc giết, chế biến chó mèo nói riêng và thú cưng nuôi cảnh nói chung là vi phạm pháp luật. Và việc tiêu thụ thịt thú cưng là hủ tục không văn minh của thời đoi kém xưa cũ, người ăn các loại thú này bị lên án và khinh bỉ vì không có tình nghĩa.

Chúng ta nên có luật về vấn đề này, sẽ có một nhóm người bảo thủ phản đối, giống như đốt pháo ngày xưa, từ bỏ một thói quen không dễ, tuy nhiên hoà nhập quốc tế rồi, các hủ tục lạc hậu như chôn người sống theo người chết, chém lợn ngang lưng trước mặt công chúng, ăn tiết canh máu sống động vật, ăn hột vịt lộn, ăn thịt chó mèo, ngâm rượu động vật, uống rượu ngâm động vật....cần phải được xoá bỏ. Các bạn trẻ phải nói không với các hành vi này để người mình càng văn minh đẳng cấp.

Sáng nay hai tiếng "người Việt" lại tràn ngập trên các facebook của người Hồng Công. Bạn nào có kết bạn với người HK sẽ thấy. Nhiều người nói không dám qua Việt Nam du lịch hay làm ăn, một số người nói ko dám vào nhà hàng Việt Nam ở Hồng Công nữa. Ối chao, chỉ một sở thích cũ xưa mà thiệt hại lớn quá. Mình là thế hệ trẻ, cần phải thay đổi tư tưởng này, ko nên bảo thủ để có một hình ảnh người Việt khác đi trong mắt bạn bè quốc tế..

Bài 193. Giới trẻ Thái Lan

World's 20 Largest Economies in 2030

Source: U.S. Department of Agriculture

Giới trẻ Thái Lan đang share nhau dự đoán này của Bloomberg, và các status trên facebook của họ tràn ngập lời trách móc rằng "thế giới dường như quên mất chúng ta". Và các bạn trẻ Thái đang thăm bảo nhau, hãy học gấp đôi ngày hôm qua, làm gấp ba ngày hôm trước. Học học học, làm làm làm, kỷ luật kỷ luật kỷ luật,...để Thailand lọt vào top 20 quốc gia thịnh vượng nhất vào năm 2030.

Cách duy nhất một quốc gia phát triển là mỗi công dân phát triển hết khả năng của mình, lao động hết mình, cống hiến hết mình. Tự xây dựng tính tự chủ, tự học tập, tự rèn luyện thể lực, tự rèn luyện trí lực, lanh lợi giỏi giang thông minh...đẹp bỏ mọi hành vi lười biếng, hưởng thụ cà phê rượu bia thuốc lá trai gái hát hò. Chỉ có một tuổi trẻ để làm không một mớ, 22 tuổi ra trường, 8 năm quần quật để 30 tuổi sẽ phải làm chủ các nhà máy xí nghiệp công ty hay leo lên đỉnh cao nhất của nghề nghiệp mình đã chọn.

Họ đang bảo nhau rồi đây "đời sẽ có tên tụi mình".

Bài 194. Các bạn trẻ hãy đọc, dù chỉ 1 lần...

1. Ở công ty anh bạn thân của Tony có 2 thế hệ nhân viên. Một là do người quen gửi vô, toàn đoạt giải nhất giải nhì ngáo ngo toàn quốc dù tốt nghiệp ĐH cả. Anh đào tạo xong, đủ năng lực ở lại làm việc. Hai là thế hệ mới, tức các bạn trẻ tự search thông tin tuyển dụng anh đăng trên mạng, đến kiểm tra IQ, tiếng Anh, năng lực ngôn ngữ, đạt yêu cầu và vào làm. Anh thấy năng suất lao động của thế hệ 2 cao hơn hẳn. Các bạn này đến rất sớm, về rất muộn. Làm mọi thứ không từ việc gì, cái gì cũng cứ vun vút, nhoay nhoáy, ai cũng thích cũng mê. Và 100% đều đã đi làm thêm trong thời sinh viên, nên giỏi giang bản lĩnh, không phải “nhờ người thân trợ giúp” khi ra đời.

Dù vẫn hoàn thành công việc, nhưng nhóm “gửi gắm” không có tinh thần tự giác, có giám sát mới làm, sắp đi công tác thì nhóm này lập tức đi trễ, về sớm, thậm chí “tranh thủ” lý do hỏng xe, kẹt đường, nhức đầu...để trốn ở nhà, hoặc ngồi ở văn phòng chứ chat chit facebook là chủ yếu, dù công ty có thưởng trên thành tích làm việc. Nhóm này do gia đình bao bọc từ nhỏ, vô làm lương bao nhiêu cũng được, có thưởng thì tốt không thưởng chẳng sao, ai kêu làm mới làm không thì ngồi đó. Kêu ghi “to-do list”, họ sẽ rặn mấy tiếng mới có được vài dòng kiểu “gọi điện thoại cho vài người, email cho vài người rồi hết”. Thói quen cha mẹ làm mọi thứ nên tay chân, não bộ đều không động đậy, laptop cũng không không biết phải lau chùi. Anh nói, đây là lần cuối cùng anh nhận đám này vô, mặc kệ bà con ai nói gì thì nói, mình không có nghĩa vụ làm từ thiện với đám bất tài này nữa. Nhìn tụi nó uể oải lừ đừ ngáp miết chỉ muốn phóng phi tiêu vô mặt. Khi phỏng vấn, thấy đứa nào không biết làm việc nhà từ nhỏ thì trường chuyên lớp chọn, thi ĐH 30 điểm đi nữa cũng tuyệt đối không nhận. Vì cha mẹ giành làm hết việc nhà thì sẽ tiếp tục ban bố tình thương, tháng nào cũng gửi tiền chu cấp, làm mất động lực sống hay đam mê của tụi nó. Đi làm cho có gọi là,

có chỗ “sáng vắc ô đi tối vắc về”, công ty không phát triển được với nhân viên kiểu vậy. Nhà cửa xe cộ cha mẹ để lại hoặc mua cho, ngành học cha mẹ chọn, cuộc đời cứ như tầm gửi tầm leo, toàn người khác quyết định hộ. Mà có những ông cha bà mẹ ông anh kỳ cục, cứ can thiệp vào cuộc đời con em mình như thời chiếm hữu nô lệ. “Mày cứ ngồi vào bàn học cho tao, tối giờ ăn tao kêu xuống. Mày học toán lý hóa thi Bách Khoa cho tao. Thi Y được cho tao. Thi Kinh Tế cho tao. Mày chỉ đi học cho tao, tao nuôi, không cần đi làm thêm”. Cứ toàn “cho tao”, sự ích kỷ dưới tên gọi “tình thương” đã làm mất khả năng ra quyết định/tồn tại của một cá thể sống khác, biến những đứa trẻ bình thường thành tàn tật cả tay chân lẫn trí óc vì cái gì cũng giành làm, giành nghĩ hộ.

Công ty anh tổ chức học tiếng Anh, training, chơi thể dục, thể thao...nhưng chỉ có nhóm thể hệ mới tham gia, nhóm cũ thì “ép tôi học tiếng Anh đi, tôi sẽ học cho. Ép tôi đi tập thể thao đi, tôi sẽ tập cho. Không thì thôi, đừng hòng đây có mặt nhé”. Họ nói, ngày xưa đi học vì bị ép, “tại ông, tại bà” bắt học. Đến trường vì bị điểm danh, bị thầy cô bắt học chứ không phải vì ham kiến thức. Mục đích là có cái bằng. Đọc sách chỉ vì có đề thi trong đó, chứ sách không liên quan đến thi cử thì đọc chi? Nên đi làm, sếp ép thì làm không thì thôi. Tính tự giác hoàn toàn không có. Làm sếp ở công ty có thể loại nhân viên này mệt lắm, hao hơi tốn tiếng, la hét rầm trời tụi nó mới làm.

Lên chức, nâng lương họ cũng ham nhưng không được cũng chả sao. Cho nghĩ việc thì cũng chả buồn phiền, lại quay về với cha mẹ, “qua nửa đời phiêu bạt, em lại về úp mặt vào ô tô”. Ông cha bà mẹ lại điện thoại khắp các người quen, dáo dác chạy đi xin xỏ người khác, lạy ông đi qua lạy bà đi lại, xin bố thí cho con tôi 1 công việc, tôi già như thế này vẫn phải đi xin việc cho con cho cháu, có khổ thân già tôi không? Nói xong thì òa khóc. Thì trách ai bây giờ?

Mai An Tiêm từng nói 1 câu vô cùng hay là “của biểu là của lo, của cho là của nợ”. Cái gì người khác cho mình sẽ mãi mãi là “của nợ”. Nên TỰ MÌNH làm hết mọi việc, 18 tuổi trở lên mình phải quyết định cuộc đời mình. Gương Mai An Tiêm còn đó. Bị đày ra hoang đảo vẫn sống tốt, sống giàu có hưởng hồ mình vẫn ở trong thành phố, trong đất liền.

2. Giải pháp căn cơ để giải quyết thất nghiệp của một xã hội

Tony đi dạy cho một lớp CEO khởi nghiệp, điểm chung là đều dưới 30 tuổi và có tính TỰ LẬP từ nhỏ. Như vậy, GỐC của giải quyết vấn đề thất nghiệp/khởi nghiệp chính là tạo sự TỰ LẬP cho các bạn trẻ.

Tony cũng để ý, 100% các bạn tự biết giặt giũ nấu ăn, tự biết lau nhà lau cửa, tự biết sửa xe đạp xe máy và đồ điện trong nhà, thêu thùa may vá, biết làm thêm trong thời gian đi học...dù học chuyên ngành hẹp cách mấy, vẫn tự xin được việc, hoặc tự mở cái gì đó khởi nghiệp. Học dù ở cao đẳng sư phạm miền núi nào

đó, dạy giỏi thì các trường dân lập ở Tp HCM vẫn nhận vô làm. Tony có cô bạn tốt nghiệp ngành quản lý thư viện ĐH văn hóa, cô nói lớp cô phần lớn thất nghiệp, trừ những người đi làm thêm trong thời sinh viên. Họ làm quản lý nhà sách, công ty xuất bản, hoặc mở riêng cái gì đó mà không cần đúng chuyên ngành. Có bạn học chuyên ngành còn hẹp hơn, ví dụ bảo tàng học, nhưng trong thời gian đi học rèn giũa Anh Văn, làm các đề tài nghiên cứu khoa học, tham gia các câu lạc bộ đoàn thể này nọ, tham dự các cuộc thi...thì họ vẫn có thể được giữ lại trường, hoặc xin học bổng đi nghiên cứu tiếp, hoặc sẽ có chỗ nhận vô làm, dù ngành khác. Bạn nào cầm bằng giỏi mà không có việc thì chỉ có cái bằng là giỏi, còn người là DỎ, kém cỏi, học vì điểm số chứ không thực lực. Thực lực là phải kiếm được việc, được tiền, dù học piano hay đàn tranh, học vẽ hay học múa, học bất cứ ngành gì....

1. Với các bạn trẻ đã tốt nghiệp mà đang thất nghiệp: Mình phải gạt phăng mọi sự chu cấp của gia đình. Bất tài mới lấy tiền của cha mẹ, mới nhờ cha mẹ bà con quen biết xin việc cho mình. Mình từ chối hết, tự mình kiếm ăn. Lao động chân tay cũng được, có sao, miễn là có tiền. Trí óc mình có, từ từ sẽ đi lên.

2. Học sinh vừa tốt nghiệp trung học: Nếu mình thích học ngành gì, mình kiên quyết bảo vệ và chọn. Nhóm tự lập từ nhỏ đều biết mình thích cái gì, làm tốt cái gì. Còn không biết thích cái gì thì ĐÓ LÀ NHÓM NGÁO NGO, học chục cái bằng cũng thất nghiệp. Mình PHẢI vay mượn để học tập từ cha mẹ người khác ...chứ không nhận “viện trợ không hoàn lại” nữa. Muốn người khác có lòng tin để đầu tư cho mình, thì mình phải tự tin mình trước. Người tự lập thì sẽ tự tin, tự chủ, tự trọng.

Phải xây dựng ý thức tự trọng đầu tiên của mình, bằng cách “say NO” với tiền của người khác. Tuyệt đối KHÔNG là KHÔNG. Tiền cha tiền mẹ là từ sự lao động của họ, không phải của mình. Chưa có tỷ phú nào đi lên từ việc trúng số. Chúng ta chưa ai ở nhà do ông tổ ông tiên để lại. Lịch sử hàng ngàn năm tây tàu gì cũng vậy, những dinh thự vĩ đại ngày xưa bây giờ đều là viện bảo tàng, dù “đại gia” thời đó đều hồi môn để dành cho con cháu, từ lâu đài Windsor bên Anh, dinh Hòa Thân ở Trung Quốc đến cung điện mùa hè ở Nga... Cứ đời này đời khác, tự dung con cháu không giữ được nữa. Mình cứ mua cho nó 1 miếng đất, 1 cái nhà, một đồng vàng...thì nó sẽ bán vàng để ăn, hết rồi cắt đất bán lần lần, rồi tới bán nhà, rồi rơi vào nghèo khổ rách rưới. Nhưng thế hệ sau đó nữa, thì lại bật dậy được vì ĐƯỢC sống trong nghèo khó.

Cho nên nghèo khó là một cơ hội tuyệt vời. Giàu có là một thách thức để một đứa trẻ thành công. Phải tận dụng cơ hội khó khăn của mình, và vượt sướng, buông bỏ hết những tham nhung để lăn lê trong cát bụi, để mình có tương lai. Nếu mình lỡ sinh ra trong nhà giàu rồi, gạt hết, tự mình xoay sở, tự mình sinh

sống. Ở Tp HCM thì xin cha mẹ đi học ở tỉnh khác, thành phố khác, trừ trường chỉ có ở Tp mới có thì đành chịu, chứ học nông nghiệp hãy về Cần Thơ, học Vật Lý Sinh Học hay Toán thì lên Đà Lạt, học thủy sản ra Nha Trang, học hàng hải ra Hải Phòng, học âm nhạc ra Huế...Thoát ly ra khỏi vỏ bọc của gia đình, để được tự sống. Phải có những buổi sáng thức dậy suy nghĩ hôm nay phải làm sao để có cơm ăn khi cái ví không còn 1 xu, tối nay phải ngủ ở đâu khi tiền nhà chưa đóng, phải xin đi làm thêm ở đâu để có cái đi chơi, để dành...Chính suy nghĩ như vậy sẽ giúp vỏ não mình hằn lên những nếp gấp của sự trưởng thành, của sự tự tin. Chưa có ai nằm ra đường chết đói cả, bạn nên nhớ điều đó. Khi cùng đường, người ta tự nghĩ phải đi ăn cơm từ thiện, vô chùa ăn, ghé bạn mượn tiền, hay xyz...nào đó để tồn tại.

3. Cha mẹ của mọi đứa trẻ phải thương chúng nó bằng phương pháp giáo dục khác. Đến tuổi biết ăn là tự xúc cơm, tự giặt giũ lau nhà, tự học, tự chơi. Ép chúng nó buổi sáng phải thức dậy sớm, lau nhà lau cửa sạch sẽ, dọn dẹp mùng mền chiếu gối, nấu nước nấu mì cho chính nó ăn, không nhịn đói kệ mày. Cuối tuần bắt nó phải quét văng nhện, lau chùi tivi tủ lạnh, chăm sóc cây cảnh thú nuôi, quét sơn, sửa nhà, tham gia các hoạt động ngoài xã hội, tuyệt đối không cho nó ôm laptop hay ipad iphone khi chưa làm xong việc nhà. Nếu trường có tổ chức đi xe buýt đưa đón thì cho chúng nó tự đi với bạn bè, không nên đưa đón, kẹt đường kẹt sá trước cổng trường. Không xin xỏ việc làm cho chúng nó. Không ép chúng nó học ngành mình yêu thích, mình thích thì mình học đi.

4. Cha mẹ LỖ GIÀU CÓ thì hãy cho con cháu mình một môi trường giáo dục tiên tiến đến năm 18 tuổi và hết. Học vì đam mê chứ không phải vì bằng cấp, học nghề cũng được chứ không nhất thiết học chữ. Không ép chúng nó học thêm nếu chúng không thích học, chỉ có những đứa ham mê chữ nghĩa mới cho chúng nó vay tiền học đại học, bắt ra trường trả lại. Tiền tích cóp một đời, hai vợ chồng già xài cho sướng cuộc đời đi. Đi du lịch chỗ này chỗ kia, hoặc đem đi từ thiện để tạo phúc/may mắn cho con cho cháu. Tương lai của tụi nó hãy để tụi nó quyết định, đừng có đu theo hời miết. Nó mà về úp mặt vào ô tô, dựa dẫm là mình quánh, mình đuổi đi.

Cứ “cho” riết thì một cục cưng biến thành một cục nợ cho gia đình, một cục...tác của xã hội.

“Qua nửa đời phiêu bạt, em lại về úp mặt vào ô tô. Oĩ con ô tô, con ô tô...”

Bài 195. Những con đường hoa quả

Ở phía bắc Băng Cốc có 1 khu đô thị nhỏ, điểm đặc đáo ở đó là tất cả các con đường đều trồng cây ăn quả để tạo bóng mát.

Đến đó, người ta sẽ bắt gặp đường Mango street, toàn trồng xoài 2 bên đường. Riêng đường Durian Street thì ban quản lý phải hỏi cư dân mua nhà ở đây có chịu được mùi sầu riêng hay không thì mới mua. Ở giữa đường, dải phân cách khá rộng, khoảng 12m, trồng sầu riêng ở giữa vì cây này lớn lên có thể có tán rất to, trái rơi xuống nguy hiểm cho xe lưu thông bên dưới, nên đường xe chạy cách cây 6m là an toàn.

Thái Lan là nước nhiệt đới nên có hàng trăm loại hoa quả có thể trồng cho bóng mát. Cư dân ở đường nào thì sở hữu cây trái ở đường đó khi khai thác. Ban quản lý vừa đặt chốt bảo vệ (chỉ có cư dân trong khu và bạn bè mới được vào, nên không có chuyện vào hái trộm). Cư dân phải chi thêm tiền để chăm sóc cây trên con đường mình ở, nhưng bù lại hoa quả ăn cả năm không phải đi mua. Người ta có thể trao đổi với cư dân đường khác như Coco Street (trồng dừa), Longan Street (trồng nhãn), Golden Apple (trồng cóc), Custard Apple (trồng na), Soursop (mãng cầu xiêm), guava (ổi), plum (mận), grapefruit (bưởi), orange (cam), lemon (chanh), lê ki ma, hồng xiêm, vú sữa, măng cụt, chôm chôm, mận, mít, lựu, me, sấu, dâu xanh, bòn bon... Vào các chủ nhật, cư dân ở đây đem hoa

quả ra bán, khách sẽ tới tham quan khu phố và mua hoa quả làm kỷ niệm. Tiền này sẽ gửi vào quỹ từ thiện.

Các bạn làm bất động sản ở Việt Nam có thể khai thác ý tưởng này để làm 1 khu đô thị đặc sắc nhé, kiểu Orchard City. Nếu thành công thì Tony mua 1 căn ở đường Cóc nhé. Bạn bè đến thăm sẽ được yêu cầu xử lý hạt giống để trồng cây mới (đọc lại bài kỹ thuật xử lý hạt giống trong trồng trọt).

Bài 196. Chuyện con bò sữa

Đầu năm nay, nghe thầy nói xuất hành hướng Đông Bắc mới tốt, Tony bèn book vé đi Nhật. Tony hay vậy, ai nói xuất hành hướng Tây là đi châu Âu, hướng Bắc là đi Nga, hướng Nam là đi Úc...thành một thói quen vô cùng giản dị.

Vừa sang Nhật, lên FB ghi check-in ở sân bay Narita khoe với bạn bè, bỗng dưng có comment của ông thầy bên Mỹ, dạy môn Leadership, nói thầy cũng đang ở Tokyo. Tony mới hẹn thầy đến quán cà phê hình logo con chim én, tên gì quên mất. Thầy dắt theo 2 anh bạn, 1 Nhật 1 Đức, đều là cựu học sinh khóa trên. Anh người Nhật làm tư vấn, anh người Đức làm cho một công ty sản xuất thiết bị di động lớn. Anh người Nhật nghe Tony từng làm việc cho big 6 của Nhật thì à nồ à nồ miết (big 6 của Nhật gồm 6 hãng lớn là Mitsui, Mitsubishi, Sumitomo, Fuyo, DKB, Sanwa họ gọi là Keiretsu, phải rất đẹp trai đẹp gái mới được nhận). Keiretsu tức tập đoàn sản xuất từ máy bay đến cây kim sợi chỉ, xây dựng sân bay, đường sá, bến cảng...với doanh số vài trăm tỷ đô, lớn hơn GDP của nhiều nước). Sau này, Hàn Quốc học tập mô hình Keiretsu để thành lập Chaebol như Samsung, Hyundai, LG, Kumho...Tony cũng bắt chước thành lập Tập Đoàn Phượng Tím nhưng vốn vụn có 2 nhân viên và 1 căn nhà cấp 4 xập xệ...suốt ngày bị bà chủ đòi tiền thuê nhà nheo nhéo ngoài cổng. Mang phận chủ tịch tập đoàn chứ chạy xe wave alpha, lâu lâu hết xăng thì dắt bộ, bịt khẩu trang, đeo kính đen kín mít vì sợ đối tác chạy xe hơi qua, nước vắng vô mặt.

Lại lan man rồi Tony ơi. Thôi vô nội dung chính. Anh người Đức kể, trước đây

các công ty công nghệ cao đều có nhà máy ở Trung Quốc, vì nhân công rẻ và có thể bán ra cho thị trường đông dân này. Nhưng chịu không nổi sau một thời gian. Anh kể, một buổi sáng bước vô nhà máy, quang cảnh vắng lặng như tờ. Nhân viên kéo nhau qua nhà máy bên cạnh hết, kể cả bảo vệ. Anh nói, lúc thấy nó xây một công trình gì to to bên cạnh với kiến trúc y chang là nghi rồi. Mọi thứ của nhà máy bên cạnh copy 100% như đúc. Thậm chí chỗ ngồi của cô Li phòng chứng từ cũng hướng ra cửa sổ màu xanh, số điện thoại 99999 thì biến thành 99998. Thương hiệu cũng na ná, bên này Honda thì bên đó là Hondao, bên này là Adidas thì bên đó là Adidos, bên này là Apple thì bên đó là Abble, bên này là quả táo cắn dở thì bên đó là quả dưa hấu cắn dở. Giám đốc các công ty Smartphone cũng mặc áo thun quần jean đi qua đi lại trên sân khấu, nói chuyện y chang Steve Job, và thậm chí có ông còn mơ ước bị ung thư chết ở tuổi 54 cho giống vĩ nhân.

Thế là mấy công ty này phải sang các nước Đông Nam Á đặt nhà máy. Tuy nhiên, khó khăn nhất khi thuyết phục hội đồng quản trị mang nhà máy tỷ đô sang các nước ĐNA là tâm lý e ngại nguồn nhân lực không đủ khả năng vận hành. Như đợt tuyển cho nhà máy Intel ở Tp HCM năm 2008, trong 2000 kỹ sư và cử nhân tốt nghiệp ngành IT cả nước, chỉ có 40 người đạt tiêu chuẩn ngoại ngữ. Phần lớn không nghe tiếng Anh được (Tony về kiểm tra lại lời anh nói và phát hiện là đúng, link <http://baodatviet.vn/.../intel-rot-tien-san-xuat-chip-tai-tr.../>).

Các bạn sinh viên Việt Nam đang học ngành công nghệ thông tin (IT) thân mến. Kể cho các bạn nghe chuyện này. Năm 2005, trên chuyến bay đi Texas, Tony ngồi cạnh 1 bạn tên Vương, người Đà Lạt. Đường dài nên nói chuyện đỡ chán. Bạn kể bạn tốt nghiệp tin học ĐH Bách Khoa, mù tiếng Anh vì nghĩ không học được. Ra trường xin việc không được nên mất 3 năm làm việc ở một cửa hàng sửa điện thoại di động, lương có 4 triệu. Bỗng dưng một lần, bạn đi về quê, ghé thăm ông chú ở Đức Trọng, nhà ông chú này nuôi bò sữa. Ông chú nói 1 con bò 1 tháng mang lại thu nhập cho chú ấy 5 triệu tiền sữa. Bạn nói lúc đó, trong lòng bạn suy nghĩ ghê lắm. Bạn bèn thay đổi, chứ vầy miết cuộc đời chán chết. Tiền 3 năm dành dụm, bạn đăng ký học 1 khóa IT ngắn hạn 6 tháng của một trung tâm Ấn Độ, vừa học IT vừa học ngoại ngữ như điên, tằm ngoại ngữ trong suốt 6 tháng đó, đi toilet cũng có cái máy đeo bên mình phát ra những bài hội thoại. Bạn xin được học bổng sang Ấn thực tập 1 tháng, vật lộn với cà-ri để tồn tại, “đến nỗi mồ hôi của em cũng mùi cà-ri luôn”- bạn kể.

Bạn kể, đúng như cuốn Thế Giới Phẳng viết, cả thành phố Bangalore làm việc 24h. Tổng đài điện thoại các công ty bên Mỹ chuyển sang Ấn, tiếp tân Ấn nghe, chuyển đến các bộ phận chăm sóc khách hàng. Rồi bác sĩ Mỹ khám bệnh, chụp X-quang, tới 5h chiều chuyển qua Ấn Độ, bên Mỹ ngủ 1 đêm, sang mai lên bệnh

viện thì đã có thông tin đầy đủ bác sĩ bên Ấn Độ đọc, gửi lại, bác sĩ Mỹ chỉ việc kê toa. Gia sư Ấn Độ cũng lên mạng dạy kèm học sinh Mỹ, rồi kỹ sư cũng vậy. Do chênh lệch múi giờ nên bên Mỹ ngủ thì bên Ấn Độ thức, làm việc cho nước Mỹ, nhân viên ở Bangalore chứ hưởng lương Mỹ mấy ngàn USD là bình thường.

Bạn kể bạn xin tham gia làm thêm với ông thầy. Sau 1 tháng, bạn về nước, làm gia công phần mềm cho ông thầy bên Ấn luôn, làm xong gửi online qua. Bây giờ bạn đi Mỹ xuất khẩu lao động, cũng ngành IT, tự tìm việc, tự xin visa, tự đi, kiếm tiền vài năm thì sẽ về Đà Lạt mở một trung tâm phần mềm, gia công xuất khẩu cho nước ngoài, giải quyết việc làm cho sinh viên tin học ĐH Đà Lạt, vốn rất giỏi nhưng không có đất dụng võ. Sinh viên VN thông minh lắm, nhưng ngoại ngữ thì kém do các bạn không chú trọng đầu tư học tập hoặc sai phương pháp. Nên kiếm tiền rất ít, uống lắm anh à. Với kiến thức tin học đó, người có ngoại ngữ kiếm được 50 triệu tháng còn người không có ngoại ngữ chỉ kiếm được 1/10.

Nghe bạn kể xong, Tony bèn bấm chuông gọi tiếp viên mang cho bạn ly sữa tươi. Bạn cười hi hí, nói anh thiệt là tâm lý...

Bài 197. Phết phẩy và ma lạnh

Gửi A và B,

Như anh trao đổi sáng nay, hai đứa nhớ lời anh dặn. Anh giao cho phụ trách mua hàng, phải hết sức bản lĩnh. Đừng bán rẻ nhân cách mình trong các giao dịch kinh tế. Ngoài xã hội nhiều đối tác họ hay đề nghị khi mình mua cái gì đó, họ sẽ gửi lại cho mình một ít. Mình mà gật đầu một cái, coi như xong.

Vì nó đưa cho mình tiền đó, tươi cười đó, nhưng trong lòng nó chẳng coi mình ra cái gì đâu. Thậm chí là coi thường. Và chất lượng hàng hóa dịch vụ đó sẽ kém hơn, dù sao cũng đã có mình bảo kê bên trong rồi. Mình lỡ nhận tiền rồi, không nói được. Nó giao hàng xấu, giao hàng chậm, dịch vụ kém mình cũng phải làm ngơ.

Do vậy, nếu có ai đề nghị chuyện hoa hồng hay commission cho mình, lập tức từ chối, yêu cầu cắt thẳng vào giá hàng. Em vừa nói như vậy một phát, đối tác sẽ nể em ngay. Và họ cũng sẽ nghiêm túc trong việc giao hàng, làm hàng v.v...vì họ sợ những con người như vậy. Mình nói là em chỉ thay mặt công ty giao dịch, nên tiền này là của công ty, không phải cá nhân em. Mong anh chị thông cảm. Lúc đó, họ ngồi nghe mà không mền phục em thì thôi.

Ai cứ phết phẩy ma lạnh, kệ ai. Mình không theo họ. Mình nhận vài ba chục triệu đồng, chả giàu lên. Mình không trở nên đẳng cấp được mà trở thành loại người rẻ tiền, bắt đầu vì tiền trong mọi suy nghĩ. “Ăn quen, nhịn không quen”, mình lỡ ăn lần một là sẽ có lần hai. Rồi lần ba lần bốn. Nên mọi giao dịch sau này, tự động mình sẽ vùi tiền, nếu không có là mình làm khó làm dễ, gây khó khăn để người ta phải “hiếu ý”, dẫn đến việc gì cũng chậm trễ.

Mình đi làm có thu nhập đáng hoàng, nên biết đủ em à. Một đồng mà do chính mồ hôi nước mắt của mình tạo ra, mới có giá trị thật sự, em cho cha cho mẹ, cái đó mới là hiếu thảo. Chứ ăn cắp rồi cho cha mẹ thì đó là bất hiếu. Vì không ông

cha bà mẹ nào có thể yên lòng xài cái đồng không sạch ấy, khi biết được sự thật.

Rồi sau này có con có cháu, tội nó sẽ không tôn trọng mình. Mình dạy nó, bảo đừng nói dối, đừng ăn cắp, nó nói sao cha mẹ không làm mà nói con, mình cứng họng. Chưa kể, tiền nào của mình là của mình. Tiền do phết phẩy ma lạnh mang lại thì cũng sẽ ra đi dễ dàng.

Làm nghề mua hàng hay duyệt đấu thầu, ranh giới giữa cái thiện và cái ác, giữa chân thật và tham lam rất mong manh. Ngạn ngữ Trung Quốc có câu cực hay “chỉ có những gì mình không làm thì người ta mới không biết”. Đừng có làm mình HÈN đi vì vài ba đồng vớ vẩn. Làm với anh, theo anh, anh đào tạo mọi kỹ năng để sau này đứng vững với đời, làm gì cũng kiếm tiền nuôi vợ con được. Nên mình phải giữ vững nhân cách. Có nhân cách thì LÀM GÌ, ĐI ĐÂU, GẶP AI, cũng ngẩng cao đầu.

Bài 198. Xử lý hạt giống trong trồng trọt

Ngày xưa ngày xưa, nước Trung Hoa sở dĩ có tên này vì các hoàng đế nghĩ là đây là đất trung tâm của tinh hoa, các nước lân bang đều bị triều đình xem là của man di mọi rợ cả.

Tuy xem họ không văn minh bằng mình nhưng chính triều đình Trung Hoa lại rất lo sợ. Vì nếu họ mạnh lên thì biên cương sẽ không ổn định và đe dọa thiên triều, đặc biệt là từ người Hung Nô phương Bắc. Do vậy, các chiến dịch phá hoại mang màu sắc rất Trung Hoa được tiến hành trong suốt chiều dài lịch sử phong kiến, từ văn hóa đến kinh tế, tuyệt đối không để nước nào giàu có hay hùng mạnh hơn. Mỗi cuộc xâm lăng đất khác, trừ sách tôn giáo, các sách dạy làm người, dạy mở mang đầu óc đều bị đốt sạch hay mang hết về bên kia biên giới. Cả chục quốc gia láng giềng đều bị thiên triều đem quân đánh phá "thảo phạt" theo chu kỳ, hòng dẹp mối nguy hiểm về kinh tế trong suốt thời kỳ phong kiến.

Với nước Đại Việt bé nhỏ ở phương nam, triều đình phương bắc lần nào cũng vậy, 14 lần đánh là 14 lần thua, đành rút quân về, bắt tay hòa hiếu nhưng vẫn tiếp tục phá hoại. Đầu tiên là con người. Các nam thanh nữ tú đất Việt, nếu sứ Trung Hoa sang và phát hiện, thì phải tìm cách bắt cóc đem về hòng bổ sung vào nguồn gen tốt của Trung Nguyên (bây giờ việc bán qua biên giới vẫn còn nhưng hèm phải nam thanh nữ tú nữa mà là mấy cô gái kệt nét và ham chơi, nên nguồn gen của Trung Quốc càng ngày càng kém). Các long mạch địa linh ở đất Việt như

núi Tản Viên, sông Tô Lịch... đều bị người thiên triều sang ếm để không phát vượng trong suốt chiều dài lịch sử, mà đỉnh cao là Mã Viện và Cao Biền.

(Vụ long mạch và cuộc chiến tâm linh giữa Mã Viện, Cao Biền và sự hóa giải của Tả Ao, Văn Tèo sẽ kể ở bài sau. Độc giả tới đây sẽ nhìn nhau hỏi, ủa Tony là ai, là ai mà hiểu biết quá vậy. Mà thông tuệ quá vậy? Câu trả lời là: phàm là Tony, thì cái gì cũng biết. Phàm là người Việt thì đều yêu mến Tony, vì anh ấy không nhưng thông tuệ mà còn đẹp choai lồng lộng).

Ủa để kể tiếp. Cứ lan man tự khen mình, nghe bắt mệt. Phàm là của ngon vật lạ của các xứ thì có thể đem về Trung Hoa để thiên triều thêm sung túc, nhưng những gì ngon lành của Trung Nguyên thì không được mang sang biên giới với đội ngũ hải quan dày đặc. Ngay cả một giống ngô (bắp) cao sản nổi tiếng vùng Giang Nam, năng suất cao, triều đình Trung Hoa xem là bí mật của sức mạnh kinh tế, không cho phép mang đi. Người Tàu nào mang sang sẽ bị tru di tam tộc, còn người Nam thì đi bên đó về, sẽ bị hải quan biên giới khám xét kỹ càng, bóp họng móc tai lột quần xem có giấu hạt nào không.

Tuy nhiên, vỏ quýt dày có móng tay nhọn, đó là sự kiện ông trạng nào đó trong 1 lần đi sứ về, đã lừa hải quan Trung Hoa bằng cách nhét hạt ngô vào did của mình và các tùy tùng (giống em bé bị sốt lấy paracetamol nhét vào đít vậy). Sau khi hải quan cửa khẩu khám xét, thấy không mang gì ra khỏi nước họ nên cho qua. Sau đó, các tùy tùng tổ chức ị ra rồi cho gieo trồng. Thật kỳ lạ, những cây ngô này xanh tốt lạ thường, cao sản hơn cả quê hương Giang Nam của nó.

Khoa học ngày nay giải thích, vì trong hậu môn có 1 độ ẩm và 1 số vi khuẩn có lợi thâm thấu vào trong hạt, giúp nó có độ nảy mầm cao. Chính phát minh này của ông đã mở đường cho việc phát triển công nghệ vi sinh xử lý hạt giống sau này của thế giới.

Tony có anh bạn, nghe Tony kể nên bắt chước làm nông trại cả mấy hecta. Hôm bữa gặp, thấy đi dạng chân kiểu hàng hai, hỏi sao, anh nói phương pháp xử lý giống của em có năng suất rất cao, nhưng đau did quá em ạ.

Hỏi ra thì biết anh ấy đang trồng cóc.

Bài 199. Xử lý nắng nóng

Mùa hè nắng nóng gay gắt, ánh nắng vào buổi trưa không tốt, nên nhiều thành phố nhiệt đới bắt chước người Bồ Đào Nha, treo dù (ô) giữa phố vào mùa nắng. Những cái dù nhiều màu sắc được treo giữa đường như bên mình treo đèn điện tử dịp lễ tết. Đặc biệt các con phố có nhân viên công sở đi ăn trưa nhiều thì đây là một giải pháp thú vị. Cũng là điểm để chụp ảnh du lịch và chống nóng mùa hè ở đô thị.

Ở các tp Ả Rập thì họ dùng những trụ che dù lấy bóng mát trên đường phố. Lúc ban đêm hay có gió lớn thì bấm nút xếp lại.

Bài 200. Chuyện tiền chuyện bạc

"Dò sông dò biển dễ dò, nào ai lấy thước để đo lòng người". Nhưng hãy lấy tiền ra đo, một số lòng người đo được bằng tiền. Nhiều người có thể giữ mình ở mức vài ba triệu, nhưng có thể thay đổi trước vài ba tỷ. Nhưng cũng có kẻ trước tiền bạc không hề gục ngã, vẫn giữ vững giá trị và bản lĩnh của mình. Tiền bạc là chủ đề rất khó, nên các bạn trẻ cần chuẩn bị một thái độ ứng xử phù hợp để có thể bắt nó làm nô lệ, làm phương tiện để mình đạt được mission của cuộc đời. Nếu không, nó sẽ trở thành ông chủ, sai khiến mình, khiến mình khổ miết. Rồi lúc chết đi, mới giờ nắp quan tài thều thào nói lời cuối, rằng "ngày xưa tui biết tiền chết không mang theo được như vậy thì tui đã khác. Nói xong đóng nắp quan tài lại rồi chết" (trích tác phẩm "một cái chết dễ thương"-TnBS xuất bản năm 2016).

Phần 1: ứng xử với tiền

Tony có một người bạn học chung cấp 1, sau đó Tony chuyển trường. Bẵng bao nhiêu năm mất liên lạc, bạn ấy tự tìm đến. Lúc đó Tony vừa mở công ty. Bạn đến kể chuyện 2 đứa ngày xưa tắm mưa thế nào, rồi hoàn cảnh phải nghỉ học ĐH ra sao...Tony rất quý nên giữ lại, 3 ngày đãi tiệc nhỏ, 5 ngày đãi tiệc lớn. Tony chỉ bạn cách làm sổ sách giấy tờ, hy vọng là bạn làm thủ quỹ cho công ty. Mình đi bán hàng cả ngày, có một người thân tín trong làng trong xã, quen biết từ lâu giữ tiền giùm thì cũng yên tâm. Đi thu tiền khách hàng, lần nào cũng bình thường, vài ba triệu, bạn đem về đầy đủ. Có lần bạn thu 50 triệu, chiều đó mọi người trong công ty ngồi đợi mãi. Rồi bạn về rất khuya, bảo là bị rút mất lúc đổ xăng, thề thốt khóc lóc um sùm, viết giấy cam kết sẽ trả lại sau 5 năm, và tới giờ không liên hệ lại. Tony mất ngủ cả mấy đêm cân nhắc cách giải quyết, vì biết bạn dùng số tiền đó để đổi lấy xe tay ga bạn hằng ao ước. Cuối cùng Tony quyết định không làm lớn chuyện, vì giá trị của bạn ấy chỉ là 50 triệu. Đúng mức giá ấy, bạn

đã bán mình. May mắn là mình chỉ mất 50 triệu chứ sau này làm thủ quỹ mà tiền hàng hoá lên đến mấy tỷ, không biết ra sao.

Lúc thành lập 30 nhóm tình nguyện, có nhiều chuyện bây giờ mới dám nói. Có bạn đến với chương trình với tâm rất sáng, 1-2 triệu tiền lãi thì nộp vô nhóm ngay, nhưng thấy lãi 20 triệu thì nghĩ khác, vội vã rời nhóm để tự kinh doanh, để ẹt, lên miền núi mua đặc sản về thành phố bán ấy mà. Có nhóm không thèm đi họp, ban tổ chức nói gì cũng không nghe, nói "mấy người không có quyền". Có nhóm Tony yêu cầu công khai tài chính là phốt lò, nói không có thời gian, hỏi bạn này thì "dượng hỏi bạn kia đi". Tony phải nhắn tin cả chục đưa, năn nỉ, ra lệnh, yêu cầu...thậm chí chán quá đòi đóng page chính TnBS, nhưng có bạn nói "tuỳ ông, ông không viết nữa thì kệ ông chứ đoạ tôi làm gì, đây không đóng page, không công khai tài chính. Page để dành vài bữa chúng tôi kinh doanh cái gì đấy thì kêu ủng hộ, chúng tôi là người khôn cả". Có nhóm kiếm được vài ba chục triệu thì đòi "cho mỗi bạn 1 cặp vé về quê ăn tết, vì tiền này là công sức các bạn". Có nhóm sáng đến tối kiếm được 3 triệu thì đã nhậu hết 2 triệu để "bồi dưỡng sau một ngày lao động vất vả", trong khi cam kết ban đầu là chi phí gì cũng tự bỏ. Có bạn thì lấy tiền nhận mua nho giùm rồi không chuyển hàng khiến nhóm kia khóc lóc, không ngủ được, dù chỉ có mấy triệu đồng, nửa đêm còn nhắn tin "dượng đòi giùm nhóm con". Tony nói 2 lần, bạn giải thích là bạn chuyển cho nhà vườn, nhà vườn không chuyển nho cũng không chuyển lại tiền, bạn không đòi được nên thôi. Tony yêu cầu BTC gửi lại tiền nhóm kia cho xong chuyện, may mà tiền sách Tony cho BTC cũng còn khá để bù các khoản trời ơi này.

Dù các hiện tượng này chỉ là cá biệt trong 400 tình nguyện viên vô cùng dễ thương và tử tế đột rồi, nhưng thế mới thấy, đụng tới tiền bạc, kẻ kém bản lĩnh sẽ thay đổi. Dù hôm trước nghe chuyện, người này sẽ phê bình người kia, nhưng đến khi có chút tiền trong tay, chính mình lại hành xử khác. Có bạn mượn tiền của Tony xong để khởi nghiệp, dù chỉ vài ba chục triệu, Tony gọi lại thì không nghe máy, nhắn tin không trả lời, một đi không trở lại như dũng sĩ Kinh Kha qua sông Dịch Thủy. Cho mượn thì biết trước là đã mất, nên Tony chuẩn bị tinh thần, không bị sốc gì cả. Và may mà mình cũng giàu có quá, nắm rom cứ tưới nước là "mọc lên như nấm" bán được khối tiền, chứ làm ăn khó thì cũng đã lao tới nhà chúng nó, sống mái một phen. Sẽ xóa tóc rũ rượi trước thềm, lưng lửng vô nhà, mắt trừng trừng đỏ lòm, miệng gầm gừ sùi bọt mép, Tony Tèo sẽ trở thành Tony Phèo với chúng nó ngay, sẽ 'you will know my hand' ngay.

Như câu kết luận "human nature is changeable" trong cuốn sách "how money changes the way we think and behave", việc mất quan hệ với những cá nhân ấy không để lại chút nuối tiếc nào. Có thể các bạn ấy đã không nhận ra rằng mình đã thay đổi. Khi lòng tham nổi dậy, lý trí và tình cảm sẽ bị che mất, hôm trước

thì thương dượng Tony vô cùng, gửi thư "con confirm lại lần nữa là con yêu dượng" nhưng hôm nay thì "tiền ơi tiền, cháu yêu tiền lắm". Khi lòng tham nổi lên, họ sẽ nghĩ chỉ họ đúng còn người khác sai hết. Tính tham lam sẽ khiến chúng ta bỗng dưng có gương mặt trở nên xoi xít, ánh mắt sẽ đảo tròn liên tục, nhìn gian gian. Cái lạ là càng nghĩ về tiền, thì lại càng kiếm không ra. Các bạn khó kiếm tiền là do khôn quá, thử một lần bớt khôn mà nghĩ cho người khác xem sao.

Nhiều người nói "nếu tôi trúng số độc đắc, tôi sẽ mua cái này cái kia cho người nghèo.." thì thực tế tới lúc đó mới biết được. Phần lớn lúc trúng xong sẽ suy nghĩ "nó nghèo kệ nó, tiền này của mình" nên sẽ dùng mua nhà mua cửa, đổi xe, đi du lịch,..những cái lợi cho bản thân mình thôi. Có người nói, nếu tôi thành tỷ phú, tôi sẽ vẫn là tôi...thì chỉ khi nào giàu có mới biết được có đúng hay không. Vì nhận thức, suy nghĩ và hành động CÓ THỂ SẼ THAY ĐỔI khi có tiền trong tay.

Tony có một chị bạn thân, chị có căn nhà ông bà để lại nhưng bị mất hết giấy tờ, giờ muốn có sổ hồng để bán phải truy lục rất khó, chòng chéo mấy chục người thừa kế ở nước ngoài phải từ chối tài sản thông qua hợp pháp hoá lãnh sự nên chị nghĩ chắc không bao giờ được. Chị thuê một ông luật sư, nói anh giúp em, em mà có căn nhà này coi như món tiền trên trời rơi xuống, em sẽ chia cho anh 1/3. Ông luật sư làm 2 năm mới xong giấy tờ. Có sổ hồng trong tay, có người trả giá căn nhà 300 tỷ nên chị thấy tiếc. Gặp Tony, chị kể ối cái này dễ ợt, chị tự làm cũng được, hồi đó chị ngu quá nên mới nhờ luật sư, trường hợp này dễ mà ông luật sư không nói, coi như là lừa chị. Chị chỉ đồng ý cho 100 triệu thôi. Ông luật sư này đâm đơn, thắng kiện vì văn tự rõ ràng. Chị gần như hoá điên, làm nhảm cả ngày, dù ĐƯỢC 200 tỷ trong tay nhưng chị chẳng quan tâm vì mãi nghĩ đến việc đã MẤT 100 tỷ. "Đồng tiền đi liền khúc ruột", cứ chiều chiều, chị kêu tài xế đánh xe Audi A8 chở chị ra bờ sông Phú Mỹ Hưng, leo lên cầu Ánh Sao, vừa ngồi ăn mắc-ca vừa xoa tóc ngồi khóc đến sưng mắt. Khi hoàng hôn buông tím ngắt trên dòng sông Nhà Bè chia đôi Đồng Nai Gia Định, khi bìm bịp lẻ bạn kêu khắc khoải đến nao lòng, thì chị mới trở về biệt thự 20 tỷ, trả thù ông luật sư. Chị rửa hình ông ấy ra, soi trên ngọn đèn, lấy kim chọt. Tối chị lấy kim chọt miệng thì sáng mai ông luật sư sưng miệng, mồm vêu lên, cãi không được. Tối chị chọt bụng thì ông luật sư đau bụng, chị chọt chân thì ông ấy bị đau chân, có bữa không biết chị chọt chỗ nào mà ông luật sư chỉ còn mạnh toán hoá, mấy môn sinh lý sử địa ông luật sư yếu hết tron hết trọi.

Bài 201. Chuyện tiền chuyện bạc (phần 2): Bản lĩnh điều khiển đồng tiền

1. Cho ai vay mượn? Và vay mượn của ai?

Chúng ta không khinh không trọng đồng tiền, nên trả nó về vị trí là "phương tiện trao đổi hàng hóa". Phương tiện thì lúc được, lúc mất. Vô sò, tiền xu, tiền giấy, tiền gửi nhà băng...đều chỉ là phương tiện trao đổi hàng hóa hàng ngàn năm nay và mãi mãi về sau.

Mỗi bạn trẻ muốn thành đạt phải xây dựng bản lĩnh trước tiền. Thực tế có rất nhiều người trước tiền bạc họ không mấy may thay đổi. Có người bản chất là đẳng cấp như vậy, nhưng có người phải qua rèn luyện mới có. Có những người bạn của Tony, cứ cần tiền là họ hỗ trợ vài ba tỷ đồng, chẳng hạn lúc cao điểm vào mùa, khi giấy tờ nhà cửa của Tony đều nằm trong nhà băng để làm thế chấp vay vốn mua nguyên liệu sản xuất, chả còn gì để thế chấp ngoài lòng tin. Nhưng khi có được tiền, dù chút xíu, Tony trả ngay, trả từng phần nếu số tiền lớn quá. Và tới lượt họ cần, mình phải giúp lại, thậm chí thế chấp nhà đứng ra vay để cho họ mượn. Có người bạn thân cần mỗ mốt ở Singapore, cần vài trăm triệu, Tony sắp xếp cho mượn ngay trong tích tắc, chỉ vì Tony từng được người đó giúp 5 triệu đồng lúc khó khăn nhất của thời sinh viên. Mang ơn và trả ơn, đó là tình là nghĩa, là ở ăn như bát nước đầy.

Muốn miễn nhiễm với sự tham lam tiền của người khác, PHẢI NGHĨ CHO NGƯỜI KHÁC. Vậy có nên cho người khác vay mượn không? Nên, rất nên. Tuy nhiên phải xem xét đối tượng cho vay mượn thật kỹ về khía cạnh tính cách chứ không phải khả năng trả nợ. THỂ LOẠI CÁ NHÂN CHỦ NGHĨA, CÁI GÌ CŨNG VUN VÉN CHO BẢN THÂN HỌ, GIA ĐÌNH HỌ, THÌ PHẢI NÓI KHÔNG, MỘT XU CŨNG KHÔNG. CHỈ CÓ NHỮNG NGƯỜI NGHĨ VỀ NGƯỜI KHÁC, HAY LÀM VIỆC THIỆN, QUAN TÂM CHĂM SÓC NGƯỜI

KHÁC THẬT LÒNG, MÌNH MỚI CHO, BAO NHIÊU CŨNG CHO. VÌ HỌ MỚI QUÝ TRỌNG TIỀN CỦA MÌNH, MỚI TRẢ LẠI CHO MÌNH NHANH CHÓNG.

Trong các quan hệ người-người, chỉ có quan hệ mẹ-con là vô điều kiện. Duy nhất, vì đứa con trong bụng tách ra thì coi như 1 thành 2, các quan hệ khác đều dựa trên một sự đổi chác nào đó, dù ít dù nhiều. Cho nên mẹ cho thì lấy rùi hun mẹ 1 cái coi như hết nợ, các khoản tiền khác của người khác, tuyệt đối không lấy nếu không làm cho người ta cái gì đó, kéo mang nợ vào thân. Tiền vào túi mình phải là từ mồ hôi, nước mắt, sức lao động và trí tuệ của mình. "Ăn cơm chúa, múa tối ngày", chúa cho mình ăn thì mình phải múa cho ông coi. Người ta bao mình đi ăn 5 lần thì mình phải bao lại 1 lần. Tony cho các bạn ở villa de Tony miễn phí thì yêu cầu các bạn dọn dẹp lau chùi, "lau mà không sạch tao vạch mặt ra". Cuối cùng mặt của gia nhân đứa nào cũng bị vạch nát như tương Bần, vạch cho chúng khỏi nợ khỏi nần mình.

2. Đừng để đồng tiền leo lên đầu lên cổ.

Khi vay mượn của ai đó, mình phải có tâm niệm trả lại ngay lập tức, nhin đôi đi trả xong hăng về ăn sáng. Tập thái độ vì người khác trước mọi cái lợi của cá nhân mình.

Khi mình vay mượn mà chưa trả được, đừng để người khác đòi. Phải chủ động liên hệ, xin khất, hoặc nói thật lòng, xin gia hạn thêm. Đừng ngại, sĩ diện kiểu châu Á là ngại gặp mặt, cuối cùng mất quan hệ. Mình chủ động giữ liên lạc thì chủ nợ sẽ yên tâm hơn là "lặn mất tăm" như cách nhiều người vẫn đang làm. Rất uổng.

Có nhóm tình nguyện nợ, có lần nhận 50 triệu của một mạnh thường quân để mua bí đỏ, việc xong rồi nhưng các bạn không trả lại ngay, "để dành làm vốn kinh doanh nông sản khác, người ta có đòi đâu, mình phải khôn chứ dượng". Nhiều công ty có sở thích dây dưa công nợ, lúc vay mượn thì ngon lành, lúc trả thì "thấy tiếc" cũng vì tâm lý này của giám đốc hay kế toán trưởng. Chủ nợ phải đòi gắt chứ không là họ đem gửi ngân hàng, dù chỉ một ngày để có "lãi suất qua đêm", bản thân mình biết gửi lấy lãi còn người ta thì không. Nên mới có thành ngữ "đứng cho vay, quỳ xuống đòi". Bạn trẻ muốn thành đạt, phải từ bỏ ngay lối suy nghĩ HẠ ĐẰNG ấy, nếu muốn người ta giúp mình lần 2. May mà nhóm này đã mang tiền trả ngay vào hôm sau, nhưng Tony phải mất 2h đồng hồ phân tích thiệt hơn. Những người Tony tiếp xúc từ mạng ảo xuống đòi thật, khoảng 99.9% là người tử tế dễ thương chỉ có 0.1% khôn kiểu Á Châu rất mệt mỏi (nhưng đang tự tát vào mặt mình và tốt dần lên), nên Tony vẫn tin vào tương lai tốt đẹp của các bạn.

Có chuyện này cần kể. Năm 1999, Tony có quen anh khách hàng. Anh thành lập doanh nghiệp, rủ người em trai lúc đó đang dạy học, về làm cùng. Anh em đồng

tâm hiệp lực, tuần nào cũng chạy xe máy lên Lạng Sơn buôn hàng về, sau này công ty có nhà máy to vật vờ, ai cũng đi xe hơi vài ba tỷ. Chuyện bắt đầu khi người em đưa cô vợ vô làm kế toán. Có mấy khoản thu chi không rõ ràng, người anh bắt đầu nghi ngờ, lập tức đưa vợ vô làm phòng tài chính nhằm kiểm soát. Ăn quen nhìn không quen, một lúc thì chị này phát hiện cô em dâu đã thậm thụt ý đồ ra một công ty mới, đem khách hàng và đánh lén sang đây bán. Rồi bắt quả tang, anh em to tiếng, cãi vã nhau khốc liệt, tách thành 2 công ty, cạnh tranh nhau từng đơn hàng một. Mỗi lần giỗ cha, 2 anh em cùng về nhưng phải chờ bên ngoài, cô Út nhắn tin "anh cả thấp hương xong và về rồi" thì anh hai mới đánh xe vô nhà. Người mẹ ngồi buồn, khóc miết, mỗi lần Tony tới thăm là ước ao "giá ngày xưa thằng cả đừng kêu em nó vào làm". Đến lúc mất, người ta phát hiện cả sắp đồ la mới toanh bà không hề đụng đến, kể cả bào ngư vì cá yến sào nhân sâm 2 anh em mang sang tặng chất đống trong phòng ngủ. Vì cái bà cần là tình yêu thương, cái đã không mua được bằng tiền. Sức mạnh tình cảm của một người mẹ không chiến thắng được sức mạnh lòng tham của 2 đứa con, nay lại thêm 2 cô con dâu cũng "cứ thấy hơi đồng thì mê". Trước sức mạnh đồng tiền, anh em ruột trở thành đối thủ không đội trời chung.

Ông danh nhân gì đó nói, chỉ có 2 thứ người ta không mua được bằng tiền, là sức khoẻ và tình yêu. Người ta sẽ không nhận ra điều này đến khi mắc phải bệnh nan y. Người ta không biết người ta đến với mình vì lý do gì cho đến khi sa cơ lỡ vận. Kẻ thù hôm nay, ngày mai có thể là bạn bè và ngược lại. Vì không có bạn hay thù vĩnh viễn, chỉ có lợi ích là vĩnh viễn, nên đừng sợ mất một quan hệ trong làm ăn, ngày mai cần, người ta sẽ liên hệ lại.

Tham là phải có, nếu không, sống sẽ vô vị, làm việc sẽ kém động lực đi. Nhưng tiền phải do mình làm thì mới là của mình. Quy luật cơ bản nhất của mọi quy luật là nhân-quả, tức là người ta sẽ thu lại cái mà người ta đã cho đi trong quá khứ, và sẽ phải trả lại những gì đã lấy đi. Tây Tàu gì đều có quy luật này. Mình lấy của người ta 1 đồng, sau này mình phải trả 5-10 đồng, con cháu, dòng họ mình phải trả, khổ lắm. Nên bạn nào lỡ lấy gì của ai, từng lấy gì của ai, hãy mau mau trả lại.

Kể nghe chuyện cuối, hồi 2006 Tony có quen bạn M, vô cùng giỏi, làm trưởng phòng một công ty rất lớn. Thân thiết nhậu nhẹt cả 2-3 năm, có lần M rủ Tony bỏ 100 triệu mua "suất mua cổ phiếu" của bạn. Vì công ty bạn ấy không bán ngoài, cam kết là nếu không cổ phần hoá sau một năm thì bạn sẽ trả lại, có giấy tờ hẳn hoi. Nhưng năm sau, công ty không cổ phần, Tony cho người liên hệ 5-6 lần, M đều lánh mặt, email, nhắn tin không trả lời. M đổi số điện thoại, đưa em tìm đến nhà đòi 2 lần không được. Thấy mệt quá nên Tony bỏ luôn. Vì kiện tụng thì phí thuê luật sư, lại tốn thời gian, thôi thì tập trung xuất khẩu, sẽ có 50 ngàn USD tiền lãi từ mấy container NPK xuất qua Trung Đông, mất 100 triệu được 1

tỷ. Mất tiền học phí để có được sự trải nghiệm, biết được gương mặt ánh mắt cái miệng như vậy là không đáng tin. Tony mỗi lần mất, tự nhủ là sẽ được bù lại cái gì đó lớn hơn, nên lòng chẳng buồn phiền lâu.

Còn M, nghe nói sau này ra riêng, vật vã 2-3 năm không thành công, dù trí tuệ, kiến thức, kinh nghiệm làm việc đầy mình. Khởi nghiệp lần 2-3 cũng thất bại nên nộp đơn xin đi làm lại. Có lần một tập đoàn lớn tuyển phó tổng giám đốc, lương hơn chục ngàn đô/tháng, Tony có ngồi hội đồng xét tuyển vì làm cố vấn cho chủ tịch HĐQT. Đọc hồ sơ CV gửi qua email, thấy còn 2 người trong đó có M, chính xác cái tên ấy, từng làm qua công ty ấy nên Tony chọn bạn kia. Anh chủ tịch HĐQT sau khi phỏng vấn (ảnh sợ bỏ sót nhân tài), nhận xét nói gương mặt này khôn quá, mình không có cảm tình thì đối tác cũng vậy, để bạn ấy điều hành thì công ty sẽ khó đi lên. M nhận được ít phiếu hơn nên trượt, và chẳng bao giờ hiểu tại sao. Nhưng độc giả thì hiểu rồi nhé. Quả ngọt khi cây được trồng trên đất lành. Người thành đạt và giàu có bền vững khi họ có sự trung thực, sự chính trực và không tham của người khác.

Bữa Tony lên dự lễ nhậm chức phó tổng mới, mới bàng hoàng nhận ra phó tổng mới là người quen cũ, dù Tony bữa đó mới biết tên anh là Q. Cách đây 13-14 năm, một người anh họ của Tony (ở chung nhà trọ) bị tai nạn giao thông lúc nửa đêm ở cầu Thị Nghè, chính Q là người chở anh Tony vào bệnh viện Chợ Rẫy cấp cứu, dù máu me dính đầy chiếc xe ô-tô Martiz mới cáu (giờ mới biết là lúc đó Q mới đi du học về). Q gọi điện cho Tony lên bệnh viện để bàn giao, tiền viện lúc đó khoảng 5 triệu, phải đóng tiền để mổ ngay. Thấy Tony quỳnh quáng gọi điện về quê mượn tiền nên Q lẳng lặng đánh xe đi rút tiền thẻ tín dụng, vô dúi vào tay Tony, nói lo cho anh đi. Tony có xin số ĐT và địa chỉ của Q để sáng mai lên trả lại. Q có lẽ nhìn thấy chiếc xe máy cà tàng của Tony và đồng sắt vụn của ông anh, nên nói thôi không sao đâu, rồi kiên quyết bỏ đi. Vì quá vội lo cho anh nên Tony chạy theo ra bãi giữ xe cúi đầu cảm ơn, thấy ghế sau xe dính đầy máu, còn Q bình thản ngồi vào ghế lái, gương mặt thản nhiên và bình an. Đàn ông đẹp phải là như vậy, thấy người hoạn nạn phải ra tay giúp đỡ mới là trang nam tử, mới là người văn minh. Máu người thì cũng sợ hãi đấy, nhưng sẽ là bình thường khi lòng nhân ái của chúng ta lớn hơn. Tony nhìn theo bóng chiếc xe chạy xa dần ra khỏi cổng bệnh viện, trong lòng thấy xúc động vô cùng, bất giác nước mắt lăn dài trên má. Đến bây giờ, anh em nhà Tony cứ áy náy, mong gặp lại một lần để trả nợ. Ai ngờ quả đất thì cứ tròn. Tròn lắm. Xoay tròn nhân và quả, quả và nhân. Người tốt, người hào sảng trên đời hãy còn nhiều lắm...

Bài 202. Đường phố Singapore

Cùng nhau ngồi trên xe tham quan đảo quốc Singapore nhé. Đường phố luôn có cây xanh 2 bên (cây tán to, có bóng mát) và cây xanh ở giữa dải phân cách (cây dáng thẳng, tránh đèn xe ngược chiều rơi vào khi ban đêm). Nhà cửa/công sở đều phải xây lùi vào bên trong vài chục mét, mấy trăm mét có 1 lối rẽ vào riêng một khu dân cư hoặc một khu cơ quan nào đó để tránh đâm thẳng ra đường.

Singapore cũng có thể gọi là thành phố vì diện tích nhỏ. Tương lai sẽ là thủ đô của cộng đồng Asean giống Brussel của EU. Đây là thành phố nhiệt đới duy nhất lọt vào kiểu mẫu vì sự hoàn hảo đến từng cm. Hiện các cơ quan địa chính của Băng Cốc, Manila, Jakarta, KL, Dubai...đều cử người đến học tập tham quan Singapore để chỉnh trang đô thị của họ. Mỗi chiếc lá rớt xuống đường, nếu 1 người dân đi ngang qua nhìn thấy sẽ cúi xuống nhặt và bỏ vào thùng rác. Ở nhà mỗi người dân, là thói quen sạch sẽ đến từng mm, nên khi ra đường, họ cũng sạch sẽ chứ không ở bẩn được. Mỗi khi thấy một cái gì đó xấu xí, bất cập trên phố, người dân sẽ chụp lại hình và gửi cho cơ quan quản lý, cơ quan quản lý sẽ có nhiệm vụ trả lời trong vòng 1 tuần và tiến hành tu sửa. Họ hy sinh quyền lợi cá nhân để quyền lợi tập thể được ở mức cao nhất. Họ sẵn sàng đập nhà "từ đường" để dọn vào khu chung cư, nhường "miếng đất cấm dùi" đó thành nơi trồng cây xanh. Tuy nhiên, họ vẫn thích sử dụng phương tiện cá nhân nên thành phố áp mức phí lưu thông xe trên đường rất đắt, đắt gấp mấy lần giá tiền mua xe, nên chỉ có người rất giàu mới xài ô-tô cá nhân. Tiền phí này dùng để trợ giá phương tiện công cộng.

Bài 203. Tự tay sản xuất

Ở ấp vùng sâu, vùng xa vẫn có nhiều bạn trẻ mở xưởng sản xuất đặc sản địa phương quy mô công nghiệp, đăng ký mọi tiêu chuẩn để có thể xuất khẩu.

Trong hình là mứt chuối và mứt thanh long của các bạn trẻ ở Đồng Tháp, ăn rất ngon. Các bạn có thể liên hệ làm đại lý hoặc ủng hộ họ để nhanh chóng trở thành một nhà máy quy mô lớn.

Bài 204. Những cặp phao cứu sinh

Ở Việt Nam, đặc biệt ở Đồng Bằng Sông Cửu Long, học sinh thường đến trường bằng đò, xuồng, thuyền...rất nguy hiểm đến tính mạng. Trong khi các em phải đeo cặp táp hoặc ba lô, khi sự cố xảy ra, nếu phải mặc áo phao cứu hộ sẽ không kịp (thậm chí không có). Nên TnBS đánh giá rất cao phát minh của một bạn học sinh ở Hà Nam, một loại cặp/ba lô vừa chứa sách vở vừa làm phao cứu sinh khi gặp sự cố. Doanh nghiệp ở tỉnh này cũng nhanh nhạy không kém khi mua bản quyền và đã sản xuất ra sản phẩm. Hiện có rất nhiều công ty đặt hàng như là một món quà tài trợ ý nghĩa cho học sinh nông thôn. Và kể cả mình khi đi du lịch có yếu tố sông nước (cho con cháu mình bỏ quần áo/đồ dùng vào ba lô này, khi có sự cố thì vứt bớt đồ ra và trở thành 1 phao cứu nạn).

Đây là một sáng chế tuyệt vời của tuổi trẻ Việt Nam. Các bạn có thể tổ chức góp quỹ từ thiện của nhóm mình và mua các sản phẩm này tài trợ cho các em học sinh vùng lũ, vùng sông suối, vùng trũng, vùng hải đảo... với logo công ty mình trên những chiếc cặp. Đây sẽ là một kênh quảng cáo rất tốt. Các tổ chức từ thiện cũng có thể xem xét chọn lựa.

Một mạng người bằng mười tòa tháp. Nếu các bạn độc giả có thương TnBS, thì hãy tích cực ủng hộ cho doanh nghiệp này, dù họ chưa bao giờ nhờ TnBS quảng bá.

Cám ơn các bạn. TnBS

Địa chỉ: Cùm CN - TTCN Nhật Tân, Kim Bảng, Hà Nam

Điện thoại: (0351) 3520072

Fax: (0351) 3520532

Email: capphaocuusinh@gmail.com

Website: <http://namthanglonghn.com>

<http://capphaocuusinh.vn>

Bài 205. Nhà ở xã hội

Mô hình nhà ở xã hội rất phát triển ở tp Đông Quán, trung tâm sản xuất chính của tỉnh Quảng Đông, Trung Quốc. Chính nhờ hàng trăm ngàn căn nhà ở xã hội giải quyết nhu cầu cho công nhân, nên Đông Quán trở thành địa điểm lựa chọn đặt nhà máy hàng đầu của các nhà đầu tư Hồng Kông, hay Đài Loan...

Ở Việt Nam, tỉnh Bình Dương cũng vừa khánh thành 5000 nhà ở xã hội tuyệt đẹp với giá bán chỉ khoảng 100 triệu. Nếu bạn làm công nhân hay nhân viên ở các nhà máy trên địa bàn tỉnh trong vòng 1 năm trở lên, các chế độ bảo hiểm đầy đủ, thì chỉ với 20 triệu, bạn hoàn toàn có thể sở hữu một căn nhà, và hàng tháng góp 1-2 triệu cho đến khi kết thúc. Căn nhà 30m² khi có tiền có thể mua căn bên cạnh ghép vào thành 60m².

Đây là mô hình vô cùng hiệu quả để kéo dân về sinh sống, tạo thành những khu đô thị khang trang đẹp đẽ. Công nhân có chỗ ở ổn định sẽ gắn bó hơn với công việc, nên các nhà đầu tư cũng sẽ rất thích đặt nhà máy ở đây.

Hiện admin nhận được email của rất nhiều các nhà đầu tư Hàn, Nhật, Sing, Thái....hỏi khả năng về Bình Dương thuê đất đặt nhà xưởng với điều kiện ở gần khu nhà xã hội đang xây dựng để họ không phải lo lắng về nguồn nhân lực.

Tuyệt vời quá, Bình Dương. Vùng đất đẹp mà hiền như tên gọi

<http://www.nhaoxahoi.vn/.../2012-03-12-08-.../gi-i-thi-u-khu-nha>

Bài 206. Hệ thống giao thông ở Thượng Hải

Thượng Hải đã cấm xe máy từ rất lâu, nên xe cá nhân chỉ có là ô tô con (biểu tượng thịnh vượng của bất cứ 1 xã hội hiện đại nào), xe đạp, xe đạp điện. Người dân sử dụng chủ yếu xe buýt và tàu điện ngầm để đi lại, tới trạm đi bộ trong bán kính 2km là bình thường. Khu trung tâm như quảng trường nhân dân, đậu xe ô tô cá nhân ở đây tính ra 5 USD/h, ai giàu muốn tự đi xe thì phải trả tiền này để thành phố bù vô, trợ giá cho phương tiện công cộng. Ở các khu trung tâm New York (khu Times Square 20 USD/h), Paris, London, Tokyo, Seoul...đều có mức giá cả chục USD/h đậu xe cả.

Xe buýt chạy bằng điện, các bạn có thể thấy dây điện giăng giăng là điện cho xe buýt.

Ở Thượng Hải cũng như các thành phố lớn khác ở Trung Quốc, nhà ống cổ truyền ngày xưa đều bị dỡ bỏ để xây chung cư, mật độ xây dựng dưới 30%, nhường không gian để có thể đậu xe ô tô và cây xanh, cũng như sân vui chơi cho trẻ nhỏ.

Hầu hết các trục đường lớn đều là đường 2 tầng, có nơi 3 tầng. Mặt đường trải nhựa tiêu chuẩn cao tốc nên chạy rất êm, có thể đọc sách trên xe.

Các bạn tham quan clip này để hiểu biết thêm về giao thông của một đô thị hiện đại.

<https://www.youtube.com/watch?v=Rg2S-mBWa94>

Bài 207. Cách chế biến hành tím, hati de tony

Thực phẩm màu tím rất tốt cho cơ thể, vì tính chống oxy hoá. Ăn củ dền, hành tím, khoai tím...sẽ giúp mình sống lâu và trẻ trung không già.

Hôm nay, TnBS sẽ hướng dẫn các bạn làm món dưa chua (pickle) kiểu Thái, dựa trên nguyên liệu hành tím đang ế của bà con nông dân.

Hành tím mua về, bỏ vào túi ny lông to, bỏ vào ngăn đá tủ lạnh khoảng 1h, sau đó lấy ra bóc, sẽ không bị rơi lệ. Bí quyết này hẻm ai biết, trừ một số đầu bếp.

Sau khi bóc, rửa sạch, để ráo. Bỏ vào cái thau nhỏ. Bỏ muối ăn, muối hột càng tốt, không có lấy muối i ốt ăn cho thông minh hơn người. Một kg hành thì bỏ 250 hột muối. Sau đó, đổ giấm gạo (hoặc giấm vải Kim Ngân càng tốt) cho ngập ngựa củ hành. Lấy một bịch nylon đổ đầy nước bịt kín, đè lên trên để hành lúc nào cũng ngập ngựa trong nước muối dấm (hoặc dùng cái đĩa to đè lên, đừng để hành lộ mặt lên khỏi mặt nước, có màu đen thui hong đẹp). Ngâm trong 3 ngày cho trao đổi chất, muối và giấm vào hành, vị hăng của hành bị thoát ra bớt.

Trong vòng 3 ngày, cứ đi qua đi lại coi thau hành miết. Đúng giờ, lật đặt vớt hành ra, xếp vào cái thổ thuỷ tinh lớn. Bỏ thêm vào sả, riềng, ớt nguyên trái, lá chanh. Một lớp hành một lớp đường cát. Có thể ăn sau một tuần, lúc này hành có

vị chua, ngọt, hơi mặn, ít hăng, thơm mùi đồ ăn Thái.

Khi ăn, lấy ra, cắt đôi hoặc cắt làm tư củ hành, bỏ vào nước mắm, dầm miếng ớt. Rất bắt com. Hoặc thịt luộc ăn kèm.

Có thể bảo quản pickle này trong 6 tháng, còn nếu để dành đến mùa đông thì nên đổ dấm vào cho ngập, bảo quản 1 năm. Không cần bỏ tủ lạnh.

Hãy tích cực ăn hành ủng hộ nông dân Sóc Trăng. Bạn gái mỗi người làm 3 hũ, một hũ báo hiếu mẹ cha, một hũ tặng cô bạn thân hay đồng nghiệp hay sếp, ý nói đừng có hành hạ em nữa. Còn một hũ đem tặng chàng trai nào mình yêu mến, ý nói, em tặng anh hành tím, màu thuỷ chung đợi chờ, đây là tất cả tấm lòng của em.

Nó sẽ xiêu lòng, say đắm mình ngay. Một mối tình hành tím có thể sẽ bắt đầu. Mình muốn lấy lòng chàng trai người Tây thì mình ngâm hành Tây, lấy lòng chàng trai người Nhật thì ngâm hành Nhật, còn mình muốn lấy lòng chàng trai người Kinh thì mình ngâm hành tím...Sóc Trăng.

Bài 208. Chuyện ở Thâm Quyển

Từ một làng chài nghèo khó, nhìn sang bên kia là Hồng Kông hoa lệ, người Trung Quốc quyết định hình thành đặc khu kinh tế Thâm Quyển (Shenzhen). Và ngày nay, Thâm Quyển trở thành trung tâm tài chính và xuất nhập khẩu của cả miền Nam Trung Quốc.

Điều ấn tượng nhất ở Thâm Quyển chính là những văn phòng 24h. Ngoài ca từ 8h-6h ban ngày để buôn bán với các nước đông bán cầu, có ca đêm từ 8h tối đến 6h sáng để xuất nhập khẩu với các nước Tây bán cầu như Mỹ, Canada, các nước Mỹ La tinh...

Theo chân anh bạn. 8h tối lái xe đến 1 tòa nhà cao tầng ở trung tâm, bắt đầu công sở. 12h đêm thì nghỉ, ra phố ăn khuya, 1h30 sáng vô lại. Cả mấy trăm văn phòng trong toà nhà đều nhộn nhịp nên không ai nghĩ đây là ban đêm. Các nhà máy giày dép, quần áo, đồ chơi, điện thoại, điện tử...vẫn làm 3 ca, nên giao dịch, email, điện thoại rôm rả. Mùi cà phê thơm nồng, những bước chân đi vội. Gương mặt ai cũng lạnh lợi hoạt bát, điện thoại tiếng Hoa tiếng Anh buôn bán bán. Bên Mỹ email qua 1 cái, bên này trả lời, báo giá liền. Nên họ lấy hết các đơn hàng, còn mấy đối thủ cạnh tranh như Thái Lan, Indonesia, Cambodia...thì lúc đó mắc ngủ, ngày hôm sau mới trả lời, rồi tối hôm sau bên Mỹ mới trả lời lại, rồi ngày hôm sau nữa mới nhận được thông tin, nên gút hợp đồng rất khó. Vì để có 1 hợp đồng xuất khẩu, người ta phải trả giá qua lại cả chục cái email và điện thoại. Ở các văn phòng 24h này, nửa đêm vẫn gọi dịch vụ DHL, Fedex tới giao nhận chứng từ, hàng mẫu. Ngân hàng vẫn mở cửa để rút tiền, thanh toán bộ chứng từ. Vẫn bốc dỡ hàng và làm thủ tục hải quan ở cảng. Xe tải và container vẫn chạy rầm rập trên đường. Các kho bãi sáng đèn và nhộn nhịp suốt đêm.

Phần lớn nhân sự ca đêm đều là các bạn trẻ mới ra trường, chưa vương bận gia

đình, đây nhiệt huyết. Các bạn tự lên mạng tìm kiếm đối tác nhập khẩu, giới thiệu, trao đổi, luôn tay luôn chân chứ không chờ ai giao việc. Tất nhiên lương bổng cũng cao hơn ca ngày. Thành một cộng đồng làm theo giờ Mỹ trên đất Trung Quốc, mọi người vẫn hẹn nhau gặp gỡ, cà phê lúc 3h sáng để bàn công việc, và rủ nhau đi nhậu sau giờ làm, tức 6h sáng. Có vũ trường mở cửa lúc 10h sáng cho đối tượng này, đông nghịt người. Tới 2h chiều thì đóng cửa vì “khuya” quá rồi, phải về nghỉ để tối lại đi làm.

Trước đây, Thâm Quyển chỉ là một huyện nhỏ của tỉnh Quảng Đông (huyện Bảo An), giờ trở thành đặc khu kinh tế tách ra. Tuy vậy, tỉnh Quảng Đông vẫn là tỉnh giàu, với thành phố thủ phủ là Quảng Châu, tổng tài sản GDP khoảng 850 tỷ đô la = Việt Nam (140 tỷ đô la), Thái Lan (360 tỷ), Philippines (250 tỷ) cộng lại. Trong khi dân số của Quảng Đông chỉ khoảng 90 triệu, bằng Việt Nam. Dân Quảng Đông vô cùng giàu có, đi nước ngoài du lịch học tập như đi chợ. Có tiền nên cơ sở hạ tầng được tái đầu tư, đường sá rộng rãi đẹp đẽ, tàu cao tốc chạy vù vù, tàu điện ngầm mát rượi, thành phố xanh tươi, y tế, giáo dục đều được trợ cấp. Lượng hàng hóa thông quan của cảng Thâm Quyển hàng năm là 22 triệu TEU, gấp 10 lần cảng Sài Gòn, gấp 36 lần cảng Hải Phòng, cảng lớn nhất miền bắc nước ta. Thế mới biết các bạn làm ngoại thương chuyên nghiệp như thế nào. Bên cạnh đó là cảng Hồng Kông (cũng khoảng 23 triệu TEU, cảng Quảng Châu 10 triệu TEU, nhưng bãi chứa container C/Y lúc nào cũng trong tình trạng không đủ chỗ chứa container (số liệu năm 2008). Làm việc nhiệt tình bất chấp thời gian, nghĩ ra việc và làm luôn tay luôn chân chứ không ngồi chờ người khác sai bảo...là đặc trưng lớn nhất lao động khu vực đồng bằng sông Châu Giang. Như vậy, sự giàu có của một xã hội chính là do lao động cật lực của mỗi cá nhân trong xã hội đó.

Trong khi đó, ở Đông Nam Á (trừ Singapore) thanh niên trong độ tuổi lao động ngồi cà phê nhiều hơn ngồi trong nhà máy. Chiều đến thì người người nhà nhà đi nhậu, lượng bia tiêu thụ của các quốc gia này thuộc top đầu thế giới. Và ở rất nhiều công sở, hình ảnh nhân viên uể oải, bước đi chậm chạp, tác phong lờ đờ, tụ năm tụ ba tán gẫu hoặc không thì ngồi ngáp đến chảy nước mắt. Hoặc chăm chú chỉ để chơi game, coi tin tức, chat chit, facebook, nhìn vô màn hình máy tính với cặp mắt vô hồn như mắt giả. Nhưng sếp hay khách khứa đến giao dịch thì lập tức cáu giận, vì đã làm tôi thức giấc. Quen không làm việc nên động tác thừa nhiều, xử lý gì cũng chậm.

Vì ít làm, ít việc nên cũng ít tiền, gương mặt ai nấy buồn hiu buồn hắt. Thử quan sát 1 ngày ở một công ty xuất nhập khẩu gỗ ở Phnom Pênh, màn hình trước mặt mở ra toàn các trang web liên quan tin tức ca sĩ diễn viên. Một số ôm iphone ipad coi facebook tò mò tọc mạch chuyện riêng tư. Cả chục nhân viên ngồi với vẻ mặt buồn xo, cứ mấy phút thì liếc coi đồng hồ một lần, đến 5h chiều thì vội vã tắt

màn hình, đi nhậu, giải phóng năng lượng tích tụ cả ngày bằng cách vung tay chém gió phân phật trên bàn nhậu, trách người này người kia làm cho họ nghèo khổ. Và hôm sau thì đi trễ vì dậy không nổi. Lại vào công sở nhà máy, ngồi đếm thời gian cho hết ngày.

Và cứ thế, hết tuần, hết tháng, hết năm, hết đời người.

Bài 209. Các bạn trẻ sáng nay suy nghĩ câu này nhé

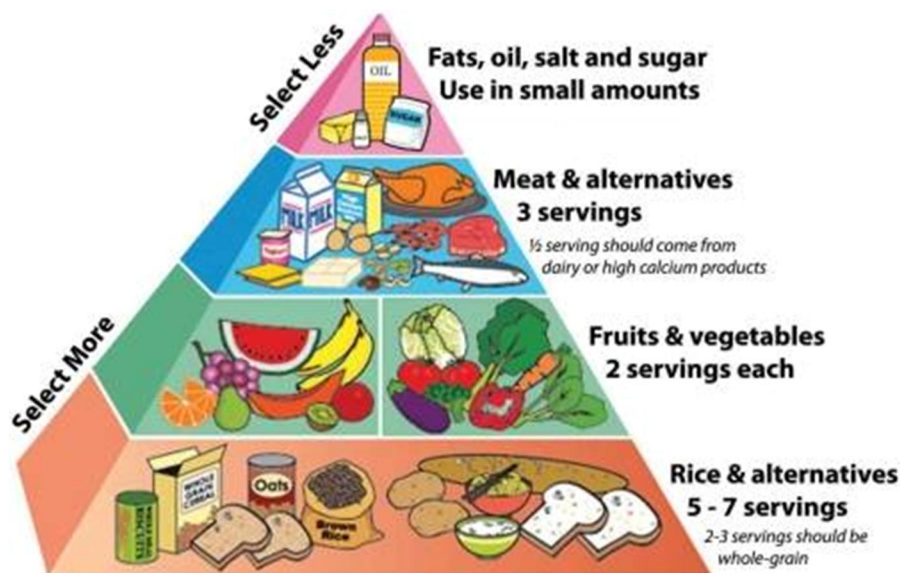

Và hiểu rõ số phận mỗi đời người rồi nhé. Tại sao người khác có căn hộ cao cấp, đi làm bằng xe ô tô, đi London New York hợp hành hay du lịch suốt. Dù họ cũng xuất phát điểm, học hành y chang mình, tay trắng khi vào đời.

Khi có tí tuổi, người ta leo lên đỉnh cao nhất của nghề đã chọn. Hoặc sở hữu những nhà máy xí nghiệp, xây dựng từ những bãi đất hoang vu. Chủ những nông trường nông trại bát ngát, sống một đời phong lưu tuyệt đỉnh.

Vì khi họ chọn một việc gì để làm, họ làm hết sức mình. Không làm để đối phó, hay qua ngày để chờ qua đời. Chưa có ông chủ lớn nào ham ngủ nướng, ham chat chit, lười lao động chân tay, ham ăn uống nhậu nhẹt...

Bài 210. HEO THÌ PHÚT

Heo-thì phút (heathy foods) tức các loại thực phẩm giúp chúng ta khỏe mạnh. Tony đi Tây đi Tàu, gom nhặt trí tuệ của nhiều dân tộc, phỏng vấn những cụ ông cụ bà sống trên trăm tuổi mới rút ra được. Minh ráng bắt chước để sống thọ thọ chút, coi con cháu nó lớn lên ra làm sao, coi thiên nhiên cây cỏ ruộng vườn xanh mát ra sao rồi sau đó, mãi mãi chìm vào cát bụi, như vốn dĩ con người xưa nay vẫn thế.

Các hoàng đế xưa nay ở mọi quốc gia đều ước mơ cháy bỏng là “bất tử”, “trường thọ” tuy nhiên đều chết sớm vì bệnh tật, dù quan thái y cho ăn toàn cao lương mỹ vị. Nên những quan niệm cũ về đồ ăn bổ dưỡng cần phải xem lại dưới góc độ khoa học hiện đại.

Các nhóm thức ăn chính là tinh bột, đạm, chất béo, rau củ quả cung cấp chất xơ và vitamin. Chất mắc tiền nhất trong các loại trên là đạm. Cũng là nguồn bệnh tật nhiều nhất. Đạm càng ít chân càng tốt.

1. Đạm không chân: đậu các loại (xanh, đỏ, phộng, đen, nành...), tàu hũ, đậu phụ, tào phớ. Cá, lươn, trứng, tào, sữa, phô mai...đều là đạm không chân. Ăn cái này tốt nhất. Nên 3-4 ngày/tuần.
2. Đạm một chân: rong biển, nấm các loại: tốt nhì. Nên ăn 1-2 ngày/tuần
3. Đạm 2 chân: gà, vịt, ngan...: đạm này nên ăn 1 ngày/tuần
4. Đạm 4 chân: heo, bò, dê: nên ăn 1 LẦN/tuần vì khó tiêu.
5. Đạm nhiều chân: cua, tôm: nên ăn 1-2 lần/tháng vì khó tiêu.

=> Nếu tuân theo biểu đồ này, sẽ không bị bệnh Gút, gương mặt sẽ thanh tú, dáng vóc sẽ đẹp để sang trọng, bụng không béo trông xấu xí, mệt mỏi. Mặt đỏ gay gắt, nóng dưới cằm xệ ra, da căng bóng đầy mỡ, nhìn dâm đãng, ham ăn ngủ

x-y hơn lao động học tập...là do có chế độ ăn ngược lại với biểu đồ trên, thịt suốt ngày thì nó sẽ gương mặt đầy xôi thịt. Đây là quan niệm của người Nhật và người Ý. Họ thích ăn cá, rong biển nên thọ, sống miết, gương mặt ai cũng nhỏ nhỏ xinh xinh. Tuy nhiên việc người già ở Nhật ăn cá voi khiến thế giới lên án, gần đây người trẻ nước này đã bỏ văn hóa này.

Ngày xưa, cả thế giới đều chìm vào trong đói kém. Nên miếng ăn nó quan trọng với nhiều dân tộc. Tuy nhiên, khi kinh tế khá rồi, thì tư tưởng phải khá theo. Phải từ bỏ những cái cũ lạc hậu, chỉ ăn healthy foods thôi.

Cây cỏ có 3 nhóm là cây cảnh, cây hoang dã và cây trồng đại trà (dùng hạt giống và kỹ thuật để trồng quy mô lớn). Chỉ ăn cái thứ 3. Đừng có mấy chậu hoa trồng cho đẹp nhà cửa đường phố xóm làng cũng nhỏ lên ăn. Mấy cây trong rừng trồng cũng chặt, phải để nó sống để tạo oxy cho mình thở và cân bằng sinh thái, con cháu mình có chỗ sống bền vững.

Thú vật cũng 3 nhóm. Thú cưng làm kiếng trong nhà như chó mèo khi, thường đặt cho nó cái tên. Thú hoang dã như rắn rùa hổ báo voi trên rừng, tự sinh tự diệt. Đừng bắt ăn thịt con này, đánh bắt con kia, khiến tự nhiên bị mất một mắt xích trong chuỗi thức ăn, dẫn đến tuyệt diệt cả 1 chủng loại. Và thú nuôi dưới dạng nông trại, như gà, bò, heo...là nguồn thực phẩm, mình bơm tinh ấp trứng, muốn cho sinh sản cỡ nào cũng được. Cũng chỉ được ăn cái thứ 3. Nếu ba ba, cá sấu, le le... trong tự nhiên thì không ăn, phải bảo tồn. Nhưng nếu họ nuôi thành nông trại thì Ok.

Cách chế biến của người châu Á cũng có vấn đề. Vì khi giết thịt, người châu Á hay cắt tiết, cho máu chảy từ từ rồi con vật chết vì mất máu, vì chúng ta ăn luôn cái máu đó dưới dạng "huyết". Việc gây đau đớn 1 con vật như vậy, bên Tây nó có "sức quyền" tức quyền gia súc, không được hành hạ động vật, vì nó cũng có thần kinh, cũng đau đớn khi bị đánh. Nhưng mình nhìn ở góc độ khoa học đi, thường thì khi đau đớn kéo dài, con vật sẽ tiết ra chất độc để thần kinh nó dịu hơn. IQ thấp lè tè như gà, heo, bò...khi mình làm thịt đồng loại của nó, nó vẫn nhón nhơ ăn thóc, gặm cỏ, nhưng nó vẫn biết đau khi mình giết. Còn động vật bậc cao hơn như khi, mèo, chó, rắn...nó sợ hãi đến cùng cực nếu thấy đồng loại bị giết. Khi sợ hãi đến cùng cực đó, cơ thể nó lại tiết ra nhiều chất độc hơn để trấn an. Nên khi mình ăn vào, không tốt cho sức khỏe. Tp Ngọc Lâm tỉnh Quảng Tây Trung Quốc là nơi tiêu thụ chó mèo khi rắn lớn nhất thế giới, tuổi thọ trung bình của dân cư ở đây chỉ 2/3 so với dân các vùng khác của Trung Quốc, kể cả vùng khắc khổ hơn như Cam Túc, Thanh Hải...dân vẫn sống thọ hơn. Tony có anh bạn thân ở đây tên Zhu, anh Zhu chẳng ăn gì ngoài động vật hoang dã vì anh có tiền. Rắn thì cứ phải cắt tiết để anh nuốt tim, húp máu sống trộn với rượu, mật gấu luôn có trong tủ lạnh, sâm cầm anh ăn ngày 1 cặp, thịt hổ thì tháng 1

lần, con gì anh cũng bắt ngâm rượu...nên nhà anh trên tường nhung nhúc đầu voi sừng trâu, hầm rượu toàn ngâm bào thai hổ, rắn rết chim muông chứ hém phải hầm rượu vang sang trọng quý phái như nhà Tony. Anh Zhu do 1 lần ăn tiết canh con lợn mường nào đó, con sán thoát ra thành ruột, chui lên não. Anh qua tận Mỹ để mổ nhưng cũng không được, cứ mổ là nó trốn mất. Anh mài sừng tê giác uống miết mà bệnh càng nặng hơn, anh không ngờ trong sừng tê giác, người Nam Phi đã tiêm thuốc độc vào để hạn chế săn bắn. Cách đây mấy tháng, anh ấy đã “sự quang” (sự quang là tử vong, tự nhiên tới đoạn này cái chêm tiếng Tàu vô cho người ta biết mình rành nhiều sinh ngữ).

Trứng vịt/gà rất tốt cho cơ thể, nhưng phải là trứng tươi. Trứng lợn hoàn toàn không mát như nhiều người nghĩ. Con vịt con trong trứng khi mình luộc lên, nước sẽ nóng từ từ, con vịt con bên trong trứng là trái đất biến đổi khí hậu, nên ráng thích nghi. Thích nghi 1 hồi thì hóa ra là bị luộc, nước sôi lên trăm độ. Con vịt con bên trong chết, nhưng đạm của nó không tốt nữa, vì đã bị biến hóa theo hướng đạm xấu. Kiểu con giun xéo lăm cũng oằn, cứ lấy cái đũa xéo nó miết thì nó cũng oằn người lên 1 cái rồi mới chết.

Cho nên các loại tiết canh, huyết tương, bào thai các loại như hà nằm rắn, trứng lợn, sừng tê giác, hổ báo, thịt chó mèo khi vượn, chim muông hoang dã...không tốt chút nào. Rượu ngâm động vật mình cũng từ chối nhé, chỉ rượu hoa quả thì uống vài ba ly, nói xin lỗi, tôi chỉ dùng heo-thì phút (healthy foods). Ai ép mình, giận mình kệ họ chứ, "heo" là của mình, mình phải giữ, lúc mình bệnh mình "sự quang" họ cũng tới chia buồn là cùng chứ gì.

Người Tàu cũng có món gà đi bộ. Con gà sẽ bị cột chặt đặt trên cái chảo nóng, dưới này đốt lửa. Nó thấy nóng, co 1 chân lên. Rồi thả chân này lên chân kia xuống, cứ thế co lên thả xuống cả trăm lần đến khi ngã gục. Người ta cắt cặp chân đó, hầm thuốc bắc, nói bổ dưỡng. Nhưng ăn xong chỉ thấy ngày càng ốm yếu. Người Hàn thì bắt con bạch tuộc sống chấm sốt rồi bỏ vào miệng, con bạch tuộc sẽ bám vào thành cổ, tạo cảm giác thú vị cho người ưa cảm giác mạnh, với điều kiện là răng phải chắc khỏe, nhai nuốt phải thật nhanh. Tony có anh bạn tên Kim, một lần anh ăn bạch tuộc sống ở một nhà hàng Seoul, tốc độ nuốt không bằng khả năng bám dính của con bạch tuộc, anh Kim bị ngạt thở và cũng đã “sự quang”.

Bộ đồ lòng của gà vịt heo...mình cũng không nên ăn nhiều. Vì các loại thực phẩm này đều nuôi dưới dạng nông trại, cho ăn thức ăn tổng hợp, trong đó có nhiều kim loại nặng vẫn còn tồn trữ trong các nội tạng. Nên bộ lòng không còn sạch sẽ và ngon lành như xưa. Chúng ta cũng có thể ăn, nhưng ít lại. Còn tiết canh thì tuyệt đối không, thế giới hiện đại bây giờ sản sinh nhiều loại chủng virus mới, chưa kể sán lải các loại trong máu động vật sống, ăn vào chỉ gây hại

chứ không có “mát bổ” như người ta vẫn tưởng.

Trong khi đó, hoa quả lại là 1 sự bổ dưỡng đến kỳ diệu của thiên nhiên. Cây xanh nó hay lắm, nó bọc quanh “hạt” tức mầm sống thế hệ sau một lớp thịt quả rất thơm ngon. Trong tự nhiên, khi quả chín rớt xuống, lớp thịt ngọt ngào bọc quanh hạt sẽ là dinh dưỡng cho hạt nảy mầm, sinh trưởng tốt trong giai đoạn đầu. Đu đủ, bí đỏ, cà chua, dưa hấu, na...đều có lớp thịt thơm ngon bọc quanh hạt là vì vậy. Mình nên tập trung ăn cái này, lấy hạt ra, gieo xuống, giờ có phân bón rồi nên không lo hạt thiếu dinh dưỡng để nảy mầm vươn lên.

Vậy nhé, chúng ta cùng nhau ăn healthy food, đạm ít chân, rau xanh, hoa quả.... Cố gắng ăn uống lành mạnh, ăn để sống tốt đời đẹp đạo, chứ hẻm phải sống để ăn-cái gì cũng há mồm ra. Mình cũng phải tập thể dục thể thao thường xuyên để đừng có “sự quang” sớm quá.

Bài 211. Chiếc Samand trên bến Ninh Kiều

Người Iran tự hào ghi tên mình vào những dân tộc trên hành tinh này biết chế tạo xe hơi. Hãng xe IKCO là hãng xe lớn với gần cả triệu chiếc/năm, xuất khẩu đến hơn 40 thị trường ít ai để ý như Trung Á, Trung Đông, Trung Mỹ, Nga, Đông Âu...

Xe hơi là biểu tượng thịnh vượng cho xã hội ngày nay, giống 200 năm trước là xe ngựa, 100 năm trước là xe đạp, 50 năm trước là xe máy. Trung Quốc, Indonesia, Pháp, Mỹ, Anh... cho đến Srilanka, Mông Cổ..., xe hơi luôn là đề tài thú vị khi cánh đàn ông tụ tập với nhau. Các cô bé cậu bé trung học khắp thế giới vẫn "đố bạn" trong lúc ra chơi về logo của các hãng xe, thương hiệu Jaguar do nước nào đang sở hữu... Mô hình xe hơi thu nhỏ có điều khiển là mặt hàng đồ chơi trẻ em bán chạy nhất. Khắp nơi, người khá giả vẫn đi xe hơi riêng và đóng thuế xe, phí cầu đường, bãi đỗ... hỗ trợ người thu nhập ít hơn dùng các phương tiện công cộng. Sinh viên đang đi học, công nhân viên mới ra trường thì phải đi xe buýt, tàu điện, xe đạp... để tích lũy tiền mua xe hơi.

Ở Iran, xe Samand được xem là quốc xa (national car). Xe hơi đi liền với công nghiệp luyện thép, công nghiệp chế tạo phụ tùng, cao su, nhựa, động cơ... nên không dễ thực hiện, phải bền bỉ đến cùng, dựa vào nội lực quốc gia chứ không thể dựa vào ngoại bang. Lịch sử cho thấy chưa có 1 hãng xe nào tới đặt nhà máy rồi bàn giao nền công nghiệp chế tạo ô tô cho nước đó cả, đơn giản họ đến để kiếm tiền từ thị trường đó. Họ ra đi thì chỉ để lại "kỹ năng lắp ráp" như đứa trẻ xếp đồ chơi Lego. Vì vậy, người Iran kêu gọi các kỹ sư về ô tô ngày đêm nghiên cứu để tạo ra dòng xe riêng, với tinh thần "work for our country". Hồng, làm lại.

Xấu, làm lại. Mặc, làm lại... Ngày nay, hãng IKCO có đến 54000 công nhân viên với tài sản 32 tỷ đô, nằm trong bảng những nhà sản xuất xe lớn nhất thế giới. Xe của họ rất nặng, nhưng đi trên đường trường thì khỏi chê, đóng cửa kêu cái rầm nghe rất đã tai vì chất lượng thép tốt. Mặc dù bị cấm vận kinh tế nhưng đời sống của người Iran không mấy chật vật, vì ngoài dầu thô là tài nguyên thiên nhiên ra, họ còn nhiều lĩnh vực khác thu ngoại tệ. Người Iran vô cùng có đầu óc, mỗi cá nhân đều học như điên, làm hết mình, sẵn sàng hy sinh cái tôi cá nhân để lợi ích chung cho cộng đồng. Sự thành công ở các nước châu Á đều là do người dân chỉ ngủ có 5-6h/ngày, còn lại là ở công trường nhà máy công sở. Tinh thần ham thích sản xuất và say mê lao động chính là cốt lõi của sự thịnh vượng. Vì để sản xuất được, anh phải giỏi giang kỷ luật, có đầu óc tổ chức ghê lắm.

Tony đến Iran một lần chung với đoàn thương nhân Hồng Công, xúc tiến nhập khẩu hạt dẻ cười (một loại hạt) để bán cho thị trường Trung Quốc và xuất khẩu phân bón cho họ. Trên đường phố thủ đô, xe IKCO chiếm áp đảo. Anh bạn Aram, lúc đưa Tony đi ăn ở nhà hàng Hoa có tên là Gold Dragon trên phố Tooraj, có nói ở Tehran, có 3 hãng xe bán chạy nhất là Susuki của người Nhật, Peugeot của người Pháp và IKCO của người Iran. Với anh, và với bất cứ người Iran nào, nếu xe IKCO giá ngang bằng, tiện nghi chỉ 2/3 thì anh vẫn đi xe IKCO, because it's made by Iranian. Anh nói việc dùng hàng nội địa là trách nhiệm bắt buộc của mỗi công dân, "phải dùng" chứ không phải "nên dùng", dù không có quy định nào cả. Chính sự tự trọng với sản phẩm dân tộc mình sản xuất là chìa khoá thành công của các nước biết chế tạo xe hơi (số lượng các nước này chỉ đếm trên đầu ngón tay dù có hơn 200 quốc gia trên trái đất). Anh nói, người Iran chưa giàu bằng người Nhật người Pháp thì mỗi công dân Iran phải có nhiệm vụ làm cho người Iran giàu có lên. Thanh niên Iran vào buổi tối trước khi nhắm mắt ngủ, phải dành 15 phút chiêm nghiệm hôm nay mình đã làm được gì mới mẻ chưa, hay vẫn một ngày trôi qua chán òm như mọi ngày? Rồi buổi sáng thức dậy, vừa uống cà phê vừa suy nghĩ hôm nay phải làm gì để tốt hơn hôm qua. A better day than yesterday.

Khi mua hàng, họ hay hỏi người bán "cái này có hàng made in Iran không"? Vì với họ, mua một sản phẩm Iran sản xuất, một người Iran sẽ có việc làm, 1 đồng ngoại tệ sẽ ở lại, đồng tiền đó sẽ được tái đầu tư, sản phẩm sẽ càng tốt hơn, xuất khẩu lấy được 2 đồng về cho quê hương. Ở Iran, người học ngoại thương phải là học sinh giỏi nhất, học xong chuyên tâm vận dụng hết trí tuệ của mình bán hàng ra quốc tế. Họ thương thảo vô cùng giỏi, nên đến giờ, sau bao năm làm ăn với họ, cả trăm container hạt dẻ cười đã nhập cảng Qingdao, mà chưa có container phân bón nào Tony bán được cho họ. Thấy Tony buồn vì bị nhập siêu nên anh Aram an ủi, nói sẽ tặng Tony một chiếc Samand LX màu mận chín làm kỷ niệm. Nếu bữa nào bạn đến Cần Thơ (Hà Nội, Đà Nẵng, Đà Lạt đều có đường bay

đến), bạn thử ghé quán cà phê Góc Phố dưới bến Ninh Kiều, bạn sẽ thấy một thanh niên cao 1m80, 90kg, ăn mặc áo choàng trắng trùm khăn trắng kín đầu, gương mặt thanh tú bước xuống xe Samand made in Iran để ăn trưa, thì đó chính là anh Aram qua Cần Thơ tặng xe cho Tony. Còn bạn ráng đợi thêm 15 phút nữa, một thanh niên "tầm cao 1m80, cân nặng 70 ký, thân hình hoàn toàn bình thường, rất hân hạnh được phục vụ quý khách" (bị nhiệm nói nhịu từ xe cân sức khoẻ ngoài phố) từ xe buýt bước xuống, thì chính là Tony Buổi Sáng. Gương mặt anh ấy đẹp quá đẹp nhưng thoáng buồn, vì nước Việt của anh có bao nhiêu kỹ sư mà hém ai chế tạo ra được chiếc xe hơi hay xe máy nào để anh có thể hất mặt lên trời với bạn bè quốc tế. Nên anh đành đi xe buýt hiệu Samco vậy, ít ra anh cũng có cái để nói đó là sản phẩm made in Vietnam.

P/S: Samco là tổng công ty cơ khí giao thông vận tải Sài Gòn, đơn vị sản xuất ra xe buýt, xe khách lớn với chất lượng khá tốt.

Bài 212. Dặn dò sáng nay

" T

Hôm qua làm việc với khách cả buổi sáng, xong tới giờ vẫn không thấy báo cáo đâu vậy T? Tony hỏi thì T ngỡ ngác, nói phải báo cáo à, tưởng chỉ nhớ trong đầu thôi chứ, trong ĐH không ai dạy cái này cả, mấy công ty cũ cũng không ai hướng dẫn. Đây là cách làm việc không chuyên nghiệp bạn nhé. Mai một mình gặp khách nữa, tới cả trăm cả ngàn người, nhớ sao cho hết?

1. Khi mình gặp gỡ bàn bạc bất cứ việc gì với ai, khi về nên xin lại email của người ta. Sau đó, mình làm một cái báo cáo nội dung trao đổi, email cho họ, kêu họ xác nhận nội dung làm việc có đúng không, có sót ý nào không, nếu sót nhờ họ bổ sung vào. Đưa thời hạn các việc phải hoàn thành, ví dụ: làm logo thứ 7 tuần sau là xong (đơn vị thiết kế X, ĐT liên hệ: Tèo 0903...), làm nhãn ngày 30/5 xong (Y phụ trách, ĐT...), các việc khác cũng liệt kê ra hết...

Email này nên soạn ra bằng file word, sau đó đọc kỹ lại mới gửi. Đừng để đối tác đọc một nội dung nháp. Dò từng chữ, từng lỗi chính tả, từng dấu chấm phẩy..., rồi mới gửi. Coi kỹ trong danh sách gửi có nhầm không, bí mật kinh doanh coi chừng lộ ra hết. Rồi quên đính kèm cũng là lỗi rất phổ biến của mấy nhân viên ngáo ngơ không được đào tạo. Văn bản viết phải rõ ràng, câu cú có chủ/vị đẳng hoàng, không dùng câu què câu cụt trong giao dịch làm ăn. Nếu mình chưa chắc ăn vì kém tiếng Việt thì nên nhờ đồng nghiệp hoặc trưởng phòng coi giùm trước khi gửi. Gửi xong, gọi điện hay nhắn tin kêu người ta đọc email, vì không phải ai cũng check email thường xuyên. Họ phản hồi rồi, mình sửa lại nếu có, rồi in ra, lưu vào 1 file để trên bàn. Tuần sau, tháng sau...mở ra coi, đọc lại, việc gì chưa làm thì làm, tránh quên việc. Và mình gặp 100 người, thì có 100 tờ trên bàn, khi gọi cho khách mở ra, nói vanh vách cứ như mới gặp. Khách sẽ nể phục mình khen sao giỏi thế, nhớ dai thế, và họ cảm thấy phải nghiêm túc khi làm việc với mình, thấy được tôn trọng.

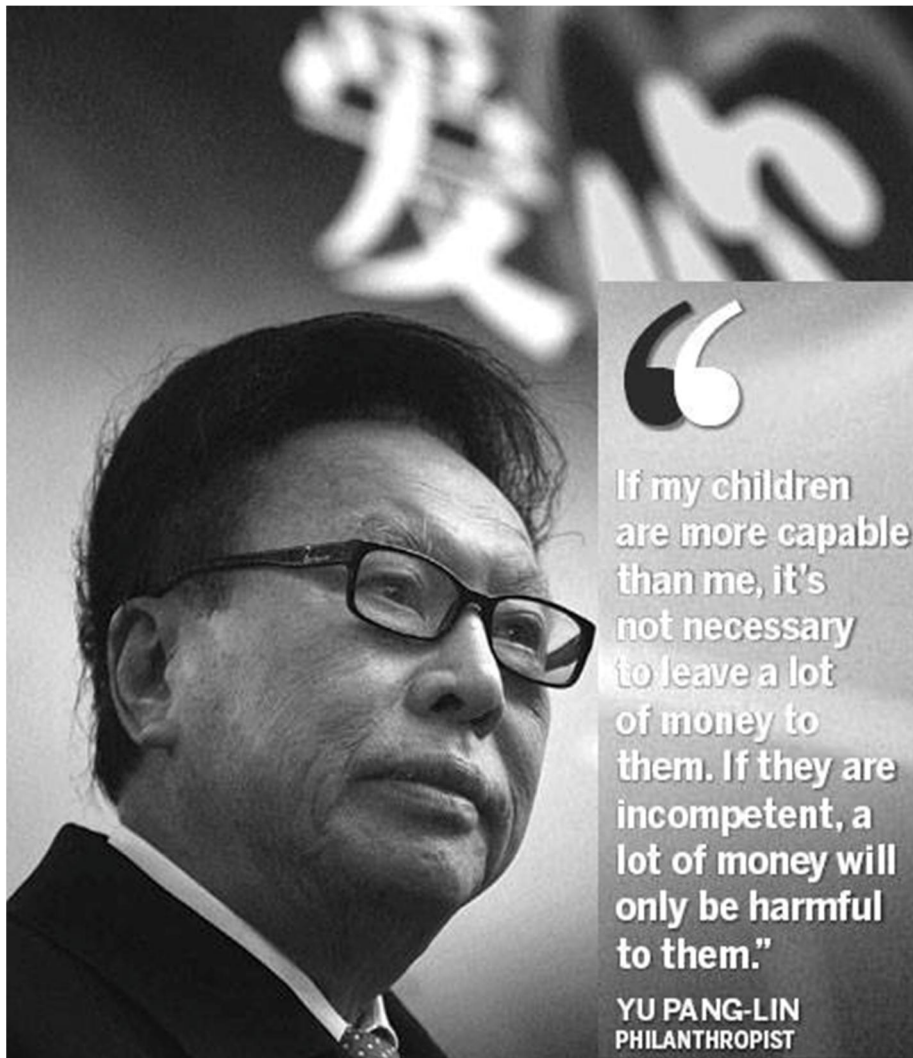
2. Lưu ý email của một người khác gửi tới mình, trước khi forward gửi cho 1

người khác nữa thì phải đọc kỹ, cắt bỏ những đoạn không phù hợp. Hôm bữa Tony nhận cái mail của bạn nhân viên công ty S Tourist báo giá cho đoàn khách của Tony tham quan Đà Nẵng, thấy còn đoạn sếp nó dặn dò phía dưới “cái này mình mua chỉ có 3 triệu, em cứ báo giá 10 triệu nhé, khách này đẹp trai mà ngu lắm, cứ chém đẹp cho chị”. Tony đọc xong mà ngồi khóc miết...

Có bữa đọc một công văn của một công ty nọ, đọc xong cũng ngồi khóc. Giám đốc gì mà ngáo ngơ, nhân viên viết sai tè lè chính tả vậy mà cũng ký tên đóng dấu vào. Đã làm sếp thì phải có trình độ, nhân viên làm sai phải bắt làm lại, đến khi nào chuẩn mới được, vì mình ký vào đó, đối tác sẽ khinh mình chứ không khinh thằng đánh máy đâu. Câu không có chủ ngữ, kiểu “căn cứ vào nội dung hợp ngày 7/7. Chúng tôi cho rằng...”, câu đầu tiên là câu què, vì chỉ là cái mệnh đề chứ đâu phải cái câu đầy đủ mà có thể chấm. Dấu chấm chỉ đặt khi câu đó tách ra 1 mình vẫn có ý nghĩa, cái này tiếng Việt lớp 6 có dạy.

Mình lỡ trong thời gian đi học cứ toán lý hóa suốt để thi ĐH, xao nhãng môn tiếng Việt thì bây giờ phải đọc lại. Cách soạn thảo văn bản, cách viết đúng...là cái đầu tiên một nhân viên văn phòng phải học, tuyệt đối không được có typo (tức typing mistake/error-lỗi đánh máy). Nếu còn yếu tiếng Việt thì tuyệt đối không nên mở công ty, đừng soạn công văn xong gửi, người ta đọc và vút vào sọt rác. Hay đang làm công ty cổ phần, người ta đề bạt mình làm sếp mình nên từ chối, nói còn yếu tiếng Việt, không xứng đáng ngồi vào cái ghế ấy. Còn mình là nhân viên, thấy giám đốc hay sếp mình mà kém tiếng Việt quá, thì đưa bài này cho họ đọc. Nói anh/chị đi bổ sung kiến thức đi, để xứng đáng là sếp em...

Bài 213. Doanh nhân đầu tiên của Trung Quốc

XING GUANGLI / XINHUA

Tỷ phú Dư Bành Niên (余彭年) vừa qua đời ở tuổi 93 (thượng thọ). Ông đã chuyển toàn bộ tài sản trị giá 9,3 tỷ NDT (2 tỷ USD) vào quỹ từ thiện của ông hoạt động trong nhiều năm nay rất hiệu quả. Dư là tỷ phú Trung Quốc đầu tiên thoát khỏi “tình thương mù quáng Á châu” khi cho đi toàn bộ tài sản của mình. "Nếu các con tôi tài giỏi, chúng sẽ không cần tới số tiền này. Còn nếu chúng không đủ năng lực, thì gia sản này trước sau gì cũng mất". Ông khuyên mọi người không nên để lại tài sản cho con cháu vì như vậy sẽ hại con.

Ông Dư sinh năm 1922 ở Hồ Nam. Năm 1958, ông tới Hong Kong làm đủ nghề để kiếm sống, từ lao công cho tới công nhân xây dựng, khuân vác, giao hàng... Sau đó, ông mở công ty bất động sản, du lịch, khách sạn, y tế.

Ông Dư là Chủ tịch hãng BĐS Foo Tak lừng lẫy, ông từng chia sẻ bí quyết thành công là làm tốt nhất nhiệm vụ mình được giao "Dù là công việc địa vị thấp, kể cả khi lau chùi toilet, tôi vẫn cố gắng là người lau chùi sạch nhất".

Và người Trung Quốc đã tìm thấy người doanh nhân đầu tiên của mình.

Bài 214. CHUYỆN Ở WEST POINT

Ở Mỹ, đi xin việc làm, nếu vào thấy có ứng viên tốt nghiệp trường West Point cùng tham gia thì thôi coi như mình cầm chắc 1 suất rớt. Đi về cho nhanh, khỏi phỏng vấn nữa. Rất đông các sếp lớn của các tập đoàn ở Mỹ tốt nghiệp trường West Point, tỷ lệ giám đốc điều hành (CEO) trên sinh viên tốt nghiệp cao hơn Harvard, Stanford, hay Yale (lưu ý từ tỷ lệ). Trong giới CEO quốc tế, nếu nghe ai nói tao từng học ở West Point, người ta cũng nhìn mình từ trên xuống dưới, như 1 thực thể lạ, một con người hoàn hảo. Không xếp hạng được vì nó không có tiêu chuẩn để xếp.

Vậy West Point là trường gì? Đó chính là học viện quân sự Hoa Kỳ. Điều khá lạ là mặc dù là học viện quân sự, nhưng lại là lò đào tạo các quản trị cao cấp cho kinh tế thế giới. Sau 5 năm bắt buộc phải phục vụ trong quân đội, phần lớn các bạn rời bỏ binh nghiệp, học thêm một thạc sĩ quản trị kinh doanh (MBA), đi làm cho các tập đoàn. Rồi thăng tiến rất nhanh, thường trở thành quản lý cấp cao CEO tầm quốc tế mà các công ty săn đầu người hay tìm, để làm sếp ví dụ hãng hàng không quốc gia A, tập đoàn dược phẩm B, tập đoàn hàng tiêu dùng C...

Ở West Point, có một slogan là cứ đưa cho tôi một người không phải tâm thần, tôi đều có thể đào tạo thành 1 công dân ưu tú. Mỗi năm trường WP chỉ tuyển khoảng 1300 bạn, những học sinh giỏi giang và khỏe mạnh nhất của hơn 300 triệu dân Mỹ và 7 tỷ người trên trái đất. Và trong 4 năm học, bắt buộc phải loại thải 10%/năm, năm cuối chỉ còn dưới 1000 bạn ra trường. 300 bạn bị loại ấy, mấy trường như Harvard, MIT, Cambridge...giành lấy hết, vì chủ yếu rớt bên WP là môn thể dục chứ trí tuệ là vẫn quá ngon để đào tạo thành sinh viên ưu tú, giúp trường nổi danh.

Chương trình học ở WP rất đa dạng, từ vũ trụ đến cách bắt tay, cách uống rượu văn tinh táo, cách gặp mừng mền chiếu gối đến tranh luận các tác phẩm của

Victor Hugo, trên thông thiên văn, dưới tường địa chất, giữa thấu nhân tâm. Tony quen với anh bạn, tốt nghiệp trường WP và đang làm sếp một công ty đa quốc gia ở Singapore, mỗi lần gặp, anh kể về trường WP với một thái độ tự hào, mình nghe mà say mê, chiếc nhân biểu tượng của cựu sinh viên WPer trên tay anh lấp lánh.

Anh kể, sinh viên WPer vừa vào trường đã phải bị khủng bố tinh thần. Quan niệm là trung nước sôi 100 độ rồi đem qua trung nước đá, để sau này, dù có bất cứ sự cố gì trong đời, họ cũng cảm thấy bình thường, chẳng xi nhê. Đầu tiên là họ nhốt từng tốp sinh viên vào trong phòng, sau đó 2 giờ sau thì thả ra, yêu cầu trả lời các câu hỏi như có bao nhiêu bóng đèn trong phòng, bàn ghế màu gì, lúc vào mấy h mấy phút, lúc ra mấy h mấy phút, người ngồi bên trái bạn có đeo đồng hồ không, người bên phải tên gì....Trả lời không được là tự động cuốn gói về nhà. Bài học đầu tiên về ÓC QUAN SÁT, cái quan trọng nhất của một nhà quản trị tài ba. Và n bài học tương tự như vậy. Sau này, anh đem các bài học này chế biến lại thành tài liệu dạy sinh viên các đại học khác hay nhân viên thực tập cho tập đoàn, cứ 1 đưa “đoạt giải nhất ngáo ơng toàn quốc” vào mà chịu học, 6 tháng sau thì lột xác thành 1 người mới hoàn toàn, thành cỡ Steve Job luôn. Tony xin tài liệu của anh, đem về VN dịch, áp dụng cho hãng của mình và đang biên tập lại cho câu lạc bộ con dượng. Các bạn có thể tìm đọc các tài liệu này đã được Việt hoá theo Tony's style.

Anh nói, rõ ràng dấu ấn đào tạo rất quan trọng với người trẻ. Nếu chịu khó và có phương pháp đào tạo đúng, ngây ngô ngáo ơng vẫn trở thành xuất sắc, vì chúng ta giỏi lắm chỉ sử dụng có 1/10 khả năng của bộ não. Trở lại hạc viện WP lưng danh bên bờ sông Hudson, cách không xa New York, đây là ước mơ của mọi ông bố khi có đứa con trai ra đời, và muốn nó “ đã mang tiếng ở trong trời đất, phải có danh gì với núi sông”. Đào tạo trở thành công dân có ích, giỏi giang, để thoả chí tang bồng hồ thỉ, vùng vẫy giữa đất trời. Khi 18-30 tuổi, trong lúc đám ngây ngô kia đốt tuổi trẻ trong các quán bar, các quán cà phê, vũ trường, rũ rượi xoã tóc đi ra đi vô vì không biết làm gì, suốt ngày chat chit nhăng cuội, ngủ nhiều hơn học và làm nên đầu óc u u mê mê, nông cạn, cái gì cũng làm biếng, cũng lười...thì các bạn WPer đã phải vất vả đầu tư trí lực và thể lực. Thư viện WP mở 24/24, ở đó người ta thấy những cái đầu cắm cúi ghi ghi chép chép, những cuốn sách dày cộm phải đọc xong trong một vài ngày. Đọc nhanh và rất nhanh, để sau này đi làm, giấy tờ công văn, đọc nhoay nhoáy để phúc đáp, chứ thể loại thấy chữ nhiều đọc nhức mắt, thì thôi khỏi tuyển dụng. Nó đánh vắn 1 công văn đọc xong mất hết cả ngày, năng suất lao động sẽ kém. Trí thức là phải đọc nhanh để làm việc giỏi, mà muốn đọc nhanh thì phải tập luyện.

Anh kể, kỹ năng thuyết trình, thuyết pháp sao cho người khác nghe mà rụng rời tay chân nằm trong chương trình học. Những bức tường ở WP luôn đông nghẹt

học viên đứng nhìn vào đó, tập nói với bức tường, rồi tự thu âm nghe đi nghe lại, nói đi nói lại sao cho hay mới thôi. Nên sau này, mình gặp một CEO từng là WPer nói chuyện, ai cũng có cảm giác mình đã quen họ từ lâu lắm, nghe giọng nói ấm áp và trầm bổng ấy, mình chỉ muốn đi theo để được bảo ban, dạy dỗ, trưởng thành. WPer được đào tạo kỹ về thể lực trong suốt 4 năm học. Dưới trời tuyết lạnh khủng khiếp, họ phải lăn lê bò trườn để tập thể lực. 5h sáng là kèng đánh thức dậy, tập thể lực bằng các bài tập với cường độ nặng của vận động viên nhà nghề, hít đất cả mấy trăm cái. Tập bơi, đứng nước mấy tiếng đồng hồ, ai đuối quá thì vớt lên, coi như rút. Rồi tập vượt mọi địa hình. Rèn luyện thể lực sao cho mọi điều kiện thời tiết đều phải thích nghi, nóng 45 độ ở châu Phi hay âm 20 độ ở Alaska đều chịu được.

Kỹ năng tồn tại, sáng tạo để tồn tại cho một Wper được chú ý đào tạo kỹ. Những lần trong đêm tối, họ bị thả giữa rừng, và tìm cách về lại trường bằng mọi khả năng có thể, nhìn các vì sao trên trời đoán hướng, tìm thức ăn, con gì ăn được, cây gì ăn được.... Và có khi đang ngủ say giấc, 2 h sáng bị đánh thức dậy để kiểm tra kiến thức, với các câu hỏi như 10 vị tướng giỏi nhất mọi thời đại là ai, tướng Trần Hưng Đạo viết Bình Thư Yếu Lược với nội dung chính là gì, nếu bạn là Napoleon, bạn sẽ viết lại lịch sử của Waterloo như thế nào v.v....Không trả lời được, phải đứng ngoài hành lang cả đêm để suy nghĩ, lên thư viện tự tìm tài liệu ngồi nghiên cứu, coi như nợ câu trả lời. Họ thiết kế một chương trình đào tạo để mỗi WPer có được dáng vóc của một người mẫu, sức khỏe của một vận động viên Olympic, trí tuệ của một học giả, ăn nói như một thuyết gia, cư xử như một chuyên gia tâm lý.

Khi về già, họ thành lập các hội cựu sinh viên WPer alumni, đi câu cá bên bờ biển Ca-ri-bê, đi ngắm hoàng hôn ở Bali, thong dong tự tại, phong lưu tuyệt đỉnh, vì ai cũng có một tuổi trẻ học và làm như điên. Còn có những người đàn ông trên đời, về già rồi, mà vẫn cứ vật lộn mưu sinh, xin tiền vợ, xin tiền con cái, thì cũng có thể họ kém may mắn, nhưng cũng có thể họ đã lãng phí tuổi trẻ một cách vô bổ trong các trò trai gái, ăn chơi đàn đúm, xài tiền của cha mẹ, hay đơn giản là lười nhót thây. Làm biếng thì sau này phải khổ, thế thôi. Trách ai.

Nếu bạn nhìn các học viên WP đánh đàn, nhảy, khiêu vũ, võ thuật, hát, ảo thuật, thám hiểm, vẽ...hay thậm chí tỉ mỉ ngồi cắt tia giấy để rèn luyện đôi tay khéo léo, bạn sẽ thấy mình sẽ phải cố gắng nhiều, thật nhiều nữa, bạn vẫn còn lười quá. Một ngày chỉ có 24h, là công bằng cho tất cả mọi người. Chúng ta phải ngủ 6-8 tiếng, tức 1/3 cuộc đời là cho việc ngủ, nên ai cũng chỉ còn 16h trong ngày. Nên phải chia ra, làm gì, học gì trong quỹ thời gian ít ỏi đó. Một WPer nếu sáng sớm không nộp được bảng mô tả công việc trong ngày (daily to-do list) cho bạn trưởng nhóm, thì coi như nắm chắc suất cuốn gói về quê. Không có chuyện ngủ dậy và ngày đó không biết mình phải làm gì.

Du học sinh quốc tế ở WP một năm chỉ vài ba chục bạn, vì đầu vào khó quá. Ở Cambodia, có một vị tướng trẻ ba mươi mấy tuổi cũng tốt nghiệp trường này. Bạn mà nhìn thấy cậu này, không mê thì thôi. Đẹp ngời ngời từ ngoại quan đến nhân cách, mạnh mẽ nam tính và thông tuệ, quý phái từ cốt cách đến tinh thần, một nụ cười cũng chứa sự bao dung như trời đất, thật là không có gì có thể so sánh nổi. Sự cố tranh chấp đền Preah Vihear với Thái Lan, hai bên quyết không bên nào chịu nhường bên nào, thậm chí đã vang lên tiếng súng. Trước tình hình cấp bách đó, anh nhận nhiệm vụ của tổ quốc và lên đường đi đàm phán với người Thái. Và với ánh mắt ấm áp và những câu nói sắc sảo theo phong cách West Point, bên Thái Lan phải rút quân, nhường lại ngôi đền này cho quê hương Cambodia của anh. Và thái bình đã trở về trên quê hương Chùa Tháp...

Bài 215. MÙI KIỆU

Hôm nay đi ngang qua chợ Bà Chiểu, ngó thấy mấy chị tiểu thương bày củ kiệu ra bán. Mới thảng thốt chép miệng, mèn oi, sắp Tết rồi. Dân miền Nam hay gọi tết nhứt, không biết chữ nhứt ở phía sau có phải là quan trọng nhứt hay không, nhưng lòng ai cũng chộn rộn khi nghĩ về nó. Giống như người tây phương với lễ giáng sinh và năm mới dương lịch vậy.

Nhớ ngày xưa còn ở với ba má, cứ cuối năm gần Tết là phụ má hong củ kiệu. Trời gần Tết hơi lạnh, nắng cũng yếu ớt nên má hay biểu mày nhổ giò cao nhòng vậy thì để mấy củ kiệu lên mái nhà coi, để dưới đất coi chừng chó hay gà đi ngang qua hất đổ hết.

Và trong tâm khảm tuổi thơ, mùi kiệu cay nồng chính là mùa giáp Tết. Ông già (cách gọi thân thương cha mẹ của ở quê Tony là ông già, bà già) người Cần Thơ nên hay kêu bà già làm mấy món miền Tây cho ông nhâm nhi dịp Tết. Bà già cũng có mười mấy năm sống ở miền trong nên hiểu ý liền, nhứt là món ruột già heo khìa. Thấy có ngon lành gì đâu, nhiều lúc còn mùi thúi thúi nhưng ông già nhứt định khen ngon, ăn khí thế. Và củ kiệu cũng vậy, đắng nghét chứ có ngon lành gì, nhưng mà thiếu nó, không khí Tết không còn nguyên vẹn nữa.

Hồi cả nhà đùm nhau từ Sài Gòn về quê ngoại sống, rồi xa đô hội, má nói mấy đứa bây giờ cũng phải ráng mà hòa nhập với dân ở đây. Vẫn một ngày đi học, một ngày lặn lội trên đồng. Nhưng má bắt cố gắng giữ giọng nói và cách ăn uống của dân miền trong, má nói rồi tụi bây cũng sẽ về lại Sài Gòn để phát triển, chứ ở miền Trung này, kiếm đồng tiền khó lắm. Về quê là một giai đoạn tạm thời, ỉn nhẩn để vụt bay. Nhưng trong khó khăn, phải giữ khí phách của kẻ sĩ...

Nhưng lúc mình thi đại học, tự nhiên má đổi quyết định đột ngột, bắt thi vào cao đẳng sư phạm Nha Trang ở gần nhà, xong về dạy học thế chỗ má trong trường, vì tao sắp hưu rồi. Lý do quan trọng hơn là vô tròng, tiền đâu học. Có lẽ linh cảm rằng cho nó vào lại Sài Gòn ít còn cơ hội gặp nhau. Sự khó khăn về kinh tế và ích

kỷ về tình cảm của người mẹ, đi ngược lại với những điều giáo huấn từ bé, rằng làm đàn ông con trai trên đời, phải kinh bang tế thế, lấy tài năng giúp đời, đừng suy nghĩ vụn vặt, ganh đua với con Năm thằng Mít trong làng, có giỏi thì ra ganh đua với tụi dân thành phố- ba má hay căn dặn mấy chị em như vậy.

Nhưng dưới áp lực khủng khiếp của mình, má cũng gạt nước mắt, đồng ý cho vô lại Sài Gòn để thi đại học. Còn 2 ngày nữa là thi rồi, mà không biết vô đó thì ở đâu. Má ngồi suy nghĩ một hồi, nói thôi mày đạp xe chở tao qua nhà cô C đi, cô có em gái tên D ở Sài Gòn. Rồi mình đạp xe chở má qua nhà cô C, bạn dạy chung trường. Mình đứng ở ngoài hàng rào, má vô nói gì đó một hồi, rồi ra, nói cô C không chịu, nói cô D khó tánh lắm, từ chối cho số điện thoại. Nên đạp xe chở má đi về, đầu óc miên man trên con đường làng quanh co thơm mùi rá.

Vừa về, cả nhà ngồi suy nghĩ quan hệ với ai ở Sài Gòn, cái ba nói thôi vô hạ mình xin thằng H, là chú em cùng cha khác mẹ với ba, giờ làm tổng giám đốc 1 công ty lớn ở quận 4, xin nó ở vài bữa. Má nói chắc phải vậy thôi, rồi lấy hộp kem phấn ra trang điểm, nói thôi để má đưa đi. Rồi thấy vào ngồi đếm tiền với chị Hai, rồi chị Hai nói có vài trăm ngàn như vậy, không đủ ở khách sạn cho 2 mẹ con đâu nếu chú H từ chối. Mình ngồi nghe mà chết điếng trong lòng. Tự thấy sao con đường học hành của mình gian truân quá, bạn bè cùng lớp đã vào hết trong đó để chuẩn bị thi. Còn mình thì giờ này vẫn chưa biết có đi được hay không nữa, chắc trời đất chỉ cho mình học tới đây thôi. Lòng buồn quá, mình đạp đi ra thị trấn chơi, lang thang, vô định.

Thế rồi như là 1 định mệnh của sự may mắn, bạn Th. học cùng lớp tình cờ gặp mình, bạn cũng nói tao đang chuẩn bị đi Sài Gòn, hay là mày đi cùng tao cho vui, dù học 3 năm với nhau, 2 đứa chỉ giao tiếp bình thường chứ không thân lắm. Bạn Th nói anh ruột bạn ấy có người quen ở tròng, có thể cho mình ở nhờ. Má đạp xe xuống nhà Th hỏi có thiệt không, rồi đồng ý cho đi. Tối đó lên xe vô SG, lúc xuống ngã ba bắt xe, tự nhiên má móc trong túi ra 5 phân vàng, nói con đeo vô ngón út, đó tất cả gia tài của má lúc này. “Cái này má đưa con cầm, có chuyện gì thì cứ bán rồi ra bến xe miền Đông bắt xe về liền nghen con. Làng mình năm nay chỉ có con học hết 12 thôi, thôi thì ráng thi cho tốt”, má cầm tay dặn dò miết. Xe chạy xa dần, mình vẫn thấy đôi tay khảnh khiu, đen nhẻm của má và mấy chị vậy vậy. Chiều dần tối, cây cối hai bên đường heo hắt, quắt queo trong cái nóng mùa hè.

Cả đêm trên xe không ngủ, lần đầu tiên vào xa mà, ra đi khỏi Sài Gòn hồi có mấy tuổi nên có nhớ gì đâu. Trong đầu mình tính toán lên nhiều phương án để tồn tại trong mấy ngày, nếu và thì. Tài sản là mấy cuốn tập cong queo nhét trong lưng. Theo Th đến nhà chị G, thấy nhà chị học sinh đến ở trọ đi thi đông quá, nên tự nhiên thấy ngại. Mới ở nông thôn lên, cái gì cũng ngại, mới nói chị G thôi cho em

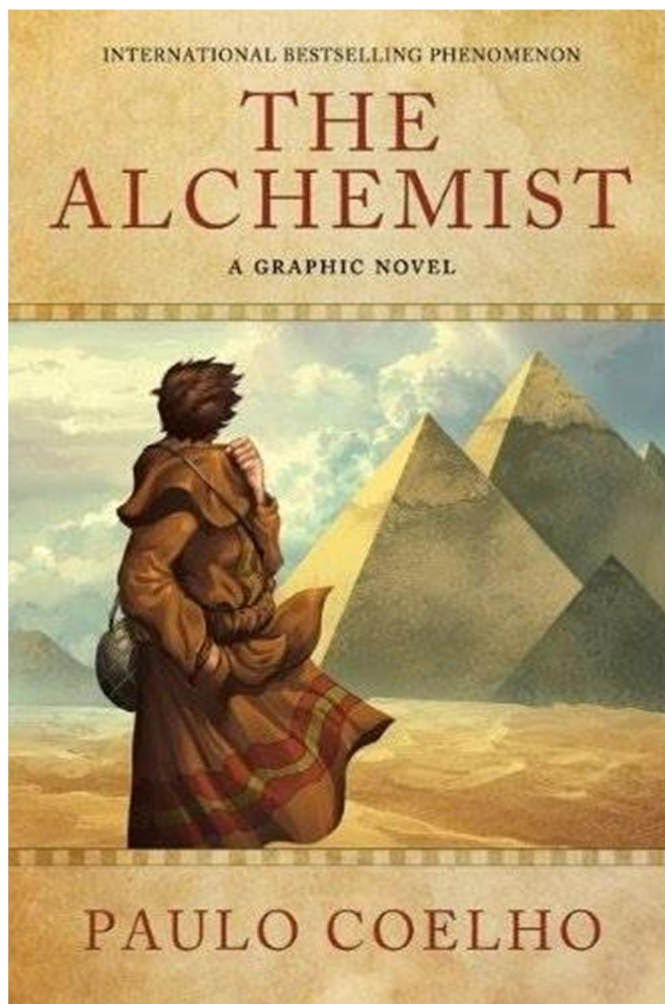
đi tìm ông chú, có thể tối không về. Cái mượn xe đạp để đi tìm chú H, cái ba lô bé xíu quảy sau lưng. Ghé nhà chú H theo địa chỉ trên 1 lá thư từ lâu lắm, bí mật ghi vô cuốn tập, ba má cũng không biết. Rồi mình gặp cô Út, em chú H, ngồi kể lể lý lịch một hồi, chỉ mong là họ nghĩ máu mủ ruột thịt mà cho ở vài hôm đi thi. Nhưng ông lạnh mặt và kêu cô Út vào phòng, nói gì đó, rồi cô Út ra nói nhà cũng chật quá, thôi con đi tìm chỗ khác trọ đi. Lúc mình đạp xe rời khỏi con hẻm nhà chú đường Hoàng Diệu, thấy cô Út ra đứng đầu hẻm vẫy tay, nước mắt cô lăn dài, chắc cô cũng có chút tình máu mủ, chắc cũng thấy tội nghiệp 1 thằng 18 tuổi cao nhòng đen nhẻm đang tìm đường mưu sinh ở thành phố.

Mình ra công viên Lê Văn Tám ngồi học bài rồi mệt quá, ngủ thiếp. Khoanh nem chua mang theo, định bụng là nếu chú H cho ở nhờ thì đem tặng, nhưng ông đuổi đi nên thôi, nửa đêm đói qua tỉnh giấc lấy lột ngồi ăn một mình. Ánh đèn vàng heo hắt và cơn mưa tầm tã của Sài gòn tháng 7, lạnh cóng...

Hôm sau lên lấy số báo danh rồi thi môn Toán vào buổi chiều. Hết giờ thi, mình theo đưa bạn mới quen trong phòng thi về nhà nó tắm rửa, rồi qua nhà chị G, nói chuyện thi cử với Th, chị G mời ăn cơm nhưng ngại không dám ăn nhiều, chỉ ăn 1 chén. Xong cái lấy xe đạp đi, định qua công viên ngủ tiếp nhưng chị đoán được hay sao ấy, nên mới nói thôi đi đâu, ở lại đây rồi mai đi thi cho tốt. Lòng tốt của Th và gia đình chị G, mình thật sự mang ơn suốt đời, không biết nói sao nên lời nữa. Bữa thi cuối, mưa kinh khủng là mưa, ra khỏi điểm thi trường Lê Quý Đôn, nhìn các bạn khác có cha có mẹ đi theo tíu tít hỏi han đề thi khó hay dễ vậy con, thấy nước chảy dài trên má, không biết nước mắt hay nước mưa nữa. Rồi tất tả quảy ba lô chạy ra bến xe miền Đông để kịp chuyển xe về quê.

Rồi con cũng có tất cả, má à, hơn cả những gì mà ba má kỳ vọng. Cạnh tranh với dân thành phố – hồi đó là tất cả những gì mà ba má có thể nghĩ ra-nay đã không còn phù hợp nữa. Cái mà tụi con đang cạnh tranh là những Peter, Mary, Zhu Bin...trong một thế giới phẳng như thế này. Những con đường cao tốc, những tòa nhà xa hoa, những buổi tiệc ở khách sạn năm sao với đủ loại sơn hào hải vị nhưng làm sao có thể sánh được với con đường làng quanh co, lũy tre xanh đầy gió và mùi kiêu thơm nồng của quê ngoại. Nơi một thời con đã lớn lên. Con nhớ..."

Bài 216. Ăn trưa cùng Tony

Lúc còn học ở Harvard, một bữa tiệc tối nọ, Tony ngồi cùng bàn với 9 người đủ mọi quốc tịch. Lúc đợi thức ăn dọn ra, mọi người nói về tác phẩm The Alchemist. Tony ngồi mà không biết nói gì vì mình chưa đọc tác phẩm đó, và cũng chưa nghe ai nói. Nhưng thấy các bạn trong bàn, từ anh người Ý đến chị người Nga, anh bạn Trung Quốc đến chị Ấn Độ, thậm chí cô bé người Chile nói cô là người thiếu số, cũng vì tác phẩm ấy mà cô đã thay đổi số phận và đến ngôi trường này, bây giờ có mặt ở sân trường Harvard.

Mọi người ngạc nhiên khi nghe Tony nói tao chưa nghe tác phẩm này bao giờ. Vì từ lúc ra đời năm 1988 đến nay, 65 triệu bản chính thức đã được bán ra, được dịch ra hầu như mọi ngôn ngữ trên thế giới. Tác phẩm chấp cánh cho hàng triệu triệu thanh niên đi tìm hạnh phúc đích thực của cuộc đời mình, tìm đúng mission của mình, và rất nhiều người thành đạt, thành công, thành nhân...đều nói tao đã biết ơn cuốn sách. Cuốn sách này được xem như là cuốn sách bán chạy nhất mọi thời đại, một số nước còn đưa vô giảng dạy phổ thông, phỏng vấn xin việc cũng hỏi ứng viên quan niệm thế nào về tác phẩm này...

Tony thấy hơi quê quê nên mới đi tìm mua đọc. Sau đó đi đây đi đó, ở các sân bay quốc tế, mới thấy thanh niên đẳng cấp ai ai cũng cầm đọc sách lúc đợi máy

bay, không ngồi nghịch điện thoại. Trong đó, tác phẩm The alchemist luôn được họ đọc một cách say mê.

Ở Việt Nam, tác phẩm này được dịch với tên gọi Nhà giả kim. Các bạn hãy đến nhà sách, hoặc mua online để đọc nhé, cố gắng đọc trong 2 tuần phải xong. Đọc xong gửi email cảm nhận về tonybuousang@gmail.com. Nên đọc sách giấy hơn là ebook. từng bước tạo tủ sách cho mình, tủ sách cũng quan trọng như tủ thuốc gia đình vậy.

Mọi bài viết cảm nhận về cuốn "quốc gia khởi nghiệp" và "nhà giả kim" đều sẽ được Tony đọc qua và phản hồi. Riêng bạn nào viết hay và có action, sẽ được Tony mời đi ăn trưa miễn phí.

Thân ái, Tony

Bài 217. DỰ ÁN: TRỒNG GỪNG THỬ NGHIỆM TRONG BAO XI MĂNG

TO CLB CON DƯỠNG TNBS

Trồng gừng trong bao xi măng là một giải pháp tuyệt vời, vì có thể để trên nền xi măng, mình có thể tận dụng dưới gốc cây xoài, cây me, hiên nhà, sân nhà, sân trường học, cơ quan...như là một loại cây cảnh, lá xanh mướt, lâu lâu hái vài lá kho cá rất ngon. Các bạn trên miền núi phía Bắc có thể hướng dẫn bà con dân tộc trồng vì diện tích núi đá tai mèo không có đất để trồng trọt nhiều. Cây gừng đặc biệt thích hợp trong trong bao xi măng, hơn cả trồng ngoài đất. Dượng Tony đang hướng dẫn 1 nhóm bạn trồng ở Phan Thiết/Tp HCM nên sẽ tiện đăng lên page luôn, bạn nào quan tâm thì ứng dụng hoặc chỉ cho người khác nhé.

Gừng giống: search trên mạng tìm mua gừng ta, gừng nhỏ, cay. Có vùng còn gọi là gừng sê, gừng dế. Các bạn ở vùng núi có thể dùng gừng đá cũng được. Gừng trâu to, nhưng xơ nhiều không ngon lắm.

Cách trồng: Các bạn search trên mạng, đọc kỹ tất cả rồi sẽ biết cách làm. Chỉ có tự mình mày mò mới ra được công thức tốt nhất.

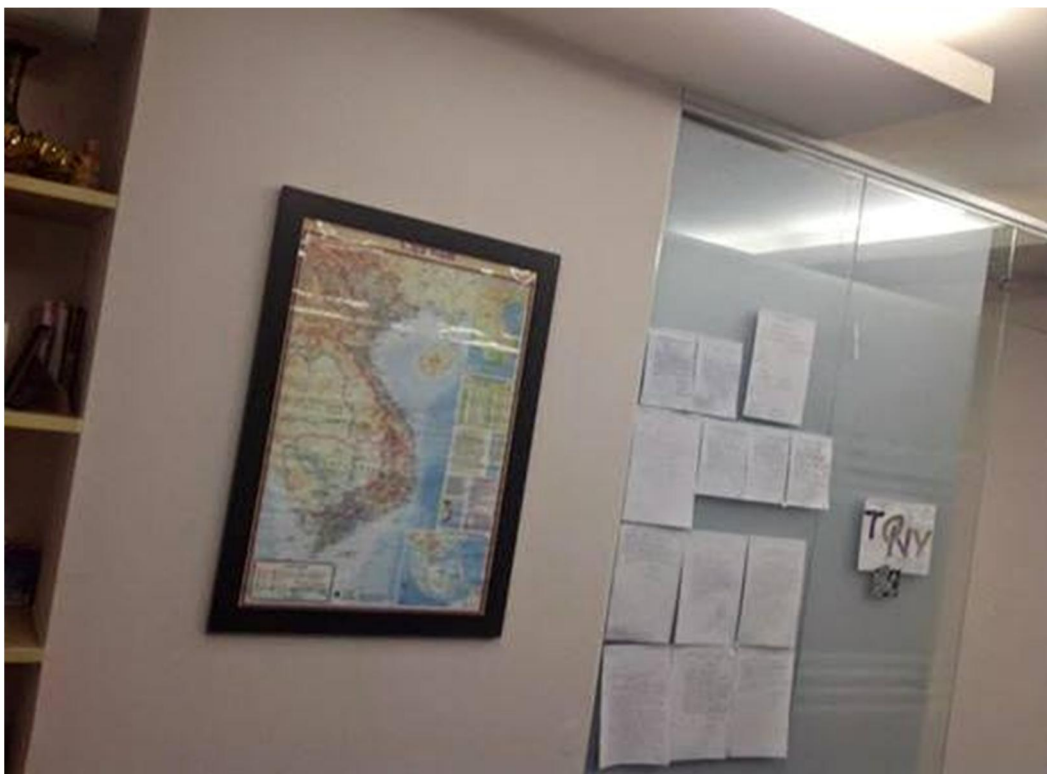
Hàng sau khi sx xong sẽ được hướng dẫn cách tiêu thụ, nếu không ai mua thì chờ qua “đổ đồng trước nhà dượng cho chùa tội ép túi con sản xuất” như lời một bạn đe dọa, may mà chưa có đổ đồng bao giờ thì dượng sẽ phát động phong trào nô nức ăn gừng với dượng. Nhé, xắn tay áo vào đi xin bao xi măng về làm đi, không nằm dài buồn vì thất nghiệp nữa. Thất nghiệp là tại mình làm biếng.

P/S: 2 con dượng phụ trách dự án là Paul, tốt nghiệp ĐH Kiến trúc và Henry, ĐH Kinh tế Tp HCM. Hào hoa phong nhã, đàn hay hát giỏi, chưa có bạn gái. Paul cao 1m80, 70kg, đẹp như tranh vẽ (vấn đề là ai vẽ). Henry cao 1m78, 72kg, đẹp

như tượng thần Hy Lạp cổ đại (qua thời gian sút mẻ cũng nhiều). Cả 2 sáng nào cũng 5h đã thức dậy hít đất cả trăm cái, chạy bộ cả mấy km với tắm rửa thay đồ đi làm. Tối về là tập võ thuật rồi đọc sách học ngoại ngữ đến khuya, giờ cuối tuần tranh thủ chăm sóc vườn gừng để làm demo hướng dẫn các bạn khác. Paul và Henry nói bạn trẻ phải trồng gừng mới được “cho nắm tay”, còn trồng gừng năng suất cao thì cho nắm luôn cái khác.

(hồ sơ đã đóng, không nhận đơn đăng ký mới nữa)

Bài 218. Chuyện cuối tháng ở hăng em

Ở hăng Phụng Tím, cứ mỗi cuối tháng, mọi người kể cả Tony đều ghi một bản nhận xét, ghi rõ trong tháng qua đã làm tốt những gì, chưa tốt những gì. Có ma lanh phết phẩy tham lam tiền bạc của công ty hay không, có đi trễ về sớm và ăn cắp thời gian của công việc cho cá nhân hay không, có tự rèn luyện học tập ngoại ngữ chuyên môn thể dục thể thao không... Tự đó nhận xét đánh giá bản thân, giới đề nghị tăng lương, thưởng, đi công tác du lịch nước ngoài... vì em đã làm quá xuất sắc, hàng hóa sức lao động của em đã được tăng giá, công ty phải trả giá này thì em mới tiếp tục BÁN cho công ty. Còn em dỏ, làm biếng, thụ động, không học tập hay rèn luyện gì... thì xin trừ lương em, cắt thưởng em đi, HÀNG HÓA SỨC LAO ĐỘNG CỦA EM XUỐNG CẤP QUÁ RỒI, CÔNG TY LÀM ON LÀM PHÚC GIÚP THUÊ EM LÀM TỪ THIỆN ĐI, EM MÀ CÓ RA NGOÀI EM THẤT NGHIỆP NGAY... em xin lỗi rồi khóc.

Tờ này sẽ dán ở cửa để khách vào giao dịch trong lúc chờ đợi sẽ đọc. Ban đầu khi quy định đưa ra, có nhiều bạn bị bệnh Sỉ đã nghỉ việc ngay lập tức. Một số khác cũng đã nghỉ vì không sửa được. Nhưng số còn lại quyết tâm. Và tháng nào cũng dán lên bản (coi hình).

Áp dụng cái này đâu có 3 tháng mà năng suất lao động tăng cao, ai nấy đều đẳng cấp sang trọng quý phái về tâm hồn cả. Gương mặt ai cũng toát lên vẻ tự hào vì mình là người giỏi giang, đồng tiền cầm trên tay rất xứng đáng với công sức đã bỏ ra, làm quần quật từ sáng đến khuya nên thu nhập rất cao, mùa thu là đi châu Âu coi lá vàng, mùa hè là đi New Zealand ngắm tuyết...

Học trò ăn cắp quay bài và nói dối, giáo viên phải trừng phạt nghiêm khắc, để lớn lên thành công dân có ích. Nếu giáo viên bỏ qua là lỗi của giáo viên. Để con cái ăn cắp và nói dối, lỗi tại cha mẹ không nghiêm, sau này khổ ráng chịu. Làm chủ hay lãnh đạo công ty nhà máy, phải nghiêm khắc với tội nhỏ để sau này các bạn có thể làm nên sự nghiệp, có thể tự mở những doanh nghiệp riêng. Dù giờ chưa có tiền nhiều, nhưng bạn trẻ nào nếu có đạo đức và kỷ luật thì sau này đều có tương lại rạng rỡ cả.

Mọi giám đốc công ty, cha mẹ, thầy cô...phải cho tội nhỏ đạo đức và sự nghiêm khắc. Có thể lúc đầu tội nó sẽ phản đối (rất khó chịu là đằng khác, vì tâm lý ai chả thích quản lý qua loa để tha hồ nuông chiều sự dễ dãi của bản thân), nhưng mình cứ kiên quyết. Vì cho đạo đức và kỷ luật có nghĩa là mình cho tội nó 1 cuộc sống thành đạt sau này, còn xuề xòa, nó tưởng lúc đó là sướng như thực chất là gián tiếp hại nó, vì làm càng ngày càng tệ hơn.

Ác đúng chỗ, là thiện. Thiện không đúng chỗ, là ác. Uốn từ lúc còn măng, tre rồi khó uốn.

Bài 219. Bệnh ngày thứ 2

Trong tiếng Anh có chữ Monday Blues, nghĩa là bệnh ngày thứ hai. Blues đọc giống như chữ màu xanh dương, nhưng có thêm s, có nghĩa là xuống tinh thần, down spirit.

Cơ thể chúng ta quen với 2 ngày cuối tuần, ai mà phá sức ăn chơi thì ngày thứ hai với họ càng thêm mệt mỏi, thường họ uể oải, hém muốn làm việc. Nên dù là một nhân viên hay một quản lý, lấy lại đà làm việc là một nghệ thuật và kỹ thuật.

Tốt nhất là làm the weekly report, tức báo cáo tuần vào đầu sáng, tức họ gom to-do list của các ngày cũ, tự viết lại báo cáo tuần qua, và bắt đầu tuần tự thực hiện việc chưa làm xong, dang dở, thêm các việc mới.

Người Sing hay Nhật, ngoài the weekly report họ sẽ có buổi họp ngắn khoảng 30 phút vào sáng thứ 2, ai cũng ly cà phê (loại arabica) trên tay, quản lý sẽ truyền lửa đầu tuần mới cho họ. Chúng ta phải, chúng ta sẽ...chiếm các đỉnh núi cao.

The weekly report là cái bắt buộc mọi người phải làm, nhân viên sẽ có thói quen lười biếng, hoặc nói để chút nữa, chiều nay, hoặc thứ 3...nhưng mình đừng chấp nhận nhé. Không thoả thuận (compromise) với tính xuề xòa kiểu tác phong nông nghiệp cũ.

Ép làm, bắt buộc làm. Ai không làm thì đồn vô 1 góc, nói năng suất lao động chỉ bằng 1/15 Singapore thôi, mà còn lười biếng là sao? Em phải nghe lời anh, phải nghe lời chuy...

Còn nếu mình là nhân viên, đưa mình vào kỷ luật, tự trọng, không chờ nhắc nhở. Ai biếng kệ họ, mình cứ quần quật, quần quật...

Bài 220. Luyện tiếng Anh ở Philippines nếu học mãi ở VN không được

Visitor Arrivals in the Philippines

			Jan-Dec 2008	Share (%)
1		Korea	611,629	19.48%
2		U.S.	578,246	18.42%
3		Japan	359,306	11.44%
4		China	163,689	5.21%
5		Australia	121,514	3.87%
6		Taiwan	118,782	3.78%
7		Hong Kong	116,653	3.72%
8		Canada	102,381	3.26%
9		Singapore	100,177	3.19%
10		U.K.	87,422	2.78%
11		Malaysia	69,676	2.22%
12		Germany	55,303	1.76%

Nhiều bạn gửi mail nói mình học tiếng Anh mãi không được, dù rất nhiều khóa, nhiều thầy, nhưng qua Philippines học có 1 tháng mà lên âm ầm, nhìn cái ly nước cũng nghĩ từ tiếng Anh trước từ tiếng Việt, tạo thành phản xạ lưu loát, từ đó đâm ra đam mê ngoại ngữ.

Philippines là nước láng giềng, cách nước ta có cái bể. Hàng xóm này là trùm tiếng Anh ở châu Á do cổ hòng của họ được trời phú khả năng bắt chước nói tiếng Anh như Mỹ, hát lại rất hay. Nếu bạn có vài ba chục triệu, nên đến đây để học. Nó bắt học ác lắm, từ mờ sáng đến khuya, ăn cũng nói, tắm cũng nói...

Rất nhiều du học sinh Hàn Quốc, Nhật Bản đang không biết tiếng Anh hoặc lèo tèo kiểu dạy toàn văn phạm của giáo dục nước họ, chỉ sang đây 3 tháng mà IELTS từ 5.0 trở thành 7.0 luôn. Chi phí 3 tháng cũng chỉ vài ba ngàn USD, 1 tháng cũng có, 1 năm cũng có khóa. Người đi làm Hàn Quốc, Nhật Bản, Trung Quốc lâu lâu off 1 tháng, qua đây rèn tiếng Anh cho lưu loát, còn người Mỹ/Úc thì qua dạy...Các bạn xem lượng khách đến đây sẽ rõ.

Các bạn search “học tiếng Anh ở Philippines” hoặc “study English in the Philippines” sẽ tìm ra trung tâm phù hợp túi tiền và thời gian của mình.

Có tiếng Anh thì có cơ hội tiếp cận mọi thứ với thế giới bên ngoài. 50 tuổi học vẫn lưu loát như thường, vì chỉ là 1 ngôn ngữ, không khó như các bạn nghĩ. Về ứng dụng buôn bán quốc tế, đón đưa khách du lịch, xuất khẩu...cái gì cũng kiếm được nhiều tiền. Về xuống sân bay mẹ già ra đón, mình Hello mommy cho bà ngạc nhiên chơi. FB status viết tiếng Anh luôn cho Tây nó follow.

Hạc hạc hạc. Sống lại đời sinh viên nào. Mà du hạc sinh mới ghê.

“Bài ca sinh viên ta hát

Có nắng ấm ban mai ửng hồng

Tuổi sinh viên theo năm tháng

Trang giấy trắng ước mơ tràn đầy

Hàng me đang thay lá mới

Cất tiếng hát bay cao trời mây

Đàn chim hôm nay đã lớn

Ta vẫn nhớ mãi sân trường này

Tới những chân trời mới

Kìa Tổ quốc biết bao tươi đẹp

Tới những công trình mới

Dệt nên những ước mơ cho đời

Ta yêu một ngày mai

Bàn tay ta biến sông thành điện

Đi đi nào bạn ơi

Dệt lên những ước mơ cho đời”.

Bài 221. Tôi là ai?

Hôm bữa dự thi mứt thanh long có 1 bạn gái nói con mới lớp 11 thôi, gia đình lo cho sang Mỹ học cấp 3 nhưng nửa đường thì hết tiền, nên con phải về. Nhưng bạn ý định xong 12 thì sang lại Mỹ, lần này quyết tâm lấy học bổng để gia đình khỏi lo lắng. Với các bạn muốn giật học bổng quốc tế, Tony giúp các bạn tí xiu. Nhưng chỉ là định hướng, còn lại các bạn tự lực nhen.

Ở Mỹ, nếu muốn vô ĐH nói chung (college), học sinh phải có điểm SAT 1, reasoning test, một số nước gọi là tú tài bán. SAT 1 sẽ kiểm tra khả năng suy luận, viết, toán cơ bản...để xem đứa đó có đủ trình độ nhận thức để làm sinh viên không. Bắt đầu làm, bài viết nó chạy ra, ví dụ 25 phút, đồng hồ cát trừ dần thời gian, xong thì bấm nút NỘP BÀI. Đề dễ ẹt, ví dụ: số tiếp theo là số mấy: 2,4,6,...nếu mình hém biết điền vào số 8 thì thiếu I-ốt quá, cho về quê bán phân phượng tím. Hoặc coi cái mẫu thư xin việc mà không biết có bao nhiêu lỗi chính tả trong đó, thì không làm sinh viên được, toàn là kiến thức nền, hầu như ai cũng biết nếu được học qua. Một năm thi SAT tới 6 lần, cứ 2 tháng 1 kỳ nên bạn nào chưa tự tin thì để đợt sau, chả căng thẳng gì. Nộp SAT1 và tiền, thế là trường nó nhận. Thường là các trường đào tạo theo hệ ứng dụng, nó chỉ cần như vậy.

Còn muốn vô ĐH hàn lâm, tức University, học sinh phải có thêm điểm SAT 2, subject test (tú tài toàn) là điều kiện cần. SAT 2 kiểm tra các kỹ năng toán lý hóa sinh sử địa, tới 18 môn, cũng trắc nghiệm online, độ khó tăng dần để phân loại. Để vô ĐH top, SAT 2 phải từ 2000 điểm trở lên, nhưng với sinh viên Việt Nam thì dễ như trở bàn tay, có bạn gì ở trường Trần Đại Nghĩa Tp HCM thi đạt 2390, còn thiếu 10 điểm nữa là tối đa. Rất nhiều nước bây giờ dùng kỳ thi SAT để tuyển sinh, vì thi online không tốn kém gác thi chấm thi này nọ.

Vô ĐH nổi tiếng hoặc muốn có học bổng để khỏi tốn tiền cha mẹ, HS phải có thêm bài luận, tức điều kiện đủ. Hồi xưa Tony cũng viết bài luận với nhan đề "Tony-không chỉ là đôi mắt đẹp" mà được Há Vọt nó nhận (có kèm theo hình bạn quần bơi đỏ, cầm trái táo đỏ bên bờ hồ). Mình có lợi thế gì là phải trưng ra hết. Ví dụ biết chơi đàn, bơi lội, võ thuật, từng sản xuất kinh doanh, từng cứu

trợ, từng tham gia từ thiện xã hội, từng dạy cho trẻ em đường phố...nói chung là đưa nào sống đẹp là được nhận hết, nên muốn vô mấy ĐH nổi tiếng, các bạn trẻ phải sống đẹp với cộng đồng. Còn đưa nào chỉ Học và Học thì thôi, không có cửa vào ĐH top. Kiểu cha mẹ nói để mẹ rửa bát cho, con chỉ việc ngồi vào bàn giấy và học, thì dù SAT 2 có 2400, cánh cửa Harvard cũng hầy rất xa vời.

HS Trung Quốc hay xin tài liệu kiểu "500 bài luận vào trường X thành công" về tham khảo, nhưng tỷ lệ nhận thấp nhất vì câu nào cũng mang dấu ấn của ai đó. HS châu Âu được nhận với tỷ lệ cao nhất vì họ tự viết. Giám khảo họ có phần mềm anti-plagiarism (chống đạo văn), cập nhật liên tục. Bài của người nổi tiếng như Tony Tèo họ cũng dịch qua tiếng Anh, cập nhật. Minh mà bắt chước, kiểu "nước mắt lăn dài trên gương mặt thanh tú" thì họ biết ngay câu này là của Tony, nếu hẻm có ghi trích dẫn là quăng hồ sơ mình vô thùng rác. Nên các bạn phải sáng tạo. Nhớ ghen, phải sáng tạo.

Điểm thi SAT tới mấy ngàn điểm nên việc đánh giá chính xác hơn thang điểm 10 hay 20. Bây giờ SAT1, SAT2 nhiều nước áp dụng, mỗi nước có cục khảo thí sẽ xây dựng bộ đề riêng của mình. Các nước Sing, Mã, Phi, Thái...đều đã áp dụng cả. Giờ internet kéo về tận thôn xóm, bạn trẻ nào chả biết sử dụng máy tính, nên thi trắc nghiệm online kiểu vầy cho nhanh, từng huyện, từng tỉnh tổ chức luôn cho nó tiết kiệm. Khỏi có chuyện quay bài ném phao...vì riêng việc mở tài liệu hay nghe người khác chỉ bài, đồng hồ nó tự động chạy qua bài khác, điểm còn thấp hơn mình tự suy nghĩ, tự đánh máy. Trường ĐH lớn thì xét thêm bài luận để xem đưa trẻ này có chí lớn không, có thể gọi điện hay skype phỏng vấn online để tránh trường hợp ngáo ngơ bắt ớn mà bài luận thiệt hay do bố mẹ viết giùm.

Các bạn tự rèn luyện kỹ năng viết luận để áp-lai vô mấy trường nổi tiếng thế giới nhé. Tiêu chuẩn min 250 chữ, max 650 chữ. Chỉ một topic quen thuộc của mọi cánh cửa ĐH lớn "Tôi là ai. Who am I".

Các hãng như Coca Cola, Boeing, P&G, Morgan, Citibank,...khi tuyển thực tập sinh quản trị (tức hạt giống lãnh đạo của hãng sau này) sẽ yêu cầu viết 1 bài mới "Who am I". Họ sẽ xin lại bài luận cũ của năm 18 tuổi và xem dấu ấn đào tạo đã khiến bạn khác biệt như thế nào sau 4 năm.

Ở hãng Phụng Tím, mỗi đợt tuyển dụng, Tony phỏng vấn 10 bạn, tốt nghiệp toàn Bách Hóa, Ngại Thương, Kinh Tuế, thì đến 10 bạn không trả lời được câu hỏi "Tôi là ai". Nói tưởng anh ra đề sin cos ô mê ga tê cộng phi thì tui em giải được chứ hỏi vầy sao tui em biết.

Ngồi phỏng vấn, tới câu hỏi "Tôi là ai", cả chục đưa nhìn nhau "ủa tao là ai vậy?"

Bài 222. Chứng tự kỷ của Tony

Hồi đi học, Tony thấy bạn nào mà quay bài là khinh bỉ. Thấy hèn. Mặc dù không méc thầy cô, nhưng không ăm ức khi điểm mình thấp hơn. Vì điểm nào cũng được, đủ 5 là ra trường, còn giỏi dở thì hạ hồi phân giải. Thấy đứa nào quay bài được 10 điểm mà reo mừng mà mình thấy coi thường, quay bài chính là hành vi ăn cắp cái điểm ấy chứ có phải tự mình làm ra đâu, ăn cắp thì nên gục mặt xuống đất. Tony hay ngồi trong 1 góc, chơi với 1-2 đứa thôi nên bị mọi người kết vào dạng bệnh tự kỷ, tiếng Anh là Autism (đọc là Ó tít dùm)

Còn nhớ, trong phòng thi, lúc thu lại bài, bạn nào mà cố gắng ráng viết thêm vài chữ nữa là Tony cũng khinh, không thích đứa ham điểm số đến độ giám thị nhắc nhở thu bài vẫn không đưa. Nhìn mặt đỏ bừng, tay chân luống cuống nghếch ngoác thêm vài chữ là Tony bĩu môi. Nó có nhào tới bắt tay cũng gỡ tay ra, nói tay đang đau, xin đừng đụng đến. Còn Tony thì canh khoảng 15 phút hết giờ là đi lên bảng nộp bài, làm chưa hết cũng nộp, hất mệt rồi đi ra khỏi phòng. Nhiều lúc ra ngoài rồi mới biết đáp số là sai, nhưng chẳng bao giờ hối tiếc. Vì thích như vậy, muốn chảnh thì phải trả giá chứ hối hận gì.

Tony học cái ngành mất 5 năm, cái năm 4 đi kiến tập và xin việc luôn ở 1 công ty nước ngoài về nghiên cứu thị trường. Quản lý Tony là 1 ông có tính phết phẩy kinh khủng. Ông ăn tạp, cái gì cũng ăn. Visa làm cho đồng nghiệp nước ngoài sang Việt Nam 35 USD thì ông lấy 50 USD. Mua hoa đi khai trương khách hàng, mua có 500 ngàn chứ kêu bên bán hoa xuất hóa đơn 700 ngàn. Làm cái gì ông cũng ăn lời, thậm chí gọi điện thoại riêng cho người thân ông không gọi ở nhà, lên công ty gọi cho tiết kiệm. Mình nói anh ăn thì ăn cho đáng luôn, không thì thôi. Chứ mấy đồng bạc lẻ vậy, cứ giấu giấu điểm điểm, thò thò thụt thụt em mệt

quá. Anh giao bạn khác đi, mặc dù được chia tiền nhưng em thấy không thích cầm đồng tiền ấy.

Cái ông điên tiết chửi mình ngu. Cái Tony nói nhẹ nhàng, dạ thưa anh, ngu hay không ngu là tùy quan điểm, nhưng em xác nhận là em không hèn. Cái ông tìm cách móc sếp lớn đuổi mình. Cái mình biết được, mới vào phòng ảnh thừa chuyện. Mình nói anh à, những chuyện gì anh làm em sẽ không tham gia, nhưng cũng không nói ai biết. Em còn đi học và đây là việc làm thêm, thế giới người lớn phức tạp quá, em xin không bàn luận. Nhưng nếu anh xử em, thì em sẽ cũng không để anh yên. Em dù chỉ mới 22 tuổi thôi nhưng cũng hiểu biết nhiều, và không phải là đứa hiền hay ngáo ngơ. Em sẽ nghỉ việc ở đây khi em thấy cần phải nghỉ. Trước khi ra khỏi phòng còn đọc tặng ông câu ca dao “Trạng chết thì chúa cũng bằng hà, dưa gang đỏ đít- thì cả đỏ tròn”. Mình ăn nói dạ thưa lễ phép nhưng lời lẽ rất cứng. Ông nói mới sinh viên mà đã tinh vi tinh tướng. Nhưng từ đó về sau ông không bao giờ nhìn thẳng mình nữa, không biết vì sợ hay vì ghét. Nhóm thực tập còn lại theo ông phết phẩy khí thế, có tiền có bạc nên ăn nói bạt mạng, nhậu nhẹt suốt ngày. Và mình tách biệt ra, tui nó lại bảo là tự kỷ, không hòa đồng. Tự kỷ thì đã sao. Tony vui với chứng bệnh ấy.

Ngay bây giờ làm ăn, khách đòi phết phẩy, gửi giá vô hợp đồng, Tony nói thôi bên em không có dịch vụ đó. Khách nói vậy thôi mua chỗ khác à. Cái mình nói tùy anh, anh làm với bên em, em đảm bảo về chất lượng hàng hóa và dịch vụ. Em hài hước một cách thông minh, anh sẽ thấy đỡ stress. Thật ra nói mạnh miệng như vậy là vì Tony giàu quá rồi. Chăm chỉ học tiếng Anh tiếng Pháp tiếng Hoa cả tuổi trẻ nên giờ buôn bán quốc tế ầm ầm. Làm thật thò vậy cũng chẳng làm chi, giàu thì cũng như thế này là đủ. Cũng ăn ngày 3 bữa. Sáng cũng phở bò, trưa cũng cơm gà, tối cũng bánh bèo bánh nậm. Nhức đầu là thay đồ đi Mỹ. Sài Gòn nóng là bay lên Đà Lạt, nghỉ dưỡng trong Villa De Tony dưới rừng thông. Giàu thêm thì hém biết làm gì cho hết tiền. Hồng lẽ sáng ăn 2 con tôm hùm điểm tâm, trưa 2 kg thịt bò Mỹ hay nhức đầu thì thay đồ bay ra ngoài vũ trụ?

Nên tâm thế Tony nó cao ngạo, nhiều lúc thấy hém giống ai. Tiền mình chủ yếu lấy của mấy thằng Ả Rập châu Phi chứ phải của con Na thằng Mít trong làng đâu mà nó bắt đi đám giỗ nhà nó cũng phải vác mặt qua cho được. Thích thì đi, hém thích thì thôi. Nên mấy ông đại gia Việt Nam gặp mình, đòi bảo trợ gì đó là Tony im lặng không nói. Hôm bữa bà chị họ tội nghiệp, ép mình đi ăn tiệc dưới lầu đài gì đó dưới quận 7 cho được, nói có mấy mối quan hệ hay lắm, giới thiệu cho em làm ăn. Cái mình nói đi với chị cho vui thôi, chứ quan hệ gì đó em hém cần thiết đâu chị ạ. Cái vô bàn ngồi, giới thiệu đây là anh A, giám đốc ngân hàng X-Bank đó em. Tony nhìn mặt quen quen vì thấy ông hay lên tivi. Cái bà giới thiệu mình đây là cậu em mình, tên Tèo, kinh doanh phân bón nhưng hạc Ha Vọt về, giỏi lắm. Cái mình gật đầu chào rồi im lặng không nói gì. Anh A nói thế

Ha Vọt ở bờ Đông hay bờ Tây ấy nhỉ? (nghe thấy yếu môn địa lý rồi). Con của anh nhé, 3 đứa đều từ bé đã sang bên đó, đứa đầu đang học ở ABC University, phải xuất sắc lắm mới được vào, em có biết không. Cái mình cũng lắc đầu. Anh nói ô hay lạ nhỉ, trường đấy nổi tiếng sao em không biết nhỉ. Cái mình nói dạ em chỉ biết mấy trường nằm trong top 5, mấy trường top dưới em không rõ.

Anh A có vẻ tức, cao giọng hỏi chú em làm gì, chỉ bán phân thôi à, bọn kinh doanh ngành đấy không có anh là chết. Anh ra tay cứu hết. Thế có biết ông P giám đốc phân bón Đầu Gà hem? Biết ông M giám đốc phân bón hiệu Đầu Voi hem. Ông K chủ tập đoàn Đuôi Chuột hem? Em muốn gặp không anh gọi phát ra ngay. Cái mình nói dạ biết. Anh A đợi miết cũng hèm thấy mình xin card hay sổ di động gì cả, nên sốt ruột hỏi thế chú em đang vay ở đâu. Mình cũng im lặng, lắc đầu, nở 1 nụ cười quý phái. Cả bàn xum xoe bu vô nói chuyện với anh, hỏi thăm quan hệ với chân dài này, ca sĩ kia, quan hệ với đại gia nọ, hỏi theo anh thì chính sách kinh doanh của ngành thép thế nào, ngành xi măng ra sao, dự đoán thị trường tài chính tiền tệ châu Á lên hay xuống. Rồi tình hình kinh tế xã hội thế giới năm nay sẽ diễn biến thế nào, anh A ngồi phán mấy câu, bọn kia nuốt từng lời, nhìn đầy ngưỡng mộ. Anh A cao hứng, vung tay chém gió phần phật, nói văng cả nước bọt lên bàn. Câu nào cũng ở thể khẳng định, như đỉnh đóng cột, ông Putin sẽ thế này, ông Obama sẽ thế kia... Mình không nói không cười, không tham gia câu chuyện. Thầy dạy ở Ha Vọt nói mà Tony cũng không tin nữa là mấy “phú ông” này. Kể cả mấy giáo sư tiến sĩ chuyên gia diễn giả châu Á, mình cũng cho là “thầy đồ” trong làng trong xã, cũng tôn trọng nhưng không nghe theo bao giờ, vì chữ nghĩa của họ cũng có giới hạn.

Anh A đang nói nhưng vẫn cố liếc nhìn Tony coi có phản ứng gì không. Thấy Tony vẫn bình thản ngồi yên nên tức tối lắm. Bà chị cứ thúc cùi chỏ, nói em tham gia vô câu chuyện đi, làm quen đi, đừng để ổng phật lòng. Nhưng Tony thấy không tham gia được vì không đúng tần số, khác lé vồ. Mấy người chém gió phần phật thế chứ hỏi tác phẩm ven hạc Miếng Da Lừa của Balzac hay Nhà Giả Kim của Paulo thì tròn xoe mắt ngay, nói anh không ăn thịt lừa hay thợ vàng sao biết được. Còn lỡ bắt họ nghe bản giao hưởng số 5 của Beethoven hay xem bức Starry Night của Van Gogh hay đưa vô bảo tàng thì đâu 3 phút là họ ngủ gục. Nên Tony im lặng băng quơ nhìn lên trần nhà, lấy 2 cốc nước trước mặt rót qua rót lại...cho vui.

Anh A nhìn là biết thêm trao đổi với Tony, nhưng nét kiêu sa đại gia hèm lẽ hạ mình nói trước, nên cứ nhấp nhồm chờ mình mở miệng ra nói chuyện với ổng miết, mà mình vẫn cứ lạnh tanh.

Đâu được 1h đồng hồ thì chịu không nổi nữa.

Và anh A bật khóc....

Bài 223. Toiden de Tony

Sáng mai, trong khi các bạn nam trồng hoa giấy hay sơn sửa lại nhà cửa, các bạn nữ làm tỏi đen nhé.

Bạn nào ở Hàn hay Nhật sẽ biết giá tỏi đen mắc kinh khủng như thế nào. Tỏi đen không phải là giống tỏi mới mà là tỏi thông thường được lên men vi sinh. Tỏi đen là dược liệu số 1 về khả năng chống ung thư, chống cholesterol trong máu, giúp da dẻ trắng hồng, bí quyết trường thọ của người Nhật. Tỏi đen ăn rất ngọt, có vị bùi như hạt dẻ. Tỏi Phan Rang hay Lý Sơn khi làm ra tỏi đen thậm chí còn ngon hơn tỏi Nhật vì hàm lượng garlic oil trong tỏi mình rất cao.

Mình đầu tiên lựa các củ tỏi lớn, càng lớn càng tốt. Sau đó mình ngâm trong bia (mua bia nào cũng được, chủ yếu để lấy men vi sinh trong bia). Mình sẽ ngâm cả củ tỏi trong bia khoảng 15 phút, vớt ra xếp vào nồi com điện.

Cắm điện, nhớ chỉ để nút warm, tức nút giữ ấm. Đúng 10 ngày sau, các bạn sẽ có những củ tỏi đen cực ngon. Tuy nhiên, các bạn nên làm nồi com điện loại tốt, và có mặt ở nhà thường xuyên. Còn tốt nhất, nếu bạn có thể làm thì đầu tư một cái máy mini làm tỏi cũng không đắt lắm. CÁC BẠN CÓ THỂ TIẾT KIỆM ĐIỆN BẰNG CÁCH BAN NGÀY ĐEM CẢ NỒI COM ĐIỆN PHƠI CHỖ ÁNH NẮNG MẶT TRỜI RƠI VÀO, KHÔNG MỞ NẮP NHÉ, NHIỆT ĐỘ BAN NGÀY TRÊN 30 ĐỘ ĐỦ MEN VI SINH HOẠT ĐỘNG. BAN ĐÊM LẠI TIẾP TỤC CẮM ĐIỆN.

Ngày xưa, có một vương quốc nọ có một cô tên Thuỷ (Phù Thuỷ) xinh đẹp lắm, vì hay ăn giá đỗ đậu nành. Sáng nào cô Thuỷ vô nhà tắm cũng hỏi

"gương kia ngự ở trên tường

trần gian ai đẹp được đường như ta"

lần nào gương thần cũng im lặng. Cái có lần, cô Thuý vừa cất tiếng hỏi, gương thần trả lời

"Xưa kia người đẹp nhất trần

ngày nay Bạch Tuyết muôn phần đẹp hơn"

Cô Thuý tức quá đi tìm cô Tuyết. Núp ngoài cửa sổ nhìn vô, thấy cô Tuyết đang loay hoay làm tỏi đen trong nồi com điện, lại share trên facebook nên ai ai cũng biết làm.

Cô Thuý về nhà, cũng làm cũng ăn, thấy nhan sắc mình đẹp lên từng phút. Máu huyết lại lưu thông, cơ thể đầy sức sống. Cô Thuý lại vào hỏi gương thần. Gương thần liền đáp

"xưa kia Tuyết đẹp nhất nhà

nay ai ăn tỏi (đen) đều là cô tiên"

Mình cùng nhau coi clip này và làm nhé. Các bạn có thể nghiên cứu sâu để xuất sang Hàn Quốc. Hiệp định thương mại vừa ký với họ, Hàn Quốc sẽ mở cửa để nhập tỏi, gừng, ớt..của Việt Nam để làm kim chi và tỏi đen sẽ là một mặt hàng bán với giá khủng.

https://m.youtube.com/watch?v=j7bUAte18_4

Bạn nào thành công gửi tặng Tony một ít tỏi đen nhé. Tony cũng muốn "muôn phần đẹp hơn".

Bài 224. Ngày chủ nhật của em

Sáng nay cùng nhóm bạn trẻ ngồi uống cà phê, có một bạn nói vui "đi thực tập sinh nông nghiệp ở Israel, biết đâu sẽ tìm được nàng Fatima của đời mình", các bạn con dượng đều cười vì hiểu. Có 2 bạn khác không cười (không nằm trong Clb con dượng) vì không biết đang nói cái gì. Hai bạn này có học qua đại học, có biết chữ nhưng không đọc vì lười, mỏi mắt, chỉ thích coi clip hài. Nên đầu óc đơn giản, nói các vấn đề tư duy trực tiếp như ăn uống thì được, các câu có ý nghĩa sâu xa hay bóng bẩy ẩn ý thì không hiểu được, không nói được. Nên thu nhập cũng thấp hơn, cả đời không đi đâu xa được, không biết thế giới rộng lớn đẹp đẽ như thế nào. Nhìn 2 đẳng cấp, 2 lé vồ khác nhau quá xa.

Có nhiều bạn tiếng Anh giỏi nhưng khi nghe Tây pha trò, nói về một điển tích thì các bạn không cười vì không hiểu nội dung. Nguyên nhân là do ít đọc sách, nhất là các tác phẩm bất hủ thì càng phải đọc. Hoà nhập quốc tế, đẳng cấp là những tác phẩm văn học mình lĩnh hội được, là cơ thể khoẻ mạnh tráng kiện không thờ hồng học khi đi 1 bộ dưới tàu điện ngầm xe buýt, lưng thẳng, đừng ham đi xe máy lưng cong vòng, tay lúc nào cũng đưa ra trước. Có phương tiện công cộng là mình ưu tiên, đừng ham tiện lợi cá nhân nữa.

Muốn làm cái gì lớn cho đời, cho mình, nên đọc. Today a reader, tomorrow a leader. Một ngày chủ nhật dành trọn buổi sáng cho việc làm việc nhà, dọn dẹp quét văng nhện lau chùi sắp xếp giặt giũ mọi thứ không còn hạt bụi nào, sau đó nhìn ngó động não xem thử làm thế nào để chỗ ở của mình đẹp hơn, gọn gàng

hơn, khoa học hơn hay không. Trồng thêm cái cây xanh cho có ô-xy. Phụ giúp người khác để ai cũng hài lòng về mình, gặp gỡ bạn bè, sau đó chiều mát mát đi chơi thể thao, chạy bộ, đá bóng, tập gym, cầu lông tennis, xong rồi về tắt ngang nhà sách mua về tối đọc trước khi ngủ. Tóm lại là làm việc nhà, giúp đỡ người khác, cà phê bạn bè, thể dục thể thao, đọc sách...Không karaoke hay đi ăn uống, ngủ nghề suốt kiểu phàm phu tục tử.

Các cuốn bị yêu cầu đọc và gửi bài cảm nhận là Quốc gia khởi nghiệp và Nhà Giả Kim. Bạn nào đã đọc 2 cuốn này rồi thì đọc cuốn thứ 3 You can win, tập đọc và gạch dít hay bôi màu những câu hay, những dòng tâm đắc. Đối chiếu bản thân và ra quyết định thay đổi sao cho tốt đẹp hơn như thế nào?

Hình minh họa: khách Trung Quốc và khách Tây ở phòng chờ sân bay quốc tế. Nên hôm bữa admin đang nghịch điện thoại trong mấy tiếng ở phòng chờ sân bay ở Pháp, một ông Tây hỏi are you from China?

Bài 225. Hành trang tuổi 20

Có mấy bạn gửi thư nói Tony giúp giùm, muốn đi Israel thực tập nông nghiệp, hạn chót nộp hồ sơ cho ĐH Nông Lâm là 31/5 mà bạn không có hộ chiếu, dù mọi tiêu chuẩn khác đều đạt. Nên rất tiếc cơ hội tuột mất tầm tay. Thôi thì không sao bạn nhé, cánh cửa này đóng thì cánh cửa khác lại mở ra. Chứ ai đâu để cửa chờ mình miết.

Các bạn trẻ chuẩn bị hành trang như sau khi đã đạt 18 tuổi

1. Hộ chiếu, nó chỉ là cái chứng minh thư quốc tế thôi. Mình là công dân toàn cầu, phải có cái này.
2. Sức khỏe: nhất định phải cao to khỏe mạnh, trai gái gì cũng phải thể thao ầm ầm vô. Các ĐH ở Việt Nam thường bỏ môn này khi vào giai đoạn 2, rồi nhiều bạn cũng quên luôn. Nên ra trường xanh xao ẻo lả, kêu khiêng cái thùng hàng mà thở hồng hộc. Đi công tác nước ngoài thì người ta vừa đi vừa chạy cho kịp tàu điện ngầm hay chuyến bay thì lết theo, vừa đi vừa khóc, tối về mỏi như 2 chân vì ít vận động quá. Nhà tuyển dụng nhìn nhìn, thấy chả có sức sống gì nên nói cảm ơn, bạn không phù hợp.
3. Ngoại ngữ: đừng ngồi tự mò mò dịch nữa, mạnh dạn đăng ký vào các trung tâm mà học. Có thầy có cô, có phương pháp, có kỷ luật. Tiền học phải tự đi làm thêm, ngoại trừ trường Y, mấy trường khác tuần học có mấy buổi, thời gian còn lại đi làm thêm. Bài vở thì buổi tối học. Tuyệt đối không xin tiền cha mẹ. Lấy cái IELTS 6.0 nếu gia đình mình khá giả, đủ cho mình đi du học du lịch nước ngoài, còn nhà nghèo thì lấy IELTS 7.0. Trước sau gì chả có cơ hội học bổng cho mình đi. Nên thi ngay để đó, đừng có chần chừ, nhiều cơ hội đến nhưng nhiều bạn

không nắm được vì không có chứng chỉ ngoại ngữ quốc tế. Cứ nói tui giỏi tiếng Anh lắm, test đi nhưng ai rảnh đâu, họ cần một chứng minh quốc tế là bạn giỏi ngoại ngữ.

4. Thẻ thanh toán quốc tế VISA, Master, JCB: nếu được nhờ chỗ làm thêm bảo lãnh để có credit card, không thì nộp tiền vô làm debit card. Mình để dành trong đó, thanh toán mua vé máy bay, mua hàng hoá, mua sách...online. Tiền làm thêm nộp vô tháng 1 triệu để dành.

5. Các công trình khoa học, nghiên cứu: học ngành chi thì cũng làm đề tài được. Rủ một nhóm cùng nhau làm, đề tài cấp trường, cấp tỉnh, cấp nhà nước...Rồi phụ tá có mấy ông thầy giỏi giỏi để có các bài báo đăng trên các tạp chí quốc tế. Theo thầy thì lựa thầy ham làm khoa học mới theo, mấy ông sáng dạy chiều dạy tối dạy...thì thời gian đâu mà nghiên cứu. Tuyệt đối không la cà bi da quán nước hay rũ rượi lap top smart phone. Ghi daily to-do list và quần quật từ sáng tới tối khuya để xong từng cái một.

6. Các chương trình từ thiện, hoạt động xã hội, tình nguyện, mùa hè xanh, nhặt rác, hiến máu, mọi cuộc thi khởi nghiệp, hùng biện, nhan sắc, cơ bắp...thi tốt tuần tuột. Có chứng chỉ tham dự thì càng hay, để dành xin học bổng.

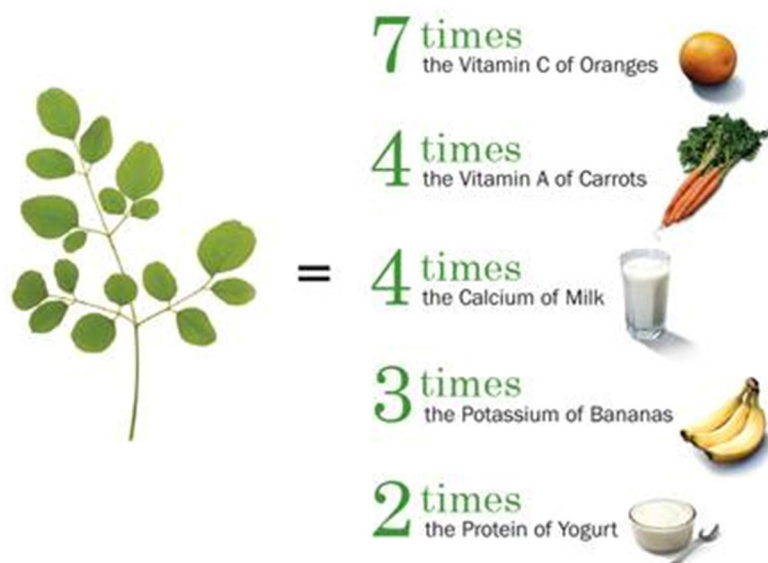
18 tuổi là bắt đầu tích lũy mấy cái đó. Ra trường là phải có, ai không có thì dở quá, thất nghiệp là tại mình, không đi ra khỏi ao làng là tại mình. Cuộc đời to hay nhỏ, là do mình nghĩ, mình làm cả. Nếu bạn không là sinh viên, bạn vẫn có 1-2-3-4-6 và xách giỏ ra thế giới như thường. Các bạn trẻ thế giới đều như vậy, chúng ta không thể khác.

Chúc các bạn có 1 tuần quần quật.

Bài 226. Diệu kỳ Moringa

Tiny leaves.

Enormous benefits.

Lúc còn ở quê, nhà dì hai Tròn ở phía trước nhà Tony có trồng một cây chùm ngây rất to. Hầu như ngày nào Tony lững thững ôm cặp đi học ngang qua nhà, dì cũng kêu vô, hái cho một bó để về nấu canh, chỉ với bột ngọt (mì chính), có bữa chỉ nêm chút muối là có bát canh ngọt lừ. Mấy chị em trong nhà không thích ăn mấy, nói mùi gắt, nồng như mùi rau ngót, riêng Tony thì vô cùng ưa thích, trưa hay chiều ăn bao giờ cũng ráng chừa lại 1 bát cất trong gác –măng-rê (tủ đựng thức ăn), tối phải húp cái rột mới ngủ được. Không biết có phải tác dụng của lá chùm ngây không mà Tony cao rất nhanh, năm lớp 9 đã đạt 1m70, thông minh lanh lẹ hơn người, hạc 1 hiệu 10, thi đổ vui để hạc kiểu "đường lên đỉnh Olympia" bây giờ, cô giáo mới đọc 2-3 chữ trong câu hỏi thì Tony đã bấm chuông, hỏi dạ thưa có phải câu hỏi như vậy không và đọc câu trả lời luôn cho choáng hết.

Năm 1999, lần đầu tiên sang Ấn Độ, mặc dù rau xanh người Ấn ít ăn nhưng lá này vẫn được bán trong siêu thị. Năm 2005, sang Phillipines, anh bạn dẫn đi vô nhà hàng toàn các món nấu lá rau này, họ nấu với nghêu, ngồi ăn giữa lòng Manila mà tuổi thơ ở cái làng quê bé nhỏ ấy ủa về, khiến Tony bồi hồi khóc miết. Khách nói, húp đi Tony, mày khóc nữa tao quánh...

Sau này, nghe bạn bè giới thiệu mới biết tên tiếng Anh của nó là Moringa, hoặc là Tree of Life (tức cây độ sinh), hoặc Miracle Tree (cây kỳ diệu). Lá Moringa có đủ thành phần dưỡng chất có trong sữa, sữa chua, chuối, cà rốt...với hàm lượng gấp năm gấp ba lần. Và Tony chợt nhớ tuổi thơ của mình, cũng nhờ những bát canh chùm ngây ấy mà Tony hạc hành giỏi giang, dung mạo khôi ngô tuấn tú...

Ngoài làm thức ăn, nhiều nước phát triển họ còn dùng Moringa làm thuốc, thực phẩm chức năng, mỹ phẩm... Mỹ, Canada nhập rất nhiều nguyên liệu thô và chế biến thành sản phẩm cao cấp giá gấp ngàn lần. Còn nhiều tổ chức quốc tế cũng đặt mua bột lá Moringa sấy khô, nghiền mịn để gửi tặng các trẻ em vùng cao như là thức ăn bổ sung (Tuy nhiên, các bạn lưu ý là chỉ dùng lá, không dùng các bộ phận khác của cây vì có một số độc chất chỉ có các dược sĩ mới biết dùng, mình chỉ nên ăn lá, đợt non. Và phụ nữ có thai, đang cho con bú không nên dùng vì dưỡng chất quá nhiều có thể gây hại. Lá chum ngây chỉ tốt nhất cho trẻ nhỏ đang lớn).

Dự án của Tony: Tony có kế hoạch trồng vườn rau chum ngây này ở các trường vùng núi Tây Bắc/Tây Nguyên, góp phần cải thiện bữa ăn của các em vùng cao. Các bạn tình nguyện Áo Ấm Mùa Đông vui lòng liên hệ lại các trường cũ, nói rõ ích lợi của cây trồng này, và gửi hạt giống lên cho các thầy cô và các em trồng/chăm sóc. Thời điểm mùa hè này rất thích hợp để cây phát triển, đến mùa đông thì cây đã lớn cứng cáp, nên cắt ngọn và hái hết lá, chừa gốc để mùa xuân ra lá mới. Mình chỉ cần liên hệ và gửi lên theo đường bưu điện, các thầy cô và các em sẽ nô nức trồng, vừa lao động cho vui vừa có màu xanh quanh ngôi trường các em học.

Các bạn tình nguyện viên chuẩn bị tham dự chương trình này nhé. Các bạn sẽ thu thập thông tin về các trường học có nhu cầu tiếp nhận trồng cây này, post lên page. Độc giả sẽ có thể tự mình mua hạt giống chuyển lên hoặc nhờ tình nguyện viên chuyển giúp. Nếu dự án này thành công thì chắc Tony Morning đổi tên thành Tony Moringa luôn quá...

Độc giả nào muốn ủng hộ chương trình này thì bấm like vào trang này nhé.
<https://www.facebook.com/tonymoringa>

Bài 227. Những giấc mơ màu trắng

Tony rất thích uống cà phê, nhưng chỉ là loại Arabica có vị chua và hàm lượng caffeine thấp nên hoặc tự mua loại Arabica về rang trong cái máy air roaster mới mua (nếu rang trực tiếp trên lửa sẽ có mùi khét khó uống), hoặc vô quán quốc tế, uống loại mạnh bật ngựa kia bị ép tim mệt, không quen.

Bệnh sính ngoại của Tony cũng rất nặng nề, nên thay vì tốn tiền xăng xe máy xe hơi và tiền gửi ở trung tâm Tp, Tony hay đi xe buýt rồi đi bộ tới quán. Tiền xăng xe là tiền uống cà phê quốc tế cho sướng miệng. Ở Hà Nội quán Starbucks ở Lý Đạo Thành, The coffee Bean cạnh chùa Trấn Quốc hầu như sáng nào cũng có mặt nếu Tony ra ngoài đó làm việc, còn ở Sài Gòn thì quán The Coffee Bean ở Kumho, hay Bene Đồng Khởi, hay Gloria hồ con Rùa, quán MOF Crescent Mall, Mc Cafe trong Mc Donald... là những quán quen thuộc. Vẫn ước mơ những quán cà phê của người Việt đạt chuẩn quốc tế để vào nhưng tìm mãi hém ra. Uống thử mà không giống, hỏi anh bạn Tây thì anh nói phải là Arabica rang bằng hơi nóng, air roasting mới được, không biết có đúng không. Nên bạn nào khởi nghiệp quán cà phê nên đi nhiều quán quốc tế coi ngó thử người ta làm gì mà ngon vậy.

Điều Tony nhận thấy ở các quán cà phê quốc tế, sữa tươi để pha đều là sữa Dalat Milk. Anh bạn người Ý nói với Tony là sữa vùng lạnh có hàm lượng chất béo cao

hơn sữa vùng nóng, do con bò mẹ phải tiết ra chất lipid này để con bê con chống chịu lại nhiệt độ thấp. Đà Lạt là vùng lạnh quanh năm, sữa bò ở đây sẽ béo nhất, pha các loại đồ uống sẽ thơm ngon hơn.

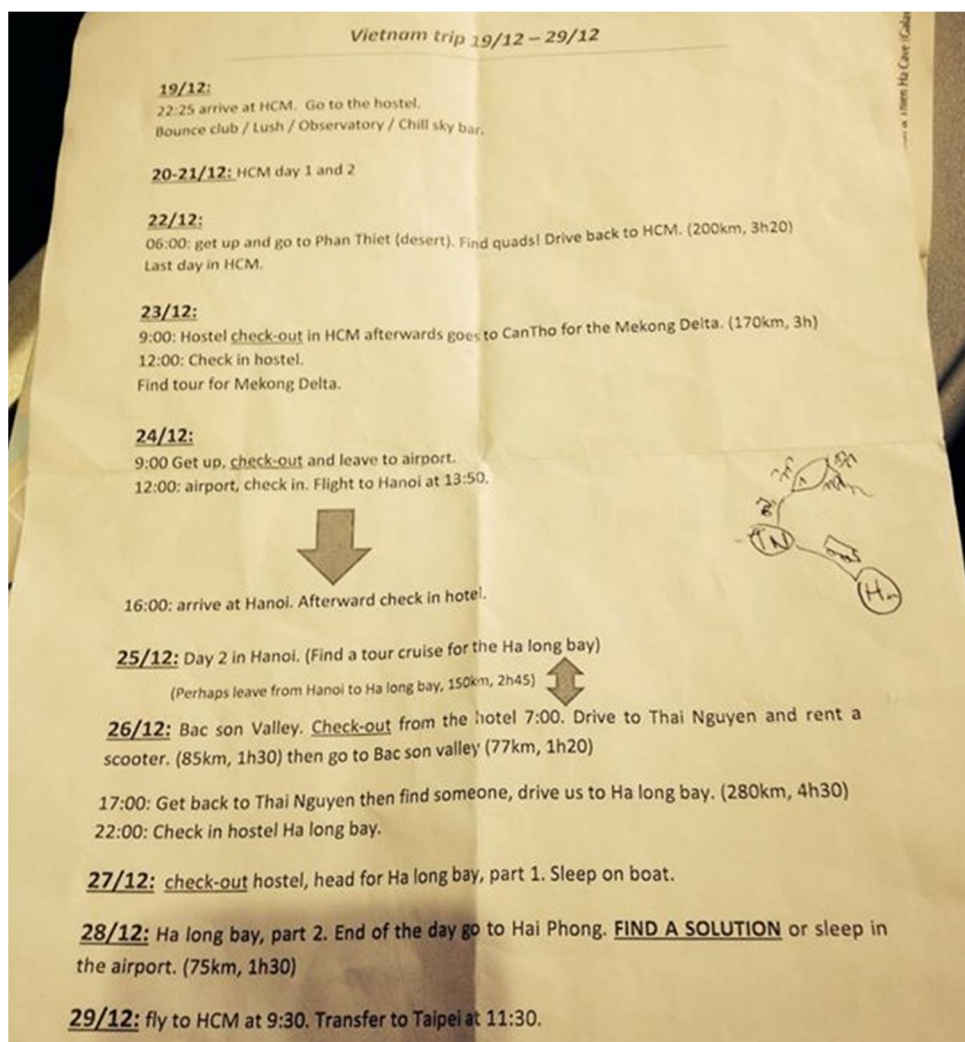
Lên mạng search mới thấy công ty này. Chu cha là đẹp. Cứ như bên Hà Lan. Các bạn coi ảnh và tự search website coi nhé.

Và chúng ta cũng có những cao nguyên, những thảo nguyên mát lạnh quanh năm như Sapa, Mẫu Sơn, Ngọc Linh, Măng Đen, Bà Nà, Bảy Núi... Ở vùng nào có núi cao, có chút địa hình bằng phẳng và nhiệt độ thấp, nơi đó thích hợp nuôi bò sữa.

Bật mí cho các bạn một vùng thung lũng vô cùng bằng phẳng, nhiệt độ lúc nào cũng lạnh, gần Tp HCM và Vũng Tàu, là núi Tóc Tiên, huyện Tân Thành, Bà Rịa. Do địa hình xoáy gió của sông Thị Vải và từ biển mà nhiệt độ ở đây luôn thấp hơn bên ngoài 5-8 độ, dù cao độ chỉ có mấy trăm mét so với mặt nước biển, cách đường cao tốc Long Thành chỉ 20-30km thôi, các bạn làm nông trại hay nhà máy ở đây thì vẫn sáng đi chiều về tp HCM chỉ mất 1h đồng hồ. Các bạn thử tìm hiểu xem nhé. Đất ở đây vẫn còn rẻ do chưa ai biết. Nhưng nay thì mọi người đã biết.

Như chàng Santiago chăn cừu kia từng ngồi mơ kho báu dưới mái rêu phong của ngôi nhà thờ cổ, dưới bóng cây dâu tằm...

Bài 228. Sinh viên bay giờ

Tình cờ trên chuyến bay từ Cần Thơ đi Hà Nội, Tony ngồi cạnh 2 cậu sinh viên năm ba của một ĐH Đài Loan, một cậu ngành sinh học một cậu ngành lịch sử, cả hai đều là con nhà vô cùng giàu có, nhưng vẫn đi làm thêm 20h/tuần. Một bạn làm ở cửa hàng bánh Pizza, một bạn làm ở trường phụ trách lau rửa dụng cụ thí nghiệm, dọn dẹp căn tin. Hai bạn đều tự kiếm tiền ăn, và học cũng khá nên được miễn phí học phí. Hai cậu đều có những bài báo khoa học quốc tế và website riêng về các đề tài nghiên cứu của mình, cũng có chút tiền từ hoạt động nghiên cứu. Tiếng Anh 2 bạn đều lưu loát, trong túi xách lúc nào cũng có sách để đọc lúc chờ máy bay. Một cậu nói sinh viên tụi em chỉ có 4 chỗ thường xuyên lui tới là Giảng Đường, Thư Viện, Chỗ Làm Thêm và Trung Tâm thể dục thể thao. Hoặc đi ngao du sơn thủy vào các kỳ nghỉ. Trời nắng chang chang vẫn quần short áo thun, đầu trần, dáng vẻ cao ráo đi lang thang ở các bảo tàng với chai nước suối trên tay, trông thật khỏe khoắn.

Hai bạn đến Việt Nam đợt tháng 12 là vì có đường bay mới mở của Vietjet nối tp HCM và Đài Bắc (Taipei), có giá khá rẻ. Ngân sách 2 bạn đi Việt Nam trong 10 ngày là 500 USD từ tiền làm thêm. Các bạn xem qua lịch trình của 2 sinh viên

năm 3 này nhé. Họ đi Cần Thơ bay ra Hà Nội, rồi từ Hải Phòng bay về tp HCM để có mức giá rẻ nhất, thậm chí nơi bán bánh mì 2000 đồng họ cũng biết. Thật ngạc nhiên.

Thấy mới có sinh viên mà đã lên kế hoạch chi tiết và tốt quá, Tony buộc miệng khen. Hai cậu cười ha hả, nói có chỗ nào tốt đâu, làm gì chả phải lên kế hoạch to-do list như thế này. Còn nói nếu ra trường, bạn sẽ được nhận làm với mức lương khoảng 1500-2000 USD khởi điểm, chính thức sau đó 2 năm sẽ khoảng 2500-3000 USD, mặt bằng chung của cử nhân hay kỹ sư đúng nghĩa. Đại học cơ mà, là trí thức, là tinh hoa của xã hội, dùng cái đầu phải kiếm tiền nhiều hơn lao động phổ thông chưa qua đào tạo chứ.

Hai cậu nói, sinh viên ở Đài Loan như cậu, trăm đứa như một, năm nào cũng phải sắp xếp đi 2 nước du lịch bằng tiền làm thêm. Ăn quán bình dân, ở hostel hay túi ngủ. Sau này đi làm thì sẽ ăn ở sang trọng hơn. Thế giới có hơn 200 quốc gia, mà đời người chỉ có max 100 năm, nên phải tranh thủ. Một cậu còn kết luận, anh không biết đấy thôi chứ sinh viên ở nước nào bây giờ cũng giỏi giang năng động như vậy hết.

Bài 229. Một lá thư Ai Len

"Chào anh Tony, xin lỗi gọi anh vì tôi nghĩ anh cũng trạc tuổi tôi. Tôi đang làm nghiên cứu sinh ở tp nhỏ của Ai-Len cũng được 2 năm rồi. Trước đây tôi học thạc sĩ ở Anh, sau đó về VN giảng dạy ở 1 đại học, rồi sau đó gần đây tôi chọn Ai Len để làm tiến sĩ. Cuộc sống chồng con tôi ở Việt Nam cũng ổn định, tôi chỉ mong học xong nhanh rồi quay về.

Thú thật, tôi đọc page TnBS vì nó vui, ban đầu tôi nghĩ anh định câu view để quảng cáo cái gì đó, chứ bỗng dưng bỏ công bỏ sức ra viết chia sẻ như vậy. Tôi nghĩ rồi anh cũng sẽ bán page này cho một nhãn hàng nào đó khi nhiều view. Tôi đợi 2 năm nay nhưng thấy anh quảng cáo chủ yếu cho bà con nông dân, nên tôi cũng ngạc nhiên lắm, tiền đâu họ trả cho anh quảng cáo vậy?

Trường tôi 2 năm nay đều có suất học bổng toàn phần cho sinh viên ngoại quốc, nhưng tôi chẳng giới thiệu cho ai ở Việt Nam. Một phần vì tôi thấy tốn thời gian thông báo lên diễn đàn này diễn đàn kia mà chẳng lợi ích gì cho mình. Nhưng nhiều lúc tôi cũng cảm thấy cô đơn, nhưng thông báo cơ hội này cho người dung nước lã, tôi thấy cứ tiêng tiếc thế nào ấy. Tôi chỉ giới thiệu cho con ruột tôi những cơ hội như vậy nhưng cháu còn nhỏ quá. Cháu họ tôi cũng có đủ điều kiện nhưng trong thâm tâm mình, tôi sợ bọn nó được rồi gia đình nó hơn gia đình tôi, lỡ sau này con tôi không có cơ hội đi du học thì sao. Trong dòng họ, nhà tôi phải nhất để mọi người nể phục. Tôi vẫn bé nhỏ và tiểu nông như anh từng phê phán, nhưng thật sự tôi không thoát ra được. Anh chị chồng tôi cứ hỏi tôi việc tìm học bổng cho các cháu sang đây nhưng tôi viện cớ bận quá mà từ chối. Có lần giới thiệu một chỗ làm kia cho bạn tôi, nó bắt tôi cứ như phải có trách nhiệm, nào là viết đơn xin việc, sửa đơn...rồi thậm chí giận hờn nếu tôi "không giúp tới nơi tới chốn", nên cứ giúp người một lần là gánh nặng trên vai mệt mỏi lắm. Giúp người để được gì hả anh? Họ có nhớ mà trả ơn mình không? Đèn nhà ai nấy sáng, từ bé, tôi được mẹ tôi dạy là mình chỉ nên lo cho cá nhân mình, gia đình mình chứ hơi sức đâu lo cho người khác.

Việc xin học bổng sang đây thế nào, tôi cũng giấu nhem, ai hỏi thì tôi "nói khéo" là đi tự túc. Sâu thẳm trong lòng mình, tôi không có khả năng chia sẻ. Các con của thì sao tôi cũng được, còn con cái người ta tôi thấy không ưa, không vỗ về nựng nịu chúng nó được. Tôi như con kiến, cần mẫn lầy bên ngoài tha về cái tổ bé nhỏ của mình, bất chấp mọi thứ. Tôi nghĩ ai cũng có một tổ ấm phải vun vén, phải hơn người khác, phải có nhà to hơn, xe đẹp hơn, bằng cấp cao hơn, con cái học giỏi hơn....

Anh nói đúng, các đồng nghiệp người Trung Quốc của tôi thì khác. Năm ngoái khi nghe tin trường có 5 suất học bổng toàn phần, anh bạn tên Zhang bay về nước để giới thiệu sinh viên (anh ấy đang dạy ở ĐH Hạ Môn), dù phải bỏ tiền túi ra mua vé máy bay. Sau đó 5 suất học bổng đó đều thuộc về sinh viên trường ĐH Hạ Môn. Tôi thấy họ hay gặp gỡ nhau ăn uống, học tập.

Tôi rất tiếc đến giờ này tôi vẫn chưa thay đổi quan niệm của mình nên tôi xin phép anh tôi không nói tôi tên gì và đang học ở đâu. Sang năm, trường tôi lại có suất, hy vọng lúc đó tôi sẽ có thể rộng lượng hơn mà chia sẻ cho các bạn."...

Tony trích đăng bức thư này sau khi xin phép chị ấy. Và chỉ muốn thưa với chị thế này.

Chị này, thông tin tốt cho người khác, chị nên chia sẻ. Vì có nhiều nguồn thông tin chỉ nội bộ mới biết. Người mà cái gì cũng hỏi, cũng nhờ, thì một là họ ngu quá, hay là họ lười tìm hiểu. Chị không cần trả lời hay giúp, vì chắc chắn là họ không bao giờ được nhận đâu. Còn người thông minh giỏi giang, chỉ cần nghe loáng thoáng 1 thông tin, ví dụ ĐH A có cho 2 suất học bổng, thì đêm đó họ đã search nát thông tin ĐH A, và sáng hôm sau họ đã có email gửi cho trường, họ không cần hỏi lại chị.

Còn các vấn đề khác, Tony nghĩ chị sẽ thay đổi từ từ. Bệnh tiểu nông ích kỷ cần thời gian chị ạ.

Tony

Bài 230. Chuyện năm 2 (những tháng ngày sinh viên)

Năm 2 ĐH, Tony mở mục tuyển dụng của báo Tuổi Trẻ ra coi, thử người ta yêu cầu cái gì để mình rèn luyện cho đúng, hòng ra trường xin được việc làm tốt. Các công ty lớn đều yêu cầu ứng viên có ít nhất “HAI NĂM KINH NGHIỆM” mới có lương cao. Sinh viên vừa ra trường mà 2 năm kinh nghiệm đòi đâu ra, hóa ra thị trường lao động cao cấp giá cao như thế này chỉ dành cho những người có kinh nghiệm thôi à. Tony nằm suy nghĩ một đêm, quyết định giải bài toán học búa này.

Người càng giỏi toán thì mọi thứ của họ đều hanh thông, do cuộc đời là một bài toán lớn, trên đường đi ta sẽ bắt gặp vô vàn các bài toán nhỏ. Nên trường kinh tế tuyển khối A là đúng, học kinh tế tài chính hay quản trị, tư duy toán học rất cần để xử lý công việc gọn gàng logic. Chỉ cần sinh viên đó chịu đọc sách, chịu viết lách, chịu ăn nói va chạm thì đều có thể thành đạt dễ dàng.

Cuối cùng đáp án cũng đã tìm thấy. Tony dự định năm 4 sẽ phải xin vô một công ty chính thức nào đó để làm, để khi ra trường (Tony học ĐH 5 năm), thì mình cũng vừa tròn 2 năm kinh nghiệm, mấy nhà tuyển dụng hết bắt bẻ. Vấn đề là mình thuyết phục sao cho người ta nhận, vì còn vướng bận chuyện học hành, các doanh nghiệp cũng ớn. Ví dụ đang chuẩn bị đi gặp khách hàng thì trùng với lịch thi của nó, hay tâm lý còn non sẽ ảnh hưởng đến công việc người ta, thực tế là sinh viên vô làm phá hoại nhiều hơn đóng góp, do ngáo ngo bất cần và đầu óc chưa trưởng thành. Muốn có óc già dặn để năm 4 nộp đơn là được, Tony quyết định tích lũy sự trải nghiệm bằng cách đi làm thêm các việc linh tinh ngay từ năm 2 (năm 1 chỉ đi dạy kèm, hoặc làm cơ bắp như giữ xe).

Hồi đó, thời khóa biểu của Tony là học 6 buổi/tuần, trong khi quỹ thời gian mình có tới 21 buổi (sáng, chiều, tối của 7 ngày/tuần), có tới 15 buổi trống. Mình sẽ phải lấp đầy thời gian này. Nói là làm, chiều đó Tony mới mò lên trung tâm giới thiệu việc làm ở nhà văn hóa thanh niên và ở chỗ gần cầu Thị Nghè. Coi miết mà toàn việc gì chẳng thấy hay, không giúp mình nâng cao trình độ ngoại ngữ, Tony quyết định ra khu phố Tây. Dọc theo đường Đồng Khởi, Nguyễn Huệ, khu chợ Bến Thành, khu Đề Thám...có rất nhiều cửa hàng bán cho khách nước ngoài, họ treo bảng “tuyển bán hàng nam nữ” nhưng hàng ngày mình ít để ý vì CHỈ có đi bộ mới thấy. Tony đi 3 vòng hết mới chọn ra được 10 chỗ làm phù hợp. Hôm sau, Tony ghé tiệm chụp hình thẻ, nói anh chụp hình em chụp đi làm công ty của Mỹ, anh tư vấn cho em. Ông bắt mặc áo vét cho nó chừng chặc, dù mặc quần đùi ở dưới. Đơn xin việc tự viết tay bằng tiếng Anh, tham khảo sách trong thư viện để lấy mẫu đơn hay nhất. Lúc Tony đi nộp, tình cờ trên đường Đồng Khởi có một công ty xuất nhập khẩu lớn, Tony nhìn vào thấy mấy anh mấy chị đi đi chạy chạy, điện thoại nói tiếng Anh ào ào, rồi ra đứng máy fax nhận hợp đồng báo giá... Ở ngoài cửa kính, Tony thập thò dòm vô miết vì thèm làm việc ở đó, nói phải vô công ty này mới được. Tony mới lùi ra xa xa, ghi lại địa chỉ điện thoại trên bảng hiệu. Hôm sau hết sức can đảm, Tony ra bưu điện Bình Thạnh, đưa cho cô giao dịch viên để cô bấm số cho, rồi Tony chạy vào cái buồng màu đen nghe. Tony hỏi liền “chào chị, có tuyển người hèm chị”, bị chửi cho 1 trận, nói em là sinh viên thì phải biết thưa biết dạ, ở đây không có tuyển sinh viên. Cái Tony sợ hãi, cúp máy liền, bước ra trả tiền mà mặt mũi xanh ngắt như tàu lá.

Hôm sau cửa hàng tơ lụa nó gọi, nó mời lên phỏng vấn rồi đi làm. Khổ là cái cửa hàng ấy đối diện công ty xuất nhập khẩu kia, nên Tony cứ mon men đi ngang qua coi, rồi ngồi bán khăn bán vải cho khách chứ mắt nhìn qua bên kia miết, tưởng tượng đến những buổi đấu trí đàm phán hợp đồng, rồi cái LC (thư tín dụng), rồi những container hàng lên tàu, rồi nhìn đô la chạy về tài khoản sao sướng thế. Thấy việc lấy mấy đồng bạc lẻ của việc bán tơ lụa, nhiều khách keo kiệt ky bo trả giá từng xu, rồi mình năn nỉ hết nước họ vẫn bỏ đi, cũng nản nản. Nhưng bù lại, tiếng Anh của Tony trở nên Tây hóa, mất dần âm Việt, nghe được nhưng câu dài của Tây nói. Tiền bạc cũng có được rủng rỉnh, chiều nào cũng đứng trước cửa hàng mời gọi khách vô coi với cái miệng cười rộng tới mang tai.

Cái một hôm, buổi trưa đi học từ trường kết thúc lúc 11h, Tony qua cửa hàng để chuẩn bị làm ca chiều thì thấy ông giám đốc công ty XNK phía đối diện đi ăn trưa, Tony bèn bí mật bám theo. Thấy ông vô quán cà phê, gọi com văn phòng, rồi đọc báo. Tony mới nảy ra ý định ngày mai nộp hồ sơ cho ông. Tối về, Tony mần một bộ hồ sơ đẹp mắt không ăn tiền, trưa hôm sau, phục kích ngay trong quán đó. Ông giám đốc như thường lệ đẩy cửa bước vô, gọi ăn uống xong, Tony mới qua tươi cười kéo ghế xin phép được tiếp thị SỨC LAO ĐỘNG, nói dạ thưa

con vầy vầy, hạc trường vầy vầy, khả năng vầy vầy, mong muốn vầy vầy. Ông nhìn mình như người ở cung trăng xuống, nói công ty tui đâu có tuyển người mới. Cái mình nói thôi chú cầm giùm hồ sơ của con về, khi nào có chị nào trong công ty chú chữa đê gì đó, nghỉ sanh vài tháng con vô làm thế cho, xong họ vô lại thì con đi học lại, chứ tuyển mới chi chú. Ông nghĩ nghĩ cũng xiêu xiêu, mới cầm hồ sơ về. Trước khi đi mình còn tặng ông thỏi sô-cô la nhỏ, nói con được khách mua vài lạng tặng đó, con tặng lại chú. Ông hỏi mày định hồi lộ à, mình nói dạ, con đâu có gì lấy lòng chú đâu, chú ăn giùm con chứ con ăn sô-cô-la hay nổi mụn. Ông cười ha hả, nói sinh viên trường nào mà dễ thương quá mậy?

Cuộc đời cứ thế tiếp tục. Cứ bữa nào đi học thì thôi, bữa nào không đi học thì lên cửa hàng bán lựu, rồi đạp xe qua thư viện quốc gia ở Lý Tự Trọng đọc sách, học bài, đọc sách về xuất nhập khẩu càng nhiều càng tốt. Trong lòng luôn nung nấu là mình sẽ làm xuất khẩu, kiếm đô la, đi nước ngoài đàm phán bán hàng hóa Việt Nam với giá cao, nên văn hóa Tây Tàu gì cũng phải rành, trên thông thiên văn dưới tường địa chất. Một ngày cứ quần quật với bao nhiêu là việc, mở mắt sáng dậy thể dục 15 phút rồi đạp xe rần rật trên phố đến tối mịt mới về ngủ, trong ba lô có 2 bộ đồ để thay, vô cửa hàng thì mặc đẹp chút, còn đi thư viện hay đi học thì quần jean áo thun cho đúng chất sinh viên.

Bẵng đâu 3 tháng sau, Tony mới nhận được thư mời của công ty lên phỏng vấn. Sau bữa tặng sô-cô la, Tony cũng không dám vô quán cà phê đó để gặp chú nữa, sợ ngại, và cũng vì tiền đâu vô đó ăn trưa miết. Cái bữa lên gặp chú, đúng như mình tiên đoán, có một chị mang bầu tháng thứ 4, nhưng muốn dưỡng thai nên muốn nghỉ sớm không lương. Cơ hội làm XNK tới, tối đó đi về nhà mà lòng Tony reo vui, vừa đạp xe vừa hát vang khắp phố, mấy ông đạp xích lô quay lại nói ê mới yêu hả mậy? (còn tiếp)

Bài 231. Cách họp chuyên nghiệp ở công sở nước ngoài

Theo một thống kê (chưa rõ ai làm), một công sở hiệu quả khi ở đó các team (nhóm) dành 1/4 quỹ thời gian làm việc để họp, tức 2h cho 1 ngày thông thường 8 tiếng, nếu nhiều việc thì thêm 2h họp nữa. Đó là lý do các cao ốc ở nước ngoài, đèn sáng tới 9-10h đêm, các bạn trẻ làm ở các tập đoàn đa quốc gia không bao giờ ngạc nhiên khi thấy sếp hẹn mọi người vào phòng họp lúc 6PM/7PM. Vì sau 6h, khi giao dịch với đối tác kết thúc, người ta sẽ ngồi họp với nhau để tìm cách làm việc tốt hơn cho ngày mai. Nhân viên trẻ, chưa có gia đình, nếu không kẹt học hành thể thao bên ngoài thì buổi tối nên ngồi lại họp team. Nhân viên lớn tuổi (phần lớn là có kinh nghiệm đây mình) thì nên về trước 6h để lo chồng/vợ/con. Họ đã họp suốt thời tuổi trẻ của họ rồi, đã giỏi giang lắm rồi, nên về sớm.

Một công sở không hiệu quả nếu mọi nhân viên đều nhìn vào màn hình máy tính 8h/8h, không có sự tương tác interpersonal (liên kết giữa mọi người). Khi 2 người ngồi với nhau, não bộ sẽ được kích hoạt ra nhiều nhất để có cái gì đó cả 2 có thể triển khai. Mỗi người nên mang theo một cốc cà phê, một cốc trà để trước mặt, ĐT nên chuyển qua chế độ im lặng. Có thể họp ở VP và cũng có thể ra quán cà phê, nhưng nhớ chỉ nói đủ bản mình nghe, không nói to ảnh hưởng bản bên cạnh. Tuyệt đối ko quẹt di động khi họp trừ tìm kiếm thông tin liên quan cho vấn đề cần nói, xong thoát ngay. NỘI DUNG THẢO LUẬN: MÌNH ĐÃ TRIỂN KHAI CÁI GÌ, ĐANG CÁI GÌ, SẼ CÁI GÌ. HÔM NAY ĐÃ CÓ CÁI GÌ CHƯA

TỐT, NẾU ĐƯỢC LÀM LẠI THÌ MÌNH SẼ LÀM TỐT HƠN RA SAO.

Nên họp ở team dưới 5 người, đông hơn 5, cuộc họp dễ biến thành diễn đàn 1 người nói mấy người kia nghe, không thảo luận được. Một team tốt nhất là 5 người, ngũ hành, 5 cái đầu, 5 ý tưởng. Còn không thì 2-3-4 đều tốt cả, 2: tốt vì có đôi có cặp, có phản biện; 3: vững như kiềng 3 chân; 4: tứ quý; 5: ngũ hành. Đừng bao giờ làm việc chỉ có 1, lẻ loi lắm.

Ở các công sở nước ngoài, hình ảnh nhân viên nam thì tuấn tú thơm tho, nhân viên nữ thì vô cùng xinh tươi, nụ cười như mùa thu tỏa nắng, tay cầm ly cà phê, đi thật nhanh rồi dùng vai hất cửa phòng họp để bước vào trông rất tự nhiên và chuyên nghiệp. Không ai ngồi nhìn màn hình cả ngày không biết làm gì, hoặc chỉ làm 1-2 việc, hoặc ngáp đến chảy nước mắt. Hoặc rần rật lao ra đường gặp đối tác nhưng không hiệu quả vì không có bàn bạc kỹ lưỡng gì trước, lúc bàn bạc mới thiếu tờ giấy này, thiếu số liệu kia, quên mang mẫu, quên đủ thứ, thấy bất ổn, muốn đuổi về cho rồi. Nếu bạn có họp team vào buổi tối hôm trước thì chuyện quên này sẽ không xảy ra, mọi thứ phải được chuyên nghiệp đến từng cm.

Phòng họp nào ở các tập đoàn lớn cũng trong chế độ occupied (có người bên trong), từ sáng đến tối. Và bản báo cáo (meeting minute) được 1 thành viên ghi lại cho cả nhóm sau khi họp xong, cứ thế sáng mai nhìn vào đấy mà triển khai hiệu quả.

Còn công sở của bạn? Chiều nay, tối nay? Action!

Bài 232. Lại một chuyện ở Harvard

(Dạo này bệnh Alzheimer nặng nên nhớ chuyện gì kể chuyện đó, không đầu không đuôi mong các bạn thông cảm)

Có 3 trường hành chính công hàng đầu thế giới, một là trường Kennedy của ĐH Harvard, trường Woodrow Wilson của ĐH Princeton và ba là trường Lý Quang Diệu của ĐH Quốc gia Singapore. Tony đã tham quan trường số 1 và số 3, trường số 2 chưa có cơ hội, hém biết có bạn con dượng nào học ở đây không nữa, nếu có báo cho Tony biết để ghé thăm.

Lần thăm quan trường Kennedy là lúc Tony còn theo học ở HBS (Harvard Business School). Nếu mình đi từ trường kinh doanh Harvard thì băng qua cầu Anderson Memorial, dọc theo đường J.Kennedy street sẽ nhìn thấy ngôi trường Kennedy này bên phía trái. Một bữa nọ, Tony được bạn đang học trong đó rủ vô tham quan, tình cờ ở giảng đường lớn có một cuộc thi hay một buổi học, Tony mới vô dự thính. Trên bục thuyết trình là một bạn sinh viên người Trung Quốc, nói tiếng Anh khá lưu loát. Bạn hùng biện đại ý là “tôi tự hào là người Trung Quốc, đất nước 5000 văn hiến”. “Tôi càng tự hào vì mình sinh ra và lớn lên ở Tây An, từng là kinh đô mấy đời vua Tần Thủy Hoàng, Võ Tắc Thiên, Đường Minh Hoàng...”. “Tôi tự hào vì nền kinh tế Trung Quốc đã soán ngôi Nhật Bản trở thành nền kinh tế lớn nhì thế giới”. “Tôi tự hào và tự hào...”

Rồi thấy mọi người giơ tay hỏi thăm về các thành tích và thành tựu của Trung Quốc, thấy bạn nói ro ro, cần cái gì thì bấm nút chiếu số liệu lên ngay, như GDP, dân số, xe hơi, giáo dục, y tế... Nói chung về mặt chuẩn bị thuyết trình thì quá chuẩn.

Sau đó một bạn Nhật lên, cũng "tôi tự hào vì đến từ nước Nhật, quê hương tôi là nước châu Á duy nhất trong group G7 toàn cầu. Người Nhật nổi tiếng thế này thế kia thế nọ... Sản phẩm Nhật nổi tiếng thế này thế kia". Rồi cũng thảo luận, không có gì đặc sắc cả.

Sau đó là một bạn người Thổ Nhĩ Kỳ, cũng tự hào kinh khủng với đế chế Ottoman, rồi các danh lam thắng cảnh, kiến trúc, di tích lịch sử, di sản văn hóa thế giới... Rồi tới bạn Hàn Quốc lên nói về làn sóng Hanluy, về kỳ tích sông Hàn, đại loại "tôi tự hào vì mình là người Hàn Quốc. Cha tôi là một thầy giáo nhỏ bé nhưng có mấy công trình khoa học. Mẹ tôi là một người nội trợ và yêu thương tôi, chấp cánh ước mơ cho tôi đến đây"

Tony ngồi nghe mà thấy buồn ngủ. Đầu khoảng 6-7 bạn thuyết trình xong (mỗi bạn được nói 5 phút và các bạn được chất vấn mấy phút sao cho một buổi học kéo dài trong 120 phút là nghỉ giải lao), thì ông thầy lên tóm tắt. Ông hỏi này giờ các bạn nói "tôi tự hào là người đến từ đất nước văn hiến, nhưng cho tôi hỏi là các bạn có là người văn minh?" Cả nhóm thuyết trình ngồi trên bàn đầu có vẻ lúng túng. Không ai dám giơ tay nên ông mới nói thêm là, "chúng ta chỉ nên tự hào khi mỗi chúng ta là một người văn minh". Cả lớp nhìn nhau và nhiều tiếng ồ, nhiều cánh tay đưa lên. Ông ra dấu hiệu hạ tay xuống rồi giải thích, đại ý là "trời xui đất khiến sao đó mà mày sinh ra ở đất nước đó, có gì mà tự hào"? Tư duy thông thường của chúng ta là "I am proud of abc (tôi tự hào vì abc), nhưng toàn là của người khác, không phải của mình. Giả sử tôi tự hào vì sinh ra ở một vùng đất hiếu học, nhưng tôi chả muốn học, thì có gì mà tự hào, không lẽ mày tự hào giùm? Tôi tự hào vì tôi sinh ra ở vùng đất võ, nhưng không tập luyện gì, thấy trộm cướp là chạy mất dép, thì có nên tự hào không? Tôi sinh ra trong một thành phố có bề dày lịch sử mấy ngàn năm, thì tôi hỏi các bạn đã có đóng góp gì cho thành phố ấy chưa? Mặc mớ gì người Tây An, người Bắc Kinh thì tự hào còn người một làng quê nào đó ở tỉnh Cam Túc thì không? Nhiều bạn tự hào vì cha mẹ tôi là, ông bà tôi là... thì đó là chuyện của ông bà bố mẹ các bạn. Họ có đoạt giải Nobel thì tôi chỉ tôn trọng họ thôi, tôi không tôn trọng bạn chỉ vì bạn là con của ông ấy. Chừng nào bạn có thành tựu gì đi, lúc đó bạn hãy tự hào".

Khi thầy vừa dứt lời, những tràng pháo tay vang dội. Thầy nhìn đồng hồ và nói "nhiều bạn ở đây tự hào mình là sinh viên Harvard, nhưng điều đó không có ý nghĩa gì cả, đơn giản nó chỉ là cái trường học. Còn cái bạn đóng góp cho xã hội mới là cái mà các bạn nên tự hào. Vì hết giờ nên tôi chỉ trả lời 1 câu hỏi, ai hỏi

nào". Nhiều cánh tay giơ lên nhưng thầy chỉ một chị người da đen bé nhỏ ngồi trong 1 góc, chị giới thiệu chị là giảng viên đại học ở Nigeria. Chị hỏi "nếu ai đó hỏi tôi, bạn có tự hào khi bạn là người Nigeria không, thì tôi sẽ nói thế nào, thưa thầy". Ông thầy mới mỉm cười đáp, bạn hãy nói là "Tôi là người Nigeria, tôi đến từ Nigeria và tôi tự hào vì tôi là một người tử tế trong 7 tỷ người trên trái đất này".

Lớp học nghỉ giải lao trong tiếng lao xao của nhiều học viên. Chúng ta phải có tầm nhìn quả đất, chúng ta là công dân toàn cầu mà còn tư duy tỉnh này tỉnh kia, nước này nước kia chỉ cho một. Tony chia tay bạn, đi vài bước nữa là tới quán phở Le's Vietnam Cuisine rất nổi tiếng ở Harvard Square. Tony gọi tô phở xe lửa ra ăn, và thấy nhớ Việt Nam quá trời quá đất...

Bài 233. Chuyện năm 1 (những tháng ngày sinh viên)

18 tuổi, Tony từ già quê ngoại, một mình đón xe đò lên Sài Gòn học ĐH, bước vào một cuộc sống mới. Hành trang là cái ba lô và cái rương gỗ của chị Hai từng học ĐH Đà Lạt tặng lại. Đêm đó ngồi trên xe, không biết sao lại bị say xe dù trước đó không bị bao giờ. Xuống trạm dừng chân với 3 bịch ny lông lớn (vì lúc tiền ham ăn cháo gà), xuống tới bến xe miền Đông thì lão đảo, hoa mắt thấy trời tối thui chả biết gì, phải ngồi xuống 1 lúc thì mới đứng lên được.

Tony ghé nhà chị G, tức chị người quen hôm đi thi ĐH, xin ở mấy bữa, nhưng cuối cùng lại ở mấy tháng vì thấy vui quá, toàn sinh viên ở với nhau. Tuần đầu tiên khi Tony đến Sài Gòn là nghiên cứu thành phố, vì đây sẽ là cuộc sống của mình ít nhất trong 5 năm tới. Tony ra nhà sách mua cái bản đồ rồi bắt đầu đạp xe đi khám phá. Bữa đi Hóc Môn, bữa đi Thủ Đức, rồi Bình Chánh, Nhà Bè, các quận số, rồi các quận chữ...và thấy Sài Gòn không lớn như mình nghĩ. Tối về, Tony ngồi vẽ lại bản đồ thành phố theo các trục đường lớn, như 3/2, Trần Hưng Đạo, Điện Biên Phủ, CMT8, XVNT...Chỉ sau 1 tuần là Tony không bị lạc nữa, đi cỡ nào cũng tìm ra được trục đường chính để về nhà. Cứ tan học là Tony đạp xe lang thang để biết đường, vẽ bổ sung các con đường nhỏ vào bản đồ của riêng mình trong 1 cuốn sổ tay, trang quận 1, trang quận 5, trang Nhà Bè.... Đúng 1 tháng thì hầu như đường nào cũng biết, cũng rành, bạn học khen quá trời nói ủa mày mới lên Sài Gòn mà rành hơn cả tụi tao ở đây từ nhỏ.

Sau này sang thành phố khác sinh sống hay làm việc, Tony đều áp dụng cách vẽ lại các trục đường phố theo trí nhớ của mình, nên nhanh chóng hòa nhập. Tuy nhiên, tên đường thì nhớ, tên địa danh thì không, nên có lần lớp hẹn chủ nhật đi công viên Tao Đàn chơi, Tony nghĩ là ở đâu đó xa lắm, nên tối thứ 7 háo hức không ngủ được. Sáng hôm sau lên chỗ hẹn ở cổng trường rồi cùng nhau đi, tới nơi mới thấy ủa chỗ này hả, từ đó, Tony quyết định đọc lịch sử thành phố, các địa danh, các di tích, các tên gọi trước 75 và sau 75, đọc các giai thoại các câu

chuyện về lăng ông Bà Chiêu, chợ Bến Thành, chùa Ngọc Hoàng, bưu điện Tp... trong thư viện. Kiến thức này giúp Tony kiếm được khá nhiều tiền, khi dẫn khách nước ngoài đi du lịch vào năm 3.

Khi mới lên SG, Tony ngồi suy nghĩ, dù gì phải ưu tiên hàng đầu là no bụng, phải thông minh lên. Bèn tất tả đi tìm chỗ ăn uống rẻ nhất, cứ vô tiệm cơm là hỏi trước, một đĩa cơm ở đây bao nhiêu chị, cơm thêm bao nhiêu ạ, trà đá có miễn phí không, và ghi địa chỉ lại trong sổ tay. Bà bán cơm ở đường Phan Văn Hân giá 2000 đồng, quán cơm Mai Thị Lựu 3000 đồng nhưng ăn cơm không giới hạn, cơm chay từ thiện ở đường Nguyễn Văn Đậu, ở chùa Long Vân mấy giờ phát...là mình phải biết, để trường hợp xấu nhất, đói quá không còn đồng nào thì sẽ sang ăn. Có lần Tony ăn ở một quán trên đường Nơ Trang Long, rất ngon và rất mắc so với túi tiền Tony lúc đó nhưng rất đông khách, đặc biệt lúc trưa từ 11h30 đến 12h30. Chị chủ và 4 người phục vụ xoay sở rất vất vả, có khi tính sót tiền. Quan sát thấy quy luật này nên hôm sau, Tony lên ăn tiếp, ăn xong ngồi chờ đến gần 2h, khi quán thưa khách, mới thưa với chị chủ quán, nói cho em giúp chị vào lúc cao điểm nha, em không lấy lương, chị cho em bữa cơm là được, khách đông mà chị lu bu là mất tiền đó, chỉ tốn có đĩa cơm cho em chứ nhiều đâu chị. Ngồi thuyết phục miết nên chắc chị ấy thấy tội, mới gật đầu, nói ừa cứ 11h30 em ra bung cơm thu tiền giúp, bưng 1h thôi, sau đó thì muốn ăn gì thì ăn rồi đi học. Từ đó, Tony trưa nào cũng ăn toàn cơm gà, cơm sườn, tại chị ấy nói muốn ăn gì ăn mà, ngu gì ăn cá ngừ kho.

Chi phí học bắt đầu tăng, nào là giáo trình, quỹ này quỹ kia, rồi các bạn rủ nhau cũng phải cà phê bò bía, hồng lẽ mình từ chối mãi. Nên kế hoạch đi làm thêm bắt đầu, ngây ngô năm nhất thì chỉ có dạy thêm là phù hợp. Tony chỉ dạy được 2 môn là toán và tiếng Anh, vì thi ĐH môn toán được 9.5 điểm, 2 môn Lý Hóa mỗi môn có 3 điểm nên chỉ có 15.5 điểm, may mà cộng thêm ưu tiên 0.5 nữa mới đủ điểm sàn, chứ không là ở quê đi gánh lúa rồi. Nhưng bù lại thì tiếng Anh rất là giỏi, 7 năm học phổ thông Tony chịu khó học hết từ mới trong sách giáo khoa và Streamlines. Tony dạy Toán cho con chủ nhà thì sẽ gạ bố mẹ học sinh học thêm tiếng Anh, nói cô chú phải học tiếng Anh để đi nước ngoài du lịch...chứ giờ không biết tiếng Anh thiệt thòi lắm. Kỹ năng thuyết phục của Tony từ từ xuất sắc dần lên, dù trước đó thì “ăn không nên đợi, nói không nên lời”, đang ngồi dạy thấy phụ huynh đi xe Dream về, nghĩ là người có nhà ở Tp, có xe máy như vậy là một giai cấp khác, quý phái cao sang, nói chuyện với họ cứ run rẩy, mặt tái mét, giọng nói lạc đi vì sợ. Người ở quê ra thường vậy, mắc bệnh sợ. Mấy bữa đi dạy đầu tiên còn cầm theo cái chứng minh nhân dân đưa họ coi, rồi trước khi về còn mở cái cặp ra kêu người giúp việc hay ai đó nhìn giùm, nói em không có lấy cái gì của nhà mình đâu nha. Lúc đó sợ lỡ nhà họ mất cái gì, họ đổ thừa mình, tố cáo lên trường thì trường đuổi học chắc chết.

Để nhận được chỗ dạy, sinh viên phải qua trung tâm gia sư, thường là của mấy anh lớp trên hoặc đã ra trường, tự mở trung tâm trong một cái hẻm nào đó, đi qua thì thấy lúc nào cũng lở nhổ sinh viên, toàn năm nhất năm hai. Mình sẽ đọc trên bảng, chọn chỗ, đặt cọc 40% tiền lương tháng đầu. Lần đầu Tony nhận dạy chỗ 300,000 đồng/tháng ở Hóc Môn, phải gửi trước 120,000 đồng, vì nghĩ là mấy chỗ xa như vậy các bạn khác ngại đi, mình đi là chắc ăn. Nhưng đạp lên tới nơi rồi vô hỏi thì người ta nói không có nhu cầu nữa, cái quay về đòi lại tiền nhưng mấy ông trung tâm gia sư đó khôn lắm, không có trả lại mà giới thiệu chỗ khác, chỗ này lương 500,000 đồng/tháng thì phải đặt cọc 200,000 đồng, Tony phải bỏ thêm 80,000 nữa. Hy vọng tràn trề, đạp xe xuống tận Bình Chánh với ý nghĩ chao ôi cuối tháng mình cầm những 500,000 đồng trên tay. Nhưng đến nơi thì họ nói trung tâm khác gửi người qua rồi, nửa đêm qua trung tâm thấy đóng cửa. Sáng hôm sau mới 6h sáng đã tới chục, vô năn nỉ miết xin lại tiền mà mấy ông không trả, rồi bữa sau dọn trung tâm gia sư đi đâu mất. Mất cả 200,000 đồng, ½ số tiền má gửi lúc đó nên Tony mấy đêm không ngủ được. Cứ ngồi vò đầu bứt tóc, nói sao mình ngu quá, lại hận cuộc đời sao lại có thể loại người suốt ngày lừa người khác thế nhỉ. Chiều tan học, ngồi ghế đá chỗ hồ Con Rùa nhìn mấy cái hoa đầu xoay tít trên đầu mà cảm cảnh cuộc đời, một thằng nhóc nhà quê chỉ có 18 tuổi thì không biết tương lai sẽ ra sao giữa chốn đất chật người khôn này. Trong đầu Tony lúc đó chỉ nghĩ mong học xong cho sớm để về quê. Hôm sau lên lớp, Tony kể chuyện cho bạn A, một cô bạn nhà rất giàu có ba làm giám đốc một công ty lớn, bạn thấy tội nghiệp nên giới thiệu cho 2 mỗi dạy, một trên đường Hàm Nghi dạy cho 3 anh em bạn từ mẫu giáo đến lớp 5, một mỗi ở quận 10 dạy cho cả nhà từ toán cho con đến tiếng Anh cho bố mẹ. Nhưng chuyện xảy ra cũng là một trải nghiệm để Tony có street smart, phạm việc gì mà phải nộp tiền đặt cọc hay phải mua hàng mới được vô làm, thì phải cẩn thận. Công việc làm trước trả sau thì xui lắm là trường hợp họ không phát lương, mình chỉ mất công làm, còn vụ nộp trước thì tuyệt đối không là không.

Tháng lương đầu tiên, lãnh 200,000 đồng của phụ huynh bỏ vô phong bì, Tony sợ thiếu nên trong lòng lo lắng, mới đạp đầu có mấy trăm mét là dừng xe lại, tắt vô lẽ mở bao thư ra kiểm đếm lại. Thấy đúng 200 ngàn mới cười toe một mình, rồi ghé vô tiệm phở quất 1 tô tái to, bổ sung chén hột gà, rồi uống sữa tươi. Đó là lần đầu tiên trong đời Tony nếm được vị sữa tươi của Vinamilk trong cái bịch nylon, giá chỉ có 2000 đồng, và cảm thấy sao lại có một thứ nước thơm ngon đến vậy... (còn tiếp)